

ص ۴۰۵-۴۰۳ ستر سنج سلار
 ۴۰۶-۴۰۵ سیکوئی چلچ
 ۴۰۹-۴۰۶ کت لیچی کد
 ۴۱۱-۴۰۹ کنگ کسانگ کور
 پیرز کبیر حی اشتید یثا
 ۴۱۵-۴۱۱ اکمر در کمر
 ۴۱۸-۴۱۵ کورت سوز جا کیم
 پیرز بائی ناهد یو

جی گی

۴۱۹-۴۱۸ ری جهبا کرون
 ۴۲۰-۴۱۹ بوزن بوز دارا
 ۴۲۳-۴۲۱ دوز کتوری
 ۴۲۴-۴۲۳ می نوری
 ۴۲۶-۴۲۴ گهون کور کالد
 ۴۲۸-۴۲۶ حسد کیلس
 ۴۳۰-۴۲۸ چسی زوکی
 ۴۳۲-۴۳۰ کور کی نار
 ۴۳۶-۴۳۲ سدا مرکا جاء
 ۴۴۶-۴۳۶ سلطان زوچی
 ۴۵۰-۴۴۶ حه کور دیش

پیرز بائی یگت روداس

حی گی

۴۵۲-۴۵۰ بن دیکی ابجی نوی
 پیرز بائی یگت ناهد یو
 جی گی
 ۴۵۴-۴۵۲ آو ولندر کیشر

ص ۴۴۶-۴۴۲

پیرز اشتید یثا مخلا بهلا
 آکر م. رار
 پیرز مخلا تیجا اشتید یثا
 لن کر لی اک
 کور شیرا لی انورت
 راب پیرز مخلا پنجان
 پورتال اشتید یثا
 جس نام ردی
 کورت بشن کینی
 سکرور م کت کینو
 راب پیرز بائی یگتان کی
 کبیر جیث

۳۸۰-۳۷۷ اکر دن میری هر کو
 ۳۸۱-۳۸۰ لالگی آون لالگی
 ۳۸۲-۳۸۱ میلا برهما میلا لند
 ۳۸۴-۳۸۳ من کر مکا
 ۳۸۶-۳۸۴ گنگا کی سنگ
 ۳۸۷-۳۸۶ مالی لک هف مال
 ۳۸۹-۳۸۷ آلت ذات
 ۳۹۰-۳۸۹ لوزن آدر
 ۳۹۲-۳۹۰ کور شیرا لی یگت
 ۳۹۴-۳۹۲ شو کی پری
 ۳۹۶-۳۹۴ سولان
 ۳۹۸-۳۹۶ جو بالر کت
 ۴۰۰-۳۹۸ جل م. مین
 ۴۰۲-۴۰۱ جب لک میری

اوت :- سیکدون شد هو آهو صحت و سجهت کور حی . ختان
 شد کور مکی و شروع نشی گو.

صفحو	موضوع	صفحو	موضوع
۲۷۹-۲۷۷	تُون: میرا پتا	۲۱۲-۲۱۰	وقت نہ رہے
۲۸۲-۲۷۹	سپ تی اوج	۲۱۴-۲۱۲	دس مرگی
۲۸۵-۲۸۲	دوون هاري	۲۱۶-۲۱۴	جی سہ لوچہ لوچہ
۲۸۷-۲۸۵	سنت کی نندا	۲۱۷-۲۱۶	جیسہ ہواچ جن دچھو
۲۸۹-۲۸۷	نام ہمارے بید	۲۱۹-۲۱۸	آگے دیہ پاچھے نارائک
۲۹۲-۲۹۰	نرتن کے تھر	۲۲۰-۲۱۹	کوت منورت
۲۹۴-۲۹۲	سنت مندل مہ	۲۲۴-۲۲۱	لیپ نہ لاگو
۲۹۷-۲۹۵	روکے کون جان	۲۲۶-۲۲۵	خوب خوب خوب
۲۹۹-۲۹۷	تیری ٹیکے رھان	۲۲۷-۲۲۶	ساج ہدارت
۳۰۲-۲۹۹	پرتھی چوڈی	۲۲۹-۲۲۷	ستگور شیو سرب
۳۰۴-۳۰۲	سکے ناھی، بھتیجے	۲۳۲-۲۲۹	اُپٹی داس کے
۳۰۶-۳۰۴	گور مل نیاگو	۲۳۴-۲۳۲	سریڈر موہن
۳۰۸-۳۰۶	سپ تی اوچا چاکا	۲۳۸-۲۳۴	بن مہ پیکو
۳۱۰-۳۰۸	جس سمرت من	۲۴۰-۲۳۸	نکت بچھے سو برا
۳۱۳-۳۱۱	لاج مری جو نام	۲۴۳-۲۴۰	جس تُون راکھ تس
۳۱۶-۳۱۳	گور سپرسن ہوئی	۲۴۶-۲۴۳	تھر کڑیجی، جی ہووی
۳۱۸-۳۱۶	گرٹ کارٹ سمرت	۲۴۹-۲۴۶	بن پاچی، کھسو
۳۲۰-۳۱۸	من تن راتا رام	۲۵۱-۲۴۹	ہومے روکے مانکے
۳۲۲-۳۲۰	نام لفت، کچھ	۲۵۴-۲۵۱	چیت آوی تان
۳۲۵-۳۲۳	آبی شاست	۲۵۷-۲۵۴	باب ہمارا
۳۲۷-۳۲۵	پگتا من، آنند	۲۵۹-۲۵۷	نروپو پوک
۳۲۹-۳۲۸	پچے کے پتے پڑنا	۲۶۲-۲۶۰	ستگور میرا
۳۳۱-۳۲۹	بنجھ جمی	۲۶۴-۲۶۲	نام لفت من
۳۳۴-۳۳۲	لندک کے قہکی	۲۶۷-۲۶۴	نمسکار، تاکے
۳۳۹-۳۳۶	دے کر جور	۲۶۹-۲۶۷	موہ دھاگن
۳۴۱-۳۳۹	ستگور اپنی سنی	۲۷۲-۲۶۹	چتوت پاپ
۳۴۲-۳۴۱	پرپال پرپ کرپال	۲۷۴-۲۷۲	اُپٹی دتتا کوی
		۲۷۷-۲۷۴	نام ہمارے انتر جامی

مستور	مستور
سو من، ج من کي ۱۶۴-۱۶۲	کيدارا چنت هکلا
رام نام چکٔ ۱۶۵-۱۶۴	پنجوان
نامي آذري سب ۱۶۶-۱۶۵	مل ميري پوتير ياروا ۱۱۲-۱۰۷
کروکد پريم ۱۶۸-۱۶۷	راځ کيدارا پاڻي
کلچک موه رام ۱۶۹-۱۶۸	کبير جيٺ کي
کلچک موه به کرم ۱۷۱-۱۶۹	استد لنڊا دوتو ۱۱۵-۱۱۳
د بڏا منمک روک ۱۷۳-۱۷۱	کٽوي، بچا ۱۱۸-۱۱۵
منمک د بڏا سدا حيم ۱۷۵-۱۷۳	ري کلوار کوار ۱۲۴-۱۱۸
دک وچ جنميج ۱۷۷-۱۷۵	کار کرونڌ نرشنا ۱۲۷-۱۲۵
شد پيچاري سو جن ۱۷۹-۱۷۷	نيددي پاڳ نيددي چلي ۱۲۸-۱۲۷
منمک آسا لقي ۱۸۱-۱۷۹	چار دن آبي ۱۳۰-۱۲۹
کل موه پريم ۱۸۳-۱۸۱	راځ کيدارا پاڻي
منسا منڊ سماء ۱۸۵-۱۸۳	روداس جيٺ کي
پاچه کورو چکٔ ۱۸۷-۱۸۵	کت کرم گل ۱۳۶-۱۳۰
هروميج ماڻا موه ۱۸۸-۱۸۷	راځ پيمو هکلا پها
ميري پٽيا لکڻو ۱۹۱-۱۸۸	لچھ لي ٻاهر کچڙو ۱۳۹-۱۳۷
آبي دٽم لاء دلي ۱۹۳-۱۹۱	کرو کي شبد نري ۱۴۱-۱۳۹
راځ پيمو هکلا چوٽان	لٽي دوشٽ لبي ۱۴۳-۱۴۱
هو جن سند ۱۹۵-۱۹۳	پولڏي چال ۱۴۵-۱۴۳
بول هو نام ۱۹۷-۱۹۵	سکلي رنڍ سووم ۱۴۸-۱۴۶
سکوم کولتي ۱۹۸-۱۹۷	کرو کي سنگ ۱۵۰-۱۴۸
سب کيٺ نيري ۲۰۰-۱۹۹	هو دٽي نام سرب دن ۱۵۱-۱۵۰
هو کا سند هو کي ۲۰۲-۲۰۰	جکڻ طور پٽن ۱۵۴-۱۵۲
لي ساڌو خر ميله ۲۰۵-۲۰۳	راځ پيمو هکلا تيمجا
سب سنگم سائي ۲۰۶-۲۰۵	جامه کا کرم ۱۵۹-۱۵۴
پيمو هکلا پنڌوان	حورکي کرعي ۱۵۸-۱۵۷
سکلي ٽيم پاس ۲۰۸-۲۰۷	ها کٽ راکيٽ آبي ۱۶۰-۱۵۹
اوتھ سکيا پٽم ۲۱۰-۲۰۹	ميج کاڻ ميرا کٽ ۱۶۲-۱۶۰

راڳ ٽڪاري چنت، راڳ ڪيدارا ۽ راڳ ڀير

صفحو

راڳ ڪيدارا مڪلا چوٿان

۸۵-۸۳ ميري من رام رام

۸۷-۸۶ ميري من هر هر

ڪيدارا مڪلا پنڃوان

۸۸-۸۷ مائي تنهن سنگ

۹۰-۸۹ د بن بنن سن ڏنڻال

۹۱-۹۰ سونئي آڻو لاک

۹۳-۹۲ هر ڪي دوسن ڪو

۹۴-۹۳ پرڻ ڪي پرڻ پٺاري

۹۵-۹۴ هر هر هر ڪن گاوه

۹۶-۹۵ هر بن جنم اڪارڻ

۹۸-۹۶ هر بن ڪوء نه چالس

۱۰۰-۹۸ بسرت ناه من ٿي

۱۰۱-۱۰۰ پرڻ پٺر پٺر د ماه

۱۰۲-۱۰۱ رسنا رام رام بڪان

۱۰۳-۱۰۲ هر ڪي نام ڪو آڌار

۱۰۴-۱۰۳ هر ڪي نام بن

۱۰۶-۱۰۵ سنهه ڏور لي

۱۰۷-۱۰۶ هر ڪي نام ڪي

صفحو

ٽڪاري چنت مڪلا پهلا

۲۳-۱ پار هم ماه

ٽڪاري چنت مڪلا پهلا

۳۱-۲۴ پهلي بهري نعل

۳۶-۳۲ تارا چوڙيا لندا

۴۰-۳۶ پولا وڙي پلي

۴۵-۴۱ ميري لعل رنگيلي

۵۰-۴۵ اي من مير نا

ٽڪاري چنت مڪلا

چوٿان

۵۵-۵۰ آلتير پري پعار

۵۹-۵۵ هر هر اڪر اڪاڌ

۶۴-۵۹ تو جگر جيون

۷۸-۶۴ ناوڻ پرب آبيچ

ٽڪاري چنت مڪلا

پنڃوان

۸۲-۷۹ گهول گهمائي لانا

بلڪل ضروري اطلاع

اڳي گورواڻيءَ جي ”لائيف ميمبر“ کي ويهه رپيا ڏيڻا هوندو هئا. اهڙا (۲۹) لائيف ميمبر هئا. ”گورسنگت“ هاڻي نفراءَ ڪيو آهي ته آئينده نڪرندڙ گورواڻيءَ لاءِ فقط ڏهه رپيا، لائيف ميمبرن کان وٺجن، پوءِ وڻين ته ماهوار پوڄا وٺن يا ساليانا جلد، پر ساليانن جلدن لاءِ، حيدرآباد کان ٻاهر رهندڙن کي ٽپال خروچ ڏيڻو هوندو يا ڪنهن ماڻهوءَ هتان گورسنگت مان گهرائي وٺندا ته مهر باني. سرهائيءَ جي ڳالهه آهي ته ٿوري وقت اندر، هڪ سؤ پنجهه (۱۶۵) اهڙا نوان لائيف ميمبر ٿيا آهن، سو وڙي ٿيا هڪ سؤ چورائي (۱۶۴) لائيف ميمبر. آسا آهي ته ٻيا پائر به جلد لائيف ميمبر ٿيندا. اهي هڪواري ڏهه رپيا ڏيڻ سان، جيترو وقت گورواڻي پيئي هلندي، تيترو وقت اها وڌيڪ پئسن ڏيڻ بنا وٺي سگهندا. اهو سونو وجهه کين هليو آهي. گورسنگت ٻيو نفراءَ ڪيو آهي ته جيڪو پيارو، گورواڻي واليومن جو سڄو سيٽ پر ٽرم بسٽڪ ۱۹۲۰ کان ۱۹۴۰ تائين وٺندو ۽ ۱۹۴۱ کان گورواڻيءَ جو لائيف ميمبر ٿيندو، تنهنڪن ڪُل فقط ٽيهه (۳۰) رپيا ورتا ويندا. مطلب ته ۳۰ رپين ۾ کين ۳۰ کن واليوم ملندا. اميد ته گوروچن جا پريهي اهڙو عهدو وجهه هتان نه وڃائيندا. اهڙا لائيف ميمبر (۳۶) ٿي ويا آهن.

گورسنگت پبليڪيشن لائيف ميمبر يعني گورواڻي ۽ ٻين پستڪن جو لائيف ميمبر

(۱۰۰) هڪ سؤ رپين ڏيڻ سان، هرڪا ڀيڻ يا ڀاءُ لائيف ميمبر ٿي سگهي ٿو. سرهائيءَ جي ڳالهه آهي جو ٿوري وقت ۾ هيٺيان پنج لائيف ميمبر ٿيا آهن ۽ ٻيا به ستگورن جي ديا سان جلد وٺندا. ستگورو انهيءَ شيوا لاءِ لائيف ميمبرن کي سدو خوش رکندو. اهڙن لائيف ميمبرن کي گورواڻيءَ جا سڀ واليوم ۽ ٻيا سڀ گورسنگت جا ڇپايل هڙجود بسٽڪ، ۽ ٻيا هن کانپوءِ جيڪي بسٽڪ ڇپائڻ ۾ ايندا، سي ڏنا ويندا.

(۱) ڀاءُ اٽمر چند گنگارام ٿڌاڻي. (۲) ڀاءُ نوهل شيو ڪوار مير چنداڻي. (۳) ڀاءُ گو بندرام هرگنداس سپاهيملاڻي. (۴) ڀاءُ ناڪر داس پريهسنگهه ماڪيجاڻي. (۵) ڀاءُ جوهر مل بهلا چرا ٺاڪاڻي.

ڪو به پيارو ڀاءُ اسان کي سال ۱۹۲۳ جو واليوم ڏياري موڪليندو ته هن کي ٻه گورواڻيءَ جا واليوم، جيڪي ٻاڻ پسنڌ ڪندو، سي ملندا. سال ۱۹۲۳ جون سڀ ڪاپيون ڪير به موڪليندو، تنهن کي به ٻه واليوم ملندا. آڄا موڪليو شيواڌاري گورسنگت، حيدرآباد، حيدرآباد سنڌ کي.

(۲) ڇهن ڪوٽن ڪا پيٽن ٿيرا، سولہ سٺس ازارا

ڀار آلاھ مدگر ٿيرا، سھنڪ سڀ سنسارا

اوت :- (ڇهن ڪوٽ) چاولچاه ڪروڙ مڳھولي يعني
ڪڪر ٽنھڙو (پھن) ٻھريان آھن ۽ سورھ هزار گوبدون ٽنھنجي
(ازارا) سڀ آھن يعني ٽنھنجي آھي ھڪ آھن. اوڙھن باز،
ولسپتيءَ جا ٽنھڙو (مدگر) ڏنڊو بچاءَ لاءِ آھي (جو ٺھڻ
ڪٽندا آھن) ۽ سارو سنسار ٽنھنجي (سھنڪ) ٺاھي يا ڪرمندل
يا رڪھي آھي. [ازارا = سڀ. هي فارسي لفظ آھي. سھنڪ =
رڪھي، ٺاھي. هي عربي لفظ آھي.]

(۳) دھي مھڃد من مولا، سھڃ ٻواڙ گذاري

بيبي ڪولا ستر ڪائن ٿيرا، ٻرڪار آڪاري

اوت :- دھي (مھڃد) مسجد آھي ۽ ان ۾ من (مولانا)
ملا آھي، جتي من سھڃي يا گريا اوستا ۾ نماز پڙھو گذاري يا
پڙھي. (بيبي ڪولا) لڳي ۽ سان لھڙو (ڪائن) نڪاح آھي.
هي ٻرڪار! ٺولي سڀ آڪار بنايا آھن.

(۴) پڳيت ڪرت ميري ٿال چٽائي، ڪھ پير ڪروڙن پڪارا

نامي ڪا سُامي اترجامي، ٿري سڪل بي ديسوا.

اوت :- مون پڳتي وٺي ڪٿي ڪٿي ٿو منھنجا (ٿال) ڪنڇھون
کسي ورتيون ۽ ھاڻي ڪنھن وٽ پڪار وڃي ڪريان؟ نامي جو
سوامي ٿون اترجامي ٻوڙ آھن ۽ اون سڀ (بي ديسوا) ديش
وديش ٿرين ٿو يعني سڀني ديسن ۾ حاضرون حضور آھن. (آھر
ٻر مانا پنھنجي پڳيت کي ڪنڇھون ڏيئي ھليو ويو.)

(راڳ ڀيرو ٻورو ٿيو.)

كَرَّ عَبْدَالِي يَمْسُوا (اَكْرَاد)

ارت :- ”هي پريو! تو سڄو آڪاس پنهنجي مٿي تي
(ڪلهه) ڪلاهه يا ٿوپي ڪمي آهي ۽ ستن اٽالن جيڏي (ڪوسي)
چاٽري يا جُتي ڪمي آهي. سڀ ڇهر پوش (جن تي ڇهڙي
پڪيل هجي يعني سڀ جيو جنٽر) تنهنجا عندر يا وڻا آهن.
اهڙي طرح سان نون گوپال، بنيل يا مينگاريل آهين. [ڪوسي =
جتي. هي فارسي لفظ آهي.]

(۲) سو من من کی دیدا کاه۔ بن دتاری تری لوک سماء
من کا سپاہ سب کوئی کرئی۔

کرتا دود سو آئی رچی

اوت:- سچو مٹی اہو آئی جو من جی نیائیء کی کائی ناس
کری تری نوکں بر مائیا جو اندرین کالسواء آئی، تنہن کی نہوی
لوکں ہر سہایل چاٹتی تہو۔ من جی سپاہ تی نہ سپکو علی او نو
جو من کی چڈی، باط کرتار تھی او یعنی آما جی بھبان علی او،
سو نو پوری تہو۔ [نہ دتاری = دروازن یعنی اندرین کان - واء۔]

(۳) قس کاتر قولی بڈراہ۔ قل لا کاب قول پلاہ

کھائی کارن کرم آپاس۔ کٹان پچھا قہ کرمہ ناس

اوت:- قل واسطی وسمیتی ہر کل ناس، چڈھن قل لکھن نا
لڈھن کل ناس تی وجن نا (ساجیء طرح) گبان واسطی کرمں جو اباس
کٹی تہو۔ ہر چڈھن گبان نئی او لڈھن کرم ناس لی وجن نا۔

(۴) کھوت کارن دہ مٹی سٹان۔

جیوت مکت سدا نر باط

کھ رو داس پرم پترا کر۔ ویدی رام کی نہ جیس آپا کر۔

اوت:- سہاٹی اسٹری گہو واسطی لڈ و لوڑی تی، لوڑیء
طرح حمون مکتیء لاء ہوش کرم کن نا ہو لڈھن گبان نرائس
نہن او لڈھن سدو نو باط ید مائن نا۔ سوری ووداس عن فومائن نا
نہ جی بیا کجا جہو! وڈو وپراک ڈاوی رام کی ہر دی ہر چو نہ نو
-جہن؟ [کھوت = گہو۔ = سج = و لوڑی تی۔ سٹان = سہاٹی
اسٹری۔ کی نہ = چو نہ۔]

نامدےھ

॥ اکھ کلدتہر کسدا ॥ کتر ابا دالو بے سدا ॥ رھاؤ ॥
نیتن آکاس کھلھ ستر کئی کھسے سہت پھالا ॥ سہر

ਬਰਨ ਸਹਿਤ ਜੋ ਜਾਪੈ ਨਾਮੁ ॥ ਸੋ ਜੋਗੀ ਕੇਵਲ ਨਿਹਕਾਮੁ ॥ ੧ ॥
ਪਰਚੈ ਰਾਮੁ ਰਵੈ ਜਉ ਕੋਈ ॥ ਪਾਰਸੁ ਪਰਸੈ ਦੁਬਿਧਾ ਨ ਹੋਈ ॥ ੧ ॥
ਰਹਾਉ ॥ ਸੋ ਮੁਨਿ ਮਨ ਕੀ ਦੁਬਿਧਾ ਖਾਇ ॥ ਬਿਨੁ ਦੁਆਰੇ ਤੈਲੋਕ
ਸਮਾਇ ॥ ਮਨ ਕਾ ਸੁਭਾਉ ਸਭੁ ਕੋਈ ਕਰੈ ॥ ਕਰਤਾ ਹੋਇ ਸੁ ਅਨਭੈ
ਰਹੈ ॥ ੨ ॥ ਫਲ ਕਾਰਨ ਫੂਲੀ ਬਨਗਾਇ ॥ ਫਲੁ ਲਾਗਾ ਤਬ ਫੂਲੁ
ਬਿਲਾਇ ॥ ਗਿਆਨੈ ਕਾਰਨ ਕਰਮ ਅਭਿਆਸੁ ॥ ਗਿਆਨੁ ਭਇਆ
ਤਹ ਕਰਮਹ ਨਾਸੁ ॥ ੩ ॥ ਪ੍ਰਿਤ ਕਾਰਨ ਦਧਿ ਮਥੈ ਸਇਆਨ ॥ ਜੀਵਤ
ਮੁਕਤ ਸਦਾ ਨਿਰਬਾਨ ॥ ਕਹਿ ਰਵਿਦਾਸ ਪਰਮ ਬੈਰਾਗ ॥ ਰਿਦੈ ਰਾਮੁ
ਕੀ ਨ ਜਪਸ ਅਭਾਗ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਪيرۂ پاڻی رو داس جیو کی گھر دو جا شبد (۱)

ایکو اولکار سب کور ہر ساد

(۱) بِن دیکھی اُپجیئی نئی آسا - جو دیسی سو جوہ بناسا
ہر ان سیت جو چاہیئے نام - سو جو کی کیول نکام

اوت :- ڈسٹ کان سواء چاہ نہ تو پیدا تھی ، جیکے نہ سہی
تو سو سب نام تھی تو ، ہوء اولکار سان ہریت کئن لگی ؟
(جواب) :- جو ہرمانا جی وڈائیء جو ورنن کوی او ؛ نام جی تو ،
سو جو کی کیول ہک ہرمانا کی پانی نکام تھی او یعنی سینی
اچانن کان رخص تھی تو ، [آسا = چاہ ، ہر = ورنن کرنا]

ہرچی رام روی جہ کوئی

پارس پرسی دیتا نہ کوئی (اک رھا)

اوت :- جو رام سان ہرچی ، ان جو نام جی تو سو پارس روپ
ہرمانا کی چوٹی ، ہرمانا جو روپ تھی وچھی تو ؛ کن ، کتا بیانی
نہ تھی دھی ۔

اڙو ۾ جي سٿورو ڪرواڪري ۾ گويا (۶۸) ٿيڻ جو اڻٺان ڪيو.
جي سٿورو ڪرواڪري ۾ مٽي گويا (وشو ۽ هو) چڪر پهنجي سر
اي لڳاڙو. جي سٿورو ملي ۾ گويا ۱۲ ٺهڻ جي شيوا ڪئي.
جي سٿورو ملي ۾ سببجي ۽ هو امر ۾ قل ٿو ڀون.

(۸) جڻه ڪوڊيش، ته سڻسا ڏوئي
جڻه ڪوڊيش، ته جڙ تي ڇوئي
جڻه ڪوڊيش، ته پڙ جي ٽري
جڻه ڪوڊيش، ته جڻه نه مري

اردو :- هي ستگورو ڪرپا ڪري ٿو سنا ڏوئي وڃن. جي ستگورو
ڪرپا ڪري ٿو ڄم ٿاڻ جيئي ٻڌي. جي ستگورو ڪرپا ڪري ٿو
جيرو سنسار سمندو مان ٽوڙي وڃي. هي ستگورو ڪرپا ڪري ٿو جيو
ڇهي ۽ مري ڪين. [ٻڌل = سنسار سمندو.]

(۹) جتہ گورہ دیشہ، آف دس پتھار
جتہ گورہ دیشہ، آلاوہ پار
پن گورہ دیشہ، اور نہی جائی
نامدیشہ گورہ دیشہ سرٹائی.

اڀر ۾ جي ستگورو وڪريا ڪري نه ڇڏيو ڪي (۱۸) ٻارن هي وهندڙ جي جاڙ ٿي ٿي. هي ستگورو وڪريا ڪري نه ڇڏيو (ڀوجا لاءِ) ڪو يا (۱۸) ٻار وسنديءَ جي ڀڃتا رکي. ستگورو وڪريا لاءِ بي ڪا جاءِ ڪانهي. نامدار ستگورو وڪريا جي ٿي سون ورتي آهي.

ਭੈਰਉ ਬਾਲੀ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀਉ ਕੀ ਘਰੁ ੨

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਬਿਨ ਦੋਖੇ ਉਪਜੈ ਨਹੀ ਆਸਾ ॥ ਜੋ ਦੀਸੈ ਸੇ ਹੋਇ ਬਿਨਾਸਾ ॥

ارت :- جي ستگورو ڪر ٻا ڪري نه جيوسدا ٿين (دنيا کان) ورڪت
 رهڻي تو. جي ستگورو ڪر ٻا ڪري نه جيوسدا ٿي ٿي تو. جي ستگورو
 ڪر ٻا ڪري نه جيوس چڱي ۽ ٻيڙي کي هڪ سمان سمجهي تو. جي
 ستگورو ڪر ٻا ڪري نه جيوس جي لالت ۾ (ڀڳا ڪور) لکجن ٿا.

(۶) جڻه ڪور ديت، ڪنڌ ٺهي ڌري

جڻه ڪور ديت، ديورا ٿري

جڻه ڪور ديت، ته ڇاڙ ڇائي

جڻه ڪور ديت، سڄا ٺڪائي

ارت :- جي ستگورو ڪر ٻا ڪري نه سر ٻر (وشين ڏانهن) نٿو ڪنڌجي.
 جي ستگورو ڪر ٻا ڪري نه مندر ٿري (سامهون ٿي. چمن نامد يو پڳت
 جي حالت ۾ ٿيو هو.) جي ستگورو ڪر ٻا ڪري نه ڇوڙي ٺهي ٿي.
 چمن پڳت نامد يو جي ٺهي پيشي. جي ستگورو ڪر ٻا ڪري نه ٻلنگ
 (نديءَ مان ٻاهر) اڪري اچي. [ڪنڌ = سر ٻر. هريءَ = وشين ڏانهن
 ڪنڌجي. ڇاڙ = ڇوڙي. ڇائي = ٺهي ٿي. سڄا = سڄا ٻلنگ.]
 نوٽ :- پڳت نامد يو کي بادشاهه گورو ڇيهارڻ کانپوءِ هڪ
 ٻلنگ ڏنو. هن اهو درياءَ ۾ کڻي وڌو. جڏهين بادشاهه اهو ٻلنگ
 موٽي گهرو، تڏهين چون ٿا ته پڳت نامد يو نديءَ ۾ گهڙي، ان
 جهڙا ڪيترائي ٻلنگ ٻاهر ڪڍيا ۽ بادشاهه جي ماڻهن کي چيائين
 ته جيڪو بادشاهه جو هجي سو اوهين سڃاڻي ڪٿو. اهو ڪوڪ
 اوڪرن بادشاهه کي وڃي ٻڌايو ۽ هو اچي پڳت نامد يو جي چوان
 تي ڪري پيو.

(۷) جڻه ڪور ديت، ته آڻ سڻ ٿا

جڻه ڪور ديت، تن ڇڪر ٺڪا

جڻه ڪور ديت، ته دڏاڏن شيوا

جڻه ڪور ديت، سڀي ٻڌو

غراب خوار نه ٿو ٿئي. هي ستورو ڪرڻا ڪري نه ڇڏيو پنهنجن (ڪام
آڌڪ) کان دور رهڻي. هي ستورو ڪرڻا ڪري نه ڇڏيو ڏکي
ٿي ٿو مري. [جهڙوڙو = جهڙي، ڏکي ٿي].

(۳) جڻه ڪور ديتس، ته اهرت ڀائي
جڻه ڪور ديتس، ته اڪت ڪڙي
جڻه ڪور ديتس، ته اهرت ديه
جڻه ڪور ديتس، ٿام چپ ليه

اوت ۽- هي ستورو ڪرڻا ڪري نه اهرت وائي ۽ جي اهرتي
ٿئي ٿي. هي ستورو ڪرڻا ڪري نه ڇڏيو اڪت پر مالها هي
ڪٿا ٻڌي ٿو ۽ ٻين کي ٻڌائي ٿو. هي ستورو ڪرڻا ڪري نه ڇڏيو
امر ليو پوي. جيڪڏهن ستورو ڪرڻا ڪري نه ڇڏيو نام جي ٿو.

(۴) جڻه ڪور ديتس، پڙن ٿوري سڙ جي
جڻه ڪور ديتس، اوچ ٻڌ پڙ جي
جڻه ڪور ديتس، ته سيس اڪاڻ
جڻه ڪور ديتس، ندا شاس

اوت ۽- هي ستورو ڪرڻا ڪري نه ٿن لوڪن هي سوچي
ٿئي ٿي. هي ستورو ڪرڻا ڪري نه اوچي ٻڌ (يعني ٿورا ٻڌ) هي
ٻوڙ ٻوي ٿي. هي ستورو ڪرڻا ڪري نه ڇڏيو چوڀر، آڪاس
سان لڳي ٿو يعني هو سو وڻي ليکي ٿو. هي ستورو ڪرڻا
ڪري نه سدائين شاس ملي ٿي يعني سڳو ٺاڻو ٺلي ٿو ۽
ساراه ڪري ٿو.

(۵) جڻه ڪور ديتس، ندا ٻيراڳي
جڻه ڪور ديتس، پرندا ٻيراڳي
جڻه ڪور ديتس، ٻرا ٻاڳي
جڻه ڪور ديتس، لڳا ٻاڳي

راڳ پيرءِ ٻاڻي ٺاهڻو جي شبد (۱۱)

من شيد هر سري نامديو صاحب ستگورو جي ضرورت

بتائیں تا۔

(۱) جگر کور دیش، تم میلی مرار

جَبَّہٗ کُورِ دِیۡش، تہ اُتَرِ پَارِ

جس کو رو دیتے، تو بتکین تری

جئے گورہیتے، قہ جیوت مری

اڙت ۽۔ چي ستگورو ڪر ٻا ڪري نه چيو، پرائمنا سان ملي وڃي. چي
ستگورو ڪر ٻا ڪري نه چيو (هن سنسار ساگر مان) پار لنگهي وڃي. چي
ستگورو ڪر ٻا ڪري نه چيو، وئڪنٽ ۾ وڃي. چي ستگورو ڪر ٻا ڪري نه
چيو، جيئڻ ٻئي پاڻ ماري مئل (نه ٿو ٺهائو) آي پوي. [مُرا = مَر دُنيا
چر دشمن يعني ڪرشن مهراج، پرائمنا.]

ست ست ست ست ست گورہ دیو

جیوٲ جیوٲ جیوٲ جیوٲ آن سڀ شیو

(۱۷، ۱۸)

ارٻڙ ۽ سڱورو ٽي ست آهي. (اُن کانسواءِ) ٻين جي شيوا
ڪوڙي (اڃاڻي) آهي.

(۲) چشم کور دیش، ته نام دراز و عی

ختم گور دیش، نه دمه دیش قلاوی

جسٹہ گور دیس، پنجاچہ قی دور

چٹہ کور دیتے، نہ سر پر جوڑ

آرت :- جي ستڪورو ڪرڻا ڪري ته هو جيئو کي نامرد ۽ ڪو ڪرائي آو.
جي ستڪورو ڪرڻا ڪري ته جيئو (جو من) ڏهن ڏ سائين ڏي نه آو، بئڪي يعني

ارد :- سب حکایش : لکلیٹورج، لندھکن لی بیون، نامدو

ਘਰ ੨

ਜਗੁ ਗੁਰਦੇਉ ਤ ਮਿਲੈ ਮੁਗਾਰਿ ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਤ ਉਤਰੈ
ਪਾਰਿ ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਤ ਬੈਕੁੰਠ ਤਰੈ ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਤ ਜੀਵਤ
ਮਰੈ ॥ ੧ ॥ ਸਤਿ ਸਤਿ ਸਤਿ ਸਤਿ ਸਤਿ ਗੁਰਦੇਵ ॥ ਬੁਠੁ ਬੁਠੁ ਬੁਠੁ
ਬੁਠੁ ਆਨ ਸਭ ਸੇਵ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਤ ਨਾਮੁ ਦਿੜਾਵੈ ॥
ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਨ ਦਹ ਦਿਸ ਧਾਵੈ ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਪੰਚ ਤੇ ਦੂਰਿ ॥
ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਨ ਮਰਿਓ ਬੂਰਿ ॥੨॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਤ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਥਾਨੀ ॥
ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਤ ਅਕਥ ਕਹਾਨੀ ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਤ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇਹ ॥
ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਨਾਮੁ ਜਪਿ ਲੇਹਿ ॥੩॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਭਵਨ ਤੈ ਸੂਝੈ ॥
ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਊਚ ਪਦ ਬੂਝੈ ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਤ ਸੀਸੁ ਅਕਾਸਿ ॥
ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਸਦਾ ਸਾਬਾਸਿ ॥ ੪ ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਸਦਾ ਬੈਰਾਗੀ ॥
ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਪਰ ਨਿੰਦਾ ਤਿਆਗੀ ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਬੁਰਾ ਭਲਾ
ਏਕ ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਲਿਲਾਟਹਿ ਲੇਖ ॥ ੫ ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਕੰਧ
ਨਹੀ ਹਿਰੈ ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਦੇਹੁਰਾ ਫਿਰੈ ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਤ ਛਾਪਰਿ
ਛਾਈ ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਸਿਹਜ ਨਿਕਸਾਈ ॥ ੬ ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਤ
ਅਠਸਠਿ ਨਾਇਆ ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਤਨਿ ਚਕੁ ਲਗਾਇਆ ॥ ਜਉ
ਗੁਰਦੇਉ ਤ ਦੁਆਦਸ ਸੇਵਾ ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਸਭੈ ਬਿਖੁ ਮੇਵਾ ॥ ੭ ॥
ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਤ ਸੰਸਾ ਟੂਟੈ ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਤ ਜਮ ਤੇ ਛੂਟੈ ॥ ਜਉ
ਗੁਰਦੇਉ ਤ ਭਉਜਲ ਤਰੈ ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਤ ਜਨਮਿ ਨ ਮਰੈ ॥ ੮ ॥
ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਅਠਦਸ ਬਿਉਹਾਰ ॥ ਜਉ ਗੁਰਦੇਉ ਅਠਾਰਹ ਭਾਰ ॥
ਬਿਨੁ ਗੁਰਦੇਉ ਅਵਰ ਨਹੀ ਜਾਈ ॥ ਨਾਮਦੇਉ ਗੁਰ ਕੀ ਸਰਣਾਈ
॥ ੯ ॥ ੧ ॥ ੨ ॥ ੧੧ ॥

اوت ٻي بادشاهه مغل ۾ ويو ۽ اوکي ٿيڙي (نيمت ۽ سوڙ) تي (اوڏي مغل) آئي.

(۲۲) قاضي ملا ڀنڀي فرماءَ - بخشين هندو، مٺي ٿيري کار

اوت ٻي بادشاهه قاضين ۽ ملن جي معرفت نامد يو کي ويهه ڪئي ته هي هندو! تون مولڪي بخش ڪرو، مان ننهنجي کار آهيان يعني مان ننهنجي سرن اچي ٻيو آهيان.

(۲۳) ٺاهيا ڪئي سنڌ بادشاهه - اڃا ڪجهه ڀيڻا مڃي ڪا

اوت ٻي نامد يو چيو ته ”اي بادشاهه! ٻڌ. هي آورو ڪيل هو ڏيکارو آهي ڇا؟ (يعني اهو ڪيل پريشور جو رجيل هو).“

(۲۴) اس ڀيڻا ڪا اچي پروان - ساڄو سيل چاليهه سلطان

اوت ٻي اي بادشاهه! هن ڪيل مان هي ثابت ٿيو آهي ته توکي سچ ۽ امر تا جي رستي هلا ڳهر جي.

(۲۵) نامد يو سڀ رڃيا سماءَ - مل هندو ٺاهي ٻيڙ ڄاه

اوت ٻي نامد يو جو جس ساري لوڪ ۾ ڦوڄي ويو ۽ هندو گڏجي نامد يو وٽ ويا.

(۲۶) جڙ آب ڪي بار نه جيوي کانءَ - ته نامد يو ڪا ڀيڻا

اوت ٻي هندو ڇوڙ لڳا ته جيڪڏهن هيئن ڳاهه جيوي تي ٿي ها ته اي نامد يو! ننهنجي ٻي ڏاڍي وڃي ها.

(۲۷) ٺاهي ڪي ڪيوت رڃي سنسار - پڳت جنا لي اڏو ٺا

اوت ٻي ٻي نامد يو جي ناموس سنسار ۾ ٿي ۽ پريشور ٿيڻ ٿا داس پڳت کي ٻڌائي ٻار ڪيو.

(۲۸) سڳل ڪليش ٺهڻ ٿي ٺاهي ٺاڙين ٺاهي ٺاهي

ڏانهن نه اچا ٿيڻي اوڪن جو مالڪ ڏاڍي ترڪوت ٿيڻ آهي،
ٿڌي وڃياري ٿي پيس.

(۱۵) پاڪستان ٻاج بچائڻا - گروڙ چوڻي ڪو پند آڻڻا
اوت ۽ اوڏي مهل پڪي ۽ چي ڪنن جو آواز ٿيڻ، گروڙ اي
چوڻي، پاڻ ٻوڙ اچي ترڪوت ٿيڻ.

(۱۶) آهني پکٽ ٻوڙ ڪي ٻوڙيال - گروڙ چوڻي آهي ڪو ٻال
اوت ۽ ٻڌي پکٽ ۽ ٻڌ وڪيائين ۽ گروڙيال، ٻوڙيال
گروڙ لي چوڻي آهي.

(۱۷) ڪٽيهر ته ڌوڙي ڪوڙي ڪوڙن -

ڪٽيهر ته ٿي ڪوڙو ڌوڙن
اوت ۽ اوڙو چوڻي - "اي ٿامڙو! چوڻي نه ڌوڙي ٿيڻي
ڪوڙن. چوڻي نه ٿو ڪي مٿي وٺڪند ۽ ٿي وڃان."

(۱۸) ڪٽيهر ته مٿي ڪوڙو ڏيڻ جيڙو - سڀ ڪوڙي ڏيکي پٽيڙ
اوت ۽ "چوڻي نه مٿل ٿانءِ جيڙوڙن نه اچا ڏسي، سڀني ڪي
ٻوڙيل اچي. (نه ٻوڙيال پکٽن جو سڌو سڃاڻڪ آهي)."

(۱۹) ٿاما ٻوڙوڙي سيل مٿيل - ڪوڙو ڏهائي ٻڌو ميل
اوت ۽ ٿامڙو وڃي ڪٽي نه مٿل ڪوڙو جيڙو، ۽ ڪوڙو ٿي
ٻڌي وڃي سان مٿي. [سيل ۽ اوڙي. مٿيل ۽ مٿل ٿي.
سيل مٿيل ۽ مٿل ڪي اوڙي وڃو يعني اٿارو.]

(۲۰) ڏوڏو ڏيڻ ڇڏي مٿي پوي -

ٿي بادشاهه ڪي آڪي ڌوڙي
اوت ۽ ڪوڙو ٿي، ڇڏي ٿامڙو ڏوڏو ٿوڙو، ڏيڻ وڃي
بادشاهه ڪي اڳيان وڪيائين.

(۲۱) بادشاهه مٿل مٿي ڇڏي - اوڙو ڪي ٿيڻ ٿاڪي آو

ارت:- اتر نامديو جو۔ ”نڪي مان تنهنجو ٻچو آهيان ۽ نڪي
تون منهنجي ماءُ آهين (جيڪڏهن اها صلاح مونکي ڏين ٿي).
سرڀر وڃي هليو ته ڀلي وڃي، پر هريءَ جا گن ڳائيندو رهندس.“
(۸) ڪريءَ کڄند سنڌ کي چوڻ۔ ناما اُڀريءَ جي اوت
ارت:- هاڻيءَ سونڊ جي چوٽ نامديو ٿي هئڻين، پر نامديو
هريءَ جي مدد سان بچي پيو.

(۹) قاضي ملا ڪره سلام۔ ان هندو ميرا ملڪيتا مان

ارت:- بادشاهه شهر جي ماڻهن کي چيو ته مونکي قاضي ۽
ملا سلام ڪن ٿا، پر هن هندو (منهنجو حڪم نه مڃڻ ڪري)
منهنجي بي عزتي ڪئي آهي. [ملڪيتا مان = عزت مٽيءَ ۾ ملائي آهي].
(۱۰) بادشاهه پينٿي سنيهر۔ نامي سرڀر سونا ليهو

ارت:- شهر جا ماڻهو بادشاهه کي چوڻ لڳا۔ ”اي بادشاهه!
اسان جي ويٺتي ٻڌ. نامديو جي نور جيترو سون، اسان کان پري وڌ.
(۱۱) مال ليند تهر دوزخ ڀرون۔ دين چوڌ دنيا ڪتر ڀرون
ارت:- بادشاهه چيو ته ”مال وٺندس ته دوزخ ۾ پوندس.
دين کي ڇڏي، دنيا ڪٿي ڪريان ڇا؟“

(۱۲) پاوه ٻيڙي هاڻه ٿال۔ ناما ڪاويءَ گرن گو پال

ارت:- نامديو کي پير ۾ ڪڙيون ۽ هٿ ۾ هٿ ڪريون
هيون، پر نامديو ۾ ميسور جا گن ڳائيندو رهيو.

(۱۳) گنگه جمن جته اٿي بيء۔ تهر ناما هر ڪر ٿا رهي

ارت:- جي گنگا ۽ جمنا اُتيون وهن ته ڀل وهن (جا
ناشدني آهي)، پر نامديو هريءَ جي ڇوڻ کان ڪين رهندو.

(۱۴) سات ڪهڙي جب بيتي سٽي۔ آجه نه آئو ترون ٿي

ارت:- جڏهن نامديو سٺ ڪهڙين گذرڻ جا نڪاو ٻڌا ۽

نڌ سان وڃ ڪيڙي لڳو. سڀي نامديو صاحب مڙسڻ ٿي
ڀيٽ ڪيڙي شبد اڏاڏو آهي.

(۱) سائين پڇي سڻ جي ٿي. ٿيڪه. ڏيڪه. وڏو ٿيڪه. ڪه
ٿيڪه سائين ٿي ٿيڪه. ڏيڪه. ٿيڪه. ٿيڪه (اڪه وڏو)

اوتو ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه
ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه
ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه

(۲) ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه

ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه
ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه
ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه

(۳) ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه

ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه
ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه
ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه

(۴) ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه

ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه
ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه
ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه

(۵) ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه

ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه
ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه
ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه

(۶) ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه

ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه
ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه
ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه

(۷) ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه

ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه
ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه
ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه ٿيڪه

ته پرماتما پنهنجي داس کي نه ڇڏيو. پرماتما تنهن تي مثل
 گهو جيئاري. پڳت نامديو ان مان کير ڇهي هلو پري
 بادشاهه جي اڳيان آڻي رکيو. بادشاهه کي اهو ڪوڙڪ ڏسي
 حيراني وئي ويئي، پر اوچتو انهي مهل پيٽ ۾ سور اچي
 پيس، جنهن اهڙو وياڪل ڪيس جو بيمه ۾ نه سگهيو ۽
 جلدئي ئي ڪرن سميت محلات ۾ ويو. جتن پوءِ تنهن
 سندس حالت وڃي آيترو ٿيندي ۽ هو سور جي سببان، ڇڙهيون
 هڻڻ لڳو. ٺوڪر ڏيندڙن هو ڏانهن ڀڳا ۽ طبيبن ۽ حڪيمن
 کي سڏي آيا، جن ڪهڙي ڊوائون ستيون ڪر آنديون،
 پر انهن مان ڪو فائدو نه ٿيو. بادشاهه ويو پڙو پوندو ۽ ان
 مهل ساڃهي آيس ته نامديو کي سناڻ ڪري، منهنجو هي
 حال ٿيو آهي، سو وزير کي ڪن ۾ چيائين ته وڃي پڳت
 کي ڪيئن به پرچائي وٺي آڻ. وزير ويو ۽ پڳت کي ٿرت
 وٺي آيو. پڳت جو محلات ۾ پير پائڻ ۽ بادشاهه جو درد نورت
 ٿيڻ !! بادشاهه کي پورو ايمان اچي ويو ته نامديو ڪامل پرش
 آهي، سو هن جو ڙي معافي وٺڻ لڳو، ڇي سواهي! مون کي
 شروعات ۾ اهڙي خبر نه هئي ته اوهين اهڙا سمور پرش
 آهيو، نه ته مان اوهان سان اهڙا پار اصل نه ڄاڻان ها. پڳت
 جواب ڏنو ته ”اي بادشاهه! مان ڪهڙي وٽ آهيان؟ هي
 ڪيل جيڪو ٻاڳي تو ڏنو، سو پرميشور جو ئي رچيل هو. مون کي
 ته پرميشور جي ديا سان تنهنجي ڌياريل تڪليف اصل پاسط
 ۾ ئي ڪانه آئي. اڄ ڪارو، تون سمجهي رستي تي هل،
 انصاف سان راڳه پير ۽ ٻاڳي پڳت
 ٿي ويندا.

ٻن تن ڏينهن کانپوءِ بادشاهه جي ڳالھ ۽ اوچتو مري
 ويئي. هن ڀڳت نامديو کي گهرائي چيو ته مون ٻڌو آهي ته
 تون ڀاڱي ڪرامت جو صاحب ٿو ڪو ٿاين، سو هيءَ ڳالھ
 به جيئاري ڪرامت ڏيکار. ڀڳت جواب ڏنو ته ”سائين! مون
 به ڪرامت ڪٿان آهي؟ مان ڪه ڪسڪين، پر ميسور جو
 داس آهيان، سڀ ڪجهه ڪرڻ وارو آڏوئي آهي ۽ منجهي
 حڪم بنا ڪجهه به نٿو ٿئي. مثال ڪيو پلا ڪيئن جيئري ٿي
 سگهندي؟ جيڪڏهن پر ميسور ڀاڱي جيئارڻ چاهي ته بيشڪ
 جيئري ٿي سگهي ٿي، نه ته هتي ڪنهن کي طاقت آهي هن جي
 حڪم توڙي جي؟“ وري بادشاهه چيس ته جيڪڏهن ڪرامت
 نٿو ڏيکاري سگهين ته مسلمان ٿي. انهن ٻنهي ڳالهين مان
 ڏکڙي قبول ڪر، نه ته توکي قتل ڪرائبو. تنهن تي
 ڀڳت جواب ڏنو ته ”هندو ۽ مسلمان هتي ڪرڙا ڪرم؟
 شرع جي ٻنڌڻن به اٽڪيل آهن. ٻنهي به رڳو اجايو لفظي
 جيئرو آهي. سچو ڀڳت ته ڪه پر ماتما کي ڏيائڻ گهرجي. آڏو
 ڪم آڻي پيو ڪريان، تنهنڪري مسلمان جو ٿيان؟ جيڪڏهن
 مون کي قتل ڪرائيندڙن ته مان تيار آهيان، پر پر ميسور
 کي جي مون کي بچائڻو هوندو ته تون ڇا ڪري سگهندين؟“
 اهي لفظ ٻڌي بادشاهه ڀڳت نامديو کي بند پختي به رکايو.
 اُتي به دو دريءَ جا گڻ ڳاڙڻ لڳو. ڪجهه وقت کانپوءِ بادشاهه
 وري هن کي گهرائي سمجهايو، پر هو پنهنجي ڳالهه تي قائم
 رهيو. تنهن تي بادشاهه هن کي ڪه مست ڏيئي هيٺان لٽائڻ
 جو حڪم ڏنو. ڀڳت نامديو جي ماءُ جڏهن ڏٺو ته ڏاڍي
 هن کي لٽاري نڪو سار ڪرڻ لاءِ تيار ٿيو بيٺو آهي، تڏهن هو

ڪيان ديو جيس ته تون پاڻ ”ويٺل“ پڪوان جو سروب
آمين. توکي موڪل جو ڪهڙو خبرور آهي؟ جيڪڏهن
ورو پيرو موڪل ڪهڙي جيتي ته پاڻ کان ڪٿي وٺ. تنهنجي
پنهنجي ڪارڻ ڪري، پڪوان ڪو رنجه ڪونه ٿيندو. پڪت
ٺامديو نيٺ ڪهڙي ڇوڻ ڇاڻي تي قبوليو ته تيرتن تي وڃڻ لاءِ
سنڀريو. پنهنجي ڪڏجي ڪاشي، پرياکر، ڪيا، ايوديا، مٿرا،
ڪوڪل، بندراجن، دڦارڪا ۽ ڪن ٻين تيرت اسٽالن جو
رٿن ڪيو!

پتي سنت سير ڪندا ڪندا دعائي ۾ اچي پهتا. اُتي
پڪت ٺامديو ماڻهن جون منڊليون ڏاڍي ڪيرتن ڪرڻ
لڳو. انهن منڊلين ۾ ڪئين ڪهت ذات وارا ماڻهو اچي
شامل ٿيندا هئا. پوهن ڪي اچي اڀر ڪا ورتو. ڏاڏون ته
ڪو نه ٿو ۽ ڪهت ذات واري ٺامديو جي پٺيان

(੦) ਫੋਨਾਕਸ ਜਿਨ ਨਕਰੇ ਬਿਦਾਰੀਓ, ਸਰਤਰ ਕੀਥੀ ਸਨਾਤਾ

ਕਰੇ ਨਾਮਦਿਤੀ ਸਰਤਰ ਫੋਨਾਕਸ, ਰਾਮ ਆਪੀ ਪਦ ਦਾਤਾ।

ਅਨੁ. (ਨੇਨ ਲੀ) ਫੋਨਾਕਸ ਕੀ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ (ਨਰਸਿੰਹ) ਰੂਪ
ਤਾਈ (ਨੇਨ ਸਾਨ ਚਮਰੋ ੬ ਦਸਤਾਨ ੬ ਸਾਲਨ ਕੀ ਸਕੀ ਕਰੋ,
ਸਰੀ ਨਾਮਦਿਤੀ ਚਾਚ ਚਾਚ ਨਾ ਨੇ ਮਾਨ ਅਥੀ ਨਰਸਿੰਹ, ਪ੍ਰਗਾਨ ਕੀ
ਤਾਯਾਨ ਨੂੰ, ਹੋ ਸਕਿੰਦੀ, ਹੀ ਪਦ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਾਨ ਆਈ. [ਲੇਖ = ਨੇਨ ਸਾਨ,
ਪ੍ਰਗਾਨ = ਚਮਰੋ, ਸਨਾਤਾ = ਤੋਂ ਲੈਕਾ ਪਾ ਸਕੀ. ਨਰੋ = ਨਰਸਿੰਹ, ਪ੍ਰਗਾਨ,
ਆਪੀ ਪਦ = ਪ੍ਰਗਾਨ ਹੋਏ ਪਦ ਅਥੀ ਸਕਿੰਦੀ, ਚਮਰੋ ਪਦ.]

ਸੁਲਤਾਨ ਪੁਛੈ ਸੁਨ ਬੇ ਨਾਮਾ ॥ ਦੇਖਉ ਰਾਮ ਤੁਮਾਰੇ ਕਾਮਾ ॥
॥ ੧ ॥ ਨਾਮਾ ਸੁਲਤਾਨੇ ਬਾਧਿਲਾ ॥ ਦੇਖਉ ਤੇਰਾ ਹਰਿ ਬੀਨੁਲਾ ॥ ੧ ॥
ਰਹਾਉ ॥ ਬਿਸਮਿਲਿ ਗਉ ਦੇਹੁ ਜੀਵਾਇ ॥ ਨਾਤਰੁ ਗਰਦਨਿ ਮਾਰਉ
ਠਾਇ ॥ ੨ ॥ ਬਾਦਿਸਾਹ ਐਸੀ ਕਿਉ ਹੋਇ ॥ ਬਿਸਮਿਲਿ ਕੀਆ ਨ
ਜੀਵੈ ਕੋਇ ॥ ੩ ॥ ਮੇਰਾ ਕੀਆ ਕਛੂ ਨ ਹੋਇ ॥ ਕਰਿ ਹੈ ਰਾਮੁ ਹੋਇ
ਹੈ ਸੋਇ ॥ ੪ ॥ ਬਾਦਿਸਾਹੁ ਚੜਿਓ ਅਹੰਕਾਰਿ ॥ ਗਜ ਹਸਤੀ ਦੀਨੋ
ਚਮਕਾਰਿ ॥ ੫ ॥ ਰੁਦਨੁ ਕਰੈ ਨਾਮੇ ਕੀ ਮਾਇ ॥ ਛੋਡਿ ਰਾਮ ਕੀ ਨ
ਭਜਹਿ ਖੁਦਾਇ ॥ ੬ ॥ ਨ ਹਉ ਤੇਰਾ ਪ੍ਰਗੜਾ ਨ ਤੂ ਮੇਰੀ ਮਾਇ ॥
ਪਿੰਡੁ ਪੜੈ ਤਉ ਹਰਿ ਗੁਨ ਗਾਇ ॥ ੭ ॥ ਕਰੈ ਗਜਿੰਦੁ ਸੁੰਡ ਕੀ ਚੋਟ ॥
ਨਾਮਾ ਉਬਰੈ ਹਰਿ ਕੀ ਓਟ ॥ ੮ ॥ ਕਾਜੀ ਮੁਲਾਂ ਕਰਹਿ ਸਲਾਮੁ ॥
ਇਨਿ ਹਿੰਦੂ ਮੇਰਾ ਮਲਿਆ ਮਾਨੁ ॥ ੯ ॥ ਬਾਦਿਸਾਹ ਬੇਨਤੀ ਸੁਨੇਹੁ ॥
ਨਾਮੇ ਸਰਭਰਿ ਸੋਨਾ ਲੇਹੁ ॥ ੧੦ ॥ ਮਾਲੁ ਲੇਉ ਤਉ ਦੋਜਕਿ ਪਰਉ ॥
ਦੀਨੁ ਛੋਡਿ ਦੁਨੀਆ ਕਉ ਭਰਉ ॥ ੧੧ ॥ ਪਾਵਹੁ ਬੋਝੀ ਹਾਬਹੁ ਤਾਲ ॥
ਨਾਮਾ ਗਾਵੈ ਗੁਨ ਗੋਪਾਲ ॥ ੧੨ ॥ ਗੰਗ ਜਮੁਨ ਜਉ ਉਲਟੀ ਬਹੈ ॥
ਤਉ ਨਾਮਾ ਹਰਿ ਕਰਤਾ ਰਹੈ ॥ ੧੩ ॥ ਸਾਤ ਘੜੀ ਜਬ ਬੀਤੀ ਸੁਣੀ ॥
ਅਜਹੁ ਨ ਆਇਓ ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਧਣੀ ॥ ੧੪ ॥ ਪਾਖੰਤਣ ਬਾਜ ਬਜਾਇਲਾ ॥
ਗਰੁੜ ਚੜੇ ਗੋਬਿੰਦ ਆਇਲਾ ॥ ੧੫ ॥ ਅਪਨੇ ਭਗਤ ਪਰਿ ਕੀ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ॥

ايو وڃائي ۽ سڀني چوڪرن کي بگاڙي ڇڏيو اٿس. هو رام نام
جو چوڻ ڪري ٿو ۽ من ۾ پرميشور جو سهرن ڪري ٿو.
[بهارى = ٽڪڻ. ڪر = هٿ. نال = نار، تاريون، ڇپتيون.
ڪر نال = ڪنجهون. چٽيا = چوڪرا.]

(۲) ٻسڻا ٻس ڪيئي سڀ راڳي، ٻنهي ڪري پت راني
پوت پر هلا ڪهڻا ٻهي ماني، تن تڙ اوري ٺاڻي

ارت ۽۔ راڻي (يعني پرهلا جي ماءُ) هنڪي ٻيڙاريءَ سان
ڇيو ته راجا هرناس ساري پرتوي پنهنجي وس ڪئي آهي؟
هي پرهلا پت! تون هنجو چوڻ ٿو مڃين؟ هن تنهنجي لاءِ ته
بي ست ستي آهي يعني هن تنهنجي ماراڻ جي ٽوڙ ڪئي
آهي. [ٻسڻا = پرتوي. پت راني = مکيه راڻي. ٺاڻي = بيهاري آهي،
ستي آهي.]

(۳) دشت سپا مل منتر اپائتا، ڪرسه اوڏ گهنيري

گر تر جل جلالا پي ڊا ڪيو، راجا رام مايا ٿيري

ارت ۽۔ دشتن جي سپا، گڏجي صلاح ڪئي ته هن جي عمر
وڌي ڪجي يعني هنڪي ناس ڪجي. اوچي ٻهاڙ (نان اڇلائڻ)
۽ پاڻيءَ (۾ ٻوڙائڻ) ۽ باهر (۾ ساڙڻ) جي ٻن کان پرميشور
هنڪي پنهنجي شڪتي هلائي رکي ورتو. [منتر = صلاح. اوڏ =
عمر. گهنيري = گهڻي، وڌي. گر تر = اوچو ٻهاڙ. جلالا = باهر.]

(۴) ڪاڇ ڪوگر ڪال پي ڪوپيو، موڇر ٻساڇر ٿي ڊا ڪي

پيت پيتاڻر تر پوڻ ٿي، ٽنپ ماڇر ڊا ڪي

ارت ۽۔ هرناس ترار ڪڍي، ڪال وانگر پوڏ پڻ لاءِ غصي
۾ پيو ۽ چيائين ته مونکي هاڻ اهو ڏيکار جو توکي بچائي سگهي.
(پرهلا ڇيو) ته بيبي بيتاموري بهر بندڙ ٺهي لوڪن جو ٿي،
ٽنپ ۾ راجمان آهي يعني منهنجو بچائيندڙ ٽنپ ۾ آهي.
[ڪرگ = ترار. پاڪي = راجمان آهي.]

ਝਰ ਜੀ ਲਿਭੈ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ
ਮੁਲ੍ਹਾ = ਮੂਲ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ
ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ

(੩) ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ

ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ

ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ

ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ

ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ
ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ
ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ
ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ

(੪) ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ

ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ

ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ

ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ

ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ
ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ
ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ
ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ ਭਾਇਓ

ਸੰਤਾ ਮਰਕਾ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਪੜੈ ਨਹੀ ਹਮ ਹੀ ਪਚਿ ਹਾਰੇ ॥

ਰਾਮ ਕਹੈ ਕਰਤਾਲ ਬਜਾਵੈ ਚਟੀਆ ਸਭੈ ਬਿਗਾਰੇ ॥ ੧ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮਾ

ਜਪਿਬੋ ਕਰੈ ॥ ਹਿਰਦੈ ਹਰਿਜੀ ਕੋ ਸਿਮਰਨੁ ਧਰੈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥

ਬਸੁਧਾ ਬਸਿ ਕੀਨੀ ਸਭ ਰਾਜੇ ਬਿਨਤੀ ਕਰੈ ਪਟਰਾਨੀ ॥ ਪੂਤੁ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦੁ

راڳ پير ٻاڻي نامديو جي شبد (۸)
 وشين کي ڇڏي گورو جي سرن وٺڻ گهرجي
 (۱) گهر کي نار تيا کي آندا
 پر ناري سته گهالي ڏندا
 جسي سنبل ديهه سوئا بگسنا
 آنت کي بار موئا لپتانا
 پاپي کا گهر آگني مائه
 جلت رهي، مٽوي ڪب نام (اڪ راج)

ارت :- هورڪ (جيو) پنهنجي استري ڇڏي ٿو ڏئي ۽ پرائيءَ
 استريءَ سان ڪيل ڪري ٿو. ڇوڙي طرح سمل جي وٺ کي ڏسي
 طوطو خوش ٿيندو آهي، هر طوطو آخر انکي چنڀڙي (مري ويندو
 آهي)، اهڙي طرح پاپي جيو، جو واسو (ڪام آڌڪ وڪارن) جي
 باهه ۾ آهي. هو انهيءَ باهه ۾ ٻيو سڙي ۽ اها باهه ڪڏهين نقي
 جهڪي ٿئي. [بگسنا = خوش ٿيڻ، ٺڙڻ. مٽوي = مٽي، جهڪي
 آهي. گهالي = وڃي ٿو، ڪمائي ٿو، ڪري ٿو. سوئا = طوطو.]

(۲) در کي پڳت نه ديهي جاء

مارگر چوڻ امارگر پاء

موٽه ڀو لا آويي جاء

امرت ڌار لاد بکر ڪاء

ارت :- جيو، ٻر ميسور جي پڳتي (ست سنگ ۾ وڃي) ٿو
 ڏسي. هو سڌو سچو رستو (يعني ست سنگ) ڇڏي، اُلتِي رستي
 (يعني ڪُسنڪ) ۾ وڃيو پوي. هو ٻر ميسور کان ڀليل رهي ٿو ۽
 (جنم مرڻ جي ڇڪر ۾) اچي وڃي ٿو. هو امرت کي ڦٽو ڪري

(ਜਿਓ ਕੀ) ਪਾਠ ਸਾਨ ਲਗਾਨੀ ਯੇਨੀ ਪਾਠ ਡਾਢੀਓਂ ਡੱਕੀ. (ਅਝੀ ਪ੍ਰਿਥ
 ਰਾਕਿ ਕਰੀ) ਕਰੋੜੇ ਹੀ ਕਰ ਪਾ ਸਾਨ, ਚਿਤ੍ਰ ਮਾਨ ਯਿਅਨੀ ਅਕਰੀਓਂ ਰਹੀ.
 ਅਹਾ ਪ੍ਰਿਥ ਕਦੇਮਨ ਪ੍ਰਿਥ ਨਾਨਦੀ ਚਿਤ੍ਰ ਹੋ (ਪ੍ਰਿਥ ਕਦੇਮਨ) ਪ੍ਰਿਥ ਮੇਸ਼ੁਰ
 ਪ੍ਰਿਥ ਸਮਾਜੀ ਰਹੀ ਨਹੀ. ਨਾਮਦਿਓ ਪ੍ਰਿਥੋਂ ਚਿਤ੍ਰ ਸਾਨ ਲਗਾਓ ਆਈ.
 [ਪ੍ਰਿਥ = ਸਾਨੀ.]

(੨) ਜਿਥੀ ਪ੍ਰਿਥ ਪਾਰਿਕੇ ਆ ਮਾਨ

ਅੰਸਾ ਪ੍ਰਿਥੀ ਮਨ ਰਾਨਾ
 ਪ੍ਰਿਥੀ ਨਾਮਦਿਓਂ ਕੀ ਪ੍ਰਿਥ
 ਕੋਪਿੰਦ ਪ੍ਰਿਥੀ ਹਮਾਓ ਚਿਤ੍ਰ.

ਅਰਥ :- ਚਿਤ੍ਰੀ ਪਾਠ ਮਾਨ; ਪਾਠ ਹੀ ਪ੍ਰਿਥ ਪਾਰਿਕੇ ਆਈ, ਪ੍ਰਿਥੀ
 ਪਾਠ ਮੇਸ਼ੁਰ ਮਨ ਪ੍ਰਿਥੀ ਸਾਨ ਨਹੀ ਪ੍ਰਿਥ ਆਈ. ਸ੍ਰੀ ਨਾਮਦਿਓਂ ਸਾਨ
 ਸਾਨ ਪਾਠ ਕੀ ਨਾਨਾ ਮਾਨੀ ਪ੍ਰਿਥੀ ਸਾਨ ਪ੍ਰਿਥੀ ਲਗੀ ਰਾਹ ਆਈ
 ਪ੍ਰਿਥੀ ਮੇਸ਼ੁਰ ਚਿਤ੍ਰ ਪ੍ਰਿਥੀ ਰਹੀ.

ਘਰ ਕੀ ਨਾਰਿ ਤਿਆਗੈ ਅੰਧਾ ॥ ਪਰ ਨਾਰੀ ਸਿਉ ਘਾਲੈ
 ਧੰਧਾ ॥ ਜੈਸੇ ਸਿੰਬਲੁ ਦੇਖਿ ਸੁਆ ਬਿਗਸਾਨਾ ॥ ਅੰਤ ਕੀ ਬਾਰ ਮੁਆ
 ਲਪਟਾਨਾ ॥ ੧ ॥ ਪਾਪੀ ਕਾ ਘਰੁ ਅਗਨੇ ਮਾਹਿ ॥ ਜਲਤ ਰਹੈ ਮਿਟਵੈ
 ਕਬ ਨਾਹਿ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਹਰਿ ਕੀ ਭਗਤਿ ਨ ਦੇਖੈ ਜਾਇ ॥ ਮਾਰਗੁ
 ਛੋਡਿ ਅਮਾਰਗਿ ਪਾਇ ॥ ਮੂਲਹੁ ਭੁਲਾ ਆਵੈ ਜਾਇ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਭਾਰਿ
 ਲਾਇ ਬਿਖੁ ਖਾਇ ॥ ੨ ॥ ਜਿਉ ਬੇਸਾ ਕੇ ਪਰੈ ਅਖਾਰਾ ॥ ਕਾਪਹੁ
 ਪਹਿਰਿ ਕਰਹਿ ਸੀਂਗਾਰਾ ॥ ਪੂਰੇ ਤਾਲ ਨਿਹਾਲੇ ਸਾਸ ॥ ਵਾਕੇ ਗਲੇ
 ਜਮ ਕਾ ਹੈ ਫਾਸ ॥ ੩ ॥ ਜਾਕੇ ਮਸਤਕਿ ਲਿਖਿਓਂ ਕਰਮਾ ॥ ਸੋ ਭਜਿ
 ਪਰਿਹੈ ਗੁਰ ਕੀ ਸਰਨਾ ॥ ਕਹਤ ਨਾਮਦੇਉ ਇਹੁ ਬੀਚਾਰੁ ॥ ਇਨ
 ਬਿਧਿ ਸੰਤਹੁ ਉਤਰਹੁ ਪਾਰਿ ॥ ੪ ॥ ੨ ॥ ੮ ॥

راڳ پير ٻاڻي نامديو جي شبد (۸)
وشين کي ڇڏي گورو جي سرن وٺڻ گهرجي

(۱) گهر کي نار تيا کي آندا
پر ناري ستر گهالي ڏندا
جيسي سنبل ديو سونا بگسارا
آنت کي بار مون لپتارا
پاڻي سا گهر آگني ماهر

جانت رهي، مٿوي ڪب ناه (اڪ راء)

ارت :- موروڪ (جيء) پنهنجي استري ڇڏي ٿو ڏئي ۽ ٻرائي ۽
استريءَ سان ڪيل ڪري ٿو. جهڙي طرح سمل جي وٺ کي ڏسي
طوطو خوش ٿيندو آهي، پر طوطو آخر انکي چنڊڙي (مري ويندو
آهي)، اهڙي طرح پاڻي جيءَ جو واسو (ڪام آڌڪ وڪارن) جي
باهه ۾ آهي. هو انهيءَ باهه ۾ ٻيو سڙي ۽ اها باهه ڪڏهن نٿي
جهڪي نٿي. [بگسارا = خوش ٿيڻ، ٽرڻ. مٿوي = هٿي، جهڪي
نٿي. گهاليءَ = وجهي ٿو، ڪمائي ٿو، ڪري ٿو. سونا = طوطو.]

(۲) هر کي پڳت نه ڏيکي جاء

مارگر چوڌ آمارگر پاء

مون لهر ڀو لا آوي جاء

امرت ڌار لاه بگر ڪاء

ارت :- جيءَ ٻر ميسور جي پڳتي (ست سنگ ۾ وڃي) نٿو
ڏسي. هو سڌو سچو رستو (يعني ست سنگ) ڇڏي، اٽلي رستي
(يعني ڪسنگ) ۾ وڃي پوي. هو ٻر ميسور کان ڀليل رهي ٿو ۽
(جنم مرڻ جي چڪر ۾) اچي وڃي ٿو. هو امرت کي ڦٽو ڪري

(۳) جِسَ جِسَ نَامِ تَرِ گُڙِ اُجَرِي

پڪت جَدان ڪَڻَ دِيوَرِا تَرِي.

اوت پر شش شش مالدو تریء جا کج اچاون لکيو، شش شش
پکس نامد يو ٽاپين، مالدو تری سامهون ٿيو. [اچون = اچوئي.]

بَئِرِئِ نَامِئِئِ جِيئِ ڀَر ۲

۹ ۽ سڙيگور پوساڻي ॥

جيسا ٻڌي پريتي اناج ॥ ٽيڙاڻي ٺل سڙي ڪاڻ ॥ جيسا
مڙ ڪوٽي پراڻي ॥ ايسا نام پريتي نراڻي ॥ ۹ ॥ نام
پريتي نراڻي لاڳي ॥ سڙي سڙي ٻڌي ٻڌي ॥ ۹ ॥
رهي ॥ جيسا پر پراڻي رت ناري ॥ لڳي نر ڀن ڪا
هيتڪاري ॥ ڪاڻي پراڻي ڪاڻي پراڻي ॥ ايسا نام پريتي
مڙاڻي ॥ ۲ ॥ ساڻي پريتي جي آڀي لاهي ॥ گور پراڻي دڙي
جاي ॥ ڪڙي ن ٽوٽي رهي سڙي ॥ نام چي لاهي
سڙي ناهي ॥ ۳ ॥ جيسا پريتي ٻڌي اناج ۽ مڙاڻي ॥ ايسا هري
سڙي مڙاڻي ॥ پراڻي نام پريتي لاڳي پريتي ॥ چي دڙي
هاري چي ॥ ۴ ॥ ۹ ॥ ۵ ॥

راڳ پيرو ٻاڻي نامد يو جي شبد (۷)

اڪو اونڪو سم ٿو پوساڻي

پرو مشور سان نيمون ڪوڙي قسم جو لڳائي

(۱) جِسَ پَرِ ڪِي پَرِيتِ اُجَرِ

پَرِ ڪَڙِئِ جِلِ سِيئِي ڪَڙِ

جِسَ مَرِ ڪَڙِ پَرِ اُجَرِ

اُڻي نهي پَرِيتِ نَرِ اُجَرِ

ارت :- جهڙي طرح بڪايل جو بيار ان سان ٿيندو آهي، جهڙي طرح اڇايل جو مطالب جل سان هوندو آهي ۽ جهڙي طرح مورڪ پنهنجي ڪٽنب سان چڙهيل هوندو آهي، تهڙي طرح نامديو جو بيار پرميشور سان آهي. [ٽرڪاؤنٽ = اڇايل. مؤڙ = مورڪ. برائڻ = چڙهيل.]

نامي پريت نارائڻ لاڳي

سڄي سڀاءِ پتنو بڙاڳي (اڪ راءِ)

ارت :- نامديو جو بيار، نارائڻ سان ئي لڳو پيو آهي ۽ سڄي هوندي (دنيا جي وهندوار کان) تياڳي ٿيو آهي. [بڙاڳي = تياڳي.]

(۲) جڳسي پڙ پڙ ڪارٽ ٺاري

لويي ٽرڙن ڪا ڪيڪاري

ڪامي پڙ ڪڙ ڪامي پياري

اڻسي نامي پريت مراري

ارت :- جهڙي طرح ٺرائي برش سان (ويچارڻ) استريءَ جي پريت ٿيندي آهي، جهڙي طرح لويي شخص ڌن کي پيار ڪندڙ ٿيندو آهي ۽ جهڙي طرح ڪامي شخص کي استري پياري لڳندي آهي، تهڙي طرح نامديو جو بيار پرميشور سان آهي. [رت = پيار. هڪڪاري = پيار ڪندڙ.]

(۳) سائي پريت جي آبي لائي

گور پڙ سادي ڏنڍا ڄاڻي

ڪٽهڙ ٺڌ ٽوٽيس رڇيا سماءِ

نامي چٽ لائڻا سڄي ٺاءِ

ارت :- سڄي ٻچي پريت، اها آهي، جنهن ڏٺارن پرميشور

(۳) جُسْرُ جُسْرٍ : اَمَّا عَرُكُطٌ اَجْرَبُ

پہلے جہانِ ستارہ دیورا قریب

ابعد :- عشق حقیق ناعد و شریء جا کج اچار کج لکری عشق عشق
 یکدم ناعد و ذابین، مند و قری ساء چون گو. { اچری = اچاری. }

ਭੈਰਉ ਨਾਮਦੇਉ ਜੀਉ ਘਰੁ ੨

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਜੈਸੀ ਭੂਖੈ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਨਾਜ ॥ ਤ੍ਰਿਖਾਵੰਤ ਜਲ ਸੇਤੀ ਕਾਜ ॥ ਜੈਸੀ
ਮੂੜ ਕੁੰਟੰਬ ਪਰਾਇਣ ॥ ਐਸੀ ਨਾਮੇ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਰਾਇਣ ॥ ੧ ॥ ਨਾਮੇ
ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਾਰਾਇਣ ਲਾਗੀ ॥ ਸਹਜ ਸੁਭਾਇ ਭਇਓ ਬੈਰਾਗੀ ॥ ੧ ॥
ਰਹਾਉ ॥ ਜੈਸੀ ਪਰ ਪੁਰਖਾ ਰਤ ਨਾਰੀ ॥ ਲੋਭੀ ਨਰੁ ਧਨ ਕਾ
ਹਿਤਕਾਰੀ ॥ ਕਾਮੀ ਪੁਰਖ ਕਾਮਨੀ ਪਿਆਰੀ ॥ ਐਸੀ ਨਾਮੇ ਪ੍ਰੀਤਿ
ਮੁਰਾਰੀ ॥ ੨ ॥ ਸਾਈ ਪ੍ਰੀਤਿ ਜਿ ਆਪੇ ਲਾਏ ॥ ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਦੁਬਿਧਾ
ਜਾਏ ॥ ਕਬਹੂ ਨ ਭੂਟਸਿ ਰਹਿਆ ਸਮਾਇ ॥ ਨਾਮੇ ਚਿਤੁ ਲਾਇਆ
ਸਚਿ ਨਾਇ ॥ ੩ ॥ ਜੈਸੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਾਰਿਕ ਅਰੁ ਮਾਤਾ ॥ ਐਸਾ ਹਰਿ
ਸੇਤੀ ਮਨੁ ਰਾਤਾ ॥ ਪ੍ਰਣਵੈ ਨਾਮਦੇਉ ਲਾਗੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ॥ ਗੋਬਿੰਦੁ ਬਸੈ
ਹਮਾਰੈ ਚੀਤਿ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥ ੨ ॥

راجہ پیرؔ ہاٹی نامدو حی شبد (۷)

ایکواونیس سو گز پر مادی

پرمیشور سان فبئین کیزی قسم دو لڳائڻ

(۱) جنسی رُک کی پریت آج

ڈر کاؤنٹ جیل سیمٹی سکاچ

جیسی ہوگا کُتنب پرائیڈ

اَنسِيْ لَمَیْ پَرِیْتِ خَوَارِطِ

وينشي ڪيائين ته ”اي پر ماتما! تو مونکي ڇاڪاڻ شوهر جي
گهر ۾ جنم ڏنو آهي، جو مون سان برهمڻن هيءَ هلٽ ڪئي
آهي؟“ پر ميسور هن جو پريتر ڏسي، اُنهي مندر جي مٿي ڦيري
پڳت ڏانهن ڪئي. برهمڻن وري اُتان هنکي اُٿاري ٻئي
پاسي ڪيو، پر وري به اُنهي پاسي مندر ڦري اچي پڳت
جي سامهون ٿيو. اهو ڪيل ڏسي برهمڻن کي پرتيت ٿي ته
پڳت نامديو هريءَ جو سڄو پڳت آهي ۽ اچي سندس پيش
پيا. هن ڏکڻ نسبت هيٺيون شبد سري نامديو صاحب جو
رچيل آهي:-

(۱) هست ڪيلت تيري ڏيهرِي آئنا
پڳت ڪرت ناما پڪر آئنا

ارت:- (هي پڳوان!) مان تنهنجي مندر ۾ ڪلندو ٿيندو آيس.
پڳتي ڪندي، مون نامي کي (برهمڻن) پڪڙي ٻاهر ڪيو.
[ڏيهرِي = ڏيورو، مندر، ناڪر ڏارو.]

هيٺڙي ذات ميري جادو رانئا

ڇيڇي ڪي جنم ڪاهي ڪم آئنا (اڪ راج)

ارت:- هي جادو جي ڪل جا راجا سري ڪوشن مهران!
منهنجي ذات نيچ آهي. ڇيڇي جي جنم ۾ مان ڇو آيس (ڇو
منهنجي ههڙي ڏرڊشا ٿي آهي). [هيٺڙي = گهٽ، نيچ.
رانئا = راجا.]

(۲) لِي ڪَملي چليو پلٽاءُ

ڏيهرِي پاڇي بڻيا جاء

ارت:- مان پنهنجي ڪٿي ڪٿي مندر مان هليس ۽ مندر
جي پٺيان وڃي وينس. [ڪملي = ڪٿي. پلٽاءُ = وٽهه.]

(ڪَٻَڙُون ڪَٻَر ڪانڊ گهيٽ نه ڀاوي

ڪَٻَڙُون گهر گهر ٿو ڪَ منگاوي

ڪَٻَڙُون ڪورن چني بناوي

ارت :- (جيئو ڪي) ڪڏهين ته ڪيو ڪنڊ ۽ گيه به نه ڀيرو وڻي ،
ڪڏهين هنڪي ٻو ميسور ، گهر گهر مان ٽڪرو (روٽي ۽ جو) ڀنائي
ڪڏهين ته هنڪي ٻو ميسور سخت چٽا چٻاڙا لاء ڏئي ٿو . [ڀاوي =
.. ٿو ڪ = ٽڪرو . ڪورن = سخت . بناوي = چٻاڙائي .]

ڇٽو رام را ڪي ، ٿٽو رهيتي . ري ڀائي

در ڪي مهما ڪچر ڪتن نه ڄاڻي (اک رها)

ارت :- هي ڀائي ! جهڙي حالت ۾ ٻو ميسور (توکي) رکي ،
حالت ۾ ئي رهڻ گهرجي يعني سڀڪنهن حالت ۾ توکي
رهڻ گهرجي . ٻو ميسور جي مهما ڪچر به چٽي ٿئي وڃي
چورن کان ٻاهر آهي .

(ڪَٻَڙُون ٿري ٿرنگه ٽچاوي

ڪَٻَڙُون ڀاء پنهيو نه ڀاوي

ارت :- ڪڏهين ته جيئو ترڪستاني گهوڙن ۽ ٻين ڪڏندڙ گهوڙن
ٻائي ٿو وري ڪڏهين ته ٻيو ۾ جتي ڀاڻڻ لاء به نٿي مليس .
= ترڪستاني گهوڙا . ٿرنگ = ڪڏندڙ گهوڙا . ڀاء = ٻيو .
= جتي .]

ڪَٻَڙُون ڪاٺ سڀيڊي سواوي

ڪَٻَڙُون ڀر ڀٽار نه ڀاوي

ارت :- ڪڏهين ته جيئو سفيد (بستري واري) ڪت تي سمهي
لڏهين ته گاهه واري زمين به سمهڻ لاء نٿي مليس . [ڀوم =
ڀٽار = ڀلال ، گاهه . سڀيڊي = سفيد ، صفا .]

نور و نعت مدح و تحسین و در آن مکتوب غیبی، مکتوبات و
در آن مکتوبات غیبی، در آن مکتوبات غیبی، در آن مکتوبات غیبی

(۲) کتب چتر چمن و گلستان

مدرسہ کبیر ٹیپس پبلیشرز

اوت ورتي مرنه لال به تر آهي ته ايترو (پندو پند) آهي
چيو آهي، سو مان تو جهڙا ئي ٿو ڪو ورتي (تورو نوسن آهي
نه ڪيو ڪونهي) منهنجي. [جيتوڻيڪ تان ٽڪن ٿو ٿوري ٿو ڪو.]

(۲) اُسے خدا کی طرف سے

پہلی سری رنگ پینٹل ہوئی۔

اوپر مذکور کی گئی صورت : ۱۲ گری (۱۲ موٹکی) آبی
پورے ۲۲ آبی ۱۲ گری ۱۲ موٹکی ۱۲ گری ۱۲ موٹکی ۱۲ گری ۱۲ موٹکی =
۱۲ گری ۱۲ موٹکی ۱۲ گری ۱۲ موٹکی ۱۲ گری ۱۲ موٹکی

ਕਣੂ ਖੀਰਿ ਖਫ ਖੰਦਿ ਨ ਭਵੈ ॥ ਕਣੂ ਘਰ ਘਰ ਰੁਕ
ਮਨਾਵੈ ॥ ਕਣੂ ਕੂਟਨੁ ਚਨੈ ਰਿਨਾਵੈ ॥ ੧ ॥ ਜਿਉ ਰਸੁ ਰਾਖੈ ਰਿਉ
ਰਹਾਇੈ ਤੇ ਭਈ ॥ ਯਹਿ ਕੀ ਮਹਿਨਾ ਕਿਛੁ ਕਣੂ ਨ ਜਾਈ ॥ ੧ ॥
ਰਹਾਇ ॥ ਕਣੂ ਹੁਏ ਹੁੰਗ ਨਛਵੈ ॥ ਕਣੂ ਪਾਇ ਪਛਾਇ ਨ
ਪਾਵੈ ॥ ੨ ॥ ਕਣੂ ਖਟ ਸੁਪਿਲੀ ਸੁਝਵੈ ॥ ਕਣੂ ਭੁਜਿ ਪੈਨਾਨੁ ਨ
ਪਾਵੈ ॥ ੩ ॥ ਭਨਇ ਨਾਮਹੋਇ ਤਿਕੁ ਰਸੁ ਨਿਸਤਰੈ ॥ ਜਿਹ ਕੁਰੁ
ਜਿਨੈ ਤਿਹ ਪਾਇ ਚਿਤਾਵੈ ॥ ੪ ॥ ੫ ॥

پیر، پاٹی، نادر، یوحی، شہد (5)

آفتاب سربى شامدرد كى شين شين چيدند او جان
پر ميشور كى پند چيدند او تن كى تن تازي شين
دكي . سربى شامدرد صاحب جوان شامدرد پر ميشور
شكست من شامدرد شامدرد شامدرد شامدرد شامدرد
شامدرد شامدرد شامدرد شامدرد شامدرد شامدرد

ارت :- مان ڀڳت نامديو کير ٺاڪر کي ٻياري گهر ويس ۽ اهڙي طرح هريءَ جو درشن مليم.

مੈ ਬਉਰੀ ਮੇਰਾ ਰਾਮੁ ਭਤਾਰੁ ॥ ਰਚਿ ਰਚਿ ਤਾਕਉ ਕਰਉ
ਸਿੰਗਾਰੁ ॥ ੧ ॥ ਭਲੇ ਨਿੰਦਉ ਭਲੇ ਨਿੰਦਉ ਭਲੇ ਨਿੰਦਉ ਲੋਗੁ ॥ ਤਨੁ
ਮਨੁ ਰਾਮ ਪਿਆਰੇ ਜੋਗੁ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਬਾਦੁ ਬਿਬਾਦੁ ਕਾਹੂ ਸਿਉ
ਨ ਕੀਜੈ ॥ ਰਸਨਾ ਰਾਮ ਰਸਾਇਨੁ ਪੀਜੈ ॥ ੨ ॥ ਅਬ ਜੀਅ ਜਾਨਿ
ਐਸੀ ਬਨਿ ਆਈ ॥ ਮਿਲਉ ਗੁਪਾਲ ਨੀਸਾਨੁ ਬਜਾਈ ॥ ੩ ॥ ਉਸਤਤਿ
ਨਿੰਦਾ ਕਰੈ ਨਰੁ ਕੋਈ ॥ ਨਾਮੇ ਸ੍ਰੀ ਰੰਗੁ ਭੋਟਲ ਸੋਈ ॥ ੪ ॥ ੪ ॥

ڀير ٻاڻي نامديو جي شبد (۴)

اڻاڻڪا :- ڪنهن وقت ڀڳت نامديو دنيا جا سڀ
ڪم ڪار ڇڏي، رڳو ڀڳتيءَ کي لڳو رهيو ۽ ساڌن سنڌن
جي شيوا ڪندو رهيو. لوڪ هن جي ڪلا ڪوٺ لڳا، هو
ائين ٻن ڇوٽ لڳا ته نامديو چريو آهي. تنهن تي سري نامديو
صاحب دينيون شبد اُچارڻو آهي :-

(۱) مَٽَ پُوري ميرا رام پتار
رچ رچ ٽاکم ڪو سینگار

ارت :- مان چري آهيان پر پنهنجي پتار پرماتما جي پٺيان. ان
لاءِ ٺاهي ٺاهي ٻاڻ سينگار ڪريان ٿي. [رچ رچ = ٺاهي ٺاهي.]

پلي نندا، پلي نندا، پلي نندا لوگر
تن من رام ٻياري جوگر (اک رها)

ارت :- هي لوڪو! منهنجي نندا اوهين پلي ڪريو، پلي
ڪريو! مون نه پنهنجو من ۽ تن، ٻياري پرماتما کي اربڻ ڪيو آهي.
[جوگر = لائق، زوان، اربڻ.]

(۲) باد بياہ ڪاو ستر نہ ڪيچي
ر سنا رام رسائن پيچي

(۱) دؤد ڪٽوري ڪٽوي پٺي

ڪٽل ڪاه ٺامي دهر آني

اوت ۽ نامديو آجي ڪٽو ڏهي، ڪير ڪٽوريءَ ۾ ۽ پاڻي ڪٽونءَ ۾ رجهي، (ناڪو اڳيان) آندو. [ڪٽويءَ = لوتِي ۾. ڪٽل ڪاه = آجي ڪاه. دهر = ڏهي.]

دؤد پيٽ ڪوپندي راه

دؤد پيٽ ميو من پيٽاه. ٺامي تر ڪهر ڪو باب رساه
(اڪ ردا)

اوت ۽ (نامديو چون لڳو ته) هي ڪوپند راجا، ڪير پي ۽ ڪير پي ۽ نه منهنجي من کي لڳل ٿي. نه پيئندڻ نه ٻار مون سان اچي غصي ٿيندو. [رساه = غصي ٿيندو.]

(۲) سون ڪٽوري اوت پري

ٺامي ڌر آڪي ڌري

اوت ۽ سون جي ڪٽوري ڪير سان پري، نامديو هريءَ جي اڳيان آئي وڃي. [سون = سون. اوت = ڪير.]

(۳) اڪ پڪت ميري ڇري پسي

ٺامي ديكه ٺارائن عسي

اوت ۽ بزميشور دوسن ڏيکاري ڪير پي چيو ته فقط پڪت ٺي منهنجي ڇري ۾ واسو ڪندا آهن. (مون) ٺامي کي ڏسي بزميشور ڪليو.

(۴) دؤد پيٽ پڪت ڪير ڪٽ

ٺامي ڌر ڪا ڌرسن پيٽا.

پیرء باڻي نامد يو جي شبد (۲).

ساڻهي سونهن نام ۾ ئي آهي.

(۱) پَرَقَن پَر دارا پَر خری

تاکے نکست ہستی کر فری:

اوتو ۽ ٻيو شخص ٻئي ڏين ۽ ٻئي ۽ آخري ۽ ڪان ٻئي
 وهي ٿو، تنهن جي ويجهو هري اوما ۽ وسڻ ٿو. [ڏاڍا = آخري .
 ٻو هري = چڱي ٿو، ٻري وهي ٿو.]

جو کہ پچھنتی ٹارائٹا

تَنْ كَا مِیْ لَ كَرُوْهُ سَا (اے راجہ)

اوست ۾ جو شخص اڻ سمجهو ۽ ڇڻ ٿو ڪري ، تنهنجو
 شل مان ڏسڻ لاءِ ڪريان .

(۲) جن کے پیسے ہیں اُنرا

جیسی پس، تھی اوہ ترا

اوتھ ۾ ڇهون جي اندر ۾ اڃا فرق آهي ڇو ته سڀني ۾ پرائميا کي ٻه ڏسي يا ڇهون جي اندر ۾ (جهڙو آيا ۽ پرائميا ڇو) تفاوت آهي، سو شخص اهڙو آهي جهڙو ٻسڻ ۾ [ايترا = فرق، تفاوت].

(۳) پرکھوت لَامِدِیْہ لَکھہ بنا

۱۱ سوہی پتیس لکنا۔

اوتھ بہ سري نامديو صاحبہ وينتي ڪن ٿا تہ (ڇوڙي طرح
 ڇڏو) اڪي کان سواءِ (سولهن جي) ۳۲ نشانن يا ڪٽن هوندي تہ ٿو
 سولهن (اعڙي طرح ڪوڙو بہ سڄو ڇڏو) پرماتما جي نام ۽
 کانسواءِ بدشڪل آهي . [بتيس = ۳۲ لچن يا نشانين] .

ਅਰਥ :- ਹੀ ਚਿਪ ! ਠੁਕੀ ਸ੍ਵ (੧੦੦) ਠੁਕਰ ਕੰਦਸ , ਜਿਕੰਦ ਹਿੰ
ਤੁਨ ਪੁਰ ਪੁਰ ਮਾਨਾ ਜੁ ਨਾਲੁ ਨ ਚਿੰਦਿਨਿ । [ਸ੍ਵ = ਸ੍ਵ . ਕੰਦ = ਠੁਕਰ]

ਰੰਗਿਲੀ ਚਿਪਾ ਹਰਿ ਕੀ ਨਾ

ਸੁਰੰਗ ਰੰਗਿਲੀ ਹਰਿ ਹਰਿ ਚਿਪਾ (੧੬ ਰੰਗ)

ਅਰਥ :- ਹੀ ਚਿਪ ! ਤੁਨ ਪਾਠੀ ਹਰਿ ਚਿਪਾ ਨਾਮ ਰੰਗੀ ਚਿਪ . ਹਰਿ
ਕੀ ਚਿਪ , ਪਾਠੀ ਸੁਰੰਗ ਰੰਗ ਰੰਗੀ ਚਿਪ । [ਸੁਰੰਗ = ਸੁਰੰਗ ,

(੨) ਮਿੱਠਾ ਚਿਪਾ ਆਰੀ ਕਾ

ਪੁਰ ਪਾਠ ਪੁਰ ਪਾਠ ਕੋ ਨਾਮ

ਅਰਥ :- ਹੀ ਚਿਪ ! ਪਾਠੀ ਸੁਰੰਗ ਕੋਰਾ ਆਨ . ਹਕੀ
ਜੁ ਪੁਰ (ਫਲਤ) ਹਕ ਪੁਰ ਮਾਨਾ ਜੀ ਨਾਮ ਚਿਪਾ ਸਾਨ ਨੀ ਮਲੀ ਨਾ .

(੩) ਅਸੰਕ ਕੋਰੀ ਆਨ ਪੁਰ ਪਾਠੀ

ਇਕ ਨ ਪੁਰ ਪਾਠੀ ਨਾਮੀ ਹਰਿ

ਅਰਥ :- ਪੀ ਸਮਾਰ ਕੋਰੀ ਪੁਰ ਪਾਠੀ , ਪਿਨ ਜੁਨ (ਪਾਠ - ਪੁਰ ਪਾਠੀ
ਜੁਨ) ਕੁਲੀ ਕਰੀਨ , ਪੁਰ ਕਾ ਪੁਰ ਹਰਿ ਚਿਪਾ ਨਾਮੀ ਸਾਨ ਨ ਪਿੰਦੀ .
[ਅਸੰਕ = ਪੀ ਸਮਾਰ . ਕੋਰੀ = ਕੋਰੀ . ਆਨ = ਪਿਨ]

(੪) ਪੁਰ ਪਾਠੀ ਨਾਮਦਿਓ ਕਰਾ

ਅਨੰਤ ਰੂਪ ਤਿਰੀ ਨਾਰਾਇਣ .

ਅਰਥ :- ਸੁਰੀ ਨਾਮਦਿਓ ਸਾਹਬ ਵਿਨੀ ਠਾ ਕਨ ਨ (ਹੀ ਚਿਪ !)
ਠੁਕੀ (ਅਨੰਤ) ਕੋਰੀ ਕੋਰੀ ਨਾਮੀ ਹੀ ਪੁਰ ਪਾਠੀ ਨਾਮਦਿਓ
ਪੀ ਅਨੰਤ ਆਨ . [ਅਨੰਤ = ਪੀ ਅਨੰਤ]

ਪਰਪਨ ਪਰਦਾਰਾ ਪਰਹਰੀ ॥ ਤਾਕੇ ਨਿਕਟਿ ਬਸੈ ਨਰਹਰੀ
॥ ੧ ॥ ਜੋ ਨ ਭਜੰਤੇ ਨਾਰਾਇਣ ॥ ਤਿਨ ਕਾ ਮੈ ਨ ਕਰਉ ਦਰਸਨਾ
॥ ੧ ॥ ਰਹਉ ॥ ਜਿਨਕੈ ਭੀਤਰਿ ਹੈ ਅੰਤਰਾ ॥ ਜੈਸੇ ਪਸੁ ਤੈਸੇ ਓਇ
ਨਰਾ ॥ ੨ ॥ ਪ੍ਰਣਵਤਿ ਨਾਮਦੇਉ ਨਾਕਹਿ ਬਿਨਾ ॥ ਨਾ ਸੋਹੈ ਬਤੀਸ
ਲਖਨਾ ॥ ੩ ॥ ੨ ॥

(۳) پَوَن ڪوٽ چو ٻاري ڦَرَم - ٻاسڪَ ڪوٽ سڀڄم ٻسٿرم

سمند ڪوٽ جاڪي ٻاڻي ٻار - رو ماوِل ڪوٽ اٺارم ٻار

اڌت :- ڪروڙين ٻون هنجي چوڌاري ڦرن ٿا، ڪروڙين شيش نانگ آهن، جي هنجي سڀڄا وڃائين ٿا. ڪروڙين سمند آهن جي هنجو ٻاڻي ڀريندڙ آهن ۽ ڪروڙين (اٺارم ٻار) ولسپتيون هنجا وار آهن. [رو ماوِل = وار.]

(۴) ڪوٽ ڪمير ڀرم پندار - ڪوٽ لکمي ڪري سڀڪار

ڪوٽ ڪاپ پٺن ٻهر ڀرم - اندر ڪوٽ جاڪي سيواڪرم

اڌت :- ڪروڙين ڪمير آهن جي هنجا پندار ٻيا ٻون، ڪروڙين لچميون آهن جي هنڪي سينگارين پيئون. ڪروڙين (هن جا پڳت آهن) جن جا هن گهڙا ٻاپ ۽ ٻچ دور ڪيا آهن يعني ٻاپ ٻچ کان اهي سمند مٿي آهن. ڪروڙين اندر آهن، جي هنجي شيوا ڪن ٿا.

(۵) چين ڪوٽ جاڪي ٻر تهار - نگر نگر ڪٽ آڀار

لٽ چوڻي ورتي ٻڪرال - ڪوٽ ڪلا ڪيلي ڪوپال

اڌت :- چاوانجاه ڪروڙ (بادل) هنجا دٺار پال آهن. جي نگر نگر ۾ وڃي هنجي اٻار ڪيڙي ڪن ٿا. ڪروڙين ڪالي مائون (دٻيون) وار چوڙي، هنجي دڙ تي خوفناڪ روپ رکي وينديون آهن. اهڙي طرح ڪروڙين ڪلائن يا شڪتين سان، ڪوپال ٻر مائو ڪيلي ٿو. [ٻر تهار = دٺار پال. ڪٽ = ٻر ڪهڻا، آستي. لٽ = وار.]

(۶) ڪوٽ جگر جاڪي ڊر ٻار - گند رڳ ڪوٽ ڪرم جگر

پدئا ڪوٽ سڀي ڪڙ ڪهي - ٿڌو ٻار ٻهر ڪا آت نه لهي

اڌت :- جنهن جي دڙ ٻار ۾ ڪروڙين يگه ٿين ٿا، ڪروڙين (گند رڳ) ڳائيندڙ ديوتائون جيڪي جگر ٻيا ڪن، ڪروڙين وڏيائون آهن، جي ٻر مائو جا گڙ پيئون چون، ٻر ٿڌين به ان ٻار ٻهر جو آت نه ٿيون لهن.

جي طرف کان کجهي، ٻئي ديوي ديوتا ڏي ويٺي آهي
ڪين نه؟ اُنجو اُتر جن اشتهددي ۾ ڏين ٿا:-

(۱) ڪوٽ سؤ وڙ جاڪي پوکاس - ڪوٽ مهاديو آر ڪيلاس
ڌرگا ڪوٽ جاڪي موهن ڪري

پرهما ڪوٽ بيد آچري

اوت:- جهن بومالما هي در ئي، ڪروڙين سورج اڻڪاش
ڪن ٿا، ڪروڙين شو موهاج آهن، هي ڪيلاس پورنن لي ايشائون
پها ڪن. ڪروڙين درگا ديواون جهن جا چورن مهمن لهن ۽
جهن اڳيان ڪروڙين اوها آهن، هي ويد اچارين ٿا.
[سورج = سورج، ڪيلاس = ڪيلاس اڻڪاش، موهن ڪري = چورن
مهمن لهن.]

جهر جاچر ٿه ڪيول رار

آن ديوسه ٿادي ڪام (اڪ راد)

اوت:- هي پاڻي! مان جي بندس نه آهي ۽ هڪ وار کان بندس.
جن ديوتائن سان منهنجو ڪو ڪم ڪونهي. [جاچر = بندس.]

(۲) ڪوٽ چندرمي ڪرم چراغ - سرتيسه جيوهر پاڪ
نو ڪرم ڪوٽ ٿادي دربار - ڌرم ڪوٽ جاڪي پرتهار

اوت:- ڪروڙين چند آهن، جي روشني ڪن ٿا ۽ نيتيه
ڪروڙ ديوتائن هنهن هي وسوئي پچائين ٿا. ڪروڙين اوگره
هنهي دربار ۾ کڙا ٿا بنا آهن، ڪروڙين ڌرم راجا هنهن جا
ديوتان آهن. [چراغ = روشني، پرتهار = ديوتان، جيوهر = پچائين
ٿا، پاڪ = کاڌو، وسوئي.]

اوت:- اوگرهن جا نالا آهن:- (۱) سورج (۲) چند (۳) منگل
(۴) بدو (۵) اوهسمه (۶) شڪر (۷) شنبو (۸) راءو (۹) ڪينرو.

اودن به هو من جی اندر آهین، اسو جی متور هکنی، نهانی و
نهانگی اولی گو سو بالان، اسولای اودو. سورپی متور صاحب جن
اور ماکن ادا ام جو کورن کان متور ولای جولای سوروب، هر من استانبول
متورک ای سو اورایی آرکی گو.

۾ بادھن بنو آهن، ان ۾ جوڳي هن مٿو اچاوهن ٿا، جنهن ڪري
ان ۾ لڳي هونتي وڌندو ڀڳوان اچي براهمڻ ٿئي ٿو.

(۵) آوڌ آوڌ مڪه لاکو ڪاس - سُنن منڊل ميه ڪر پوکاس
اوهان سورج ٺاهي ڇڏ - آڏ ٽرنگڻ ڪري ٿا ٿا

اوت ۽ - اهو پوکاش روپ بومالما، همت ٺوڙي مٿي يعني
پاڻال ۾ ٺوڙي آڪاس ۾ ۽ ٻين هنڌ آهي. سن منڊل يعني دسويڻ
دٺار ۾ هو پوکاش ڪري رهيو آهي، مٿي ڪو سورج آهي لڪو
هند، اتي آڏ ٽرنگڻ بومالما آند ڪري رهيو آهي.

(۶) سو ٻر همندي ٻنڊ سو جان - مانسرو وڙ ڪر اشدان
سوقن سو جاڪنه جي جاپ - جاڪو ٻيٽ نه دوه ٻن آڏاپ

اوت ۽ - اهوئي بومالما، ٻوهند ۾ ۽ اهوئي سرون ۾ ڇاڻ. ان
بومالما روپي مانسرو وڙ ۾ اشدان ڪو يعني ان جو ڌيان ڪو. اهو
جاپ ”سوهن“ آهي ۽ ان کي باپ ۽ ٻج حو لسپ ٿو لڳي.
[سوهن = اهو مان ۽ مان اهو.]

(۷) آڀون ٻون ڪهاڙي ڇاڙي - آڏ ٽر ڀاڻي ڪور ڪي شام
ٺاڙي نه ٽري آوي نه جاء - سُنن سڀجه مي رهيو سماء

اوت ۽ - جني نه ڏاڍ آهي نه اڏاڍ آهي، جني نه ٻيٽ آهي نه
جانو آهي، اهو استان ڪورن جي سون ويڙ کان سواءِ، ٻئي ڪنهن آباء
سان نه ٻانجو. ڪورن جي سون وسڌڙن جي وڙي ٺاڙي سان نه ٿي
ٽري يعني سدائن دسويڻ دٺار ۾ ڇوڙي رهي ٿي، نههڪري
هو هم ويڙ ۾ ٿا آهن. اڏو يا ٽريا اوستا ۾ هو سمايل آهن.

(۸) من مڌي چاڻي جي ڪوه - جو ٻولي سو آڀي دوه
جو ٻي منڌو من آسٽر ڪري - ڪير ڪير سو پراڻي ٽري.

ارت :- سنت جن، اُن (سرگړې پرماتما)، جو کيلي جي گل جهڙو روپ ۽ سورج جي ڌوپ يا اُس جهڙو سندس برڪاش ڏسڻ ٿا ۽ اُن جي چرن ڪنول جي رڃ يا مٽي ۾ نواس ڪن ٿا. اُهي هردي اندر، ۱۲ اکرن جو مختلر (اوم نمو پڳوني واسديو) اُچارين ٿا جنهن ڪري اُني لچميءَ جو پتي پرماتما اچي براجمان ٿئي ٿو.

ارت ٻيو :- دسوين دٺار روپي ڪنول چورنگ، کيلي جي قول جهڙو آهي ۽ اُس يا سچ جي روشني جهڙو سندس برڪاش آهي. اُن ڪنول گل جي مٽيءَ ۾، جوڳي جن نواس ڪري يعني ڌيان لڳائي، برهم جو درشن ڪن ٿا. دسوين دٺار روپي ڪمل

چڏيندو. بادشاهه ڪمير صاحب کي پاڻوٽ ڪهرايو ۽ سندن
پير پاڻوٽ شرط، بادشاهه چڱو ڀاڙو ٿي پيو. بددعوت ۽ قاضي سڀ
جالي ويا، ڇو ته سندن، من جي مراد پوري نه ٿي. پوءِ وري
بادشاهه جا ڪن پورل لڳا. چيائونس ته ”جيئندا تهاڻا جي
ڌرم جي حاجي ڪندڙ آهي. جن جي سکيا اسلام مذهب ۽
هندو ڌرم ٻنهي جي برخلاف آهي.“

بادشاهه ڪمير صاحب کي پاڻوٽ ڪهرايو. جڏهن
ڪمير صاحب جن درٻار ۾ پهتو، تڏهن درٻارين ڪن چيو
ته حضور جن کي سلام ڪريو. ڪمير صاحب جواب ڏنو ته
اسين فقير ماڻهو سلام ڪرڻ مان ڇا ڄاڻون؟ اسانجو بادشاهه
سان ڪو پورو جن ٿي ڪونهي. اسانجو آڌار ڪبول ڏري
جو ٿي نام آهي. اهي لفظ ٻڌي بادشاهه ڌمري ڪر ڪو ته
”ڪمير کي اوهه جا زنجير وجهي وڃي ڪنڪا ٺڌي ۽ ٺٽو
ڪريو.“ جڏهن ڪمير صاحب جن کي ڪنڪا ٺٽو ڪيائون
تڏهن دو ڄل جي پکين وانگر منجهس قورل لڳا. سندن
زنجير ٺٽي پٻا ۽ ڪنڪال وانگر ڄل جي مٿان آئند ۽ مڪين
ٿيا ويٺا، ۽ ان مهل هينون شبد اچار يائون:-

(۱) ڪنڪه گسائين ڪيو ڪنڪير

زنجير ٻاڻي ڪر ڪري ڪمير

ارٺ پڻ هي مانا ڪنڪا! ڳوڙهي ۽ ڪمير! زنجير ۽ سڌل مان
(ڪمير) تنهنجي اڳيان ٻيو آهيان.

من نه ڏکي، تن ڪاهي ڪٽه ڌراد

ڇون ڪمڻ ڇٽ رهيو سماء (اڪ رها)

رڳهر ڪل عا راجا ! مان هاڻي ڇا ڪريان ؟ [ٻانڄ = پنج ڪامادڪ
وڪارو. ڀڄيس = ڀڄو ڀوڄو. انس يا ڀوڪر ٿيون. مٿس = اڀرڪا.]

(۲) ڪام ڪواري، ڏک ڪر ڏروائي، پاپ ڀڻن ڏرواجا

ڪروڙ ڏرواڏان، مها ڀڏ ڏڏر، ٿهر من ماواسي راجا
ارڻ ۽ ان قلعي کي ڪام جي ٻوڏي ڏيڻ آهي، ڏک ڪر
ڇا به درٻار ٻيل آهي ۽ پاپ ڀڄ ڇا به دروازا ڏيڻ انس. ڪروڙ
ان ۾ وڏو سڻاڻي آهي، هو بلڪل وڏو شوخ ۽ ڏاڍو آهي.
اڇڙي قلعي اندر مست من، راجا ٿو ويٺو آهي. [ڪواري = ٻوڏو.
ڏروائي = درٻار. ڀڙڏان = سڻاڻي. ڏڏر = شوخ، ڏاڍو.
ماواسي = مست.]

(۳) سواه ڦڻاج، ٽوپ ڀمٽا ڪو، ڪڇڙ ڪمان ڇڏائي

ڦڻا ڦير رهي ڪهٽ ڀيٽر، ڇو ڪڍ ڇڏي نه ڇڏي

ارڻ ۽ ان من وڏي راجا کي، سواد وڏي ڦڻاج يا ڏر
ڀوڙيل آهي، مٿا وڏي ٽوپ مٿي ٿي ٻيل انس ۽ ڪڇڙ وڏي
ڪمان هڪ ۾ ڪڇيل انس. ان ڪمان ۾ اندر آيا ۽ ٽرشا وڏي
ٿيو ٻيل آهي. اهڙو قلعو ڏانهن نه هڪ ڪري نه ٿو سگهي.

(۴) ڀر ڀر ڀلڻا سرت هوڻي، ڪو لاڪڻان ڇڏائي

ڀر ڀر آڱرن سڄي ڀر چالي، ايڪه ڇوٽ سڄاڻا

ارڻ ۽ ڀر ڇڏين مون ڀر وڏي مٿا ۽ سان، سرت وڏي
ٽوپ جوڙي ڪمان وڏي گولو ڇڏايو، ڏهه من ٽوپ وڏي اڱي
سڄي يا ڇڪي طرح ٻري ۽ هڪ تي ڏک سان مون اهو قلعو
هٿ ڪيو. [ڀلڻا = هنهن سان ٽوپ کي ڏکاڻي، مٿا ڀي. هوڻي =
ٽوپ. ڪو لا = ٽوپ جو گولو. سڄاڻا = سولائيءَ سان هڪ آيو، جيترو.]

(۵) سٺ سڻو ڪر ليڻ لڙني لاڪا، ٽوپ ڏو ڏرواجا

سڌ سڻڪت آر ڪور ڪي ڪو ڀاڻي، ڀڪر ٿو ڪڍ ڪو راجا

ਕੋਧੁ ਪ੍ਰਧਾਨੁ ਮਹਾ ਬਡ ਦੁੰਦਰ ਤਹ ਮਨੁ ਮਾਵਾਸੀ ਰਾਜਾ ॥ ੨ ॥ ਸ੍ਰਾਦ
ਸਨਾਹ ਟੋਪੁ ਮਮਤਾ ਕੋ ਕੁਬਧਿ ਕਮਾਨ ਚਵਾਈ ॥ ਤਿਸਨਾ ਤੀਰ ਰਹੇ
ਘਟ ਭੀਤਰਿ ਇਉ ਗਢੁ ਲੀਓ ਨ ਜਾਈ ॥ ੩ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਪਲੀਤਾ ਸੁਰਤਿ
ਹਵਾਈ ਗੋਲਾ ਗਿਆਨੁ ਚਲਾਇਆ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਅਗਨਿ ਸਹਜੇ ਪਰਜਾਲੀ
ਏਕਹਿ ਚੋਟ ਸਿਝਾਇਆ ॥ ੪ ॥ ਸਤੁ ਸੰਤੋਖੁ ਲੈ ਲਰਨੇ ਲਾਗਾ ਤੋਰੇ
ਦੁਇ ਦਰਵਾਜਾ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਅਰੁ ਗੁਰ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਪਕਰਿਓ
ਗਢ ਕੋ ਰਾਜਾ ॥ ੫ ॥ ਭਗਵਤ ਭੀਰਿ ਸਕਤਿ ਸਿਮਰਨ ਕੀ ਕਟੀ ਕਾਲ
ਭੈ ਫਾਸੀ ॥ ਦਾਸੁ ਕਬੀਰੁ ਚੜ੍ਹਿਓ ਗੜ ਉਪਰਿ ਰਾਜੁ ਲੀਓ ਅਬਨਾਸੀ
॥ ੬ ॥ ੯ ॥ ੧੭ ॥

ਪਿਰ ॥ ਪਾਠੀ ਸਰੀ ਕਬੀਰ ਜੀ ਸ਼ਬਦ (੧੭)

ਮਨ ਸ਼ਬਦ ਸਰੀ ਕਬੀਰ ਸਾਹਿਬ ਜਨ ਮੁਮਾਨਿਨ ਥਾਨ
ਕਿੰਨ ਕਾਮ ਆਦਿਨ ਕੀ ਮਾਤ ਕਹੀ.

ਕਿੰਨ ਲਿਖੀ ਕੀ ਬੰਕਾ ਪਾਠੀ

ਦੁਰ ਕਰਤ, ਆਰੁ ਤਿਉਰ ਕਾਠੀ (ਅਕ ਰਾਗ)

ਅਰਥ :- ਹੀ ਪਾਠੀ ! ਮਨ ਮੁਬਹੂਤ ਸਰੀਰੁ ਰੋਧੀ ਕੀ ਕੰਨ ਹਟ
ਕਹੀ ? ਜਨਮ ਕੀ ਚੋਰੁ ਰਾਗੁ ਦੁਰਿਸ਼ ਰੋਧੀ ਮੁਮਾਨਿਨ ਆਨ
ਨਿ ਕੰਨ ਰੋਧੀ ਨੀ ਕਾਹਿਓਨ ਅਨਸ. [ਕੀ = ਕਲੇਰ. ਬੰਕਾ = ਮੁਬਹੂਤ. ਦੁਰ
ਕਰਤ = (ਰਾਗੁ ਦੁਰਿਸ਼ ਰੋਧੀ) ਬੰਦੀ ਪੈਸ. ਤਿਉਰ = ਲਿਖੀ ਕਾਹੀ, ਨ
ਕੰਨ ਰੋਧੀ ਕਾਹੀ.]

(੧) ਪਾਠੀ ਪ੍ਰੇਮਿਸ ਮੁਖਿ ਮਦਮਤਸਰ, ਆਦਿ ਪ੍ਰੇਮ ਮਾਨਸ

ਜਨ ਖਰੀਬ ਕੋ ਤੋਰੁ ਨ ਪ੍ਰੇਮੀ, ਕੰਮ ਕਰੁ ਰੁਕ੍ਹਾਇ

ਅਰਥ :- ਪ੍ਰੇਮਿਨ ਕਾਮਾਦਿਨ, ਮੁਖਿ ਮਦਮਤਸਰ, ਪ੍ਰੇਮੀ, ਪ੍ਰੇਮੀ
ਜੀ ਮੁਖਿ, ਪ੍ਰੇਮੀ ਪ੍ਰੇਮੀ ਅਨਸ. [ਕਲੇਰ = ਕਲੇਰ. ਮਾਨਸ = ਮਾਨਸ
ਨਿ ਕਲੇਰ. ਮਨ ਖਰੀਬ ਕੋ ਤੋਰੁ ਨ ਪ੍ਰੇਮੀ, ਕੰਮ ਕਰੁ ਰੁਕ੍ਹਾਇ.]

ਅਰਥ :- ਆਹਾਨ ਦੀ ਪਿਛੇ ਸਰੂਪ ਹੈ ਮਰਮ ਪਾ ਭੇਜੇ ਜੀ ਨੇ ਖਿਰ
ਨੇ ਆਹੀ (ਨੇ ਅਸਨ ਅਲ ਕੋਝੀ ਸੁਤੋ ਆਹੀਓਨ) . ਫੇਰ ਰਾਤ ਸਾਨ
ਨਕਸ਼ੇ . ਚੋਨ ਗਾਹੀਓਨ ਪਾ ਕੋਝੇ .

(੨) جَبْ لَكَ مِنْ بَيْتِكَ كَيْ آسَ

ਜਬ ਲੇਕ ਨਾਹੀ ਚੋਨ ਨਾਸ
ਅਰਥ :- ਜਿਸਤਾਨ ਆਹਾਨ ਜੀ ਮਨ ਪਾ ਨਕਸ਼ੇ ਜੀ ਆਹੀ .
ਜਿਸਤਾਨ ਆਹਾਨ ਜੀ ਪਾ ਮਾਨਾ ਜੀ ਚੋਨ ਪਾ ਨਾਸ ਨੇ ਲਿਖਦੇ .
(ਪਾਓ - ਆਹੀਨ ਨਕਸ਼ਾ ਨਾਹੀ ਪਾ ਨਕਸ਼ੇ ਜੀ ਗਾਨਾ ਰਕੋ ਨਾ) .

(੩) كَانِي كَوْتُ نَ پَرَلْپَ كَارَا

ਨਾ ਜਾਨੇ ਪ੍ਰਿਥ ਕੋ ਨਾਰਾ

ਅਰਥ :- ਨਕਸ਼ੇ ਦੀ ਕਾਨੀ = ਕੁਝ ਬੇਸੀ ਕਰਮ ਰੂਪੀ ਕਾਹੀ
ਕਾਨੀ = ਅਕੀ ਅਕੀ ਪ੍ਰਿਥੀ ਕੋਟ = ਫਲੇਰ ਆਹੀ = ਲਕੀ
(ਪਰ) ਸ਼ਮਸ਼ ਕਰੀ , ਗਾਨ ਰੂਪੀ ਕਾਰੀ ਜੋ ਲੇਰ ਅਲ ਬੇਸੀ
ਆਹ ਨੇ ਪ੍ਰਿਥੀ ਜਾਨ ਵਾਗੇ ਨੇ ਆਹੀ = ਮਨੁਕੀ ਨੇ ਆਹੀ = ਨਕਸ਼ੇ ਜੀ
ਨੇ ਰੂਪੀ ਜੀ ਨੇ ਚੋਨ ਨੀ ਕਾਨੀ . [ਕਾਨੀ = ਫਲੇਰ ਜੀ ਚੋਨ ਨੇ ਸ਼ਮਸ਼
ਕਾਹੀ ਪਾ ਕੁਝ ਪਾਠੀ = ਲਾ ਲੇਖਦੀ ਹੈ . ਪਰ ਲੇ ਕਾਰਾ = ਚੋਨ ਦੀ ਚੋਨੀ ਪਾਠ
ਕਾਰੀ ਜੋ ਲੇਖ ਨੇ ਲਾ ਲੇਖੀ ਬੇਸੀ ਸੁਤੋ ਨੇ ਲੇ .]

(੪) كَسِرَ كَسِيرَ آبَ كَسِيرِي كَارِ

ਸਾਧੇ ਸੁਤੋ ਪ੍ਰਿਥੀ ਆਹੀ .

ਅਰਥ :- ਸੁਤੋ ਕਸਿਰੇ ਸਾਧੇ ਨੇ ਮਾਨਸ ਨਾ ਨੇ ਪਾਠੀ ਅਸਨ
ਨਾਹੀ ਕੀ ਜਾ ਚੋਨੀ ਨਾਹੀਓਨ . (ਸੁਤੋ ਪ੍ਰਿਥੀ) = ਸਾਧੇ ਸੁਤੋ ਨੀ ਨਕਸ਼ੇ ਆਹੀ .

ਕਿਉ ਲੀਜੈ ਗਛੁ ਬੰਕਾ ਭਾਈ ॥ ਦੋਵਰ ਕੋਟ ਅਰੁ ਤੇਵਰ ਖਾਈ
॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਪਾਂਚ ਪਚੀਸ ਮੋਹ ਮਦ ਮਤਸਰ ਆਡੀ ਪਰਬਲ
ਮਾਇਆ ॥ ਜਨ ਗਰੀਬ ਕੋ ਜੋਰੁ ਨ ਪਹੁਚੈ ਕਹਾ ਕਰਉ ਰਖੁਰਾਇਆ
॥ ੧ ॥ ਕਾਮੁ ਕਿਵਾਰੀ ਦੁਖੁ ਸੁਖੁ ਦਰਵਾਨੀ ਪਾਪੁ ਪੁੰਨ ਦਰਵਾਜਾ ॥

مو غريب ڪي ڪو گذراوي

مَجَلَسِ دُورِ، مَحَل ڪو پاوي (اڪ واه)

اوت:- ان وقت مون غريب جي ڪير گذارش ڪندو يعني ڪير هن وقت منهنجي عريضيءَ جي گذارش ڪرائيندو. هن جي درٻار دور آهي. ڪو رولي هنجو محل يا سرويپ ٻائي ٿو.

(۲) نيتيس ڪروڙي هي ڪيل خالا. چوراسي لک ٿري ڊوالا

بابا آدم ڪٿه ڪيچ ٿڌو ڪائي. ان پي پش ڪهڙي ٻائي
اوت:- اُتاهه ڪروڙ منهن جا ڪل گهر آهن، هن ۾ چوراسي لک چوراسن جا حق، هنجي پٺيان چوٽي ٿي ٿو ٿا (پر هڪي ٿا سچاڻن). ٻائي آدم ٿي، هن پنهنجي ڪجهه ڪرو پا نظر ڏيکاري ته ان گهڻو وقت بهت حاصل ڪيو. [ڪيل خالا = ڪل گهر، آکاڙا.]

(۳) هل ڪڏهل جا ڪي زردو ٻائي. چوٽي ڪٽيب ڪري شيطاني

ڏيئا دوس، دوس هي اوت. اها ڪيڻا پاوي سوئي
اوت:- هن جي دل ۾ شڪ يا سنسو آهي، تنهن جي منهن جو رنگ زردو يا پهاو ٿيندو يعني اهي اچي ٿيندا. هو شاسترون ۽ ڪٽمن جي سکيا کي ڇڏي، شيطاني ڪم ڪن ٿا. دنيا جا سڀ گناهه ۽ ڏوهه انهن ۾ آهن، سو اهڙي ڪاوڙ ڪن ٿا ٻرڪاشوان پوڙ سان، اهي پنهنجو ڪينو پاڻ لوڙين ٿا. [ڪلھل = مال، شڪ، روڻائي = منهن جو رنگ، دوش = ڏوهه، روس = ڪاوڙ، اوت = ٻرڪاشوان پوڙو.]

(۴) ٿر ڌاتي هر سدا پڪاري. ديتي جهاپ دوءِ بڻجڪاري

داس ڪير ٿيري پنه سماڻا. پش ٿريڪ راڳه رحمانا.
اوت:- هي پوڙو! تون ڌاتار آهين، اسين سدائن بڻجڪاري آهيون، هي جواب ڏينداسون ته ڪٿيڪار ٿينداسون. سري ڪير

اٿسا کٿان پيچا و سنا
هر کي نه سهره هه که پنجنه (اک و ده)

اوتو به هي من! اهڙي گيان جو ويچار ڪري، تون چوند آو
اهڙي دڪ دور ڪندڙ هريءَ جو سهرن ڪرين؟ [ڪي نه چوند.]
(۲) جَب لَڪه سَنَڪهه رَحي بَن مَيه - قَب لَڪه بَن ٿو اِيءِ جي يَيه
جَب هي سَنار سَنَڪهه ڪَته ڪاه - ٿو ل رَحي سَڪلي بدراه
اوتو به جيستائين اهنگار وڍي شينهن، سربو وڍي تن ۾
رهي ٿو، تيستائين هي سربو وڍي تن، دايو گلن وڍي جالودن
سان، پوڻلف ٿئي يعني ٿو پوڇي. حڏهين نمونا وڍي گدڙ،
اهنگار وڍي شينهن کي کائي لاس ڪري ٿو، لڏهين ساري
ولسپتي، پوڻلف ٿئي ٿي يا جيون عنتن سان پوڇي ٿي يعني
ان ۾ سڀ دايو گڻ پيدا ٿين ٿا. [سَنار = گدڙ.]

(۳) جيتو ٻوڙي، هارو ٿريءَ - ڪور ٻر سادي پار اُٿري
داس ڪبير ڪهي سمجهاء - ڪيول رار ربه ٻو لاه.

اوتو به جو سمجهي آو نه مون سمجهيو، سو ٻڌي آو ۽ جو
سمجهي آو نه مون هارايو، سو ٿري آو يعني اهنگار ڪندڙ ٻڌي
ٿو ۽ نمونا وارو ٿري آو ۽ ڪورده جي ڪرپا سان هو سنسار سمندو
مان پار اُٿري ٿو. سوي ڪبير صاحب نمونا سان سمجهائي ٿيئي
چون ٿا ته ”هي ٻائي! فقط رار نام سان لو لڳائي وهر.“

پرهان (۱) :- ”آپس ڪَته جو چالي نيچا

سوئي ڪڍيئي سڀ تي اوڇا.“

[سکمني صاحب ٻوڙي (۳) ٻڌ (۶)]

پرهان (۲) :- ”آپس ڪَته جو ٻلا ڪهاوي

تسهر ٻلائي يڪت نه آوي.“

[سکمني صاحب ٻوڙي (۱۲) ٻڌ (۳)]

داکٽر پير ۽ ٻائي پکٽ ڪير هي شهيد (۱۴)

فارسی میں چیل آئی :-

”یادان این دنیا، طالب زراعت

جائی کہ زرنہ بیند، یاری نمی کنند.

مطلب دنیا جا یار مایا جا طالبو آهن. جتي مایا اٿا ڏسن،
نٿي دوستي ٿا ڪن.

ਜਬਲਗੁ ਮੇਰੀ ਮੇਰੀ ਕਰੈ ॥ ਤਬਲਗੁ ਕਾਜੁ ਏਕੁ ਨਹੀ ਸਰੈ ॥
ਜਬ ਮੇਰੀ ਮੇਰੀ ਮਿਟਿ ਜਾਇ ॥ ਤਬ ਪ੍ਰਭ ਕਾਜੁ ਸਵਾਰਹਿ ਆਇ ॥ ੧ ॥
ਐਸਾ ਗਿਆਨੁ ਬਿਚਾਰੁ ਮਨਾ ॥ ਹਰਿ ਕੀ ਨ ਸਿਮਰਹੁ ਦੁਖ ਭੰਜਨਾ
॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਬਲਗੁ ਸਿੰਘੁ ਰਹੈ ਬਨ ਮਾਹਿ ॥ ਤਬਲਗੁ ਬਨੁ
ਫੂਲੈ ਹੀ ਨਾਹਿ ॥ ਜਬਹੀ ਸਿਆਰੁ ਸਿੰਘ ਕਉ ਖਾਇ ॥ ਫੂਲਿ ਰਹੀ
ਸਗਲੀ ਬਨਰਾਇ ॥ ੨ ॥ ਜੀਤੋ ਬੂਝੈ ਹਾਰੋ ਤਿਰੈ ॥ ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ
ਪਾਰਿ ਉਤਰੈ ॥ ਦਾਸੁ ਕਬੀਰੁ ਕਹੈ ਸਮਝਾਇ ॥ ਕੇਵਲ ਰਾਮ ਰਹਹੁ
ਲਿਵ ਲਾਇ ॥ ੩ ॥ ੬ ॥ ੧੪ ॥

॥ ३ ॥ ६ ॥ ५४ ॥
 پير ۽ ٻاڏي سري ڪبير جي شيد (۱۴)
 هنمڪم ڪي جڳائي ته پرماتما سان چت لڳائي
 ۽ وشين کان چت هڏائي.

(۱) جَب لَکھ مِیری مِیری کَرِیے
تَب لَکھ کاج اِکے نِہی سَرِیے

جَب مِیرِی مِیرِی مِٹ جَاء۔ تَب پُرب کارج سوار آء

نيسٽائين سندس موڪيه يا پگتي ڊوبڻ هڪڙو ڪارج به نٿو ٻڌو ٿئي .
اچي سنواري ٿو . منهنجي منهنجي مٿي وڃي ٿي ، تڏهن ٻڌو ڪارج

پروماں :- ”جب مروتی قبتون ٹائی - آب توتی می ٹائی ۔“

اوت ٻڌ۔ ٻڪي چوڻي جي مایا ۾ ۽ مرگه، شبد روپي مایا ۾
 ڦاٿل آهن۔ مک، کي، شڪر يا ملاڻ روپي مایا بلڪل گھڻو ستائي ٿي۔
 گھوڙا ۽ اٺ به مایا ۾ مليل يعني رتل آهن۔ چؤواسي سڌ به مایا ۾
 ڪيلي رهندا آهن۔ [گري = گھوڙا، اٺ = اٺ، ٻهلا = مليا ٻيا آهن۔
 سڌ چؤواسيه = گوروک، آد سڌ۔]

(۳) چتر جتي مائڻا کي ٻندا۔ نوي ناک۔ سورج آر ڇندا
 تهي رکيسر مائڻا ميه سڙ ٿا۔ مائڻا ميه ڪال آر پنڇهه هڙ ٿا

اوت ٻڌ۔ چو، جتي، نو ناک، سورج ۽ چند به مایا ۾ ٻڌل آهن۔
 تبسي ۽ رشي، به مایا ۾ سڌل آهن۔ ڪال ۽ پنڇ ڪاماد ڪ دوست
 به مایا ۾ آهن۔ [چو، حتی = ۱۔ يور (شو هواج جو پڪت) = ۲۔ گوروک
 = لچمڻ = ۴۔ هندو مان = ۵۔ ڏاٽو به = ۶۔ بيشر بناما، نوڇ ناک = ۷۔ چند و ناک،
 گوروک ناک ۽ ٻيا۔]

(۴) سڻان سڻال مائڻا ميه راکا۔ ٻنڌر چيٽي آر سڻڪهاڻا
 ماحار ڪاڏر آر اوڙا۔ يوکر مڙل مائڻا ميه پرا

اوت ٻڌ۔ ڪتا، گدو، يادو، چينا ۽ شنهون به مایا ۾ رتل آهن۔
 بلا، وڊون ۽ لوهر به مایا ۾ آهن۔ وڻ ۽ پاڙون به (جل جي پاس
 وٽ) مایا ۾ ٻيا آهن۔ [سڻان = ڪتا، سڻال = گدو، ٻنڌر = يادو،
 سڻڪهاڻا = شنهون، ماحار = بلا، ڪاڏر = وڊون، اوڙا = لوهر، مڙل =
 پاڙون۔]

(۵) مائڻا آٿر ٻيني هيو۔ ساگر ٿندرا آر ڌرتيو

ڪير ڪير جس ادرتس مائڻا۔ تب چوڻي جب ساڌو پائڻا۔

اوت ٻڌ۔ مپ ديوتا، نون، سمند، اندو ۽ ڌرتي به مایا ۾ پتل
 آهن۔ ڪير صاحب جن فرمائين ٿا ٿي جنهن کي ٻيٽ آهي، تنهن
 کي مایا لڳل آهي۔ چتحي تڏهين ٿو، جڏهين ساڌو يا گورو جو سنگ
 پائتي ٿو۔ [ٿندرا = اندو ديوتا، ڌرتيو = ڌرتي، اڏر = ٻيٽ،
 ساڌو = سنڀ مهاڻا، هتي سري ڪير صاحب جو گورو سري
 واماڻد صاحب۔]

ارٹ:- جی مُردی کی کو کٹی چندن چاڑھیندو نہ جڈو نہ
مردو ان مان کھڑو قل یا لاپ ہائیندو۔ جی مُردی کی کو کٹی
وشتا نہ ملائیندو نہ ان جی کھڑی گھٹتائی، ٹیندی۔
(۲) کَمَت کَبیر مَکھن پکار۔ سَمجھ دیکھ ساکت کاوار
ہو جی پام پکٹ کھوکالی۔ رام پکٹ دی سدا سکالی۔

ارٹ:- سري کبیر صاحب جن فرماو آھی نہ اسبن بکاری
جٹوں تا نہ ہی مورک منمکو! سمجھ ڈاری ڈسو۔ بنن سان نہ لب
پاو ۽ نہائی دکھ جی کری، گھٹتی گھر پری لاس لی ویا او رام
ہا پکٹ سدائن سکی آھن۔

ਜਲ ਮਹਿ ਮੀਨੰ ਮਾਇਆ ਕੇ ਬੋਧੇ ॥ ਦੀਪਕ ਪਤੰਗ ਮਾਇਆ
ਕੇ ਛੇਦੇ ॥ ਕਾਮ ਮਾਇਆ ਕੁੰਚਰ ਕਉ ਬਿਆਪੈ ॥ ਭੁਇਅੰਗਮ ਭ੍ਰਿੰਗ
ਮਾਇਆ ਮਹਿ ਖਾਪੇ ॥ ੧ ॥ ਮਾਇਆ ਐਸੀ ਮੋਹਨੀ ਭਾਈ ॥ ਜੇਤੇ ਜੀਅ
ਤੇਤੇ ਡਹਕਾਈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਪੰਖੀ ਮ੍ਰਿਗ ਮਾਇਆ ਮਹਿ ਰਾਤੇ ॥
ਸਾਕਰ ਮਾਖੀ ਅਧਿਕ ਸੰਤਾਪੇ ॥ ਤੁਰੇ ਉਸਟ ਮਾਇਆ ਮਹਿ ਭੇਲਾ ॥
ਸਿਧ ਚਉਰਾਸੀਹ ਮਾਇਆ ਮਹਿ ਖੇਲਾ ॥ ੨ ॥ ਛਿਅ ਜਤੀ ਮਾਇਆ
ਕੇ ਬੰਦਾ ॥ ਨਵੈ ਨਾਥ ਸੂਰਜ ਅਰੁ ਚੰਦਾ ॥ ਤਪੇ ਰਖੀਸਰ ਮਾਇਆ
ਮਹਿ ਸੂਤਾ ॥ ਮਾਇਆ ਮਹਿ ਕਾਲੁ ਅਰੁ ਪੰਚ ਦੂਤਾ ॥ ੩ ॥ ਸੁਆਨ
ਸਿਆਲ ਮਾਇਆ ਮਹਿ ਰਾਤਾ ॥ ਬੰਤਰ ਚੀਤੇ ਅਰੁ ਸਿੰਘਾਤਾ ॥ ਮਾਜਾਰ
ਗਾਡਰ ਅਰੁ ਲੂਬਰਾ ॥ ਬਿਰਖ ਮੂਲ ਮਾਇਆ ਮਹਿ ਪਰਾ ॥ ੪ ॥
ਮਾਇਆ ਅੰਤਰਿ ਭੀਨੇ ਦੇਵ ॥ ਸਾਗਰ ਇੰਦ੍ਰ ਅਰੁ ਧਰਤੇਵ ॥ ਕਹਿ
ਕਬੀਰ ਜਿਸੁ ਉਦਰੁ ਤਿਸੁ ਮਾਇਆ ॥ ਤਬ ਛੂਟੇ ਜਬ ਸਾਧੂ ਪਾਇਆ
॥ ੫ ॥ ੫ ॥ ੧੩ ॥

پیر و ہاٹی سري کبیر جی شہد (۱۴)

اُتاکا:- صاحبن کان کی لوک، پرشن کرط لکھا
نہ سائین، جڈمین رام جا پکٹ سدیو سکی آمن قدھین سپ

مهلا پنڃوان شبد (۱۲)

اڏانڪا:- دينيون شبد، جو بت پوڄا جي برخلاف
آهي، سو سري گورو آرجن ديو، سري ڪبير صاحب جي
شبدن مان چوندي، پنهنجي وائيءَ ۾ وڌو آهي:-

(۱) جو پاڻر ڪٽ ڪٽي ديءَ- ڏاڪي پرتا هو ويءِ شيو

جو پاڻر ڪي ڀائي پاء- ٽسڪي ڪپال آجائي جاء

ارت:- جو اُرش، پٿر ڪي (ديو) بوميشور چوي ٿو، تنهنجي
شيوا آجائي وڃي ٿي. جو پٿر ڪي پهرين پوي ٿو، تنهنجي (ڪپال)
محنت آجائي وڃي ٿي.

ڏاڪر ڏهرا سڌ پوتسا

سَرَب جِيئا ڪٽ، پُرپ دان دينا (اڪ راءِ)

ارت:- اسانجو ڏاڪر نه سدائين ڀلڻ وارو آهي (ڀاو- هو ڏاڪو
والگر مات ۾ نه آهي). اسانجو پُرپو سڀني ڇيرون ڪي جيتڏان ڏئي ٿو.

(۲) آڻنر ديتر نه جانئي آڻڻ- پُرم ڪا مويئا پايءِ ڦٽي

نه پاڻر ڀولي ڏاڪي ديتر- ڦوڪت ڪٽ ڦٽس هيءَ شيو

ارت:- هي الذوا گياني جيءَ اندر ۾ وسندڙ بومانيا ڪي نه ٿو
چاڻي ۽ پُرم ۾ وهجي پاڻ ڪي ڦاسائي ٿو. پٿر لڪي ٿو ۽
لڪي ڪجهه ڏئي ٿو. اهي پٿر پوڄا جا ڪرم آجايا آهن ۽ انهن
جي شيوا به نسل آهي. [ڦوڪت = آجايا.]

(۳) جي مِرَتڪ ڪٽ چندن چڙهي

اُس تي ڪٽ ڪون ڦل پايءِ

بشتا صاحب

ڪنا ڪٽ جائي

اڌت :- سچو سلطان يا بادشاهه آهون آهي جو ر نرو چڱي ڌر
يعني ڪيان ۽ ويراڳ حاصل ڪري ٿو ۽ ٻاهرو ويندڙن مان ڪي، انترڪ
ڪري ٿو، جو ٻوان ۽ ٻون، اڍا ۽ ڀنگلا ٻن ٻارين مان ٺاهي ۽ ڄاڙهي
ٿو ۽ ٻاهرو ويندڙ ٻران اڌو آهي ٿو. دسهي دٿار، ٻر دهي ٻوان ۽ ٻون
ڪي ڪٺو ڪري يعني ٺهرائي، دٻوي ڪٺن روٻي لشڪر ڪٺو ڪري
ٿو. انهي سلطان جي ڀرو ئي جس روٻي ڇت ٿو ڪي ٿو.

(۳) چوکی کورنگہ کورنگہ کیری۔ جندو رام نام آچری

مُتْلَمَانِ کا ایک خُدا۔ کَیو کا سَہمی رَحْمَتِ سَہا۔

اور تہ۔ جو بچی پہنچتی گورو کو روکنا کہ جو نالو ورنہ تھا ۽ ہندو رام نام ہو اعلان کیں تھا ۽ مسلمان چون تھا کہ خدا و پر اساتو ہی آہی یعنی انہوں سینی ہر لٹیمت یاد ۽ یانی آہی۔ بسن کی گھت سمجھتی، کلا کیں تھا ۽ چون تھا کہ وگو اسبن نو نواسمین، جتن مسلمان ہندن کی کافر تھا چون وغیرہ، پر سو ہی کجیو صاحب فرمائیں تھا کہ فرمائیا سینی ہند سماز پر آہی، کدوں خاص فرقی ہر نہ آہی، پر ہر ہند حاضر ناظر آہی۔

ਮਹਲਾ ੫

ਜੋ ਪਾਬਰ ਕਉ ਕਹਤੇ ਦੇਵ ॥ ਤਾਕੀ ਬਿਰਥਾ ਹੋਵੈ ਸੇਵ ॥ ਜੋ
ਪਾਬਰ ਕੀ ਪਾਂਝੀ ਪਾਇ ॥ ਤਿਸਕੀ ਘਾਲ ਅਜਾਂਝੀ ਜਾਇ ॥੧॥ ਠਾਕੁਰੁ
ਹਮਰਾ ਸਦ ਬੋਲੰਤਾ ॥ ਸਰਬ ਜੀਆ ਕਉ ਪ੍ਰਭੁ ਦਾਨੁ ਦੇਤਾ ॥੧॥
ਰਹਾਉ ॥ ਅੰਤਰਿ ਦੇਉ ਨ ਜਾਨੈ ਅੰਧੁ ॥ ਭ੍ਰਮ ਕਾ ਮੋਹਿਆ ਪਾਵੈ ਫੰਧੁ ॥
ਨ ਪਾਬਰੁ ਬੋਲੈ ਨਾ ਕਿਛੁ ਦੇਇ ॥ ਫੋਕਟ ਕਰਮ ਨਿਹਫਲ ਹੈ ਸੇਵ
॥੨॥ ਜੇ ਮਿਰਤਕ ਕਉ ਚੰਦਨੁ ਚੜਾਵੈ ॥ ਉਸ ਤੇ ਕਹਹੁ ਕਵਨ ਫਲ
ਪਾਵੈ ॥ ਜੇ ਮਿਰਤਕ ਕਉ ਬਿਸਟਾ ਮਾਹਿ ਰੁਲਾਈ ॥ ਤਾਂ ਮਿਰਤਕ ਕਾ
ਕਿਆ ਘਟਿ ਜਾਈ ॥੩॥ ਕਹਤ ਕਬੀਰ ਹਉ ਕਹਉ ਪੁਕਾਰਿ ॥
ਸਮਝਿ ਦੇਖੁ ਸਾਕਤ ਗਾਵਾਰ ॥ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਬਹੁਤੁ ਘਰ ਗਾਲੇ ॥ ਰਾਮ
ਭਗਤ ਹੈ ਸਦਾ ਸਖਾਲੇ ॥੪॥੪॥੧੨॥

تہ ٻوہ خدا صاحب اوڏان کي بنا ڪنهن بہ شڪ جي ملندو.
 اهو ٻڌي سري ڪبير صاحب جن جي شبد اُچار ڀو:-

(۱) سو ملان جو من ستر لري. کور اُڀد پيس ڪال ستر جري
 ڪال ٻر ڪر ڪا مري مان. تس ملا ڪر سدا سلام

اوت :- سچو ملو آهو آهي جو من سان لڙي ٿو. کور ۽ جو
 اُڀد پيس وٺي، ڪال سان ڳنڍ جي ٻوي يعني اُن سان ڇڏ ڪري ٿو
 (پار - گيان سان هر نيرو ڇوڊ ٻر دور ڪري ٿو). هو ڄم راجا جو
 مان، مردن ڪري ٿو يعني هنڪي هٿائي دور ڪري ٿو؛ انهيءَ ملي
 کي اسانجو نهڪار آهي. [مردنيءَ مان = ڪال جو مان مردن
 ڪري ٿو يعني هنڪي دور ڪري ٿو. سلام = نهڪار].

جي حضور، ڪت دور ٻڌو
 دندر ٻڌو، سندر ٻڌو، (اڪ رڌو)

اوت :- پر ماڻها حاضران حضور آهي، ماڻهن کي چوٽا بنايو يا
 ٻڌايو تہ دور آهي. ٻوان من کي روڪيو تہ سندر پر ماڻها ٻڌو.
 [ڪت = چو. دندر = ٻوان من. ٻڌو = روڪيو].

(۲) قاضي سو جو ڪاڻا ٻيچاري. ڪاڻا کي آڳن ٻر ٻر چاري
 سڀني بند نہ ڏيئي جيروئا. تس قاضي ڪم جرائو مرئا

اوت :- قاضي آهو، جو ڪايا جو ويچار ڪري - يا - من ۽ آما
 جو پيد ڄاڻي ۽ برهم گيان جي اڪهيءَ سان ڪايا کي چڱيءَ طرح
 ساڙي ٿو يعني اُن کي ناسونست ڄاڻي ٿو يا ڏيه ايمان ناس ڪري
 ٿو. سڀني پر بہ پنهنجي ويرو کي هارڻ يا ڪرڻ نہ ٿو ڏئي. اهڙي
 قاضيءَ کي نڪي ٻڌائڻ نڪي موت اچي ٿو.

(۳) سو سلطان جو دوءَ سرتائي. ٻاهر جاتا پيتر آئي

تڳر منڊل مي تشڪر ڪري. سو سلطان چتر سرتاري

(۱) شَرُ ڪي پُري، ٻَسِي پَد سارُ - تير تير مِلڪي ڪَر ٻِچارُ
اِيت اوت ڪي، سو جي پُري

ڪُون ڪَر ميرا ڪَر ڪَر مري

اوت :- (سار) سر پشت ٻڌيءَ وارا جوڳي پُرش، شو (ڪلياڻ
دوب) ٻرمانا جي پُريءَ يعني دسمي دٺار ۾ رسن نال اٺون
جوڳين سان هلي، اوهين ٻرمانا جو ويچار ڪريو ته هن لوڪ توڙي
ٻرلوڪ جي سوچي توھان کي پوي. چڏهين راجو گيان حاصل
ٿيندو، تڏهين ڪير هومع ڇا ڪرم ڪري موندو؟ يعني هومع
ڇا ڪرم اوهين ڪو نه ڪندا.

ٻَجَر پَد اوڀر لاکو ڌڻان

راجا راج ٺام مورا بڙهر ڪٺان (اڪرادو)

اوت :- منهنجو ڌيان نه ڇڏي پد يعني ڇڏي سڙو ۾ لڳو آهي.
راجا راج جي ٺام جو جاپ ٿي، منهنجو بڙهر گيان آهي.

(۲) مڙل ڌڻاري ٻنڌ ٿا ٻنڌ - رو اوڀر ڪير را ڪٺا ڇنڊ

ٻَجَر ڌڻاري سورج ٿيبي - مير ڌنڌ سِر اوڀر ٻسي

اوت :- مڙل ڌڻار چونائي (ڌن) کان گڏيا تائين ڇڪو آهي اُن ۾
جو اُٻان وايو وهي ٿو، اُنچو ٻنڌن ٻڌوسون (نوت :- جوڳي آسن لڳائي پير
جي گُڙي گڏيا وت رکي بند ڪندا آهن. ڏسو راڳ راءِ ڪلي.
پڳت ٻيٽي صاحب ”اَسر ندي ڪا ٻنڌيءَ مڙل - ٻجَر ٿير ڇڙاوي
سُور“ يعني جوڳي اسري سڀاءِ واري ندي جو منهن بند ڪري ٿو ۽
(اُٻان وايو ڪي) ٻٺيان ٿيرائي دسمي ڌڻار ۾ ڇڙاوي ٿو. اسان
(ڇنڊ :-) ڇنڊوما ناري (ارا)، ڇا سيتل آهي تنهنڪي ٻڪڙي،
ٿيل سورج ناري (بنگلا)، جي مٿان رکيسون، جنهن ڪري اها
سيتل ٿي ٿيبي.

پير اوت :- ست گڻ روپي ڇنڊوما ناري کي، تمي گڻ روپي

ارت :- جڏهين ڪورو ۽ جي سڄي ۽ لشڪار شيوا ڪرڻ سان
لراڪار جي پڳتي ڪجي ٿي، تڏهين هيءَ ٻال منش ڏيهي سڦل
ٿئي ٿي. هن منش ڏيهي ڪي ڏيوتاڻون به ياد ڪن ٿا. اُلهي
ڏيهي ۾ نون هريءَ جي شيوا ۽ ڀڄن ڪر.

ڀڄڻ ڪو بند، ڀول مت جاڳ.

مائنس جنر ڪا ايهي لاءِ (اڪ رها)

ارت :- ڳوٺ جو ڀڄن ڪر، ڀلجي نه وڃ. مانس جنر ملڻ جو
سڄو لاپ يا فائدو ڏاڍو آهي.

(۲) جَب لَڳ، جَرا رو ڪَ ٺهي اٿئا

جَب لَڳ، ڪال ڪَوسي ٺهي ڪاٿيا

جَب لَڳ، ڪَل ڀٽي ٺهي ٻائي

ڀڄڻ لهر ري من، سار ڪر ٻائي

ارت :- جيستائين ٻڌايو ۽ بيماري نه آئي آهي، جيستائين

ڪال، تنهنجي سرور ڪي نه اچي پڪڙيو آهي، جيستائين ڪنهنجي راڻي
۽ زبان نه لڳي آهي يعني توڙي ڳالهائڻ جي طاقت آهي، جيستائين
هي من! نون اُلهي سارنگ ٻان (نوعانما) جو ڀڄن ڪر.

(۳) آب نه ڀڄيس، ڀڄيس ڪَب ٻائي

آوي اٿت، نه ڀڄيا ڄاڻي

جو ڪڇ ڪَري، سوئي آب سار-ڦير ڀڄساد، نه پاڻو ڀار

ارت :- هي ٻائي! هيئن نه ڀڄن ڪندين تڏهين ڪڏهين ڪندين؟

جڏهين انت ويلو ايندو تڏهين ڀڄن ڪري نه سگهندين. جيڪي

هيئن ڀڄن ڪندين سوني سريشت اٿئي نه ته ٻوڏ ٻين جونين ۾

ڀڄتايندين ۽ ايشور جو پتو به ڪونه پائي سگهندين.

(۴) سو شيو ڪ، جو لاٿا شيو- ٽيئي ٻائي، ٽرنجن ڏيو

ڪور بل، ٽاڪي ڪلي ڪپاٽ- ڀير نه آوي، چوني ٻاٽ

ਅਰਥ :- ਕਬੀਰ ਸਾਹਿਬ ਜਨ ਫ਼ਰਮਾਇਨ ਤਾ ਤੇ ਰਦੀ ਮੇਰੇ ਲਸਕਿਤ
ਮੇਰੇ ਰਕੀ, ਆਸਾਨ ਮੇਰੇ ਯੇਨੀ, ਮੇਰੇ ਮਿਸ਼ਰ ਪਾਲਸ਼ਾਹ, ਜੋ ਦਰਸਨ ਕੀਓ ਆਹੀ.
ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਕੋਯੀ ਕੋਯੀ, ਅਸਿਨ ਹਨ ਓਡੀ ਮਾਲਕ ਸਾਨ ਮਲਿਆ ਆਹੀਓਨ.
[ਅਖ਼ਲਾਸ = ਨਸਕਿਤ, ਮੇਰੇ, ਮੇਰੇ ਆਹੀ = ਓਡੀ, ਦਰਸਨ ਕੀਓ].

ਨਿਰਧਨੁ ਆਦਰੁ ਕੋਈ ਨ ਦੇਇ ॥ ਲਾਖ ਜਤਨ ਕਰੈ ਓਹੁ ਚਿ
ਨ ਧਰੇਇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਉ ਨਿਰਧਨੁ ਸਰਧਨ ਕੈ ਜਾਇ ॥ ਆ
ਵੈਠਾ ਪੀਠਿ ਫਿਰਾਇ ॥ ੧ ॥ ਜਉ ਸਰਧਨੁ ਨਿਰਧਨ ਕੈ ਜਾਇ ॥ ਦੀ
ਆਦਰੁ ਲੀਆ ਬੁਲਾਇ ॥ ੨ ॥ ਨਿਰਧਨੁ ਸਰਧਨੁ ਦੋਨਉ ਭਾਈ ॥ ਪੁ
ਕੀ ਕਲਾ ਨ ਮੋਟੀ ਜਾਈ ॥ ੩ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਨਿਰਧਨੁ ਹੈ ਸੋਈ
ਜਾਕੇ ਹਿਰਦੈ ਨਾਮੁ ਨ ਹੋਈ ॥ ੪ ॥ ੮ ॥

ਪਿਰਾਭਾਈ ਸਰੀ ਕਬੀਰ ਜੀ ਸ਼ਿਦ (੮)

ਸੱਚੇ ਨਰਤਨ ਕੀਰ ਆਹੀ ?

ਨਰਤਨ ਆਦਰੁ ਕੋਈ ਨ ਦੇਇ

ਲਾਕੇ ਜਨ ਕਰੀ, ਆਦਰੁ ਚਿਤ ਨੇ ਢਰਿਐ (ਅਕਰਮਾ)

ਅਰਥ :- ਗਰੀਬ ਕੀ ਆਦਰੁ ਕੌਨ ਓਡੀ. (ਹੋ ਸ਼ਾਹੁਕਾਰ ਕੀ
ਮੋਹ ਕਰਤਾ ਨਾ) ਲਕਿਨ ਜਨ ਕਰੀ ਆਹੀ, ਮੇਰੇ ਡੰਢੀਨ ਮੇਰੇ ਸ਼ਾਹੁਕਾਰ
ਮੇਰੇ ਖ਼ਿਆਲ ਮੇਰੇ ਨੇ ਆਹੀ.

(੧) ਜੇ ਨਰਤਨ, ਸਰਤਨ ਕੀ ਜਾ

ਆਹੀ ਧਿਨਾ, ਪਿਠਿ ਪ੍ਰਾ

ਅਰਥ :- ਜੇ ਡੰਢੀਨ ਗਰੀਬ ਸ਼ਾਹੁਕਾਰ ਮੋਹ ਕਰਤਾ ਨਾ, ਡੰਢੀਨ ਅਧੀਨ
ਮੇਰੇ ਮੋਹ ਕਰਤਾ ਨਾ, ਮੇਰੇ ਧਿਨਾ ਧਿਨਾ (ਮੇਰੇ ਮੋਹ ਕਰਤਾ ਨਾ, ਮੇਰੇ ਧਿਨਾ ਧਿਨਾ).

(੨) ਜੇ ਸਰਤਨ, ਨਰਤਨ ਕੀ ਜਾ

ਧਿਨਾ ਆਦਰੁ, ਲਿਖਤਾ ਪ੍ਰਾ

ਅਰਥ :- ਜੇ ਡੰਢੀਨ ਸ਼ਾਹੁਕਾਰ, ਗਰੀਬ ਮੋਹ ਕਰਤਾ ਨਾ, ਡੰਢੀਨ ਹੋ
ਮੇਰੇ ਧਿਨਾ ਧਿਨਾ, ਮੇਰੇ ਧਿਨਾ ਧਿਨਾ.

جوڙيائون تہ لوڪن کين جھڳڙائي ڪري ڪوٺيو. صاحب
کين اتر هن شبد ۾ ڏٺو:-

(۱) اُٺ ذات، ڪُل دوتو باري
سَن سَجهه مهر، بنت هماري

اڄ:- سنسار کان اُٺوئي يعني سنسار کان منهن ڦري آسان
ذات ۽ ڪُل بنهي جو ايمان وساريو آهي. هاڻي اتر يعني اچند
پرويسور ۾ يا ٿريا اوستا ۾ اسانجي اُٺ تي رهي آهي يعني ورتي
لڳي رهي آهي.

همرا جھڳڙا رها تہ ڪوٺو

پنديت ملان چاڌي دوتو (اڪ رها)

اڄ:- هاڻي اسانجو ڪنهن سان نہ جھڳڙو نہ دھو آهي.
اسان پندڻ ٿوڙي ملن، بنهي کي جڏي ڏاڍو آهي.

(۲) ٻن ٻن آڀ، آڀ پوراو

جهر ٺهي آڀ، تها جو ڪاو

اڄ:- گهٽان وري ڪجڙا اُٺي اُٺي يعني ورتي لڳائي لڳائي،
اسين پاڻ کي پوراڙن ٿا يعني آئند ماڻهون ٿا. جتي آڙو يا ايمان نہ آهي
يعني او ايمان هوندي سان، هريءَ جو جس ٿاڙون ٿا (۲) جنهن
سنگ ۾ آڙا يا نہ آهي اُئي يعني سندن جي سڱ ۾، هريءَ جو
جس ٿاڙون ٿا.

(۳) پنديت ملان جو ليڪه ديتا

چاڌ چلي، هر ڪڇو تہ ليشا

اڄ:- پندڻ ۽ ملن جڳي ناسترن ۽ ڪتان ۾ لڳو آهي،
سو اسان سڀ جڏي ڏاڍو آهي. اسان انهن جي مٿان ڪڇو
۾ گرھڻ نہ ڪيو آهي.

(۴) ردي اخلاص، ٿرڪه لي ميرا

آڀ ڪوچر ڪوچر، ملي ڪميرا.

اڏت ۽ هي رام! جي مان چريو آهيان ته به منهنجو آهيان.
 اوڪ منهنجي چريائيءَ جو ڳجهه ڪيئن ڄاڻندا؟ [مرم = ڳجهه.]

(۲) ڏور ۽ نه پاتي، پڙجهه نه ديوا

رام پڳت بن، لڳل شيوا

اڏت ۽ مان ڪل ۽ بن چئي، ديوتائن جي پوڄا نه ڪريان،
 جو نه رام جي پگتيءَ کان سواءِ، ٻي سڀ شيوا لڳل آهي.

(۳) سڻڪور پڙجهه، سدا سدا مٺاڙو

اٿسي شيو، درگهه سڳهه پاڙو

اڏت ۽ مان سڀ ڪوروءَ جي پوڄا ڪريان ٿو ۽ سدائين ان کي
 مٺايان يعني خوش ڪريان ٿو. اهڙي شيوا ڪرڻ سان ئي، مان
 درگاهه ۾ سڳهه پائيندس.

(۴) لوڳهه ڪيئي، ڪبير بئراڻا

ڪبير ڪا مرم، رام پوڄانا.

اڏت ۽ لوڪ چون ٿا ته ڪبير چريو ٿيو آهي، پر ڪبير جو
 ڳجهه نه رام ئي ڄاڻو آهي. [بئراڻا = چريو.]

ਉਲਟਿ ਜਾਤਿ ਕੁਲੁ ਦੇਉ ਬਿਸਾਰੀ ॥ ਸੁੰਨ ਸਹਜ ਮਹਿ ਬੁਨਤ
 ਹਮਾਰੀ ॥ ੧ ॥ ਹਮਰਾ ਬਗਰਾ ਰਹਾ ਨ ਕੋਉ ॥ ਪੰਡਿਤ ਮੁਲਾਂ ਛਾਡੇ
 ਦੇਉ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਬੁਨਿ ਬੁਨਿ ਆਪੁ ਆਪੁ ਪਹਿਰਾਵਉ ॥ ਜਹ
 ਨਹੀ ਆਪੁ ਤਹਾ ਹੋਇ ਗਾਵਉ ॥ ੨ ॥ ਪੰਡਿਤ ਮੁਲਾਂ ਜੋ ਲਿਖਿ ਦੀਆ ॥
 ਛਾਡਿ ਚਲੇ ਹਮ ਕਛੂ ਨ ਲੀਆ ॥ ੩ ॥ ਰਿਦੈ ਏਖਲਾਸੁ ਨਿਰਖ ਲੇ
 ਮੀਰਾ ॥ ਆਪੁ ਖੋਜਿ ਖੋਜਿ ਮਿਲੇ ਕਬੀਰਾ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

پير ۽ ٻاڻي سري ڪبير جي شبد (۷)

سنسار جي ابتڙ هلت هلون ٿا

اڏاڏاڪا ۽ سري ڪبير صاحب جن هندن ۽ مسلمانن
 جي ٻاهرين ريتين کي ڇڏي ڏنو ۽ هڪ ورقي پرماتما ۾

ارت:- گنگا ندي جي سنگ ۾ ٻيون ننڍيون ننڍيون بگڙي
يعني بدلاجي گنگا ٿي پيئون آهن يعني آهي گنگا سان ملي هڪ
ٿي ويون آهن. [سلتا = ننڍي ندي].

بگڙو ڪير، رام دھائي

ساڄ پيٽو، آن ڪٽيه نه جائي (اڪ رهاڪ)

ارت:- رام جو قسم آهي ته (اهڙي طرح) ڪير به بگڙي
يعني بدلاجي پيو آهي ۽ سڄي پرماتما سان هڪ ٿي ويو آهي. هاڻي
هو ٻي ڪنهن جاءِ تي نٿو وڃي - پاڻ - ٻئي ڪنهن ديري ديرا
کي نٿو وڃي. ڪيول هڪ واهڪورو ۽ ڇو روپ ٿي ويو آهي.

(۲) چنڊن ڪي سنگ، ترور بگڙو

سو ترور، چنڊن هوءَ ٺهرڻو

ارت:- چنڊن جي سنگ ۾، ٻيا وڻ بگڙي يعني بدلاجي ٻيا
آهن ۽ اهي وڻ هاڻي چنڊن جو روپ ٿي ويا آهن.

پرمات:- ”ڪير چنڊن ڪا پروا پلا، پيرڻو ڇاڪ پلاس

اوه پي چنڊن جو رهي، سبي ڇو چنڊن پاس.“

[سلوڪ (۱۱)]

ارت:- سري ڪير صاحب جن فرمائين ٿا ته چنڊن جو وڻ
ڇڳو آهي، جو چوڌاڪ جو سادو وڻ، جو سندس چوگرد هوندو آهي
۽ جنهن ۾ ڪنهن به قسم جي خوشبوءِ نه هوندي آهي، سو به چنڊن جهڙو
خوشبوءِ دار ٿي پوندو آهي ڇاڪاڻ ته چنڊن جي وڻ ڀرسان هوندو
آهي.

(۳) پارس ڪي سنگ، ٿانبا بگڙو

سو ٿانبا، ڪنڇن هوءَ ٺهرڻو

ارت:- پارس جي سنگ ۾، ٿامو بگڙ جي ٻوي ٿو ۽ اهو ٿامو

هوءَ سون ٿي ٿو ٻوي.

ٿيندو. [مسئل = سمل يعني حلال ڪرڻ، مارڻ. تاءس = لهو ڪڍڻ، ڪروڙ. ڪڍڙي = ڪٽي ڇڏ. پاڪي لي = پکن ڪر. يا - کائي ڇڏ.]

(۳) ڇڏو ٽرڪ ڪا، صاحب ايڪ

ڪم ڪري مل، ڪم ڪري شيخ

اڻوڻو. هندو ۽ ٽرڪن جو صاحب ڪڙو لي آهي. مارو يا شيخ ڇا ڪري سگهندو يعني اسان کي ڪهڙي سڃاڻا ڪري سگهندو؟

(۴) ڪم ڪمبر، ڪم پڻا ڇوڏا

مس مس منڙا، سچ سمانا.

اڻوڻو. سري ڪمبر صاحب جن فرمائين ٿا ڏ مان ڏ ڏ اڻوڻو ٿي پيرو آهيان. منهنجو من ڏيوي ڏيوي سوچ (شالو روپ) پوماڻا ۾ سوالي ڏيوي آهي. [مس مس = آهستي آهستي.]

ڳيڙا ڪي سڳا سليلڙا ڳيڙا ۱۱ سڳا سليلڙا ڳيڙا ڇوڏي
نيسڙي ۱۱ ۹ ۱۱ ڳيڙا ڪيڙا ڳيڙا ڇوڏي ۱۱ ساڄو ڇوڏي اڻ
ڪڙي ڏ ڏاڙي ۱۱ ۹ ۱۱ ڇوڏي ۱۱ ڪيڙا ڪيڙا ڳيڙا ڇوڏي ۱۱
سڳا ڪيڙا ڪيڙا ڇوڏي نيسڙي ۱۱ ۲ ۱۱ ڳيڙا ڪيڙا ڳيڙا
ڳيڙا ۱۱ سڳا ڪيڙا ڇوڏي نيسڙي ۱۱ ۳ ۱۱ سڳا ڪيڙا ڪيڙا
ڳيڙا ۱۱ سڳا ڪيڙا ڇوڏي نيسڙي ۱۱ ۴ ۱۱ ۵ ۱۱

راڳ پيرو ٻاڻي سري ڪمبر جي شبد (۵)

سري ڪمبر صاحب کي براهمڻ ڇيو ته توڏين ٻڌي
هندو ۽ مسلمان ڌرم ڪان بگڙيل آهيون سري ڪمبر
صاحب فرمايو ته ڀاءو، ڀاءو ڌرم ڪان بگڙيل آهيان :-

(۱) گنگا ڪي سنگه، سايو بگري

سو سايو، گنگا ڪي ڀاءو

مڻ ڪرڻ مڪا ڪيڙلا ڪرڻ ديوڻي ॥ ٻيلن هارو پرم
 گارو ديوڻي ॥ ۹ ॥ ڪرو رڻ مڻاڻ ٻانگ نينوان ॥ ديو مڻاڻ ديو
 ديو ۹ ॥ رهاو ॥ مڻاڻ مڻاڻ ٻانگ ٻانگ ڪرو ۹ ۥ ٻانگ
 لڻ پڻ ڇوڻ مڻاڻ ۹ ۥ ۲ ۥ ڇوڻ ٻانگ ڪا مڻاڻ ديو ۹ ۥ ڪرو
 ڪرو مڻاڻ ڪرو ڪرو مڻاڻ ۹ ۥ ڪرو ڪوڻ ڇوڻ ٻانگ ديو ۹ ۥ
 مڻاڻ مڻاڻ مڻاڻ مڻاڻ مڻاڻ مڻاڻ ۹ ۥ ۸ ۥ ۸ ۥ

راڳ پير ۽ سري ڪبير جي شبد (۴)

دن شبد ۾ سري ڪبير صاحب جن ۽ ڪو مڻاڻ ڪي
 اڻڻ ڏو آهي :-

(۱) مڻ ڪر مڪا، ٻانگ ڪر ديو

ڇوڻ ڪر، ٻانگ ڪر ديو

ارڻ :- هي ملا! مڻ ڪي مڪو يعني رب جو ڪو ڪري بناو
 هن ديو ڪي ٻانگ يعني اُن جي پڻ بناو. (انهي ڪو ڪر ۾) هي
 ٻانگ وارو يعني چيئن ساڳي، وڏو ڪو آهي. [ٻانگ = اها پڻ، جنهن
 ڏانهن مسلمان منهن ڪري نماز پڙهندا آهن، انهي جي چيئن
 ديو ڇوڻ جو نالو.]

ڪر ري ملا، ٻانگ ڪر ديو

ايڪ مڻاڻ، ديو ڪر ديو (اڪرو)

ارڻ :- هي ملا! انهي ڪو ديو، ديو مڻاڻ، جنهن ڪي
 ديو ڪر ديو آهي ۾ ديو ٻانگ ۽ نماز پڙهو.

(۲) مڻاڻ ٻانگ، ٻانگ ڪر ديو

ڇوڻ ڪر، ديو ڪر ديو

ارڻ :- ڪرو ڪي مار ۽ ٻانگ ڪي ڪوڻ ٻانگ ڪاماد ڪن
 ڪي ٻانگ ڪر يعني انهن ڪي ڪوڻ ڪو ڪو ٻانگ ڪوڻ ڪوڻ ڪوڻ

ارڻ ۽۔ اڳيان جي ملينتا ڪري، هيءُ سارو سنسار مڃو آهي.
هڪڙو هري ارڻ آهي، جڏوڻجو لڪو آهي اندر لڪو ٻار ۽۔
جنهن جي اندر جو ڪو ٻار ڪوٺي.

(۲) مڃي پرڄمڻڊا ڪي ايش
مڃي نيس ٻاسر، ڏن ڏيس

ارڻ ۽۔ پرڄمڻڊن جا ايش يعني ڏيوتائون ۽ مڃا آهن ۽ رانس
ڏينهن ۽ ٽپهن ڏينهن جا مهنا ۽ مڃا آهن (جي سم ڀرستيءَ ۾
وڃان ٿا).

(۳) مڃا موتي، مڃا هير
مڃا ڀون ٻاڙڪ، آر ٻير

ارڻ ۽۔ موتي ۽ مڃا آهن ۽ هيرا ۽ مڃا آهن. هرا، اڳي ۽
پاڻي يعني اهي پنج ئي سم مڃا آهن.

(۴) مڃي ٻڙ، شڪرا مهيش
مڃي سڌ ساڌڪ، آر پيڪر

ارڻ ۽۔ شوشڪو مهيش آڌڪ ڏيوتائون ۽ مڃا آهن. سڌ
ساڌڪ يعني ساڌائون ڪڍڻ ۽ ٻيڪ ڏاڍيڻ ۽ مڃا آهن.

(۵) مڃي جوکي، جڳر جتا سميت
مڃي ڪاڻڻا، هنس سميت

ارڻ ۽۔ جوکي، حڪم ۽ هٿاڏاڙي ۽ مڃا آهن. جڳر وڙي
هنس سميت ڪاڻا يا ڏيوي جي ۽ مڃو آهي.

(۶) ڪير ڪبير، تي جن ڀروان
ڀرمل تي، جو رامير جان.

ارڻ ۽۔ سري ڪبير صاحب جن فرمائين ٿا ۽ ڀروان يا قبول
ڀل ۽ ڀوش آهي آهن، جي رام کي ڄاڻن ٿا.

ارت :- لنڪا جو قلعو، جو سون جو ٺهيل هو (ان جو مالڪ)
مورڪه وارو، پاڻ سان ڇا کڻي ويو؟ [گيد = قلعو.]

(۴) ڪير ڪپير، ڪجهه گن بيمچار

ڇاني جڙاري، دءُ هٿ ڇپار.

ارت :- سري ڪپور صاحب فرمائن ٿا ته هي پاڻي! پرماتا
جي ڪن جو ڪجهه ويچار ڪر ته ته (پڇاڙيءَ ۾) چوٽاريءَ وانگر،
پري هٿ خالي ڪري هليو ويندين يعني پنهنجي سواسن روپي
پوئجي هارائي، هٿين خالي هليو ويندين.

مैया بھما مैया ايدو ॥ رਵ مैया مैया هئ چيدو ॥ ۱ ॥
مैया مملتا ايدو سمسار ॥ ايدو हरि निरमल जाका अंतु न
पाव ॥ ۲ ॥ रगडि ॥ मैले ब्रह्मंडादि कै दीस ॥ मैले निसि बासुर
दिन तीस ॥ ३ ॥ मैया भेडी मैया हीरु ॥ मैया पवन पावक अरु
नीरु ॥ ४ ॥ मैले सिव सैकरा भेस ॥ मैले सिध साधिक अरु
बेध ॥ ५ ॥ मैले जोगी जंगम जटा सहति ॥ मैली कादिमा हीस
समेति ॥ ६ ॥ कहि कबीर ते जन परवान ॥ निरमल ते नै रामहि
जान ॥ ७ ॥ ३ ॥

راڳ پيرء سري ڪپير جي شبد (۳)
هڪ ايشور ڪانسواءِ ٻيا سڀ اپوترا آهن

(۱) مَيْلَا بَرْهْمَا، مَيْلَا اِنْدُ
رَوِ مَيْلَا، مَيْلَا جِي چنڊ

ارت :- برهما مياو يا اپوترا آهي ته اندر به مياو آهي. سورج
ديوتا مياو آهي ته چنڊوما به مياو آهي.

مَيْلَا مَاتَا، اِدِ سنسار
اڪَ جَرِ نِرمال، جاڪا اَنٺِ ته پار (اڪ رهڪ)

(۵) اچنت هماري پسي پير- اچنت هماري مٽي اڏير
اچنتو وهي من ڪيرتن مينا-

اچنتو هي پوپ ڪهت ڪهت ڏينا

اوت ۽- اچنت واعڪورو، منهنجو ويو ۽ اڳيان جو اندرو لاس
ڪري ڇڏيو آهي، جنهن ڪري سندس ڪيولن منهنجي من کي
منو لڳو آهي ۽ اچنت پوپ تي، سڀ ڪنهن ڳوٺن ۾ پسان آيو.

(۶) اچنت مٽيو هي سڪلو پير ما- اچنت ويسو من سڳه پيراما
اچنت هماري آيت واجي- اچنت هماري ڪو بند ڪاچي

اوت ۽- اچنت واعڪورو ۽ سڀ پور دور ڪيا آهن ۽ پاڻ اچي
من ۾ وسو آهي، جنهن ڪري سڳه ۽ سرار ۾ رهان آيو. اچنت
واعڪورو جي ڪري، شمع جا انڊو وارا هي دسوين دٿار ۾ وڃن
ٿا، سي ٻڌڻ ۾ پيا اچن ۽ ڳوٺ بند اچي موٽن ٿا.

(۷) اچنت هماري من پتيمانا- ٻهچي ڏلي اچنت ٻهچلا
اچنتو اچنتو سڪل بيڪا- اچنت چري هٿ ڏيڙ ٽيڪا

اوت ۽- سياروڪ منهنجو من لڳي واپس آيو آهي ۽ من ٿاڻر ڏلي
يا ڏيڙوادي لائق اچنت پرمانا تي من سڃاڻو آهي. اچنت پرمانا
هي ڪري، وريڪ يا ڳيان انيس نيو آهي ۽ عريءَ جي ٿيڪ يا
آسروعت ڇڏيو آهي. [ايتو ۽ انيس ٿيو. ٿيڪا = ٿيڪ يا آسرو.]

(۸) اچنت پوپ ڏر ليڪا ليڪ- اچنت مائو پوپ ٿاڪر ايڪ
چنت اچنتا سڪلي ڪئي- پوپ ڏاڪ ڏاڪ ڏاڪ مٽي.

اوت ۽- ڏر حو لڪ اچي آڏي ٿيو جنهن ڪري اچنت
ٿاڪر اچي مٽو ۽ لڳي ۾ ساري چنڊا به مٽي ويئي. سري
ڳورو ارجن صاحب من مائس ٿا ڏر پوپ ٿاڪ ڇو ورت ٿيو ۽
ٿاڪ پوپ ۽ ورت ٿي ويو- يا- ٿاڪ ۾ پوپ ٿو ٿوڙن ۽ پوپ
سان ٿاڪ مليل ٿيو- مطلب ته مٽي هڪ ٿي واپسون.

ڪٿڻ ٿانڪ ڪيرت ڇر ساڄي

پير پير ٿس سنگه من راجي (اڪ رهاڻ)

اوت ۽- سري گورو ارجن صاحب فر مانين ٿا ته هڪڙي پر مائما جي ڪيوني سڄي آهي، جنهن ڪري وڙي وڙي منهنجو من ان جي سنگه پر دڇيو پيو آهي.

(۲) آڇنت هماري پو جن ڀاءُ- آڇنت هماري ايڇي ٿاڻ

آڇنت هماري شبد اڏار- آڇنت هماري ڀري پندار

اوت ۽- پاڙو ٻي پو جن ملو بعد، چنتا رعت پر مائما مليو، پوءِ ان اچنت ايشور جو ٿالو وٺندو رهان ٿو، يعني سدائين ياد ڪريان ٿو. آءُ اي چنت ٿي ٿالو چچيان ٿو، پوءِ اوچتو شبد د ٿاران منهنجو اڏار ٿي ويو ۽ هر ڏي پر سڀ گڻن جي پندار اچي ٿواس ڪيو. [اچنت = (۱) چنتا رعت پر مائما (۲) اي چنت (۳) اوچتو.]

(۳) آڇنت هماري ڪارج پوري- آڇنت هماري ٿي وسوري

آڇنت هماري پٿري ميا- آڇنتو هي اءُ من ويس ڪيئا

اوت ۽- اچنت مالڪ منهنجا سڀ ڪارج سڌ ڪري ڇڏيا آهن ۽ دڪر دور ڪيا اٿس. جيڪي منهنجا ويري هئا، سي مٿر ڪري ڇڏيائين ۽ اوچتو ئي منهنجو من پنهنجي وس ڪري ڇڏيائين.

(۴) آڇنت پريو ڇر ڪيئا دالسا- آڇنت هماري پورن آسا

آڇنت هماري ڪٿڻ سڳل سڌائت-

آڇنت ڇر ڪٿڻ گور ديو منٿ

اوت ۽- چنتا رعت پر پوءِ مونکي دالسو ڏنو آهي ۽ منهنجون آسانون ٻڙن ڪيون آهن. اچنت پر پوءِ مونکي سڀ سڌيون يا سڀ نت يعني سڄي نام جو نت ۽ گورو جو مٿر به دان ڪيو آهي.

ਨਾਨਕ ਸੋਚਿ ਨਾਨਕ ਸੋਚਿ ਨਾਨਕ ਸੋਚਿ ਨਾਨਕ ਸੋਚਿ ਨਾਨਕ ਸੋਚਿ
ਨਾਨਕ ਸੋਚਿ ਨਾਨਕ ਸੋਚਿ ਨਾਨਕ ਸੋਚਿ ਨਾਨਕ ਸੋਚਿ ਨਾਨਕ ਸੋਚਿ

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫

ਸਤਿਗੁਰਿ ਮੋਕਉ ਕੀਨੋ ਦਾਨੁ॥ ਅਮੋਲ ਰਤਨੁ ਹਰਿ ਦੀਨੋ
ਨਾਮੁ॥ ਸਹਜ ਬਿਨੋਦ ਚੋਜ ਆਨੰਤਾ॥ ਨਾਨਕ ਕਉ ਪ੍ਰਭੁ ਮਿਲਿਓ
ਅਚਿੰਤਾ॥ ੧॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਕੀਰਤਿ ਹਰਿ ਸਾਚੀ॥ ਬਹੁਰਿ ਬਹੁਰਿ
ਤਿਸੁ ਸੰਗਿ ਮਨੁ ਰਾਚੀ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਅਚਿੰਤ ਹਮਾਰੈ ਭੋਜਨ ਭਾਉ॥
ਅਚਿੰਤ ਹਮਾਰੈ ਲੀਚੈ ਨਾਉ॥ ਅਚਿੰਤ ਹਮਾਰੈ ਸਬਦਿ ਉਧਾਰ॥ ਅਚਿੰਤ
ਹਮਾਰੈ ਭਰੇ ਭੰਡਾਰ॥ ੨॥ ਅਚਿੰਤ ਹਮਾਰੈ ਕਾਰਜ ਪੂਰੇ॥ ਅਚਿੰਤ
ਹਮਾਰੇ ਲਥੇ ਵਿਸੂਰੇ॥ ਅਚਿੰਤ ਹਮਾਰੈ ਬੈਰੀ ਮੀਤਾ॥ ਅਚਿੰਤੋਹੀ ਇਹੁ
ਮਨੁ ਵਸਿ ਕੀਤਾ॥ ੩॥ ਅਚਿੰਤ ਪ੍ਰਭੁ ਹਮ ਕੀਆ ਦਿਲਾਸਾ॥ ਅਚਿੰਤ
ਹਮਾਰੀ ਪੂਰਨ ਆਸਾ॥ ਅਚਿੰਤ ਹਮ ਕਉ ਸਗਲ ਸਿਧਾਂਤੁ॥ ਅਚਿੰਤੁ
ਹਮ ਕਉ ਗੁਰਿ ਦੀਨੋ ਮੰਤੁ॥ ੪॥ ਅਚਿੰਤ ਹਮਾਰੇ ਬਿਨਸੇ ਬੈਰ॥
ਅਚਿੰਤ ਹਮਾਰੇ ਮਿਟੇ ਅੰਧੇਰ॥ ਅਚਿੰਤੋ ਹੀ ਮਨਿ ਕੀਰਤਨੁ ਮੀਠਾ॥
ਅਚਿੰਤੋ ਹੀ ਪ੍ਰਭੁ ਘਟਿ ਘਟਿ ਭੀਠਾ॥ ੫॥ ਅਚਿੰਤ ਮਿਟਿਓ ਹੈ ਸਗਲੋ
ਭਰਮਾ॥ ਅਚਿੰਤ ਵਸਿਓ ਮਨਿ ਸੁਖ ਬਿਸੁਆਸਾ॥ ਅਚਿੰਤ ਹਮਾਰੈ ਅਨਹਤ
ਵਾਜੈ॥ ਅਚਿੰਤ ਹਮਾਰੈ ਗੋਬਿੰਦੁ ਗਾਜੈ॥ ੬॥ ਅਚਿੰਤ ਹਮਾਰੈ ਮਨੁ
ਪਤੀਆਨਾ॥ ਨਿਹਚਲ ਧਨੀ ਅਚਿੰਤੁ ਪਛਾਨਾ॥ ਅਚਿੰਤੋ ਉਪਜਿਓ
ਸਗਲ ਬਿਬੇਕਾ॥ ਅਚਿੰਤ ਚਰੀ ਹਥਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਦੇਕਾ॥ ੭॥ ਅਚਿੰਤ
ਪ੍ਰਭੁ ਧਰਿ ਲਿਖਿਆ ਲੇਖੁ॥ ਅਚਿੰਤ ਮਿਲਿਓ ਪ੍ਰਭੁ ਠਾਕੁਰੁ ਏਕੁ॥ ਚਿੰਤ
ਅਚਿੰਤਾ ਸਗਲੀ ਗਈ॥ ਪ੍ਰਭ ਨਾਨਕ ਨਾਨਕ ਨਾਨਕ ਮਈ॥ ੮॥ ੩॥ ੬॥

ਪਿਰੋ ਮਕਲਾ ਪੰਜਗੁਰੂ ਅਸ਼ਟਮੀ (੩)

(੧) ਸਿੰਗਰ ਮੋਕਉ ਕੀਨੋ ਦਾਨੁ - ਅਮੋਲ ਰਤਨੁ ਹਰਿ ਦੀਨੋ ਨਾਮੁ

ਸਾਚੀ ਬਹੁਰਿ ਬਹੁਰਿ ਤਿਸੁ ਸੰਗਿ ਮਨੁ ਰਾਚੀ

ਰਤਨੁ - ਸਿੰਗਰ ਮੋਕਉ ਕੀਨੋ ਦਾਨੁ - ਅਮੋਲ ਰਤਨੁ ਹਰਿ ਦੀਨੋ ਨਾਮੁ

ਦਾਨੁ - ਤੇਰਾ ਹੋਵੇ, ਜੇਹਨ ਕਰੀ ਸੇਵਾ, ਅੰਦਰ ਨੀ ਅੰਦਰ ਮੇਰਾ ਹੋਵੇ

ਕਾਨ ਰੱਖੇ ਪ੍ਰਮਾਣ, ਮੋਕਉ ਅਜੀ ਮੇਰਾ ਹੋਵੇ [ਬੰਦ = ਅੰਦਰ, ਚੌਰ = ਮੇਰਾ]

جتي پرمالما پورو سي. هي مالڪ! تنهنجي عضون مان ڪروڙين
پنداشون ٿيل آهن. ڪروڙين پگهه آهن، هي هري! لوسان سنگ
وڃن ٿا. [شيوكاء = داسيون. سهجاء = سڃا. اڀار جئا = آبتيون.]

(۳) ڪوٽ چتر پٽ، ڪرت لڻسڪار.

ڪوٽ لندو، ٿاڙي دي دٿار

ڪوٽ پڻڪنڪ، چاڪي ورشي مايه.

ڪوٽ ٿام، چاڪي قيمت ٿام

اوت: ڪروڙين ڪروڙي وڃائون اوڪي لڻسڪار ڪن ٿا
۽ ڪروڙين لندو تنهنجي دور تي ڪڙا ٿا پنا آهن. ڪروڙين وٽڪنڪ
تنهنجي ورشيءَ ۾ آهن يعني فقط ورشيءَ يا لڙڪي ڪرين ۾
ڪيترائي وٽڪنڪ پيدا ٿي ٿا وڃن.

پورو اوت: هي پرمالما! ورشيءَ سان چورو ڪي ڪروڙين
وٽڪنڪ حاصل ٿين ٿا. ڪروڙين تنهنجا نالا آهن جن جي قيمت آهي
ڪالهه ٿي پوري يعني ٽي اٺس نالا اٿئي، جن جي مهما اٺس آهي.

(۴) ڪوٽ پورو پٽ دي، چاڪي ٿام.

ڪوٽ آڪاري، چلنت پسماء

ڪوٽ شڪت شو، آڪا ڪار. ڪوٽ چيٽ، ديوي آڌار

اوت: ڪروڙين چورو وڃا پيا وڃائين. ڪروڙين آڪاڙا يا
پا چايون آهن، جن ۾ اڄوڇ جهڙا ڪيل ٿين ٿا يعني ڪڍي لڙڪي
ڪڍي سڀ سنگ، عجب عجب ڪم ٿين ٿا ۽ ڪروڙين چورو، لڙڪي
۽ ستي ڪڍ وارا پرمالما جي آڪا ۾ آهن ۽ ڪروڙين کي ٽون آڌار
ٿين ٿا. [پورو پٽ هيءَ = وڃائين ٿا. پسماء = اڄوڇ جهڙا.]

(۵) ڪوٽ تيروٽ، چاڪي چرن مجبار.

ڪوٽ پورو، چيٽ ٿام چار

ڪوٽ پورو چار، ڪرتي پورو چار. ڪوٽ پستارن، آورو پورو چار

ਅਵਰੁ ਨ ਦੂਜਾ ॥ ੫ ॥ ਕੋਟਿ ਮਹਿਮਾ ਜਾਕੀ ਨਿਰਮਲ ਹੰਸ ॥ ਕੋਟਿ
ਉਸਤਤਿ ਜਾਕੀ ਕਰਤ ਬ੍ਰਹਮੰਸ ॥ ਕੋਟਿ ਪਰਲਉ ਓਪਤਿ ਨਿਮਖ
ਮਾਹਿ ॥ ਕੋਟਿ ਗੁਣਾ ਤੇਰੇ ਗਣੇ ਨ ਜਾਹਿ ॥ ੬ ॥ ਕੋਟਿ ਗਿਆਨੀ
ਕਬਹਿ ਗਿਆਨੁ ॥ ਕੋਟਿ ਧਿਆਨੀ ਧਰਤ ਧਿਆਨੁ ॥ ਕੋਟਿ ਤਪੀਸਰ
ਤਪ ਹੀ ਕਰਤੇ ॥ ਕੋਟਿ ਮੁਨੀਸਰ ਮੋਨਿ ਮਹਿ ਰਹਤੇ ॥ ੭ ॥ ਅਵਿਗਤ
ਨਾਬੁ ਅਗੋਚਰ ਸੁਆਮੀ ॥ ਪੂਰਿ ਰਹਿਆ ਘਟ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ॥ ਜਤਕਤ
ਦੇਖਉ ਤੇਰਾ ਵਸਾ ॥ ਨਾਨਕ ਕਉ ਗੁਰਿ ਕੀਓ ਪ੍ਰਗਾਸਾ ॥ ੮ ॥ ੨ ॥ ੫ ॥

پيرؤ مهكلا پنجهوان اشتپدي (۲)

(فرگن پر مائما جي اُستت)

(۱) کوٲ پشن، کیني آوٲار۔

کوٲ برهمند، جاکي ذرمسال

کوٲ مہیش، آباء سمائي۔ کوٲ برهمي، جگہ ساچل لائي

ارت :- کروڑين . وشنو جا اولار تيا آھن ۽ کروڑين برهمند
منجهو برمائما چون ذرمسالون آھن يعني جيئن ذرمسالو کاڌو
پيتو ملندو آھي تيئن سنسار جي چيون کي برمائما رزق ڏئي ٿو
تنھن کري سنسار گويا ذرمسالو آھي ۽ کروڑين، شو مھراج آبائي
وري سمائي ڇڏيائين ۽ کروڑين برهما، جگہ کي ساچل يا پيدا
ڪرڻ ۾ لڳايا اٿس.

آئسو ڌڻي گو بند ھمارا

پون نہ ساڪم ڪرڻ پستارا (اک رھاء)

ارت :- تون اهڙو منهنجو ڌڻي گو بند آھين . مان تنهنجي گھڻ
جو وستار يا ورنن ٿڌو ڪري سگهان . [پستارا = وستار، ورنن .]

(۲) کوٲ مائما، جاکي سيوڪاء۔ کوٲ چيتم، جاکي سءاجاء

کوٲ آپار جنا، تيرجي آڏمگہ۔ کوٲ پگت، پست ھر سنگہ

ارت :- کروڑين مايائون يا لچميون، برمائما چون داسيون
آھن ۽ کروڑين چيون جا ھو دا، برمائما چون سيچون يا پلنگ آھن،

ਅਰਥ:- ਜੇਹਨ ਜੀ ਦਰੁ ਮ ਪ੍ਰਮਿਸ਼ੁਰੁ ਜੋ ਨਾਨੁ ਆਹੀ, ਅਹੀ-ਜੋ
ਪਸਾਰੁ ਯਾ ਪੁਨਾਪ ਪ੍ਰਗਟੁ ਨੀ ਤ੍ਵੇ ਅਕਿਅਤੁ ਰੂਪੀ ਅਨੁਪ੍ਰੋ ਮਤੀ ਹੋਇਸ
ਨੂ. ਜੇਹਨ ਰੋਤ ਨਾਮ ਆਹੀ, ਸੋ ਦੁਗਾਹ ਮ ਪ੍ਰਮੋਲ ਪ੍ਰੀ ਨੂ, ਭੋ-ਜੋ ਨਾਮ ਨਾ
ਆਹੀ, ਸੋ ਭਾਰ ਭਾਰ ਜੇਹਨ ਮ ਆਹੀ ਹੋਇ ਨੂ. [ਪ੍ਰਧਾਨ = ਪੁਨਾਪ].

(੮) ਤਿਨ ਨਾਮ ਪਾਠਿਯਾ ਜਿਸ ਪ੍ਰਿੰਸਪਲ -

ਸਾਧ ਸੰਕਤ ਮੇਰ, ਲਕੀ ਕੋ ਪਾਲ

ਅਠੁਲ ਜਾਣੁ ਹੋਇ, ਸੁਕ ਪਾਠਿਯਾ - ਸੁਕ ਪਾਠਿਯਾ, ਤਿਨੀ ਤਿਨੀ ਮਿਲਾਏ

ਅਰਥ:- ਜੇਹਨ ਜੀ ਪ੍ਰਿੰਸਪਲ ਕੋ ਪਾਲ ਕਰੀ ਨੂ, ਸੋ ਨੀ ਨਾਮ ਪਾਠਿ
ਨੂ ਪ੍ਰੇ ਸਾਧ ਸੰਕਤ ਮੇਰ ਹੋਇ ਪ੍ਰਮਾਣੀ ਕੀ ਸੋਧੀ ਨੂ ਇਨੀ ਸਾਧ ਸੰਕਤ
ਦੁਆਰਾ ਨੀ ਪ੍ਰਿੰਸਪਲ ਹੀ ਲੋਕ ਯਾ ਖੋਰ ਪ੍ਰਿੰਸਪਲ ਆਹੀ. ਜੇਹਨ ਆਹੀ ਹੋਇ ਨੂ
ਨੀ ਪ੍ਰੇ ਹੋ ਸੁਕ ਪਾਠਿਯਾ ਨੂ. ਸੋ ਪ੍ਰਿੰਸਪਲ ਆਹੀ ਸਾਧ ਸੰਕਤ ਜਿਨੀ ਨਾਮ ਨਾ
ਨਾਮ ਮੇਰ ਲੋਕ ਇਨੀ ਸੰਦਰਸ਼ ਜੇਹਨ ਪ੍ਰਮਾਣੀ ਹੀ ਜੇਹਨ ਸਾਨ ਯਾ ਆਮ
ਪ੍ਰਮਾਣੀ ਸਾਨ ਮੇਰ ਹੋਇ ਨੀ! ਜਿਨੀ ਸੰਕਤ ਸਾਧ ਸੰਕਤ ਮੇਰ ਪ੍ਰਮਾਣੀ ਆਹੀ
"ਜੇਹਨ ਸੰਕਤ ਮੇਰ ਜੇਹਨ ਆਹੀ ਨਾਮ. ਨੀ ਜੇਹਨੀ ਸੰਕਤ ਮੇਰ ਮਾਨਾ."
[ਅਸ਼ਟਦਿਨੀ ੧੧] [ਲਕੀ = ਜਾਣੀ ਨੂ].

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫

ਕੋਟਿ ਬਿਸਨ ਕੀਨੇ ਅਵਤਾਰ ॥ ਕੋਟਿ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਜਾਕੇ ਧਰਮਸਾਲ ॥
ਕੋਟਿ ਮਹੇਸ ਉਪਾਇ ਸਮਾਏ ॥ ਕੋਟਿ ਬ੍ਰਹਮੇ ਜਗੁ ਸਾਜਣ ਲਾਏ ॥ ੧ ॥
ਐਸੇ ਧਣੀ ਗੋਵਿੰਦੁ ਹਮਾਰਾ ॥ ਬਰਨਿ ਨ ਸਾਕਉ ਗੁਣ ਬਿਸਥਾਰਾ ॥ ੧ ॥
ਰਹਾਉ ॥ ਕੋਟਿ ਮਾਇਆ ਜਾਕੇ ਸੇਵਕਾਇ ॥ ਕੋਟਿ ਜੀਅ ਜਾਕੀ
ਸਿਹਜਾਇ ॥ ਕੋਟਿ ਉਪਾਰਜਨਾ ਤੇਰੈ ਅੰਗਿ ॥ ਕੋਟਿ ਭਗਤ ਬਸਤ ਹਰਿ
ਸੰਗਿ ॥ ੨ ॥ ਕੋਟਿ ਛਤ੍ਰਪਤਿ ਕਰਤ ਨਮਸਕਾਰ ॥ ਕੋਟਿ ਇੰਦ੍ਰ ਠਾਢੇ
ਹੈ ਦੁਆਰ ॥ ਕੋਟਿ ਬੈਕੁੰਠ ਜਾਕੀ ਦ੍ਰਿਸਟੀ ਮਾਹਿ ॥ ਕੋਟਿ ਨਾਮ ਜਾਕੀ
ਕੀਮਤਿ ਨਾਹਿ ॥ ੩ ॥ ਕੋਟਿ ਪੂਰੀਅਤ ਹੈ ਜਾਕੇ ਨਾਦ ॥ ਕੋਟਿ ਅਖਾਰੇ
ਚਲਿਤ ਬਿਸਮਾਦ ॥ ਕੋਟਿ ਸਕਤਿ ਸਿਵ ਆਗਿਆਕਾਰ ॥ ਕੋਟਿ ਜੀਅ
ਦੇਵੈ ਆਧਾਰ ॥ ੪ ॥ ਕੋਟਿ ਤੀਰਥ ਜਾਕੇ ਚਰਨ ਮਝਾਰ ॥ ਕੋਟਿ ਪਵਿਤ੍ਰ
ਜਪਤ ਨਾਮ ਚਾਰ ॥ ਕੋਟਿ ਪੂਜਾਰੀ ਕਰਤੇ ਪੂਜਾ ॥ ਕੋਟਿ ਬਿਰਥਾਰਨੁ

ٿو خزانو پائي ٿو پر نام کان سواءِ ڇيڙو ڀر من ۾ پٽڪي، جنهن مهرڻ جي
چڪر ۾ اچي وڃي ٿو. [اولڏ = لو خزانو.]
(۴) جيس نام رديءَ، سو ويڀرواها.

جيس نام رديءَ، تيس سڌي لاه
جيس نام رديءَ، تيس وڏو پروارا. نام بنا، منهنڪه گوارا
ارڻ:- جنهن وقت نام روپي ڏن آهي سو ويڀرواها ٿئي ٿو،
سدائين فائدو پائي ٿو، هو وڏي ڪٽنب يا گل وارو ٿئي ٿو يا وڏو
پروار هڪ ڪري ٿو يعني ان کي گهڻي سڪه ڇيلا ٿين ٿا، جي انجي
خدمت ڪن ٿا. پر ڇو ڇو نام کان رهيت آهي سو منهنڪه بيوقوف آهي.
(۵) جيس نام رديءَ، تيس ٻيڄل آسن.

جيس نام رديءَ، تيس تخت نواسن
جيس نام رديءَ، سو ساڄا شاعر. نام هين، ناهي پٽ ويسا
ارڻ:- جو نام روپي ڏن جي ڪري پاڳوان آهي، تنهنجو
آسٺ لهڄل يا قائم آهي ۽ ساڌ سنگت يا سروپ روپي تخت تي
ان جو نواس ٿئي ٿو. جنهن وقت نام آهي سو شاهوڪار آهي پر
جنهن وقت نه آهي تنهن تي ڪوبه ڀروسو نه آهي.
(۶) جيس نام رديءَ، سو سڀ مهه جاتا.

جيس نام رديءَ، سو پرڪه پڌاڻا
جيس نام رديءَ، سو سڀ ٿي اوڇا. نام بنا، ڀرمڙوئي موڇا
ارڻ:- جنهن جي دل ۾ نام وسي ٿو سو سڀني ۾ جاتو وڃي
ٿو يعني پرگهت ٿئي ٿو ۽ سڀني ۾ پرماتما کي وياڳهه ڄاڻي ٿو ۽ هو
پاڻ ورڏاڻا پرڪه جو روپ آهي. جنهن کي نام آهي سو سڀ کان
اوچو آهي پر جو نام کان خالي آهي، سو گهڻي جولين ۾ پٽڪي ٿو.
(۷) جيس نام رديءَ، تيس پرگت پيارا.

جيس نام رديءَ، مڻيا آڏارا
جيس نام رديءَ، سو پرڪه پرواڻ. نام بنا ڦر آوڻ ڄاڻ

تس ساقي، جس ڏيڻ واس

سو ڏيڻا ڪي، جس ڪور مستڪ ڏيڻ (۱ڪ راءِ)

اوت:- جنهن وقت عورت نام ورتي ڏن واس يا نروا آهي
اهڙي شخص سارا ڪرڻ حوالا ئي آهي ۽ مان ان جي سارا نرو ڪريان،
جنهن جي مستڪ تي ڪوروءِ جو شبت آهي، سو نرو يا ڳوان آهي.

(۲) جس نام ردي، تس ڪوٽ ڪئي سينا

جس نام ردي، تس سنجه سڪينا

اوت:- جنهن جي عردي ۾ نام آهي انهي وقت گونا ڪئين
ڪوڙين لشڪون خون سمائون آهن يعني انهي وقت ٺٺي يا نام
ورتي سينائون آهن، جنهن جي ڏٺان ڪهڪي چاهين سو ئي
سگهي ٿو، جنهن وقت نام آهي، سو سنجه ڪئي آهي.

جس نام ردي، سو سبتل وڙڻا

نام بنا، ڏرگر جيون مڙڻا

اوت:- جنهن جي عردي ۾ نام ورتي ٿو، سو شاتي
وارو ٿئي ٿو، پر نام بنا، ان جو جيون ورت آهي ۽ هو مڙو ٻو آهي
-يا- ان جو جيون يا مڙو ڏڪار حوالا ئي آهي يعني مڙو بعد ۾ هڪي
سيڪو ڏڪار بندو.

(۳) جس نام ردي، سو جيون مڪتا.

جس نام ردي، تس سيني جڳتا

جس نام ردي، تن ٺٺي پائي - نام بنا پورو آوي جاڻي

اوت:- ٻن جنهن وقت نام آهي سو ڪيري تي مڪتا آهي
۽ هڪي سڀ جڳتيون سنار خواه برمانا جي مارڪ تي غلط خون
حاصل ٿين ٿيون. جنهن جي ردي ۾ نام آهي سو پڪي ۽ ورتي

ਸਭਹੀ ਜੁਗਤਾ ॥ ਜਿਸੁ ਨਾਮੁ ਰਿਦੈ ਤਿਨਿ ਨਉਨਿਧਿ ਪਾਈ ॥ ਨਾਮ
ਬਿਨਾ ਭ੍ਰਮਿ ਆਵੈ ਜਾਈ ॥ ੩ ॥ ਜਿਸੁ ਨਾਮੁ ਰਿਦੈ ਸੋ ਵੇਪਰਵਾਹਾ ॥
ਜਿਸੁ ਨਾਮੁ ਰਿਦੈ ਤਿਸੁ ਸਦਹੀ ਲਾਹਾ ॥ ਜਿਸੁ ਨਾਮੁ ਰਿਦੈ ਤਿਸੁ ਵਡ
ਪਰਵਾਰਾ ॥ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਮਨਮੁਖ ਗਾਵਾਰਾ ॥ ੪ ॥ ਜਿਸੁ ਨਾਮੁ ਰਿਦੈ
ਤਿਸੁ ਨਿਹਚਲ ਆਸਨੁ ॥ ਜਿਸੁ ਨਾਮੁ ਰਿਦੈ ਤਿਸੁ ਤਖਤਿ ਨਿਵਾਸਨੁ ॥
ਜਿਸੁ ਨਾਮੁ ਰਿਦੈ ਸੋ ਸਾਚਾ ਸਾਹੁ ॥ ਨਾਮ ਹੀਣ ਨਾਹੀ ਪਤਿ ਵੇਸਾਹੁ ॥ ੫ ॥
ਜਿਸੁ ਨਾਮੁ ਰਿਦੈ ਸੋ ਸਭ ਮਹਿ ਜਾਤਾ ॥ ਜਿਸੁ ਨਾਮੁ ਰਿਦੈ ਸੋ ਪੁਰਖੁ
ਬਿਧਾਤਾ ॥ ਜਿਸੁ ਨਾਮੁ ਰਿਦੈ ਸੋ ਸਭ ਤੇ ਊਚਾ ॥ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਭ੍ਰਮਿ
ਜੋਨੀ ਮੂਚਾ ॥ ੬ ॥ ਜਿਸੁ ਨਾਮੁ ਰਿਦੈ ਤਿਸੁ ਪ੍ਰਗਟਿ ਪਹਾਰਾ ॥ ਜਿਸੁ
ਨਾਮੁ ਰਿਦੈ ਤਿਸੁ ਮਿਟਿਆ ਅੰਧਾਰਾ ॥ ਜਿਸੁ ਨਾਮੁ ਰਿਦੈ ਸੋ ਪੁਰਖੁ
ਪਰਵਾਣੁ ॥ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਫਿਰਿ ਆਵਣ ਜਾਣੁ ॥ ੭ ॥ ਤਿਨਿ ਨਾਮੁ
ਪਾਇਆ ਜਿਸੁ ਭਇਓ ਫਿਰਿ ਪਾਲ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਮਹਿ ਲਖੇ ਗੁਪਾਲ ॥
ਆਵਣ ਜਾਣ ਰਹੇ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਤਤੈ ਤਤੁ ਮਿਲਾਇਆ
॥ ੮ ॥ ੯ ॥ ੪ ॥

ਪਿਰੋ ਮਹਲਾ ਪੰਜਗ੍ਰੰਥ ਅਸ਼ਟਪਦਿ ਧ੍ਰੁਵਾ ਦੋਹਰਾ ਅਸ਼ਟਪਦਿ (੧)
ایکو انکار ست گور پر ساد

جنهنجي هردی میں نام آهي، سو پاڳوان آهي

(۱) جس نامِ رهي، سوئي وقتِ راجا۔

جس نامِ رهي، تس پوري کاجا

جس نامِ رهي، تن کوٹِ قن پائي۔

نام بنا جنم پرتا جائی

ارت :- جنهنجي هردی میں نامِ روپی دن آهي، سوئي وڈو
راجا آهي ۽ هنجا سب کارج واسِ تينِ تا۔ جنهن وقتِ نام آهي،
سو کروڑين دن مال پائي تو۔ جيڪو نام کان رهت آهي، ان
جو جنم ورت وڃي تو۔ [کوٹ = کروڑين . پرتا = اچايو۔]

ਭੋ ਜਲ ਪਾਰ ਕਰੇਸ ਲਛਾ ਕਰੀ ਸਕੇਨ , ਭੋ ਗੁਰੂ ਕਾਨ ਸੁਆ , ਭੋ
ਮਨ ਨਾ ਭੋ , ਮਹੀ ਲੀ ਪਾਨ ਰੂਪੀ ਯਾ ਅਨੰਕਾਰ ਰੂਪੀ ਨਾਮੁ ਅਨ .

(੭) ਸਾਧੀ ਸ਼ਬਦ ਰੂਪੀ ਜਨ ਸਾਧੀ , ਫਿਰ ਪਰ ਪਾਪ ਮਲਾਨੀ

ਕਰ ਰੂਪੀ ਪਾਪੀ ਸ਼ਬਦ ਪੰਜਾਬੀ , ਸਾਧ ਰੂਪੀ ਲੋਕਾਨੀ

ਅਰਥ :- ਸਾਧ ਦਾਸ , ਹੀ ਸਾਧੀ ਸ਼ਬਦ ਰੂਪੀ ਨਾਮੁ , ਨਨ ਕੀ ਪਾਪ
ਪਾਪ ਸਾਨ ਮਲਾਨੀ ਨਾਮੁ . ਅਹੀ ਗੁਰੂ ਹੀ ਪਾਪੀ , ਸਾਨ ਸ਼ਬਦ ਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ,
ਸਾਧੀ ਪਰ ਮਾਨਾ ਸਾਨ ਨਾਮੁ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨਾਮੁ .

(੮) ਕੁਠ ਅਪ ਰੂਪੀ , ਫਿਰੀ ਜਨ ਹੀ ਰੂਪੀ ,

ਕਰ ਰੂਪੀ ਸ਼ਬਦ ਪੰਜਾਬੀ

ਨਾਮੁ ਕੀ ਪੰਜਾਬੀ , ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਅਰਥ :-

ਅਰਥ :- ਹੀ ਪਰ ਪਾਪ ਨਾਮੁ , ਨਾਮੁ ਅਨ , ਪਰ ਨਾਮੁ ਦਾਸ
ਪਰ ਗੁਰੂ ਹੀ ਸ਼ਬਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਰੀ ਨਾਮੁ . ਗੁਰੂ ਹੀ ਨਾਮੁ ,
ਨਾਮੁ " ਜਨ ਨਾਮੁ ਨਾਮੁ ਹਰੀ ਪਰ ਨਾਮੁ ਕਰੀ , ਨਨ ਨਾਮੁ ਸਾਨ
ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਮੁ " [ਅਰਥ :-]

ਗੁਰੂ ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫ ਪੜਤਾਲ ਘਰੁ ੩

੧ ਓ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਜਿਸੁ ਨਾਮੁ ਰਿਦੈ ਸੋਈ ਵਡ ਰਾਜਾ ॥ ਜਿਸੁ ਨਾਮੁ ਰਿਦੈ ਤਿਸੁ
ਪੂਰੇ ਕਾਜਾ ॥ ਜਿਸੁ ਨਾਮੁ ਰਿਦੈ ਤਿਨਿ ਕੋਟਿ ਧਨ ਪਾਏ ॥ ਨਾਮ ਬਿਨਾ
ਜਨਮੁ ਬਿਰਥਾ ਜਾਏ ॥ ੧ ॥ ਤਿਸੁ ਸਾਲਾਹੀ ਜਿਸੁ ਹਰਿ ਧਨੁ ਰਾਸਿ ॥
ਸੋ ਵਡਭਾਗੀ ਜਿਸੁ ਗੁਰ ਮਸਤਕਿ ਹਾਥੁ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਿਸੁ ਨਾਮੁ
ਰਿਦੈ ਤਿਸੁ ਕੋਟ ਕਈ ਸੈਨਾ ॥ ਜਿਸੁ ਨਾਮੁ ਰਿਦੈ ਤਿਸੁ ਸਹਜ ਸੁਖੈਨਾ ॥
ਜਿਸੁ ਨਾਮੁ ਰਿਦੈ ਸੋ ਸੀਤਲੁ ਹੂਆ ॥ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਧ੍ਰਿਗੁ ਜੀਵਣੁ ਮੂਆ
॥ ੨ ॥ ਜਿਸੁ ਨਾਮੁ ਰਿਦੈ ਸੋ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤਾ ॥ ਜਿਸੁ ਨਾਮੁ ਰਿਦੈ ਤਿਸੁ

ارت :- سمنب جنن کي، ڄم ڪال تڪي نه ٿو سگهي ۽ رتي مائر به
سيڪ ڏکن جو، نه ٿو لڳين. جي تنهنجي سرط ۾ اچن ٿا، سي پاڻ
نه تري پار ٻون ٿا، پر ساري پنهنجي ڪل کي به تارين ٿا.
[ڇوڪر نه ساڪي = تڪي نه ٿو سگهي، انچ = سيڪ.]

(۳) پگستان کي پڻاڪه رکهر ٿون آبي، ايهه تيري وڏائي

جنم جنم کي ڪاڙو ڪر ڏک ڪاڙو، ڏيڏا رتي نه رائي
ارت :- هي ٻوڙو! پگستان جي رکيا تون پاڻ ڪرين ٿو، لاهائي
تنهنجي وڏائي آهي. تون انهن جي جنم جنم جي پايڻ ۽ ڏکن کي
ڪاڙي ٿو ڇڏين، جن کي ڏيڏا رتي مائر نه آهي. [رائي = اهر جي
داڻي ڇيٽري، رتي = مائر.]

(۴) هر موڙ مڪت ڪچر ٻوڙ ڇهر ناهي، ٿو آبي ديهه ٻجهائي

جو ٿڌ ٻاويي سوئي ڪرسي، آور نه ڪر ٿا جائی.

ارت :- مان مها مورڪ ڪچ ٻه نه ٿو سمجهان، جنهن ڪري
ڪو پا جي نظر ڪري، پاڻ ئي ٻجهائين ٿو. جيڪي توکي وڏي ٿو سو
تون ڪرائين ٿو، تنهنجي آڱيا کانسواءِ ڪير ڪجهه نٿو ڪري سگهي.
نوٽ :- سري چپ صاحب جي ٻوڙي (۲۷) ۾ هن طرح فرمايل
آهي: ”جو لس ٻاويي سوئي ڪرسي، حڪم نه ڪر ٿا جائی.“

(۵) جگت اُپاء ٿڌ ڌنڌي لائڻا، پونڌي ڪار ڪمائي

جنم پدارت جوئي هارئا، شبدئي سرت نه پائي

ارت :- هي واهگورو! سنسار کي اُٽيس ڪري، ٽوئي جيون کي
ڌنڌي ۾ لڳايو آهي، پر جيو، اڃو ڳهر ڪم ڪري ڏويا جوئا ۾ جنم
هارائي ٿا ڇڏين ڇاڪاڻ ته شبد جي سرت نه ٿا پائين. [پونڌي =
جوڻيڪي خراب، اڃو ڳهر.]

(۶) منمڪه مريدن ڪچو نه سوڄي، ڏرميت آڱيان اٿن ارا

ڀوڄل پار نه پاوڻ ڪمي، ڏوڀ مٽي بن ڪور سريارا

ارت :- منمڪه چمنڊا مرنڊا رهن ٿا ۽ ڪجهه نه ٿا سمجهن
ڇاڪاڻ ته ڏرميت ۽ آڱيان جو اندرو مٿن چاڻيو پيو آهي. آهي

ਮਰਹਿ ਤਿਨ ਕਿਛੁ ਨ ਸੂਝੈ ਦੁਰਮਤਿ ਅਗਿਆਨ ਅੰਧਾਰਾ ॥ ਭਵਜਲੁ
ਪਾਰਿ ਨ ਪਾਵਹਿ ਕਬਹੀ ਭੂਬਿ ਮੁਏ ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਸਿਰ ਭਾਰਾ ॥ ੬ ॥
ਸਾਚੈ ਸਬਦਿ ਰਤੇ ਜਨ ਸਾਚੇ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭਿ ਆਪਿ ਮਿਲਾਏ ॥ ਗੁਰ ਕੀ
ਬਾਣੀ ਸਬਦਿ ਪਛਾਤੀ ਸਾਚਿ ਰਹੇ ਲਿਵ ਲਾਏ ॥ ੭ ॥ ਤੂੰ ਆਪਿ
ਨਿਰਮਲੁ ਤੇਰੇ ਜਨ ਹੈ ਨਿਰਮਲੁ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰੇ ॥ ਨਾਨਕੁ
ਤਿਨ ਕੈ ਸਦ ਬਲਿਹਾਰੈ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਓਰਿ ਧਾਰੇ ॥ ੮ ॥ ੨ ॥ ੩ ॥

پلائي ڇڏيو. پٺت سان ڪوٺنس ڪيائين ۽ انڌي اڳيائي ۽ لائين نه سمجهيو ته ڪال سندس سر تي سوار ٿيڻو آهي.

(۷) پر هلاڌ ڪوئي وڃ را ڪٿا، بار ديئا ڦالا
نريئم ٻالڪ مٺل نه ڌرئي، ميري ڪي آتري ڪور ڪور ٻالا

ارت :- پر هلاڌ ڪي ڪوئي ۽ ڀر ڌڪي، دروازي ڪي ڪلف
لڳائي ڇڏيائين. نريئم ٻالڪ ڌرو ڀر نه ڏنو ۽ سمجهيائين ته منهنجي
اندرو ۾ ڪورو ڳوٺال ويٺو آهي. [بار = دروازو. ڦالا = ڪلف.]

ڪيئا دووي شريڪي ڪري، آيو ها ٺاڌ ڌرائيا
جو ڌر ليکيا سو آء پيٽا، جن سٺ واد رچائيا

ارت :- ٻيو ڪو اهڙو پيدا ڪيل هجي ته ٻر ماٿا سان شريڪي
ڪري - يعني ٻيو ڪو سندس ٿاني شريڪ پيدا ٿيل ٿي ڪونهي؟
هر ٺاڪس پاڻ ئي اهو اڻ هوندو يا اڻ ٿيندڙ ٺالو رکايو هو ته خود
ٻر ماٿا ئي مان آهيان، ۽ مٿان ئي پوڄڻ جو لائق آهيان، مگر
جيڪي ڌر کان هر ٺاڪس ڊٺت بابت لکيل هو سو اچي بهتس
- يعني اُن جي لاءِ ڌر کان ائين لکيل هو ته تون پڳت سان ڪوٺنس
ڪندين، جنهن ڪري ٻر ماٿا توکي نرسنگهه اوتار ڌاري ماري ڇڏيو.

(۸) پٽا پر هلاڌ سٺ ڪرڇ اُٿائي - ڪيئن ٿمارا جگد پسن ڪسائي
جنگه چيئون ڏاڏا آنت سڪائي - جهه دیکا ٿهر رهيا ستمائي

ارت :- پٽا هر ٺاڪس، پر هلاڌ جي مارڻ لاءِ، نيزو هٿ ۾ کنيو
۽ چيائينس ته هاڻي ٻڌاء ته ڪٿي آهي تنهنجو جگد پش ڪسائين؟
تنهن ئي پڳت پر هلاڌ چيو ته ”جنگه جو چيئون يا جيئارو ٻر ماٿا، جو
آنت ۾ سٺ ڏيندڙ آهي، سو جتي ڏ سان ٿو، تنهن سمانجي رهيو آهي.“

(۹) ٿنم اپار ڌر آپ ڊڪائيا - آهڪاري ڊٺت مار پچائيا

ڀنگتان من آند وڃي وڌائي -

آپئي شيوڪ ڪتر دي وڌائي

(۴) پوهلا د سب پاتوي وکاري -
همرا کيتا نه سطي آهتي کارچ سوري

سب فکري ميه پکت درزائي -
دشت سياه کا کچه نه وسائي

اړه: - سنڌي ورکي، د نيم هرواکس کي دانن لاي ل
پوهلا د سب چوڪرا بکاري جڏيا آهن، اساجي ل څو ٻڌي، لفظ
پنهنجو کارچ سوري او يعني پاڻ ل رام نام جي او پر من کان
به چارائي او. پوهلا د سوري لکري به پکتي درز کرائي ڇڏي.
دشتن هي سياه جو کچه، نه ل هلي سگهو يعني پکت سان پڇي
نه سگهيا. [وٽاري = لکاري جڏيا آهن. وسائي = وس هلمو.]

(۵) سنڌي ورکي کيتي پکار - سبي ديت رهي جهڪه مار
پکت جدا کي پٽ را کي سوئي -
کيتي کي کيتي کيتا دوتي

اړه: - سنڌي ورکي هرواکس کي پکار کتي ۽ سبيئي
د نيم حڪم ماري رهيا - يعني گهڻائي پوهلا کي ستاڻون او ڪونه
لنڊان به پڇائي سگهيا. پگن هي پٽ ڪوٽار پاڻ رکي او. ابتدا
ڪيل حمون هي چوڻ سان ڄاڻي سگهندو؟ سب کچه، ڪوٽار جي
وس آهي. سري سڪمي صاحب به فرمايل آهي ”ماڻه کي کچه
لاهي هائي.“ [کيتي = ابتدا ڪيل حمو.]

(۶) ڪرت سنڌو کي ديت راج ڇلائيا -
در نه پوڏهي تن آب ڇلائيا

پٽر پوهلا د سب واد ڇلائيا - انڌا نه پوڏهي ڪال پيڙي آڻيا
اړه: - ڪرمين جي سنڌو به ميل ڪري، هرواکس د نيم
راج هلا ٿي، او سوي کي نئي سمجهائن، گويا پوما ما کيس لائن

ڀاڻ سڌارين ٿا. ڪو ٿار، آڌ کان پنهنجي ڀڳتن کي هٿ ڏيئي رکندو
آيو آهي.

گور ڪا سبڌ، ميرِي آڻڻ ڏٺاڻ
ڏٺ ڪيهر نر چوڌو، حر ڪا ٺام (اڪ رڪاو)

ارٿ ۽ - اوهلاڻ ڀڳت چوي ٿو ته ”مون کي اندر ۾، گورو نارد
سوامي ۽ جي شيد يا ابد يش چوئي ڏيان آهي. مان ڪڏهين هري ۽
جو نالو نه ڇڏيندس.“

(۲) پٺا پرهلاڻ پڙهي پٺاڻا - ائي پاڻي پاڏي ڪي آڻا
ٺام پٺا ٺهر پڙو آچار - ميرِي پٺيئا لکي ڏيهر گوڀند مَرار
ارٿ ۽ - جڏهين پٺا هرناکس پرهلاڻ کي پڙهڻ جي لاءِ
موڪليو، تڏهين هو پٺي ڪٿي، پنهنجي بنڊت ”سندي مر ڪي“
وٽ ويو. بنڊت کي چيائين ته ”مان رام ٺام پٺا ٺهر ڪوبه ڪم نه
پڙهندس ۽ مون کي پنهنجي پٺي ۽ ٺي، گوڀند مَرار جي - و نالو لکي
ڏيو.“ [پٺاڻا = موڪليو. پاڏي = استاد يا بنڊت. آچار = ڪم.]
(۳) پٺر پرهلاڻ ستر ڪيئا ماء - پڙ ورتي نه پڙهه رجي سمجها
ٺر پٺر ڏاڻا حر جيئر ميرِي نال -

جي حر چوڌو، ٿم ڪل لاکي ڪال

ارٿ ۽ - ماما پنهنجي پٽ پرهلاڻ کي اچي سمجهايو ”هي پٽو!
ئون پرائي (ورتي) نالي ۾ يعني رام جي نالي ۾، ورتي نه
رک.“ تنهن تي پرهلاڻ نه رتا يا و سان ورائيو ته ”هي ماما جي!“
هري ٺريءَ ڏاتار مونسان انگ سنگه آهي. جيڪڏهين مان هري ۽
کي ڇڏيندس ته پنهنجي ڪل يا آڪهه کي ڳار يا ڪلنگه لڳندو
- يا - ڪل ڳري يعني چٽ ٿي ويندو.“

الائن جا ٿيڻ ا مون تي هي مهر ڪريو، جو ديا پالي منهنجي
پتا جا اڀوا ڪمبا ڪريو. پڳوان چيو ته ”هبارا، جيڪي ڪورين
ٿو، سوئي ٿيندو.“ ائين چئي، لرسنگهه پڳوان انٿرڊيان
ٿي ويو.

انهيءَ کانپوءِ پڳت پرعلاءِ پنهنجي پتا جو ڪريا ڪور
ڪيو ۽ پاڻ راجڪڏي تي ويٺو ۽ لياو سان راڄ ڪرڻ لڳو.
پرعلاءِ پڳت جي عهدي ساڳي سري ڪبير صاحب
راڳر بسنت شهد (۲) ۾ چئي آهي، جنهنجي پورين ست آهي
”پرعلاءِ پنائِي پوٽسال.“

سوي نامديو صاحب پٽ پرعلاءِ پڳت جي عهدي ساڳي
راڳر پيرو شهد (۹) ۾ ٻڌائي آهي. جنهنجي پورين ٽڪ آهي
”سندا مرڪا جاءِ پڪاري.“

هتي سري ڪورو امرديو صاحب جن پرعلاءِ پڳت جي
مذبح ساڳي، راڳر پيرو اشتهدِي (۱) ۾ فرمائين ٿا :-

(۱) ٿين ڪرتي اڪ ڇاٽ اڀاڻا. آهڊا ٻاڻي شهد سڻاڻا
منمڪه پولي ڪورو مڪر ٻڃاڻا. ڪارڻ ڪوفا ڪوڊا آڻا

اوتڙ :- هن ڪوٽار هڪ چلٿو رچيو آهي ۽ ٻاڻي ۽ ٿاران انهد
شهد ٻڌائي ٿو :- يا - اڪورس ٻاڻي ۽ هو شهد، لاود سوامي پرعلاءِ پڳت
کي ٻڌائي ٿو ۽ ڪل اهو آهي جو دتيف هر لاکس مان سنهد پرعلاءِ
ٻڌا ٿيو. اهڙا ڪارڻ ڪوٽار ڪندو اچي ٿو - يعني سڀ ڪنهن جڳهه
اهڙا سڀ ڪري ٿو، جنهن ڪري ستن جو پوڻاب وهي ٿو ۽
پو مالها کي بگهه وڃل ڪونو وڃي ٿو. منمڪه اها ويد جي ٻاڻي
نڌي ۽ بل ڪري ٿو يعني اڃاري ٿو پو ڪورو مڪر اهو سهڻو ٿا ۽

پنهنجي و شواس تي پڪو رهيو. تنهن تي درناڪس پڇيس
 ته ”تو کي هيءَ شڪتي ڪٿان پراپت ٿي آهي؟“ هن جواب
 ڏنو ته ”منهنجي طاقت نارائڻ سان پري ڪرڻ آهي.“
 انهن لفظن تي درناڪس کي اڳي کان به وڌيڪ
 ڪاوڙ آئي. هو شوخيءَ سان پڇڻ لڳو ته ”جيڪڏهن
 تنهنجو پرماتما سرو وياپڪ آهي ته هيءَ جيڪو ٽنپ ڏسين
 ٿو، تنهن ۾ به هو آهي؟“ پر حاله چيو ته ”بابا! هو بيشڪ هن
 ٽنپ ۾ به حاضر آهي، ۽ جيڪڏهن چاهي ته هن مهل به پرکي
 ٿي پنهنجو سروپ ڏيکاري سگهي ٿو.“

درناڪس انهيءَ تي ڪاوڙجي چيو ته ”ڏسان ته
 ڪٿي آهي تنهنجو سرو وياپڪ هري پرماتما؟“ ائين چئي
 ڏاڍي ڇڙ وڇان ٽنهي کي پري هنيائين لٽ، ۽ پر حاله جي
 مٿان ترار جهلي چيائين ته ”ڏسان ته هاڻي توکي ڪير ٿو
 بهچائي؟“ تنهن تي پرماتما نرسنگهم روپ (يعني منهن
 شينهن جو ۽ ڌڙ ماڻهو جو) ڌاري، ٽنپ مان گجگوڙ ڪندو
 پرکي ٿيو. هنکي ڊگهو قد، لعل اکيون، وڏا ڏند، خُونڪا
 پيشاني، ڌاريندڙ ڌانون ۽ ٽڪا نهن هئا، جي ڏسي ڪنهنکي
 به جيڪر هيٺ وٺي وڃي.

نرسنگهم، درناڪس کي گچي کان جهلي اڳڻ واري
 در جي چانئڻ وقت لپتائي، نماشام وقت پنهنجن ٽڪن تنهن
 سان سندس پيٽ ڦاڙي، کيس ناس ڪيو. انهيءَ ريت،
 ور جيڪو درناڪس کي ملايو هو، سو به پورو ٿيو.

هاڻي پر حاله نرسنگهم پڳوان کي ڏندوت ڪري ويٺي
 ڪئي ته ”هي پرم پتا، سرو رکيڪ دينالائ، دين بندو،

به جيئو ٿارائڻ سان ٻوڙ ڌارين ٿا، تنکي جو پنهنجو پيار ڏيکارين ٿا. پر جيڪي ائين نه ڪن، تن تي جو پنهنجو زور ڌارين ٿا ڏک ڏين ٿا.

درٽاڪس، پٽ جا اچي لفظ ٻڌي نا اُميد ٿيو. سمجهيائين ته منهنجي پٽ جو لاڙو ڏينهن ڏينهن منهنجي دشمن (ٿارائڻ) ڏانهن وڃي ٿو وڌندو، تنهنڪري ڪم ڪيائين ته تنکي ڪنهن مست ڏاڻي جي پيرن هيٺان لٽائي ٻوڙ ڪريو. ڏاڻي کي پروڄاڊ جي ويجهو آڏائون. پروڄاڊ کي لٽائڻ لاءِ، پيلوان ڏاڻي کي ڪيترائي ڇوڙو ۽ گهٽي مٿا موٽا هنيائين، پر ڏاڻي پروڄاڊ ڏانهن ٻوڙ نه وڌايو. آخر پيلوان ڪڪڙي ڏاڻي کي موٽي وٺي ويو. هن کاهيو، پروڄاڊ جا هٿ ٻوڙ ٻڌي، تنکي پر پٽ جي ڇوٽي ڏن ڪڍي ڦٽو ڪيائون، پر هن جو وار به وٺڪو نه ٿيو!

درٽاڪس پوءِ ڪو به ڀاءُ ڀائي ۽ ڪم ڪيائين ته پروڄاڊ کي ڀاءُ ۾ وڃي ساڙيو. هن پيري هن پنهنجي پيٽ ڍوڪا (ڍولي) کي ڇڏو ته تون وڃي تنکي پنهنجن هٿن سان ساڙو. ڍولي کي اڏو وڙ مليل هو ته تون جيڪڏهن پنهنجي ڇادر پائي، ڀاءُ ۾ وڃي وڃندين، ته تون اصل نه ساڙيند. ڍولي ڇادر پائي، پروڄاڊ کي منجهه ۾ کڻي ڀاءُ جي منجهه ۾ کپڙي پيشي. پروڄاڊ جي قدوت سان اوقتي مهل سخت طوفان اچي لڳو ۽ ڍولي جي ڇادر اڏامي وڃي پروڄاڊ تي پيشي. پروڄاڊ بهجي ٻار ٻيو ۽ ڍولي سڙي پسر ٿي ويئي! پروڄاڊ جي انهي ڏينهن جي ياد ڪيري ۽ ڍولي جو ڏينهن ماباڻبو آهي.

درٽاڪس وري پروڄاڊ کي کپڙي سمجهايو، پر پروڄاڊ

سمند مان ڪيئن ٻڃي ٻاهر نڪتين؟ ” پرحلاد جواب ڏنو
 ” ٻٽا جي! مونکي ڌري پرماتما ٻاهر ڪڍيو. جيڪڏهن هنکي
 ڌڪارڻ ڇڏي ڏيندا، هن سان پوري رکندا ۽ منجهي شيوا
 ڪندا ته اوهانکي معلوم ٿيندو ته هو اسان تي ڪهڙو نه
 مهربان ۽ ديانو آهي ۽ هنکي پنهنجن اُٻايلن لاءِ ڪيترو نه
 پيار آهي!“

پرحلاد جي انهن لفظن تي ڊرناڪس کي ڏاڍي ڇڙ
 آئي. هن وري هڪ ڌن ڌن ٻاهر نائڪن کي ڇيڙي پرحلاد
 کي انهن کان ڏنگايو. جو کين، پيانڪ نائڪه آڻي ڪٺا ڪيا
 ۽ انهن کان پرحلاد کي ڇڪ پاريائين، پر هن تي ڪو به اثر نه ٿيو.
 پرحلاد اوهڙيءَ ميل چوڻ لڳو ته ”هي ناراض! نائڪن ۾ به تون
 ئي وسين ٿو. هو مونکي تنهنجو ٻالڪ سمجهي پيا چئين ۽
 چمن، ۽ جنهن هو مونسان راند پيا ڪن تنهن مون ۾ قدرتي
 طاقت پيشي پيدا ٿئي.“

سنڌري اها حالت ڏسي ٿپرس ۾ پيا ۽ راجا کي وڃي
 سمورو حال ٻڌايائون. تنهن تي ڊرناڪس وري پرحلاد کي
 گهروائي چيو ته ”مونکي ٻڌاء ته ٻيڙن ڌن ڌن نائڪن کان تون
 ڪيئن ٻڄئين؟ ڪهڙي سادتا تو ڪئي آهي، جو تون
 پيري پيري هٿ جي چنبي کان چٽيو اچين؟“ پرحلاد نمروڻا
 سان اتر ڌن ڌن ”نائڪه به پرماتما جا اُٻايل آهن. هو مونکي
 چڱيءَ طرح سڃاڻن ٿا، ڇو ته هنن مونکي ڪئين دفعا ناراض
 جي پوڄا ڪندو ڏٺو آهي. توهين ظاهري طرح سمجهندا
 ٿا ته هو مونکي ڏنگه ٿا ڏنن، پر سچو پچو هو مونسان
 پيار ٿا ڪن ۽ انهيءَ ڪري مونکي چمن ۽ چٽين ٿا. جيڪي

ڌو ڌاري ٿيندس. مولڪي اوهين ڪهڙيون ڊر تڪليفون
ڏيندا ته اهي سڀئي ۽ مان ڄڻ تيار آهيان.
تنبهتي ڊرناڪس وڌو واکو ڪري چيو ته ”بڪيڪيا
بس ڪر، ته زبان نه ڪهائي ڇڏيان.“ ائين چئي حڪم
ڪيائين ته ”هنڪي وڃي بند پڇائي ر ڇڏو. مان اجو ٿو
ڪاسائيءَ کي حڪم ڪريان، ته هنجي سڀي ڌو کان ڌار
ڪري ڇڏي.“

واٽ تي سپاهين پروڻاڊ کي ڪهڙو ئي سمجهايو ته
”پيارا ڪجهه سمجهو. راجا جي مرضيءَ جي آڏو ڪير اهي
سگهي؟ تون سڀاڻو آهين، تنهن ڪري پڙهجي ڌو ڌان
لهي وڃ.“ پروڻاڊ پروڻاڊ کين چيو ته ”سچو نيم سچو ٿيندو.“
ڊرناڪس پوءِ حڪم ڏنو ته پروڻاڊ کي پٿر جي ڀڃ
پڌي سمنڊ ۾ اٿڙي ڇڏيو. انهيءَ حڪم موجب هنڪي ڪو
ڪوڙي پٿر تي وڌاري، ٿوڙين سان ڇوڪريو پڌي، ڌڪي
ڪڍي سمنڊ ۾ وڌائونس. سڀڪنهن ئي سمجهيو ته پروڻاڊ
جي ٻچي جو آسرو ئي ڪونهي، پر پرميشور جي قدرت سان
پٿر ٽوڙي لڳو انهيءَ وقت پروڻاڊ جو ڇورو اڳي کان ڊر وڌيڪ
ٻڪڻ لڳو ۽ ڪو پٿر سوڌو اچي سمنڊ جي ڪناري تي
صحيحه سلامت پهتو.

اها حقيقت، سنترين وڃي ڊرناڪس کي پڌائي. ڌو
وسبي ئي ڪين، ته پروڻاڊ سمنڊ جي ڪناري تي ڪو
سلامت نڪري آيو هوندو ۽ پوءِ سمجهيائين ته شايد هن ۾
ڪا شڪتي آهي، پر عجب پئي ڪاڌائين ته هن اها شڪتي
اندي ڪٿان؟ هن پروڻاڊ کي ڪهڙائي چيو ته ”هچا! تون

پطس پڇيس ته ”پڇا، سڀ وديا جو سار ڇا آهي؟“ ٻي جي اڳيان هٿ جوڙي، پرھلاہ چيو ته ”پتا جي! مان پتي سڪيس ته بابو الاجي ڪڏھين مون کان ادڙو سوال پڇندو. هي پتا! ڀرماتما جي نام کان سواءِ سڀ وديا وئڙت آهي. جي ڀرماتما وسري وڃي ته جوتش جو علم، جاگرافي، توارينخ، راجنيتي ڳالهيون، جنگي فن ۽ ٻيا ڪئين علم ڊڪ ڪسيري جا آهن. سڄي وديا اها آهي، جا اسان کي مالڪ مهربان سان ملائي.“

اهي لفظ ٻڌي هرناڪس ڪروڙ ۾ ٽپي باھ ٿي ويو، ۽ چوڻ لڳو ته ”نالاٺ! ڪٿان هيءَ بيمو توڻي سڪيو آهين؟ ڪٿي آهي تنهنجو ڀرماتما؟ مان ته هن کي ڪو نه ٿو ڏسان. سڀني ديوتائن، دئشن ۽ منڪن ۾ مان ئي وڏو آهيان. سڀ مون کي ئي ٿا مڃين. تون جي منهنجي برخلاف ٿيندين، ته يڪدم ڀورو ڪري ڇڏيندو سانءِ. تون منهنجي آٿس آهين، تنهنڪري مان وري به توکي وجهڻ ٿو ڏيان. سمجهي وٺ، نه ته مؤت کي پنهنجي ويجهو ڄاڻ.“ اهو ٻڌي پرھلاہ ڌرو به نه ڇڻو، ۽ ٺهڙا سان پتا کي چوڻ لڳو ته ”سوامي! اوهان ۽ ماتا لاءِ مون کي بيحد عزت آهي، پر چيو کي ڪي وڏا ۽ ڪي ننڍا فرض پالبا آهن. منهنجو وڏي ۾ وڏو فرض اهو آهي ته ڀرماتما کي ياد ڪريان ۽ ڊڪ کن به کيس نه وساريان. هو منهنجي پرائن جو پرائن، نيترن جي جوت ۽ سرڀر جو ست آهي. مان ادڙي مالڪ جو ڄاڻ ڪڏھين به نه ڇڏيندس، ۽ جيڪڏھين ڇڏيندس ته

افسوس ۾ چيو ته ”بس ا قسمت منهنجي پري آهي، جو
 هوڏي هوڏي سان پاڻو اٽڪيو اٿم. هاڻي ڇا ڪريان اراجا کي جي
 هن حال جي خبر پيئي، ته جيئن ڪين ڇڏيندو. تنهنڪري
 صلاح پوي ڳالهه آهي، ته وڃي کيس اڳيئي سمورو حال
 ٻڌائي ڇڏيان.“ پوءِ هو راجا وقت دانئين ٿي ويو ۽ چيائينس
 ته ”مهاراجا! اوهان جي پٽن وڌيا جو چڱو اڀياس ڪيو آهي،
 پر ارمان جي ڳالهه آهي، جو برھاد سڀيئي جو ڪرا ڪاري
 ڇڏيا آهن. هو والد ڪاٺي جي وقت ۾ ڇوڪرن کڻن ڪوبند
 ڇا کيت ٿو ڳارائي. مان هنڪي ڪهڙوئي سمجهائي وڃيو آهيان،
 پر هو ٿورو مڃي. سوامي! منهنجو ڪو اڀاڙ نه آهي. اوهين
 بيشڪ کيس ڳهائي سمجهايو.“

هٽاڪس، سنڌي مرڪي کي چيو ته ”ڄاڻ منهنجن
 چئني پٽن کي مڙون وقت وٺي اچ.“ ويچارو ۽ چنڊو
 ڪمندو ۽ پالڻ! ۽ ويو ۽ ڇوڪرن کي وٺي، راجا وقت حاضر
 ڪيائين. وقت تي کين سمجهائيندو ويو ته ڇڄا ڪجهه
 سمجهو. اوهين آتما يا پرمانما جي ڪا به ڳالهه راجا سان نه
 چور جو. جيڪڏهن اوهان کان سوال پهچي ته سڀ ۾ وقتو
 ڪير؟ ته جواب ڏجو ته ”سوامي! اوهين سڀ ۾ وڏا
 آهيو. اوهانجي برابر ٻيو ڪو ڪونهي.“ تن ٻاڪن ته پنڊت
 کي انجام ڏنو ته اسين اوهانجي چئي پٽاندو هلنداسين، پر
 برھاد چيو ته ”سوامي! پرمانما سڀ ڀلي ڪندو.“

هٽاڪس سڀني جو ڪون جو چڱي طرح سان امتحان
 ورتو. ٽي پٽ ته پريڪيا مان لنگهي ٻار پيا، جو راجا جي
 مرضي ۽ موجب جواب ڏنائون. هاڻي وارو آيو برھاد جو.

ڪڏينهن ڇوڪرا شبد جي مٿي ۾ اهڙو ته مڪن ٿي ويا، جو وقت جو کين ڪو سماڻ ڪونه رهيو ۽ مٿان پنڊت سنبو هڪڙو به اچي سڙيو. هو ڪجهه وقت اڪي بيبي شبد ٻڌل لڳو، پر پوءِ ڪاوڙ کي نه روڪي، پاڻشالا جي اندر گهڙي آيو ۽ شوخي سان ڇوڪرن کي چوڻ لڳو ته ”نامرادو! اوهانکي ڇا ٿيو آهي؟ اوهان پنهنجي سر تان آهو ڪڍيو آهي ڇا، جو پرماتما جو نالو ٿا چيو؟ سڀ کان وڏو آهي هرناس، تنهنجي ئي پوڄا ڪريو. هنکي جي خبر پيئي ته اوهان گوشت ڇا کيت ڪيا آهن، ته ڪل اٿاري ڇڏيندو ۽ منهنجو به سر سلامت نه ڇڏيندو. مونکي ٻڌايو ته اوهان ۾ ڪهڙو ڪارڻ ڪهڙو آهي، جنهن سببي ڇوڪرن کي ڪاري چٽ ڪيو آهي. مان اوهان کي ٽاڪين ٿو ڪريان ته رام نام جو چوڻ ڇڏي ڏيو.“

پنڊت جا اهي لفظ ٻڌي سڀ ڇوڪرا ڇي ويا، پر پرھلاہ بي ڊيو ٿي کيس چوڻ لڳو ته ”سوامي! اوهين جو اسانکي مؤت جو ڊپ ٿا ڏيو، سو مؤت جي ڪري فقط هيءَ ديهه ناس ٿئي ٿي، پر آتما ناس نٿي ٿئي. ڪئين دفعا جيو جو جنم مرڻ ٿئي ٿو، سو جي مان مري ويس ته ڪهڙي پرواهه آهي؟ شل مان پرماتما جو مٿو نام سڏيو ڳائيندو رهان! پوءِ انهيءَ ڪري جي راجا مونکي مارايو، ته مونکي اُنجو ڪو خيال نه آهي.“ پڇاڙيءَ ۾ پرھلاہ پنڊت کي چيو ته:-

”نهي چوڻ ري بابا رام نام
مير و اُور پڙن سڻه نهي ڪام“

پنڊت نا اُميد ٿي، مٿي تي هٿ هڻي، ڏاڍي

کي ٿاڪيد ڪري ڇڏيائين ته ”هنن کي سڀ علم ۽ پڙهڻ
ڪجهه ۽ ٻيو ڏسجان ۽ ته ڪڏهن پڙهڻ ۽ ٻيو ڪم ۽ ٻيو ڀڳوان جو
نالو نه وٺن. منهنجي ڪم پڙهڻ نه هوندو ته ڪنهن به ڪم جو نه
ڇڏيندو سان ۽“

پندت شروعات کان ئي هنن جي پاڙهه جو چڱو سعيو
ڪيو. ڇاڙهي وڃيڪار ڄاڻ ڏياري ٿي پيا. ڪيترا پيا به
ڇوڪرا وڃيڪارن سان گڏجي سکيا وٺندا هئا. پندت
ڇوڪرن کي سڀڪارڻ لڳو ته ”هٽاڪس کان سواءِ ٻيو ڪو
ڀڳوان ڪونهي. هن کي ئي پڙهڻ کپي.“ ڇڏين ڇوڪرن
کي والد ڪاٿي جو وقت ملندو هو يا پندت پڙهڻي ڪو
رسوئي ۽ آرام لاءِ ويندو هو، ٿڌين پرماد پڙهڻن سنڪين
کي سمجهائيندو هو ته ”پرماد هوندو ڪنهن به ڌڻي آهي. هو
سڀڪي ڄاڻي ۽ ٻڌي ٿو. هن ئي اسانکي پيدا ڪيو آهي ۽
اسين سندس ڀاڱا آهيون. هو اسانکي ڏاڍو پيار ڪري ٿو.
اسانجو ڌرم آهي ته منهنجي ئي شيوا ڪريسون. پڙهڻ ڏيکيه
ڏکڻو ڌري پرمادمان آهي. هو ساري سرشتي جو سرچڻهار
آهي. هن کان سواءِ ٻئي ڪنهن کي به پڙهڻ نه ڪوڙجي.“
ان وقت پرماد ڇوڪرن کي شهد به سڀڪاريندو هو، جي
هو گڏجي مٺي سر سان ڳائيندا هئا. پرماد اهوئي پير سان
ڳائيندو هو، جو سڀ ڇوڪر مٿس آڪن ڇڪن هوندا هئا.
والد ڪاٿي جي وقت لاءِ ڇوڪرا اکيون پائي وٺندا هئا ۽
ڇڏين اهو وقت ٿيندو هو، ٿڌين ڪري ٿام جي ڌن ۽ لڳي
ويندا هئا ۽ ٿين پيا چوندا هئا ته:-

”ڌام ڌن لڳي، ڪو ڀال ڌن لڳي.“

د ڪر ڏيڻ لڳو. ائين پيو چوندو هو ته ”راجائي منهنجي،
 طاڻو سي تخت تي مان براجمان! مونکي مڃو، مونکي
 پوڄيو، مون کانسواءِ ٻيو ڪو ڀڳوان نه آهي، پوءِ پوڄا ٻئي
 ڪنهنجي ٿا ڪريو؟ مان اوهانکي دشمن کان بچائيندس،
 تنهنڪري منهنجي ئي پوڄا ڪريو.“

جيڪڏهن ڪنهن دن جو اهو چوڻ ٿئي مڃيو ته هنکي
 ڏاڍا ڪشت ٿي ڏنائين، جنهنڪري سڀ کانئس پيا
 ڪنهندا هئا. طاقت هر ساڻس ڪوبه مهت پئي نه سگهندو
 هو. ويد شاستر ڦاڙي ڇڏيائين ۽ برهمڻ جو ڪوس ڪرايائين.
 ويچارا ڌرمي ماڻهو پيو ڪو چارو نه ڏسي، جبلن ۽ غارن ۾
 وڃي لڪندا هئا ۽ اُتي لڪي چئي پڇن ڀاءُ ڪندا هئا. اها
 حالت ڏسي ديوتاؤن برهما وقت دانئين ٿي ويا. برهما هنن
 کي دلاسو ڏنو ته جڏهين درناڪس پنهنجي سڀني برهمڻن کي
 ڪشت ڏيندو، تڏهين دوائس ٿيندو. شاسترن جا به واکيه
 آهن ته ”جڏهين جڏهين ڌرم جي حاجي ٿئي ٿي ۽ اڌرم
 زور وٺي ٿو، تڏهين پاپين کي ناس ڪرڻ لاءِ ڌرم استاپن
 ڪرڻ لاءِ، ڀڳوان جڳهه جڳهه ۾ جنم وٺي ٿو.“

درناڪس کي چار پٽ هئا، جن مان ڊڪڙو پرهملاه
 هو. پرهملاه ننڍي دؤندي کان ئي پرماتما جا گهڻا ڳائيندو هو.
 سدائين ڌري، ڪرشن، نارائڻ، واشديو ۽ گوبند لاهي نالا
 وٺي، ڀڳوان کي ڏيائيندو هو ۽ هُج ۾ اچي نچندو هو.
 جڏهين پرهملاه کي پائشالا ۾ موڪلڻ جو وقت آيو
 تڏهين پطس پنهنجن ٻين پٽن سان گڏ، هن کي به پاڙوڻ
 لاءِ پائشالا ۾ موڪليو. سندن وڏيا گورو ”سندي مرڪي“

پهتا ته جيءَ ۽ وڃي ٿاڻي دٿار پالڻ هنن کي اندر وڃڻ کان روڪيو. تنهن تي اُهي درٻارن کي چيو: ”ٻائي! تودان کي خبر آهي ته هن پوٽو اسٿان تي ڦٽا آهي ٿي اهي سڳن ٿا، جن جي آتما پوٽو آهي. پوءِ اوهين اسان کي ڪيئن اندر وڃڻ کان روڪ ٿا ڪريو؟ تودان جسي هن حالت مان ظاهر آهي ته اودان جي آتما پوٽو نه آهي ۽ توهين ڊيوي پوٽو اسٿان جي دٿار پال ٿيڻ جا لائق نه آهيو. اسين اودان کي سراپ ٿا ڏيون ته تودان کي موت لوڪ ۾ ئي پيرا جنم وٺڻو پوندو.“ انهيءَ سراپ جي ڪري، جيءَ ۽ وڃي ڪري جنم ۾ دٿاڪس ۽ دٿليءَ ڪشپ ٿيا.

دٿاڪس جو جنم هنن جي ڪل ۾ ٿيو. هن جي دل ۾ منشا اُنهن ٿي ته ٿيئي لوڪ پنهنجي وس ڪريان، سدائين منهنجي جوڀن اوستا ڦٽر هجي ۽ مٿ جي چنبي کان پتل رٿان. انهيءَ مواد حاصل ڪرڻ لاءِ، هن دٿاڪس ٽپ ڪيو، جنهن تي برهما پرسن ٿي هن کي روشن ڏيئي چيو ته ”جيڪو ور ڪهڙو عجيب ٿي، سو ڪهڙو.“ دٿاڪس چيو ته ”مهراج، اهو ور ڏيؤم ته ٽننهن لوڪن جو راجا ٿيان ۽ نڪي ديو ٿا نڪي دئٽ، نڪي منس نڪي مرون ماري سگهن ۽ نه ڏينهن جو مران ۽ نه رات جو، نه حقيار سان مران نه قير سان ۽ نه ڪو جي اندر مران، نه ٻاهر مران ۽ ڪو به لڙائي ۽ ۾ مرن سان براڻي ڪري نه سگهي.“ برهما ”تڏا اسٿو“ (ائين ٿيندو) چئي اٿرو ڏيان ٿي ويو.

انهيءَ ور پائڻ کان پوءِ، دٿاڪس ٽننهن لوڪن تي راج ڪرڻ لڳو ۽ پاڻ کي آمر سمجهي، ديو ڦٽن ۽ منڪن کي

॥ ੬ ॥ ਪ੍ਰਹਲਾਦੁ ਕੋਠੇ ਵਿਚਿ ਰਾਖਿਆ ਬਾਰਿ ਦੀਆ ਤਾਲਾ ॥ ਨਿਰਭਉ
ਬਾਲਕੁ ਮੂਲਿ ਨ ਡਰਈ ਮੇਰੈ ਅੰਤਰਿ ਗੁਰ ਗੋਪਾਲਾ ॥ ਕੀਤਾ ਹੋਵੈ
ਸਰੀਕੀ ਕਰੈ ਅਨਹੋਦਾ ਨਾਉ ਧਰਾਇਆ ॥ ਜੋ ਧੁਰਿ ਲਿਖਿਆ ਸੋ ਆਇ
ਪਹੁਤਾ ਜਨ ਸਿਉ ਵਾਦੁ ਰਚਾਇਆ ॥ ੭ ॥ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਸਿਉ
ਗੁਰਜ ਉਠਾਈ ॥ ਕਹਾਂ ਤੁਮਾਰਾ ਜਗਦੀਸ ਗੁਸਾਈ ॥ ਜਗਜੀਵਨੁ ਦਾਤਾ
ਅੰਤਿ ਸਖਾਈ ॥ ਜਹ ਦੇਖਾ ਤਹ ਰਹਿਆ ਸਮਾਈ ॥ ੮ ॥ ਬੰਸੁ ਉਪਾਜਿ
ਹਰਿ ਆਪੁ ਦਿਖਾਇਆ ॥ ਅਹੰਕਾਰੀ ਦੈਤੁ ਮਾਰਿ ਪਚਾਇਆ ॥ ਭਗਤਾ
ਮਨਿ ਆਨੰਦੁ ਵਜੀ ਵਧਾਈ ॥ ਅਪਣੇ ਸੇਵਕ ਕਉ ਦੇ ਵਡਿਆਈ ॥੯॥
ਜੰਮਣੁ ਮਰਣੁ ਮੋਹੁ ਉਪਾਇਆ ॥ ਆਵਣੁ ਜਾਣੁ ਕਰਤੈ ਲਿਖਿ ਪਾਇਆ ॥
ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਕੰ ਕਾਰਜਿ ਹਰਿ ਆਪੁ ਦਿਖਾਇਆ ॥ ਭਗਤਾ ਕਾ ਬੋਲੁ ਆਰੈ
ਆਇਆ ॥ ੧੦ ॥ ਦੇਵ ਕੁਲੀ ਲਖਿਮੀ ਕਉ ਕਰਹਿ ਜੈਕਾਰੁ ॥ ਮਾਤਾ
ਨਰਸਿੰਘ ਕਾ ਰੂਪੁ ਨਿਵਾਰੁ ॥ ਲਖਿਮੀ ਭਉ ਕਰੈ ਨ ਸਾਕੈ ਜਾਇ ॥
ਪ੍ਰਹਲਾਦੁ ਜਨੁ ਚਰਣੀ ਲਾਗਾ ਆਇ ॥੧੧॥ ਸਤਿਗੁਰਿ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ
ਦਿੜਾਇਆ ॥ ਰਾਜੁ ਮਾਲੁ ਬੂਠੀ ਸਭ ਮਾਇਆ ॥ ਲੋਭੀ ਨਰ ਰਹੇ
ਲਪਟਾਇ ॥ ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਨੁ ਦਰਗਹ ਮਿਲੈ ਸਜਾਇ ॥ ੧੨ ॥
ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਸਭੁਕੇ ਕਰੇ ਕਰਾਇਆ ॥ ਸੇ ਪਰਵਾਣੁ ਜਿਨੀ ਹਰਿ ਸਿਉ
ਚਿਤੁ ਲਾਇਆ ॥ ਭਗਤਾ ਕਾ ਅੰਗੀਕਾਰੁ ਕਰਦਾ ਆਇਆ ॥ ਕਰਤੈ
ਅਪਣਾ ਰੂਪੁ ਦਿਖਾਇਆ ॥ ੧੩ ॥ ੧ ॥

پيرو مهتلا تيڃا گهر دوجا اشتهدي (۱)

ایکھو انکار سمیت دور ہر ساد

پر ملا د پښت جي ساکي.

ٻر هئا کي چار ٻٽ سڌڪ، سڌن، سڌاڻ ۽ سنٽ ڪمار
 نالي هئا. اُهي وڏا ڪيائي ۽ مهاڻا هئا. جڏهن سنڌن آوڙ جا
 پنجن يا ڇهن ورهين جي هئي، تڏهن وڪٽ ڏانهن
 وڃڻ جي لڳا ٿين. جڏهن اُن اسٽان جي ٻاهرئين دروازي وٽ

(੧) ਕੋਰੁ ਮੇਕੇ ਸਾਧਾ ਸੇਧਿ ਸਾਧੀ, ਮਨਿ ਸਾਧਾ ਤੇਜੁ ਰੋਮੁ ਨ ਕਰਿ
ਲਾਇਕੈ ਧਰਿ ਜਨ ਅੰਦਰਿ ਯੋਮਲੁ, ਜਨ ਕਰੁ ਕਰਮੁ ਪਿਸਲੁ ਪਿਆ।

ਅਰਥ :- ਜੇ-ਜੇ ਕੋਰੁ ਮੇਕੇ ਸੋਧੀ ਸੋਧੀ ਸਾਧਨ ਲਾ, ਲੋਧੀ ਮਨ
ਮਾਨ ਸੋਧੋ ਰਾਖੋ ਰੋਮੁ, ਦੋਹਰਾ (ਬਾਧੀ) ਕਰੋ ਧਰਿ ਯੋਮੁ, ਸੋਧੀ ਕਰੋ
ਲਾਇਕੈ ਸਾਧਨ ਜਨ ਯੋਮਲੁ ਨਾ, ਜਨ ਲੈ ਯੋਮਲਾ ਜੋ ਕਰਮੁ = ਸੋਧੋ ਰੋਮੁ
ਲੈ ਲੈ ਲੈ, ਸੋ ਲੈ ਯੋਮਲਾ ਜੋ ਕਰਮੁ ਨਾ ਲੈ ਲੈ ਰੋਮੁ ਲੈ ਲੈ।

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੩ ਘਰੁ ੨

੧ ਓ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਤਿਨਿ ਕਰਤੈ ਇਕੁ ਚਲਤੁ ਉਪਾਇਆ ॥ ਅਨਹਦ ਬਾਣੀ
ਸਬਦੁ ਸੁਣਾਇਆ ॥ ਮਨਮੁਖਿ ਭੂਲੇ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੁਝਾਇਆ ॥ ਕਾਰਣੁ
ਕਰਤਾ ਕਰਦਾ ਆਇਆ ॥੧॥ ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਮੇਰੈ ਅੰਤਰਿ ਧਿਆਨੁ ॥
ਹਉ ਕਬਹੂ ਨ ਛੋਡਉ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਹਲਾਦੁ
ਪੜਣੁ ਪਠਾਇਆ ॥ ਲੈ ਪਾਟੀ ਪਾਧੇ ਕੈ ਆਇਆ ॥ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਨਹ
ਪੜਉ ਅਚਾਰ ॥ ਮੇਰੀ ਪਟੀਆ ਲਿਖਿ ਦੇਹੁ ਗੋਬਿੰਦ ਮੁਰਾਰਿ ॥ ੨ ॥
ਪੁਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਸਿਉ ਕਹਿਆ ਮਾਇ ॥ ਪਰਵਿਰਤਿ ਨ ਪੜਹੁ ਰਹੀ
ਸਮਝਾਇ ॥ ਨਿਰਭਉ ਦਾਤਾ ਹਰਿ ਜੀਉ ਮੇਰੈ ਨਾਲਿ ॥ ਜੇ ਹਰਿ ਛੋਡਉ
ਤਉ ਕੁਲਿ ਲਾਗੈ ਗਾਲਿ ॥ ੩ ॥ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਸਭਿ ਚਾਟੜੇ ਵਿਗਾਰੇ ॥
ਹਮਾਰਾ ਕਹਿਆ ਨ ਸੁਣੈ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜ ਸਵਾਰੇ ॥ ਸਭ ਨਗਰੀ ਮਹਿ
ਭਗਤਿ ਦਿੜਾਈ ॥ ਦੁਸਟ ਸਭਾ ਕਾ ਕਿਛੁ ਨ ਵਸਾਈ ॥੪॥ ਸੰਭੈ ਮਰਕੈ
ਕੀਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥ ਸਭੇ ਦੈਤ ਰਹੇ ਬਖ ਮਾਰਿ ॥ ਭਗਤ ਜਨਾ ਕੀ ਪਤਿ
ਰਾਖੈ ਸੋਈ ॥ ਕੀਤੇ ਕੈ ਕਹਿਐ ਕਿਆ ਹੋਈ ॥ ੫ ॥ ਕਿਰਤ ਸੰਜੋਗੀ
ਦੈਤ ਰਾਜੁ ਚਲਾਇਆ ॥ ਹਰਿ ਨ ਬੁਝੈ ਤਿਨਿ ਆਪਿ ਭੁਲਾਇਆ ॥ ਪੁਤ੍ਰ
ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਸਿਉ ਵਾਦੁ ਰਚਾਇਆ ॥ ਅੰਧਾ ਨ ਬੁਝੈ ਕਾਲੁ ਨੇੜੈ ਆਇਆ

جن ڀر ڀري سنڌن هڙي پڌ سڃاڻو آهي، سي ئي هڪٿ ٿيا آهن،
 ڇو جو هنن گودن جي شبد جو ويچار ڪيو آهي. [س = سهت].
 (۵) روکي ساڻ سمند من ٿڌيئا، ڪنڊ پٽال س روگر ڀري
 ڌر ڪي لوڪن ساڻ سڀيلي، سڙي ٿاڻي ٿڌ ڪري

ارت :- سٺ ئي سمند، (س) سهت يا ساڻ نندين جي،
 روگر آهي ۽ لوڪنڊ ۽ پاڻال به روگر سان ڀريل آهن، مگر هڙي
 جا لوڪ يعني سڃا سمند ئي سڳي آهن ڇو ته سڀني ٿالون به
 ڀر ماڻا ڪي نظر ڪري ڏسن ٿا يعني سڙو ويڙهڪ سمجهن ٿا.

(۶) روکي کٽ ڌرسن پيڪه ڌاري، ٿانا هني آنيڪا
 بيد ڪٽيب ڪري ڪٿه ڀري، ٿهه ڀڙ ڇهه اڪا

ارت :- ڇهن ڌرسن جي بيڪه وارا، اٺيڪن قسمن جا هني به
 روگر آهي. ويدن ڪٽين به ته هڪ ڀر ماڻا لکيل آهي، ڀر ويچارا
 ڇيو هڪ ڀر ماڻا ڪي نه ٿا سمجهن ته پوءِ ويد ڪٽيب ڇا ڪندا؟
 يعني انهي به سندن ڏوهه ڪين آهي.

(۷) مٺ دس ڪاهن روگر ڀريجي، ڪنڊ مڙل سڪه ٺاهي
 ٺام و سار ڇهه ان مارگر، اٺ ڪال پڇاڻي

ارت :- جيڪي مٺا دس ڪاهن ٿا، سي روگر سان ڀرڻ ٿا
 ۽ جي جهنگ به وڃي فقط ڦل ڦول ئي گذارين ٿا، انهن کي به سڄو
 سڪه ڪونهي ڇو ته من وس نه اٿن. جيڪي ٺام و ساري اٽي مارگر
 تي هلن ٿا، سي اٺ ويل پڇاڻيندا. [ڪنڊ مڙل = ڦل ڦول].

(۸) ٿيرڻ ڀري روگر نه ڇڏيس، ڀڙ ٿا ڀاءُ ڀاءُ پٽيا
 ڀڙا روگر س آڌڪ وڌيرا، ماڻا ڪا محتاج پٽيا

ارت :- ٿيرڻ تي پٽڪ سان روگر ٽٽو ڇڏي ۽ اهڙن ماڻهن
 جو ڀڙهڻ وٺرت آهي. انهيءَ ڀڙهڻ ڪري جهڳڙا ڪن ٿا. هننڪي
 نه ٻڌا جو وڏو روگر لڳي ٿو ۽ ماڻا جي آڌين دهن ٿا.

ڏاڻڪ دڙمي روڪ ٻري

جها دِيڪا تهر ايڪا پيدَن، آبي بَنجِي شَهيد ٿري

(۱ڪ رهاو)

اوت ۽۔ ڪروڙ صاحب فرمائس ٿا ته هڙميءَ جو روڳ ٿيو آهي.
جيڏانهن ڏسان او تڏانهن هڪڙي نه هڪڙي ٻيڙا لڳي پئي
آهي، مگر جڏهن ٻيهر ٻيڙا اصل کان بخشش ڪري ٿو،
تڏهن اها وڌن يا ٻيڙا لهندي. [پيدَن = وڌن، ٻيڙا. شَهيد = ٻيهر
ٻيڙا. ڏري = ڏوڪن يا اصل کان.]

(۲) آبي ٻوڪي ٻوڪڻ هاريءَ، ٻيڙ سڙاڪ نه هوني

چن ڪَٽر ٿڌي پئي ڪوڙ ميلي، ٻوڙ پاڻا سڄي سوني
اوت ۽۔ جڏهن ٻوڙو پاڻ ٻوڪي ٿي ڪوڙ ٿي، تڏهن ڪوڙ
دڪ انسان کي نه لهندو. جنهن تي نظر ڪري وڌو ٻوڙ ملائي ٿو،
لنهن کي سج ٻيڙا وڌي ٿو. [سڙاڪ = سوراخ يعني دڪ.]

(۳) ٻوڙ پاڻي پَسِنتَر روڪي، روڪي ڌڻي سِيوڪي

مارت پتا مائڻا ڏيهر به روڪي، روڪي ڪَٽب سَنجُوڪي
اوت ۽۔ هرا پاڻي ۽ ٻاهر سڀ روڳي آهن چون ڪيترا جيوڙا
منجهن مرن ٿا. سڄي ڌوئي سهت ٻوڙن هي يعني ٻڌائڻ سوڌي
روڳي آهي. مائڻا، پتا، سموري مائڻا روڳي آهي ۽ اها ڏيهر به
روڳي آهي ۽ ڪَٽب چو سَنجُوڪي يا مِلاپ به روڳي آهي.
[سيوڪي = سڄي. پَس = اها. سَنجُوڪي = مِلاپ.]

(۴) روڪي ٻوڙها پَسَن سَن ڌڙا، روڪي سَڪل سَنسارو

فر پند چين پئي سي مڪَٽي، ڪوڙ ڪا شَهيد ويچارا
اوت ۽۔ ٻوڙها روڳي آهي (جو پنهجي ٻيڙي جي پنهان ٿيو).
وڌو نه شَهيد ٿيو روڳي آهي ۽ سارو سَنسارو روڳي آهي.

ਹਉਮੈ ਰੋਗ ਬੁਰੇ ॥ ਜਹ ਦੇਖਾਂ ਤਹ ਏਕਾ ਬੇਦਨ ਆਪੇ ਬਖਸੈ ਸਬਦਿ
 ਧੁਰੇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਆਪੇ ਪਰਖੇ ਪਰਖਣਹਾਰੈ ਬਹੁਰਿ ਸੁਲਾਕੁ ਨ
 ਹੋਈ ॥ ਜਿਨ ਕਉ ਨਦਰਿ ਭਈ ਗੁਰ ਮੇਲੇ ਪ੍ਰਭ ਭਾਣਾ ਸਚੁ ਸੋਈ ॥ ੨ ॥
 ਪਉਣੁ ਪਾਣੀ ਬੈਸੰਤਰੁ ਰੋਗੀ ਰੋਗੀ ਧਰਤਿ ਸਭੋਗੀ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ
 ਮਾਇਆ ਦੇਹ ਸਿ ਰੋਗੀ ਰੋਗੀ ਕੁਟੰਬ ਸੰਜੋਗੀ ॥ ੩ ॥ ਰੋਗੀ ਬ੍ਰਹਮਾ
 ਬਿਸਨੁ ਸ ਰੁਦ੍ਰਾ ਰੋਗੀ ਸਗਲ ਸੰਸਾਰਾ ॥ ਹਰਿ ਪਦੁ ਚੀਨਿ ਭਏ ਸੇ
 ਮੁਕਤੇ ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਵੀਚਾਰਾ ॥ ੪ ॥ ਰੋਗੀ ਸਾਤ ਸਮੁੰਦ ਸ ਨਦੀਆ
 ਖੰਡ ਪਤਾਲ ਸਿ ਰੋਗਿ ਭਰੇ ॥ ਹਰਿ ਕੇ ਲੋਕ ਸਿ ਸਾਚਿ ਸੁਹੇਲੇ ਸਰਬੀ
 ਥਾਈ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ॥ ੫ ॥ ਰੋਗੀ ਖਟ ਦਰਸਨ ਭੇਖ ਧਾਰੀ ਨਾਨਾ ਹਠੀ
 ਅਨੇਕਾ ॥ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਕਰਹਿ ਕਹ ਬਪੁਰੇ ਨਹ ਬੁਝਹ ਇਕ ਏਕਾ ॥ ੬ ॥
 ਮਿਠ ਰਸੁ ਖਾਇ ਸੁ ਰੋਗਿ ਭਰੀਜੈ ਕੰਦ ਮੂਲਿ ਸੁਖੁ ਨਾਹੀ ॥ ਨਾਮੁ
 ਵਿਸਾਰਿ ਚਲਹਿ ਅਨ ਮਾਰਗਿ ਅੰਤ ਕਾਲਿ ਪਛੁਤਾਹੀ ॥ ੭ ॥ ਤੀਰਥਿ
 ਭਰਮੈ ਰੋਗੁ ਨ ਛੂਟਸਿ ਪੜਿਆ ਬਾਦੁ ਬਿਬਾਦੁ ਭਇਆ ॥ ਦੁਬਿਧਾ ਰੋਗੁ
 ਸੁ ਅਧਿਕ ਵਡੇਰਾ ਮਾਇਆ ਕਾ ਮੁਹਤਾਜੁ ਭਇਆ ॥ ੮ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ
 ਸਾਚਾ ਸਬਦਿ ਸਲਾਹੈ ਮਨਿ ਸਾਚਾ ਤਿਸੁ ਰੋਗੁ ਗਇਆ ॥ ਨਾਨਕ ਹਰਿ
 ਜਨ ਅਨਦਿਨੁ ਨਿਰਮਲ ਜਿਨ ਕਉ ਕਰਮਿ ਨੀਸਾਣੁ ਪਇਆ ॥ ੯ ॥ ੧ ॥

ਪਿਰੋ ਅਸ਼ਟਪਦੀ ਮਹਲਾ ਪੈਲਾ ਗ੍ਰੰਥ ਦੋਹਰਾ

ਇਕੋ ਅੰਕਾਰ ਸੇਤ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦ

ਸਭਿ ਰੋਗੀ ਆਹਨ

(੧) ਆਰਮਿ ਰਾਮ, ਰਾਮ ਮਿਥ ਆਰ, ਚਿੰਨਿਸ ਕੋਰ ਪਿਛਾਰਾ

ਅੰਮਰਤ ਪਾਣੀ, ਸ਼ਬਦ ਪਿਛਾਣੀ, ਫੁੱਲ ਕਾਨੀ ਫੁੱਲ ਮਾਰਾ

ਅਰਥ :- ਆਨਾ ਮੇ ਰਾਮ, ਰਾਮ ਮੇ ਆਨਾ ਲੋਲਿਨ ਠੀਠੀ ਠੀ, ਮੇਰੇ ਆਨਾ ਕੀ
 ਗੁਰੂ ਜੀ ਵਿਚਾਰ ਸਾਨ ਸਿਧਾਂਤਿ ਯਾ ਸਮਝੇਗੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਪ੍ਰੇਮਾਨਾ ਗੁਰੂ
 ਆਹੀ. ਜੇਠੇ ਪ੍ਰੇਮਾਨਾ ਜੀ ਨਾਲੀ ਵਾਰੀ ਅੰਮਰਤ ਪਾਣੀ, ਗੁਰੂ ਜੀ
 ਅੰਦਰਿਸ਼ ਨਾਨਾਨ ਪਿਛਾਣੀ ਆਹੀ, ਜੇਠੇ ਅੰਕਾਰ ਮੇਰੀ ਰਾਮੀ ਆਹੀ ਨੇ
 ਕੰਧੀ ਰਾਮ ਨਾ.

ਅਰਥ :- ”ਹੈ ਪ੍ਰੇਮਾਲ ਕਰੁ ਪਾਰਾ ਸਮਰਥ ਏ ਕਰਪਾਲ ! ਮਾਨ ਲੇਖਣਾ
ਕੇਤ੍ਰਾ ਕੁ ਪਾਯਾਨ ? ਇਨ੍ਹੀ ਨਾਮ ਨਿ ਅਨੰਤ ਕੁ ਆਨ . ਅਨੰਤ ਪ੍ਰਕਾਰਨ ਜਾ
ਨਕ ਏ ਜਬੋ ਜਨਮ , ਹੀ ਨਾ ਪੈਦਾ ਕੀਆ ਆਨ , ਨ ਸੋਧੀ ਹਰ ਨਾਮ ਨਿ
ਤੁਲੀ ਆਨ .” [ਪ੍ਰੋ . ਨਾਮ = ਕੇਤ੍ਰਾਨ ਪ੍ਰੇਮਾਨ ਇਨ੍ਹੀ ਜਬੋ ਜਨਮ .]

(੧) ਅੰਕ ਕੰਧਾਨ ਅੰਕ ਦੰਧਾਨ , ਅੰਕ ਜਾਪ ਜਾਪ ਥਾਪ
ਅੰਕ ਗੰਧਿਤ ਦੰਧਿਤ ਲੰਧਿਤ , ਅੰਕ ਧਾਰ ਮੁਖੀ

ਅਰਥ :- ਅਨੰਤ ਜਬੋ ਕੰਧਾਨ , ਦੰਧਾਨ ਏ ਜਾਪ ਥਾਪ ਕੰਧਾਨ , ਅਨੰਤ
ਦੰਧਾਨ ਸਾਨ ਪਾਸੰਦੁ ਆਨ . ਅਨੰਤ ਮਹਾਸੰਦਰ ਕੰਧਾਨ ਕੰਧਾਨ ਆਨ ਏ ਅਨੰਤ ਮੁਖੀ
ਆਨ , ਹੀ ਸਾਥਿ ਧਾਰਿੰਦੁ ਆਨ . [ਲੰਧਿਤ = ਮਹਾਸੰਦਰ ਕੰਧਾਨ ਕੰਧਾਨ .]

ਅੰਕ ਨਾਦ ਅੰਕ ਬਾਜ , ਨਿਮਕ ਨਿਮਕ ਅੰਕ ਸੁਆਦ
ਅੰਕ ਦੁੱਗ ਅੰਕ ਰੋਗ , ਮਿੱਥੈ ਜਿਸ ਸੁਖੀ

ਅਰਥ :- ਅਨੰਤ ਨਾਦ ਏ ਨਾਮਾ ਹਾਸੰਦੁ ਆਨ , ਅਨੰਤ ਜਬੋ ਅਨੰਤ
ਅਨੰਤ = ਕੇਤ੍ਰੀ ਕੇਤ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮਾਨ ਸੁਆਦ ਪੈਦਾ ਆਨ . ਅਨੰਤ ਨਕ ਏ ਰੋਗ ,
ਲੇਖਣੀ ਜਿਸ ਬੰਧੁ ਸਾਨ ਮਿੱਥੈ ਹੀ ਨਾ .

ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਆਪਾਰ ਦਿੱਤ , ਨਿਮਕ ਕੰਧਾਨ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ
ਕੁੰਧਾਨ ਪ੍ਰੇਮ ਜਾਤ੍ਰ ਕੰਧਾਨ , ਸੰਕਲ ਧੰਧਾਨ .

ਅਰਥ :- ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੋਮਾਨਸ ਨਾਮ ”ਆਪਾਰ ਦਿੱਤ
ਪ੍ਰੇਮਾਨ ਜਿਸ ਸੁਆਦ ਕਰੁ ਸਾਨ , ਪ੍ਰੇਮਾਨ ਜਿਸ ਕੰਧਾਨ ਜਿਸ ਧੰਧਾਨ ਜਿਸ
ਜਿਹਨ ਸਾਸਤ੍ਰਾਨ ਜਿਸ ਪ੍ਰੇਮਾਨ ਧੰਧਾਨ , ਦੰਧਾਨ ਏ ਪ੍ਰੇਮਾਨ ਧੰਧਾਨ , ਜਿਹਨ ਪ੍ਰੇਮਾਨ
ਲੋਕਨ ਜਿਸ ਕੇਤ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮਾਨ ਕਰੁ ਧੰਧਾਨ , ਪ੍ਰੇਮਾਨ ਜਿਸ ਕੰਧਾਨ ਕਰੁ ਧੰਧਾਨ
ਧੰਧਾਨ ਏ ਦੰਧਾਨ ਪ੍ਰੇਮਾਨ ਜਿਸ ਧੰਧਾਨ ਧੰਧਾਨ . [ਨਿਮਕ = ਕੰਧਾਨ ਜਿਸ
ਕੇਤ੍ਰੀ = ਜਿਹਨ ਸਾਸਤ੍ਰਾਨ ਜਿਸ ਕੰਧਾਨ = ਪ੍ਰੇਮਾਨ ਕਰੁ . ਪ੍ਰੇਮਾਨ = ਪ੍ਰੇਮਾਨ .]

ਭੈਰਉ ਅਸਟਪਦੀਆ ਮਹਲਾ ੧ ਘਰੁ ੨

੧ ਓ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਆਤਮ ਮਹਿ ਰਾਮ ਰਾਮ ਮਹਿ ਆਤਮ ਚੀਨਸਿ ਗੁਰ ਬੀਚਾਰਾ ॥

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ਸਬਦਿ ਪਛਾਣੀ ਦੁਖ ਕਾਟੈ ਹਉ ਮਾਰਾ ॥ ੧ ॥ ਨਾਨਕ

(੨) ਤਿਸ ਕੋਰ ਕੇਸ, ਸਦ ਕਰਿ ਨੇਸਕਾਰ

ਤਿਸ ਕੋਰ ਕੇਸ, ਸਦ ਜਾ ਪੁਲਾਰ

ਅਰਥ :- ਅਹੁੰਦਰੀ ਗੁਰੂ ਕੀ ਮਨੋਜੋ ਸਦਿ ਨੇਸਕਾਰ ਆਹੀ ॥ ਅਹੁੰਦਰੀ
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਮਨ ਹਮੇਸ਼ਾ, ਫਰੀਦਾਨ ਭਾਨ ਭਾਨ ॥

ਸਤਗੁਰੂ ਕੀ ਚਰਨ, ਧੂਧ ਧੂਧ ਪੀਓ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ, ਚੰਦ ਚੰਦ ਜੀਓ ॥

ਅਰਥ :- ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਜਨ ਫਰਮਾਇਨ ਭਾਨ "ਮਨ ਸਤਗੁਰੂ
ਜਾ ਚਰਨ ਧੂਧੀ, ਧੂਧੀ ਪੀਓ ॥ ਗੁਰੂ ਜੀ ਭਾਧੀ, ਭਾਧੀ
ਜੀਓ ॥"

ਰਾਗੁ ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫ ਪੜਤਾਲ ਘਰੁ ੩

੧ ਓ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਪਰਤਿਪਾਲ ਪ੍ਰਭ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕਵਨ ਗੁਨ ਗਨੀ ॥ ਅਨਿਕ ਰੰਗ
ਬਹੁਤਰੰਗ ਸਰਬ ਕੋ ਧਨੀ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਅਨਿਕ ਗਿਆਨ ਅਨਿਕ
ਧਿਆਨ ਅਨਿਕ ਜਾਪ ਜਾਪ ਤਾਪ ॥ ਅਨਿਕ ਗੁਨਿਤ ਧੁਨਿਤ ਲਲਿਤ
ਅਨਿਕ ਧਾਰ ਮੁਨੀ ॥ ੧ ॥ ਅਨਿਕ ਨਾਦ ਅਨਿਕ ਬਾਜ ਨਿਮਖ ਨਿਮਖ
ਅਨਿਕ ਸ੍ਵਾਦ ਅਨਿਕ ਦੋਖ ਅਨਿਕ ਰੋਗ ਮਿਟਹਿ ਜਸ ਸੁਨੀ ॥ ਨਾਨਕ
ਸੇਵ ਅਪਾਰ ਦੇਵ ਤਟਹ ਖਟਹ ਬਰਤ ਪੂਜਾ ਗਵਨ ਭਵਨ ਜਾਤੁ ਕਰਨ
ਸਗਲ ਫਲ ਪੁਨੀ ॥ ੨ ॥ ੧ ॥ ੫੭ ॥ ੮ ॥ ੨੧ ॥ ੭ ॥ ੫੭ ॥ ੯੩ ॥

ਰਾਗ ਪਿਰੋ ਮਹਲਾ ਪੰਜਵਾਨ ਪ੍ਰਤਾਲ ਗ੍ਰੇਹ ਭਿਜਾ ਸ਼ਬਦ (੬੭)

ਇਕਾਨਕਾਰ ਸਤ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਸਾਦ

ਪ੍ਰਿਯੋ ਕੀ ਚਿੰਤੀ ॥

ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਪ੍ਰਭ ਕ੍ਰਿਪਾਲ, ਕੋਨ ਕੋਨ ਕੋਨੀ

ਅਨੇ ਰੰਗ ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦ੍ਰਕ, ਸਰਬ ਕੋ ਧਨੀ (੧ ਰਹਾਉ)

ਮਹਿ ਸਗਲ ਨਿਧਾਨ ॥ ਜਾਕੀ ਸੇਵਾ ਪਾਈਐ ਮਾਨੁ ॥ ਸਗਲ ਮਨੋਰਥ
ਪੂਰਨਹਾਰ ॥ ਜੀਅ ਪ੍ਰਾਨ ਭਗਤਨ ਆਧਾਰ ॥ ੨ ॥ ਘਟਿ ਘਟਿ ਅੰਤਰਿ
ਸਗਲ ਪ੍ਰਗਾਸ ॥ ਜਪਿ ਜਪਿ ਜੀਵਹਿ ਭਗਤ ਗੁਣ ਤਾਸ ॥ ਜਾਕੀ ਸੇਵ
ਨ ਬਿਰਥੀ ਜਾਇ ॥ ਮਨ ਤਨ ਅੰਤਰਿ ਏਕੁ ਧਿਆਇ ॥ ੩ ॥ ਗੁਰ
ਉਪਦੇਸਿ ਦਇਆ ਸੰਤੋਖੁ ॥ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਇਹੁ ਥੋਕੁ ॥
ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਲੀਜੈ ਲੜਿ ਲਾਇ ॥ ਚਰਨ ਕਮਲ ਨਾਨਕ ਨਿਤ
ਧਿਆਇ ॥ ੪ ॥ ੪੨ ॥ ੫੫ ॥

ਪ੍ਰਿਥੁ ਮਹਾਂ ਪੰਛਾਨ ਸ਼ਬਦ (੫੫)

ਪ੍ਰਿਥੁ ਜਿ ਸ਼ਿਵਾ ਆਜੀ ਨੇ ਭੀ ਹੋਇ

(੧) ਏ ਕੇ ਜੋ, ਕੇਰੁਨ ਆਰਾਸ

ਜਿਸ ਪੰਛਾਨ, ਤੇਸੀ ਰਾਸ

ਅਰਥ :- ਹੀ ਸੁਆਮੀ ! ਮਨ ਭੀ ਹੇਤ ਭਈ ! ਆਰਾਸ ਭੀ ਕਰੀਅ
ਨੇ ਹੀ ਏ ਜਿਹ, ਸੁਰੀਰ ਏ ਤਨ ਨੇਹੇਜੀ ਨੀ ਰਾਸ ਯਾ ਪ੍ਰਾਣੀ ਆਹੀ.
[ਏ ਕੇ = ਭੀ ਹੇਤ]

ਸੁਭੀ ਮਿਰਾ ਸੁਆਮੀ, ਕੇਰੀ ਖਾਰ

ਕੋਟਿ ਖਾਰ, ਜਾਨੀ ਪੇਲਾਰ

ਅਰਥ :- ਜੋ ਮਨੋਰਥ ਸੁਆਮੀ ਏ ਕੇਰੀ ਆਹੀ, ਨੇਹੇ ਤਨ ਮਾਨ
ਕੇਰੀ ਪੇਲਾਰ ਖਾਰ ਆਹੀ.

ਸਾਧੁ ਧਰਮ, ਪੰਥਿ ਕੇਰੀ

ਮਨ ਕੀ ਪੇਕਾਰ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸਮਰਤ

ਜੇਨ ਜੇਨ ਕੀ ਮੇਲ ਧਰੀ (੧੬੬)

ਅਰਥ :- ਸਾਧਨ ਜਿਹ ਧਰਮ ਪ੍ਰੇਮ ਕੇਰੀ ਆਹੀ. ਪ੍ਰਿਥੁ ਸਮਰਤ ਜਿ
ਸਮਰਤ ਸਾਨ ਮਨ ਆ ਕੇਰੀ ਨਾਸ ਤੇਨ ਆ ਏ ਜੇਨ ਜੇਨ ਕੀ ਮੇਲ ਏ ਧਰਮ
ਭੀ ਹੋਇ ਆਹੀ. [ਪੰਥਿ = ਧਰਮ. ਧਰੀ = ਧਰਮ ਭੀ ਹੋਇ ਆਹੀ]

ਆਉ:- ਹਰੀ ਜੋ ਦਾਸ, ਕੰਧੋਂ ਸੋ ਨ ਆ ਮਾਠੋ ਭਰੋ, ਨ ਆ ਚਾਈ.
 ਲੰਦਕੇ ਚੀ ਸੰਗਤਿ ਜਾਂ ਸਾਨਿ ਕੀ ਨ ਦੱਖ ਲੱਖੀ ਨੂੰ. (ਸੋ ਆਉ)
 ਲੰਦਕੇ ਕੀ ਭਰੋਝੀ ਆ ਚਾਰਾ ਆ ਤੱਕ ਲੱਖੀ ਨਾ. [ਸਾਲਕੀ:- (੧) ਸਾਧੀ
 (੨) ਮੜੋ:-]

ਪੰਕਜੀ ਜੰਮੇ ਰੰਮਿਐ, ਪੰਨਕੇ ਪੰਜਾਰ
 ਮੱਕੇ ਤੀ ਪੋਲਿਐ, ਤਨ ਕੰਧੀ ਪੰਜਾਰ

ਆਉ:- ਭਰੇ ਪੰਕੀ ਚੰਧਨ ਕੰਧ ਕੋਲੀ, ਤੱਕ ਨੰਗੇ ਨੀ ਪੋਧੰਦੋ ਆਈ,
 ਪਰ ਜੰਮੇ ਚੰਧਨ ਮੱਧੀ ਕੀ ਨੂੰ ਸਿੰਦੋ ਆਈ ਨੂੰ ਤੱਕ ਦਮ ਅੰਕੀ ਚੋਸਤ ਟੱਪੀ ਕਾਠੀ
 ਜੰਮੇ ਚੰਦੋ ਆਈ, ਨੰਧਨ ਪਰੋਧੰਦੋ ਨ ਪਾਕੰਦੋ ਕੰਧੋ ਰੰਧੋ, ਪਰ ਜੰਮੇ ਚੰਧਨ ਪਰੋਧੰਦੋ
 ਪੰਧੋਧੀ ਮੱਕੇ ਸਾਨ, ਚੋਲਾਕੀ ਕੀ ਚੋਰ ਨ ਗਾਧੀ ਰੰਧੀ ਨੂੰ ਭੋਰ ਲੱਧੀ
 ਚੋਲਾਕੀ ਪਾਦਸ਼ਾਹ, ਰੰਧਾਰ ਕੋਰੀ ਕੰਧੋ ਦਰਾਹ ਕਾਨ ਕੰਧੀ ਜੰਮੇ.

(੨) ਅੰਤਰਾਮੀ ਕੰਧੀ ਸੋ
 ਚੰਧਨ ਕੰਧੀ, ਸੰਧੀ ਪੰਧੀ ਦੋ

ਆਉ:- ਹਰੀ ਅੰਤਰਾਮੀ, ਕੰਧੀ, ਚੰਧਨ ਹਰੀ ਚੰਧਨ ਕੀ ਪੰਧੀ
 ਕੰਧੀ ਆ, ਸੰਧੀ ਨੂੰ.

ਚੰਧੀ ਦਾਸ, ਸਾਧੀ ਦਰਾਹ
 ਚੰਧੀ ਤੱਕ ਕੰਧੀ, ਤੱਕ ਪੰਧੀ.

ਆਉ:- ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਰੰਧੀ ਕੰਧੀ ਚੰਧਨ ਨਾ ਨਾ ਨੂੰ "ਸਾਨ ਆਉ
 ਲੱਖ ਪੰਧੀ ਆਈ ਨੂੰ ਹਰੀ ਜੋ ਦਾਸ ਦਰਾਹ ਪਰੋਧੀ ਨੂੰ.

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫

ਦੁਇ ਕਰ ਜੋਰਿ ਕਰਉ ਅਰਦਾਸਿ ॥ ਜੀਉ ਪਿੰਡੁ ਧਨੁ ਤਿਸਕੀ
 ਰਾਸ ॥ ਸੋਈ ਮੋਰਾ ਸੁਆਮੀ ਕਰਨੈਹਾਰੁ ॥ ਕੋਟਿ ਬਾਰ ਜਾਈ ਬਲਿਹਾਰ
 ॥ ੧ ॥ ਸਾਧੂ ਧੂਰਿ ਪੁਨੀਤ ਕਰੀ ॥ ਮਨ ਕੇ ਬਿਕਾਰ ਮਿਟਹਿ ਪ੍ਰਭ
 ਸਿਮਰਤ ਜਨਮ ਜਨਮ ਕੀ ਮੈਲੁ ਹਰੀ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਾਕੈ ਗ੍ਰਿਹ

نند کے کا، میلا آچار
ہاس اپنی، کٹہ راکنہار

ارتڻ ۽۔ نندڪ جي رهڻي ڪهڻي خراب آهي. ايشور پنهنجي
داس کي وڪي وٺي ٿو. [آچار = رهڻي ڪهڻي. ميلا = خراب.]

نَدَّكَ مَتَا، نَدَّكَ كِي نَال۔

پارہ ہر پرمیسر جن راکی

نَمَدَ كَ كِي سِر كَتَرِ كَتَرِ كَالُ (ا ك هـ)

اڙت ۽۔ لندڪ ته مري ٿو پر جو ان سان سنگ ڪري ٿو،
سو به مري ٿو. پاڙ پهر، پنهنجي داس کي نه هٿ لڏي رکي
وٺي ٿو، پر لندڪ جي سر تي ڪال سوار رهي ٿو.

(۲) فَمَدَدَ كَا كَيْتَا، كَوْنَهُ مَانِي

نَدَدِکے جھوٹے پول پچھتائی

اوت :- نندڪ جو چيو ڪير به نه ٿو هجي. نندڪ ڪوڙ ٻولي
ٻولي، (انس ۾) ڏکي ٿي پڇتائي ٿو. [مائي = هجي ٿو.]

ہاتف پچھو رہے، سو قریب لگا ہے

نَدَدَكَ كَثِيرًا، دَئِي چو دِي نَاهِ

ارت :- اندڪ هٿ ۾ وڙي يا مهڻي ٿو ۽ پنهنجو سر ڌرتيءَ سان هڻي ٿو يعني افسوس ڪري ٿو. پر ڪاشوان پر مائٽا اندڪ کي ٿڌو ڇڏي. [پڇورھ = مهڻي ٿو. ڌرن لڪاءُ = ڌرتيءَ سان هڻي ٿو. دٺي = پر ڪاشوان پر مائٽا.]

(۳) پیر کا دامن، کچھ برا نہ ماکھی

لَا كَيْفَ، لَا كَيْفَ دُكَّ سَانِ كَيْفَ

بلاول مهلا پنجوان شبد (۱۰۴)

صلحي تي نارائيل راڳ

صلحي ڪا ذات ڪهي نه پهچي،

صلحي دوءِ مڙو ٿا ٺاپاڪ (۱ڪ رانو)

(۱) ڪاڍ ڪٽار خنڀر سر ڪاٽيا، ڪن ميه دوءِ ڪٽيا هي خاڪ

منڊا چٽوٽ، چٽوٽ پهچا، جن رچا ٿين دينا ٿاڪ

(۲) پتر ميه ٽن ڪچو نه رهندو،

سن چوٽ ڪٽيا سڀ ٻائي ساڪ

ڪٿر ٿاڪ ٿي پرب ٻلهاري،

جن جن ڪا ڪينو پورن واڪ.

قات پوڄ

صلحي کان اسانڪي نارائيل وکي ورتو. صلحيءَ جو وس ڪين

هلي سگهي ۽ هو ٺاپاڪ ٿي مٿو (يعني سندس مذهب هي ايترو

باغ ۾ سڙي مٿو). پر ميسور ڪال روپي ڪٽاري ڪڍي، هن جو

سر وڍار ۽ هو سڙي حاڪ ٿي ويو. هو چست ۾ ٿرائي جا خيال

ڪندي ڪندي ٻچي مٿو. جنهن ايشور ٻڌا ڪيو هوس تنهن ئي

ٿڪ هڻي ماريس. پٽ، مائٽ، ڏن ڪي نه ڪم نه آيس ۽ پاڻو

۽ منهندي به چڙهي ويس. گورو صاحب جن فرمائين ٿا ته ”مان

انهيءَ پريو ٿان ٻلهار وڃان، جنهن مون داس جو وڃن پورو ڪيو.“

گورو صاحب ان وقت لندڪن پاسي هي شبد پڙهڻ لڳا.

(۱) لندڪ ڪٿر، ٿيڪي سنسار

لندڪ ڪا، جو ٿا ٻلهار

ارٿ به لندڪ ٿي سارو سنسار لعنت وڃي ٿو ۽ هندو وهنوار

جو ٿو آهي.

بادشاه حکم کړنو ته "تون بلاشک لشکر وټي وچ ۴ ډل
اُگړي جلد هيڅانېن آچ."

صلحي خان پر ټيچند سان کونې گرام ۱۱ آچي کډيو.
آتي ښي چن گورو صاحبن جي برخلاف کښين ستون
ستيون. سري گورو آرجن ديو چن کي کن سکن آچي
پڌايو ته "ستگورو، سچا پاتشاه! صلحي خان وډو لشکر
وټي پنجاب ديس ۱۱ آچي سهڙيو آهي. هو چوي ټو ته مان
صاحبن کي ډسي ونډس. او هيڼ ديا پالي کښين پټي
پاسي نکرې هلو، مٿان کا خرابي نه ټي پوي." صاحبن
فرمايو ته "پيارا، او هيڼ وياکل نه ټيو. ډيوچ ډاريو ۴ نسچو
رکو. ستگورو اسلحي رکيا کندو ۴ صلحي خان تي اڅي
آفت آچي کړکندې، جو هو اسان ټائين پېچي نه
سکهندو." دو ټائين پر ټيچند صلحي خان کي چيو ته "سائين!
او هانجي مهرباني سان مون پنهنجي ځوټ ۱۱ عمدا مکان
ټورايآ آهن. او هيڼ هلي آهي ډسندا ته مان بلکل خوش
ټيندس." صلحي خان اُگهاري تلوار کري گهوڙي تي
چڙهي، پر ټيچند سان کډ جايون ۴ سرن جا کورا ډسطل ويو ۴
چوټ لږو ته "جيسين هن تلوار سان صاحبن کي نه ماريڼدس،
تيسين مونکي آرام نه ايندو." آتي چا ټيو جو صلحي خان جي
گهوڙي جو سنب، ډک ټاندي تي آچي ويو ۴ دو سور سان ټټکي
نرا کټل لږو ۴ يکدم گهوڙو ۴ سوار پټي وچي قتل کوري ۱۱
داخل ٿيا ۴ پېچي مٿا. ترار، جا صلحي خان صاحبن جي
مارټ لاء کډي هټي، سا سندس ټي سيني ۱۱ وچي لږي.
جلد ټي کن سکن صاحبن کي اها خبر آچي پڌايي، جنهن
تي صاحبن هيڼيون شېد اچارو:-

اَنٿر ميللا، ٻاهر نيت ڌو وي

ساڄي در ڪيم، آڻني پٽ ڪو وي

ارت :- جو اندر ۾ ڪندو آهي ۽ ٻاهران روز ٻيو سر ٻر ڪي
ڌوئي، سو ساڄي درگاهه ۾ پنهنجي پٽ وڃائي ٿو.

(۳) مائٺا ڪارڻ، ڪري آڻاڻ

ڪٽي نه ڪيالي، سڀڌا ڀاڻ

ارت :- مايا جي واسطي سوين چئن ڪري ٿو ۽ ڪڏهين به
اهڙو سڌو ڀيرو نه ٿو ڪمائي يا رکي - يعني شپ ڪرم ٿيو ڪري
(جنهن ڪري اهو ڪهڙو حياتي وٺڻ وڃائي ٿو).

جن ڪيٺا، ٿس چيٺ نه آڻي

ڪوڙي ڪوڙي، مڪيم ڪاڻي

ارت :- جنهن هيءُ سارو ڀسارو ڪيو آهي تنهن کي چٽ ۾
ٿيو رکي، پر ٻاهران يا ڪوڙيءَ طرح مڪم سان رام رام چوي ٿو.
- ڀاو ارت :- صاحب ساڄي دل تي راضي ٿئي ٿو ۽ نه زبان سان
فقط ٻاهران چوڻ سان.

(۴) چسٺو، ڪرم ڪري ڪرٿار

ساڌ سڻيڪه دوءِ، ٿس پٽهار

ارت :- جنهن تي ٻوڙو ڏيا ڪري ٿو، تنهن جو سنڀل سان
وهندڙ ٿئي ٿو - يعني هو انهن سان ملي، سچ جو سودو ڪري ٿو.

ڇر ٿام پيڪٽ سٺو، لاڪا رنگ

ڪٽي نالڪو، ٿس جن ٺهي پنگه.

ارت :- ڳرو صاحب فرمائين ٿا ته جنهن جو هري نام ۽
ڀڳتيءَ سان ٻوڙو لڳو آهي، تنهن کي ڪڏهين به ڪو وگهن
نٿو لڳي. [رنگه = ٻوڙو. پنگه = وگهن.]

کي ڀاڱ وٺڻ وکي ٿو يعني سدائين انهن سان ڀرتي اس ۽ روز
صبح جو اتي زبان سان ڪوڙ ڳالهائي ٿو. [ڪوڙ = ڪوڙ. پاڪي =
ڳالهائي ٿو.]

ڇڪر ٻڙاءِ، ڪري پاڪند

ڇوڙ ڇوڙ ڀڄي، جيسي ڀڄڻ رڻ

ارڻ ۽ - ٺڪڻ جا ڇڪر لڳائي - يا - مٿي تي ٺڪڻ ڏيئي پاڪند
ڪري ٿو ۽ وڌو استريءَ والڪو ساڙي يا اڻوڪا ۾ ڇوڙي ڇوڙي
دکي ٿي ڀڄي ٿو.

ڀاڙو ٿو ۽ - ڇوڙيءَ طرح وڌو کي ڀڄي ۽ جو سڪ ڀرايڻ ٿو
ٿئي، ٺوڙيءَ طرح ساڪس کي نه اڻوڙو جو سڪ حاصل نه ٿو ٿئي ۽
هو ڀڄي ڀڄي اڻوڙو ٿي ٿو.

ڀر کي لار ڀڄاءِ سڀ ڇوڙ

ڀڄڻ ڪوڙ ڀڙوي مڪت نه پائيندي،

ساڄي ڌرتيءَ ساڪت مٿي (اڪ رڌاءِ)

ارڻ ۽ - ڀڙويءَ جي لار ڀڄاءِ سڀ ڇوڙ يا مٿي آهي. ڀڙوي
ڌوڙو ۽ هي ڀڄڻ کانسواءِ سڪ مڪتي ڪڏهن حاصل نه ڪري
سگهندو پر ڀاڱ اڻوڙو هي ڌوڙو ۾ مسجنڊو يعني دڪ ڀڙو ڳيندو.

(۲) سوني ڪڇيل، ڦڙت ٺهي ڄاڻي

ليپي ٿاڻ نه، سچي ڦڙ مائي

ارڻ ۽ - اهو ڪندو يا بدليشن وارو آهي، جو ڀڙمائي جي قدردان
کي ٺٽو سمجهي ۽ ڀڙي ڀڙمائيءَ جاءِ کي ليپي ڏيئي سان ڀڙو ٿاڻي
يا پاڪڙي ٺٽو مٿي - يعني ڀڙو ٺٽو سان، اندر جي
ڀڙو ٺاڻي يا پاڪڙي ٺٽو مٿي - مطلب نه ڀڙو ٺٽو ليپي ڏيئي سان اندر
جي ڀڙو ٺاڻي نه ٿيندي. ڀڙمائي ڀڙي ڀڙو ٺاڻي قبول
نه ٿو ڪري. [ڪڇيل = ڪندو، بدليشن وارو.]

(۲) کَمَ کَرُوَ لَوِي مَدَ نَدَا، سَاةَ سَنَکِ مِيَتَا اِيْمَانِ
اِئْسِي سَنَتِ پِيَتِيهِ وَدَ پَاکِي، نَاکَ کَدِکِي سَدَا قَرَبَانِ.

ارت :- ساد سنگت بر کام کرو د لوپ موهم نددا ۽ پيا
وکار ناس ئي وچن نا ۽ ايمان نه منجي وچي نو. گورو صاحب
فرمانين نا نه "اعتراسنت" چن وکار نياگيا آهن، سبي وڌن
پاڳن سان ملندا آهن ۽ مان انهن تان قربان وڃان ٿو.

ٻُڌِئُو مَهِلا ۵

پੰਚم ਜਮੀ ਜੋ ਪੰਚਨ ਰਾਖੈ ॥ ਮਿਥਿਆ ਰਸਨਾ ਨਿਤ ਉਠਿ
ਭਾਖੈ ॥ ਚਕ੍ਰ ਬਣਾਇ ਕਰੈ ਪਾਖੰਡ ॥ ਝੁਰਿ ਝੁਰਿ ਪਚੈ ਜੈਸੇ ਤ੍ਰਿਅ ਰੰਡ
॥ ੧ ॥ ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਸਭ ਝੂਠੁ ॥ ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਮੁਕਤਿ ਨ
ਪਾਈਐ ਸਾਚੀ ਦਰਗਾਹਿ ਸਾਕੁਤ ਮੂਠੁ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸੋਈ ਕੁਚੀਲ
ਕੁਦਰਤਿ ਨਹੀ ਜਾਨੈ ॥ ਲੀਪਿਐ ਥਾਇ ਨ ਸੁਚਿ ਹਰਿ ਮਾਨੈ ॥ ਅੰਤਰੁ
ਮੈਲਾ ਬਾਹਰੁ ਨਿਤ ਧੋਵੈ ॥ ਸਾਚੀ ਦਰਗਾਹਿ ਅਪਨੀ ਪਤਿ ਧੋਵੈ ॥ ੨ ॥
ਮਾਇਆ ਕਾਰਣਿ ਕਰੈ ਉਪਾਉ ॥ ਕਬਹਿ ਨ ਘਾਲੈ ਸੀਧਾ ਪਾਉ ॥
ਜਿਨਿ ਕੀਆ ਤਿਸੁ ਚੀਤਿ ਨ ਆਣੈ ॥ ਕੂੜੀ ਕੂੜੀ ਮੁਖਹੁ ਵਖਾਣੈ ॥ ੩ ॥
ਜਿਸਨੋ ਕਰਮੁ ਕਰੇ ਕਰਤਾਰੁ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਹੋਇ ਤਿਸੁ ਬਿਉਹਾਰੁ ॥
ਹਰਿ ਨਾਮ ਭਗਤਿ ਸਿਉ ਲਾਗਾ ਰੰਗੁ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਤਿਸੁ ਜਨ ਨਹੀ
ਭੰਗੁ ॥ ੪ ॥ ੪੦ ॥ ੫੩ ॥

پير و مکلا پنچوان شبد (۵۳)

(منمکن بابت)

(۱) پنچهر جمی، جو پنچن راکی

میتا رسنا، نیت آپ پاکی

ارت :- اهو شخص (پنچهر جمی) پنچن جو چاول آهي يعني
پنچن پيرون جو پت آهي - پاو حرامي آهي، جو پنچن کا مادڪن

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫

ਭੈ ਕਉ ਭਉ ਪਜਿਆ ਸਿਮਰਤ ਹਰਿ ਨਾਮ ॥ ਸਗਲ ਬਿਆਧਿ
ਮਿਟੀ ਤ੍ਰਿਹੁ ਗੁਣ ਕੀ ਦਾਸ ਕੇ ਹੋਏ ਪੂਰਨ ਕਾਮ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਹਰਿ
ਕੇ ਲੋਕ ਸਦਾ ਗੁਣ ਗਾਵਹਿ ਤਿਨ ਕਉ ਮਿਲਿਆ ਪੂਰਨ ਧਾਮ ॥ ਜਨ
ਕਾ ਦਰਸੁ ਬਾਂਛੈ ਦਿਨ ਰਾਤੀ ਹੋਇ ਪੁਨੀਤ ਧਰਮਗਾਇ ਜਾਮ ॥ ੧ ॥
ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਲੋਭ ਮਦ ਨਿੰਦਾ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਮਿਟਿਆ ਅਭਿਮਾਨ ॥ ਐਸੇ
ਸੰਤ ਭੋਰਹਿ ਵਡਭਾਗੀ ਨਾਨਕ ਤਿਨ ਕੈ ਸਦ ਕੁਰਬਾਨ ॥੨॥੩੯॥੫੨॥

ਪਿਰ੍ਹੂ ਮਹਲਾ ਪੰਜਵਾਨ ਸ਼ਬਦ (੫੨)

ਸੰਤਨ ਖੀ ਸੇਹਾ

ਪੈ ਕੰਠੇ ਪੈ ਪ੍ਰਾਨਾ, ਸਿਮਰਤ ਹਰਿ ਨਾਮ

ਸਕਲ ਪ੍ਰਾਣ ਮਿਤੀ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਮ ਕੀ,

ਦਾਸ ਕੀ ਦੂਨੀ ਪ੍ਰਾਨ ਕਾਮ (੧)

ਅਰਥ :- ਹਰੀ : ਹੀ ਨਾਮ ਸਿਰਫ਼ ਕਰੀ, ਖੁਦ ਡਬ ਜੀ ਰੂਪ
ਕਾਲ ਕੀ, ਇਹ ਅਜੀ ਪ੍ਰਾਣੀ ਨੂੰ - ਅਧੀ ਸੰਤਨ ਕਾਨ ਕਾਲ ਡਬ ਜੀ ਨੂੰ,
ਨੂੰ ਕਣਨ ਹੀ ਪ੍ਰਾਣੀ ਪ੍ਰਾਣੀ ਮਨਹੀ ਹੋਏ ਦਾਸ ਹਾ ਕਮ ਪ੍ਰਾਣੀ ਲਿਨ
ਨਾ - ਅਧੀ ਸੰਤ ਸਬ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਾਣੀ ਨਾ. [ਪ੍ਰੇਮ = ਡਬ ਜੀ ਰੂਪ ਕਾਲ ਕੀ.]

(੧) ਪ੍ਰਾਣੀ ਲੋਕ ਸਦਾ ਕਰਮ ਕਾਮ, ਪ੍ਰਾਣੀ ਮਿਲਾ ਪ੍ਰਾਣੀ ਦਾਮ

ਜਨ ਕਾ ਦਰਸੁ ਪ੍ਰਾਣੀ ਦਿਨ ਰਾਤੀ, ਦੂਸ ਪ੍ਰਾਣੀ ਦਰਮਾਹ ਜਾਮ

ਅਰਥ :- ਹਰੀ : ਹਾ ਸੰਤ ਸੰਤਨ ਕਾਨ ਪ੍ਰਾਣੀ ਨਾ : ਦਰਸੁ ਪ੍ਰਾਣੀ

ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਾਣੀ ਕਾਨ ਨਾ, ਦੂਸ ਪ੍ਰਾਣੀ ਅਧੀ - ਅਧੀ ਸੰਤਨ ਪ੍ਰਾਣੀ

ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਾਣੀ ਕਾਨ ਨਾ, ਦੂਸ ਪ੍ਰਾਣੀ ਅਧੀ - ਅਧੀ ਸੰਤਨ ਪ੍ਰਾਣੀ

ਸੰਤਨ ਪ੍ਰਾਣੀ, ਦੂਸ ਪ੍ਰਾਣੀ ਅਧੀ ਨਾ : ਦਰਸੁ ਪ੍ਰਾਣੀ ਨਾ

ਨਾ. [ਪ੍ਰਾਣੀ = ਪ੍ਰਾਣੀ]

(۲) کام کروڑ لوپ مد نندا، ساد سنگر میتا ایمان
اُسی سنت پیتھ وڈ پاکی، ناک تکی سدا قربان۔

اُرت :- ساد سنگت میں کام کروڑ لوپ مودھ نندا ۽ بیا
وکار ناس تھی وجن تا ۽ ایمان بہ متجی وجی تو۔ گورو صاحب
فرمانیں تا کہ ”اڈا سنت، جن وکار نیا گیا آہن، سی وڈن
یا جن سان ملندا آہن ۽ مان اُنہن تان قربان وجان تو۔“

بیرؤ مہلا ۵

پੰچم جہی جہ پੰچن راکھ ॥ میبیا راسنا نیت اوٹ
بائے ॥ چڑ بٹاٹ کڑ پائے ॥ بڑ بڑ پچے جیسے تڑا رے
॥ ۹ ॥ ہر کے نام بٹا سب بڑ ॥ بٹا گڑ پڑ مکتی ن
پاٹیائے ساری دگرہ ساکت مڑ ॥ ۹ ॥ رہاؤ ॥ سہی کڑیل
کدڑت نہی جائے ॥ لپیائے باٹ ن سوت ہر مانے ॥ اُتڑ
مہلا باہر نیت پوے ॥ ساری دگرہ اپنی پت پوے ॥ ۲ ॥
ماہیا کارٹ کڑ اوٹ ॥ کبھ ن پالے سہی پائے ॥
جین کئی تیس چیت ن آہے ॥ کڑ کڑ مکتی وکھائے ॥ ۳ ॥
جیسے کرہ کرے کرتاؤ ॥ ساہ سہی ہر تیس بٹھاؤ ॥
ہر نام بٹاٹ سوت لاگا رہاؤ ॥ کھ ناہک تیس جن نہی
بڑ ॥ ۴ ॥ ۵۰ ॥ ۵۳ ॥

پیر و مکلا پنچوان شبد (۵۳)

(منمکن باب)

(۱) پنچر جہی، جو پنچن راکھ

میتا رسنا، نیت اُن پاکی

اُرت :- اہو شخص (پنچر جہی) پنچن جو چاول آہی یعنی
پنچن پیرن جو پت آہی - پاور حرامی آہی، جو پنچن کاماگن

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫

ਭੈ ਕਉ ਭਉ ਪਜਿਆ ਸਿਮਰਤ ਹਰਿ ਨਾਮ ॥ ਸਗਲ ਬਿਆਪਿ
ਮਿਟੀ ਤ੍ਰਿਹੁ ਗੁਣ ਕੀ ਦਾਸ ਕੇ ਹੋਏ ਪੂਰਨ ਕਾਮ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਹਰਿ
ਕੇ ਲੋਕ ਸਦਾ ਗੁਣ ਗਾਵਹਿ ਤਿਨ ਕਉ ਮਿਲਿਆ ਪੂਰਨ ਧਾਮ ॥ ਜਨ
ਕਾ ਦਰਸੁ ਬਾਂਛੈ ਦਿਨ ਰਾਤੀ ਹੋਇ ਪੁਨੀਤ ਧਰਮਰਾਇ ਜਾਮ ॥ ੧ ॥
ਕਾਮ ਰੋਪ ਲੋਭ ਮਦ ਨਿੰਦਾ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਮਿਟਿਆ ਅਭਿਮਾਨ ॥ ਐਸੇ
ਸੰਤ ਭੇਟਹਿ ਵਡਭਾਗੀ ਨਾਨਕ ਤਿਨ ਕੈ ਸਦ ਕੁਰਬਾਨ ॥੨॥੩੬॥੫॥੨॥

ਪੈਰੋਂ ਮਹਲਾ پنجاوان شبد (۵۲)

سنتن جي مھلا

پي ڪٽي پٽ پڙا، سمرت ڌر لاءِ

سڪل پٽي مٽي ڌر ڪر ڪي،

داس ڪي ڌوئي پُورن ڪار (اک رها)

اردو :- هريءَ جي نام سمرڻ ڪري، خود ڏپ جي روپ
ڪال ڪي، ۽ پڙا پي پوي ٿو۔ يعني سنتن کان ڪال ۽ ڏپ جي ٿو.
تن گھڻن جي ڀاڱي يا روپ مٽي وڃي ٿو ۽ داس جا ڪم پورا ٿين
ٿا۔ يعني سنت سبب ۾ فتح پائين ٿا. [پي = ڏپ جي روپ ڪال ڪي.]

(۱) ڌر ڪي لوڪ سدا گھڻ ڪاڙهي، جن ڪٽي مٽي پُورن ڪار
جن ڪا ڌرس ڀليجي ڌن راقبي، هو پٽيت ڌرمراءِ چار

اردو :- هريءَ جا سنت سدائين گھڻ ڳائين ٿا ۽ سڙو پيا
وٽڪنڪ پراپ ڪن ٿا، جو پورن آهي۔ يعني سڙو پ خورا
وٽڪنڪ ۾ ڪا گھڻائي ڪانهي. وٽڪنڪ جو مطلب آهي
ساز سنگت. ڌرمراءِ جنهن جو نالو ڪم آهي، سو به هريءَ جي
سنتن جو روشن ڏيکارڻ واسطو آهي ٿو ۽ روشن ڪري پورن ٿي
ٿو. [پٽيت = پورن.]

(۲) کَامَ كَرُوۡةَ اٰوِيۡ مَدَ نَدَا ، سَاۡةَ سَنَکَمِ مَيِّتًا اٰيْمَانِ
اَيُّسَي سَنَتِ يَمِيۡتِيۡرِ وَدَّيَا كَي ، نَاۡنَکَ کَيۡدَکَيۡ سَدَا قُرۡبَانِ .

اړت :- ساذ سنگت مړ، کام کروډ اويې موهم نددا ۽ بيا
وکار ناس ئي وچن تا ۽ ايمان به معجې وچي ئو. گورو صاحب
فرمائين تا ته ”اعزّا سنت“ چن وکار تياگيا آهن، سي وډن
يا چن سان ملندا آهن ۽ مان انهن تان قربان وچان ئو.“

څه رڼا مېرؤ

پੰਚਮ ਜਮੀ ਜੋ ਪੰਚਨ ਰਾਖੈ ॥ ਮਿਥਿਆ ਰਸਨਾ ਨਿਤ ਉਠਿ
ਭਾਖੈ ॥ ਚਕ੍ਰ ਬਣਾਇ ਕਰੈ ਪਾਖੰਡ ॥ ਝੁਰਿ ਝੁਰਿ ਪਚੈ ਜੈਸੇ ਤ੍ਰਿਅ ਰੰਡ
॥ ੧ ॥ ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਸਭ ਝੂਠੁ ॥ ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਮੁਕਤਿ ਨ
ਪਾਈਐ ਸਾਚੀ ਦਰਗਹਿ ਸਾਕਤ ਮੂਠੁ ॥ ੨ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸੋਈ ਕੁਚੀਲ
ਕੁਦਰਤਿ ਨਹੀ ਜਾਨੈ ॥ ਲੀਪਿਐ ਥਾਇ ਨ ਸੁਚਿ ਹਰਿ ਮਾਨੈ ॥ ਅੰਤਰੁ
ਮੈਲਾ ਬਾਹਰੁ ਨਿਤ ਧੋਵੈ ॥ ਸਾਚੀ ਦਰਗਹਿ ਅਪਨੀ ਪਤਿ ਖੋਵੈ ॥ ੩ ॥
ਮਾਇਆ ਕਾਰਣਿ ਕਰੈ ਉਪਾਉ ॥ ਕਬਹਿ ਨ ਘਾਲੈ ਸੀਧਾ ਪਾਉ ॥
ਜਿਨਿ ਕੀਆ ਤਿਸੁ ਚੀਤਿ ਨ ਆਵੈ ॥ ਕੂੜੀ ਕੂੜੀ ਮੁਖਹੁ ਵਖਾਣੈ ॥ ੪ ॥
ਜਿਸਨੋ ਕਰਮੁ ਕਰੇ ਕਰਤਾਰੁ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਹੋਇ ਤਿਸੁ ਬਿਉਹਾਰੁ ॥
ਹਰਿ ਨਾਮ ਭਗਤਿ ਸਿਉ ਲਾਗਾ ਰੰਗੁ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਤਿਸੁ ਜਨ ਨਹੀ
ਭੰਗੁ ॥ ੪੦ ॥ ੫੩ ॥

پيرؤ مڪلا پنځوان شېد (۵۳)

(منمکن بابت)

(۱) پنځير جمې، جو پنځڻ را کي

ميتا رسنا، نيت اُت پا کي

اړت :- اهو شخص (پنځير جمې) پنځن جو چاول آهي يعني
پنځن پيرون جو پت آهي - ياو حرامي آهي، جو پنځن ڪاماد ڪن

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫

ਭੈ ਕਉ ਭਉ ਪੜਿਆ ਸਿਮਰਤ ਹਰਿ ਨਾਮ ॥ ਸਗਲ ਬਿਆਧਿ
ਮਿਟੀ ਤ੍ਰਿਹੁ ਗੁਣ ਕੀ ਦਾਸ ਕੇ ਹੋਏ ਪੂਰਨ ਕਾਮ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਹਰਿ
ਕੇ ਲੋਕ ਸਦਾ ਗੁਣ ਗਾਵਹਿ ਤਿਨ ਕਉ ਮਿਲਿਆ ਪੂਰਨ ਧਾਮ ॥ ਜਨ
ਕਾ ਦਰਸੁ ਬਾਂਛੈ ਦਿਨ ਰਾਤੀ ਹੋਇ ਪੁਨੀਤ ਧਰਮਗਾਇ ਜਾਮ ॥ ੧ ॥
ਕਾਮ ਰੋਧ ਲੋਭ ਮਦ ਨਿੰਦਾ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਮਿਟਿਆ ਅਭਿਮਾਨ ॥ ਐਸੇ
ਸੰਤ ਭੋਟਹਿ ਵਡਭਾਗੀ ਨਾਨਕ ਤਿਨ ਕੇ ਸਦ ਕੁਰਬਾਨ ॥੨॥੩੮॥੫੨॥

ڀيرو مهالا پنڃوان شبد (۵۲)

سنتن جي مهالا

پي ڪٺي ڀٽي ڀٽي، سمرت ڌرم

سڪل ڀٽي ڀٽي ڀٽي، ڪٺي ڪٺي

داس ڪي ڌرمي ڌرم ڪام (اڪ رها)

اردو:- هريءَ جي نام سمرڻ ڪري، خود ڏڀ جي روپ
ڪال ڪي، ڀٽي ڀٽي ڀٽي، يعني سنتن کان ڪال ڏڀ جي ٿو،
ٽن ڪٺن جي ڀٽي يا روڊ مٽي وڃي ٿو ۽ داس جا ڪم ڀٽي
ٿا- يعني سنڌ سبب ۾ فتح ٻائڻ ٿا. [ڀٽي = ڏڀ جي روپ ڪال ڪي.]

(۱) ڌرم ڪي لوڪ سدا ڪٺ ڪاڙهي، ٽن ڪٺي ملڻا ڌرم ڌرم
جن ڪا ڌرم ڌرم ڌرم، ڌرم ڌرم ڌرم ڌرم

اردو:- هريءَ جا سنڌ سدائين ڪٺ ٻائڻ ٿا ۽ سروي يا
وڪڻ ٻاڻ ڪن ٿا، جو ڀٽي آهي- يعني سروي خواه
وڪڻ ۾ ڪا گهٽتائي ڪانهي. وڪڻ ڄڻو مطلب آهي
ساڌ سنگت. ڌرم ڌرم ڌرم ڌرم ڌرم آهي، سو ڌرم ڌرم جي
سنتن جو ڌرم، ڌرم ڌرم ڌرم آهي ٿو ۽ ڌرم ڪري ڌرم ٿي
ٿو. [ڀٽي = ڌرم.]

(۲) کَمَ کَرُوۡدَ اُوۡبَ مَدَ اِنۡدَا ، سَاۡدَ سَنۡکَمَ مِیۡتَا اِیۡمَانِ
اِیۡسَی سَنَتِ یَمِیۡتَمَ وَتَدِیَا کِی ، نَاۡنَکَ تَدِکِی سَدَا قُرۡبَانِ .

اوت :- ساد سنکتم پر کار کروڈ اوب مودہ اندا ۽ ینا
وکار لاس اے وچن نا ۽ ایمان نہ منجی رچی تو۔ کورو صاحب
فرمانین نا نہ ”اعزّا سنت“ جن وکار نیا کُیا آهن۔ سی وڈن
یا جن سان ملدا آهن ۽ مان آنتن لائن قرآن وچان اُو۔“

بیرؤ مہلا ۴

پੰچم جہی جہ پੰچن راہے ॥ میثیا راسنا نیت اُوب
بہا ॥ چکر بٹاہی کرے پاہیڈ ॥ بڑی بڑی پچے جیسے ڈیہا ہڈ
॥ ۱ ॥ ہر کہ نام بیکنا سب بڑی ॥ بیکنا گور پورے مکتی ن
پاہیہا ساری دہرگہ ساکت مڑی ॥ ۲ ॥ رہاؤ ॥ سہی کچیل
کدہرگہ نہی جانے ॥ لپیہا بٹاہی ن سچ ہر مانے ॥ اہت
مہلا باہر نیت پوہے ॥ ساری دہرگہ اپنی پتی پوہے ॥ ۳ ॥
ماہیا کارہی کرے اُوب ॥ کدہرگہ ن پالے سہی پاہی ॥
جیکہ کیہا تیس چہی ن آہے ॥ کڑی کڑی مکتی دہاہے ॥ ۴ ॥
جیسے کرہ کرے کرتار ॥ ساہ سہی ہر تیس بیکہار ॥
ہر نام بگاہی سیک لہا رہی ॥ کدہرگہ تیس جہ نہی
بہی ॥ ۵ ॥ ۵۰ ॥ ۵۱ ॥

بیرؤ محلا پنچوان شہد (۵۳)

(منہکن بابت)

(۱) پنچر جہی، جو پنچن راہی

میتا راسنا، نیت اُوب پاہی

اوت :- اہو شخص (پنچر جہی) پنچن جو چاول آہی یعنی

پنچن پتھون جو پت آہی - یار حرامی آہی، جو پنچن کاماکن

بیرتو مہالا ۲

بیرتو بیرتو پنچوانا سیمارت ہر ناک ॥ سگال بیاپ
میتا تیرتو گت کتا داس کہ ہوتے پورن کام ॥ ۱ ॥ رتو ॥ ہر
کہ لک سدا گت گاتہر تین کتو میلانا پورن کام ॥ جت
کا دوسر باندہ دین رتو ہوتے پورن کام ۲ ۥ ۱ ॥
کام کتو لک مہر نیتا ساپ سینگ میتا اہمات ॥ اہم
سیت بیرتو ورتو رتو ناک تین کہ مہر کورن ॥ ۲ ॥ ۱ ۥ ۲ ॥

پیرو مکلا پنچوان شہد (۵۲)

سنتن خیا

پیر کتو پتو پتو، سیمارت دتو

سکلت پتو پتو، کتو کتو

داس کتو دتو پتو (اک دتو)

دتو:۔ ہری، جی نام سرتو کتو، خود دتو ہی دتو
کال کتو، دتو جی دتو۔ یعنی سنتن کان کال دتو جی دتو
تین کتو جی دتو یا دتو دتو جی دتو داس جا کتو دتو
تو۔ یعنی سنتن سب پر دتو پتو۔ [پتو = دتو ہی دتو کتو]۔

(۱) دتو کتو اوک سدا کتو کتو، دتو کتو پتو دتو
جت کا دتو دتو دتو، دتو پتو دتو دتو

دتو:۔ ہری، جی سنتن دتو کتو پتو دتو
دتو دتو پتو کتو، جو دتو دتو۔ یعنی سرتو دتو
دتو دتو کتو کتو کتو۔ دتو دتو دتو دتو
سدا دتو دتو دتو دتو دتو دتو، دتو دتو جی
سنتن دتو دتو دتو دتو دتو دتو دتو، دتو دتو
تو۔ [پتو = دتو]۔

آپني داس ڪٽي، هي راڳي ڌاڻ
نمڪ نه چوڙي، سڌي ساڻ

اوت:- هو پنهنجي داسن کي هڪ ڏيئي رکي ٿو ۽ هڪ
گهڙي به هنن کي ٿو ڇڏي. يعني سڌو ساڻن اٽڪ سنگهه آهي.

(۳) ڌر سا پريتر، آڙ نه ڪو

سار سهالي، ساڃا سو

اوت:- هو ڌري ۽ جهڙو پريتر يعني ڪنهن کي نه ٿا سمجهن
۽ اهو سڄو ڌري سندن خبر وٺي ٿو ۽ سنڀالي ٿو. [سا = جهڙو.]

ماٺ پتا ست، ٻنڌ ٽراڻ

آڊ جڳاد پڪت، گڙ ڪاڻ

اوت:- هو نارائن پرماتما کي ئي مالا، پتا، پڪ ۽ سؤت ٿا
سمجهن يعني سڀ کان مٿي هو پرماتما کي ليکين ٿا. ٽنهنڪري
آڊ جڳاد کان وٺي، هو سندس گڙ پريم سان ڳائين ٿا.

(۴) ٽسڪي ڌر، پڙپ ڪا من زور

ايڪ بنا دڙ جا ٻي دور

اوت:- يگشن جي ٻشتي، بناه ۽ من جو زور به پڙپو ئي آهي.
هو واهڪورو بنا، يعني ڪنهن کي ٿا سڃاڻن. [ڌر = ٻشتي.]

ڏاڪ ڪي من، اڄ پڙ ڪارڻ

پڙپو ڄمارا، ساري سٿارڻ.

اوت:- سري گورو ارڄن صاحب فرمائين ٿا ته ”اسين من
پر هي پرڪارڻ = آدم ڪريون ٿا ته سدائين انجو نام چيئيندا رهون
يعني نام جو آدم ڪندا رهون، ڇو ته اسانجا (سوارڻ) مطلب پڙپو
ئي سنواري پورا ڪري ٿو. [سٿارڻ = مطلب. ساري = سنواري.]

॥ ३ ॥ ਤਿਸਕੀ ਧਰ ਪ੍ਰਭ ਕਾ ਮਨਿ ਜੋਰੁ ॥ ਏਕ ਬਿਨਾ ਦੂਜਾ ਨਹੀ
ਹੋਰੁ ॥ ਨਾਨਕ ਕੈ ਮਨਿ ਇਹੁ ਪੁਰਖਾਰਬੁ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਹਮਾਰਾ ਸਾਰੇ ਸੁਆਰਬੁ
॥ ੪ ॥ ੩੮ ॥ ੫੧ ॥

پيرو محلا پنڄوان شبد (۵۱)

رام نام جي ههما

(۱) پکشا من، آند گو بند

آستيت پني، پيسي سب چند

اوت :- پکتن هي من ۽ گو بند جي پچن حر آند آهي ۽ هو
هڪ راهگورو جي نام ۽ استم وهن ٿا ۽ چنتا دور ئي وڃي
الن. [چند = چنتا.]

پي پور، پيس گتي کن مام

پارهر، ويسا من آه

اوت :- هينچر دپ ۽ پور هڪ کن ۽ اس ئي وڃي ٿو جو
جو پارهر هينچي من ۽ اچي اس ٿو ڪري.

رام رار، سنت سدا سها

گهر پاهر نالي پرميسر، رو رهيا پورن سب نام

(اڪ رهاو)

اوت :- سنتن سان رام سدائين سها آهي. هو گهر جي اندر
ٿوري پاهر سدائين انهن سان اڪ سڪ آهي ۽ پرميسر سيني
جائن ۽ سرو وياڪ آهي. [الي = اڪ سڪ. پورن = سرو وياڪ.]

(۲) دن مال، جو بن جگت گوپال

جيتر پراڻ، نت سڪ پرتيال

اوت :- هنن جي لاءِ گوپال ئي دن، مال جو بن ۽ جگت
(سنيار ۽ هلق حر دستو) آهي. سڪ ڏيندڙ پرماتما هينچي جيتر
۽ پراڻن جي سدائين پرتيال ڪري ٿو.

ਸਾਗਰ ਤਰਿਥੈ, ਨਾਰ ਕੈ ਰੰਗਿ
ਕਰਣਿ ਕਾਹੈ, ਨਾਨਕ ਸਾਧ ਸੰਗਿ

ਅਰਥ :- ਹੀ ਜੀਵ ! ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ ਮਨ, ਨਾਰ ਸਨ ਤੇਰੇ ਰੰਗ ਸਨ ਨੀ
ਤਰੀ ਸਕੇਂਦੀਨ। ਸਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਮੁਰਮੀਨ ਨਾ ਤੇ "ਸਾਧਨ
ਜੀ ਸੰਗਿ ਮੇਰੇ ਹੀ ਰੰਗਿ ਪਾਵੇ।"

(੨) ਮੁਕਤ ਪੁੰਕਤ ਜੁਗਤ, ਤੇਜ ਜਾਕੈ

ਅੰਤਰਿ ਨਾਦਿ, ਕੇਹੇ ਜਨ ਤਾਕੈ

ਅਰਥ :- ਹੀ ਪੁੰਨ ! ਜੇਹੇ ਵਾਹਕੁਰੂ ਜੀ ਰਸ ਮੇਰੇ ਹੀ ਪੁੰਨ
ਜੀ ਜੁਗਤੀ ਆਹੀ, ਨੇਹੇ ਜੀ ਗੁਰੂ ਮੇਰੇ ਕੰਠੇ ਮੇਰੇ ਗਲੇ, ਜੀ ਪ੍ਰਾਣੀ ਮੇਰੇ
ਆਹੀ ਯੇਨੀ ਕੇਹਣੀ ਨਾ ਆਹੀ। [ਅੰਤਰਿ = ਕੇਹਣੀ।]

ਕੇਰ ਕਰਪਾ ਜਿਸ, ਹੋਵੇ ਸੋਰਸ

ਨਾਨਕ ਦਾਸ, ਸਿਧੀ ਜਨ ਧਨ

ਅਰਥ :- ਸਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜਨ ਮੁਰਮੀਨ ਨਾ ਤੇ "ਕੇਰਪਾ ਦਰਸ਼ਨੀ
ਕਰੀ ਜੇਹੇ ਨੀ ਪਾਪ ਤੇ ਮੇਰੇ ਰਸ ਅੰਤਰਿ, ਨਾ, ਅਹੁੰ ਦਾਸ ਤੇ ਪਿਆਰ
ਜੇ ਲਾਭੀ ਆਹੀ।"

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫

ਭਗਤਾਂ ਮਨਿ ਆਨੰਦੁ ਗੋਬਿੰਦੁ ॥ ਅਸਥਿਤਿ ਭਏ ਬਿਨਸੀ ਸਭ
ਚਿੰਦੁ ॥ ਭੈ ਭ੍ਰਮਿ ਬਿਨਸਿ ਗਏ ਬਿਨ ਮਾਹਿ ॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਵਸਿਆ
ਮਨਿ ਆਇ ॥ ੧ ॥ ਰਾਮ ਰਾਮ ਸੰਤ ਸਦਾ ਸਹਾਇ ॥ ਘਰਿ ਬਾਹਰਿ
ਨਾਲੇ ਪਰਮੇਸਰੁ ਰਵਿ ਰਹਿਆ ਪੂਰਨ ਸਭ ਠਾਇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥
ਧਨੁ ਮਾਲੁ ਜੋਬਨੁ ਜੁਗਤਿ ਗੋਪਾਲ ॥ ਜੀਅ ਪ੍ਰਾਣ ਨਿਤ ਸੁਖ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ॥
ਅਪਨੇ ਦਾਸ ਕਉ ਦੇ ਰਾਖੈ ਹਾਥ ॥ ਨਿਮਖ ਨ ਛੋਡੈ ਸਦਹੀ ਸਾਥ ॥ ੨ ॥
ਹਰਿ ਸਾ ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਆਵਰੁ ਨ ਕੋਇ ॥ ਸਾਰਿ ਸਮਾਲੇ ਸਾਚਾ ਸੋਇ ॥ ਮਾਤ
ਪਿਤਾ ਸੁਤ ਬੰਧੁ ਨਗਾਇਣੁ ॥ ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਭਗਤਿ ਗੁਣ ਗਾਇਣੁ

پڙپ ڪي اوت، ڳڻم من ميري
چون ڪمل ڪوڙمڪ آراءم،

دشمن دڙڪ نه آوي ليري (اڪ راء)

اوت ۽ هي منهنجا من! اوت پراء جي سرڻ وٽ ۽ ڪورن
جي سڪيا دروازن ڪمل روپي چورن جو آوازن يعني زبان ڪر
نه ڪور نه ڪا دشمن نهوڃي وڃو اچي نه سگهندو.

(۲) آبي وڻ ڀڙڻ، ڀڙڙوڻ سار

ڇاڪي سوڙي، پوڙيئا سنسار

اوت ۽ سار يا لڻ روپ بومالما، وڻ ڀڙڻ ۽ ڀڙڙوڻ لڻ ۽
وڻاڻڪ آهي (۲) سڀني وڻ ڀڙڻ ۽ ڀڙڙوڻ لڻ ۽ ڀڙڙوڻ لڻ وڻ
لڻ سندس لڻ ڪلا روپي ڏاڳي ۾، سارو سنسار پوڙي آهي.
”سڱل سڱري لڻ ۽ سوڙو ڏاڳي“ [سڪمي صاحب اشتهدي (۴)]
[سار = (۱) سار يا لڻ روپ بومالما (۲) سڱري].

آبي ڀڙو شڪتي، سنجوڪي

آپ ڀڙاڻي، آبي ڀوڪي

اوت ۽ ڀڙاڻي ڀڙو (شو =) سڱو ڳڻ ۽ (شڪتي =) ماڻا
يعني لڻ ڳڻ، مطلب نه سڱي ڳڻ، وڃي ڳڻ ۽ لڻي ڳڻ جو سنڌوڳ
يا ميلاب نه ڀڙاڻي بومالما پيدا ڪيو آهي. يعني اهن ڳڻ جو پيدا
ڪندڙ نه ڀڙاڻي آهي. لڻ ڳڻ، لڻ ڳڻ، وڻ ڳڻ نه ڀڙاڻي آهي نه
کاڌن پڻن جا دس ماڻهن ڳڻ نه ڀڙاڻي آهي. [ڀڙاڻي = لڻ ڳڻ، لڻ ڳڻ].

(۳) جڻ ڪڻ پڳڻ، ڦڻ ڦڻ سو

ڦڻ ڦڻ، دڙو ڇا لڻي ڪو

اوت ۽ هي هري! ”جتي ڪڻي ڏسان ڦڻ نه اوت ڦڻ آهي
۽ نوکاسواء لڻو ڪر نه آهي.“

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫

ਆਪੇ ਸਾਸਤੁ ਆਪੇ ਬੇਦੁ ॥ ਆਪੇ ਘਟਿ ਘਟਿ ਜਾਣੈ ਭੇਦੁ ॥
 ਜੋਤਿ ਸਰੂਪ ਜਾਕੀ ਸਭ ਵਸੁ ॥ ਕਰਣ ਕਾਰਣ ਪੂਰਨ ਸਮਰਥੁ ॥ ੧ ॥
 ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਓਟ ਗਹਹੁ ਮਨ ਮੇਰੇ ॥ ਚਰਨ ਕਮਲ ਗੁਰਮੁਖਿ ਆਰਾਧਹੁ
 ਦੁਸਮਨ ਦੁਖੁ ਨ ਆਵੈ ਨੇਰੇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਆਪੇ ਵਣੁ ਤ੍ਰਿਣੁ ਤ੍ਰਿਭਵਣੁ
 ਸਾਰੁ ॥ ਜਾਕੈ ਸੂਤਿ ਪਰੋਇਆ ਸੰਸਾਰੁ ॥ ਆਪੇ ਸਿਵ ਸਕਤੀ ਸੰਜੋਗੀ ॥
 ਆਪਿ ਨਿਰਬਾਣੀ ਆਪੇ ਭੋਗੀ ॥੨॥ ਜਤ ਕਤ ਪੇਖਉ ਤਤ ਤਤ ਸੋਇ ॥
 ਤਿਸੁ ਬਿਨੁ ਦੂਜਾ ਨਾਹੀ ਕੋਇ ॥ ਸਾਗਰੁ ਤਰੀਐ ਨਾਮ ਕੈ ਰੰਗਿ ॥
 ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਨਾਨਕੁ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ॥ ੩ ॥ ਮੁਕਤਿ ਭੁਗਤਿ ਜੁਗਤਿ ਵਸਿ
 ਜਾਕੈ ॥ ਉਣਾ ਨਾਹੀ ਕਿਛੁ ਜਨ ਤਾਕੈ ॥ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਜਿਸੁ ਹੋਇ
 ਸੁਪ੍ਰਸੰਨ ॥ ਨਾਨਕ ਦਾਸ ਸੇਈ ਜਨ ਧੰਨ ॥ ੪ ॥ ੩੭ ॥ ੫੦ ॥

ਪਿਰ੍ਹ ਮਹਲਾ ਪੰਛਹਵਾਂ ਸ਼ਬਦ (੫੦)

ਸਭ ਕਥੇ ਪਾਤੁ ਅਹੀ

(੧) ਅਪੀ ਸਾਸਤੁ, ਅਪੀ ਪਿੰਦੁ

ਅਪੀ ਕਥੇ ਕਥੇ, ਆਪੀ ਪਿੰਦੁ

ਅਰਥ :- ਪ੍ਰਿਥੁ ਪਾਤੁ ਨੀ ਸਾਸਤਰ ਰੂਪ ਅਹੀ ; ਰਿਦ ਰੂਪ - ਪਾਤੁ
 ਅਹੀ ; ਰੂਪਮਾ ਅਦਕੇ ਜਨ ਰਿਦ ਸਾਸਤਰ ਨਾਇਆ ਅਹੀ ਸੀ ਪ੍ਰਿਥੁ ਪਾਤੁ ਪਿੰਦਾ
 ਕੀਆ ਅਹੀ ਨਹੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਰਿਦ ਸਾਸਤਰ ਪ੍ਰਿਥੁ ਪਾਤੁ ਨੀ ਪਿੰਦਾ ਕੀਆ
 ਅਹੀ . ਪਾਤੁ ਨੀ ਕਥੇ ਕਥੇ ਜੋ ਕਥੇ ਆਪੀ ਆਪੀ ਪਿੰਦੁ ਨੀ ਪ੍ਰਿਥੁ ਪਾਤੁ ਅਹੀ
 "ਕਥੇ ਕਥੇ ਕੀ ਅਤਰ ਕੀ ਜਾਨੈ, ਪ੍ਰਿਥੁ ਪਾਤੁ ਕੀ ਪ੍ਰਿਥੁ ਪਾਤੁ ."
 [ਚੋਧੀ ਰਾਸ ਸਾਹਬ]

ਜੋਤਿ ਸਰੂਪ, ਆਪੀ ਪਿੰਦੁ

ਕਰਣ ਕਾਰਣ, ਪ੍ਰਿਥੁ ਪਾਤੁ

ਅਰਥ :- ਅਹੀ ; ਜੋਤੀ ਸਰੂਪ ਪ੍ਰਿਥੁ ਪਾਤੁ ਜੋਤਿ ਨੀ ਪਿੰਦੁ ਪਾਤੁ
 ਰਿਦੁ ਅਹੀ ; ਕਰਣ ਕਾਰਣ ਰਿਦੁ ਪ੍ਰਿਥੁ ਪਾਤੁ .

(۳) ڌڙ سَمُون ڪي، سَڪلي ٻيلا

ڌڙ سَمُون، ٻيهر ماڻھ اڪيلا

اڙت ۽۔ هڙيءَ سورڻ جو سڀ وقت آهي يعني هڙو ٻوڙ صبح يا شام جو وقت نه آهي۔ مطلب نه جنهن وقت جواني خرابه پيڙي ۽ نه سمون ٿي سگهي، تنهن وقت ڪٿي. هڙيءَ جي سورڻ جي پرتاپ ڪري، ڪٿي ڪهڙن ڪتنين ۾ يا سنبڙين ۾ وهندڙ هوندو، نه نه پاڻ کي اڪيلو يا اڪانف روپ سمجهندو يعني هنتر من سدالين هڪ ٻي سالو ۾ لڳل هوندو، پر ظاهري طرح ٻيو وهندڙ ڪندو.

ڄاڻ آڄاڻ، ڄڻي جن ڪو

ڄو ڄاڻي، ٽسڪي کٽ جو

اڙت ۽۔ اٽل ذات وارو خواهه بيح ذات وارو جو هيو هڙي جهپندو سو گم پاليندو۔ يعني پر مالو وقت ذات پال جو پيد نه آهي. چاهي ڪير به هجي، جيڪو نام جهپندو سو گم پاليندو.

(۲) ڌڙ ڪا ٺام، ڄڻي ساڌ سنڪه

ڌڙ ڪي ٺام، ڪا ٻڙ ڏن ڏنگه

اڙت ۽۔ هي ٻائي! مستڪر ۾ هڙيءَ جو ڄاڻ ڪر، ڄو ڄو هڙيءَ جي نام ۾ ٻڙون آنند آهي.

ٺاٽڪ ڪٽه، ٻڙي ڪرڻا ڌار

سائين سائين، ڌڙ ڏيهه چٽار.

اڙت ۽۔ سري گورو ارڙن صاحب جن فرمائين ٿا ”نه هي هڙي! اهڙي ڪا ڪرڻا ڪر، جو مولڪي سراسر سراسر پنهنجو نام باد ڪرڻ يا جهڙ ڏي.“ [چٽار = باد ڪرڻ. ڏيهه = ڏي.]

پير و مڪلا پنڃوان شبد (۴۹)

هريءَ جو نام قلداڻڪ

(۱) نام لَت، ڪچر پڳهن نہ لاڳي

نام سَط، جڙ دُور نہ پاڳي

اڙت:- هريءَ جي نام ڇوڻ سان ڪو به وڳهن نٿو لڳي. نام
بَدڻ سان، جڙ زريان ئي پڇي وڃي ٿو. [پڳهن = وڳهن. دُور نہ =
زريان ئي.]

نام لَت، سڀ دُور نہ ناس

نام چِٽ، جڙ چوڻ لواس

اڙت:- نام جي ڪري سڀ دڪ ناس ٿي وڃن ٿا ۽ هريءَ
جي چوڻ ۾ لواس ٿئي ٿو.

نَر پڳهن پڳت پڇر، جڙ جڙ ناڪ

رَسڪ رَسڪ، جڙ ڪي گڙ ڪاڙ (اڪ رڌاڻ)

اڙت:- هي ڀائي! نرو وڳهن، پڳتيءَ سان هريءَ جو پڇن ڪو.
جيڪي پڳت آهن، سي سواءِ وڳهن يا رڻدڪ جي دس يا نر پڇن ۾ اچي
ڪري، هريءَ نام جو پڇن ڪن ٿا. [رَسڪ رَسڪ = نر پڇن ۾ اچي.]

(۲) جڙ سِمرت، ڪچر چاڱر نہ جوڳي

جڙ سِمرت، دَنٺ ديتر نہ پوڳي

اڙت:- هريءَ جي سِمرڻ ڪري نڪي مایا روپي (چاڪ) ڏاڻو
نڪيندي ۽ نہ ڪام آڏڪ دَنٺ يا ديو پوهيندا يعني مات ڪندا.

جڙ سِمرت، موهر مان نہ پڙي

جڙ سِمرت، گرپ جون نہ رڌي

اڙت:- هريءَ جي سِمرڻ ڪري، موهر ۽ اهنڪار چيو ڪي
بڌي نہ ٿو ۽ نہ وري مانا جي گرپ جي جونين ۾ روڪيو وڃي ٿو
يعني آواگون کان آزاد يا چٽل رهي ٿو. [رڌي = روڪيو وڃي ٿو.]

ਨ੍ਹੋਏਂ ਪੰਡਨ, ਪ੍ਰਦਨ ਆ

ਗੋਰੀ ਚੌਲ, ਰੋ ਮਾਏ ਨਾਲਾ

ਅਰਥ :- ਹੇਠਾ ਜੇਹੇ ਮਰਯਾਦੇ ਪੰਡਨ ਸੇਧੇ ਨੀਏਂ ਰੰਗੇਂ ਨਾ, ਹੇਂ ਚੌਲ
ਸਭ ਆਸਾਨੋਂ ਪ੍ਰਦਨ ਨੀਏਂ ਨੀਏਂ ; ਹੋਏਂ ਮਾਏ ਚੌਲ ਹੇਠੀ ਚੌਲੀ
ਰੰਗੇਂ ਨਾ।

(੨) ਕੇਰੇ ਰੰਗੇ, ਚੌਲੀ ਪ੍ਰਦਨ ਕੇਰੇ

ਸੋਧੇਂ ਅੰਨ, ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਸੋਧਾ

ਅਰਥ :- ਸੋਧੇਂ ਕੋਰੇ ਚੌਲੀ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਸੋਧੇਂ ਮਾਏਂ ਨਾ ਨੀਏਂ
ਸਭ ਕੇਰੇ ਅੰਨ, ਸੋਧੇਂ ਰੰਗੇ, ਪ੍ਰਦਨ ਚੌਲੀ ਪ੍ਰਦਨ ਕੇਰੇ।

ਅੰਨ ਪ੍ਰਭ, ਪ੍ਰਦਨ ਸਭ ਕੇਰੇ

ਰਾਗੇਂ ਰੰਗੇ, ਰੰਗੇ ਚੌਲੀ

ਅਰਥ :- ਹੋ ਰੰਗੇ ਨੀਏਂ ਰੰਗੇ ਚੌਲੀ ਪ੍ਰਦਨ ਕੇਰੇ ਚੌਲੀ
ਰਾਗੇਂ ਰੰਗੇ ਰੰਗੇ ਚੌਲੀ ਪ੍ਰਦਨ ਕੇਰੇ ਚੌਲੀ ਪ੍ਰਦਨ ਕੇਰੇ।

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫

ਨਾਮੁ ਲੈਤ ਕਿਛੁ ਬਿਘਨੁ ਨ ਲਾਗੈ ॥ ਨਾਮੁ ਸੁਣਤ ਜਮੁ ਦੂਰਹੁ
ਭਾਗੈ ॥ ਨਾਮੁ ਲੈਤ ਸਭ ਦੁਖਹੁ ਨਾਸੁ ॥ ਨਾਮੁ ਜਪਤ ਹਰਿ ਚਰਣ
ਨਿਵਾਸੁ ॥ ੧ ॥ ਨਿਰਬਿਘਨੁ ਭਗਤਿ ਭਜੁ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਉ ॥
ਰਸਕਿ ਰਸਕਿ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਣ ਗਾਉ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਹਰਿ ਸਿਮਰਤ
ਕਿਛੁ ਚਾਖੁ ਨ ਜੋਹੈ ॥ ਹਰਿ ਸਿਮਰਤ ਦੈਤ ਦੇਉ ਨ ਪੋਹੈ ॥ ਹਰਿ
ਸਿਮਰਤ ਮੋਹੁ ਮਾਨੁ ਨ ਬਧੈ ॥ ਹਰਿ ਸਿਮਰਤ ਗਰਭ ਜੋਨਿ ਨ ਰੁਧੈ
॥ ੨ ॥ ਹਰਿ ਸਿਮਰਨ ਕੀ ਸਗਲੀ ਬੋਲਾ ॥ ਹਰਿ ਸਿਮਰਨੁ ਬਹੁ ਮਾਹਿ
ਇਕੋਲਾ ॥ ਜਾਤਿ ਅਜਾਤਿ ਜਪੈ ਜਨੁ ਕੋਇ ॥ ਜੇ ਜਾਪੈ ਤਿਸਕੀ ਗਤਿ
ਹੋਇ ॥ ੩ ॥ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਜਪੀਐ ਸਾਧਸੰਗਿ ॥ ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਕਾ
ਪੂਰਨ ਰੰਗੁ ॥ ਨਾਨਕ ਕਉ ਪ੍ਰਭ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰਿ ॥ ਸਾਸਿ ਸਾਸਿ ਹਰਿ
ਦੇਹੁ ਚਿਤਾਰਿ ॥ ੪ ॥ ੩੬ ॥ ੪੬ ॥

اوت ٻ۔ گورو ڊپ کي لاس ڪرڻ وارو ۽ ايناسي آهي ۽
سندس درشن ڪرڻ سان سڀ دڪ دور ٿي وڃن ٿا.

جَت ڪَت پيڪڙم، تيري سرڻا
ٻَل ٻَل جائي، سٽڪور چرڻا (اڪ راءِ)

اوت ٻ۔ سري گورو ارڄن صاحب جن فرمائين ٿا ”نه مولڪي
جتي ڪٿي تنهنجو آسرو آهي ۽ تو سٽڪورو ۽ جي چرون ٿا مان
بار بار ٻاهر وڃان ٿو.“

(۲) پُورَن ڪام، ملي گور ديؤ

سڀ ڦل ڏاتا، ڦرمل شيؤ

اوت ٻ۔ گورو ۽ جي ملڻ سان سڀ منور ٿي پورا ٿين ٿا. گورو
سڀني ڦل جو ڏاتا آهي يعني - سڀ ڦل ڏيندڙ آهي ۽ هنجي شيوا
انته ڪرڻ کي اومل يعني پوتر ڪندڙ آهي.

ڪَر ڪَر، لينِي، اُڀني داس

رام ٿام، ره ديؤ نواس

اوت ٻ۔ گورو پنهنجي داس کي پنهنجي هٿ سان ڀڳڙي،
سندس ساڳو مان ڪڍي ٿو ۽ رام ٿام جو عهدي پر نواس بڻشي ٿو.

(۳) سدا آند، ٺاڍي ڪچر سوگر

هڻگر در، ٺهر ٻڌاپي روگر

اوت ٻ۔ سڄي شيوڪ کي سدائين آند آهي ۽ ڪوبه دڪ هنڪي
نٿو ستائي ۽ ڪوبه دڪ درد ۽ روگر هنڪي نه ٿو لڳي.

سڀ ڪچر تيرا، ٿو ڪرڻي ٺار

پار برهم، کور آگر آٻار

اوت ٻ۔ هي دياوا! سڀ ڪچر تنهنجو آهي ۽ تون ئي ڪرڻ
ڪرائڻ وارو سمجھ آهين. هي پار برهم! تون وڏو آگر ۽ آٻار آهين.

کَرِ کرہا، کورِ دینو دان

نیک پائیا، نمرِ نیکان

اوست :- سوي گورو ارچن صاحب فرمائیں لا نہ گورو
گروہا کرے مولکی نامِ زوی خوالی جو دان ڈار آہی : ۱۰
نام جو خزانو پالو آہی

بیرے مہلا ۴

کرت کرت سمرت گور مہرا ॥ جیام پڑھ سہداڑا
نہرا ॥ بے بےجن اہیناںسی رہا ॥ دہسٹن دیکھئے سب دیکھ
جاہ ॥ ۱ ॥ جت کت پہرے تہرے سرہا ॥ بلی بلی جاہی
سٹیکور چہرا ॥ ۱ ॥ رہا ॥ پورن کام مہلے گورہ ॥ سٹیک
ہلے داڑا نیرمہلے ۱۰ ॥ کرت گاہ لہئے اپنہ داس ॥ رام
نام ریت دیہے نیرام ॥ ۲ ॥ سدا انہد ناری کھٹ سہرا ॥
دیکھ دہر نہ بیکاپہ رہا ॥ سب کھٹ تہا تہ کرتہ ہا ॥
پارہم گور اہام اپار ॥ ۳ ॥ نیرمہل سہا اہرہ چاہی ॥
پارہم پورن مہن بڑا ॥ جلی بلی مہیالی ریتا
سہ ॥ نانک سب کھٹ پڑ تہ رہا ॥ ۴ ॥ ۳۴ ॥ ۴۵ ॥

پیر و محلا پنجنوان شہد (۲۷)

گوروہ حی ہما

(۱) کَرِ کارِ سمرت، کورِ میرا

چیتہ پراٹ، سکداتا لیرا

اوست :- منہنجو گورو، کَرِ کارِ : سمرت آہی : ہو حی
جی پراٹن کی سک ڈہدڑ آہی : سدائیں رہو یا انک سک آہی

پیر پنجن، اپناسی راہ

دہسن دیکھی، سب دیکھ جاہ

(۲) چَرَنَ ڪَمَلِ سِئَرُ، لاڳو ڇيٽُ

ڪِنَ مَهِ، بَنِسُو، مَها پَريٽَ

اڻٽ :- ڀڳولت جي ڪنول روپي چرنن سان ٺيهه لڳي ٿو ۽
ڪن م وڏو پوت ڪام آڏو ڇو يا ڄم دوت جو ڊپ، ناس ٿي
وڃي ٿو. [مهابریت = وڏو پوت ڪام آڏو ڇو يا ڄم دوت جو.]

اَنٺ پهر، ڌرَ ڇَپَ ڇاپَ

را ڪَنهار، ڪو وِڻد ڪورَ آبَ

اڻٽ :- جيڪو اٺ ٽي پهر هريءَ جو ڇاپ ڪري ٿو،
تنهن کي راڳن هار ڪوبند روپ ڪورو، پاڻ ٽي ڏکي وٺي ٿو.

(۳) اَپَني سِيوڪَ ڪَئِرُ، سَدا پَرِ ٽپاري

پَگَتَ جَنا ڪي، ساسَ ٺهاري

اڻٽ :- پنهنجي شيوڪ جي پاڻ سدائين ٻر ٽپال ڪري ٿو
يعني ڏکيا ڪري ٿو ۽ ڀڳتن جي سواسن ڏانهن پيو ٺهاري ٿو
مٿان انهن جو هڪ سواس به نام کانسواءِ وڃي، تنهن ڪري سدائين
ڀڳتن کي پيو ڏسي.

مَانسَ ڪي ڪَئِرُ، ڪيٽَڪَ باٽَ

جَبرَ تي را ڪَئِرُ، ڏي ڪَڙَ ڇاٽَ

اڻٽ :- مانڪ کان تـمـ ٻڌائڻ جي بات ڪهڙي چئجي ۽ ٻـر
هري ڪرپا روپي هٿ سان، ڄم کان به ڏکي وٺي ٿو.

(۴) ڀَرمَلِ سوڀا، ڀَرمَلِ ريتَ

پارَ ٻَهر، اَٿَنا مَنَ ڇيٽَ

اڻٽ :- جنهن کي من ۾ پار ٻهر ڇٽ اچي ٿو، تنهن جي
سوڀا اچي ۽ ريت (مريادا) يعني رهڻي ڪرڻي ٽوڙل ٿئي ٿي.

ਲਾਗੋ ਹੇਤੁ ॥ ਖਿਨ ਮਹਿ ਬਿਸਰਿਓ ਮਹਾ ਪਰੇਤੁ ॥ ਆਠ ਪਹਰ ਹਰਿ
ਹਰਿ ਜਪੁ ਜਾਪਿ ॥ ਰਾਖਨਹਾਰ ਗੋਵਿੰਦ ਗੁਰ ਆਪਿ ॥ ੨ ॥ ਅਪਨੇ
ਸੇਵਕ ਕਉ ਸਦਾ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰੈ ॥ ਭਗਤ ਜਨਾ ਕੇ ਸਾਸ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਮਾਨਸ
ਕੀ ਕਹੁ ਕੋਤਕ ਬਾਤ ॥ ਜਮ ਤੇ ਰਾਖੈ ਦੋ ਕਰਿ ਹਾਥ ॥ ੩ ॥ ਨਿਰਮਲ
ਸੋਭਾ ਨਿਰਮਲ ਰੀਤਿ ॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਆਇਆ ਮਨਿ ਚੀਤਿ ॥ ਕਰਿ
ਕਿਰਪਾ ਗੁਰਿ ਦੀਨੋ ਦਾਨੁ ॥ ਨਾਨਕ ਪਾਇਆ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ॥ ੪ ॥
੩੩ ॥ ੪੬ ॥

ਪਿਰੋ ਮਹਲਾ ਪੰਜਵਾਨ ਸ਼ਬਦ (੨੬)

ਗੁਰੂ ਸਰਤ ਅਹੀ

(੧) ਕੁਰੁ ਸੁਹ੍ਰਸਨੁ ਦੁਨੀ, ਪੁਨ੍ਹੁ ਕੁਨੀ

ਨਾਮੁ ਲੋਚਨੁ, ਮਨੁ ਮੇਰੁ ਲੀ

ਅਰਥ :- ਜੇਹੜੇ ਕੁਰੁ ਦੁਨੀ ਦੇ ਸੁਹ੍ਰਸਨੁ ਨੀ, ਪੁਨ੍ਹੁ ਕੁਨੀ
ਦੁਨੀ ਦੀ ਰਾਹੀਂ ਨਾਮੁ ਲੋਚਨੁ ਪ੍ਰੇਮਿਤੁ ਜੋ ਨਾਮੁ, ਮਨੁ ਮੇਰੁ ਭਾਗੀ ਨੀ।

ਹੈਨੁ ਦੰਤਾਲ, ਸਦਾ ਕਰਪਾਲ

ਪੰਨਿ ਕੁਨੀ, ਸੁਨੀ ਜੁਗਪਾਲ

ਅਰਥ :- ਦੰਤਾਲ ਦੰਤ ਪਾਲ ਪ੍ਰੇਮਿਤੁ ਸਦਾ ਕਰਪਾਲ ਹੋਵੇ, ਜੇਹੜੇ
ਕੁਨੀ ਸਬ ਜੁਗਪਾਲ ਨਾਮੁ ਲੀ ਰਾਹੀਂ ਨੀ।

ਸੁਨੁ ਕਰੁ ਸੁਨੁ ਕਰੁ ਅਨੰਦ ਕੁਨੀ

ਸਾਦੁ ਸੁਨੀ ਮਿਤੀ ਪ੍ਰੇਮੀ, ਅਨੰਦੁ ਕਰੁ ਰਸਨੁ ਪੰਨੀ

(੧ ਕੁ ਰਾਗ)

ਅਰਥ :- ਸਾਦੁ ਸੁਨੀ ਜੀ ਕੁਨੀ ਕੁਨੀ ਸੁਨੀ ਸੁਨੀ
ਨੀ ਨੀ। ਸੁਨੀ ਜੀ ਸੁਨੀ ਕੁਨੀ ਕੁਨੀ : ਪ੍ਰੇਮ ਮਿਤੀ ਰਾਹੀਂ ਨੀ : ਸੁਨੀ
ਸਾਨੁ ਅਰਥੁ ਕੁਨੀ : ਨਾਮੁ ਭਾਗੀ ਨੀ। [ਪੰਨੀ = ਆਚਾਰੀ ਨੀ।]

ਅਰਥ :- ਜੇਹੜੀ ਯਾਤਰਾ ਕਾਫੀ ਬਨਾ ਬਕ ਨਾ ਤੀ ਲੇਖੀ, ਯਾਤਰੀ, ਯਾਤਰਾ
ਅਰਥ ਲਾਮ ਦੁਆਰੀ ਯੋਜਨ ਬਨਾ, ਨਰਸ਼ਨਾ ਦੁਆਰੀ, ਜਿਸ ਨਾ ਤੀ ਲੇਖੀ ਸਕੇ।
ਲੇਖੀ ਦੀ ਅਗਿਆਨ ਦੁਆਰੀ ਦੁਹਰੇ ਯਾ ਹੁਮੀਏ ਦੁਆਰੀ ਦੁਹਰੇ ਜੀ ਹੁਮੀਏ,
ਕੋ ਜਿਸ ਮਰਯੂ ਜੋ ਦੁਹਰੇ ਦੁਹਰੇ ਲੇਖੀ ਨਾ। ਜਿਸਦੇ ਹੁਮੀਏ ਦੁਆਰੀ
ਦੁਹਰੇ ਲਾਸ ਨੀ ਨਾ, ਤੇਜ਼ੀਨ ਨੀ ਦੁਹਰੇ ਲਾਸ ਨੀ ਨਾ।

ਕਾਮ ਕਰੋ, ਯਾਤਰੀ ਮੁਖ ਪੰਜਾਬੀ

ਜਿਸ ਕਿਸਾਨ, ਸੁਪਰ ਪੰਜਾਬੀ

ਅਰਥ :- ਜੀ, ਜਿਸ ਕਾਮ, ਕਰੋ, ਯਾਤਰੀ, ਮੁਖ ਪੰਜਾਬੀ, ਯਾਤਰੀ
ਅਰਥ :- ਜਿਸਦੇ ਯਾਤਰੀ, ਜਿਸਦੇ ਯਾਤਰੀ, ਜਿਸਦੇ ਯਾਤਰੀ, ਜਿਸਦੇ ਯਾਤਰੀ।

(੨) ਧਨੁ ਧਨੁ ਸਾਧ, ਧਨੁ ਧਨੁ

ਅਥ ਪੰਜ, ਕੀਰਤਨ ਕਰੋ

ਅਰਥ :- ਜੀ, ਜਿਸ ਧਨੁ ਧਨੁ, ਜਿਸ ਧਨੁ ਧਨੁ, ਜਿਸ ਧਨੁ ਧਨੁ, ਜਿਸ ਧਨੁ ਧਨੁ।
ਅਥ ਨੀ ਪੰਜ, ਜੀ, ਜਿਸ ਧਨੁ ਧਨੁ, ਜਿਸ ਧਨੁ ਧਨੁ, ਜਿਸ ਧਨੁ ਧਨੁ, ਜਿਸ ਧਨੁ ਧਨੁ।

ਧਨੁ ਧਨੁ, ਧਨੁ ਧਨੁ, ਧਨੁ ਧਨੁ

ਸਰਪੰਠੀ, ਪੰਜ ਪੰਜ

ਅਰਥ :- ਜੀ, ਜਿਸ ਧਨੁ ਧਨੁ, ਜਿਸ ਧਨੁ ਧਨੁ, ਜਿਸ ਧਨੁ ਧਨੁ, ਜਿਸ ਧਨੁ ਧਨੁ।
ਅਥ, ਜੀ, ਜਿਸ ਧਨੁ ਧਨੁ, ਜਿਸ ਧਨੁ ਧਨੁ, ਜਿਸ ਧਨੁ ਧਨੁ, ਜਿਸ ਧਨੁ ਧਨੁ।
ਪੰਜ, ਜੀ, ਜਿਸ ਧਨੁ ਧਨੁ, ਜਿਸ ਧਨੁ ਧਨੁ, ਜਿਸ ਧਨੁ ਧਨੁ, ਜਿਸ ਧਨੁ ਧਨੁ।
ਪੰਜ, ਜੀ, ਜਿਸ ਧਨੁ ਧਨੁ, ਜਿਸ ਧਨੁ ਧਨੁ, ਜਿਸ ਧਨੁ ਧਨੁ, ਜਿਸ ਧਨੁ ਧਨੁ।

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫

ਗੁਰ ਸੁਖਸੰਨ ਹੋਏ ਭਉ ਗਏ ॥ ਨਾਮ ਨਿਰੰਜਨ ਮਨ ਮਹਿ
ਲਾਏ ॥ ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਸਦਾ ਕਿਰਪਾਲ ॥ ਬਿਨਸਿ ਗਏ ਸਗਲੇ
ਜੰਜਾਲ ॥ ੧ ॥ ਸੂਖ ਸਹਜ ਆਨੰਦ ਘਨੇ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਮਿਟੇ ਭੈ ਭਰਮਾ
ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਹਰਿ ਹਰਿ ਰਸਨ ਭਨੇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਚਰਨ ਕਮਲ ਸਿਉ

پرومان :- ”ڪرم ڌرم پاڪند جو ڏينهن، تن جڙ جا ڳاڙهي لڙهي
لڙائي ڪيڙن ڪاوه ڪڙي ڪا، ٿيڪه سموت چٽ ڇڏي“

[زا ڪر سوهي مڃا پنهنجون شهد (۵۰)]

اوت :- هي پاڻي ! هي پاڪند سان ڪيل ڪرم ۽ ڌرم ڏسڻ
۾ اچن ٿا، تنڪي محصول وٺندڙ جڙ لٽي ٿو، تنهن ڪري ارحمن
ڪوٽاڙ جو لڙاڻ يعني اڪوس ڪيڙن ڳاڙي، جنهن جي لڪه ماڻو
سمون ڪوٽ سان اوچين ڇٽندا.

گورو ڪور ٿند، مڙي من ڏاه

جڙ جڙ ڪي ميل اُٿاري، ٻنڌن ڪاٺ ڌر سڏيڪه ملاء

(اڪ ڏاه)

اوت :- هي منهنجا من ! تون گورو ڪور ٿو جي روپ کي ڏاه
نه جڙ مڙ هي پاڻي وڙهي ميل ناس ڪري ٿي ۽ سڀني پوڪارن
جا ٻنڌن ڪاٺي، لوڳي هريءَ سان ملائي.

(۲) ٿيڙ ڏاه، ڪها سڄي سڀل

من ڪٿي ڏاهي، ڏوهي ميل

اوت :- جيئن من کي ڏوهي جو روڙ وڙاي ٿو، جيئن
ليڙن لي اڻسان ڪوٽ سان ۽ پٿر جي پوڪا ڪوٽ سان پوڪرائي
ڪيئن ٿيندي؟ [سڄ = پوڪرائي، سڀل = پٿر.]

ڪوٽ ڪرم، ٻنڌن ڪا مڙ

ڌر ڪي پڇن پڻ، پوڙ ڀڙ

اوت :- نام بنا ڪو وڙين ڪرم، گويا ٻنڌن جو (مول) پاڙ آهن.
هريءَ هي پڇن ڪا سراءِ بيا بداهت اڃا ۽ (پول) پورا يا خالي آهن.

(۳) پڻ ڪاٺي، پڙ ڇيڻ ٿي پڙ ڪه

روڙ ڪه ڄاه، ٽن آڙي دڙ ڪه

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫

ਲਾਜ ਮਰੈ ਜੋ ਨਾਮੁ ਨ ਲੇਵੈ ॥ ਨਾਮ ਬਿਹੂਨ ਸੁਖੀ ਕਿਉ ਮੋਵੈ ॥
ਹਰਿ ਸਿਮਰਨੁ ਛਾਡਿ ਪਰਮ ਗਤਿ ਚਾਹੈ ॥ ਮੂਲ ਬਿਨਾ ਸਾਖਾ ਕਤ ਆਹੈ
॥ ੧ ॥ ਗੁਰੁ ਗੋਵਿੰਦੁ ਮੇਰੇ ਮਨ ਧਿਆਇ ॥ ਜਨਮ ਜਨਮ ਕੀ ਮੈਲੁ
ਉਤਾਰੈ ਬੰਧਨ ਕਾਟਿ ਹਰਿ ਸੰਗਿ ਮਿਲਾਇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਤੀਰਥਿ
ਨਾਇ ਕਹਾ ਸੁਚਿ ਸੈਲੁ ॥ ਮਨ ਕਉ ਵਿਆਪੈ ਹਉਮੈ ਮੈਲੁ ॥ ਕੋਟਿ
ਕਰਮ ਬੰਧਨ ਕਾ ਮੂਲੁ ॥ ਹਰਿ ਕੇ ਭਜਨ ਬਿਨੁ ਬਿਰਥਾ ਪੂਲੁ ॥ ੨ ॥
ਬਿਨੁ ਖਾਏ ਬੂਝੈ ਨਹੀ ਭੂਖ ॥ ਰੋਗੁ ਜਾਇ ਤਾਂ ਉਤਰਹਿ ਦੁਖ ॥ ਕਾਮ
ਕ੍ਰੋਧ ਲੋਭ ਮੋਹ ਬਿਆਪਿਆ ॥ ਜਿਨਿ ਪ੍ਰਭਿ ਕੀਨਾ ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਨਹੀ
ਜਾਪਿਆ ॥ ੩ ॥ ਧਨੁ ਧਨੁ ਸਾਧ ਧੰਨੁ ਹਰਿ ਨਾਉ ॥ ਆਠ ਪਹਰ
ਕੀਰਤਨੁ ਗੁਣ ਗਾਉ ॥ ਧਨੁ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਧਨੁ ਕਰਣੈ ਹਾਰ ॥ ਸਰਣਿ
ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭ ਪੁਰਖ ਅਪਾਰ ॥ ੪ ॥ ੩੨ ॥ ੪੫ ॥

ਪਿਰੋ ਮਹਲਾ ਪੰਜਵਾਨ ਸ਼ਬਦ (੨੦)

ਗੁਰੂ ਰੂਪ ਗੋਬਿੰਦ ਕੀ ਧਿਆਨ ਤੇ ਜਨਮ ਹਰੁ ਕਾਨ
ਜਿਤੀ ਪ੍ਰਾਨੁ ਪ੍ਰਾਨੁ

(੧) ਲਾਜ ਮਰੈ, ਜੋ ਨਾਮੁ ਨ ਲੇਵੈ
ਨਾਮੁ ਪ੍ਰਾਨੁ, ਸੁਖੀ ਕਿਉ ਮੋਵੈ

ਅਰਥ :- ਜੋ ਪ੍ਰਾਨੁ ਨਾਮੁ ਨ ਲੇਵੈ, ਸੋ ਸ਼ਰਮ ਚਾਨ ਮਰੈ ਆਹੈ ਨ
ਜਿਤੀ ਪ੍ਰਾਨੁ, ਨਾਮੁ ਕਾਨਸ਼੍ਵਰ ਸੁਖੀ ਕਿਉ ਮੋਵੈ ? [ਪ੍ਰਾਨੁ = ਰਹਿਤ, ਕਾਨਸ਼੍ਵਰ]

ਹਰਿ ਸਿਮਰਨੁ ਛਾਡਿ, ਪਰਮ ਗਤਿ ਚਾਹੈ
ਮੂਲੁ ਬਿਨੁ, ਸਾਖਾ ਕਤ ਆਹੈ

ਅਰਥ :- ਜੋ ਹਰਿ ਸਿਮਰਨੁ ਛਾਡਿ, ਪਰਮ ਗਤਿ ਚਾਹੈ, ਭੈਰਉ
(ਸੋ ਅਗਿਆਨੀ ਆਹੈ) ਜਿਹੜੀ ਟਰੀਖ ਪਾਠ ਕਾਨਸ਼੍ਵਰ ਸਾਖਰਨ ਕਿਐਨ
ਰਹਿਤੀ, ਨਹੜੀ ਟਰੀਖ ਨਾਮੁ ਰੂਪੀ ਮੂਲ ਕਾਨਸ਼੍ਵਰ ਕਰਮ ਕਾਨੁ ਪ੍ਰਾਨੁ
ਰੂਪੀ ਸਾਖਰਨ ਕਿਐਨ ਫਾਨੁ ਫਾਨੁ ? ਮੁਲਕ ਨਾਹੀ ਪਿਆ
ਕਰਮ ਅਗਿਆਨੀ

اروڻ ۽ جيڪي هريءَ جو نام من ۾ وسائين ٿا، سي جيڪي
اڃا اُن کي ٿا، سي انهن جون پوريون ٿين ٿيون.

آوڻ ڄاڻ رهي، هر ڏٺا
پڪٽ پاء، پرڀ کي ٿو لاءِ

اروڻ ۽ هي هريءَ جو نام ڏيائين ٿا ۽ پريما پڳتيءَ سان پريو
سان ٿو لڳائين ٿا، اهي جنم روڻ جي ٿوري کان چئن ٿا.

(۳) ڀنسي ڪام ڪروڙ اهنڪار

تو ٿي مائٽا، موهر پٽار

اروڻ ۽ انهن جو ڪام ڪروڙ ۽ اهنڪار ناس ٿي ٿو ۽ هو
مايا جي موهر ۽ پيار کان دورو رهن ٿا.

پرڀ کي ٿيڪ، رهي دن رات

ٻار ٻوهر ڪري، چس دات

اروڻ ۽ جن کي ٻار ٻوهر دات بخشي ٿو، سي ڏينهن رات
سندس آسري ۾ رهن ٿا.

(۴) ڪڙن ڪراون مار سڻامي

نڪل گهٽا کي آنرجامي

اروڻ ۽ اهي پرش اهاڻي ويٺي ٿا ڪن نه ”هي ڪرڻهار
سوامي! تون سڀني جيون جي اندر جيڪي وهي واپري ٿو، سو
ڄاڻين ٿو.“

ڪڙ ڪڙها، آڻي شيوا لاءِ

ٿانڪ داس، ٿيري سرڻاءِ.

اروڻ ۽ سري ٿورو اوچن صاحب ويٺي ڪري چوڻ ٿا ته
”مان داس ٿيندي سرڻ آيو آهيان، تون ڏيا هي نظر ڪري،
”مؤلڪي ٻينجي شيوا ۾ لڳاءِ.“

ਪਾਏ ਸੇਵ ॥ ੧ ॥ ਸਰਬ ਸੁਖਾ ਪ੍ਰਭ ਤੇਰੇ ਨਾਉ ॥ ਆਠ ਪਹਰ ਮੇਰੇ
ਮਨ ਗਾਉ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜੋ ਇਛਹਿ ਸੋਈ ਫਲੁ ਪਾਏ ॥ ਹਰਿ ਕਾ
ਨਾਮੁ ਮੰਨਿ ਵਸਾਏ ॥ ਆਵਣ ਜਾਣ ਰਹੇ ਹਰਿ ਧਿਆਇ ॥ ਭਗਤਿ
ਭਾਇ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਲਿਵ ਲਾਇ ॥ ੨ ॥ ਬਿਨਸੇ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਅਹੰਕਾਰ ॥
ਤੂਟੇ ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਪਿਆਰ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਟੇਕ ਰਹੈ ਦਿਨੁ ਰਾਤਿ ॥
ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਕਰੇ ਜਿਸੁ ਦਾਤਿ ॥ ੩ ॥ ਕਰਨ ਕਰਾਵਨਹਾਰ ਸੁਆਮੀ ॥
ਸਗਲ ਘਟਾ ਕੇ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ॥ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਅਪਨੀ ਸੇਵਾ ਲਾਇ ॥
ਨਾਨਕ ਦਾਸ ਤੇਰੀ ਸਰਣਾਇ ॥ ੪ ॥ ੩੧ ॥ ੪੪ ॥

ਪਿਰਤ ਮਹਲਾ ਪੰਜਵਾਨ ਸ਼ਬਦ (੨੨)

ਸਮਰਪਤੁ ਚੋ. ਚਲ

(੧) ਜਿਸ ਸਿਮਰਤ, ਮਨ ਚੋ ਪ੍ਰਕਾਸੁ

ਮਿਸਰਿ ਕਲਿਸ਼, ਸੁਕ ਸੋਚਿ ਨਾਮਿ

ਅਰਥ :- ਜਿਹਨ (ਪ੍ਰਮਾਣ) ਜੀ ਸਮਰਪਤੁ ਸਨ, ਮਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਚਲੀ
ਠੀ, ਕਲਿਸ਼ ਮੱਧੀ ਰਹਿਨ ਠੀ ਸੁਕ ਮਨ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਠੀ ਨਾਮੁ, ਨੇਹਨ
ਕੀ ਨਾਮੁ ਸਮਰ.

ਤਿਸਰਿ ਪ੍ਰਾਪਤਿ, ਜਿਸ ਪ੍ਰਤਿ ਦਿਸ਼

ਪ੍ਰਤਿ ਰੀ ਗੁਰ ਕੀ, ਪਾਠੀ ਸ਼ਿਵ

ਅਰਥ :- ਅਰ ਸਮਰਪਤੁ ਅਨ ਕੀ ਠੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਚਲੀ, ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਪ੍ਰਤਿ ਪਾਠ
ਠੀ ਠੀ ਠੀ ਪ੍ਰਤਿ ਗੁਰ ਕੀ ਸ਼ਿਵਾ ਕੀ ਠੀ.

ਸਰਪਤੁ ਸੁਕ, ਪ੍ਰਤਿ ਤਿਰੋ ਨਾਮੁ

ਅਰਥ :- ਸਿਰੀ ਮਨ ਕਾ (੧) ਰਹਾਤ

ਅਰਥ :- ਹੀ ਪ੍ਰਤਿ ਨੇਹਨ ਨਾਮੁ ਸਿਰੀ ਸੁਕ ਚੋ ਤਿਰੋ ਠੀ ਠੀ.
ਹੀ ਮੇਹਨਾ ਮਨ ! ਨਾਮੁ ਠੀ ਪ੍ਰਤਿ ਨੇਹਨ ਨਾਮੁ ਅਨ ਜਾ ਕੀ ਗਾ.

(੨) ਜੋ ਲੋਚਨ, ਸੁਠੀ ਚਲ ਪਾਠੀ

ਚਰ ਕਾ ਨਾਮੁ, ਮਨੁ ਸਾਠੀ

ਅਰਥ :- ਹੋ ਕਰੋ ਤਿਨ ਘਟਾਨ ਹੋ ਕੇ ਕੇ ਮੇਰੇ ਮੇਰੇ ਜਿਹੀ
ਨੂੰ ਹੋਈ ਪ੍ਰੀਤੀ ; ਪ੍ਰੀਤੀ ਕਰਨ ਸਨ, ਸਦਾਨ ਅਤਰ ਲੈਣੀ ਨੂੰ.

(੩) ਸਾਧਾ ਫਨ, ਸਾਧੀ ਫਨੀ

ਕੁਰ ਪੂਰੀ ਤੀ, ਪ੍ਰੀਤੀ ਮਿਤ ਪਾਣੀ

ਅਰਥ :- ਜੇਹਨ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਰੂਪੀ ਸੋਹਨ ਪ੍ਰੀਤੀ ਨੂੰ, ਅਨ
ਕੀ ਸੋਹੀ ਹੋਈ ਪ੍ਰੀਤੀ ਨੂੰ ; ਹੋ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕਰਨ, ਅਨ ਮੇਰੇ
ਪਾਣੀ ਨੂੰ.

ਕਰ ਕਰਾ ਜਿਸ, ਰਾਗਨ ਹਾਰਾ

ਫਾਜ਼ਾ ਸਿੰਗਲ, ਮਿਤੀ ਫਾਜ਼ਾ

ਅਰਥ :- ਰਾਗਨ ਹਾਰ ਜੇਹਨ ਕੀ ਕਰਾ ਕਰੀ ਰਾਗਨ, ਨੇਹਨ
ਜੇਹਨ ਰਾਗਨ ਰਾਗਨ ਨੂੰ ; ਹੋਈ ਨੂੰ.

(੪) ਪਾਰ ਪ੍ਰੀਤੀ, ਲਾਗੋ ਫਨ

ਪ੍ਰੀਤੀ ਪ੍ਰੀਤੀ, ਰਾਗਨ ਪ੍ਰੀਤੀ

ਅਰਥ :- ਜੇਹਨ ਪਾਰ ਪ੍ਰੀਤੀ ਨੂੰ, ਸੋਹਨ ਪ੍ਰੀਤੀ ਨੂੰ, ਲੇਹਨ
ਪ੍ਰੀਤੀ ਪ੍ਰੀਤੀ, ਜੇਹਨ ਪ੍ਰੀਤੀ ; ਰਾਗਨ ਨੂੰ, ਹੋਈ ਨੂੰ, ਸੋ
ਲੇਹਨ ਪ੍ਰੀਤੀ ਨੂੰ. [ਪ੍ਰੀਤੀ = ਪ੍ਰੀਤੀ, ਪ੍ਰੀਤੀ ਪ੍ਰੀਤੀ]

ਪ੍ਰੀਤੀ ਮਿਤ, ਮਿਤੀ ਕੋਪਾਲ

ਫਾਜ਼ਾ ਕਰੇ ਕਰੇ, ਪ੍ਰੀਤੀ ਫਾਜ਼ਾ

ਅਰਥ :- ਸੋਹੀ ਕਰੇ ਰਾਗਨ ਸਾਧੀ ਸਾਧੀ ਨੂੰ, ਜੇਹਨ
ਕਰੇ ਕਰੇ, ਲੇਹਨ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰੀਤੀ ; ਪ੍ਰੀਤੀ, ਮੇਰੇ ਕੋਪਾਲ
ਸਨ ਮੇਰੇ ਕਰੇ.

ਭੈਰਵ ਮਹਲਾ ੫

ਜਿਸੁ ਸਿਮਰਤ ਮਨਿ ਹੋਇ ਪ੍ਰਗਾਸੁ ॥ ਮਿਟਹਿ ਕਲੇਸ ਸੁਖ
ਸਹਜਿ ਨਿਵਾਸੁ ॥ ਤਿਸਹਿ ਪ੍ਰਗਾਸਿ ਜਿਸੁ ਪ੍ਰਭੁ ਦੇਇ ॥ ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਕ

ਪਾਏ ਸੇਵ ॥ ੧ ॥ ਸਰਬ ਸੁਖਾ ਪ੍ਰਭ ਤੇਰੇ ਨਾਉ ॥ ਆਠ ਪਹਰ ਮੇਰੇ
ਮਨ ਗਾਉ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜੋ ਇਛਹਿ ਸੋਈ ਫਲੁ ਪਾਏ ॥ ਹਰਿ ਕਾ
ਨਾਮੁ ਮੰਨਿ ਵਸਾਏ ॥ ਆਵਣ ਜਾਣ ਰਹੇ ਹਰਿ ਧਿਆਇ ॥ ਭਗਤਿ
ਭਾਇ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਲਿਵ ਲਾਇ ॥ ੨ ॥ ਬਿਨਸੇ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਅਹੰਕਾਰ ॥
ਤੂਟੇ ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਪਿਆਰ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਟੇਕ ਰਹੈ ਦਿਨੁ ਰਾਤਿ ॥
ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਕਰੇ ਜਿਸੁ ਦਾਤਿ ॥ ੩ ॥ ਕਰਨ ਕਰਾਵਨਹਾਰ ਸੁਆਮੀ ॥
ਸਗਲ ਘਟਾ ਕੇ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ॥ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਅਪਨੀ ਸੇਵਾ ਲਾਇ ॥
ਨਾਨਕ ਦਾਸ ਤੇਰੀ ਸਰਣਾਇ ॥ ੪ ॥ ੩੧ ॥ ੪੪ ॥

ਪਿਰੋ ਮਹਲਾ ਪੰਜਵਾਨ ਸ਼ਬਦ (੪੪)

ਸਮਰਤ ਚੋ ਭਨ

(੧) ਜਿਸ ਸਿਮਰਤ, ਮਨ ਦੂਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼

ਮਿੱਥੈ ਕਲਿਸ਼, ਸੁਕ ਸੋਝੇ ਨਾਮ

ਅਰਥ :- ਜਨਮ (ਪ੍ਰਮਾਣ) ਜੋ ਸਮਰਤ ਸਨ, ਮਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਹੀ
ਨਹੀ ਕਲਿਸ਼ ਮਿੱਥੈ ਰਹੇ ਨਾ ਸੁਕ ਮਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਨਹੀ
ਕੀ ਨਹੀ ਸਮਰਤ

ਜਿਸ ਪ੍ਰਾਪਤ, ਜਿਸ ਪ੍ਰਾਪਤ

ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਰੇ, ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸ਼ੀਤ

ਅਰਥ :- ਅਹੀ ਸਮਰਤ ਅਹੀ ਕੀ, ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਹੀ, ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ
ਨਹੀ ਨਹੀ ਅਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਰੇ ਜੀ ਸ਼ੀਤ ਨਾ

ਸਰਬ ਸੁਕ, ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤਿਰੋ ਨਾ

ਅਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਮਿਰੀ ਮਨ ਕਾ (੧੪੪)

ਅਰਥ :- ਅਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਹੀ ਨਹੀ ਨਹੀ ਸੁਕ ਜੋ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ
ਅਹੀ ਮਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਹੀ ਨਹੀ ਨਹੀ ਨਹੀ ਨਹੀ ਨਹੀ ਨਹੀ ਨਹੀ

(੨) ਜੋ ਲਿਖੇ, ਸੁਕੀ ਭਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ

ਦਰ ਕਾ ਨਾਮ, ਮਨ ਸੁਕੀ

ਅਰਥ :- ਹੋ ਕਰੋ ਤਿਨ ਮਿਥਾਨ ਹਕ ਕਨ ਮੇਰੇ ਮਾਫ ਕਰੀ ਜਿਥੀ
ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਪ੍ਰੀਤੀ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਨ ਸਨ, ਸਦਾਨਿ ਆਰ ਨੀਂ ਨਹੀਂ

(੩) ਸਾਧਾ ਫਨ, ਸਾਧੀ ਭੀ ਨਾਨੀ

ਕਰੋ ਪ੍ਰੇਮੀ ਨੀ, ਪ੍ਰੇਮੀ ਮਿਤ ਪਾਨੀ

ਅਰਥ :- ਜੇਹਨ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਹੋਈ ਸੋਹਣੀ ਪ੍ਰੇਮ ਨੀਂ ਨਹੀਂ, ਅਨ
ਕੀ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਪ੍ਰੀਤੀ ਨੀਂ ॥ ਹੋ ਪ੍ਰੇਮੀ ਹੋਰੋ ਹੋਰੋ, ਅਨ ਮੇਰੇ
ਪਾਨੀ ਨਹੀਂ

ਕਰੋ ਕਰਾ ਜਿਨ, ਰਾਗਨ ਹਾਰਾ

ਤਾਕਾ ਸਿਕਲ, ਮਿਤੀ ਆਰ ਨਾਨਾ

ਅਰਥ :- ਰਾਗਨ ਹਾਰ ਜੇਹਨ ਕੀ ਕਰਾ ਕਰੀ (ਕੀ ਆਰ ਨੀਂ) ਨਹੀਂ
ਜੇਹਨ ਅਗਨੀ ਹੋਈ ਆਰ ਨੀਂ ਨਹੀਂ ॥ ਹੋ ਪ੍ਰੇਮੀ

(੪) ਪਾਰ ਪ੍ਰੇਮੀ, ਲਾਗੋ ਫਨ

ਪ੍ਰੇਮੀ ਪ੍ਰੇਮ, ਰਿਹਾ ਪ੍ਰੇਮੀ

ਅਰਥ :- ਜੇਹਨ ਪਾਰ ਪ੍ਰੇਮੀ ਸਨ, ਸੋਹਣੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਨਹੀਂ, ਲੇਹਿਨ
ਪ੍ਰੇਮੀ ਪ੍ਰੇਮੀ, ਜੇਹਨ ਪ੍ਰੇਮੀ ॥ ਪ੍ਰੇਮੀ ਪ੍ਰੇਮੀ, ਪ੍ਰੇਮੀ ਪ੍ਰੇਮੀ, ਸੋ
ਪ੍ਰੇਮੀ ਪ੍ਰੇਮੀ [ਪ੍ਰੇਮੀ = ਪ੍ਰੇਮੀ, ਪ੍ਰੇਮੀ ਪ੍ਰੇਮੀ]

ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ, ਮਿਤੀ ਕੋ ਪਾਲ

ਨਾਨਕੇ ਕਰੋ, ਪ੍ਰੀਤੀ ਫਨ

ਅਰਥ :- ਸੋਹਣੀ ਹੋਰੋ ਅਗਨੀ ਸਾਧੀ ਪ੍ਰੇਮੀ ਨਹੀਂ, ਜੇਹਨ
ਹੋਰੋ ਜੇਹਨ ਪ੍ਰੀਤੀ, ਲੇਹਿਨ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ॥ ਪ੍ਰੇਮੀ ਪ੍ਰੇਮੀ, ਪ੍ਰੇਮੀ ਪ੍ਰੇਮੀ
ਸਨ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰੇਮੀ

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫

ਜਿਸੁ ਸਿਮਰਤ ਮਨਿ ਹੋਇ ਪ੍ਰਗਾਸੁ ॥ ਮਿਟਹਿ ਕਲੇਸ ਸੁਖ
ਸਹਜਿ ਨਿਵਾਸੁ ॥ ਤਿਸਹਿ ਪ੍ਰਗਾਪਤਿ ਜਿਸੁ ਪ੍ਰਭੁ ਦੇਇ ॥ ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਕੀ

॥ ۹ ॥ سیمر مٹا تُو ساچا سَہی ॥ ہلٹت پلٹت تُمہری گت
 ہوتی ॥ ۹ ॥ رہاؤ ॥ پُرخ نیرنجن سیرنجنہار ॥ جیہا جت
 دےہی آہار ॥ کَہتِ ختِ خن بختنہار ॥ بگتِ بگتِ سدا
 نرسنہار ॥ ۲ ॥ ساچا دھن ساچا وڈیاہی ॥ گُہر پُہر تے نیرنجن
 مٹتِ پاہی ॥ کَہتِ کَہتِ جیس راکنہار ॥ تاکا سگال مٹتِ
 اُپیاہا ॥ ۳ ॥ پاربھم سیتِ لاکھ پیاہا ॥ پُہر پُہر
 رگتِ نیرنجن ॥ بھم بھم مٹتِ مٹتِ گوپال ॥ ناہک کتِ
 گُہر بھتِ دیاہا ॥ ۴ ॥ ۳۰ ॥ ۴۳ ॥

پیر و محلا پنچوان شبد (۴۳)

پر پُ داتار آہی

(۱) سَہ تے اُچا جاکا تے، سدا سدا کَہتِ کَہتِ

جس سمرت سگلا دُکھ جاکا، سرب سرب سرب سرب سرب سرب
 اوتہ۔ ہی پائی! جنہن پر میسور جو نالو سب کان اوچو آہی
 نہن جا تون سدائیں کَہتِ جاکا، اُن جی سمرت سان سب دُکھ ناس
 تے وچن تے سب سب اچے من پر دس تے۔

سمر مٹا، تُو ساچا سوا

ہلٹت پلٹت، تُمہری گتِ دوا (اک دوا)

اوتہ۔ ہی منہنجا من! تون ان سچے پر پُہر کی سمر تر نہنچے
 لوک توڑی پر لوک پر گتِ تے۔ [ہلٹت پلٹت = ہی لوک ۽ پر لوک]۔

(۲) پر کہ نیرنجن، سرجن ہار

چیتِ جنت، دیوی آہار

اوتہ۔ ہو پر کہ (نیرنجن) مایا کان دھت ۽ سرشتیہ جو
 رچندر آہی ۽ سینی جیون ۽ جنتون کی کاڈ وڈ تے تُو۔ [آہار = کاڈو]۔

کوتِ خطی، کن بخشیار

پگتِ پاء، سدا استار

ਅਰਥ :- ਕੌਰਨ ਜੀ ਮਿਲਾਪ ਸਾਨ ਨਿ ਮਨ ਮ ਅੰਦ ਨਿ ਨਿ ਨਿ
ਮੁਰਾਨ ਜੀ ਨਿਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਜੋ ਨਾਮ ਆਹੀ ।

(੩) ਜਨਰ ਸਰ੍ਵ ਕ੍ਰਿਪਾ, ਮਿਤੀ ਜਰ ਨਰਾਸ

ਸਾਧ ਸੰਨਿਤ, ਆਨੰਦ ਕਮਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼

ਅਰਥ :- ਜਨਰ ਸਰ੍ਵ ਜਸੁ ਨਿਰੋਧ ; ਜਰ ਅਦਕਨ ਜਰ ਨਿਰੋਧ ਮਿਤੀ
ਮਿਤੀ ਨਿਰੋਧ, ਸੰਨਿਤ ਸੰਨਿਤ ਕ੍ਰਿਪਾ, ਕਮਲ ਰੂਪੀ ਹਰਿਦਾਸ, ਜੋ ਅੰਦਰ
ਜੀ ਮਾਨ ਕਾਨ ਅੰਦਰ ਹੋ ਮਿਤੀ ਨਿਰੋਧ, ਸੋ ਨਿਰੋਧ ਨਿਰੋਧ ।

ਗੁਣ ਕਾਠ, ਪ੍ਰਿਯੰਗੁ ਪ੍ਰਿਯੰਗੁ

ਪ੍ਰਿਯੰਗੁ ਮਿਤੀ, ਸੰਨਿਤ ਕਾਮ

ਅਰਥ :- ਹਰਿਦਾਸ ਜਾ ਗੁਣ ਕਾਮੀ, ਜੋ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਿਯੰਗੁ ਪ੍ਰਿਯੰਗੁ
ਨਾਮ ਅੰਦਰ ਜਾ ਨਾਮ ਪ੍ਰਿਯੰਗੁ ਜਾ ਕਾਮੀ ਮਿਤੀ ਨਿਰੋਧ ।

(੪) ਹਰਿਦਾਸ, ਅੰਨੀ ਪ੍ਰਿਯੰਗੁ

ਸੰਨਿਤ ਮਿਤੀ, ਪ੍ਰਿਯੰਗੁ ਪ੍ਰਿਯੰਗੁ

ਅਰਥ :- ਅੰਨੀ ਪ੍ਰਿਯੰਗੁ, ਜੋ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਿਯੰਗੁ ਪ੍ਰਿਯੰਗੁ
ਨਾਮ ਅੰਦਰ ਜਾ ਨਾਮ ਪ੍ਰਿਯੰਗੁ ਜਾ ਕਾਮੀ ਮਿਤੀ ਨਿਰੋਧ, ਸੋ
ਅੰਨੀ ਪ੍ਰਿਯੰਗੁ ਨਾਮ ਅੰਦਰ ਜਾ ਨਾਮ ਪ੍ਰਿਯੰਗੁ ਜਾ ਕਾਮੀ ਮਿਤੀ ਨਿਰੋਧ ।

ਕ੍ਰਿਪਾ ਕ੍ਰਿਪਾ, ਪ੍ਰਿਯੰਗੁ ਪ੍ਰਿਯੰਗੁ

ਸਾਨਿ ਪ੍ਰਿਯੰਗੁ, ਪ੍ਰਿਯੰਗੁ ਪ੍ਰਿਯੰਗੁ

ਅਰਥ :- ਸਾਨਿ ਪ੍ਰਿਯੰਗੁ, ਜੋ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਿਯੰਗੁ ਪ੍ਰਿਯੰਗੁ
ਨਾਮ ਅੰਦਰ ਜਾ ਨਾਮ ਪ੍ਰਿਯੰਗੁ ਜਾ ਕਾਮੀ ਮਿਤੀ ਨਿਰੋਧ, ਸੋ
ਸਾਨਿ ਪ੍ਰਿਯੰਗੁ ਨਾਮ ਅੰਦਰ ਜਾ ਨਾਮ ਪ੍ਰਿਯੰਗੁ ਜਾ ਕਾਮੀ ਮਿਤੀ ਨਿਰੋਧ ।

ਭੈਰਵੀ ਮਹਲਾ ੫

ਸਭ ਤੇ ਉਚਾ ਜਾਕਾ ਨਾਉ ॥ ਸਦਾ ਸਦਾ ਤਾਕੇ ਗੁਣ ਗਾਉ ॥
ਜਿਸੁ ਸਿਮਰਤ ਸਗਲਾ ਦੁਖੁ ਜਾਇ ॥ ਸਰਬ ਸੂਖ ਵਸਹਿ ਮਨਿ ਆਇ ॥

ڀيرو ۽ مڪلا پنڃوان شيد (۴۲)

گورن جي مھما

(۱) گور ميل، ٿنا ڪيو ۽ ڏو جا پاڻ

گور مڪر ڇڻيو، ڌر ڪا ٿاڻ

ارٿ ۽۔ سڃا ٿيا ڳي گورن سان ملي ڪري، دنيت پاڻ ٿيا ۾
ڪن ٿا ۽ گورن ۽ ٿاڻان هريءَ جي نام جو ڀڄن ڪن ٿا.

ڀيري چنٽ، ٿاڻ رڻگر لاکا

جنم جنم ڪا، سو ٿيا جا ڪا

ارٿ ۽۔ اٺن جي چنٽا مڻجي وڃي ٿي، ڇو جو هو ايشور جي
نام ۾ ڏنا رهن ٿا يعني هو ٻوڙ ۾ رڻگر جي وڃن ٿا، (هڙي ۽ طروح
جنم جنم جو، اڪيان جي ٿيند ۾ سٽل من، جا ڳي ٿو.

ڪر ڪر ٻا، آڻي سڀوا لائي

ساڌو سڻگر، سڙب سڪر پائي (اڪ رها)

ارٿ ۽۔ جن کي گورو ڪر ٻا ڪري پنهنجي شيوا ۾ لڳائي
ٿو، تن کي ساڌن جي سڻگر ڪري سڀورو سڪر پراپت ٿئي ٿو.

(۲) روگر ڏوگر، گور شيد ٿواري

نام اوگرڏ، من ڀير ساري

ارٿ ۽۔ اڪيان جا روگر يا سڀو جا روگر ۽ ڪام آڌڪن جا
ڏگر، گورن جي شيد سان ئي لاس ٿي سگهن ٿا، ڇاڪاڻ ته گورو ئي
آهن، جي نام روپي دوا، سڀني روڳن جي ڏين ٿا. [اوگرڏ = دوا].

گور ڀيٽ، من ڀيٽا آند

سڙب ڏٺان، نام ڳوڻٺ

ਅਰਥ :- ਜਨ ਨੀ ਭੂਭੂ ਪਾਛ ਦਿਆ ਕਰੀ ਨ੍ਰਿ ਸ੍ਰੀ ਨਾਸ ਨੀ ਸਿੰਦਰ
ਨਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹ ਨਾ । [ਕਰਮ = ਦਾ।]

(੨) ਕੁਰੁ ਅਧਿ, ਅਕੀ ਆਦਾਸ

ਕੀ ਕਰਪਾ, ਪ੍ਰੇਮ ਕਰੁ ਨਾਸ

ਅਰਥ :- ਮਨੋਹਰੀ, ਕੁਰੁ ਅਧਿ ਅਧਿ ਆਦਾਸ ਅਧਿ, ਨ੍ਰਿ ਸ੍ਰੀ
ਜਾ ਸਿੰਦਰਾ, ਮਨੋਹਰੀ ਦਿਆ ਦੁਸ਼ਟੀ ਕਰੁ

ਕੇ ਨਾਨਕ, ਕੇਰੀ ਸੁਨਾਈ

ਜੇ ਪਾਓ, ਨ੍ਰਿ ਰੇ ਰੇ ਗੁਨਾਈ

ਅਰਥ :- ਸ੍ਰੀ ਕੁਰੁ ਅਧਿ ਸਾਥ ਰਿਸਤੀ ਕਰੀ ਚੁਨ ਨਾ

“ਹੀ ਭੂਭੂ ਜਾ ਸਾਨਿ ! ਮਾਨ ਨ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਸ੍ਰੀ ਆ ਅਧਿ, ਜੇ
ਨ੍ਰਿਸ਼ਟੀ, ਨ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਮਨੋਹਰੀ ਕੀ ਰਿਸਤੀ”

ਪ੍ਰੇਮਾ :- “ਕੇਰੀ ਸ੍ਰੀ, ਨ੍ਰਿਸ਼ਟੀ, ਨ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਸ੍ਰੀ

ਰਾਗੇ ਰਾਗੇ ਨਾਨਕ, ਨਾਨਕ ਕੀ ਕੁਲੀ”

ਅਰਥ :- ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਸ੍ਰੀ ! ਮਨੋਹਰੀ ਨ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਸ੍ਰੀ ਆ ਅਧਿ

ਨ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਮਨੋਹਰੀ ਸ੍ਰੀ ਅਧਿ, ਹੀ ਰਾਗੇ ਨਾਨਕ ! ਮਾਨ ਨ੍ਰਿਸ਼ਟੀ
ਚੁਨ ਗੁਨਾ ਅਧਿ

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫

ਗੁਰ ਮਿਲਿ ਤਿਆਗਿ ਦੂਜਾ ਭਾਉ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਪਿਓ ਹਰਿ
ਕਾ ਨਾਉ ॥ ਬਿਸਰੀ ਚਿੰਤੁ ਨਾਮਿ ਰੰਗੁ ਲਾਗਾ ॥ ਜਨਮ ਜਨਮ ਕਾ
ਸੋਇਆ ਜਾਗਾ ॥ ੧ ॥ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਅਪਨੀ ਸੇਵਾ ਲਾਏ ॥ ਸਾਧੂ ਸੰਗਿ
ਸਰਬ ਸੁਖ ਪਾਏ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਰੋਗ ਦੋਖ ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਨਿਵਾਰੇ ॥
ਨਾਮ ਅਉਖਧੁ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਸਾਰੇ ॥ ਗੁਰ ਭੇਟਤ ਮਨਿ ਭਇਆ ਅਨੰਦ ॥
ਸਰਬ ਨਿਧਾਨ ਨਾਮ ਭਗਵੰਤ ॥ ੨ ॥ ਜਨਮ ਮਰਣ ਕੀ ਮਿਟੀ ਜਮ
ਤ੍ਰਾਸ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਉਧ ਕਮਲ ਬਿਗਾਸ ॥ ਗੁਣ ਗਾਵਤ ਨਿਹਚਲੁ
ਬਿਸਮ ॥ ਪੂਰਨ ਹੋਏ ਸਗਲੇ ਕਾਮ ॥ ੩ ॥ ਦੁਲਭ ਦੋਹ ਆਈ ਪਰਵਾਨੁ ॥
ਸਫਲ ਹੋਈ ਜਪਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭਿ ਕਿਰਪਾ
ਕਰੀ ॥ ਸਾਸਿ ਗਿਰਾਸਿ ਜਪਉ ਹਰਿ ਹਰੀ ॥ ੪ ॥ ੨੬ ॥ ੪੨ ॥

ارٻڙ ۽ جي ڪٽي ڪي گهٽن ڏيسن پر ڏن يا راج ڪمائين ٿا
 به سڪ ٿا پر ايت ڪري سگهن. پر جيڪي هريءَ جا گڻ ڳائين
 ٿا، سي ئي سڪ پائين ٿا.

سو ڪر سڃڻ، آئند لهر
 ساد سنڪٽ پائين ٿا ڀاڳي،
 ڪور مڪر ڌر ڌر ٿا ڪٽي (اڪ رها)

ارٻڙ ۽ هي ڀائي! سڄي ۽ اصلي سڪ جي آئند جي لهر جي
 ڪريو. وڏ ڀاڳي شخص ساد سنڪٽ پائين ٿا ۽ اهي ڳورن جي مڪر
 ڏٺارن، هريءَ جو ٿا ڳورن ٿا.

(۲) ٻنڌن مان پٽ، ست ٻنڌا
 ٻنڌن ڪرم ڌرم، ڌرم ڪر ٿا

ارٻڙ ۽ مان، پٽ، استري ۽ ٻين جو مهر، سڀ ٻنڌن
 روپ آهي. جيئو، جي اٽڪ ٻوڪارن جا ڌرم ڪرم، اهڪار
 سان ڪن ٿا، سي به ٻنڌن روپ آهن. [ٻنڌا = استري].

ٻنڌن ڪائن ڌار، من وڌي
 ٿڌ سڪر ٻاويءَ، لڄ ڪور ٻڌي

ارٻڙ ۽ پر جڏهين ٻنڌن ڪاٺ ڌار ٻوڪارن ٻاڻ من پر وڌي
 ٿو، ٿڌهين جيئو سڪ پائين ٿا ۽ لڄ سڙوڻ پر سمائجي وڃن ٿا.

(۳) سڀ ڇاڇڪ، ٻڌ ڏيئون ڌار
 ڪٽ ٿڌان، بي آنت ٻڌا

ارٻڙ ۽ سڀ جيئو هميشه ٻنڌڙ يا گهر ٻنڌڙ آهن ۽ سڀني ڪي
 ڏيندڙ ٻوڏو ٻاڻ آهي. هو ڪٽن جو خزانو بي آنت ۽ ٻڌا آهي.

جسڻو ڪرم، ڪري ٻڌ ٻڌا
 ڌر ڌر ٿا، ٿڌي جن چينا

ارم :- جنوں پرش گورو، ہی مہر ورتی آہی، اہی جی
من ہر کمان چو پرکاش تھی تو۔ سري گورو ار جن صاحب فرمائیں
لا ر چوکی اہڑا کٹ ڈارن کن ٹا، جن جی اورو رھجی اہی
ٹی - لا - اہن جی اُڑی یا کر ٹی برون تھی تی۔

بیرتی مہلا ۵

سُਖ ناہی بھڑتے پانی پاتے ॥ سُਖ ناہی پے پے نیرت
ناتے ॥ سُਖ ناہی بھڑتے دےس کماہے ॥ سرسب سُਖا ہر ہر گھٹ
گاہے ॥ ۱ ॥ سُਖ سہج آئند لہو ॥ ساہ سہگت پانی
وڈ ڈاگہ گورمُخ ہر ہر نام کھو ॥ ۲ ॥ رھائی ॥ بے
ماہ پیتا سوت بھیتا ॥ بے کرم پرم ہر کرم ॥ بے
کاہنہ گور مہ ॥ تہ سُخ پاتے نیرت پری بے ॥ ۳ ॥ سہ
جائیک پُڑ دےنہار ॥ گھٹ نیرت آہیت آپار ॥ جس
کرم کرم پُڑ آپنا ॥ ہر ہر نام تہ نہ نہ نہ ॥ ۴ ॥
گور آپنہ آہی اہرہاس ॥ کھیر کھیرا پُرخ گھٹ تہ ॥
کھو ناہک تہ سہر سہر ॥ جہ تہ تہ تہ رھو گھٹ
॥ ۵ ॥ ۲۷ ॥ ۳۹ ॥

پورو محلا پنچوان شبد (۴۱)

سچو سک جا ہر آہی؟

(۱) سک نامی، پے پے پے کائی

سک نامی، پیکہ پرت نامی

ارم :- گھٹ تہ کمان ۽ گھٹ گھٹ ہر سک ر آہی
لکھ کی لاکھ گھٹ تہ جہ تہ سک ر آہی تھی تو۔

سک نامی، پے پے کمانی

سرب سک، پے پے گھٹ کائی

اڏت ۽۔ پوءِ اهو تياڳي اهنڪار جو سنگ ڇڏي ٿو ۽ ڪام
ڪروڙ جو انگ به لهي ويو اٿس يعني ڪام ڪروڙ کان دور رهي ٿو.

نام ڌڻائي، ڌر ڌر ڌري

ساڌ جنا ڪي، سنگهه ٿيڙي

اڏت ۽۔ هو من ٽن سان، هري نام جي پاڻي اڇاري ٿو ۽ ساڌن
جي سنگهه ۾، پوءِ ساڳو مان ٿري پار پوي ٿو.

(۳) پٿري مٺ، ڌوئي سَنمان

سرب مٺ، پُڙن پڳوان

اڏت ۽۔ اهو پُڙ، وٺي ۽ مٺ ڪي هڪ سمان سمجهي ٿو ۽
سڀ ۾ پُڙن پڳوان جو واسو سمجهي ٿو.

پُڙ ڪي آڳاٽا مان، سَڪه پائڻا

ڪور پُڙي، ڌر نام ڌر پائڻا

اڏت ۽۔ هو پُڙي جي آڳاٽا مڃي، سَڪه پائي ٿو يعني هو دڪ
۾ ٿوڙي سَڪه ۾ پاڻي ٿي راضي رهي ٿو ۽ ايشور ڪي چوي ٿو ته
’ٿيرا پاڻا مٺا لائي‘، ڇو جو پُڙي ڪور ۽، هنڪي هري نام پڪو
ڪرايو آهي. [سمان = ساڳيو. ڌر پائڻا = پڪو ڪرايو.]

(۴) ڪر ڪرپا، جس را ڪي آبي

سوئي پگت، جِي نام جاپ

اڏت ۽۔ ڪرپا ڪري جنهن کي پُڙو پاڻ رکي وٺي ٿو، پگوائي
پگت، نام جو جاپ جِي ٿو.

من پُڙ ڪس، ڪور تي مٺ ٿي

ڪن ٺاڻڪ، ٽاڪي پُڙي پٿي.

سڀي ॥ ۱ ॥ رهاਉ ॥ ਅਹੰਬੁਧਿ ਕਾ ਛੋੜਿਆ ਸੰਗੁ ॥ ਕਾਮ ਰੋਧ ਕਾ
ਉਤਰਿਆ ਰੰਗੁ ॥ ਨਾਮ ਧਿਆਏ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰੇ ॥ ਸਾਧ ਜਨਾ ਕੇ
ਸੰਗਿ ਨਿਸਤਰੇ ॥ ੨ ॥ ਬੈਰੀ ਮੀਤ ਹੋਏ ਸੰਮਾਨ ॥ ਸਰਬ ਮਹਿ ਪੂਰਨ
ਭਗਵਾਨ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਆਗਿਆ ਮਾਨਿ ਸੁਖ ਪਾਇਆ ॥ ਗੁਰਿ ਪੂਰੇ ਹਰਿ
ਨਾਮੁ ਦਿਖਾਇਆ ॥ ੩ ॥ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਜਿਸੁ ਰਾਖੈ ਆਪਿ ॥ ਸੋਈ
ਭਗਤੁ ਜਪੈ ਨਾਮ ਜਾਪ ॥ ਮਨਿ ਪ੍ਰਗਾਸੁ ਗੁਰ ਤੇ ਮਤਿ ਲਈ ॥ ਕਹੁ
ਨਾਨਕ ਤਾਕੀ ਪੂਰੀ ਪਈ ॥ ੪ ॥ ੨੭ ॥ ੪੦ ॥

ਪੁਰੋ ਮਕਲਾ پنڃوان شبد (۴۰)

سڄي سڻم جي اڌار جا ڏاڪا

(۱) پُرتمِي چوڌِي، پُراني لندا

اُڻر کڻي سڀ، مَن کي چندا

اڻڊ - (سڄي سڻم سڳي) پورو ٻائڻن ڇڏين پُراني لندا ڇڏي،

لڏهجي سڀ سندس چندا دور آي ويئي.

لَوڀ موه سڀ، ڪيندو دُور

پُرو پُسترو، پُرو پيڪر خُور

اڻڊ - پوءِ غُو لَوڀ موه سڀ دور ڪري ڇڏي آو، اهو

پوش وڌو ويٺو آهي ۽ هونئي پورا ماڻها کي حاصران عضور ڏسي آو.

اُٺو ٽاڪي، وڌا ڪو

غُر ڀر لاءِ جهي، جن سوه (اڪ واه)

اڻڊ - اهڙو ٿيا ٿي داس ڪيو وڌو آهي، جو ٻيا دلوي

سڪ ٽوڪا ڪري، غريءَ جو سمون ڪري آو.

(۲) اُٺيند ڪا، چوڌا سڻڪ

ڪاڙ ڪروڙ ڪا، اُڻر ٽا وڻڪ

ਅਰਥ :- ਤੂੰ ਵਾਕਫ਼ਾਰਾ ਸਕਨ ਜੋ ਸਮੰਦਰ ਆਹਿਨ ਜਨਹਿ ਕਰਿ
ਨੇਨਹਿ ਸੋਨ ਹੋਇ, ਸਨਸਾਰ ਸਮੰਦਰ ਮਾਨ ਤਰਾਨ ਠੋ।

(੩) ਤਿਰਿ ਠੀਕੇ, ਨਾਹਿ ਪ੍ਰਿ ਕ੍ਰੋ

ਅੰਤਰਾਮੀ, ਸਾਚਾ ਸ੍ਰੋ

ਅਰਥ :- ਨੇਨਹਿ ਅਰਥ ਹੋਇ ਕਰਿ ਭੋਗ ਕਰੇ ਭੋਗ ਨ ਹੋਇ।
ਤੂੰ ਨੀ ਅੰਤਰਾਮੀ ਏ ਸ੍ਰੋ ਆਹਿਨ।

ਤਿਰਿ ਠੀਕੇ, ਤਿਰਾ ਮਨ ਤਾਪੁ

ਇਕਾਨ ਆਹਨ, ਤ੍ਰੋ ਦਿਪਾਤੁ

ਅਰਥ :- ਮਨਹਿ ਸ੍ਰੋ ਕੀ, ਨੇਨਹਿ ਠੀਕੇ ਏ ਮਨ ਕੀ ਨੇਨਹਿ
ਭੋ ਆਹਿ। ਹਨ ਲੋਕ ਏ ਭੋ ਲੋਕ ਭੋ ਮਨਹਿ। ਨੇਨਹਿ ਆਹਿ ਆਹਿ।

(੪) ਤਿਰਿ ਠੀਕੇ, ਤਿਰਾ ਪ੍ਰੋ ਅਸਾ

ਸਕਲ ਤ੍ਰੋ, ਪ੍ਰੋ ਕ੍ਰੋ ਤਾਸਾ

ਅਰਥ :- ਨੇਨਹਿ ਅਰਥ ਭੋ ਨੇਨਹਿ ਪ੍ਰੋ ਆਹਿ। ਹੀ ਕ੍ਰੋ
ਸਮੰਦ! ਸ੍ਰੋ ਭੋ ਜਨਤਰ ਲੋਕੀ ਨੀ ਤ੍ਰੋ ਤਾਸਾ [ਤਾਸਾ = ਸਮੰਦ]।

ਭੋ ਭੋ ਅੰਦ ਕ੍ਰੋ, ਤਿਰਿ ਦਾਸਾ

ਸ੍ਰੋ ਨਾਨਕੇ, ਸਾਚੀ ਕ੍ਰੋ ਤਾਸਾ।

ਅਰਥ :- ਹੀ ਪ੍ਰੋ! ਨੇਨਹਿ ਸਨਤ ਦਾਸ, ਮਨ ਸਾਨ ਪਾਤੀ ਭੋ
ਅੰਦ ਪ੍ਰੋ ਕਨ ਤਾ। ਸ੍ਰੋ ਕ੍ਰੋ ਆਹਿਨ ਸਾਚ ਭੋ ਮਨਹਿ ਤਾ
“ਹੀ ਸ੍ਰੋ ਕਨ ਜਾ ਆਹਿਨ! ਮਾਨ ਲੋਕੀ ਸਨਤ ਆਹਿਨ।”

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫

ਪ੍ਰਥਮੇ ਛੋਡੀ ਪਰਾਈ ਨਿੰਦਾ ॥ ਉਤਰਿ ਗਈ ਸਭ ਮਨ ਕੀ
ਚਿੰਦਾ ॥ ਲੋਭੁ ਮੋਹੁ ਸਭੁ ਕੀਨੋ ਦੂਰਿ ॥ ਪਰਮ ਬੈਸਨੋ ਪ੍ਰਭ ਪੇਖਿ ਹਜ਼ੂਰਿ
॥ ੧ ॥ ਅਸੋ ਤਿਆਗੀ ਵਿਰਲਾ ਕੋਇ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਜਪੈ ਜਨੁ

ਮਨਿ ਤਾਣੁ ॥ ਈਹਾਂ ਊਹਾਂ ਤੂ ਦੀਬਾਣੁ ॥੩॥ ਤੇਰੀ ਟੇਕ ਤੇਰਾ ਭਰਵਾਸਾ ॥
ਸਗਲ ਧਿਆਵਹਿ ਪ੍ਰਭ ਗੁਣ ਤਾਸਾ ॥ ਜਪਿ ਜਪਿ ਅਨਦੁ ਕਰਹਿ ਤੇਰੇ
ਦਾਸਾ ॥ ਸਿਮਰਿ ਨਾਨਕ ਸਾਚੇ ਗੁਣ ਤਾਸਾ ॥੪॥ ੨੬ ॥ ੩੯ ॥

ਪਿਰੋ ਮਹਲਾ ਪਨਚਵਾਨ ਸ਼ਬਦ (੩੯)
ਤਿਨਹਿ ਟਿਕੈ ਓਨਿ ਮਾਨ-ਅੰਨਿਕ ਫਾਇਦਾ

(੧) ਤਿਰੀ ਟਿਕੈ, ਰਾ ਕਲ ਮਾਮ

ਤਿਰੀ ਟਿਕੈ, ਤਿਰੀ ਗੁਣ ਕਾਮ

ਅਰਥ :- ਕਲਜਕ ਮ ਨਿਹੰਗੀ ਨੀ ਓਨਿ ਹੋਈ ਨੀ. ਨਿਹੰਗੀ ਟਿਕੈ
ਹੀ ਨਿਹੰਗੀ ਨੀ ਕਲ ਕਾਮ ਨੀ. [ਕਲ = ਕਲਜਕ. ਮਾਮ = ਮਾਮ]

ਤਿਰੀ ਟਿਕੈ, ਰਾ ਪ੍ਰਭੀ ਕਾਲ

ਤਿਰੀ ਟਿਕੈ, ਪ੍ਰਭੀ ਜੰਗਲ

ਅਰਥ :- ਹੀ ਪ੍ਰਭੂ! ਨਿਹੰਗੀ ਰਕਾ ਕਰੀ, ਕਾਲ ਨ ਲੋ ਨਾਸ
ਕਰੀ ਸਕੀ. ਨਿਹੰਗੀ ਪ੍ਰਭੀ ਕਰੀ, ਸਬ ਜੰਗਲ ਮੰਗੀ ਹੋਈ ਨੀ.

ਦਿਨ ਹੋਇਆ, ਤਿਰੀ ਟਿਕੈ

ਸਬ ਮੇਰੇ ਰੋਣਾ, ਸਾਭੀ ਏਕੈ (ਏਕੈ ਰਾਮ)

ਅਰਥ :- ਹੀ ਦਿਨ ਦਿਨ! ਮੁਲਕੀ ਹੋਈ ਲੋਕ ਲੋਕੀ ਪ੍ਰਭੂ
ਨਿਹੰਗੀ ਆਸੁ ਆਈ, ਸਬ ਮੇਰੇ ਨੀ ਏਕੈ ਸਾਭੀ ਰੋਣੀ ਹੋਈ
ਅਹੀ. [ਏਕੈ = ਆਸੁ]

(੨) ਤਿਰੀ ਟਿਕੈ, ਕੇਰੀ ਆਨੰਦ

ਤਿਰੀ ਟਿਕੈ, ਚੇਤੀ ਕੋਰ ਮੰਤ

ਅਰਥ :- ਹੀ ਦਿਨ ਦਿਨ! ਨਿਹੰਗੀ ਨੀ ਓਨਿ ਕਰੀ, ਮਾਨ ਆਨੰਦ ਮੇਰੇ
ਨੀ ਨਿਹੰਗੀ ਟਿਕੈ ਹੀ ਕੋਰ ਮੰਤ ਹੀਆਂ ਨੀ.

ਤਿਰੀ ਟਿਕੈ, ਰਾਮੀ ਪ੍ਰਭ ਸਾਗਰ

ਰਾਗੁਪਾਰ ਪ੍ਰਭ, ਸਕੈ ਸਾਗਰ

ਯੈਨੀ ਜੰਨਹ ਜੋ ਗੋਰੇ ਰਕੀਕੇ ਨੇ ਆਹੀ, ਲੇਖੇਯੀ ਹੋ ਚਕੀਏ ਟਲਹ
ਸੰਘਾਲ ਕਰੀ ਠੋਰੇ.

ਹੋ ਕੇ ਪੰਜਨ, ਤਾਕਾ ਹੀ ਨਾ
ਸਕੇ ਪਾਉਹ, ਤੇਸਕੀ ਕੁਲ ਕਾਹ

ਅਰਥ :- ਹੇਯੋ ਨਾਲੋ ਦਕਨ ਕੀ ਨਾਸ ਕਰੁ ਵਾਤੋ ਆਹੀ. ਜੋ ਹਨ ਜਾ
ਗੁਯਾਨੀ ਠੋਰੇ ਸੋ ਸਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੀ ਠੋਰੇ.

(੩) ਸੁਲ੍ਹ ਸੁਆਮੀ, ਸੰਨਨ ਆਦਾਸ
ਜੀਏ ਪ੍ਰਾਨ ਧਨ, ਧਰੀ ਪਾਸ

ਅਰਥ :- ਸਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਜੀਨੋ ਵਿਸਥੀ ਕਰੀ ਚੋਨ
ਤਾ ਨ "ਹੀ ਸੰਨਨ ਜਾ ਸੁਆਮੀ ! ਮੇਯੇਯੀ ਆਦਾਸ ਭੰਡ, ਨੇ ਹੀ ਜੀਏ,
ਪ੍ਰਾਨ, ਧਨ ਸਭ ਕੇਯੋ ਨੋ ਰੋਕ ਆਹੀ ਯੈਨੀ ਨੋਨ ਨੀ ਸਭ ਕੇਯੋ
ਡਿੰਡਰ ਆਹੀਨ."

ਅਹੁ ਜਗੇ ਧਿਆ, ਸਭ ਤੇਯੇਯੀ ਧੰਨਾਈ
ਕਰ ਕਰ ਪਾ ਨਾਨਕੇ, ਸਕੇ ਪਾਈ.

ਅਰਥ :- ਹੀ ਸਾਤੋ ਜਗੇ ਅਨੇਯੋਯੀ ਆਹੀ : ਸਭ ਠੋਕੀ ਧੰਨਾਈਨ
ਤਾ, ਪ੍ਰਾਨ ਜੰਨਹ ਨੀ ਨੋਨ ਕਰ ਪਾ ਕਰ ਪਾਨ ਠੋਰੇ ਸਕੇ ਧੰਨੀ ਠੋਰੇ.

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫

ਤੇਰੀ ਟੇਕ ਰਹਾ ਕਲਿ ਮਾਹਿ ॥ ਤੇਰੀ ਟੇਕ ਤੇਰੇ ਗੁਣ ਗਾਹਿ ॥
ਤੇਰੀ ਟੇਕ ਨ ਪੋਹੈ ਕਾਲੁ ॥ ਤੇਰੀ ਟੇਕ ਬਿਨਸੈ ਜੰਜਾਲੁ ॥ ੧ ॥ ਦੀਨ
ਦੁਨੀਆ ਤੇਰੀ ਟੇਕ ॥ ਸਭ ਮਹਿ ਰਵਿਆ ਸਾਹਿਬੁ ਏਕ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥
ਤੇਰੀ ਟੇਕ ਕਰਉ ਆਨੰਦ ॥ ਤੇਰੀ ਟੇਕ ਜਪਉ ਗੁਰ ਮੰਤ ॥ ਤੇਰੀ ਟੇਕ
ਤਰੀਐ ਭਉ ਸਾਗਰੁ ॥ ਰਾਖਣਹਾਰੁ ਪੂਰਾ ਸੁਖ ਸਾਗਰੁ ॥ ੨ ॥ ਤੇਰੀ
ਟੇਕ ਨਾਹੀ ਭਉ ਕੋਇ ॥ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਸਾਚਾ ਸੋਇ ॥ ਤੇਰੀ ਟੇਕ ਤੇਰਾ

سدا سڳائي، ڦوڦوڦار
جس ڀيٽ آوي، نس سدا سڳو ڏوڙي
يڪيت نه آوي ٿاڪي ڄام (اڪردا)

اوت ۽ ڦوڦوڦار جو نالو سدائين سواءِ رهي ٿو، جنهن کي اوت
چم ۾ اچي ٿو ٽپيڪي سدائين سڳو جي ڀراڻي ٿئي ٿي ۽ ڄم
هنجي واتو نه ٿو اچي سڳو يعني ڦوڦوڦار جو چم مڙو کان رجهي
ٿئي ٿو. [ڄام ۽ ڄم.]

(۲) جَب اُڏ نه سو، تَب ڪنڀر آهائيا
ڪڙن مڙن تي، ڪي پڙڪائيا

اوت ۽ ڄم ڇڏين اوت پڙڪا نه ٿو، ڏهن سرشتي ڪنهن ٿي
پيدا ڪئي؟ يعني ڏهن سرشتي نه ڪاڏ هوندي، اوت ڪڙي پاڙ
يا منڊ مان، ڇا پڙڪي ٿي؟ يعني پڙڪا روپي پاڙ کائيندڙ،
شاهن يعني چيو چم نه ٿي سگهندا.

آپڙ مار، آپڙ جيوالي
آپڙي پڙڪي ڪٺ، سدا پڙڪالي

اوت ۽ ڄم ڇڏين پڙ ٿي پڙڪي ٿي، ڏها جي طرف کان ماري
يعني سنڌ کان دور ڪري، پڙڪي طرف کان چيڙي ٿي. يعني
سنڌس پڙڪي ڏها لاءِ مثل آهن پر سنڌس لاءِ چيڙا آهن ۽ پڙڪي
پڙڪي جي سدائين پڙ پڙڪي ٿي.

(۳) سڀ ڪجهه ڄاڻڻ، ٽڪي ڌوڻ
ڀرپ مڙو، آڻڻ ڪر ڌوڻ

اوت ۽ ڄم ڇڏين ڄم ڪري ڇڏي ٿي، نه سڀ ڪجهه
الهي پڙڪا جي ڄم ۾ آهي ۽ پڙڪي پڙڪي ٿي جو ڏاڍو آهي،

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫

ਰੋਗੁ ਕਵਨ ਜਾਂ ਰਾਖੈ ਆਪਿ ॥ ਤਿਸੁ ਜਨ ਹੋਇ ਨ ਦੂਖ
ਸੰਤਾਪੁ ॥ ਜਿਸੁ ਉਪਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਕਿਰਪਾ ਕਰੈ ॥ ਤਿਸੁ ਉਪਰ ਤੇ ਕਾਲੁ
ਪਰਹਰੈ ॥ ੧ ॥ ਸਦਾ ਸਖਾਈ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ॥ ਜਿਸੁ ਚੀਤਿ ਆਵੈ
ਤਿਸੁ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਹੋਵੈ ਨਿਕਟਿ ਨ ਆਵੈ ਤਾਕੈ ਜਾਮੁ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥
ਜਬ ਇਹੁ ਨ ਸੋ ਤਬ ਕਿਨਹਿ ਉਪਾਇਆ ॥ ਕਵਨ ਮੂਲ ਤੇ ਕਿਆ
ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ॥ ਆਪਹਿ ਮਰਿ ਆਪਿ ਜੀਵਾਲੈ ॥ ਅਪਨੈ ਭਗਤ ਕਉ
ਸਦਾ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲੈ ॥ ੨ ॥ ਸਭ ਕਿਛੁ ਜਾਣਹੁ ਤਿਸਕੈ ਹਾਥ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਮੇਰੋ
ਅਨਾਥ ਕੋ ਨਾਥ ॥ ਦੁਖ ਭੰਜਨੁ ਤਾਕਾ ਹੈ ਨਾਉ ॥ ਸੁਖ ਪਾਵਹਿ ਤਿਸਕੇ
ਗੁਣ ਗਾਉ ॥ ੩ ॥ ਸੁਣਿ ਸੁਆਮੀ ਸੰਤਨ ਅਰਦਾਸਿ ॥ ਜੀਉ ਪ੍ਰਾਨ
ਧਨੁ ਤੁਮਰੈ ਪਾਸਿ ॥ ਇਹੁ ਜਗੁ ਤੇਰਾ ਸਭ ਤੁਝਹਿ ਧਿਆਏ ॥ ਕਰਿ
ਕਿਰਪਾ ਨਾਨਕ ਸੁਖੁ ਪਾਏ ॥ ੪ ॥ ੨੫ ॥ ੩੮ ॥

ਪਿਰੋ ਮਹਲਾ ਪੰਛੋਤਾਨ ਸ਼ਬਦ (੩੮)
ਪਿਰੋ ਮਹਲਾ ਪੰਛੋਤਾਨ ਸ਼ਬਦ (੩੮)

(੧) ਰੋਗੁ ਕਵਨ, ਜਾਨੁ ਰਾਖੈ ਆਪਿ
ਤਿਸੁ ਜਨ ਹੋਇ ਨ ਦੂਖ

ਅਰਥ :- ਰੋਗੁ ਕਵਨੁ ਯਾ ਚਾਹੁ ਅੰਦਰ, ਜੜਹਿਨੁ ਧਿਆਨੁ ਰਾਖੁ
ਆਪਿ - ਯੇਨੀ ਜਿਕੜਹਿਨੁ ਮਾਲਕੁ ਪਾਨੁ ਰਾਖੁ ਆਪਿ ਨੇ ਪ੍ਰੋ ਰੋਗੁ ਚਾਹੁ
ਅੰਦਰ? ਜਨਹਿਨੀ ਪ੍ਰਿਯੁ ਪਾਨੁ ਰਾਖੁ ਆਪਿ ਨੇ, ਤੇਨਹਿਨੀ ਅਕਿਅਨੁ ਚੋ ਰੋਗੁ
ਯਾ ਜਨਹਿਨੀ ਚੋ ਰੋਗੁ ਨੇ ਆਪਿ ਲੇਖਿ, ਨਕਿ ਕੇ ਹਨੀ ਕੋ ਪ੍ਰਿਯੁ ਨੇ
ਸਤਾਨੀ ਆਪਿ

ਜਿਸੁ ਆਪਿ, ਪ੍ਰਿਯੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕ੍ਰਿਪੈ
ਤਿਸੁ ਆਪਿ, ਕਾਲੁ ਪ੍ਰਿਯੈ

ਅਰਥ :- ਜਨਹਿਨੀ ਪ੍ਰਿਯੁ ਆਪਿ ਧਿਆਨੁ ਰਾਖੁ ਆਪਿ ਨੇ, ਤੇਨਹਿਨੀ
ਜਨਹਿਨੀ ਸੁ ਮਾਨ, ਚੋ ਕਾਲੁ ਆਪਿ, ਸੁ ਨਾਸੁ ਆਪਿ ਰਾਖੁ ਆਪਿ - ਯੇਨੀ
ਕਾਲੁ ਕੇ ਰੋਗੁ ਆਪਿ

سنت سنیکہ دوم، یومل ہالہ
سنت ممدول مہر، لام و کالہ

اڙندڙ:- ستنن جو سنگ ڪوڙ ڪوڙي، ٻائي لڙيل ٿئي ٿي ؟
 ستنن جي منڊلي ۾، ڪيول پوءِ پوءِ ڇي لار جو وڪيان ٿئي ٿو
 يعني لار جي مڙها ٿئي ٿي.

(۳) سَنَتٌ مَسْدُودٌ كَا، يَهْجَلُ آسِرِ
سَنَتٌ مَسْدُودٌ مَهْرٌ، لَأَبٍ يَنْصُرُنِي

اوند:- سمن جي منڊلي جو آسٽ لھيٽل آھي۔ ٻار۔ وولي
لڙڪارھن ڪري، اڏول رھي ٿي. ستن جي منڊليءَ ۾ ٻاٻ
ناس ٿي وڃن ٿا.

سَنَتٌ مَسْجِدٌ مِيَر، بِرَقْمَلِ كَلَا
سَنَتٌ سَنَكُم دَوْمِي، دَكْرُ كَلَا

آرڻ ۽ سنڀڻ جي منڊلي ۾، نرمل ٻرڻا مالا جي ڪٽا ٿئي ٿي. سنڀڻ جي سنگ ۾، هڙمڻ جو دڪ ڀڙي وڃي ٿو يعني لاس ٿئي ٿو.

(۲) سَنَتٌ مَعْدُولٌ كُنَا، فَمِنْ بَنَانٍ
سَنَتٌ مَعْدُولٌ مِهْرٌ، دَوْرُ كُنَى قَاسٍ

ارد :- سنتن جي مندليءَ جو، ڪڏهن به ناس نٿو ٿئي .
سنتن جي مندليءَ ۾، ڀريءَ، ڇوڪڻن جو نزالو آهي، سو حاصل
ٿئي ٿو.

سَنَتِ مَنْدَل، ڈکڑ بسرائ
 ڈالکے اوت پوت پکوان۔

اوه :- سنتن جي مندلي ۾ ٺاڪڻ پڙهائڻا آرام يا واسو ڪري
 ٿو. يا - سنتن جي مندلي ۾ پڙهائڻا جي آرام جي جاءِ آهي. سنتن
 جي مندلي ۾ اوه اوه ٿاچي پڙهي معنيٰ لکڻ ڀوريءَ طرح
 پڪڙڻ وڃي ٿو.

سَنَتُ سَنَڪَ هَوِي، لَوَمَلُ ٻالْمِي
سَنَتُ مَنَدَلُ مِيَر، لَامُ وِڪَالْمِي

اوت ۽- سنتن جو سنڪ ڪرو ڪري، ٻالْمِي لَوَمَلُ لُئي لِي ۽
سنتن جي مندلي ۾، ڪيول پرميورو جي لَامُ جو وِڪِيان لُئي لُو
يعني لَامُ جي مَوما لُئي لِي.

(۳) سَنَتُ مَنَدَلُ ڪَا، لِيَهَچَلُ آسَن
سَنَتُ مَنَدَلُ مِيَر، ٻاپُ پَناسَن

اوت ۽- سنس جي مندلي جو آسَ لِهَچَلُ آهي - ٻاو- وِوئي
لُراڪاو هُڻ ڪري، اُڏول دهي لِي. سنتن جي مندلي ۾ ٻامه
لاس لِي وِچن لَامُ.

سَنَتُ مَنَدَلُ مِيَر، لَوَمَلُ ڪَٺَا
سَنَتُ سَنَڪَ هَوِي، دَڪَرُ لَسَا

اوت ۽- سنتن جي مندلي ۾، لَوَمَلُ پَوما لَامُ جي ڪَٺَا لُئي لِي.
سنتن جي سنڪ ۾، هُڻي جو دَڪَرُ ٻَچي وِچي لُو يعني لاس لُئي لُو.

(۲) سَنَتُ مَنَدَلُ ڪَا، لُئي پَناسَن
سَنَتُ مَنَدَلُ مِيَر، وِوِڪَٺُ ڏَسَن

اوت ۽- سنتن جي مندلي ۾، ڪَڏَهيَن به لاس لُئي لُئي.
سنتن جي مندلي ۾، هَڙي، وِوِڪَٺَن جو ڪَراو آهي، - وِوِڪَٺَن
لُئي لُو.

سَنَتُ مَنَدَلُ، ڏاڪَرُ بَسَرَامُ
ڏانَڪَ اوت پوت پَڪوانُ.

اوت ۽- سنتن جي مندلي ۾ ڏاڪَرُ پَوما لَامُ يا واسر ڪري
لُو - يا - سنتن جي مندلي ۾ پَوما لَامُ جي آوامُ جي جاءِ آهي. سنتن
جي مندلي ۾، اوت پوت = ڏاڪَرُ يعني بلڪل پوريءَ طرح
پَڪوانُ وِسي لُو.

پير و مڪلا پنڃوان شبد (۳۷)

سنت منڊل چاڪي چڱي؟

(۱) سنت منڊل ميه، هر من وسي

سنت منڊل ميه، درت سڀ نسي

ارت :- سنتن جي منڊلي پراپتيءَ ڪرڻ سان، هري من ۾ اچي
وسي ٿو. سنتن جي منڊلي پراپت ڪرڻ سان، سڀ پاپ ناس ٿي
وڃن ٿا. [درت = ڏرت، خرابي، پاپ. نسي = ناس ٿي وڃن ٿا.]

سنت منڊل ميه، نرمل ريت

سنت سنڱه دوءَ، ايڪ پر ريت

ارت :- سنت منڊل ۾، نرمل يعني اُمر ريت پراپت ٿئي ٿي
يعني منڱ چڱي رهت وارو ٿئي ٿو ۽ سنتن جو سنڱه ڪرڻ ڪري،
هڪ واهگوروءَ سان پويست ٿئي ٿي.

سنت منڊل، ٽهاڪا ٺاڻ

پار برهم ڪيول، گڻ ڪاڻ (اڪ رهاڻ)

ارت :- سنت منڊل يعني سنتن جي منڊلي، آلهيءَ جو نالو
آهي، جتي خاص پار برهم جا گڻ ٻاڻجن. [ٽهاڪا = اُٺهي. هنڌ جو.]

پر هاڻ :- ”سنت سنڱت ڪٿي جاڳيئي

جتي ايڪو ٺام و ڪاڳيئي.“

[سري راڳ مڪلا پهلا گهر ٽيجا]

(۲) سنت منڊل ميه، جنم مرڻ رهي

سنت منڊل ميه، جنم ڪي نه ڪيئي

ارت :- سنتن جي منڊليءَ ۾ رهڻ ڪري، جنم مرڻ بند ٿي
وڃي ٿو. سنتن جي منڊلي ۾ رهڻ ڪري، جنم ڪي به ڪري نٿو
سگهي. [رهڻ = بند ٿي وڃي ٿو.]

ارم :- جنہن پہنچی داس ہی من ہ عری واسو کوی لو
لہنچی من مان، (کام آدک) سہتی یو ڈیٹ وارن جو یو درو
ئی وجی نو، [پتھان = یو ڈیٹ وارو]۔

(۲) ہار یو ہر یو، سو کر لڈان

تت یکن، یو آیموت لار

ارم :- ہی ہار ہر سک حاسمند! ہی لہ گیان ڈیٹ وارو!
لہنچو لار ارموت ووپ آہی، [لڈان = کڑا یو، سہد]۔

کر کرہا سنت، تہلی ئی۔

لانتک سادو، سنکر سہائی۔

ارم :- سہی نوو ارمن صاحب حسن لہمالین لا لہ (ہی
ہری!) جنہن لی لون کرہا کوی ستن جی شہوا ہ لہمالین
لو، سو ستن جی سنگ دتاران، لو ہ سہالھی وجی لو۔

بیرتی مہالا ۵

سیت مہڈل مہی ہر مہن وسمے ॥ سیت مہڈل مہی دہر
سہو نسمے ॥ سیت مہڈل مہی نیرمہل رتی ॥ سیت سہی ہر ہر ہر
پہر ۱ ॥ ۱ ॥ سیت مہڈل تہا کا ناہی ॥ پارہم کہل گہ
گاہی ॥ ۱ ॥ رہاہی ॥ سیت مہڈل مہی جنم مہر رہی ॥ سیت
مہڈل مہی جنم کھو ن کہی ॥ سیت سہی ہر ہر نیرمہل ہاہی ॥
سیت مہڈل مہی نام وہاہی ॥ ۲ ॥ سیت مہڈل کا نیرمہل
آہاسن ॥ سیت مہڈل مہی پاپ ہیناسن ॥ سیت مہڈل مہی
نیرمہل کہا ॥ سیت سہی ہر ہر دہ نسا ॥ ۳ ॥ سیت مہڈل کا
نہی ہیناسن ॥ سیت مہڈل مہی ہر گہ ڈاس ॥ سیت مہڈل
ٹاکر ہیناسن ॥ نانک ہر ہر ہر ڈاک ॥ ۴ ॥ ۲۴ ॥ ۳۱ ॥

سڦل سڦل ڪو پال راءِ

ڪرن ڪراون ھار سٿامي، ڦاٽي پرتا ڪو نه جاءِ

(اڪ رهاڪو)

اڏت ۽- هي ڪو پال راءِ! تنهنجي شيوا سڦل آهي. تون سڦل
ڪمن جي ڪرڻ ۽ ڪرائڻ وارو مالڪ آهين، تنهنڪري تون وٽان
ڪوبه خالي نٿو وڃي. [پرتا = خالي.]

(۲) روکي ڪا پرڀ، ڪنڊه روڪ

ه ڪيئي ڪا مٿاوه، پرڀ سوڪ

اڏت ۽- هي پريو! تون بيمارن جي بيماري ناس ڪندڙ آهين
۽ دڪين جو شوڪ دور ڪندڙ آهين. [ڪنڊه = ناس ڪندڙ.]

پتاوي ڪم ٿر، ٿان پتاوه

داس آڻي ڪم، پگهي لاوه

اڏت ۽- تون پٽڪيلن کي اجهو ڏيندڙ آهين - مطلب ته جيڪو
تنهنجي سروپ کان پليل آهي تنهنکي پاڻ سان ملائي ڇڏين ٿو.
پنهجي داس کي پگهي روپي شيوا پر لڳائي ڇڏين ٿو.

(۳) ڀماڻي ڪم پرڀ، ڀيتو مان

موڙ مڪڻ دوه، چتر س ڪٿان

اڏت ۽- هي پريو! تون نماڻن کي آدر ڏين ٿو. موڙ کي
چالاڪ وڌوان ڪري ڇڏين ٿو ۽ مها موڙ يعني وڏي موڙ
کي تون سنو گيائي ڀڙائي ڇڏين ٿو. [موڙ = موڙڪ.]

سڦل پٽان ڪا، پٽه نسي

جن آڻي ڪي، هر من پسي

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫

ਨਿਰਧਨ ਕਉ ਤੁਮ ਦੇਵਹੁ ਧਨਾ ॥ ਅਨਿਕ ਪਾਪ ਜਾਹਿ
ਨਿਰਮਲ ਮਨਾ ॥ ਸਗਲ ਮਨੋਰਥ ਪੂਰਨ ਕਾਮ ॥ ਭਗਤ ਅਪਨੇ ਕਉ
ਦੇਵਹੁ ਨਾਮ ॥ ੧ ॥ ਸਫਲ ਸੇਵਾ ਗੋਪਾਲ ਰਾਇ ॥ ਕਰਨ ਕਰਾਵਨਹਾਰ
ਸੁਆਮੀ ਤਾਤੇ ਬਿਰਥਾ ਕੋਇ ਨ ਜਾਇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਰੋਗੀ ਕਾ ਪ੍ਰਭ
ਖੰਡਹੁ ਰੋਗੁ ॥ ਦੁਖੀਏ ਕਾ ਮਿਟਾਵਹੁ ਪ੍ਰਭ ਸੋਗੁ ॥ ਨਿਬਾਵੇ ਕਉ ਤੁਮ
ਬਾਨਿ ਬੈਠਾਵਹੁ ॥ ਦਾਸ ਅਪਨੇ ਕਉ ਭਗਤੀ ਲਾਵਹੁ ॥ ੨ ॥ ਨਿਮਾਣੇ
ਕਉ ਪ੍ਰਭ ਦੇਤੇ ਮਾਨੁ ॥ ਮੂੜ ਮੁਗਧੁ ਹੋਇ ਚਤੁਰ ਸੁਗਿਆਨੁ ॥ ਸਗਲ
ਭਇਆਨ ਕਾ ਭਉ ਨਸੈ ॥ ਜਨ ਅਪਨੇ ਕੈ ਹਰਿ ਮਨਿ ਬਸੈ ॥ ੩ ॥
ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਪ੍ਰਭ ਸੂਖ ਨਿਧਾਨ ॥ ਤਤੁ ਗਿਆਨੁ ਹਰਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮ ॥
ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਸੰਤ ਟਹਲੈ ਲਾਏ ॥ ਨਾਨਕ ਸਾਧੂ ਸੰਗਿ ਸਮਾਏ ॥ ੪ ॥
੨੩ ॥ ੩੬ ॥

پيرو مکتا پنجوان شبد (۳۶)

(وینتی)

(۱) لَرَقَن كَتَرُ قَر، دِیَوَمَ ذَا

اِنِے پاپِ جام، بَرَمَلِ مَنَا

اوست :- (نام کان عالی) غریب کی، توں ئی نام ووی ذی
ذی لو، جیہکری ہنکا ایک پاپ دوتی وجہ لا ؛ سندس
من لرمَل ئی لو.

كَلْ مَنَوَرَت، پُرَدَن كَام

پِکَتِ اِنِی كَتَر، دِیَوَمَ تَام

اوست :- جیہن پہنچی پِکَت کی توں پہنچو نام ذیسن لو
لہنجون سب اچانوں ؛ کامنائوں پوراوں لہن لیوں.

ارت ۾۔ نام ئي اسانجي لاء نيوٿن جو اُشنان ڪرڻ آهي. نام ئي اسانجي لاء پورن دان جو ڏيڻ آهي. [مڃڻ = اُشنان.]

نام لکھتے، تہی سکل پوہیت
 نام چیت، ہیری پائی ہیت

ارت :- جيڪي نام چيڻ ٿا سي سڀ پوئو آهن. جيڪي
نام چيڻ ٿا سي اسانجا پائو ۽ مٿو آهن. [ميت = مٿو].

(۳) نامِ ہماری، سوئے سنا جو کہ
نامِ ہماری، تریپت سے جو کہ

ارت :- نام ئي اسانجي لاء سڳن شاسترون جو ميلاپ ڪرڻ آهي. نام ئي اسانجي لاء اهڙو پدارت آهي، جو کائي پڙ تي وڃي ٿو. [سؤڙ = سڳن.]

فَامْ حَمَارِي، سَكَلْ آچَار
فَامْ حَمَارِي، نَرْمَلْ بِشِمَار

اوتڻ ۽ نام ئي اسانجي لاء سڀني سر بشت ڪمن ۾ وڪرڻ آهي. نام ئي اسانجي لاء نرمل وهنوار آهي.

(۴) چاکی مَن، وِسا پَرپ اِکے
سَکَل جِسا کي، دَر دَر تِکے

ارت :- جن جي من ۾ هڪ ٻڙ مائتا وسي ٿو، تن سڀني لاءِ
هري نام ئي آسرو آهي. [ٿيڪ = آسرو.]

مِنْ قَبْلِ نَازِكٍ ، دَرِ مَحَنِ كَا
سَاةَ سَنَكِهْ جَسْ ، دِیو یِ نَاذِ .

ارت :- سري گورو ارچن صاحب جن فرمائين ٿا ته جنهنڪي
پرويو ساڌ سنگه ڏاڏارن پنهنجو نام ڏئي ٿو، سو من ٿي ۽ باطنيءَ
۱۱۰ ھيءَ جا گڏ ڳائي ٿو.

لےਤ ਤੇ ਸਗਲ ਪਵੀਤ ॥ ਨਾਮੁ ਜਪਤ ਮੇਰੇ ਭਾਈ ਮੀਤ ॥ ੨ ॥ ਨਾਮੁ
ਹਮਾਰੈ ਸਉਣ ਸੰਜੋਗ ॥ ਨਾਮੁ ਹਮਾਰੈ ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁ ਭੋਗ ॥ ਨਾਮੁ ਹਮਾਰੈ
ਸਗਲ ਆਚਾਰ ॥ ਨਾਮੁ ਹਮਾਰੈ ਨਿਰਮਲ ਬਿਉਹਾਰ ॥ ੩ ॥ ਜਾਕੈ ਮਨਿ
ਵਸਿਆ ਪ੍ਰਭੁ ਏਕੁ ॥ ਸਗਲ ਜਨਾ ਕੀ ਹਰਿ ਹਰਿ ਟੇਕ ॥ ਮਨਿ ਤਨਿ
ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਉ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਜਿਸੁ ਦੇਵੈ ਨਾਉ ॥ ੪ ॥ ੨੨ ॥ ੩੫ ॥

ਪਿਰੋ ਮਹਲਾ ਪੰਦਜوان ਸ਼ਬਦ (੩੦)

(ਨਾਮ ਹੀ ਹੋਵੇ)

(੧) ਨਾਮੁ ਹਮਾਰੈ, ਬਿੰਦੁ ਆਰਾਏ

ਨਾਮੁ ਹਮਾਰੈ, ਪ੍ਰਤੀ ਕਾਜ

ਅਰਥ :- ਨਾਮੁ ਨੀ ਸਾਲਹੀ ਲਾ, ਬਿੰਦੁ ਹੋ ਬਿੰਦੁ : ਸਾਨੁ ਜੋ ਆਰਾ
ਅਹੀ. ਨਾਮੁ ਨੀ ਸਾਲਹੀ ਸਬ ਕਰਮ ਆਰਾ ਕਰੀ ਨਾ. [ਬਿੰਦੁ = ਬਿੰਦੁ. ਲਾ =
ਸਾਨੁ ਜਾ ਆਰਾ.]

ਨਾਮੁ ਹਮਾਰੈ, ਪ੍ਰਤੀ ਕਾਜ

ਨਾਮੁ ਹਮਾਰੈ, ਕਰੋ ਕੀ ਸਿਧ

ਅਰਥ :- ਨਾਮੁ ਨੀ ਸਾਲਹੀ ਲਾ, ਦਿਨੁ ਨੀ ਹੀ ਪ੍ਰਤੀ ਕਾਜ. ਨਾਮੁ ਨੀ
ਸਾਲਹੀ ਕਰੋਨ ਹੀ ਸਿਧਾ ਅਹੀ. [ਸਿਧ = ਸਿਧਾ.]

ਕਰੋ ਪ੍ਰਤੀ, ਦਿਨੁ ਨੀ ਕਰਮ

ਸਬ ਨੀ ਆਰਾ, ਕਰੋ ਕਾਜ (੨)

ਅਰਥ :- ਸਾਲਹੀ, ਆਰਾ ਕਰੋ, ਨਾਮੁ (ਰੂਪੀ ਮਿਤਰ) ਕਰੋ ਕਰਮ
ਅਹੀ. ਆਰਾ, ਜੋ ਬਿੰਦੁ, ਅਹੀ ਸਬ ਕਾਨੁ ਸਰਬਤ ਕਰਮ ਅਹੀ. [ਦਿਨੁ ਨੀ
ਕਰਮ ਕਰਮ. ਆਰਾ = ਸਰਬਤ, ਆਰਾ.]

(੨) ਨਾਮੁ ਹਮਾਰੈ, ਮੰਜਨੁ ਆਰਾ

ਨਾਮੁ ਹਮਾਰੈ, ਪ੍ਰਤੀ ਕਾਜ

چور يار، جُو تار تي بُرا
آڻهوڊا يار، نندڪ سِر ڌرا

ارت :- نندڪ، چورن، ڪُڪرمين ۽ جوتارين کان به وڌيڪ
خراب آهي. نندڪ، اڻ هوندو يا وڻرت (نندا روپي) يار، سرتي
يا مڻي ئي رکيو آهي. [يار = ويشوائن ورت ويندڙ.]

(۴) پار پَر هم ڪي، پِڪَتِ نِر وِڙ

سو نِسَرتِي، جو پُوڄِي پَر

ارت :- پوڙو ۽ ڇا پِڪَت وڙ وروڌ کان رهت آهن. جيڪو
انهن (پِڪتن جا) چورن پُوڄي ٿو سو نري وڃي ٿو. [نروڙ = وڙ
کان رهت. نِسَرتِي = نري وڃي.]

آءِ پَر ڪي، نندڪ پولاڻا

نالڪ ڪرت، نه جاءِ مِٺائڻا.

ارت :- پرميشور، نندڪ ڪي (سندس ڪيلن ڪرمن موجب)
گمراهه ڪيو آهي. سري گورو ارڄن صاحب جن فرمائين ٿا ته
انهي ڪري هنجو ڪيل ڪرم، ڪنهن کان به ميٽجي نٿو سگهي.
[پولاڻا = گمراهه ڪيو. ڪرت = ڪيل ڪرم.]

نوٽ - هن سان لاڳو ٻڙهو سڪمئي صاحب جي (۱۳) اسٽيڊي
سنٽن جي لندا بابت.

ٻُڙي مَڃا ۲

نامُ هماري ٻيڌ اهر ناه ॥ نامُ هماري پُره ڪاج ॥
نامُ هماري پُڄا ڏيڌ ॥ نامُ هماري گُهر ڪي سڌ ॥ ۹ ॥ گُهر پُره
ڏيڌيڌ هري نامُ ॥ سڄ ٽي ٻُڙي هري هري ڪامُ ॥ ۹ ॥ رها ٻُڙي ॥
نامُ هماري مڃن ٻُڙي ڏيڌ ॥ نامُ هماري پُره ڏيڌ ॥ نامُ

اوت ٻڌ ستن هي لندا ڪرڻ ڪري منجه ڏک سون ٿا.
سنت هي لندڪي هر ڏند يا سزا ڏني ٿو. [سهار = سون ٿا.
ڏان = ڏند، سزا. حار = جر.]

سنت سنڪر، ڪرڻ جو ٻڌ
ٽن لندڪن، ٽنهي ڪڇ ساد (اڪ ردا)

اوت ٻڌ جيڪو آدمي ستن سان واد وواد يا جهڳڙو ڪري
ٿو انهي لندڪي سنار ۾ ڪجهه مزر وٺو اچي. [باد = واد
وواد، جهڳڙو. ساد = سواد.]

(۲) پڪت ڪي لندا، ڪنڌ ڇيڏاوي
پڪت ڪي لندا، ٽرڪ پڻجاوي

اوت ٻڌ پڪتن هي لندا، سر ٻي ٽڪر ٽڪر ڪرائي ٿي
ڪنڌ ڪهائي ٿي. پڪتن هي لندا لوڪ پوڻائي ٿي. [ڇيڏاوي =
ٽڪر ٽڪر ڪرائي، ڪهائي. پڻجاوي = پوڻائي.]

پڪت ڪي لندا، ڪرڻ ميه ڪاي
پڪت ڪي لندا، راج تي ٿئي

اوت ٻڌ پڪت هي لندا، هيو ڪي ڪرڻ روڻي اڪي ۾ ڪار
ٿي. پڪت هي لندا، راجائي لڏي ٿا ڪرڻ لورائي يا ڪهائي ٿي
[ڪي = ڪاري. ٿئي = ٿاري، لاهي.]

(۳) لندڪ ڪي ڪت، ڪت ٻڌ
آپ پيچي، آبي جي ڪاٻ

اوت ٻڌ لندڪ هي ڪتي ڪتي به ٿي ٿي جاڪاڻ ٿي
ٻيٽو بوڪيل ڪائي ٿو يعني پنهنجن ڪاڻ ڪرڻ جو ڦل پو
ٿو. [ڪت = ڪتي، مڪتي. ڪت ٻڌ = ڪتي ٻڌ. پيچ = بوڪيل]

ਅਰਥ :- ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਜਨ ਮਨਮਾਨਿ ਤਾ ਨੇ ਗੁਰੂ
ਜੀ ਕਰ ਪਾ ਸਨ ਜਨਮ ਨਾਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਓ ਆਹਿ, ਤੇਹੇਜੋਹਨ ਸਨਸਾਰ ਚ
ਸੁਲ ਆਹਿ. [ਪਾਇਆ = ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਓ. ਅਨਾ = ਅਛ. ਪ੍ਰਾਨ = ਸੁਲ, ਫਿਰ].

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫

ਸੰਤ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਜੋਨੀ ਭਵਨਾ ॥ ਸੰਤ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਰੋਗੀ ਕਰਨਾ ॥
ਸੰਤ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਦੁਖ ਸਹਾਮ ॥ ਡਾਨੁ ਦੇਤ ਨਿੰਦਕ ਕਉ ਜਾਮ ॥ ੧ ॥
ਸੰਤ ਸੰਗਿ ਕਰਹਿ ਜੋ ਬਾਦੁ ॥ ਤਿਨ ਨਿੰਦਕ ਨਾਹੀ ਕਿਛੁ ਸਾਦੁ ॥ ੧ ॥
ਰਹਾਉ ॥ ਭਗਤ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕੰਧੁ ਛੇਦਾਵੈ ॥ ਭਗਤ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਨਰਕੁ
ਭੁੰਚਾਵੈ ॥ ਭਗਤ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਗਰਭ ਮਹਿ ਗਲੈ ॥ ਭਗਤ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਰਾਜ
ਤੇ ਟਲੈ ॥ ੨ ॥ ਨਿੰਦਕ ਕੀ ਗਤਿ ਕਤਹੁ ਨਾਹਿ ॥ ਆਪਿ ਬੀਜਿ ਆਪੇਹੀ
ਖਾਹਿ ॥ ਚੋਰ ਜਾਰ ਜੁਆਰ ਤੇ ਬੁਰਾ ॥ ਅਣਹੋਦਾ ਭਾਰੁ ਨਿੰਦਕਿ ਸਿਰਿ
ਧਰਾ ॥ ੩ ॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਭਗਤ ਨਿਰਵੈਰ ॥ ਸੋ ਨਿਸਤਰੈ ਜੋ ਪੂਜੈ
ਪੈਰ ॥ ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਨਿੰਦਕੁ ਭੋਲਾਇਆ ॥ ਨਾਨਕ ਕਿਰਤੁ ਨ ਜਾਇ
ਮਿਟਾਇਆ ॥ ੪ ॥ ੨੧ ॥ ੩੪ ॥

ਪਿਰ੍ਹ ਮਕਲਾ ਪੰਜਗ੍ਰੰਥ ਸ਼ਬਦ (੩੪)

(ਸੰਤਨ ਜੀ ਨਿੰਦਕ ਜੋ ਪ੍ਰੋਹਾਲ)

(੧) ਸੰਤ ਕੀ ਨਿੰਦਾ, ਜੋਨੀ ਪ੍ਰੋਨਾ
ਸੰਤ ਕੀ ਨਿੰਦਾ, ਰੋਗੀ ਕਰਨਾ

ਅਰਥ :- ਸੰਤਨ ਜੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰੁ ਕਰੀ, ਹਰ ਹਰ ਜੋਨੀ
ਪਿਛੋ ਪ੍ਰੋ ਪ੍ਰੋ. ਸੰਤਨ ਜੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰੁ
ਕਰੁ ਆਹਿ. [ਪ੍ਰੋਨਾ = ਪਿਛੋ. ਰੋਗੀ =

ਸੰਤ ਕੀ ਨਿੰਦਾ, ਰੋਗੀ
ਭਾਨੁ ਦੇਤ, ਨਿੰਦਕ

سَڪَ ٿاڻي، ٻن ٿامَ ڏٺي

ٿامَ لڏان، ٻڌي پاڳي ٻائي

اوت ۽۔ ٻو مشهور جي ٿام جھڙ ڪالواء سڪ ڪولهي ٻو [هو ٿام
روبي مڙاو ڪڏهن وڌي ٻڌي، ڪي ٻوابس ٿئي ٿو. [لڏان = مڙانو.]

(۳) سوانڪي سَڪَ، جو من ريڇهاوي

سوانڪر اُٿاريئي، ٿيڙ پنڇهاوي

اوت ۽۔ جھڪر سالڪ يا ويس ڪندڙ سان (هو طاعري روپ
وڪي آچي ٿو) من ريڇهاوي ٿو، سو جڏهن اُٿو ٿاڻڪ ڪندڙ،
ويس يا سالڪ اُٿاري لاهي ٿو لڏهن ووي پنڇائي ٿو. [ريڇهاوي =
خوش ڪري، ٻوسن وڪي. سوانڪر = ٿام، ڪيل، ويس.]

ميگهر ڪي چائڻا، جيسي ڏرتن ڌار

ٿيسو ٻر پنڇو، موه ٻڪار

اوت ۽۔ جيسن ڪڪرن جي چانو جو وولارو ٿاڻول
آهي ٿين هي مايا روپي سسار يا ڪيل ٿاڻول آهي، جنهن
۾ موه آڏو وڪار ٻيا آهن. [ميگهر = ڪڪڙ، ٻادل، چائڻا =
چانو، ٻولن ڌار = وولارو، ٻر پنڇو = چل (روپ سسار)، ٻڪار = وڪار.]

(۴) ايڪو وِست، جي ٻاوي ڪو

ٻوڏن ڪاڇ، ٿاڻي ڪا ڌو

اوت ۽۔ جھڪڏهن ڪو هڪ آتم وِستو ٻوابس ڪري ٿو
ٻو ٿو ڪاڇ، سَڪل يا واس ٿئي ٿو (مطلب ته ٻو ٿي ٿو هن
جهان ۾ اچڻ سَڪل آهي).

ڪور ٻوساڻ، چن ٻائڻا ٿام

ٿاڻڪ آڻا، سو ٻوڏان

ارت :- روتندڙ استريءَ، هر روز روتڻ تي پنهنجو ڏندو ڪري
چڏيو آهي. رڳو چمت ۾ دنيوي جهڳڙن جي ورتاري سان سنڀند
رهيس ٿو. مطلب ته دنيوي جهڳڙن ۾ ورتڻ جي سببان، کيس
پنهنجو سنڀندي ياد پوي ٿو.

ٻيو ارت :- هي ساري خلقت روتندڙ آهي، ان لاءِ پروماتما
روز = روزيندو بنائي چڏيو آهن تنهن هوندي به رڳو دنيوي ورتن
۾ جهڳڙن سان سنڀند رهيس ٿو. مطلب ته سنڀنديءَ جي مروت
جو ڏک ڪونهيس پر پنهنجن سڪن کي ياد ڪري رهي ٿي. روتڻ
هاري = روتندڙ. ٻلن = شي وٺڻ. ورتن = وهناري، دنيوي.]

ڀڙ ڇيه بٽراڳ، ڪري جي ڪوءِ

جنم مروت ڦير، سوگر نه دوءِ

ارت :- جيڪڏهن ڪير ٻار ميسور کي سمجهي (يعني ٻار ميسور
جو گيان حاصل ڪري) يا موت کي ياد ڪري رهي ٿو تنهنڪي
وري جنم مروت جو ڏک لٿو ٿئي. [ٻڙجهه = سمجهي. بٽراڳ ڪري =
روئي. سوگر = شوڪ، ڏک.]

پڪيٽا ڪا سڀ، ڏند ڀسار

ورلي ڪينو، نام آڌار (اڪ رها)

ارت :- سڄو ڏندو وشين جو ڀسارو آهي، جنهنڪري ڪنهن
ورلي نام جو آسرو ورتو آهي. [ڏند = ڏندو. ڀسار = ڀسارو.
آڌار = آسرو.]

(۲) ٿر پڻ مائٽا، رهي بٽاپ

جو لپٽائو ٿيس، دڙڪ سنٿاپ

ارت :- (ساک، راجس ۽ تامس روپي) ترگٽي مايا ويابي
رهي آهي. جيڪو انهي (مايا) کي چنڀڙي ٿو سو سدائين دکن
جي ڪري ٽپندو يا جلندو رهي ٿو. [ٿر پڻ = ترگٽي (ساک،
راجس ۽ تامس). بٽاپ = ويابي، ٿلهجي، ڀسري. لپٽائو = چنڀڙيو.]

پہنچو دک سکھن سان تی اوریاں تُو۔ (نوماؤ پر دوک یسوع یہ۔
آکھئی، سؤک جیجی ہی پاس)۔ [اورت = آسرو، شرم، آسا =
آس، پورسو، پاسا = وکت۔]

را کر لینو سب، جن کا پردا
تکے تکی، اُتت کر دا۔

اورت پر پہنچتی داس جو عروج بڑو دوک کی تُو۔ سري
گورو اوچی صاحب جس فرمائیں تہ ماں اچڑی پورے جی
(سلانی) اُتت کر پاں تُو۔

بیرے مہلا ۵

تے دن گاہی رہی دن گاہیا ॥ دلن دھرتن کہی سنانی
چیت آتیا ॥ دھری بھارتی کہی نہ کہتی ॥ جنم مہر دھرت
سہی نہ کہتی ॥ ۱ ॥ دھرتی کا سب پپ پساو ॥ دھرتی کہی
نام اچا ॥ ۲ ॥ دھرتی ॥ دھرتی مہرتی رہی دھرتی ॥ نہ
لپٹا نہ تیس دھرتی ॥ سب نام دھرتی نام دھرتی ॥ نام
نہرتی دھرتی پاتے ॥ ۳ ॥ سہرتی دھرتی نہ مہرتی ॥ سہرتی
دھرتی دھرتی پاتے ॥ ۴ ॥ دھرتی دھرتی نہ مہرتی ॥ پھرتی
دھرتی دھرتی پاتے ॥ ۵ ॥ دھرتی دھرتی نہ مہرتی ॥ پھرتی
دھرتی دھرتی پاتے ॥ ۶ ॥ دھرتی دھرتی نہ مہرتی ॥ پھرتی
دھرتی دھرتی پاتے ॥ ۷ ॥ دھرتی دھرتی نہ مہرتی ॥ پھرتی
دھرتی دھرتی پاتے ॥ ۸ ॥ ۲۰ ॥ ۳۳ ॥

پیرو مکتا پنجوان شہد (۳۳)

اتانکا۔ کہیں استری پہنچتی سہرتی جی
مہرتی دھرتی دھرتی دھرتی۔ کورو صاحب اچا دھرتی،
کیس دھرتی دھرتی دھرتی، دھرتی دھرتی دھرتی دھرتی۔

(۱) دھرتی دھرتی، دھرتی دھرتی

دھرتی دھرتی، دھرتی دھرتی

(۲) جاڪي ڪَرتب، لڪي نر جاڳ

جاڪا پُرواسا، سڀ ڪهت ماڳ

ارت ۽۔ جنهنجا ڪم ڪير به ڄاڻي ٿو سگهي ۽ جنهنجو ڀروسو
سڀني آدمين جي اندر به آهي. [ڪرتب = ڪم. لڪي = ڄاڻي،
معلوم ڪري. پرواسا = ڀروسو، لکيو.]

پُرت پَتِئا، ساڌو ڪي سنگ

پَڪت آڌاڳ، آندڻ رڻڪ

ارت ۽۔ اهڙو ڀوميشور سنتن جي سنگ دٿاران پوکهت ٿئي
ٿو ۽ پڪت هنڪي رات ڏينهن ڀويم سان چپين ٿا. [رنگ = ڀويم.]

(۳) هي هي ٿوٽ، ٺهي پندار

ڪن ميه ٿاپ، اُٿاڻن ٺار

ارت ۽۔ هنجا پندارا اهڙا اُڪت ۽ ڀورور آهن، جن مان هو
سدائين ڀيو ڏسي نه به ڪن ٿا. ڪن به سرشتي ڪي ٺاهي وڌي
ناس ڪرڻ وارو آهي. [ٿوٽ = پڇاڙي، ڪوٽ. ٺاپ = ٺاهي.
اُٿاڻن ٺار = ناس ڪرڻ وارو.]

جاڪا حڪم نه، ميهي ڪو

سر پاتشاها، ساڇا سوء

ارت ۽۔ هنجو حڪم ڪوبه ميهي ٿو سگهي ڇاڪاڻ ته هو
(دنيوي) بادشاهن جي مٿان سڄو بادشاهه آهي. [سر = مٿان.]

(۴) چسڪي اوٽ، ٿسي ڪي آسا

ڏگر سگر هورا، ٿسي پاسا

ارت ۽۔ جنهن واهگورو ۽ جي شون وڌي اٿم، آس يا ڀروسو
به ٺهنجوني اٿم. منهنجو ڏک سگهن وٽ ئي آهي. مطلب ته

॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਾਕੇ ਕਰਤਬ ਲਖੇ ਨ ਜਾਹਿ ॥ ਜਾਕਾ ਭਰਵਾਸਾ ਸਭ
ਘਟ ਮਾਹਿ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਭਇਆ ਸਾਧੂ ਕੈ ਸੰਗਿ ॥ ਭਗਤ ਅਰਾਧਹਿ
ਅਨਦਿਨੁ ਰੰਗਿ ॥ ੨ ॥ ਦੇਵੇ ਤੋਟਿ ਨਹੀ ਭੰਡਾਰ ॥ ਖਿਨ ਮਹਿ ਬਾਪਿ
ਉਥਾਪਨਹਾਰ ॥ ਜਾਕਾ ਹੁਕਮੁ ਨ ਮੋਟੈ ਕੋਇ ॥ ਸਿਰਿ ਪਾਤਿਸਾਹਾ ਸਾਚਾ
ਸੋਇ ॥ ੩ ॥ ਜਿਸਕੀ ਓਟ ਤਿਸੈ ਕੀ ਆਸਾ ॥ ਦੁਖੁ ਸੁਖੁ ਹਮਰਾ ਤਿਸਹੀ
ਪਾਸਾ ॥ ਰਾਖਿ ਲੀਨੋ ਸਭੁ ਜਨ ਕਾ ਪੜਦਾ ॥ ਨਾਨਕੁ ਤਿਸਕੀ ਉਸਤਤਿ
ਕਰਦਾ ॥ ੪ ॥ ੧੯ ॥ ੩੨ ॥

پیرؤ مہلا پنجوان شہد (۳۲)

(سورت ڀريو جي آستتي ڪر)

(۱) سَبَّ فِي اَوْجِهٍ، جَاكَ دَرَارُ

سدا سدا، تاسم جو دار

اوتڻ ۽ ڇڏڻ جي سم سنگ روپي درواز سيني کان اوچي آهي، لڏهڪي منهن ۽ پاڻيءَ ڏنارين سڌاين امڪار آهي. [ڇوهار = لمڪار.]

اۋچى نى اۋچا، جا كا تان

کوت اکھا منہ، خالہ

اوتد :- جنهن ٻر مبشور ڇو (وٽڪن يا سف سنگ روٻي)
آستان اُڙهي کان اڇو آهي، تنهنجي نام سمورن ڪري ڪروڙين
پاڻ دور ٿي وڃن ٿا. [ٿان = آستان (سف سنگ يا وٽڪن
روٻي) ڪوٽ = ڪروڙين. اُگها = پاڻ. منهد = دور ٿي وڃن ٿا.]

تِسْ سَرِٹائی سدا، سکر جو۔

کر کر رہا جاؤ، میلیں سو (اک رہا)

اڙت ۽ آڻهي واهڪورو ۽ جي سوڙ سوڙ ڪري سدائين مڪر
برابست نٿي ٿو، پر اهو واهڪورو، جهڙن کي ڪو يا ڪري پاڻ سان ملائي
ٿو، تنهنڪري اهو آئند ملي ٿو.

(੩) ਠੇਰੀ ਕਰਾਏ, ਚਿਥੀ ਨਾ

ਸਾਧੇ ਸੰਗੇ ਠੇਰੀ, ਗੁਲ ਕਾ

ਅਰਥ :- ਠੇਹੜੀ ਕਰਾਏ ਸਾਨ ਨੀ ਠੇਹੜੀ ਨਾਮ ਚਿਥੀ ਠੇਰੀ. ਸਾਧੇ ਸੰਗੇ
ਦ ਨਾਰਾਨ ਠੇਹੜੀ ਗੁਲ ਜੋ ਗਾਠ ਨੀ ਠੇਰੀ.

ਠੇਰੀ ਧੰਨਾ ਠੇਰੀ, ਹੋਵੇ ਧੰਨਾ

ਠੇਰੀ ਮੁੱਠਾ ਠੇਰੀ, ਕਮਲ ਬਿਕਾਸ

ਅਰਥ :- ਠੇਹੜੀ ਦਿਖਾ ਸਾਨ ਸੇਧ ਦੇ ਨਾਸ ਨੀ ਠੇਰੀ ਠੇਰੀ
ਮੇਰ ਸਾਨ, ਹਰਦੀ ਰੋਧੀ ਕਮਲ ਕਲ ਠੇਰੀ ਠੇਰੀ ਠੇਰੀ ਠੇਰੀ
ਠੇਰੀ ਠੇਰੀ. [ਧੰਨਾ = ਨਾਸ. ਮੁੱਠਾ = ਮੇਰ. ਬਿਕਾਸ = ਠੇਰੀ ਠੇਰੀ.]

(੪) ਠੇਰੀ ਪੰਧਾਰ, ਗੁਰੂ ਧੰਨ

ਸੰਗੇ ਧੰਨ ਜਾਕੇ, ਨਰਮਲ ਸਿਧ

ਅਰਥ :- ਮਾਨ ਗੁਰੂ ਧੰਨ ਪੰਧਾਰ ਜਾਨ ਠੇਰੀ ਠੇਰੀ (ਗੁਰੂ) ਜੋ
ਧੰਨ ਸੰਗੇ ਠੇਰੀ ਠੇਰੀ ਸੰਗੇ ਸਿਧਾ. ਨਰਮਲ ਠੇਰੀ ਠੇਰੀ (ਗੁਰੂ ਧੰਨ)
ਠੇਰੀ. [ਨਰਮਲ = ਧੰਨ. ਸਿਧਾ = ਸਿਧਾ.]

ਧੰਨਾ ਕਰੇ ਨਾਕੇ, ਪੰਧਾਰ ਮੇਰੀ

ਗੁਲ ਕਾਧੀ ਨਾਕੇ, ਨਰਮਲ ਠੇਰੀ.

ਅਰਥ :- ਸਰੀ ਗੁਰੂ ਧੰਨ ਜਾਨ ਠੇਰੀ ਠੇਰੀ ਠੇਰੀ ਠੇਰੀ
ਠੇਰੀ ਠੇਰੀ ਠੇਰੀ ਠੇਰੀ ਠੇਰੀ ਠੇਰੀ ਠੇਰੀ ਠੇਰੀ
ਗੁਲ ਕਾਧੀ ਨਾਕੇ. [ਨਰਮਲ = ਸਿਧਾ. ਸਿਧਾ.]

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫

ਸਭ ਤੇ ਉਚ ਜਾਕਾ ਦਰਬਾਰੁ ॥ ਸਦਾ ਸਦਾ ਤਾਕਉ ਜੋਹਾਰੁ ॥
ਉਚੇ ਤੇ ਉਚਾ ਜਾਕਾ ਥਾਨ ॥ ਕੋਟਿ ਅਧਾ ਮਿਟਹਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ॥ ੧ ॥
ਤਿਸੁ ਸਰਣਾਈ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ॥ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਜਾਕਉ ਮੇਲੈ ਸੋਇ

اروڻ ۽ هي ڀيرو! ٿون ئي منهنجو پتا آهين ۽ ٿون ئي
منهنجي ماءُ (والگر منهنجو راڳو) آهين ۽ ٿون ئي منهنجي جيئ
۽ ٻالن کي سڳ ڏيڻ وارو آهين.

ٿون ميرا ٿاڳر، ڄم داس ٿيرا
ٽجهه ٻن آڙو، ٺهي ڪو ميرا

اروڻ ۽ ٿون منهنجو سوامي آهين ۽ مان ٺهنجو داس آهيان،
اوکالواء ٻيو ڪو به منهنجو رکيڪ ڪونهي.

ڪر ڪر ڪر، ٻڙب دات

ٿوري آستيت ڪر، ڏن رات (اڪ رات)

اروڻ ۽ هي ٻڙو! ڪر ڪر موليٰ اهو دان يا ور ڏي
نه مان ڏهن رات يعني سڌائين ٺهنجي آستيت ڪندو رهان.

(۲) هر ٿيري جنت، ٿون ٻجائون ڌارا

هر ٿيري ٻڪاري، ڏان ڏيهر ڌاڙا

اروڻ ۽ اسين ٺهنجا وڃا يا ساز آهيون ۽ ٿون انهن کي وڃائڻ
وارو آهين. مطلب نه سڀ جهڙو ٺهنجي ٻڙو ٿا ڪيل ڪم ڪن ٿا.
اسين ٺهنجا منگتا آهيون ٺهنڪري هي ڏاڏا! اسانکي ٿام دان
ڏي. [جنم = وڃا، ساز، رباب، ٻڪارون هارا = وڃائڻ وارو،
ٻڪاري = منگتا.]

تڏه ٻوساڻ، ڀنگه ريس ماڻي

ڪهت ڪهت آٿر، ٿهر سماڻي

اروڻ ۽ ٺهنجي ئي ڪر يا سان ٻڙو رس ماڻهون ٿا ۽ ٿون ئي
سڀني ڇيرون ۾ سمايو ٻيو آهين. [سماڻي = سمايو ٻيو آهين، ملو
ٻيو آهين.]

(੩) ਤੁਮਰੀ ਕਰਪਾ ਤੀ, ਚਿਪਿਥੀ ਨਾਏ

ਸਾਏ ਸਨਕੇ ਤੁਮਰੀ, ਗੁਲ ਕਾਏ

ਅਰਥ :- ਤੁਹੇਂਹਜੀ ਕਰਪਾ ਸਾਨ ਨੀ ਤੁਹੇਂਹਜੋ ਨਾਮ ਚਿਪਿਥੀ ਠੂ. ਸਾਏ ਸਨਕੇ
ਦ ਨਾਰਾਨ ਤੁਹੇਂਹਜੀ ਕੁਲ ਜੋ ਗਾਠੁ ਠੀ ਠੂ.

ਤੁਮਰੀ ਏਠਾ ਤੀ, ਏਏ ਏਰੇ ਬਨਾਸੁ

ਤੁਮਰੀ ਮੇਠਾ ਤੀ, ਕਮਲ ਬਕਾਸੁ

ਅਰਥ :- ਤੁਹੇਂਹਜੀ ਦਿਆ ਸਾਨ ਸੇਧ ਏਕ ਨਾਸ ਨੀ ਓਜਨ ਠਾ ਤੇ ਤੁਹੇਂਹਜੀ
ਮਹਰ ਸਾਨ, ਹਰਦੀ ਰੋਏ ਕਮਲ ਕਲ ਠੀ ਠੂ ਤੋ ਏਠਾ ਏਏ ਏਕੀਏ ਨਕਰੀ
ਓਜੀ ਠੂ. [ਬਨਾਸ = ਨਾਸ. ਮੇਠਾ = ਮਹਰ. ਬਕਾਸ = ਠੀ ਠੂ.]

(੪) ਏਠੇ ਪੇਲਾਰ ਜਾਏ, ਕੂਰੁ ਏਏ

ਸੇਠਲ ਏਰੇਨ ਜਾਕੀ, ਨਰਮਲ ਸੀਏ

ਅਰਥ :- ਮਾਨ ਕੂਰੁ ਏਏ ਨਾਨ ਪੇਲਾਰ ਓਜਨ ਠੂ, ਜਨੇਨ (ਕੂਰੁਏ) ਜੋ
ਏਰੇਨ ਸੇਠਲ ਏਏ ਤੇ ਸੇਠਲ ਸੀਏ ਨਰਮਲ ਏਏ ਏਠਾ ਏਏ (ਕੂਰੁ ਓਏ)
ਏਏ. [ਨਰਮਲ = ਏਏ. ਸੀਏ = ਸੀਏ.]

ਏਠਾ ਕਰੇ ਨਾਕੇ, ਪਰੇ ਮੇਰੀ

ਗੁਲ ਕਾਏ ਨਾਕੇ, ਨਿਠ ਏਰੀ

ਅਰਥ :- ਸਰੀ ਕੂਰੁ ਏਏ ਓਜਨ ਸਾਥ ਜਨ ਓਏਠੀ ਕਰੀ ਓਜਨ ਠਾ
ਨੇ ਏਏ ਮੇਠਾ ਏਏ ਏਏ ਏਏ ਏਏ ਏਏ ਏਏ ਏਏ ਏਏ ਏਏ ਏਏ
ਕੁਲ ਗਾਏਨ ਏਏ. [ਨਿਠ = ਸੇਧੀ. ਸੇਧੀਏ.]

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫

ਸਭ ਤੇ ਏਏ ਜਾਕਾ ਏਰਬਾਰੁ ॥ ਸਦਾ ਸਦਾ ਤਾਕਉ ਜੋਹਾਰੁ ॥
ਏਏ ਤੇ ਏਏ ਜਾਕਾ ਥਾਨ ॥ ਕੋਟਿ ਅਧਾ ਮਿਟਹਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ॥ ੧ ॥
ਤਿਸੁ ਸਰਣਾਈ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਹੋਏ ॥ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਜਾਕਉ ਮੇਲੈ ਸੋਏ

ارک :- هی واکورو! تون لی منهدو پتا آهین ؟ تون لی
منهجي ماء (والکر منهدو راکو) آهین ؟ تون لی منهجي جیه
؟ توان کی سک ذیخ وارو آهین .

تُون میرا لاکر، هُ داسُ تیرا
تَجَه پَن اَوُر، تَہی کَر میرا

ارک :- تون منهدو سوامی آهین ؟ مان نهجور داس آهین ،
تو کالساوا بہو کو بہ منهدو وکیک کواہی .

کَر کَرہا کَرہ، پُر پ دات
تَہری اُسَتِ کَر، دِن رات (اک رات)

ارک :- ہی پُر پوا کرہا کری مولکی اہو دان یا ور ڈی
ن مان ڈینھن رات یعنی سدائن نہجی اُسَت کدو رهاں .

(۲) ہر تیری جنت، تُون بجاوَن ہارا
ہر تیری پکاری، دان دیہ داتارا

ارک :- اسین نہنھا وچا یا ساز آہون ؟ تون آہن کی وچال
وارو آہین - مطلب نہ سپہ جہو نہجی پُر پوا کیل کمر کن نا .
اسین نہنھا منگتا آہون نہنکری ہی داتا! اسانکی نام دان
ڈی . [جنم = واصل ، ساز ، رباب . بجاوَن ہارا = وچال وارو .
پکاری = منگتا .]

تَہ پَرسا، رَنگہ رَس مالمی
نَہت نَہت اَنتر، تَہ سَمالمی

نہت :- نہنھی نی گربا سان پوروس مالمون نا ؟ تون نی
سپہ جہو ، سہا پو پو آہین . [سمالمی = سہا پو پو آہین ، ملیو

ਅਰਥ :- ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਰ ਪਾ ਸਾਨ ਨਾਮ ਦੁਪਿ ਨਾਨਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਨ
 ਆਨ . ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਰ ਪਾ ਸਾਨ ਨਾਮ ਸਾਨ ਆਸਾਜੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਲੱਭੀ ਆਈ .

ਨਾਨਕੀ ਸਿੱਖੀ , ਪ੍ਰਭਾਨ

ਨਾਨਕ ਜਾਗੀ , ਨਾਮ ਨਾਨਕ .

ਅਰਥ :- ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਜਨ ਫ਼ਰਮਾਇਨ ਤਾਂ ਨਾ ਆਈ ਨੀ
 ਸਾਹੁਕਾਰੀ ਮੱਕੀ ਆਨ , ਜਨ ਜੀ ਹਰਦੀ ਮ ਨਾਮ ਜੋ ਖ਼ਾਨਾ ਆਈ .
 [ਪ੍ਰਭਾਨ = ਮੱਕੀ . ਨਾਨਕ = ਖ਼ਾਨਾ .]

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫

ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਪਿਤਾ ਤੂੰ ਹੈ ਮੇਰਾ ਮਾਤਾ ॥ ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਜੀਅ ਪ੍ਰਾਨ ਸੁਖ
 ਦਾਤਾ ॥ ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਠਾਕੁਰ ਹਉ ਦਾਸੁ ਤੇਰਾ ॥ ਤੁਝ ਬਿਨੁ ਅਵਰੁ ਨਹੀ
 ਕੇ ਮੇਰਾ ॥ ੧ ॥ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਕਰਹੁ ਪ੍ਰਭ ਦਾਤਿ ॥ ਤੁਮਰੀ ਉਸਤਤਿ
 ਕਰਉ ਦਿਨ ਰਾਤਿ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਹਮ ਤੇਰੇ ਸੰਤ ਤੂੰ ਬਜਾਵਨ ਹਾਰਾ ॥
 ਹਮ ਤੇਰੇ ਭਿਖਾਰੀ ਦਾਨੁ ਦੇਹਿ ਦਾਤਾਰਾ ॥ ਤਉ ਪਰਸਾਦਿ ਰੰਗ ਰਸ
 ਮਾਣੇ ॥ ਘਟ ਘਟ ਅੰਤਰਿ ਤੁਮਹਿ ਸਮਾਣੇ ॥ ੨ ॥ ਤੁਮਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ
 ਜਪੀਐ ਨਾਉ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਤੁਮਰੇ ਗੁਣ ਗਾਉ ॥ ਤੁਮਰੀ ਦਇਆ ਤੇ
 ਹੋਇ ਦਰਦ ਬਿਨਾਸੁ ॥ ਤੁਮਰੀ ਮਇਆ ਤੇ ਕਮਲ ਬਿਗਾਸੁ ॥ ੩ ॥ ਹਉ
 ਬਲਿਹਾਰਿ ਜਾਉ ਗੁਰਦੇਵ ॥ ਸਫਲ ਦਰਸਨੁ ਜਾਕੀ ਨਿਰਮਲ ਸੇਵ ॥
 ਦਇਆ ਕਰਹੁ ਠਾਕੁਰ ਪ੍ਰਭ ਮੇਰੇ ॥ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਨਾਨਕੁ ਨਿਤ ਤੇਰੇ
 ॥ ੪ ॥ ੧੮ ॥ ੩੧ ॥

ਪਿਰੋ ਮਹਲਾ ਪੰਜਵਾਂ ਸ਼ਬਦ (੩੧)

(ਵਿੰਨੀ)

(੧) ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਪਿਤਾ , ਤੂੰ ਹੀ ਮੇਰਾ ਮਾਤਾ

ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਜਿੰਦ , ਨਾਮ ਨਾਨਕ

(۲) تفہیم و تفسیر

تو شکی نیست که در این کتاب

اوسوڊ اهل ٿي ٿي واهڪو ووه جو لار ٿي اسان جي
هردي بر آهي. نه جي وها سڀ هنڌ پئي وهي آهي يعني
ميجڪو هنڌ سندن وڙهي پئي ٿي. [اچل = اسٽر، اچل،
قائم، ٿي = ٿي.]

الحمد لله رب العالمين

مجلسه ۱۰۰

اوتڀ۔ نام گھري ٿي لاسي ڪري ۾ ڀورو شاهه يعني
واڳوڙو ٻرانت ٿيو آهي. هي نواب واڳوڙو ڇو نام ٿي اسان
وت آهي.

संज्ञा (:-)

五、

مطلب من جو
مطلب من جو
مطلب من جو

شہزادہ جی، سنت پور

سُئِلْتُ أَنْتَ، بِرِي يَا

ارټ پر ستنه عي ګرېا دتاران، اسانکي نام تقو وسري . نام
عبي وېټ يا اچارځ کړې سان، الهه شمد، خو پالښوي پاڅ ټپو وچي
يعني کنډون بڼي ساز وځانځ کالواء ټپو وچي، سو ټپو اسانکي
هردي و وچي، [پورې = وچي].

(۴) پُپ کِرا تے، لَم تُوک پائی

میرزا کا بیٹا تھا، ظفر علی بن آئی

رزن مہرے ٻڌار ॥ اڳام اڳملا اڳر اڳار ॥ ۱ ॥ رهاو ॥
 نام همارے نيهال धनी ॥ नाम की महिमा सभ महि बनी ॥
 नाम हमारै पूरा साह ॥ नाम हमारै बेपरवाह ॥ २ ॥ नाम हमारै
 बैसन भाँ ॥ नाम हमारै मन का सुआँ ॥ नाम न विसरै सँत
 पूसाँ ॥ नाम लैत अनहद पूरे नाँ ॥ ३ ॥ पूँ किरपा ते
 नाम नउनिधि पाँ ॥ गुर किरपा ते नाम सिँ बनि आँ ॥
 धनँते सँदी परधान ॥ नानक जाँ नाम निधान ॥ ४ ॥ १७ ॥ ३० ॥

پيرء مڪلا پنڃوان شيد (۳۰)

(نام جي مھما)

(۱) نام هماري، انتر جامي

نام هماري، آويءِ ڪامي

ارت :- اسانجي هردي ۾ ته هڪ انتر يامي ۾ ميسور جو نام ئي
 آهي. جتي ڪٿي يا لوڪ ۾ لوڪ ۾، نام ئي اسانجي ڪم اچي ٿو
 يعني رکيا ڪري ٿو. [ڪامي = ڪم.]

روم روم، رونا هونام

ستگور پوري، ڪيندو دان

ارت :- اسان روم روم سان يعني ٻڙن ورتي سان، هريءَ
 جو نام چيو آهي ۾ اهو نام جو دان، پوري ستگورو ئي ڏنو
 آهي. [روم روم = وار وار سان، ٻڙن ورتي سان، رونا = چيو.]

نام رتن، ميري پندار

اگر امولا، اپر اپار (اڪ رها)

ارت :- منهنجي هردي وري پنداري ۾ نام وري رتن آهي.
 اهو نام من ۽ باطنيءَ جي بهج کان ٻاهر، امولڪ وڏي کان وڏو
 يا پري کان پري آهي. [اگر = اندرين جي بهج کان ٻاهر، امولا =
 امولڪ. اپر اپار = وڏي کان وڏو، پري کان پري.]

(੨) ਜਿਸਕੀ ਰਾਕੀ ਧੂਠੀ, ਫਰਾਪ

ਫਰਾਪ ਲਾਮ ਸਦਾ, ਜਪ ਜਾਪ

ਅਰਥ:- ਜਿਸਦੇ ਰਾਕੇ ਪੁਰਮਾਨਾ ਪਾਤ੍ਰ ਨਹੀਂ, ਸੋ ਮੇ ਸਾਨ ਸਦਾ
ਲਾਮ ਜੋ ਜਾਪ ਕਰੀ ਓ, [ਰਾਕੀ = ਰਾਕੇ, ਰਾਕੇ]

ਸਦਾ ਸੰਨਿਕੇ ਫਰਾਪ, ਕਰੁ ਕਾਨੀ

ਨਾਨਕੇ ਸਿਕਰ, ਪੁਰਾ ਪਾਤ੍ਰ

ਅਰਥ:- ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਜਨ ਪੁਰਮਾਨ ਲਾਮ
ਪੁਰਾ ਪਾਤ੍ਰ ਸਿਕਰ ਪੁਰਮਾਨ ਕਰਾਏ, ਸੋ ਸੰਨਿਕੇ ਸਾਨ ਲਾਮ
ਜਾ ਕਰੁ ਪਾਤ੍ਰ

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫

ਅਪਣੀ ਦਇਆ ਕਰੇ ਸੋ ਪਾਏ ॥ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਮਨਿ ਵਸਾਏ ॥
ਸਬਦੁ ਹਿਰਦੇ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਜਨਮ ਜਨਮ ਕੇ ਕਿਲਵਿਖ ਜਾਹਿ
॥ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਜੀਅ ਕੇ ਆਧਾਰੁ ॥ ਗੁਰ ਪਰਸਾਦਿ ਜਪਹੁ ਨਿਤ
॥ ਤਾਰਿ ਲਏ ਸਾਗਰ ਸੰਸਾਰੁ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਿਨ ਕਉ ਲਿਖਿਆ
ਏਹੁ ਨਿਧਾਨੁ ॥ ਸੇ ਜਨ ਦਰਗਹ ਪਾਵਹਿ ਮਾਨੁ ॥ ਸੂਖ ਸਹਜ
ਦ ਗੁਣ ਗਾਉ ॥ ਆਗੈ ਮਿਲੈ ਨਿਬਾਵੈ ਥਾਉ ॥ ੨ ॥ ਜੁਗਹ
ਤਰਿ ਏਹੁ ਤਤੁ ਸਾਰੁ ॥ ਹਰਿ ਸਿਮਰਣੁ ਸਾਚਾ ਬੀਰਾਰੁ ॥ ਜਿਸੁ
ਲਾਇ ਲਏ ਸੋ ਲਾਗੈ ॥ ਜਨਮ ਜਨਮ ਕਾ ਸੋਇਆ ਜਾਗੈ ॥ ੩ ॥
ਭਗਤ ਭਗਤਨ ਕਾ ਆਪਿ ॥ ਅਪਣੀ ਮਹਿਮਾ ਆਪੇ ਜਾਹਿ ॥੪॥
ਸਭਿ ਤੇਰੈ ਹਾਥਿ ॥ ਨਾਨਕ ਕੇ ਪ੍ਰਭ ਸਦਹੀ ਸਾਥਿ ॥੫॥

ਪਿਰੋ ਮਹਲਾ ਪੰਜਵਾਨ ਸ਼ਬਦ (੨੯)

(ਪੰਦਿਸ਼)

ਨਾਨਕ ਕਰੀ, ਸੋ ਪਾਤ੍ਰ

ਨਾਨਕ ਸੰਨਿਕੇ ਸਾਥਿ

(۲) چسکی را کی ہوئی، فر آپ

فر فر لام سدا، چپ چاب

اوست :- چہتھو را کو بر مانما باغ نمو آھی، سو مک سان سدالین
لام سو صاحب کروی نو. [را کی = را کو، رکھ کے]

ساد سدیہ فر سکی، کرط کائتا

لایکے سیکور، پورا پائتا۔

اوست :- سوری کو رو اوچن صاحب جن فر مانین تا نہ جہون
پورو پا کامل سیکورو پراہف کمو آھی، سو ستھن سان ملی خوی
جا کھ کالی نو۔

بیرے مہلا ۵

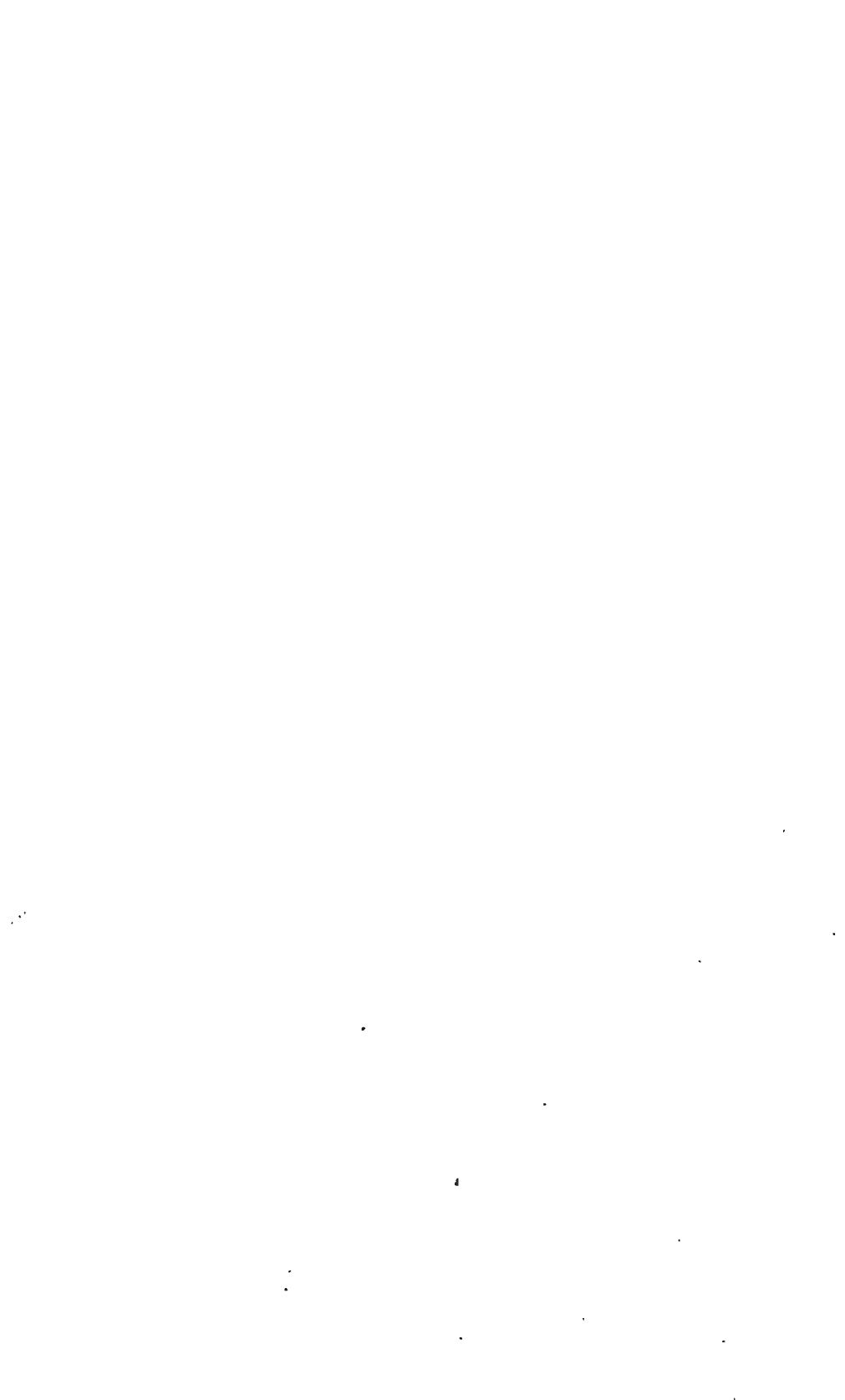
آپنی دیا کرے سے پائے ॥ ہر کا نام مہن دساہے ॥
سار سبھت ہیرے مہن مہن ॥ جنم جنم کے کیلویخ جاہی
॥ ۱ ॥ رام نام جیہ کے آچار ॥ گور پراسادی جپتھ نیت
بھائی بھائی لایے سارگہر سسار ॥ ۲ ॥ رہاؤ ॥ جنن کہی لایا
ہر ہر ہر نیتھ ॥ سہ جنن دہرگہر پادھ مہن ॥ سبھ سہج
آنند گھٹ گھٹ ॥ آگہی مہن نیتھ بھائی ॥ ۳ ॥ جہنم
جہنم ہر ہر ہر ॥ ہر سیمہرگہر سار بھائی ॥ جنم
لایا لایا لایا سہ لایا ॥ جنم جنم کا مہن جاپی ॥ ۴ ॥
تہہ بھگت بھگت کا آپی ॥ آپنی مہن آپی جاپی ॥ جیہ
نیت سہ تہہ ہر ॥ ناک کے پور سہری سار ॥ ۵ ॥ ۱۶ ॥ ۲۷ ॥

پیرو مہکلا پنجدوان شہد (۲۹)

(۱۶)

(۱) آپنی دیتھ کروی، سو پائی

فر ککا نام، منن و سائی

(۲) چسکی را کی جوئی، فر آب

فر فر نام سدا، چپ چاپ

اوست :- جیہنچروا کو بر ماہا پاٹو آہی، سو مک سان سدا میں
لام جو چاپ کروی نو۔ [را کی = وا کو، وکھ ک۔]

ساد سنیکہ فر کی، کٹل کڑیا

لانتے سیکورو، پڑ را پڑیا۔

اوست :- سری کو رو ارجن صاحب من دومانن لا لہ جہن
پورو یا کامل سیکورو پوابف کھو آہی، سو سنتن سان ملی ہوی
جا کٹ کڑیا کر۔

بیرے مہلا ۵

اُپڑی دھیا کرے سہ پاہے ॥ ہر کا نام مہن و ساہے ॥
ساح سبھد ہر دے مہن ماہی ॥ جنم جنم کے کھل ویکھ جاپی
॥ ۱ ॥ رام نام جیہ کے آہار ॥ گھر پراسد جپو نیت
بھائی تار لہے ساگر سہار ॥ ۱ ॥ رہا ۱ ॥ جنن کہی لکھیا
ہر دے نیت ॥ سہ جنن دہر گھ پاہی مان ॥ سبھ سہج
آہند گھ گاہی ॥ آہی ملے نیتاہے باہی ॥ ۲ ॥ جگر
جگر تیر دے تہ سار ॥ ہر سیمر تہ سار بے سار ॥ جس
لکھ لکھ لہے سہ لکھ ॥ جنم جنم کا سہیا جاپی ॥ ۳ ॥
تہ بھگت بھگت کا آہی ॥ اُپڑی مہیا آہی جاپی ॥ جیہ
جیت سبھ تہ ہاہی ॥ نانک کے پڑ سہی ساہی ॥ ۱۸ ۥ ۱۹ ॥ ۲۰ ॥

پیر و محلا پنجوان شبد (۲۹)

(پد بش)

(۱) آپڑی دھیا کرے، سو ہائی

فر کا نام، متن و سائی

ارت :- مايا ۾ غلطان ٿي سڄو سنسار واهگوروء کان پلجي يا
بي مک ٿي پيو آهي. جنهنڪي پلاوڙ واري يعني پر ميشور، پاڻ
پلايو يا گمراهه ڪيو آهي، سو جيو وٽرٺ ڏنڊن ۾ اٽڪي رهيو
آهي. [راڄ رهڻا = اٽڪي رهيو آهي. برٿا = وٽرٺ.]

(۲) پيمڪٽ مائٽا، رنگر پيء.

گڙ پڙ ڪري، ڪوڙي رنگر لاء

ارت :- ماڻهو مايا جا رنگ ڏسي حياتي گذارين ٿا ۽ جهڳڙا
ڪري، مايا سان پر پير لڳائين ٿا. [پيمڪٽ = ڏسي. پيء = گذارين
ٿا. گڙ پڙ = رولا ۽ جهڳڙا. ڪوڙي = مايا.]

اٽڪ پنهاري، ٻنڌ من ڦاوي

ڪرڻي هار، نه جيئڻ ميه آوي

ارت :- انڌي يا اڳيائي جيو جو من، ٻنڌن ڏوٻي وهندون ۾
ڊوڙي يا پٽڪي ٿو پر پر مائتا سندس چپ ۾ (ياد) نٿو اچي.
[ڏاوي = ڊوڙي، پٽڪي. ڪرڻي هار = پر مائتا. جيئڻ = چپ.]

(۳) ڪرت ڪرت اوڙهي، هڪر پائتا

پورن هوت نه، ڪارج مائتا

ارت :- جيو اهڙيء طرح ڏنڊا ڪندي ڪندي، سنسار ۾
دڪ ٿي پراپت ڪري ٿو، پر تنهن هوندي به مايا جا ڪم پورا نٿا ٿين.

ڪار ڪروڙ لوپ، من لينا

ڦڙڦي موٽا، چڻ جل بن مينا

ارت :- ڪار، ڪروڙ، لوپ وغيره وڻين ۾، هنجو من لين
ٿيو يا ملير پيو آهي ۽ انهن وڻين جي وچوڙي ۾ لٽين ڦڙڦي
ڦڙڦي مري ٿو، جڻ مڇي پاڻيء ڪانسواء ڦڙڦي مرندي آهي.
[لينا = لين ٿيو، رٿو پيو، مايو پيو. ڦڙڦي = ڦڙڦي، ڦڙڦي.
مينا = مڇي.]

ਭੁਲਾਵਣ. ਹਾਰੈ ਰਾਹਿ ਰਹਿਆ ਬਿਰਥਾ ਬਿਉਹਾਰ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਪੈਖਤ ਮਾਇਆ ਰੰਗ ਬਿਹਾਇ ॥ ਗੜਬੜ ਕਰੈ ਕਉਡੀ ਰੰਗੁ ਲਾਇ ॥
 ਅੰਧ ਬਿਉਹਾਰ ਬੰਧ ਮਨ ਧਾਵੈ ॥ ਕਰਣੈਹਾਰੁ ਨ ਜੋਅ ਮਹਿ ਆਵੈ ॥
 ॥ ੨ ॥ ਕਰਤ ਕਰਤ ਇਵਹੀ ਦੁਖੁ ਪਾਇਆ ॥ ਪੂਰਨ ਹੋਤ ਨ ਕਾਰਜ
 ਮਾਇਆ ॥ ਕਾਮਿ ਕ੍ਰੋਧਿ ਲੋਭਿ ਮਨੁ ਲੀਨਾ ॥ ਤੜਫਿ ਮੂਆ ਜਿਉ ਜਲ
 ਬਿਨੁ ਮੀਨਾ ॥ ੩ ॥ ਜਿਸਕੇ ਰਖੇ ਹੋਏ ਹਰਿ ਆਪਿ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ
 ਸਦਾ ਜਪੁ ਜਾਪਿ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਣ ਗਾਇਆ ॥ ਨਾਨਕ
 ਸਤਿਗੁਰੁ ਪੂਰਾ ਪਾਇਆ ॥ ੪ ॥ ੧੫ ॥ ੨੮ ॥

پروہ ہکلا پنچوان شبد (۲۸)

(٢٨) "ٺري ڪام ڪو اڻ ڪلويآ - نام ڪي ويلا
بي بي سويآ"

(۱) موتِ اہلِ آلِ کے آوی

بیسٹا پخت، کچھ تھ سڑاوی

اړوند:- چوکي پاپ کورن حی عیال کورن، آس نو
 آچی یعنی اړوا عیال کندی لکتي نو، پر ویشوا کی پوښېدي،
 کسکا = ویشوا، پست = پوښا، او، سرماوي = شوم نو کوی،
 سارو دتس، مزوری کسکا

تو بہون کے دیا، پتھر سے پڑی

ارمک :- سڌر ٿي پھون (من مائٺن لاءِ) موڙي ڪري ٿو يعني
 ٿي بند وڙهي پٿر اچي ٻڌي ٿو مطلب ٿي پٿر ڪرڻ وقت عجب سر
 من ٿو لڳي ۽ ڇوڏا کائي ٿو. [پٿر = پٿر.
 ماڻڙا ۽

مايٹا لکے، پوئے سنار
آب پائیا پلویں مارے،
راجہ رونا پوئے پشاور (اک دھو)

میتو دگر، آر سکل ستاپ

کور توئی، میری مائی پاپ

اوت :- سب دک ۽ کلش دور لی وبا آهس چاکا لہ
منہجو دورو، ماء ۽ بیء وانگر سھائتا کور وارو لہو آہی.
[ستاپ = کلش. مائی = ماء. پاپ = بیء.]

سکی سیري، میري گرسنت آند

کر کرہا، پیتی مویہ گنت (اک رہار)

اوت :- ہی منہجون سکون سھلہون یعنی ساد سنگھ حا
پائی | هائی منہجو گھر آند وارو لی پو آہی چو نہ گرون کرہا
کری، مولکی پتیء سان ملائی چلہو آہی. [گرسنت = گھر.
پیتی = ملائی. گنت = گھومت، پتی.]

(۲) تہیت پچھی، پورن سب آسا

پتی آند پز، پتی پزکاسا

اوت :- هائی وچوڑی جی آک وسامی ویتی آہی ۽ من جون
سب آسائون پوراون لہون آہس. اکیان ویتی اولدہ دورو لی
ویتی آہی ۽ گیان جو پزکاش لہو آہی. [لہم = گرمی، آ
پچھی = وسامی ویتی. اندر = اولدہ (اکیان ویتی). پز
پزکاش یا سوچو و (گیان جو).]

آند شہد، آچرچ پسماد

کور پورا، پورا پورساہ

اوت :- حیکو دک رس برہم آہی سو ڈاڈ

لہام وڈو ۽ پورن آہی ۽ عصبی کرہا لہ پورن
دک رس، لیکالار. شہد = برہم، برمالہا. سما
پسماد = ڈاڈو اچرچ وارو. کور = وڈو. پورساہ =

(੩) ਜਾਕੁ ਪ੍ਰਗਟੁ ਪ੍ਰੀਤੁ ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ

ਤਾਕਿ ਹਰਿ ਸਨਾ ਲੇਖਾਲੁ

ਅਰਥ :- ਜਨਮਕੀ ਪ੍ਰਿਯਮ ਜੋ ਪ੍ਰੀਤਕੀ ਪਾਤਾਲੀ ਦਰਸ਼ਨ ਨਿਰਾਹੀ,
ਨਿਰਾਹੀ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਿ ਕਰਿ, ਪ੍ਰਿਯਮ ਪ੍ਰਿਯਮ ਲੇਖਾਲੁ ਇਕੋ ਦਰਸ਼ਨ ਤਿਨ ਨਾ
ਇਕੋ ਦਰਸ਼ਨ ਆਨ ਆਨ ਤਿਨ ਨਾ।

ਸਰਬੁ ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ ਤਾਕਿ ਪ੍ਰੀਤੁ ਨਿਦਾਨੁ

ਜਾਕੁ ਸੰਗ੍ਰਹਿ, ਹਿੰਦੂ ਨਾਮੁ

ਅਰਥ :- ਜਨਮਕੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਨਾਮ ਰੂਪੀ ਦਾਨੁ ਨਿਰਾਹੀ ਨਿਰਾਹੀ
ਗ੍ਰਹਿ, ਸਿੰਧੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ ਜਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ (ਮੋਹਿ) ਆਨ। [ਨਿਦਾਨੁ = ਖ਼ਾਨਾ]

(੪) ਜਾਕੁ ਪ੍ਰਿਯਮੁ, ਨਾਕੁ ਪ੍ਰਿਯਮੁ

ਮਨੁ ਤਨੁ ਸਿੰਧੀ, ਹਰਿ ਹਰਿ ਪ੍ਰਿਯਮੁ

ਅਰਥ :- ਜਨਮਕੀ ਪ੍ਰਿਯਮੁ ਪ੍ਰਿਯਮੁ ਮਨੁ ਆਹੀ, ਨਿਰਾਹੀ ਨਿਰਾਹੀ ਨਿਰਾਹੀ
ਸਿੰਧੀ ਨਿਰਾਹੀ, ਹਰਿ ਹਰਿ ਸਨਾ ਨਾਮੁ ਜੋ ਜਾਪ ਕਰਿ ਨਿਰਾਹੀ।
[ਪ੍ਰਿਯਮੁ = ਮਨੁ]

ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ, ਜੋ ਜਨੁ ਪ੍ਰਿਯਮੁ ਪ੍ਰਿਯਮੁ

ਤਾਕਿ ਹਰਿ, ਪ੍ਰਿਯਮੁ ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ

ਅਰਥ :- ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਜਨੁ ਪ੍ਰਿਯਮੁ ਨਿਰਾਹੀ
ਦਾਸ ਕੀ ਪ੍ਰਿਯਮੁ ਪ੍ਰਿਯਮੁ (ਜਨੁ) ਦੋਹਰੁ, ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ
ਕਰਿ ਨਿਰਾਹੀ ਦੋਹਰੁ ਦੋਹਰੁ ਆਹੀ। [ਹਰਿ = ਦੋਹਰੁ (ਜਨੁ)
ਜੀ। ਪ੍ਰਿਯਮੁ = ਪ੍ਰਿਯਮੁ, ਪ੍ਰਿਯਮੁ ਕਰਿ।]

ਭੈਰਵ ਮਹਲਾ ੫

ਚਿਤਵਤ ਪਾਪ ਨ ਆਲਕੁ ਆਵੈ ॥ ਬੇਸੁਆ ਭਜਤ ਕਿਛੁ ਨਹ
ਸਰਮਾਵੈ ॥ ਸਾਰੇ ਦਿਨਸੁ ਮਜੂਰੀ ਕਰੈ ॥ ਹਰਿ ਸਿਮਰਨ ਕੀ ਵੇਲਾ ਬਜਰ
ਸਿਰਿ ਪਰੈ ॥ ੧ ॥ ਸਾਇਆ ਲਗਿ ਭੁਲੇ ਸੰਸਾਰੁ ॥ ਆਪਿ ਭੁਲਾਇਆ

ਸੀਤਲੁ ਮਨਿ ਗਹੈ ॥ ਅਨਿਕ ਭਗਤ ਜਾਕੇ ਚਰਨ ਪੂਜਾਰੀ ॥ ਸਗਲ
ਮਨੋਰਥ ਪੂਰਨ ਹਾਰੀ ॥ ੨ ॥ ਖਿਨ ਮਹਿ ਉਣੇ ਸੁਭਰ ਭਰਿਆ ॥ ਖਿਨ ਮਹਿ
ਸੂਕੇ ਕੀਨੇ ਹਰਿਆ ॥ ਖਿਨ ਮਹਿ ਨਿਥਾਵੈ ਕਉ ਦੀਨੇ ਥਾਨੁ ॥ ਖਿਨ
ਮਹਿ ਨਿਮਾਣੇ ਕਉ ਦੀਨੇ ਮਾਨੁ ॥ ੩ ॥ ਸਭ ਮਹਿ ਏਕੁ ਰਹਿਆ
ਭਰਪੂਰਾ ॥ ਸੋ ਜਾਪੈ ਜਿਸੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪੂਰਾ ॥ ਹਰਿ ਕੀਰਤਨੁ ਤਾਕੋ
ਆਧਾਰੁ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਜਿਸੁ ਆਪਿ ਦਇਆਰੁ ॥ ੪ ॥ ੧੩ ॥ ੨੬ ॥

ਪਿਰ੍ਹੂ ਮਹਲਾ ਪੰਜਵਾਨ ਸ਼ਬਦ (੨੬)

(ਸਰੋ ਕਲਾ ਸਮਰਤ ਵਾਹਗੁਰੂ ਕੀ ਸੋਹ ਰੇ

ਸੰਪ ਅੰਗਨ ਪੂਰਿਓਨ ਤਿਨ)

(੧) ਨਿਸਕਾਰ, ਤਾਕੁ ਲੇਖ ਬਾਰ

ਅਰੁ ਮਨੁ ਦਿਖੈ, ਤਾਕੁ ਵਾਰ

ਅਰੁ:- ਵਾਹਗੁਰੂ ਕੀ ਲੇਖ ਪਿਰਾ ਨਿਸਕਾਰ ਕਰੁ ਚੰਗਾਨੀ. ਹਨ੍ਧੀ
ਮਤਾਨ ਹੀ ਮਨੁ ਪ੍ਰਭਾਨ ਕਰਿ ਚੜ੍ਹੈ. [ਬਾਰ = ਪਿਰਾ.]

ਸਿਮਰਨ ਤਾਕੀ, ਸਿਮਰ ਸੰਤਾਪ

ਦੂਰੁ ਆਨੰਦ, ਨਰੁ ਨਾਪੈਰੁ ਤਾਪ

ਅਰੁ:- ਹਨ੍ਧੀ (ਨਾਮ) ਸਮਰਤ ਕਰਿ, ਸੰਪ ਕਸ਼ਟ ਦੂਰੁ ਨੀ
ਵੇਚਨ ਨਾ. (ਸਮਰਤ ਕਰੁ ਕਰਿ ਕੋਰ) ਦਕ ਕਲਿਸ਼ ਅਤ੍ਰੁ ਲੇਖੀ
ਸਦਿ ਆਨੰਦ ਭੀ. [ਤਾਪ = ਤਪ, ਦਕ.]

ਅੰਨ੍ਧੋ ਪਿਰਾ, ਨਿਰਮਲ ਨਾਮ

ਜਾਸੁ ਚਿਤ, ਪੂਰਨ ਸੰਪ ਕਾਮ (ਅਕ ਰਹਾ)

ਅਰੁ:- ਪ੍ਰਿਯੋ ਦੂਰੁ ਨਿਰਮਲ ਨਾਮ, ਅਤ੍ਰੀ ਕਸ਼ਿਰ-ਜੂ (ਅਮੋਲਕ) ਹਿਰੋ
ਅਹੀ, ਜਨ੍ਧੀ ਚਿਤ ਕਰਿ, ਸੰਪ ਅੰਗਨ ਪੂਰਿਓਨ ਤਿਨ ਭੀਓਨ.
[ਨਿਰਮਲ = ਪੂਰਨ. ਜਾਸ = ਜਨ੍ਧੀ. ਕਾਮ = ਕਾਮਨ, ਅੰਗ.]

(੨) ਜਾਕੀ ਦਰਸ਼ਤ, ਹਰੇ ਪ੍ਰਿਯਾ ਹੀ

ਅੰਨ੍ਧੋ ਨਾਮ, ਸਿਤਲੁ ਮਨੁ ਕੀ

ਅਰਥ :- ਨਾਮ ਚੰਗਾ ਕਰੀ, ਹਰ ਵਾਤਾਵਰਨ ਭਾਗੀ. ਨਾਮ ਚੰਗਾ ਕਰੀ
ਜਿਹੜਾ ਲੋਕ ਹਰ ਸਕਾਵਤ ਕਰੀ ਨੂੰ. [ਲੋਕ = ਵਾਤਾਵਰਨ. ਦੁਰਲੱਭ = ਪ੍ਰਲੋਕ.]

ਨਾਮ ਨਿੱਤ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਕੰਧੀ ਸਾਥਿਸ

ਨਾਮ ਧਾਰੀ, ਸਾਧੀ ਰਾਸ

ਅਰਥ :- ਨਾਮ ਚੰਗਾ ਵਾਰੀ ਕੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਾਥਿਸ ਨੂੰ ਨਾਮ. ਸਾਧੀ ਰਾਸ
ਸਾਧੀ ਮੋਤੀ, ਰਾਗਦਾਰੇ ਜੋ ਨਾਮ ਨੀ ਆਈ. [ਰਾਸ = ਮੋਤੀ, ਭੁਲੀ.]

(੩) ਕੁਰ ਅੰਦਿਸ਼, ਕੰਧੂ ਅੰਤ ਸਾਰ

ਧਰ ਕੰਧੀ, ਮਨ ਨਾਮ ਆਰ

ਅਰਥ :- ਕੁਰ ਅੰਤ ਅੰਦਿਸ਼ ਨੂੰ ਨਾਮ ਆਈ ਨਾਮ ਧਾਰੀ, ਧਾਰੀ
ਜੋ ਕੰਧੀ ਕੰਧੀ, ਮਨ ਹੀ ਧਾਰੀ, ਜੋ ਨਾਮ ਧਾਰੀ ਆਰੋਕ. [ਸਾਰ =
ਨਾਮ. ਕੰਧੀ = ਕੰਧੀ. ਆਰ = ਆਰ.]

ਨਾਮ ਨਾਮ, ਨਾਮ ਨਾਮ

ਨਾਮ ਨਾਮ, ਜਿਹੜਾ ਨਾਮ

ਅਰਥ :- ਨਾਮ ਨਾਮ, ਜਿਹੜਾ ਨਾਮ ਨਾਮ ਨਾਮ ਨਾਮ ਨਾਮ ਨਾਮ
ਨਾਮ ਨਾਮ ਨਾਮ ਨਾਮ, ਜਿਹੜਾ ਨਾਮ ਨਾਮ ਨਾਮ ਨਾਮ
ਨਾਮ ਨਾਮ ਨਾਮ ਨਾਮ, ਜਿਹੜਾ ਨਾਮ ਨਾਮ ਨਾਮ ਨਾਮ
ਨਾਮ ਨਾਮ ਨਾਮ ਨਾਮ, ਜਿਹੜਾ ਨਾਮ ਨਾਮ ਨਾਮ ਨਾਮ
ਨਾਮ ਨਾਮ ਨਾਮ ਨਾਮ, ਜਿਹੜਾ ਨਾਮ ਨਾਮ ਨਾਮ ਨਾਮ
ਨਾਮ ਨਾਮ ਨਾਮ ਨਾਮ, ਜਿਹੜਾ ਨਾਮ ਨਾਮ ਨਾਮ ਨਾਮ
ਨਾਮ ਨਾਮ ਨਾਮ ਨਾਮ, ਜਿਹੜਾ ਨਾਮ ਨਾਮ ਨਾਮ ਨਾਮ

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫

ਨਮਸਕਾਰ ਤਾਕਉ ਲਖ ਬਾਰ ॥ ਦਿਨੁ ਸੁਖੁ ਦਿਨੁ ਸੁਖੁ
ਵਾਰਿ ॥ ਸਿਮਰਨਿ ਤਾਕੈ ਸਿਮਰਿ ਸੇਤਾਪ ॥ ਦਿਨੁ ਸੁਖੁ ਦਿਨੁ ਸੁਖੁ
ਤਾਪ ॥ ੧ ॥ ਅੰਸੈ ਹੀਰਾ ਨਿਰਮਲ ਨਾਮ ॥ ਨਾਮੁ ਸੁਖੁ ਦਿਨੁ ਸੁਖੁ
ਕਾਮ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਾਕੀ ਦਿਸਿਤੁ ਦੁਖੁ ਭੈਰਉ ਵੈ ॥ ਨਿਰਮਲ ਨਾਮੁ

ادب :- نام چيڻ ڪري، جيو مشهور ٿئي ٿو. نام چيڻ ڪري،
سرو مان سڀ ڀاپ اڪري وڃن ٿا. [ٻوگهنت = ظاهر، مشهور.
تن = سرو.]

نام لڻت، سڪل پوڻائڻا

نام لڻت، آئسٽ مڃنائڻا

ادب :- نام چيڻ ڪري، سڀني ٻورن يعني ڪنڀ آڌ ڪ ميلن
جو ڦل پرايٽ ٿئي ٿو. نام چيڻ ڪري انهن ٿورن جي اشناڻ جو
ڦل ملي ٿو. [ادب سٽ = انهن. مڃنائڻا = اشناڻ ڪرڻ.]

ٿيرون همرا، حر ڪو نام

ڪور اپڏيسڻا، ٿيرون ڪيڻاڻ (اڪ رعا)

ادب :- منهنجي ٿيرون يا ٿورا نه هريءَ جو نام ئي آهي ۽ مولڪي
گودن به اهڙي ئي گيان جو اپڏيش ڪيو آهي.

(۲) نام لڻت، هڪ دؤر پراڻا

نام لڻت، آت موڙ سه ڪيڻاڻا

ادب :- نام چيڻ ڪري دڪ پڇي دور ٿي وڃي ٿو. نام چيڻ
ڪري تمام مودڪ آدمي وڏو يا سرشت گيالوان ٿي وڃي ٿو.
[ادب = تمام. مودڪ = مودڪ. س = وڏو، سرشت.]

نام لڻت، پرگت اُچيڻارا

نام لڻت، چٽي جنجارا

ادب :- نام چيڻ ڪري، جوتي پر ڪاش هردي ۾ پرگهت
ٿئي ٿو. نام چيڻ ڪري، مايا جا جنجال چٽي وڃن ٿا. [اُچيڻارا =
(جوتي) پر ڪاش. جنجارا = جنجال، خفا.]

(۳) نام لڻت، چر ٿيڙ نه آوي

نام لڻت، درگهر سڪه پاوي

(۲) جن کور سیونا، نس پتر نہ پتاپی

جن کور سیونا، نس دکر نہ سنتاپی

اوست :- جنوں کو روہ ہی شیوا کئی آئی، لدھکی کدھوں
نہ نس جو پڑ لگوئی، کدھوں کو روہ ہی شیوا کئی آئی،
لدھکی کدھ دکر لگو ستانی یا پڑا ڈئی۔

لالت سوڈی، سنہریت پید

پار پڑھ کور، نامی پید۔

اوست :- سوری کو روہ ارچن صاحب جن فرمائیں لا نہ مون سپ
دند شاستر و پجاری ڈنا آئن ؟ من پر اور دھوا کدھو الہ نہ پر مشور
؟ کو روہ ہی وچر کدھ فرق کدھوی۔ [سوڈی = واپجاری۔
پید = فرق، لٹاؤ۔]

بیرے مہلا ۴

نام لیت مہ پتر گتہ بھیا ॥ نام لیت پاپ تہ تے
گھیا ॥ نام لیت سگال پتر بھیا ॥ نام لیت اٹھاسٹ
مجننا بھیا ॥ ۱ ॥ تیرتہ ہمارا ہر کہ نام ॥ گھری پتر پتر
تہ گھیا ॥ ۲ ॥ رتہ ॥ نام لیت دھ دھ پتر پتر ॥ نام
لیت اٹھ مہ س گھیا ॥ نام لیت پتر گتہ پتر پتر ॥
نام لیت تہ تہ تہ ॥ ۳ ॥ نام لیت نام نہ تہ تہ ॥
نام لیت دھ گتہ س دھ پتر ॥ نام لیت پتر کدھ سا بھیا ॥
نام ہمارا سا بھیا ॥ ۴ ॥ گھری پتر پتر کدھ پتر پتر ॥
ہر کہ تہ تہ مہ نام اٹھ ॥ نام لیت پتر نام پتر پتر ॥
اٹھ تہ تہ لیت پتر پتر ॥ ۵ ॥ ۶ ॥ ۷ ॥ ۸ ॥

پیرو محلاً پنجوان شہد (۲۵)

(نام جو ہاتھ)

(۱) نام لیت، من پتر گتہ پتر

نام لیت، پتر تہ تہ

ڪوڙ جَمَسا ٺهي ڪو ڏيو

جس مَسَتڪ پاڳر، سو لاڳا سڀو (اڪ رهاڙ)

اڙت ۽۔ گورو ۽ جهڙو يا گورو ۽ جي برابر ٻيو ڪو ڏيو ٿا ڪونهي .
جنهن جي مٿي تي گذريل جنم جو سٺو ليڪ لکيل آهي، سو
سندن شيوا ۾ لڳي ٿو. [مَسَتڪ = مَتو. سڀو = شيوا.]

(۲) سَتِگورُ ميرا، سَرَب پُر ٽپائي

سَتِگورُ ميرا، مار جيوالي

اڙت ۽۔ منهنجو ستگورو سڀني جي پالنا ڪري ٿو. منهنجو
ستگورو مارڻ ۽ جيتارڻ لاءِ سهرت آهي. [پُر ٽپائي = پالنا ڪري.]

سَتِگورُ ميري، ڪي وَڏ ٿائي

پُر گت پَتي، هي سڀني ٿانئي

اڙت ۽۔ منهنجي ستگورو جي وڏائي يا ناماچار، سڀني هنڌ
يا هر هنڌ ظاهر ٿي ويو آهي. [وَڏ ٿائي = ناماچار. پر گهٽ = ظاهر.]

(۳) سَتِگورُ ميرا، ٿاڻ ٺاڻ

سَتِگورُ ميرا، گهر ڏيهاڻ

اڙت ۽۔ منهنجو ستگورو نر پلن جو مددگار آهي ۽ هوئي
منهنجو گهر ۽ آساهه واري جاءِ آهي. [ٿاڻ = پل، زور. ٺاڻ =
نر پل، ڪمزور. ڏيهاڻ = درٻار، آساهه واري جاءِ.]

سَتِگورُ ڪي هٿ، سد پل جائڻا

پُر گت مار ڪر، جن ڪر ڏکلائڻا

اڙت ۽۔ اهڙي ستگورو تان مان سد يو بلهار وڃان ٿو، جنهن
پر ميشور جي پراپت ڪرڻ وارو دستو، مونکي ظاهر ڪري ڏيکاريو
آهي. [مار ڪر = رستو.]

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫

ਸਤਿਗੁਰੁ ਮੇਰਾ ਬੇਮੁਹਤਾਜੁ ॥ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮੇਰੇ ਸਚਾ ਸਾਜੁ ॥
 ਸਤਿਗੁਰੁ ਮੇਰਾ ਸਭਸ ਕਾ ਦਾਤਾ ॥ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮੇਰਾ ਪੁਰਖੁ ਬਿਧਾਤਾ ॥੧॥
 ਗੁਰ ਜੈਸਾ ਨਾਹੀ ਕੇ ਦੇਵ ॥ ਜਿਸੁ ਮਸਤਕਿ ਭਾਗੁ ਸੋ ਲਾਗਾ ਸੇਵ ॥੧॥
 ਰਹਾਉ ॥ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮੇਰਾ ਸਰਬ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲੈ ॥ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮੇਰਾ ਮਾਰਿ
 ਜੀਵਾਲੈ ॥ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮੇਰੇ ਕੀ ਵਡਿਆਈ ॥ ਪ੍ਰਗਟੁ ਭਈ ਹੈ ਸਭਨੀ
 ਥਾਈ ॥੨॥ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮੇਰਾ ਤਾਣੁ ਨਿਤਾਣੁ ॥ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮੇਰਾ ਘਰਿ
 ਦੀਬਾਣੁ ॥ ਸਤਿਗੁਰੁ ਕੈ ਹਉ ਸਦ ਬਲਿ ਜਾਇਆ ॥ ਪ੍ਰਗਟੁ ਮਾਰਗੁ
 ਜਿਨਿ ਕਰਿ ਦਿਖਲਾਇਆ ॥੩॥ ਜਿਨਿ ਗੁਰੁ ਸੇਵਿਆ ਤਿਸੁ ਭਉ ਨ
 ਬਿਆਪੈ ॥ ਜਿਨਿ ਗੁਰੁ ਸੇਵਿਆ ਤਿਸੁ ਦੁਖੁ ਨ ਸੰਤਾਪੈ ॥ ਨਾਨਕ ਸੋਧੋ
 ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਬੇਦ ॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਗੁਰ ਨਾਹੀ ਭੇਦ ॥੪॥ ੧੧ ॥ ੨੪ ॥

ਪਿਰੋ ਮਕ਼ਲ ਪਲجوان شبد (۲۴)

(ستگورن جي آستتي)

(۱) ستگور میرا، ہی محتاج

ستگور میری، سچا ساج

اوت :- مہوہر ستگورو ہی محتاج آغی یعنی کدوں تان
 کچھو، تورو لہ رو بندو آغی - مطلب لہ کھدھی کاک کدھ وادو
 لہ آغی - مہوہر ستگوروہ جو سچو بظاہر یا لالہ سچو آغی .
 [ساج = بظاہر، نام .]

ستگور میرا، سچس کا داتا

ستگور میرا، پرکھ پداتا

اوت :- مہوہر ستگورو سچس کی بخشش کرکے وارو آغی .
 مہوہر ستگورو سچس اچانک یورن کرکے وارو اکال پرکھ جو
 روپ آغی . [پداتا = قل ذہن وارو .]

ارت ۽۔ جڏهين توکي وڻيو تڏهين جيو جو سڪل ڪائيءَ
وانگر هو. سو ساڻو ٿي پيو يعني ٻوٽو سان ڀريل چڱن گڻن وارو ٿي
پيو. جي توکي چڱو لڳو يا وڻيو نه هنجو هروڙ جو سڪي ۽ زمين
وانگر سڪل ٿوڻ هو. يعني اهڙڪار وارو هو تنهنجي مٿان تو پڳتي
زويي ذرياعه وهائي ڇڏيو. [ڪاشت = ڪاشت = ڪائي. هروڙا =
ساڻو. ٿل = خشڪي، زمين. سو = مٽي، مٿان.]

تس پاڻا تان، سڀ ٿل پاڻي

چنٽ گهي لکي، سڻڪور پاڻي

ارت ۽۔ جي توکي وڻيو ته سڀ ٿل (ڌرم، ارت)، ڪام ۽
موڪي (پراپت ٿيا ۽ سڻڪورو جي چرڻ سان لڳل ڪري، سڀ
چنٽا ڏور ٿي وئي.

(۲) حرام خور، نر گڻ ڪٽڻ ٿوڻا

من ٿن سڀيل، من انهرت وڻا

ارت ۽۔ مون ڪرنگهن ۽ ٻي گڻي تي، سڻڪورو راضي ٿيو
آهي، جنهنڪري امرت روئي. نام منهنجي هردي ۾ وسيو آهي
۽ منهنجو من ۽ ٿن سڀيل ٿيو آهي. [ٿوڻا = خوش ٿيو، راضي
ٿيو. وڻا = وسيو.]

پار برهر، گور پتي دٿالا

ٺاڻڪ داس، ديڪر پشي ٺهالا.

ارت ۽۔ هي پار برهر ٻوٽو ٻوٽو! تنهنجي ڪرپا ڏٺارن مون تي
گورو ڏيائو ٿيا آهن. سري گورو ارڇن صاحب جن فرمائين ٿا ته
هي ٻوٽو! تنهنجا داس، توکي هردي ۾ ڏسي، ڏاڍا خوش ٿين ٿا.
[ٺهالا = خوش.]

د شمنی له کړي. اوبه دانی = سمرق داتار. ابرادي = یایی.
بشمالي = بشمالي هار.]

چس پایی کتله، میلی نه وونی
سړی آویي تان، پومل وونی

ارمډه: حدون پایي کسی کتلی له اجور لور ملي سر د
جیکد همن لهندی شون اچي، له اومل یا پورولی وچي. [د وونی =
آسرو، اجور، غرم. لومل = پورولی.]

سکه پائیا، سیکور و مده

سپ تل پائي، کور و د یاه (اکه ردا)

ارمډه: سیکور و کی من پر منایي، سکه پراپه کمر الی و کیس
هردي پر یاد کړی، سپ (من کوروا) مطلب حاصل حکما الی.

(۲) پار پور سیکور آدیس

من تن تیرا، سپ تیرا دیس

ارمډه: هی سجا پور جیمه اړک اکل اړک جا ووب کوروا
لورکی مهندتر امکار آهسی. (مهندو) من و چور سرار لهندو
آهسی و چور دیس یعنی دغه لی اندواون به لهندون آهس.
[آدیس = امکار. تن = سرار. دیس = شور (هتی دغه اندواون).]

پوکا پودا تان، لدری آیتا

خضر کور و، سینا کی رایتا

ارمډه: حد همن اکیان یا پور وونی پودو دور لی وای
لدهمن کون لور اچي وین. هی پوهاند ها راحا! کون سینا جو
مالک آهس. [چوکا = دور لی وای. لدری = لظرو. پتر =
مالک. رایتا = راحا.]

(۳) تیس پائیا سیکي، کاشت خوتا

تیس پائیا تان، تل بیر سرتا

(۲) مندر ميري، سپ ټي اړچي .

ديس ميري، بي آلت اړچي

اړت :- مدهجا پوره وټواک وړي مندو، سيني کان اړچا آهن
 ؛ مدهجي وړيا جا خيال وړي ديس، بي آلت ؛ پچا کان باور
 آهن يعني پړکومت آهن . [اړچي = پچا کان باور، پړکومت .]

واج قمار، سدي ټيکل
 مال قمار، اکوت آيکل

اړت :- يعني اسانچو واج يعني اسانچي سروپ هډو پړکاش
 سدالين اچل يعني قائم دغا وارو آغسي ؛ اسانچو شب کتن وړي
 مال، له کتن وارو ؛ قائم دغا وارو آغسي . [اچل = اچل، قائم، واج =
 پړکاش (سروپ جو) .]

(۳) سويا ميري، سپ چکه اټر

پاچ قماري، ټان ټنډر

اړت :- مدهجي عزت ساري سارو بر لي دغي آغسي ؛
 مدهجي مشهورې يا لاماچار، هرغند (پکړي دغي) آغسي .
 [پاچ = آواز، مشهورې، لاماچار .]

کيرت قماري، کور کور دوي

پکرت قماري، سيني لوني

اړت :- مدهجي استي يا سارو، کور کور بر لي دغي آهن
 ؛ مدهجي پکرتي سيني لوکي بر چاڼدي يعني ټولدي وړي آهن .
 [لوني = لوک، کور = استي، سارو .]

(۴) پتا قماري، پړکتي ماهر

پتا ټوت رل کيني سانه

اړت :- اسانچو پتا وړي پوره وړي بر لي پړکمت ليو
 آهن . عالمي (اسان ټوي) پتا ؛ پتا کيني پلور کيان گوشت

ਹਮ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਤਾਂ ਸਭਹਿ ਸੁਹੇਲੇ ॥ ਗੁਰਿ ਪੂਰੈ ਪਿਤਾ ਸੰਗਿ ਮੇਲੇ
 ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਮੰਦਰ ਮੇਰੇ ਸਭਤੇ ਉਚੇ ॥ ਦੇਸ ਮੇਰੇ ਬੇਅੰਤ ਅਪੂਛੇ ॥
 ਰਾਜੁ ਹਮਾਰਾ ਸਦਹੀ ਨਿਹਚਲੁ ॥ ਮਾਲੁ ਹਮਾਰਾ ਅਖੁਟੁ ਅਬੇਚਲੁ ॥ ੨ ॥
 ਸੋਭਾ ਮੇਰੀ ਸਭ ਜੁਗ ਅੰਤਰਿ ॥ ਬਾਜ ਹਮਾਰੀ ਥਾਨ ਥਨੰਤਰਿ ॥
 ਕੀਰਤਿ ਹਮਰੀ ਘਰਿ ਘਰਿ ਹੋਈ ॥ ਭਗਤਿ ਹਮਾਰੀ ਸਭਨੀ ਲੋਈ ॥
 ॥ ੩ ॥ ਪਿਤਾ ਹਮਾਰੇ ਪ੍ਰਗਟੇ ਮਾਝ ॥ ਪਿਤਾ ਪੂਤ ਰਲਿ ਕੀਨੀ ਸਾਂਝ ॥
 ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਜਉ ਪਿਤਾ ਪਤੀਨੇ ॥ ਪਿਤਾ ਪੂਤ ਏਕੈ ਰੰਗਿ ਲੀਨੇ
 ॥ ੪ ॥ ੯ ॥ ੨੨ ॥

ਪ੍ਰਿਥੁ ਮਹਲਾ ਪੰਜਵਾਨ ਸ਼ਬਦ (੨੨)

(ਸਾਨਾਜੋ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਮਿਸ਼ੁਰ ਆਹੀ)

(੧) ਪਾਪੁ ਆਮਾਰਾ, ਸਦ ਚਰਨੁ ਚਿਯੋ

ਪਾਪੀ ਆਮਾਰੀ, ਸਦ ਹੀ ਚਿਯੋ

ਅਰਥ :- ਸਾਨਾਜੋ ਪਿਤਾ ਰੂਪੀ ਪ੍ਰਮਿਸ਼ੁਰ ਸਦਾਇਨ ਚਿਯੋਰੁ ਰਹਿਤੁ ਵਾਰੁ
 ਆਹੀ. ਸਾਨਾਜਾ ਪਾਪੁ ਰੂਪੀ ਸਨਤ ਚਰਨੁ, ਸਦਾਇਨ ਅਮਰ ਰਹਿਤੁ ਵਾਰਾ ਆਹਨ.
 [ਚਰਨੁ = ਗ੍ਰਹਿਤੁ ਰਹਿਤੁ]

ਮਿਤ ਆਮਾਰੀ, ਸਦਾ ਅੰਨਾਸੀ

ਕੁੰਨਬ ਆਮਾਰਾ, ਨਿਯੋ ਗੋਰੁ ਵਾਸੀ

ਅਰਥ :- ਸਾਨਾਜਾ ਸਕ ਰੂਪੀ ਮਿਤ, ਸਦਾਇਨ ਅੰਨਾਸੀ ਯੋਗੀ ਨਾਸ ਨੀਤ
 ਕਾਨ ਰਹਿਤੁ ਆਹਨ. ਸਾਨਾਜੋ (ਨਿਯੋਗੀ ਰੂਪੀ) ਕੁੰਨਬ, ਨਿਯੋ ਸਰੂਪੀ
 ਨਾਸੀ ਆਹੀ ਯਾ ਰਹਿਤੁ ਵਾਰੁ ਆਹੀ.

ਗੋਰੁ ਸਕ ਪਾਤਿਸ਼ਾ, ਤਾਨੁ ਸਿਧਿ ਸਿਧੀ

ਗੋਰੁ ਪ੍ਰਤੀ, ਪਿਤਾ ਸਨਕ ਮਿਲੀ (੧੬ ਰਹਾਉ)

ਅਰਥ :- ਅਸਾਨ ਸਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਯੋ ਆਹੀ ਪ੍ਰਮਿਸ਼ੁਰ ਸਿਧਿ ਸਿਧੀ
 ਸਕੀ ਆਹਨ. ਪ੍ਰਤੀ ਸਨਕਗੋਰੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੀ, ਪ੍ਰਮਿਸ਼ੁਰ ਰੂਪੀ ਪਿਤਾ ਸਾਨ
 ਮਿਲਾਏ ਚਿਤੁ ਆਹੀ. [ਸਿਧੀ = ਸਕੀ]

ਹਮ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਤਾਂ ਸਭਹਿ ਸੁਹੇਲੇ ॥ ਗੁਰਿ ਪੂਰੈ ਪਿਤਾ ਸੰਗਿ ਮੇਲੇ
॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਮੰਦਰ ਮੇਰੇ ਸਭਤੇ ਉਚੇ ॥ ਦੇਸ ਮੇਰੇ ਬੇਅੰਤ ਅਪੂਛੇ ॥
ਰਾਜੁ ਹਮਾਰਾ ਸਦਹੀ ਨਿਹਚਲੁ ॥ ਮਾਲੁ ਹਮਾਰਾ ਅਖੂਟੁ ਅਬੇਚਲੁ ॥ ੨ ॥
ਸੋਭਾ ਮੇਰੀ ਸਭ ਜੁਗ ਅੰਤਰਿ ॥ ਬਾਜ ਹਮਾਰੀ ਥਾਨ ਥਨੰਤਰਿ ॥
ਕੀਰਤਿ ਹਮਰੀ ਘਰਿ ਘਰਿ ਹੋਈ ॥ ਭਗਤਿ ਹਮਾਰੀ ਸਭਨੀ ਲੋਈ ॥
॥ ੩ ॥ ਪਿਤਾ ਹਮਾਰੇ ਪ੍ਰਗਟੇ ਮਾਝ ॥ ਪਿਤਾ ਪੂਤ ਰਲਿ ਕੀਨੀ ਸਾਂਝ ॥
ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਜਉ ਪਿਤਾ ਪਤੀਨੇ ॥ ਪਿਤਾ ਪੂਤ ਏਕੈ ਰੰਗਿ ਲੀਨੇ
॥ ੪ ॥ ੯ ॥ ੨੨ ॥

ਪ੍ਰਿਥੁ ਮਹਲਾ ਪੰਜਵਾਨ ਸ਼ਬਦ (੨੨)

(ਸਾਨ੍ਹਾ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਮਿਸ਼ੁਰ ਆਹੀ)

(੧) ਪਾਪ ਹਮਾਰਾ, ਸਦ ਚਰਨ ਚਿਓ

ਪਾਪੀ ਹਮਾਰੀ, ਸਦ ਹੀ ਚਿਓ

ਅਰਥ :- ਸਾਨ੍ਹਾ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਮਿਸ਼ੁਰ ਸਦਾਇਨ ਚਿਓ ਰਹਿ ਵਾਰੁ
ਆਹੀ. ਸਾਨ੍ਹਾ ਪਾਪੁ ਰੋਪੀ ਸਦਾਇਨ ਚਿਓ ਰਹਿ ਵਾਰੁ ਆਹੀ.
[ਚਰਨ = ਗ੍ਰਹਣੁ ਰੋਪੀ.]

ਮਿੱਥ ਹਮਾਰੀ, ਸਦਾ ਅੰਨਾਸੀ

ਕੁੰਥ ਹਮਾਰਾ, ਨਿਯੰਤ੍ਰਣੁ ਰੋਪੀ

ਅਰਥ :- ਸਾਨ੍ਹਾ ਸਕ ਰੋਪੀ ਮਿੱਥ, ਸਦਾਇਨ ਅੰਨਾਸੀ ਚਿਓ ਰਹਿ ਵਾਰੁ ਆਹੀ.
ਕਾਨ ਰਹਿ ਵਾਰੁ ਆਹੀ. ਸਾਨ੍ਹਾ (ਨਿਯੰਤ੍ਰਣੁ ਰੋਪੀ) ਕੁੰਥ, ਨਿਯੰਤ੍ਰਣੁ ਰੋਪੀ ਰਹਿ ਵਾਰੁ ਆਹੀ.
ਨਾਸੀ ਆਹੀ. ਸਾਨ੍ਹਾ ਰੋਪੀ ਰਹਿ ਵਾਰੁ ਆਹੀ.

ਹਰ ਸਕ ਪਾਤਕ, ਤਨ ਸਿੰਘ ਸਹਿਲੀ

ਗੁਰ ਪ੍ਰੀਤ, ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਸਹਿਲੀ (੧੬ ਰਹਾਉ)

ਅਰਥ :- ਸਾਨ੍ਹਾ ਸਕ ਪ੍ਰੀਤ ਆਹੀ. ਸਾਨ੍ਹਾ ਸਿੰਘ ਸਹਿਲੀ ਰਹਿ ਵਾਰੁ ਆਹੀ.
ਸਿੰਘ ਸਹਿਲੀ. ਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸਹਿਲੀ. ਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸਹਿਲੀ ਰਹਿ ਵਾਰੁ ਆਹੀ.
ਮਿਲਾਏ ਚਿਓ ਆਹੀ. [ਸਹਿਲੀ = ਸੁਖੀ.]

ارت ۽۔ اسانجي اندر ۾ بومائما اچي پرگهت ٿيو آهي (پر
پرگهت ٿڌهين ٿيو آهي جڏهين) پوري ڳوروءَ واهڳوروءَ سان
اسانجو ڀيرو لڳايو آهي. [رنگ = ڀيرو].

(۲) چيٽ آوي ٿان، سرب ڪو راجا

چيٽ آوي ٿان، ڀوري ڪاجا

ارت ۽۔ جي واهڳورو چٽ ۾ ياد اچي ته اهو پرش سڀ جو
واڃا ٿئي ٿو ۽ جي هو چٽ ۾ ياد اچي ته سڀ ڪارج سيڌ ٿين ٿا.

پوماڻ ۽۔ (۱) پرپ ڪٺ سمره، سي سرب ڪي راجي

(۲) پرپ ڪي سمرن ڪارج ڀوري

[سکمني صاحب اشٽيڊي (۱)]

چيٽ آوي ٿان، رنگه گلال

چيٽ آوي ٿان، سدا نهال

ارت ۽۔ جي پرميشور چٽ ۾ ياد اچي ٿو ته ڏاڍو ڳاڙهو رنگ
يعني ڏاڍو آند ٿئي ٿو. (ارت ۽۔ پرميشور جا پگت، ڀڏي اوستا
۾ پگتيءَ جي تيج ڪري، منهن ۾ ڳاڙها لعل ڏسڻ ۾ اچن ٿا۔ مطلب
ته پرميشور جي چٽ ۾ اچڻ ڪري ٻاهران ڳاڙهو رنگ اٿي ٿو ۽
اندران آند ٿئي ٿو). جي پرميشور چيٽ ۾ اچي ٿو ته آدمي سدائين
دکن کان رهت ٿئي ٿو. [نهال = خوش، دکن کان رهت].

(۳) چيٽ آوي ٿان، سدا ٽوٽا

چيٽ آوي ٿان، سدن ڀرڻا

ارت ۽۔ جي واهڳورو چٽ ۾ ياد اچي ٿو ته اهو پرش سدائين
ڌن وارو ٿئي ٿو ۽ جي هو چٽ ۾ ياد اچي ٿو ته انهي ماڻهوءَ جو
هردي روپي گهر، شپ گطن سان ڀورن ٿئي ٿو يا سدائين ڀور کان
رهت ٿئي ٿو. [سدن = گهر].

دو گم ہنٹ، رن رتی نہ پاوی

بن سیکور دو کک، کتیر فر جاوی

اردک :- چیکو آدمی اگیان روئی روک پر چکڑیل یا گرفتار
 ٹیل آھی، سو (یا تنہنچو من) تر مائر بہ استر نشو تھی ۽ سنگورن
 کانسواء اگیان روئی روک گڈھین بہ دور نشو تھی. [ہڈ = ہڈل،
 چکڑیل، گرفتار ٹیل، دھن پاورچ = استر تھی، لکھی = کتھ،
 گڈھین بہ]

(۴) پادشہ جس کی بی بی دنا

ہامہ پکت، روکتہ کپ لٹا

آدم ڀڄڻ ۾ ڄڻهن تي ٻڌل ۾ ڏيکاري آهي، تنهنڪي ٻانهن کان وٺي، سنسار روپي روپ کان ٻاهر ڪڍي وٺس.

تَوْتِي بِنْدَن ، سَاة سَنَگ پائِشا

کے لاکے، گود روگہ متائشا۔

اردت :- جڏهين سنتن جو سنگ پراپت ٿيو تڏهين دنيا جا
سڀ ٻنڌن ٽٽي ويا. سڀي گورو ارڃن صاحب جن فرمائين ٿا ته
ستگردن ئي اڳيان روئي روڳ دور ڪري ڇڏيو آهي. [مناظرا =
دور ڪري ڇڏيو.]

ਭੈਰਵਿ ਮਹਲਾ ੫

ਚੀਤਿ ਆਵੈ ਤਾ ਮਹਾ ਅਨੰਦ ॥ ਚੀਤਿ ਆਵੈ ਤਾਂ ਸਭਿ ਦੁਖ
ਭੰਜ ॥ ਚੀਤਿ ਆਵੈ ਤਾਂ ਸਰਧਾ ਪੂਰੀ ॥ ਚੀਤਿ ਆਵੈ ਤਾਂ ਕਬਹਿ ਨ
ਸੁਰੀ ॥ ੧ ॥ ਅੰਤਰਿ ਰਾਮਰਾਇ ਪ੍ਰਗਟੇ ਆਇ ॥ ਗਰਿ ਪਰੈ ਦੀਓ

بِن ٻُو ڇِي، ڪَها مَن لَهَوا

لام ٻِنا، سَپ جَڪَ پَٿَرا

اڻٺ ۽۔ ٻو ميسرو هي گبان کانسواءِ، من ڪٿي اسٿر ئي سگهي
ٿو؟ مطلب ته من هڪ هنڌ نٿو اٿڪي. اهڙي طرح نام کانسواءِ، سڄو
سنسارو يا جهان چريو آهي. [لهوana = اسٿر. پٿرانا = چريو.]

(۲) بِن پَٿَرا ڪَها پَٿَرا ڪَني

بِن مَٿَ تَٿا ڪَها ڪَڙو تَٿا ڪَني

اڻٺ ۽۔ وٿراڪ کانسواءِ، ڪهڙيءَ طرح ڪر وٿراڳي ئي سگهي
ٿو. هڙمي جڏڻ کانسواءِ، ڪهڙيءَ طرح ڪر لٿاڳي يا وريڪ
سنڌ ئي سگهي ٿو. [مٿ = هڙمي، اهڪار. لٿاڳي = وريڪ سنڌ.]

بِن ٻِس پنڇَ، ڪَها مَن چُڙي

لام ٻِنا، سَد سَدَهي چُڙي

اڻٺ ۽۔ ڪام آڌ ڪ پنهن وڪاڻن ڪي وس ڪرڻ کانسواءِ،
ڪهڙيءَ طرح ڪر من ڪي چورن يا ويس ڪري سگهي ٿو؟
مطلب ته من لٿر ماري سگهي. اهڙيءَ طرح نام کانسواءِ ڄمرو سڌو
ڳڻپيون ئي ڀرڳهندو وهندو. [ٻس = وس. پنڇ = ڪام آڌ ڪ پنڇ
وڪار. چُڙي = چورن، وس. جهڙي = ڳڻپيون.]

(۵) بِن ڪور ڊيڪَٽا، ڪَسي ڪَيان

بِن پيڪي، ڪَٿَ ڪَيسو ڏَٽان

اڻٺ ۽۔ ڪورن هي سڄا کانسواءِ، گبان ڪهڙي طرح ئي سگهي
ٿو؟ مطلب ته گبان ئي ٿو سگهي. (سڄ جي) ڏسڻ کانسواءِ، ان
۾ ڏيان ڪهڙيءَ طرح لڳي سگهي ٿو؟ مطلب ته ڏيان لڳي نٿو
سگهي. [ڊيڪٽا = سڄيا.]

ارت :- نار کانسواءِ. رباب جو وچ ڪهڙو آهي؟ مطلب ته نٿو وڃي. اهڙيءَ طرح نام کانسواءِ سڀ ڪم وٺڻ آهن. [چيل = رباب جي هڪ نار جو نالو. رباب = سُرندڙ. پڙئي = اڃا يا، وٺڻ.]
نام بنا، ڪجهه ڪو ٿرڻا

پڻ سٽڪور، ڪٽسي پار پڙڻا (اڪ رها)

ارت :- هي پاڻي ٻڌاءِ، ته نام کانسواءِ ڪير ٿو آهي. مطلب ته ڪير به نه ٿو آهي ۽ سٽڪورن کانسواءِ (سنسار سمنڊ مان). ڪهڙيءَ طرح ڪير پار پيو آهي مطلب ته نه پار پيو آهي. [ڪجهه = ٻڌاءِ.]

(۲) پڻ جهوا، ڪها ڪو ٻڪتا

پڻ سرون، ڪها ڪو سنٽا

ارت :- زبان کانسواءِ ڪير ڪجهه ڳالهائي سگهي ٿو؟ يعني نٿو ڳالهائي سگهي. ڪنن کانسواءِ ڪير ڪجهه ٻڌي سگهي ٿو؟ مطلب ته ٻڌي نٿو سگهي. [جهوا = زبان. ٻڪتا = ڳالهائي. سرون = ڪن. سنٽا = ٻڌي.]

پڻ نيترا، ڪها ڪو پيڪي

نام بنا، ٿر ڪهي نه ليڪي

ارت :- اکين کانسواءِ ڪير ڪجهه ڏسي سگهي ٿو؟ مطلب ته نٿو ڏسي سگهي. اهڙيءَ طرح نام کانسواءِ ماڻهو ڪنهن به ڪم جو نه آهي. [نيترا = اکيون. پيڪي = ڏسي. ليڪي = حساب.]

(۳) پڻ ٻڌڻا، ڪها ڪو ٿي پنڊت

پڻ آمريءَ، ڪٽسي راج منڊت

ارت :- وڌيا کانسواءِ ڪهڙيءَ طرح ڪير پنڊت ٿي سگهي ٿو؟ مطلب ته پنڊت ٿي نٿو سگهي. حڪم هلائڻ کانسواءِ ڪهڙيءَ طرح ڪير تخت تي ويهي راجا ٿي سگهي ٿو. مطلب ته اهو راجا ٿي نٿو سگهي. [ٻڌڻا = وڌيا. منڊت = تخت.]

ਵਾਕ ਪਿਰੋ ਮਹਲਾ ਪੰਛਹਵਾਂ ਸ਼ਬਦ (੧੯)

ਰਹੀ ਭਰੋ! ਮਾਨ ਲਿਖਿ ਸ੍ਰੀ ਆਹਿਅੰ : ਆਨ ਸਿੰਘੀ ਪੰਛ ਰਕ.
[ਨਾਮ = ਰਾਸ = ਰਾਹੀ]

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫

ਬਿਨੁ ਬਜੇ ਕੈਸੇ ਨਿਰਤਕਾਰੀ ॥ ਬਿਨੁ ਕੰਠੈ ਕੈਸੇ ਗਾਵਨਹਾਰੀ ॥
ਜੀਲ ਬਿਨਾ ਕੈਸੇ ਬਜੈ ਰਬਾਬ ॥ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਬਿਰਥੇ ਸਭਿ ਕਾਜ ॥੧॥
ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਕਹਹੁ ਕੋ ਤਰਿਆ ॥ ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਕੈਸੇ ਪਾਰਿ ਪਰਿਆ
॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਬਿਨੁ ਜਿਹਵਾ ਕਹਾ ਕੋ ਬਕਤਾ ॥ ਬਿਨੁ ਸੂਵਨਾ ਕਹਾ
ਕੋ ਸੁਨਤਾ ॥ ਬਿਨੁ ਨੇਤ੍ਰਾ ਕਹਾ ਕੋ ਪੇਖੈ ॥ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਨਰੁ ਕਹੀ ਨ
ਲੇਖੈ ॥੨॥ ਬਿਨੁ ਬਿਦਿਆ ਕਹਾ ਕੋਈ ਪੰਡਿਤ ॥ ਬਿਨੁ ਅਮਰੈ ਕੈਸੇ
ਰਾਜ ਮੰਡਿਤ ॥ ਬਿਨੁ ਬੂਝੈ ਕਹਾ ਮਨੁ ਠਹਰਾਨਾ ॥ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਸਭੁ
ਜਗੁ ਬਠਿਰਾਨਾ ॥੩॥ ਬਿਨੁ ਬੈਰਾਗ ਕਹਾ ਬੈਰਾਗੀ ॥ ਬਿਨੁ ਹਉ
ਤਿਆਗਿ ਕਹਾ ਕੋਉ ਤਿਆਗੀ ॥ ਬਿਨੁ ਬਸਿ ਪੰਚ ਕਹਾ ਮਨ ਚੂਰੈ ॥
ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਸਦ ਸਦਹੀ ਝੂਰੈ ॥੪॥ ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਦੀਖਿਆ ਕੈਸੇ
ਗਿਆਨੁ ॥ ਬਿਨੁ ਪੇਖੈ ਕਹੁ ਕੈਸੇ ਧਿਆਨੁ ॥ ਬਿਨੁ ਭੈ ਕਥਨੀ ਸਰਬ
ਬਿਕਾਰ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਦਰ ਕਾ ਬੀਚਾਰ ॥੫॥੬॥੧੯॥

ਪਿਰੋ ਮਹਲਾ ਪੰਛਹਵਾਂ ਸ਼ਬਦ (੧੯)
(ਨਾਮ ਕਾਨਸ਼੍ਵਾ ਸੰਪਤਿ)

(੧) - ਪੰਨ੍ਹ ਬਾਹੀ, ਕੰਧੋ ਨਰਕਾਰੀ
ਪੰਨ੍ਹ ਕੰਧੀ, ਕੰਧੀ ਕਾਊਨ ਧਾਰੀ

ਅਰਥ :- ਸਾਜ ਭਾਜ, ਨਾਚੁ ਕੋਰੁ ਆਹੀ ? ਮੁਲਕ ਨੇ ਕੇਹਨ ਨੇ ਕਰ
ਜੋ ਨ ਆਹੀ. ਸੁਨੀ ਕੁਲੀ ਕਾਨਸ਼੍ਵਾ, ਕਾਊਨ ਵਾਰੁ ਕੋਰੁ ਆਹੀ ? ਮੁਲਕ ਨ
ਅਚੁ ਕੰਧੀ ਨਰਕ ਆਹੀ. [ਬਾਹੀ = ਸਾਜ. ਨਰਕਾਰੀ = ਨਾਚੁ, ਅੰਧੁ ਵਾਰੁ.
ਕੰਧੀ = ਸੁਨੋ ਕਾਊਨ]

ਜੀਲ ਪੰਨਾ, ਕੰਧੀ ਪੰਛੀ ਰਾਬ
ਨਾਮ ਪੰਨਾ, ਪੰਛੀ ਸੰਪਤਿ

آرت :- تار کانسواءِ، رباب جو وڃڻ ڪهڙو آهي؟ مطلب ته نٿو وڃي. اهڙيءَ طرح نام کانسواءِ، سڀ ڪم وڻوٽ آهن. [جبل = رباب جي هڪ تار جو نالو. رباب = سُرندو. پوڻي = اڃا يا، وڻوٽ].
نام بنا، ڪهه ڪو ترڻا

پن سٽڪور، ڪئسي پار پڙئا (اڪ رها)

آرت :- هي ڀاتي ٻڌاءِ، ته نام کانسواءِ، ڪير تڙيو آهي. مطلب ته ڪير به نه تڙيو آهي ۽ سٽڪورن کانسواءِ (سنسار سمند مان) ڪهڙيءَ طرح ڪير پار پيو آهي مطلب ته نه پار پيو آهي. [ڪهه = ٻڌاءِ].
(۲) پن جهوا، ڪها ڪو ٻڪتا

پن سرون، ڪها ڪو سنٿا

آرت :- زبان کانسواءِ، ڪير ڪجهه ڳالهائي سگهي ٿو؟ يعني نٿو ڳالهائي سگهي. ڪنن کانسواءِ، ڪير ڪجهه ٻڌي سگهي ٿو؟ مطلب ته ٻڌي نٿو سگهي. [جهوا = زبان. ٻڪتا = ڳالهائي. سرون = ڪن. سنٿا = ٻڌي].

پن نيترا، ڪها ڪو پيڪي

نام بنا، نر ڪهي نه ليڪي

آرت :- اکين کانسواءِ، ڪير ڪجهه ڏسي سگهي ٿو؟ مطلب ته نٿو ڏسي سگهي. اهڙيءَ طرح نام کانسواءِ، ماڻهو ڪنهن به ڪم جو نه آهي. [نيترا = اکيون. پيڪي = ڏسي. ليڪي = حساب].
(۳) پن ٻڌئا، ڪها ڪوئي پنڊت

پن آمرئي، ڪئسي راج منڊت

آرت :- وديا کانسواءِ ڪهڙيءَ طرح ڪير پنڊت ٿي سگهي ٿو؟ مطلب ته پنڊت ٿي نٿو سگهي. حڪم هلائڻ کانسواءِ، ڪهڙيءَ طرح ڪير تخت تي ويهي راجا ٿي سگهي ٿو. مطلب ته اهو راجا ٿي نٿو سگهي. [ٻڌئا = وديا. منڊت = تخت].

تڻ ڪڙيئي، جي ڪچ ڄاڻي ناهي

ڪنا ڪڙيئي، جان ڀرڻو سڀاهي

اڏت :- ڳڻتي نڏهين ڪجي، جڏهين واهگورو ڄاڻندو نه هجي يعني اڻڄاڻ هجي. ڳڻتي ڇو ڪجي، جڏهين هو سڀني ۾ هڪ رس وياڳ ٿي رهيو آهي.

(۳) تڻ ڪڙيئي، جي ڪچ ڌوءَ ڏڳائي

تڻ ڪڙيئي جي ڀول رڻڄاڻي

اڏت :- ڳڻتي نڏهين ڪجي جڏهين ڪجهه زبردستيءَ سان ٿيندو هجي. ڳڻتي نڏهين ڪجي جڏهين ڪير ڪنهن کي ڀل ۾ ڊٻائي ۽ ڏڳائي. [ڏڳائي = زبردستي. رڻڄاڻي = ڊٻائي ۽ ڏڳائي.]

گور ڪيٽا، جو ڌوءَ سڀ ڀرپ تي

تڻ ڪڙا چوڻ، آڇنت هر سوتِي

اڏت :- جڏهين گورن اهو اُڀدش ڏنو ته جيڪي به ڪجهه ٿئي ٿو، سو ڀرپوءَ جي طرفان ٿي ٿئي ٿو، نڏهين مان ڳڻتي ڇڏي، بي فڪر يا لڇنت ٿي سمهان ٿو. [سوتِي = سمهان ٿو.]

(۲) ڀرپ ٿو هي ٺاڪر، سڀ ڪو ٿيرا

جڻ ڀاويءَ، تڻ ڪر ٺيرا

اڏت :- هي ڀرپو! تون سڀ جو سڀ ساهي آهين ۽ هر ڪو تنهنجو داس آهي. جڻ توکي وڻي ٿو تڻ تون نياڻ يا فيصلو ڪرين ٿو.

هٿيئا ناست اڪ رڄتا سماء

را ڪهر پنڄر ٺاڪر سڙڻاء.

اڏت :- ٻيو ڪوبه ڪونهي، فقط هڪ تون ئي سڀ ۾ سمانجي رهيو آهين. سري گورو اڄن صاحب جن ويٺي ڪري چون ٿا

دائره پیر و محلا پیچوان شہد (۱۸)

هي لوسنگه روپ واعگودوا نهنجو نام وسري وچي . [ڪڙاڻي =
چڻي ڪڇي ، جهڙجي . لهر = لوسنگه .]
تڻ ڪڙاڻي ، جهڙجي .

ڪٿا ڪري ٿي، جي ڏوڃا ڀائي

جیتا کر بیٹے، جا رہتا سمائی

اڏند ۽ جڏهن ٻر ماڻها کالسواء ڪو ٻڌو ٻڌائي هجي تڏهن
 دڪ ڪرڻا ڪڍو ڇي. تڏهن دڪ چو ڪڍي، جڏهن هو سڀني
 ڇڏيون ۾ سمايو پيو آهي.

مائٹا موہ کڑی کڑ پچھا

۱۰- هی پر بوا هی (اک دوا)

اوتڀر ۾ ٻي ڀيري ڏيکاري (اڪڙو) ڏيکاري
جھڙي ٻي ڀيري ڏيکاري ۽ لام ڪانسواءِ ٻي ڀيري ڏيکاري ۽ جھڙي
لڪر ڏيکاري ۽ ٻي ڀيري ڏيکاري. [ڪڙي ڪڙي = جھڙي جھڙي].
(۲) ٽي ڪڙي، جي ڏيکاري ڪڙي

(۲) تہ کریم، ہی دو جا کرتا

١- جڏهن ته، جي آياءَ جو مَرڻا

اوت ۛ۔ ڳڻي لڏهين ڪڍي جڏهين (پرمالها کانسواءِ) ڪو
ڪرڻ وارو هجي. ڳڻي لڏهين ڪڍي جڏهين ڪو به انصافيءَ
مري وڃي۔ مطلب۔ نه ايشور وٽ پورو انصاف آهي۔ [ڪرنا =
ڀرمائڻ۔ ”ا“]

پرمات :- ”اوڻي سچو هي سچو ٺهري،
چڻ وکي ڪڍي ڄڻالڻا.“

هنڌوارت آهي ته اتي (يعني بوميشور جي درٻار) سڄ
وڪ = ٻاهر. ڄمڻا = مالا، انگل. ڄ = ڄڻ =

تسکا را کا ایکو سوء

جن ناک آپر نہ ساکی کوہ.

اوت :- هن چر دیکھ ھک واکور وئی تھی تو. سري گورو
ارجن صاحب جن فرمائين تا تر اُتھی داس کی پوء کیر نہ پھچي
نکو سگھی یعنی ھنکی کیر نہ دکھ دے پتی اُتو سگھی. [آپر = پھچي.]

بیرے مہلا ۵

ਤਉ ਕੜੀਐ ਜੇ ਹੋਵੈ ਬਾਹਰਿ ॥ ਤਉ ਕੜੀਐ ਜੇ ਵਿਸਰੈ
ਨਰਹਰਿ ॥ ਤਉ ਕੜੀਐ ਜੇ ਦੂਜਾ ਭਾਏ ॥ ਕਿਆ ਕੜੀਐ ਜਾਂ ਰਹਿਆ
ਸਮਾਏ ॥ ੧ ॥ ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਕੜੇ ਕੜਿ ਪਚਿਆ ॥ ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਭ੍ਰਮਿ
ਭ੍ਰਮਿ ਭ੍ਰਮਿ ਖਪਿਆ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਤਉ ਕੜੀਐ ਜੇ ਦੂਜਾ ਕਰਤਾ ॥
ਤਉ ਕੜੀਐ ਜੇ ਅਨਿਆਇ ਕੇ ਮਰਤਾ ॥ ਤਉ ਕੜੀਐ ਜੇ ਕਿਛੁ ਜਾਣੈ
ਨਾਹੀ ॥ ਕਿਆ ਕੜੀਐ ਜਾਂ ਭਰਪੂਰਿ ਸਮਾਹੀ ॥ ੨ ॥ ਤਉ ਕੜੀਐ ਜੇ
ਕਿਛੁ ਹੋਇ ਧਿਛਾਣੈ ॥ ਤਉ ਕੜੀਐ ਜੇ ਭੂਲਿ ਰੰਢਾਣੈ ॥ ਗੁਰਿ ਕਹਿਆ
ਜੇ ਹੋਇ ਸਭੁ ਪ੍ਰਭ ਤੇ ॥ ਤਬ ਕਾੜਾ ਛੋਡਿ ਅਚਿੰਤ ਹਮ ਸੋਤੇ ॥ ੩ ॥
ਪ੍ਰਭ ਤੂ ਹੈ ਠਾਕੁਰੁ ਸਭੁਕੇ ਤੇਰਾ ॥ ਜਿਉ ਭਾਵੈ ਤਿਉ ਕਰਹਿ ਨਿਬੇਰਾ ॥
ਦੁਤੀਆ ਨਾਸਤਿ ਇਕੁ ਰਹਿਆ ਸਮਾਇ ॥ ਰਾਖਹੁ ਪੈਜ ਨਾਨਕ
ਸਰਣਾਇ ॥ ੪ ॥ ੫ ॥ ੧੮ ॥

ਪیر و محلا پنڄوان شبد (۱۸)

(سنمک وینتی)

(۱) تَم کَرِیتِی، جو دوی باهر

تَم کَرِیتِی، جی و سري تر در

مانا ! گُپتی تَدھین کجی، جَدھین نَنھنجی

نر تیندو ھجی. گُپتی تَدھین کجی جَدھین

(۲) جن سميون ٿي پڙه سڪداتا

ٿين پڙه ڏور ڪيڻا، ايڪڙ پراڻا
 اوتڙ هي ٿي پڙه سڪ دانا واهڪورو! جن ٺهينجي شيوا ڪئي
 آهي، تن پنهنجو (جنم مروت وغيره جو) پڙ دور ڪيو آهي ۽ او
 هڪ ڪي ٿي چڱي طرح پڇاڻيو آهي. [پراڻا = پڇاڻيو، سڃاڻو.]
 جو ٿو ڪري، سوئي ٿي ڏو

ماري نه راڳي ڏوڄا ڪو
 اوتڙ هي واهڪورو! جيڪي ڪي ٿون ڪرين ٿو، سوئي
 ٿئي ٿو ۽ مارڻ وارو يا رکبا ڪرڻ وارو ٻيو ڪوبه ڪونهي.
 [ٿي = وڃي.]

(۳) ڪتا ٿو سوچي ماڻس ٻاڻ

آلڙ ڄامي پڙ ڪه سڃاڻ
 اوتڙ هي پاڻي! ٿون پنهنجي انساني سپاڙ موجب ڪهڙو
 پيو سوچ ڪرين، (تو ڪي خبر نه آهي ته) اڪال ٻرڪ انڙ ڄامي ۽
 وڏو سماڻو آهي. [ماڻس ٻاڻ = انساني سپاڙ.]

ايڪڙ ٿيڪ ايڪڙ آڌار
 سڀ ڪجهه ڄاڻي سڙجهڻار

اوتڙ ٺهينڪري من ۽ ماڻي ڏٺارن، هڪ واهڪورو ۽ ٻيو
 آسرو وڻ جا ڪاڻ نه هو سرشتي جي ڊچ واري واهڪورو سڀ
 ڪجهه ڄاڻي رهيو آهي. [سڙجهڻار = سرشتي جي ڊچ واري.]
 (۴) چس اڏي، ٿڌي ڪري ڪرتار

تس جن ڪي، سڀ ڪاڇ سوار
 اوتڙ ٺهين ٿي ڪرتار ڪرڻا ڏوڻي ڪري ٿو، ٺهين جا
 ٻارڇ واپس ڪري ٿو. [ٿڌو = لڏو يا ڏوڻي (ڪرڻا جي).]

سڀ

پيرڙو مھلا پنڄوان شيد (۱۷)

اڏانڪا:- هي شيد سري گورو آرجن ديو ٿڏھين
 اڇاريو، جڏھين پوڏيچند صاحب جو ٿو ڀاءُ، پيو ويچار ڪندو
 هو ته ڪيئن پنهنجي پائنتي سري هرگوبند صاحب جن کي
 ماريان. هنجائيت ڪتي به پهچي نه سگهيا، ڇاڪاڻ ته
 سري واهگورو ٻالڪ جي هر طرح پتي رکيا ڪتي:-

(۱) جس ٿو را که تس ڪون ماري
 سب ٿاڃيئي اٿس سڪل سنساري

اڏت:- هي ٻارو! جنهنجي تون رکيا ڪرين ٿو، تنهنجي
 ڪير ماري سگهندو؟ مطلب ته ڪير به نه ماري سگهندو، ڇاڪاڻ
 ته سڄو سنسار هر طرح تنهنجي حڪم ۾ ئي آهي. [راکه، = رکيا
 ڪرين ٿو.]

ڪوٽ اُٻاو، چٽوٽ هي پراڻي
 سو هو وي، ڇه ڪري چوڄ وڌاڻي

اڏت:- جيو پنهنجي فائدي لاءِ ڪروڙين اُٻاو (پنهنجي اندر
 ۾) سوچي ٿو يا ويچاري ٿو، پر نتي اهوئي ٿو، جيڪي منهنجو
 ڪوٽ کي ٻريو ڪري ٿو. [چٽوٽ = سوچي ٿو، ويچاري ٿو. چوڄ
 وڌائي = ڪوٽ کي، ٻريو.]

راکه را که ڪرپا ڌار

تيري سڙي تيري دروار (اڪ رها)

اڏت:- هي ٻريو! ڪرپا ڪري منهنجي رکيا ڪر،
 ڇاڪاڻ ته مان تنهنجي ست سنگ روپي درٻار ۾، تنهنجي شرن
 آيو آهيان. [دروار = (ست سنگ روپي) درٻار.]

ارت :- واهگورو ته تمام ويجهو آهي پر اڃو ڳجهه ڄاڻو ٿئو
وڃي، ڇاڪاڻ ته ستگورو ۽ کانسواءِ مايا سڄي سرشتي موهي
ڇڏي آهي. [پيد = ڳجهه.]

نيڙي نيڙي سڀ ڪو ڪئي
گورمک پيد ورتا ڪو ٿئي (۱ڪ رها)

ارت :- پر مانا ڪي نه سڀ ڪو ويجهو ويجهو پيو ڪوئي، پر انهي
ڳجهه کي ڪو ورتا گورمک ڄاڻي ٿو. [نيڙي = ويجهو.]

(۲) يڪت نه ڏيکي، پر گرهم ڄاه
درب هري، مٿيا ڪر ڪاه

ارت :- جيڪو واهگورو ڪي ويجهو ٿو ڏسي، سو پرائي گهر
يعني پرائيءَ استريءَ وٽ وڃي ٿو. ڏن چوري ڪري ۽ ڪوڙ
ڳالهائي ڪائي ٿو. [پر گرهم = پرائي گهر، پرائي استري. درب =
ڏن. هريءَ = چوري ڪري. مٿيا = چوٽ، ڪوڙ.]

پئي لڪڙي، هر سڏي نه ڄاڻا
ٻاجه گورو، هي ڀرم پلاڻا

ارت :- انهيءَ طرح مايا جي ٺڪيءَ ۾ پيل يا ڦاٿل جيو، پر پوءِ
ڪي پاڻ سان گڏ يا ويجهو ٿو سمجهي، ڇاڪاڻ ته گورو ۽ کانسواءِ
جيو ڀرم ۾ پليو رهي ٿو. [ٻاجه = کانسواءِ.]

(۳) يڪت نه ڄاڻي، ڀولي ڪوڙ
مائڻا موه موڻا، هي موڙ

ارت :- جيڪو واهگورو ڪي ويجهو ٿو سمجهي سو ڪوڙ
ڳالهائي ٿو ڇاڪاڻ ته مورڪ جيو مايا جي موه ڪري، سمجهو يا
ٺڪيو پيو آهي. [موڙ = مورڪ.]

آڻر وٽ، ڏسڻ ڄاه
ٻاجه گورو، هي ڀرم پلاء

سڀ ڪو بند ٿي، سڀ ڪو بند ٿي، ڪو بند ٿي ٺهي ڪوئي
سؤت ايڪو مل ست سئس جسي،

(۲) اوت پوت پڙ سوئي (اڪ رها)

جل ٿرنگه آر قين بددا، جل تي ٻن نه هوئي
له پر پنجه پارو ڪي ليا، بچرت آن نه هوئي

(۳) منشا ٻڙم آر سپن منورٿ، ست پدارت جائنا

سڪرت منشا ڪور اُپديشي، جا ڪٽ هي من مائنا

(۴) ڪٽ نامديته ڪر ڪي رچنا، ديگه رهي بيچار
ڪٽ ڪٽ انتر، سرب نرتر، ڪيول ايڪ مراري.

قات پڙج

(۱) هڪڙو ئي ٻوڏن پرماتما ايڪ جيون ۽ وشين ۾ سمايل آهي
جيڏانهن مان ٺهاريان. ٿو ٿيڏانهن هو آهي. مايا جي سڀتن رنگن
جيون ڪي. موهي ڇڏيو آهي، ٽيهنڪري ڪو وڏي پرماتما ڪي
سچائي ٿو.

سڀئي (جيرو ۽ وستو) پرماتما جو روپ آهن ۽ پرماتما کان
خالي ڪوبه نه آهي. جهڙي طرح هڪڙي ست جي ڏاڳي ۾ سوين
هزارين مالها جا ڍاڻا پوئل ٿين ٿا، تهڙي طرح ٻيو ٺاهي پيئي، سڀ
۾ سمايل آهي.

(۲) جهڙي طرح لهرون، گجي ۽ ڦوڪڻا، پاڻيءَ کان ٺاريا نه آهن،
تهڙي طرح هيءُ سنسار پرماتما جو ڪيل آهي. ويچار ڪرڻ سان
سمجهندڙن ته اهو پرماتما کان ٺارو نه آهي.

(۳) ٻڙم جي نه جتا ڪندڙ آهن ۽ من جا سنڪلپ، جي
سڀني وانگر نه هلندڙ آهن، تنڪي اسان سچا يعني جتا ڪندڙ
پدارت ڪري سمجهيو آهي. جڏهين ڳوڏن جي اُپديش ڪري
ڇڻ ڪمن ڪرڻ واري ٻڏي ٿي، تڏهين هي جيو سچا ۽
نشي سمجهي ٿو ته دنيا جا پدارت سڀني وانگر نه هلندڙ آهن،
تنڪي اسان سچا يعني جتا ڪندڙ پدارت ڪري سمجهيو آهي.
تڏهين ڳوڏن جي اُپديش ڪري ڇڻ ڪمن ڪرڻ واري ٻڏي

مُنسِرَ، ٻاڙيڪون، تماشي ڪوڙ ڌارن ۽ واس ڌارن ٺاڄن ۾ ۽
 ڏالر. [جوڳ = جوڳي. ڀيڪ = ڀيڪ ڌاري. حڪم = پنڌ جو قسم.
 ڪاٻڙائي = پنڌ جو قسم. مَن = مُنسر. لٽ = ٻاڙيڪو. ٺاڳ =
 تماشي ڪوڙ وارا. ٺوڙائي = واس ڌارن، ٺاڄن، ڀيڪيون ڪندڙ.]

(۳) ڀير ۾ ڀيڪو ڪٿ ۾ ڀيڪو، دَس آشتي بندھڙائي
 سڀ مل ايڪو ايڪو وڌاڻي، تڏھن ڪٿ تي ڪٿ ڏرائي

اڏت :- ٻوڙ ۽ ڪي چئن ويدن جون شاسترون، اڏڻهن ٻرائن ۽
 ستاوڻهن سمورين ۾ ڏالر. سڀ (مٿيان ذڪر ڪيل پنڌ ۽
 شاستر) گڏجي، هڪ ٿي ڳالھ. ٺوڙ ڪن ٿا ڏان ڪن چوان
 ڏ ٻوڙ مشهور ڪنهن کان پري آهي يعني سڀني ۾ ٻوڙن وٺاڳ
 آهي. [ڇو = چار (ويد)، ڪٿ = ڇو (شاستر). دَس آشتي = اڏڻهن
 (ٻوان). ڏرائي = پري.]

(۲) اڳهه اڳهه بي آلت سُڌامي، ٺه ڦير ڦير ڦيرائي
 جن ٺاڳ ٽنڪي ٻل ٻل ڄاڻيئي، ڇو ڳٺ ٻر ڳٺيائي.

اڏت :- منهنجو مالڪ من ۽ ٻائيءَ جي ٻه ڪان ٻاهر امام
 بي آلت آهي ۽ ٽنهي وقتن ۾ هنجي ڦير ڪئي ٿي وڃي.
 سري گورو ارحن صاحب جن فرمائين ٿا ته هنهنجي هردى ۾،
 ٻائيءَ جو ٻڙدو دور ٿي مالڪ ٻر ڳٺ ٿيو آهي تنهن کان مان
 سدائين ٻلھار وڃان. [اڳهه اڳهه = من ۽ ٻائيءَ جي ٻه ڪان ٻاهر.
 ڦير = ڦير. ڳٺ = ڳٺ.]

نوٽ :- هن شهد سان ڀيريو سري نامديو صاحب جو
 شهد (۱) راڳ آسا ۾.

(۱) ”ايڪو ايڪو ٻڙاڳ ٻڙاڳ، جت ڏيکڻ ٿت سوئي
 مایا ڇير ڇير بموخت، ٻرلا ٻوڙي ڪوئي

ਦੁਰਾਏ ॥੩॥ ਅਗਹ ਅਗਹ ਬੇਅੰਤ ਸੁਆਮੀ ਨਹ ਕੀਮ ਕੀਮ ਕੀਮਾਏ ॥
ਜਨ ਨਾਨਕ ਤਿਨ ਕੈ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਈਐ ਜਿਹ ਘਟਿ ਪਰਗਟੀਆਏ
॥੪॥ ੨ ॥੧੫॥

راگ پیرۂ مہلا پنجوان شبہ (۱۵)

پرمیشور سب مریا پاک

(۱) بَن مَہرِ پیکتو تَرُطِ مَہرِ پیکتو، گُردِہ پیکتو اُداسائی

هَذَا عَارِجَتُ عَارِيٍّ بِمَكْتَمٍ، وَرَتَّ لِيَرَّ تِيرَ تَائِيٍّ

اڙت :- پر مپشور کي جهنگ ۾ به ٿنم ڪاهه ۾ به ٿنم ۽
گوهستان توڙي ادا سين ۾ به ٿنم. کيس ٿنن ڪل وارن، جتان
وڪ واري ورتن توڙي ليمون وڪ واري ۽ تيروئن تي وچ واري ۾
يا تيروئن تي به ٿنم. [بن = جهنگ . ترط = ڪاهه . پيڪو = ٿنم.
دند دار = ٿنن ڪل وارا فقير].

نَسْتِ سَنَكْ پِیَكْتَو مَن مائی

اَوْبَ پُٹِئَالِ سَرَبِ مِہِ پُو دَن، دِیں مَنکَلِ کُٹِ کائی
(اے رہاؤ)

اوت :- هي پاڻي ! سنتن جي سنگن ڏٺارن، پر ميسور پنهنجي
من ۾ ئي ڏٺو. جڏهين پريم سان آندو روپ واهگورو جا ڪٺا
ڳاير ٿڌهين کيس آسمان، پاتال توڙي پرتويءَ تي پورن ويا ۽
ڏٺو. [مائي = اندر ۾. اوپ = اڀ ۽ آسمان. پتال = پاتال.
دس = پريم. منگل = آندو (روپ واهگورو).]

(۲) چو تہ پیمہ سننئاسی پیکتو، جت جنگر کا پرائی

تَبِی تَبِیْسَر مِّن مَّیْمِ پِیْکَتُو، نَت نَائِک نِر قَائِی

اردت :- پروء كي جوڳين ، سنياسين ، بيڪ ڌارين ، جتين ،
جنگمن ۽ ڪاڙين ۾ به ڏٺم. کيس نئين توڙي وڏن ٽپسرن ،

اوت ۽- هي ڀاتي! ٻريو، لڇميءَ جو پتي، موهيندڙ، سڀني
 کي پيدا ڪرڻ وارو، نراڪار ۽ سُڪن جو داناڻ آهي. مطلب ته ٻريو
 سڀني گڻن جي ڪاڻ آهي. اهڙي ٻريوءَ کي ڇڏي، جيڪو ٻين جي
 شيوا ڪري ٿو، سو ٻڌايو ته ڪهڙي وشيءَ جي رس کي چڱو
 سمجهي ان ۾ مست ٿيو آهي؟ مطلب ته روشن جو رس اچ آهي.
 [سري ٿر = لڇمي کي ڌارڻ وارو يعني لڇميءَ جو پتي. موهن =
 موهيندڙ. سڪل = سڀ. اُٻاون = پيدا ڪرڻ وارو. نراڪار = نراڪار،
 آڪار کان رهت. سڪدانا = سُڪن جو ڏيندڙ. ان = ٻين. مانا = مست.]

ري من ميري، ڦو ڦو وڻد ڀاڄ

آور اُٻاو سڪل مِي ڊيڪي، جو چٽو پٽي ٿي بگرس ڪاڄ
 (اڪ رهاڪ)

اوت ۽- هي منهنجا، من! تون گوڀند جو سمون ڪر، ڇاڪاڻ
 ته مون ٻيا سڀ اُٻا يا دنيا جا ڏندا (وزن ڪري) ڏنا آهن
 (۽ ائين لڳجي ڪيو اٿم ته ٻرميشور کانسواءِ) جنهن پتي کي ياد
 ڪجي ٿو يا جنهن پتي جي پٺيان پئجي ٿو، تنهن مان مڪتي روپي
 ڪم بگڙي وڃي ٿو. [ڀاڄ = ڀڄ؛ ياد ڪر. چٽو پٽي = ياد ڪجي.
 گرس = بگڙي وڃي ٿو. ڪاڄ = ڪم.]

(۲) ٺاڪر چوڌ داسي ڪٿي سمره، منمڪر اٿڻ آڪاڻا

ڌر کي پگڻ ڪرڻ ٿن ٿنڌه، ٺڳري پسو سمانا

اوت ۽- جيڪي ٺاڪر کي ڇڏي، مايا روپي داسيءَ کي ياد
 ڪن ٿا يعني هر وقت دنيوي ڏندن ۽ عيش عشرتن ۾ غلطان
 ٿن ٿا، سي منمڪر انهي اڳيان جي ڪري انڌا آهن. جيڪي
 ٻوءِ جي پڳتي ڪن ٿا، تنکي آهي منمڪر ٿنڌين ٿا، انهي ڪري
 ي ٺڳرا، ڀورن جي برابر آهن. [ٺاڪر = ٻريو. داسي = مايا.
 ري = بي گُرا؛ منمڪر. سمانا = برابر، وانگر.]

ਰਾਗ ਪਿਰ ਮਹਲਾ ਪੰਜਵਾਨ ਸ਼ਬਦ (੧੨)

ਅਰਥ :- ਪ੍ਰਮੇਸ਼ੁਰ (ਪ੍ਰਭੂ) ਜੀ ਦਕਾ ਕਰੁਣਾ (ਦਾਨ) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ
 ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਭੂ = ਪ੍ਰਭੂ, ਜਨੇਸ਼ੁਰ = ਦੁੱਖੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ
 (੨) ਆਂ ਨੇ ਜਾਨੀ ਰੱਖਿਆ ਸਮਾਨੀ

ਨਾਨਕ ਦਾਸ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਅਰਥ :- ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰੀ ਚੌਥੇ ਨਾ
 ਨਾਮ ਦਾਸ ਅੰਤੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰੀ ਚੌਥੇ ਨਾਮ

ਰਾਗ ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫ ਚਉਪਦੇ ਘਰੁ ੨

੧ ਓ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਸ੍ਰੀਧਰ ਮੋਹਨ ਸਗਲ ਉਪਾਵਨ ਨਿਰੰਕਾਰ ਸੁਖ ਦਾਤਾ ॥ ਐਸਾ
 ਪ੍ਰਭੂ ਛੋਡਿ ਕਰਹਿ ਅਨ ਸੇਵਾ ਕਵਨ ਬਿਖਿਆ ਰਸ ਮਾਤਾ ॥ ੧ ॥ ਰੇ
 ਮਨ ਮੇਰੇ ਤੂੰ ਗੋਵਿੰਦ ਭਾਜੁ ॥ ਅਵਰ ਉਪਾਵ ਸਗਲ ਮੈ ਦੇਖੇ ਜੋ
 ਚਿਤਵੀਐ ਤਿਤੁ ਬਿਗਰਸਿ ਕਾਜੁ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਠਾਕੁਰੁ ਛੋਡਿ ਦਾਸੀ
 ਕਉ ਸਿਮਰਹਿ ਮਨਮੁਖ ਅੰਧ ਅਗਿਆਨਾ ॥ ਹਰਿ ਕੀ ਭਗਤਿ ਕਰਹਿ
 ਤਿਨ ਨਿੰਦਹਿ ਨਿਗੁਰੇ ਪਸੁ ਸਮਾਨਾ ॥ ੨ ॥ ਜੀਉ ਪਿੰਡੁ ਤਨੁ ਧਨੁ ਸਭੁ
 ਪ੍ਰਭ ਕਾ ਸਾਕਤ ਕਹਤੇ ਮੇਰਾ ॥ ਅਹੰਬੁਧਿ ਦੁਰਮਤਿ ਹੈ ਮੈਲੀ ਬਿਨੁ
 ਗੁਰ ਭਵਜਲਿ ਫੇਰਾ ॥ ੩ ॥ ਹੋਮ ਜਗ ਜਪ ਤਪ ਸਭਿ ਸੰਜਮ ਤਟਿ
 ਤੀਰਥਿ ਨਹੀ ਪਾਇਆ ॥ ਮਿਟਿਆ ਆਪੁ ਪਏ ਸਰਣਾਈ ਗੁਰਮੁਖਿ
 ਨਾਨਕ ਜਗਤੁ ਤਰਾਇਆ ॥ ੧ ॥ ੧੪ ॥

ਰਾਗ ਪਿਰ ਮਹਲਾ ਪੰਜਵਾਨ ਚੌਪਦੀ ਗੁਰੂ ਦੁਹਾ ਸ਼ਬਦ (੧੪)

ਇਕੇ ਆਕਾਰ ਸੇਵਾ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਸਾਦ

ਪ੍ਰਦਾਨ

(੧) ਸ੍ਰੀਧਰ ਮੋਹਨ ਸਗਲ ਉਪਾਵਨ, ਨਿਰੰਕਾਰ ਸੁਖ ਦਾਤਾ

ਐਸਾ ਪ੍ਰਭੂ ਚੌਥੇ ਕਰਮ ਅਨ ਸੇਵਾ, ਕੁੰਨ ਪਿੰਨਾ ਰਸ ਮਾਤਾ

صاحبن هيٺيون سندو شبد ۽ ”صليحي تي ٺارائڻ راڳر“
(جو راڳر بلاول محلا پنجوان جو ۱۰۴ شبد آهي) وارو
شبد اُچاريا ۽

(۱) آپَٽِي داسَ ڪَٽَ ڪَٽَ لڳاوي

نَٺَڪَ ڪَٽَ آڱن مَٻِ پاوي

اڻڪ ۽۔ پر ميسور پنهنجي داسن کي گلي سان لڳائي ٿو (يعني
ڪنهن به قسم جو ڊڪ لڳڻ ٿيڻ ٿي) ۽ نندڪ کي باهر ۾ وجهي
ٿو. [ڪٽ = گلي. آڱن = باهر.]

پاڻي تي راڳي ٺارائڻ

پاڻي کي گت ڪٽڻ ٺاهي ۽ پاڻي پڇڻا آب ڪمائڻ

(۱ڪ رهاڻ)

اڻڪ ۽۔ پاڻيءَ کان پر ميسور رکي وٺي ٿو يا رکيا ڪري ٿو.
پاڻي پوڻ جي گت ڪڏهين به ٿئي ٿئي. (صليحي) پاڻي پنهنجي
خواب ڪم ڪري سڙي ويو. [راڳي = رکيا ڪري. ڪٽهو =
ڪڏهين به.]

(۲) داسَ رامَ جيئڻ لاکي پُريت

نَٺَڪَ ڪي ڏوئي پُريت

اڻڪ ۽۔ مون داس جي پريءَ سان پريت لڳي ويئي ۽ نندڪ
جي اٿي ريت يا درگتي ٿي ويئي. مطلب ته صليحي نندڪ سڙي
مري ويو. [پريت = اٿي ريت، درگتي.]

(۳) پارَ برهمَ آڀا بره پُرتائڻا

ڏوڪي آڀا ڪيٽا پائڻا

موڪل ملي ته مان وصول ڪري اچان. پر مٿڙي بادشاهه
 حڪم ڏنو ته ”تون بلاشڪ لشڪر وٺي وڃ ۽ دل آڳاڙي
 جلد ميڏالهن اچ.“ صاحبي خان پوئيجند سان ڪوئي گرام
 و اچي گذريو. اتي ٻنهي چئن ڪسورو صاحبن جي برخلاف
 ڪئين پستون پستون. صاحبن کي ڪن سڪن اچي ٻڌايو
 ته ”ستڪورو سڄا پاتشاهه، صاحبي خان وڌو لشڪر وٺي
 پنجاب ديش و اچي سهڙيو آهي. هو چوي ٿو ته مان ڪورو
 کي ڦسي وٺندس. اوهين ديا ٻالسي ڪنهن ٻئي ٻالسي
 لڪري هلو، مٿان ڪا خرابي نه ٿي پوي.“ صاحبن فرمايو
 ته ”پيارا، اوهين وياڪل نه ٿيو، ڌورج ڌاريو ۽ لشڪرو
 ستڪورو اسانجي رکيا ڪندو ۽ صاحبي خان تي اهڙي آفت
 اچي ڪوڪندي، جو هو اسان تائين پهچي ڪين سگهندو.“
 هو ڏالهن پوئيجند صاحبي خان کي چيو ته ”سائين، اوهانجي
 مهرباني سان، مون پنهنجي ڳوٺ وڃا محلات ٺهرايا آهن.
 اوهين هلي آهي ڏسندا ته مان خوش ٿيندس.“ صاحبي خان
 آڳاڙي قرار ڪري، ڪوڙي تي چڙهي پوئيجند سان گڏ
 جايون ۽ سڀون جا ڪوڙا ڦسڻ ويو ۽ چوڻ لڳو ته ”جيسين
 دن تيار سان ڪورو کي نه ماوڻدس، تيسين مونکي
 آرام نه ايندو.“ اتي ڇا ٿيو، جو صاحبي خان جي ڪوڙي جو
 پير ڪهڙو ٿڌي ٿڌي اچي ويو ۽ هو ڇرڪي ٽٽا ڪٽڻ لڳو ۽
 يڪدم ڪوڙو ۽ سوار، ٻئي وڃي قتل ڪوڙي و داخل ٿيا ۽
 ٻي مٿا تيار، جا صاحبي خان صاحبن جي مارڻ لاءِ
 ڪڍي هڻي، سا سندس ئي سيني وڃي لڳي. جلد ئي
 ڪن سڪن صاحبن کي اها خبر آڻي پهچائي، جنهن تي

ارت :- هي پريو! تنهنجي چوڻن جي شيوا ڪرڻ ڪري،
 هر طرح جو ڪلياڻ يا سُڪ ٿئي ٿو، تنهنڪري ننڍا توڙي وڏا
 ديو ٿا ۽ آدمي تنهنجي چوڻن جي ڏوڙ جي چاهندا رکن ٿا. [ٻاجھ =
 چاهين ٿا.]

(۴) نَانَك پَانِثَا نامِ نَدَانِ

هر چپ چپ اَدَرِ ٿا سَڪَلِ جَهانِ.

ارت :- سري گورو ارڃن صاحب جن فرمائين ٿا ته مون نام
 روپي خزانو پراپت ڪيو آهي، جنهن نام کي چڱي طرح چڱي، سڄو
 سنسار ٿري ويو آهي. [نَدان = خزانو. اَدَرِ ٿا = ٿري ويو. سَڪَلِ =
 سڄو. جَهانِ = سنسار.]

ٻُئِرِئُ مَهِلا ۲

ਅਪਣੇ ਦਾਸ ਕਉ ਕੰਠਿ ਲਗਾਵੈ ॥ ਨਿੰਦਕ ਕਉ ਅਗਨਿ
 ਮਹਿ ਪਾਵੈ ॥੧॥ ਪਾਪੀ ਤੇ ਰਾਖੇ ਨਾਰਾਇਣ ॥ ਪਾਪੀ ਕੀ ਗਤਿ ਕਤਹੁ
 ਨਾਹੀ ਪਾਪੀ ਪਚਿਆ ਆਪ ਕਮਾਇਣ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਦਾਸ ਰਾਮ
 ਜੀਉ ਲਾਗੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ॥ ਨਿੰਦਕ ਕੀ ਹੋਈ ਬਿਪ੍ਰੀਤਿ ॥੨॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ
 ਅਪਣਾ ਬਿਰਦੁ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ॥ ਦੋਖੀ ਅਪਣਾ ਕੀਤਾ ਪਾਇਆ ॥੩॥
 ਆਇ ਨ ਜਾਈ ਰਹਿਆ ਸਮਾਈ ॥ ਨਾਨਕ ਦਾਸ ਹਰਿ ਕੀ ਸਰਣਾਈ
 ॥੪॥੧੩॥

پيرء محلا پنڃوان شبد (۱۳)

ٻُئِرِئُ مَهِلا ۲ :- اڪبر بادشاه ۶۰۵ ع ۾ چالاڻو ڪيو ۽ سندس
 جاء تي سندس پٽ جهانگير بادشاه ٿيو. صاحبي خان ۽ چند و
 گڏ جي، جهانگير بادشاه کي سري گورو ارڃن ۵۱۰ جي برخلاف
 چيڙيو. صاحبي خان بادشاه کي چيو ته پنڃاب جي ڀل
 مون کانسواءِ وصول ٿي نه سگهندي، تنهنڪري مون کي

ਗੁਣ ਗਾਉ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸਾਧੂ ਸੰਗਿ ਹੋਵੈ ਉਧਾਰੁ ॥ ਸੋਭਾ ਪਾਵੈ
ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਦੁਆਰ ॥ ੨ ॥ ਸਰਬ ਕਲਿਆਣ ਚਰਣ ਪ੍ਰਭ ਸੇਵਾ ॥ ਧੂਰਿ
ਬਾਛਹਿ ਸਭਿ ਸੁਰਿ ਨਰ ਦੇਵਾ ॥ ੩ ॥ ਨਾਨਕ ਪਾਇਆ ਨਾਮ ਨਿਧਾਨੁ ॥
ਹਰਿ ਜਪਿ ਜਪਿ ਉਧਰਿਆ ਸਗਲ ਜਹਾਨੁ ॥ ੪ ॥ ੧੨ ॥

ڀيروء مهلا پنڃوان شبد (۱۲)
نام ۽ سنگورن جي ههما

(۱) سَتِڪُورُ شِيَوِ سَرَبِ قُلِ پائي
جَنرِ جَنرِ کي مِلِ مِثائي

اڙڪ ۽ سنگورن جي شيو ڪرڻ سان سب قل پراپس ٿين ٿا
۽ جنم جنمالتون جي پاڻن روپي مثل دور ٿي وڃي ٿي. [مٿائي =
دور ٿي وڃي ٿي.]

پِيَتِ پاؤنِ پُڙِ تيرِ ٺاو
پُڙِ سَرِ ڪَرِ لکي گُڙِ ڪاو (ڪ ڊاڙ)

اڙڪ ۽ هي واعڪوروا! تهنجو نام پاڻن کي پوئو ڪرڻ وارو
آهي، پر تهنجي گُڙن جو ٺاڻڻ، گذريل جنم جي شپ ڪرڻ جي
لکي اوسار ٿئي ٿو. [پيت = پاڻي. پاؤن = پوئو. ٺاو = نام.
پُڙ = گذريل جنم.]

(۲) ساڌو سَنِڪِ ڏوڙي اُڌار
سوڀا پاڙي پُڙِ ڪي ڌار
اڙڪ ۽ ستن جي سگر بر آڻو اُڌار ٿئي ٿو ۽ هو مالڪ جي
ڌار ۾ سوڀا پائي ٿو. [اُڌار = وڪيو. سوڀا = مان، عزت.
ڌار = ڌار.]

(۳) سَرِ ڪَلِيانِ چَرَنِ پُڙِ شيوا
ڌَورِ پاڇي سَرِ سِرِ ڏيوا

ਪਿਰੋ ਮਹਲਾ ਪੰਜਵਾਨ ਸ਼ਬਦ (੧੧)

ਪ੍ਰਿਦਿਸ਼

(੧) ਸਾਧ ਪਦਾਰਥ, ਕੋਰਮਿਕ ਲੇਖ
ਪ੍ਰਿਧ ਕਾ ਪਾਠ, ਸਤ ਕਰਿ ਸੇਖ

ਅਰਥ :- ਹੇ ਪਾਠੀ ! ਨਾਮ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਸਕੋ ਪਦਾਰਥ ਯਾ ਗਿਆਨ, ਗੁਰਨ ਨਾਰਾਨ
ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਿਓ ; ਪ੍ਰਿਧੋ ਜੋ ਹਕਮ ਸਕੋ ਸਮਝੈ ਸੇਹਾਰਨ ਕਰਿਓ (ਯੈਨੀ
ਵਾਹਗੁਰੂ ਜੀ ਪਾਠੀ ਪ੍ਰਿਧੋ ਪੰਥੋ ਜੀ ਅਲਪ ਮਤ ਮੁਬੰਬ, ਕਥੇ ਅਕਤ੍ਰ ਨ
ਕਰਿਓ ਪ੍ਰਿਧੋ ਤ੍ਰਿਧੋ ਤ੍ਰਿਧੋ) . [ਲੇਖ = ਹਕਮ ਕਰਿਓ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਿਓ. ਪਾਠ =
ਹਕਮ. ਸੇਖ = ਸੇਹਾਰਨ ਕਰਿਓ.]

ਜੀਵਤ ਜੀਵਤ ਜੀਵਤ ਰਹੇ

ਰਾਮ ਰਸਾਇਨ ਨਿਤ ਅੰਤ ਪਿਧੋ - ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਰਸਨਾ ਕੇਖ

(੧ ਕ ਰਹਾ)

ਅਰਥ :- ਸਦਾਨਿ ਅੰਤੀ ਰਾਮ ਜੋ ਰਸਾਇਨ = ਅਕਸ਼ਿਰ ਅਰਥ ਪਿਧੋ ਨ ਸਦਿਓ
ਜੀਵਨ ਮਕਤ ਰਹਿਨਾ. ਤਬਾਨ ਨਾਰਾਨ, ਹਰਿ ਹਰਿ ਯਾ ਸਦਿਓ ਪ੍ਰਿਧੋ ਜੋ ਨਾਮ
ਅਚਾਰਨ ਕਰਿਓ. [ਰਸਾਇਨ = ਰਸਨਾ ਜੋ ਗ੍ਰੇਹ, ਅਕਸ਼ਿਰ, ਅਰਥ.]

(੨) ਕਲਿਯੋਗ ਮੇ, ਇਕ ਨਾਮ ਅਤਾਰ

ਨਾਨਕ ਪੋਲੀ, ਪ੍ਰਿਧੋ ਪਿਧਾਰ

ਅਰਥ :- ਕਲਿਯੋਗ ਪ੍ਰਿਧੋ ਪ੍ਰਿਧੋ ਵਾਹਗੁਰੂ ਜੀ ਨਾਮ (ਜਿਧੋ) ਸਾਨ
ਨੀ ਜੀਵੋ ਜੋ ਅਤਾਰ ਨੀ ਆ. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਜਨ ਫ੍ਰਮਾਨਿ
ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਿਧੋ ਜੀ ਪ੍ਰਿਧੋ ਜੋ ਰਸਤੋ, ਮੁਨ (ਹਨ ਸ਼ਬਦ ਪ੍ਰਿਧੋ) ਪਿਧਾਰੀ,
ਨਾਨਕ ਕੀ ਆਹੀ. [ਅਤਾਰ = ਮੁਕੀ.]

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫

ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਿ ਸਰਬ ਫਲ ਪਾਏ ॥ ਜਨਮ ਜਨਮ ਕੀ ਮੈਲੁ
ਮਿਟਾਏ ॥ ੧ ॥ ਪਤਿਤ ਪਾਵਨ ਪ੍ਰਭ ਤੇਰੇ ਨਾਉ ॥ ਪੂਰਬਿ ਕਰਮ ਲਿਖੇ

ਅਰਥ :- ਹੀ ਰਾਗਕੂਰਾ ! ਨਿਹੰਜੀ ਮਾਯਾ ਆਰਜ ਰੂਪ ਆਹੀ : ਨਿਹੰਜਾ
 ਚਰਨ :- ਅਸਥ ਕਰੁਣਾ ਜਾ ਲਾਭੀ ਆਹਨ। ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਪਾਲਸ਼ਾਹ ! ਜਦੋਂ
 ਅਸਿਨ ਨਿਹੰਜੀ ਸਥਿਤ ਕਰਿਓਨ ਨਾ, ਨਿਹੰਜੀ ਸ਼ਾਹਕਾਰ ਨਿਓਨ ਨਾ ਬੇਨੀ
 ਨਾਮ ਰੂਪੀ ਤਨ ਅਸਾਨੀ ਮਲੀ ਤੂ। [ਦਰਦ = ਸ਼ਕਤੀ, ਮਾਯਾ = ਦਰਦ =
 ਚਰਨ। ਸਲਾਹ = ਅਸਥ, ਸਾਰਾਹ = ਗੁਰੂ = ਗੁਣੀ, ਸ਼ਾਹਕਾਰ।]

(੩) ਨਿਧਿਰਨਾ ਤੇਰੇ ਪੰਨੇ ਖੁਦਾ

ਫਰੀਬ ਆਤਮਾ ਤੇਰੀ ਰਹਿਤ

ਅਰਥ :- ਹੀ ਖੁਦਾ ! ਤੇਰੇ ਆਸਨ ਜਾ ਆਸਨ ! ਮੇਰੇ ਨਿਹੰਜੀ ਅਰਥ
 ਰੂਪੀ ਆਹੀ। ਹੀ ਪ੍ਰੇਮੇਸ਼ਵਰ ! ਗੁਣਿਨ ਕੀ ਰਹਿਤੀ ਤੇਰੀ ਆਤਮਾ ਮੇਰੇ
 ਤੇਰੇ ਨਿਧਿਰਨਾ ਤੇਰੇ ਪੰਨੇ ਖੁਦਾ। [ਨਿਧਿਰਨਾ = ਆਸਨੀ ਕਾਨ ਰਹਿਤ, ਤੇਰੇ =
 ਆਸਨ, ਪੰਨੇ = ਪੰਨੇ, ਆਸਨ = ਆਸਨ, ਨਿਧਿਰਨਾ = ਤੇਰੇ ਪੰਨੇ ਖੁਦਾ।]
 ਰਹਿਤ = ਰਹਿਤ।

(੪) ਨਾਨਕ ਕੇਰੇ ਖੁਦ ਖੁਦ ਮੇਰੇ

ਅਲ੍ਹੇ ਨੇ ਰੋਸੀ ਦੇਲ ਜਿਥੇ ਪ੍ਰਾਨ

ਅਰਥ :- ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਰਹਿਤੀ ਕਰੀ ਚਰਨ ਨਾ
 ਨੇ ਹੀ ਸ੍ਰਾਮੀ ! ਮੇਰੇ ਨੇ ਨੇ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ
 ਸਿਨੀ ਸਿਨੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ
 ਰੋਸੀ = ਮੇਰੇ ਨੇ ਰੋਸੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ
 ਮਾਲਕੇ = ਮੇਰੇ ਨੇ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫

ਸਾਚ ਪਦਾਰਥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਲਹਹੁ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕਾ ਭਾਣਾ ਸਤਿ ਕਰਿ
 ਸਹਹੁ ॥ ੧ ॥ ਜੀਵਤ ਜੀਵਤ ਜੀਵਤ ਰਹਹੁ ॥ ਰਾਮ ਰਸਾਇਣੁ ਨਿਤ
 ਉਠਿ ਪੀਵਹੁ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਰਸਨਾ ਕਹਹੁ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਕਲਿਜੁਗ ਮਹਿ ਇਕ ਨਾਮਿ ਉਧਾਰੁ ॥ ਨਾਨਕ ਬੋਲੈ ਬ੍ਰਹਮ ਬੀਚਾਰੁ
 ॥ ੨ ॥ ੧੧ ॥

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫

ਖੂਬੁ ਖੂਬੁ ਖੂਬੁ ਖੂਬੁ ਖੂਬੁ ਤੇਰੇ ਨਾਮੁ ॥ ਝੂਠੁ ਝੂਠੁ ਝੂਠੁ ਝੂਠੁ
 ਦੁਨੀ ਗੁਮਾਨੁ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਨਗਜ ਤੇਰੇ ਬੰਦੇ ਦੀਦਾਰੁ ਅਪਾਰੁ ॥
 ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਸਭ ਦੁਨੀਆ ਛਾਰੁ ॥ ੧ ॥ ਅਚਰਜੁ ਤੇਰੀ ਕੁਦਰਤਿ ਤੇਰੇ
 ਕਦਮ ਸਲਾਹ ॥ ਗਨੀਵ ਤੇਰੀ ਸਿਫਤਿ ਸਚੇ ਪਾਤਿਸਾਹ ॥ ੨ ॥ ਨੀਧਰਿਆ
 ਧਰ ਪਨਹ ਖੁਦਾਇ ॥ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਦਿਨੁ ਰੈਣਿ ਧਿਆਇ ॥ ੩ ॥
 ਨਾਨਕ ਕਉ ਖੁਦਿ ਖਸਮ ਮਿਹਰਵਾਨ ॥ ਅਲਹੁ ਨ ਵਿਸਰੈ ਦਿਲ ਜੀਅ
 ਪਰਾਨ ॥ ੪ ॥ ੧੦ ॥

ਪਿਰੈ ਮਕਲਾ ਪੰਡਾ ਜਵਾਨ ਸ਼ਬਦ (੧੦)

وينتي

خوب خوب خوب، خوب خوب قیرو نام
 جیوٹ جیوٹ جیوٹ، جیوٹ دنی گمان (اک رہا)
 ارب :- ہی سہڑا مالک! چٹنی جگن پر تنهنجو نام سندر آهي
 ۽ ساڳيء طرح چٹن تي جگن پر مايا جو اهنڪار جونو آهي.
 [خوب = چڱو، سندر. گمان = اهنڪار.]
 (۱) نگجہ تيري بندي دیدارُ آپارُ
 نام بنا سب دُنیا چارُ

ارب :- هي بي انت پر ميشور! تنهنجي داسن جو درشن
 سر يشت آهي. تنهنجي نام کانسواء سڄي دنيا رک وانگر آهي.
 [نگج = لغز = چونڊيل، سر يشت = لغزیدن = چونڊڻ. اپار =
 بي انت (پر ميشور) چار = رک.]

(۲) آچرچ تيري قَدَرَتِ تيري قَدَمِ سَلامِ

خَنِيوُ تيري صِفَتِ سَچي پاتِشاهِ

اوت ۽۔ سري گورو هر گوبند صاحب کي ان زهر جو اثر ۽
جيترو به نه ليو پر اُٿو هوندست به همن ۽ بيهت هي سورو وگهي ۽ زي
وڍو. [ليب = اثر. تل کا = تر جيترو. مول = اصل. سؤل = سورو.]

ڀير جن ڍا کي ۽ ڀار ڀير آب

ڀاڀي مڙئا، کور پرتاپ (۱ڪ رهاو)

اوت ۽۔ ڀوڙو به مشهور ۽ پنهنجي داسن جي رکيا ڀاڙ لي ڪئي
۽ ڀاڀي ڀراهم ڳورو جي ڀر تاپ ڪري مري وڍو. [ڀر تاپ = نهج.]

(۲) آڀا خضر، جن آب وِٺائيا

اڻاڻا ڀاڀي ۽ اوهر آب پچائيا

اوت ۽۔ هڙيءَ جا داس ۽ پنهنجي مالڪ کي سدائين پاڻ ڏکن
ٿا. اي سمجهو، موروک ڀاڀي ڀر همن کي ۽ واهڪورو ۽ ساڻ ڏک ڏيئي
کڇ ڪهو. [خضر = مالڪ.]

(۳) ڀرپ مات پتا، آڀي داس کا ڌڳوالا

ڀندڪ کا مالا، اڀان اوڙا کا

اوت ۽۔ مالڪ ۽ ماءُ ۽ پيءُ والگر پنهنجي داسن جو سدائين
ڌڪيڪ يا ڌڪيال آهي. ڀندڪ جو هن لوڪ نوڙي ڀر لوڪ ڀر ڪارو
منهن آهي. [ڌڳوالا = ڌڪيڪ ۽ ڌڪيال. ڀندڪ = ڳلا خورد. مالا = منهن.
اڀان = هن لوڪ. اوڙا = ڀر لوڪ. ڪالا = ڪارو.]

(۴) جن ٺاڻڪ کي ڀر ميسر سڻي آڍاڻس

مليج ڀاڀي پچيا، پڻا لڙاس

اوت ۽۔ سري گورو اوڙا صاحب جن فرمائين ٿا نه مون داس
هي ويٺي ڀر مشهور ٿي ۽ مليج ڀاڀي ڀر همن هي آس ڀوري لڙا
نه ڏنائين ۽ هو اچي اچي مري وڍو.

سان کين ڏٺا پيارڻ لڳو جنهن تي صاحبن وٺي
ڏاڍا واکا ڪيا، جي ماما گنگا ۽ سري گورو ارڄن صاحب
جن ٻڌا. گورو صاحبن يڪدم ڪا مڙيو ۽ کي موڪليو ته
ڏسي اچ ته ٻالڪ ڇو ٿو روئي. اُن مڙيو، ٻانڀڻ کان اچي
پيارڻائس ته نٿو پيشي ۽ اڻلندو پيو روئي. نوڪر ٻانڀڻ کي
صاحبن وٽ وٺي آيو ۽ صاحبن ٻانڀڻ کان پڇيو ته اڄ ٻالڪ
کي روڻارين ڇو پيو؟ هن جواب ڏنو ته سائين ڏٺو پيارڻائس
پر نٿو پيشي. گورو صاحبن ڪدم ڪالاهه صحيحه ڪري ورتي
۽ ڪجهه ڪپڙ ظاهر ڪرڻ لاءِ، اهو ڏٺو ڪي اڳيان
ڏيکيو، جو پيشندي شرط ڦٽڪي ڦٽڪي مري ويو. اهو حال
ڏسي ٻانڀڻ کي هيٺ وٺي ويٺي ۽ سڀ مڙيو حيران ٿي
يا. صاحبن پوءِ پنهنجا ڇرن، ڪٽي کي ڇيڙيا ۽ مڪت
ڪيائون ۽ ٻانڀڻ کي سراپ ڏنائون ته جيئن هن ڪٽي لڳي
يا. ٻانڀڻ ڏٺا آهن، ڦٽن ٿون به پُراڻ ڏيندين. سراپ ملڻ
ڏٺائين. مڙيو اڇر ۾ پئجي ويا ۽ ڇيائون ته ٻالڪ
ڪلا وارو آهي جو ڪيئن نه ڏٺو ۽ زحر سمجهي پيشڻ
جنهن موڙيائين ۽ روڻ ڪيائين! اُن وقت صاحبن
مها سندر شبد اُچارڻ پيو:-

سڀ نه لاگو ٿي ڪا مڙ
نٿو ٻراهمڻ، مڙو ڏوڪي سڙو

ڌارائڻ لاءِ وٺي، پر صاحبن سندس ديپالٽ اٿين ڪيو، جيئن
سري ڪرشن مهراج، پوڻا جو ڪيو.

ڪجهه ڏينهن گذرڻ بعد، ڪرمود پنهنجي پتيءَ
پرڻيچند کي چيو ته ”توهان جو خيلو ته ڪو به نه هليو. هاڻي
ڪو جو هليو، جنهن سان سري ڪورو هرڪوبند صاحب ڏاڍو
خوڀل آهي، تنهنڪي گهرائي اُنڪي ڌاري ڇڏوس ته هالڪ
کي منجهه ۾ کڻي زهر پيئاري اڇيس.“ پرڻيچند کي اها صلاح
ڏاڍي وڻي ۽ ڪدم هليو کي راتو رات گهرائي، ۵۰۰ روپين
جي لالچ ڏيئي کيس سري ڪورو هرڪوبند صاحب جن کي
زهر پيارڻ لاءِ چيو. هليو لالچجي ويو ۽ پرڻيچند انهيءَ رات
جي وقت، زهر جي پڙي هليو کي ڏني، جا هو پڪهه ۾ ٻڌي
دستور موجب سري ڪورو هرڪوبند صاحب کي منجهه ۾ کڻي
گهمائڻ ويو. هليو، پوءِ ڌڻيءَ جو ڪتورو، جو هليو سري
ڪورو هرڪوبند صاحب جن واسطي آندو هو، سو کڻي، پڪهه
مان پڙي ڪڍي اُن ۾ چڱيءَ طرح ملائي، هالڪ کي مٿي
ڪڍي کڻي ويو. هليو هيڏانهن هو ڏانهن بهارڻ لڳو ته ڪير
ڏسي ته ڪو نه ٿو. اهڙي طرح پڪ ڪري، هن اُهو ڌڻيءَ جو
ڪتورو هالڪ جي اڳيان جهليو، پر سري ڪورو هرڪوبند صاحب
جن، منهن کڻي پٺي پاسي ڪيو. هليو وري ڪتورو کڻي
صاحبن جي اڳيان جهليو، مگر صاحبن، ڌڻيءَ پيشڻ جي اصل نه
ڪئي. ڌڻين هليو هالڪ کي هڙڪا ڏنا ۽ زور سان
ڪرڻ سان، صاحبن جا پٺي هٿ جهلي، پٺي هٿ

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫

ਲੇਪੁ ਨ ਲਾਗੋ ਤਿਲ ਕਾ ਮੂਲਿ ॥ ਦੁਸਟ ਬ੍ਰਾਹਮਣੁ ਮੂਆ
ਹੋਇਕੈ ਸੂਲ ॥ ੧ ॥ ਹਰਿ ਜਨ ਰਾਖੇ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮਿ ਆਪਿ ॥ ਪਾਪੀ ਮੂਆ
ਗੁਰਿ ਪਰਤਾਪਿ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਆਪਣਾ ਖਸਮੁ ਜਨਿ ਆਪਿ ਧਿਆਇਆ ॥
ਇਆਣਾ ਪਾਪੀ ਓਹੁ ਆਪਿ ਪਚਾਇਆ ॥ ੨ ॥ ਪ੍ਰਭ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਅਪਣੇ
ਦਾਸ ਕਾ ਰਖਵਾਲਾ ॥ ਨਿੰਦਕ ਕਾ ਮਾਥਾ ਈਹਾਂ ਉਹਾ ਕਾਲਾ ॥ ੩ ॥
ਜਨ ਨਾਨਕ ਕੀ ਪਰਮੇਸਰਿ ਸੁਣੀ ਅਰਦਾਸਿ ॥ ਮਲੇਛੁ ਪਾਪੀ ਪਚਿਆ
ਭਇਆ ਨਿਰਾਸੁ ॥ ੪ ॥ ੯ ॥

ਰਾਗ ਪਿਰ ਮਹਲਾ ਪੰਜਵਾਨ ਸ਼ਬਦ (੧)

ਭਾਨਕਾ:- ਸਰੀ ਕੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਸਾਹਿਬ ਜਨ, ਗੁਰੂ ਤਾ ਜੀ
ਕਾਦੀ, ਸਰੀ ਕੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਪੰਛੇਜੀ ਲੰਦੀ ਪੱਤ ਕੀ
ਫਰੂਹ ਲਾਭ ਸਮੇਜੀ ਫਲੀ, ਜਨੇਨ ਤੀ ਸਦਨ ਓਢੋ ਪੱਤ
ਪ੍ਰਥਿਯੰਦ ਫਾਦੀ ਕੁਨੇਸ ਕਰੁ ਲੇਖੋ ਪਰ ਕੇਜੇ, ਓਢੋ ਕਾਨ ਪ੍ਰੋ
ਸ਼ਾਨਤ, ਰਹਿਓ, ਚਾਕਲ ਤੇ ਸਮੇਜੀਆਨਿਨ ਤੇ ਜਨੇਨ ਸੁਰਤ, ਸਰੀ
ਕੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਜਨ ਕੀ ਪੰਛੇਜੋ ਪੱਤ ਕੁਨੇਜੀ,
ਤਨੇਨ ਸੁਰਤ, ਗੁਰੂ ਤਾ ਜੀ ਕਾਦੀ, ਪੰਛੇਜੀ ਸਰੁ ਕਾਪ੍ਰੋ ਸਮੇਜੀ
ਪੱਤ ਮੇਹਰਾਨ ਕੀ ਫਿੰਦਾ. ਵਾਹਕੁਰੂ ਅਤੀ ਫਦਰਤ ਓਰਤਾਨੀ, ਜੋ
ਕੇਜੇ ਓਢੋ ਕਾਪ੍ਰੋ ਸਰੀ ਕੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਪੱਤ ਜਾਨੋ,
ਜਿਯੰਦਕੀ ਪ੍ਰਥਿਯੰਦ ਜਾ ਜੇ, ਥੀ ਚੀ ਪਿਆ, ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਪੱਤ
ਸਰੀ ਕੁਰੂ ਹਰਗੋਬੰਦ ਸਾਹਿਬ ਕੀ, ਮਾਰਾਠ ਜਾ ਕੇਯਾਨ
ਕੇਯਾਨ ਲੇਖੋ. ਫਨ, ਸੰਦਸ ਇਸਤੀ ਕਰਮੋ, ਪੰਛੇਜੀ ਸਾਹਿਬ ਕਰੀ,
ਪ੍ਰੇਰਿਨ ਪੰਛੇਜੀ ਕੁਨੇਜੀ ਜੀ ਜੀਓਥੀ, ਫਾਨੀ, ਕੀ ਮੋਕਾਯੋ,
ਜਾ ਚਾਥੀ, ਕੀ ਜੇਰ ਲੇਖਾਨੀ, ਸਰੀ ਕੁਰੂ ਹਰਗੋਬੰਦ ਸਾਹਿਬ ਕੀ

اوت :- لام چڙھ ڪري، من جا ڪوڙين مطلب سنڌ ٿين ٿا.
 ٻو مبورو جو لام، حر جي دستي پر سنگي ۽ وڪڙڪ آهي. [هاڻ =
 هڪ، سنڌ. مارڪ = دستو. پالڪ = وڪڙڪ، سنگي.]

گنہگار، گمراہ، گمراہ بند، ظالم

جو سہری تِسکي گيت جو وي، پيوت پڙ نه جون پڙ مار
(اڪ وڃا)

اڙت :- ڪوڊن ڏاڏان پريو جو نام هجڻ، جن پاپن روپي ميل
کي دور ڪرڻ لاءِ ڪنڪا جو ٻاڙي آهي. جهڪو نام سموري اوسو
مڪم نٿي اوز جهڪو (نام) هوندي ۾ ڏاڏن ڪري اوز سوزي
جولين ۾ لٿو پئڪي. [اوز = وري، ۾ مام = پئڪي.]

(۲) پو جا چاپ تاب اشدان

سَمَوَاتٍ لَّهُمْ، يُعْطَىٰ الْهَكَامَ

اوت :- ڊو جا، ڇپ، ٽپ ۽ ٿوئن جا اشنا ڪرڻ، انهيءَ ماڻهوءَ جا سڃاڻڻ، ڇڪو نام جي، واڻا کان وٺي ٿو. [ٺڪار = ٺڪار، واڻا کان وٺي.]

(۳) راج مال سادن دویار

سہرت نامہ روزن آچار

ارد :- راج ڪرڻ، ملڪيت ڪڍ ڪرڻ، طعامن جا سواد وٺڻ
۽ ڪڇوري لڳائڻ، اهي سڀ ڪم نام جيئن سان ئي سئل ٿين ٿا.
[سادن = پوڄن جو سواد، آچار = ڪم، پودن = سئل.]

(۲) نائکے داس، ایہ کپٹا بیچار

بَيْنَ ذَٰلِكَ وَمِثْلَ سَبِّ جَارِهِ

اٺڪ ۽ سري گورو اوھن صاحب حسن فرائين ٿا تہ پريو
 داسن، اھو وڻجاري طھر ڪيو آھي ۽ واکو وروءَ جي نام کنسواءِ
 (سب بڻاوت جو نام ڏوڙ سمان آھن. [عقبا = ھو۔و۔
 ڏوڙ.]

(۳) جنم جنم کي دؤڪه نواري

آنهد شبد وڃي درباري

اوت :- نام جي سمون ڪرڻ ڪري، جنم جنمانترن جا دک يا ڪليش دور ٿي وڃن ٿا. ست سنگ ۾ لڳاتار گورن جي اپديش جو اچارن ٿئي ٿو. [دؤڪه = دک، ڪليش. نواري = دور ڪري. انهد = هڪ رس، لڳاتار. شبد = گور اپديش. وڃي = اچار ٿئي ٿو. درباري = ست سنگ.]

(۴) ڪر ڪر پا پڙپ ليئي ملائي

ٿاڪ پڙپ سڙ ٿاڪ ٿي آئي

اوت :- سري گورو ارجن صاحب جن فرمائين ٿا ته جيڪي پريو جي شرڻ ۾ اچن ٿا، تن کي ڏيا ڪري، پاڻ سان ملائي ڇڏي ٿو.

ٻئرئي مهلا ۵

ڪوٽي مٺوٺب آءِ هه ॥ نام ماري ڪي سڱري پاڻ ॥
 ۹ ॥ گنگا نل گور گوبند نام ॥ سو سيمر ٿيس ڪي رات
 هه پيٽ بھڙي ن سو ن بھام ॥ ۹ ॥ رهاو ॥ پوجا ناپ تاپ
 ايسنان ॥ سيمر نام بهه نيهام ॥ ۲ ॥ راج مال سادن
 دتربار ॥ سيمر نام پورن آچار ॥ ۳ ॥ نانک داس ايه
 ڪي آ بھار ॥ بيهن رير نام ميهي آ سب ٿار ॥ ۴ ॥ ۷ ॥

راڳ پيرء مهلا پنجنوان شبد (۸)

نام جي مھما

(۱) ڪوٽ مٺوٺ، آوهر ٿاڪ

جمر مار ڪي، سڱي پائت

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫

ਆਗੈ ਦਯੁ ਪਾਛੈ ਨਾਗਇਣ ॥ ਮਧਿ ਭਾਗਿ ਹਰਿ ਪ੍ਰੇਮ ਰਸਾਇਣ ॥
੧ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਹਮਾਰੈ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਉਣ ॥ ਸੁਖ ਸਹਜ ਆਨੰਦ ਗ੍ਰਿਹ ਭਉਣ ॥
੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਰਸਨਾ ਨਾਮੁ ਕਰਨ ਸੁਣਿ ਜੀਵੇ ॥ ਪ੍ਰਭ ਸਿਮਰਿ
ਸਿਮਰਿ ਅਮਰ ਥਿਰੁ ਥੀਵੇ ॥ ੨ ॥ ਜਨਮ ਜਨਮ ਕੇ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰੇ ॥
ਅਨਹਦ ਸਬਦ ਵਜੇ ਦਰਬਾਰੇ ॥ ੩ ॥ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਪ੍ਰਭਿ ਲੀਏ
ਮਿਲਾਏ ॥ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭ ਸਰਣਾਗਤਿ ਆਏ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਰਾਗ ਪਿਰੋء محلا پنچوان شبد (۷)

پروء جي اوت ۽ نام جي دھما

(۱) اکي ديه پاچي ناراڻي

مڌ پاڪر پر پر رساڻي

اوت :- اڳيان يعني اڀرڻ وقت ۾ ديه = پرڪاشوان پر مالها
آهي ۽ پٺيان يعني هن لوڪ ۾ ناراڻي اسانجو وڪراڻو آهي . وچين
پاڪر = حصي يعني هر جي مارڻ ۾ ٻويءَ جو پروڙ اسانجي لاءِ
رساڻي = اڪسپر يا امرت آهي .

پروءِ دھاري شاستر سؤڻ

سؤڻ سڄي آئند ڪرم ڀوڻ (۱ڪ دھار)

اوت :- اسانجا سڳن ۽ شاستر يا چولش شاستر هڪ مالڪ آهي
آهي . چوڏهن ڀون وڙي سٺو ۾ اڀاسي مڪ ۽ سڪن جو گھر
هڪ ڀوڻ آهي . [شاستر = چولش شاستر . سؤڻ = سڳن . ڪرم = گھرو .]

(۲) رستا نام ڪرن سڻ جيوي

پرپ پسر پسر آمر ڀر ڳيوي

اوت :- زبان نام جيڻ ڪري ۽ ڪن نام ٻڌڻ ڪري ئي جيترا
وهن ٿا . اڀاسي پروءِ کي من ۽ واليءَ دٿاوان سمون ڪرڻ ڪري .
من استر ٿئي ٿو . [رستا = زبان . ڪرن = ڪن . امر = اڀاسي .
ڳر = استر .]

ਭੇਰਉ ਮਾਰਲਾ ॥

ਆਗੈ ਦਯੁ ਪਾਛੈ ਨਾਕਾਇਨ ॥ ਮਹਿ ਗਾਇਨ ਚੰਨ ਪ੍ਰਿਥੁ ਮਾਮਾਇਨ ॥
 ॥ ੧ ॥ ਪੂਰੁ ਹਮਾਰੈ ਸਮਾਰੁ ਮਹਿਨ ॥ ਪ੍ਰਥੁ ਮਮਨ ਆਨੰਦੁ ਭੋਜੁ ਸਹਿਨ ॥
 ॥ ੨ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਗਾਨਾ ਨਾਮੁ ਬਰਨ ਪ੍ਰੀਤੁ ਜੀਏ ॥ ਪੂਰ ਮਿਮਾਇ
 ਸਿਮਰਿ ਮਮਰ ਬਿਰੁ ਧੀਏ ॥ ੩ ॥ ਮਨਾ ਮਨਾ ਏ ਪ੍ਰਥੁ ਨਿਯਾਇ ॥
 ਮਨਹਦ ਸਬਦ ਏਨੇ ਦਰਸਾਰੇ ॥ ੪ ॥ ਕਰਿ ਕਿਸਾ ॥ ਪ੍ਰਥੁ ਮਮ
 ਮਿਲਾਏ ॥ ਨਾਨਕ ਪੂਰ ਮਨਨਾਗਿ ਮਮ ॥ ੫ ॥ ॥ ॥

(੧) ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ (੧) ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

(੧) ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
 ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
 ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
 ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
 ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
 ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
 ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ارت :- گو بند روپ گوزو، چيون جا سپ ڪرڻ وارو
 آهي ۽ لوڪ ٻو لوڪ ۾ انجو سندنائين آسرو آهي. [هلت = هي
 لوڪ. پلٽ = ٻو لوڪ. چام = چانو، اوت، آسرو.]

(۲) ڀُڙپُ آڙاڏَن نِرَمَل ريت

سَاڌ سَنگِ پَنسِي پِيرِيت

ارت :- ڀُڙپُءَ جو سمرن ڪرڻ لڳا اُتر ريت آهي. ست سنگ
 دُٺارن کوٽي پيريت (يا وشين سان پيريت) دور ٿي وڃي ٿي.
 [پنسي = لاس ٿي وڃي ٿي، دور ٿي وڃي ٿي. پيريت = پي
 پيريت، کوٽي پيريت.]

(۳) مِيٺ هِيٺ ڏَن نِه پَارِڻا

ڏَن ڏَن مِيرِي نارِڻا

ارت :- مت مائٺ، سنهندي ۽ ڏن آهي سپ جيو جا سهاڪ
 نه آهن يعني انهن مان ڪوبه (اٺ سمي) جيو جي سهاڻا ڪرڻ
 وارو ڪونهي پر منهنجو نارائڻ ٻڙ ماڻها ڏن ڏن آهي، جو سڀني
 چيون جو آسرو آهي. [ميت = مائٺ. هيت = پيار ڪرڻ وارا،
 سنهندي. پارڻا = آسرو، سهاڪ.]

(۴) ڏانڱُ ٻولي آئِمرِٺ ٻاڻي

ايڪَ بنا دُو جا ٺهي جاڻي.

ارت :- سري گورو ارجن صاحب جن فز مائين ٿا نه تنهنڪري
 چيو ڪي جڳائي نه رام نام زوڙي امرت ٻاڻي (مڪه سان) اُچاريندو يا
 چوندو رهي ۽ هڪ راهگورو ڪانسواءِ ٻئي ڪنهن کي نه ڄاڻي يعني
 ٻئي ڪنهن جي ٿر نه لڳي. [ٻولي = اُچاري، چوي.]

سَنَتَ جَنا ڪي لِيءُ مَتي - سَاڌَ سَنَڪَ پاوَه پورم گَتي

(۱ڪ رها)

اوت:- هي پاڻي! تون سنتن جي سکيا گرهڻ ڪر. سنتن جي سنگ ڪرڻ ڪري، تون موڪيه گتي يا وڏو درجو پراپت ڪندين. [لڀهه = گرهڻ ڪر؛ وٺ. مٽي = سکيا. پورم گتي = وڏو درجو، موڪيه گتي.]

(۲) پاڻر ڪَٽ، ٻه نير پوائِئا

نِه پِيڪِي، آڌَڪ سو ڪائِئا

اوت:- جيڪڏهن پير کي ڪيترو به وقت ڪٽي پاڻيءَ ۾ رکجي ته به هو اندران لٽڻ پيچي ۽ پاڻيءَ مان تمام سڪل ڪري ٿو. مطلب ته منجهه سٺ سنگ ۾ رهندي ٻن ڪنڊن رهي ٿو. [نير = پاڻي. پيڪي = پيچي. آڌڪ = ڪهڙو.]

(۳) ڪَٽ شاسِتر، مورو ڪي سَائِئا

جِسي دَھ دَس پُون جِھلاِئا

اوت:- مورو کي جيئروٿيڪ ڪٽي ڇهن شاسترن جو اُپديش به ٻڌائجي ته به انجي هروڊي ۾ ائين ٿڪي ٿو جڏهن ٽي طرفن کان هوا جو لڳڻ (مطلب ته جڏهن هوا هڪڙي طرف کان اچي ٻئي طرف هلي ويندي آهي ته مورو ڪي هروڊي ۾ اُپديش نه ٿڪندو آهي؛ انکي اهو اُپديش هڪڙي ڪن کان آيو ته ٻئي ڪن کان ويو). [ڪٽ = ڇهه. سَائِئا = ٻڌائجڻ. دَھ دَس = ڏهه طرف. پُون = هوا. جِھلاِئا = لڳندي آهي.]

(۴) ٻِن ڪَٽ ڪَلهائُن جِسي ڪاهه نه پائِئا

تَنه ساڪت تي ڪو نه پراسائِئا

اوت:- جڏهن ان کانسواءِ يا سڄيءَ ٻنيءَ کي ڳاهڻ ڪري، ان پراپت نه ٿيندو آهي ته تهن ساڪت يعني منجهه يا مایا ڌاريءَ وٽان

اڙت ۽ هي ڀاني ! مون تـبـ ڏهن اندرين روپي هرڻن کي
سپاويڪ ٿي (يا - گيان ڏنارن) ٻڌي ڇڏيو آهي ۽ ڪلياڻڊانڪ
پرماتما جي ڀاڻي روپي ڀاڻن يا تيرن سان، ڪام آڌڪ وڪار روپي
هرڻن کي وڌي، ڪيرايو اٿم. [مرگي = هرڻيون (هتي اندريون).
هرڻ (هتي ڪام آڌڪ پنڃ وڪار). ٻيڌي = ڇڏيو اٿم. مرگ =
شو = ڪلياڻڊانڪ. ڀاني = ڀاڻ، تير.]

سنت سنڪه لي، چڙو شڪار
مرگ پڪري، بن ڪهور هٿيار (اڪ رها)

اڙت ۽ ڇڏهين مان سنتن کي ڀاڻ سان گڏ وٺي، شڪار تي
چڙهيس ڏهين گهوڙي ۽ هٿيارن کانسواءِ (يا ڪنن ساڌ نائن ڪرڻ
کانسواءِ)، ڪام آڌڪ روپي پنڃن هرڻن کي پڪڙي ڇڏي، مطلب
تـنـ سنتن جي سنڪه ڏنارن آسانيءَ سان، انهن مهاڀلي وڪارن کي
جيتير. [گهور = ڪنن ساڌ نائون.]

(۲) آڪير ٻرت، ٻاڙ آئو ڌاء
اڪيرا ٻائو، گهر ڪي کانء

اڙت ۽ (سڄي) شڪار جي ورتي اهائي آهي جو ٻاهران
ڏڪندڙ من اندر آيو اٿم جنهنڪري انتهڪرڻ جي اسٿان ۾،
شڪار کي پراپت ڪيو اٿم. مطلب تـ پرماتما کي ڄاڻو اٿم. [آڪير =
ڪار. ٻـرت = ورتي. ڌاء = ڏڪندڙ من. اڪيرا = شڪار. گهر
ڪي کانء = انتهڪرڻ جي اسٿان ۾.]

(۳) مرگ پڪري، گهر آڻي هاڻ
ڇڪه ڇڪه لي گهي، ٻانڌي ٻاڻ

اڙت ۽ ڪام آڌڪ وڪارن روپي هرڻن کي پڪڙي، ڦيرائي
ي روپي گهر ۾ آندو اٿم. جن شپ گهن کي منهنجي سر ٻار

(۲) لَا مَرَجِدُوْا فِیْ مَسْلَمٰنَ

اَللّٰهُ رَاہُ کِی پند پوان

اورد :- مان اکی کی هندو آہیان ؛ لکی کی مسلمان
آہیان ، پو مسلمان جو اللہ ؛ عیندن جو رام لہن کی بندھی سوار
پو پوان دوپ سوجھان نو مطلب نو پوان کان ہمارو سوجھان نو
[پند = سوار]

(۵) کَمَّ کَبِیْرٍ اَمَّ کَبِیْرٍ وَکَلَا

کور پوریل ، خورہ خضر پچھتا

اورد :- سري گورو ارمن صاحب جن فرمائیں نا کہ کبیر
صاحب جن افس راکیان کبیر آہی کہ مون گودن پون سان ملی
پانکی غود مالک سوجھو آہی ۔ [وکالا = واکیان کیوں ، پورہ کبیر
خضر = مالک]

پرمات :- ”میر جن دہ ایک ہی ، پپ پچار کچھ نام

جل تی آپجہ ترنگہ جسر ، جل دی پکی سماہ“

[دعاس صاحب کب لاج ، دہروو (۲)]

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫

ਦਸ ਮਿਰਗੀ ਸਹਜੇ ਬੰਧਿਆਨੀ ॥ ਪਾਂਚ ਮਿਰਗ ਬੇਧੇ ਸਿਵ
ਕੀ ਬਾਨੀ ॥ ੧ ॥ ਸੰਤ ਸੰਗਿ ਲੇ ਚੜਿਓ ਸਿਕਾਰ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਪਕਰੇ ਬਿਨੁ
ਘੋਰ ਹਬੀਆਰ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਆਖਿਰ ਬਿਰਤਿ ਬਾਹਰਿ ਆਇਓ
ਧਾਇ ॥ ਅਹੋਰਾ ਪਾਇਓ ਘਰ ਕੈ ਗਾਂਇ ॥ ੨ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਪਕਰੇ ਘਰਿ
ਆਣੇ ਹਾਟਿ ॥ ਚੁਖ ਚੁਖ ਲੇ ਗਏ ਬਾਂਢੇ ਬਾਟਿ ॥ ੩ ॥ ਏਹੁ ਅਹੋਰਾ ਕੀਨੋ
ਦਾਨੁ ॥ ਨਾਨਕ ਕੈ ਘਰਿ ਕੇਵਲ ਨਾਮੁ ॥ ੪ ॥ ੪ ॥

راعِب پيروء محبتا پنجوان شہد (۴)

سچو شکار

(۱) دس میرگی ، سہجی بند نالی

پانچ میرگہ پیڈی ، شہ کی ہائی

(۱) وَرَت نہ رھئ نہ مہہ رمداڻا
تس سيوي، جو رکي ڏاڻا

اڙت:- مان نڪي ڪي هندن جا ورت رکائڻ ۽ نڪي
دوڙن جو مهڻو واريان تو يعني روزا رکان ٿو، پر مان انجي شيوا
ڪريان ٿو، جو انت ويلي رکيا ڪوڙ وارو آهي. [مهه = ماهه،
مهڻو. رمداڻا = رمضان (مسلمانن جي دوڙن رکڻ جو مهڻو).]

ايڪ گسائي الله ميرا

هندو ٿرڪ دھان ٺهپيرا (۱ڪ رعا)

اڙت:- (هندن جو) گسائين ۽ (مسلمانن جو) الله منهنجي
لاءِ هڪ واهگورو ٿي آهي، جيڪو هندن ۽ مسلمانن ٻنهي جي
جهڳڙن نيسرڙ وارو آهي. [گسائين = ايسورو. ٿرڪ = مسلمان.
دھان = بڻي.].

(۲) حَجَّ ڪعبي جا، نہ ٿيرت پڙ جا

ايڪو سيوي، آور نہ دڙ جا

اڙت:- مان نڪي ڪي مڪي شريف ڏانهن حج ڪوڙ لاءِ
وڃان ٿو ۽ نڪي ڪي (هندن جي) ٿيرتن تي (يا ٿرا لاءِ) وڃان ٿو
۽ نڪي ڪي (ٺاڪرن جي) پڙ جا ڪريان ٿو، پر فقط هڪ واهگورو
جي ٿي شيوا ڪريان ٿو ۽ بڻي ڪنهنڪي سڃاڻان به نٿو. [ڪعبي =
مڪي شريف.].

(۳) پڙ جا ڪرڻ، نہ نواج گذار

ايڪ ٺرڪار لي، ردي ٺسڪار

اڙت:- مان نڪي ڪي پٿرن کي پر ميسور ڄاڻي پوڄيان ٿو
۽ نڪي ڪي نماز پڙهان ٿو پر هڪ ٺرڪار ڪي هردي ۾ ڌارن
ڪري يا قائم ڪري، کيس ٺسڪار ڪريان ٿو. [نواج = نماز.
گذار = پڙهان ٿو.].

(۳) گهر سِکھ وِستاءِ باغِ سِکھ پائِشا
کَم لائِک، کورِ منتر وِروائِشا۔

اوست :- هائي گهر ۾ ۱ سڪ سان دهان تو (مطلب ۱ ميهنچو
الھڪور ۽ دھوري سمجھدا کتن ۾ پو پور علق ڪري سھتل ٿيو آھي)
۽ باغوان بہ سڪ پراپت ٿيو اتر (يعني الھڪور ۾ سھتلا علق
ڪوي ، باغوان ۾ وعدو ڪندي ۱ سڪي آھيان) . سري گورو
ار جن صاحب جن فرمائين ٿا ۱ مولڪي گورو اتر منتر يا ابدیش
ٻڪو ڪرايو آھي ۱ ميهنچو راڳ ۽ ڪ لي واکرو آھي . [درواڻا =
ٻڪو ڪرايو آھي .]

ٻيرئي مھلا ۲

ਵਰਤ ਨ ਰਹਉ ਨ ਮਹ ਰਮਦਾਨਾ ॥ ਤਿਸੁ ਸੇਵੀ ਜੋ ਰਖੈ
ਨਿਦਾਨਾ ॥ ੧ ॥ ਏਕੁ ਗੁਸਾਈ ਅਲਹੁ ਮੇਰਾ ॥ ਹਿੰਦੂ ਤੁਰਕ ਦੁਹਾਂ ਨਿਬੇਰਾ
॥ ੧ ॥ ਰਹਉ ॥ ਹਜ ਕਾਬੈ ਜਾਉ ਨ ਤੀਰਥ ਪੂਜਾ ॥ ਏਕੋ ਸੇਵੀ ਅਵਰੁ
ਨ ਦੂਜਾ ॥ ੨ ॥ ਪੂਜਾ ਕਰਉ ਨ ਨਿਵਾਜ ਗੁਜਾਰਉ ॥ ਏਕ ਨਿਰੰਕਾਰ
ਲੋ ਰਿਦੈ ਨਮਸਕਾਰਉ ॥ ੩ ॥ ਨਾ ਹਮ ਹਿੰਦੂ ਨ ਮੁਸਲਮਾਨ ॥ ਅਲਹ
ਰਾਮ ਕੇ ਪਿੰਡ ਪਰਾਨ ॥ ੪ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਇਹੁ ਕੀਆ ਵਖਾਨਾ ॥
ਗੁਰ ਪੀਰ ਮਿਲਿ ਖੁਦਿ ਖਸਮੁ ਪਛਾਨਾ ॥ ੪ ॥ ੩ ॥

راڳ پيرء محلا پنڃوان شبد (۳)

ڪبير صاحب جن جو هندن ۽ مسلمانن جي
هتي نسبت رايو

اڻاڻڪا :- هڪ دفعي هندن ۽ مسلمانن کڏ جي ڀڳت
ڪبير صاحب جن کان پڇيو ته ڪسائين ڪير آھي ؟ الله
ڪير آھي ؟ توھين ڪنھنجي آپاسا ڪندا آھيو ؟ توھانجو
لشچو هندن جي ڌرم ۾ آھي يا مسلمانن جي مذهب ۾ آھي .
انھن سوالن جي جواب ۾ ڀڳت ڪبير صاحب جن کين
ھينون سندس ابدیش ڏنيو . اهو ويچار گورو صاحبن
جو ۾ هو ، تنھنڪري هتي اهو شبد پنھنجو ڪري ڏنو آھن .

پروم پورلی، تو کتوت کتھرائیل

جنر مرط فی، رخت نارائیل (اک رجا)

اوتد :- پروم پورلی، پیل آدمی کتھرون (یا بی عثلی، جسون)
کالھون کن، لا، چاکار د لاکرن کسی جنر ول وادو کولین
لا، نو پرماتا د جنر مرط کان رخت آھی. [کتھرائیل = کتھرون]
کالھون.]

(۲) کتھنجیر، کوائتو چور

اوتد جنر نہ مری، ری ساکت چور

اوتد :- اوتھین چوری، یعنی لکائی، کتھی لاکری
کاراو لا مطلب د پورو د پتھی لاکری پورو لکاو لا پوھی لکرو
پسون یعنی نادان منکر! هو پرمیشور د چمی نو، نہ مری لو
یعنی جنر مرط کان رخت آھی. [کتھنجیر = کتھی. چور = چوری]
یعنی لکائی. گواندو = پورو لکاو، ساکت = لکرو، منکر.
پورو = پسون، لی شتھہ.]

(۳) سکتل پرات، دیہ لورولی

سو مکہ جلتھ، جت کتھ لاکر جولی

اوتد :- حبکی لاکری لولیدون ذہن لا سی، (الین سمجھو
نہ)، سب اپرا د پتھتی سون لسی کتن لا. اهو مکہ شل چلی
وچی، جبکہ چوری د لاکر جنر وی نو. (لورولی = لولی.)

(۴) جنر نہ مری نہ آوی نہ جاہ

لاکت کتا پوپ رجتو سماہ.

اوتد :- سري گورو اوچن صاحب جن فرمائین لا نہ منھندو
مالک لکی چمی اچی لو، لکی مری وچی نو، پرم سینی
سماو پیو آھی.

ٻُڙي مَڙلا ۲ ڀر ۱

۱ ۽ سَنڌِڱر پُڙاڌي ॥

سڙلاي ٻيڙي پاڻي ڏاڍي راڳي ॥ اَسڌم ٻيڙي ڳوڻي
 جَنماڻي ॥ ۱ ॥ ٻڙي ٻُڙي نر ڪرڻ ڪڙڙاڻي ॥ جَنماڻي مَڙ
 ٽي رڙي نڙاڻي ॥ ۱ ॥ رڙي ॥ ڪڙي پَنڊي ڪڙاڻي ڇو ॥
 ڇو جَنماڻي ن مڙي رڙي ساڳي ڇو ॥ ۲ ॥ سڙلاي پڙاڻي ڇو
 لڙي ॥ سڙي جَنماڻي جَنماڻي ٿاڳي ڇو ॥ ۳ ॥ جَنماڻي
 ن مڙي ن آڙي ن ڇاڻي ॥ ناڻڪ ڪا پڙي رڙي سڙاڻي
 ॥ ۴ ॥ ۱ ॥

راڳ پيرء مڪلا پنڃوان گهر پها شبد (۱)

اينڪ اوڻڪار سڌ ڳوڻي پڙاڻي

ڏاڳا ۽ ڪا ڪڙي پڙاڻي، ڳوڻي صاحبڻي ڪي ڇو
 ٽي سڙي جَنماڻي آڙي يعني ڪڙي پڙاڻي جي اوڻار
 ڌار ڇو ڏينهن آڙي، ٽينڪري اوڻي ٻي وڌي ڌڪو ۽ سڳي
 ڪان ٻي رڙاڻي ۽ ڳوڻي جڙاڻي پڙي، پڙاڻي جن جي
 خوشي حاصل ڪريو. ٽينهن تي صاحبڻي ڪيس هيڻيون سڌر
 اُڀڙي ڏيئي ٺهال ڪيو ۽

(۱) سڳي ٽيٽ پاس ڌار راڳي

اَسڌم ٽيٽ ڳوڻي جَنماڻي

اڻڪ ۽ (ٽينڪري سمجهه موجب) پڙاڻي (شايد) پڙي سڙي
 ٽينهن پاسي ڪري ڇڏيون ۽ فقط اَسڌم ٽيٽ يعني ائين ٽي پڙاڻي
 جَنماڻي وڌائين؟ [سڳي = سڙي. ٽيٽ = ٽينهن. پاس ڌار =
 پاسي ڪري. جَنماڻي = جَنماڻي وڌائين.]

صاحب داس پاو سان چون تا نه هي جيو ويچارو چا نو كړي
سكهې يعني بيوس آهي .

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੪

ਸਤ ਸੰਗਤਿ ਸਾਈ ਹਰਿ ਤੇਰੀ ਜਿਤੁ ਹਰਿ ਕੀਰਤਿ ਹਰਿ ਸੁਨਣੇ ॥
ਜਿਨ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਸੁਣਿਆ ਮਨੁ ਭੀਨਾ ਤਿਨ ਹਮ ਸ੍ਰੇਵਹ ਨਿਤ ਚਰਣੇ
॥ ੧ ॥ ਜਗ ਜੀਵਨੁ ਹਰਿ ਧਿਆਇ ਤਰਣੇ ॥ ਅਨੇਕ ਅਸੰਖ ਨਾਮ
ਹਰਿ ਤੇਰੇ ਨ ਜਾਹੀ ਜਿਹਵਾ ਇਤੁ ਗਨਣੇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਗੁਰਸਿਖ
ਹਰਿ ਬੋਲਹੁ ਹਰਿ ਗਾਵਹੁ ਲੇ ਗੁਰਮਤਿ ਹਰਿ ਜਪਣੇ ॥ ਜੋ ਉਪਦੇਸੁ
ਸੁਣੇ ਗੁਰ ਕੇਰਾ ਸੋ ਜਨੁ ਪਾਵੈ ਹਰਿ ਸੁਖ ਘਣੇ ॥ ੨ ॥ ਧੰਨੁ ਸੁ ਵੰਸੁ
ਧੰਨੁ ਸੋ ਪਿਤਾ ਧੰਨੁ ਸੁ ਮਾਤਾ ਜਿਨਿ ਜਨ ਜਣੇ ॥ ਜਿਨ ਸਾਸਿ ਗਿਰਾਸਿ
ਧਿਆਇਆ ਮੇਰਾ ਹਰਿ ਹਰਿ ਸੇ ਸਾਚੀ ਦਰਗਹ ਹਰਿ ਜਨ ਬਣੇ ॥ ੩ ॥
ਹਰਿ ਹਰਿ ਅਗਮ ਨਾਮ ਹਰਿ ਤੇਰੇ ਵਿਚਿ ਭਗਤਾ ਹਰਿ ਧਰਣੇ ॥
ਨਾਨਕ ਜਨਿ ਪਾਇਆ ਮਤਿ ਗੁਰਮਤਿ ਜਪਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਪਾਰਿ ਪਵਣੇ
॥ ੪ ॥ ੩ ॥ ੨ ॥

ਰਾਗ ਪਿਰ ਮਹਲਾ ਚੌਥਾਨ ਸ਼ਬਦ (੭)

هي جيو! جي ترڻو اڻيئي ته جڳه جيون داڻا كي ڏيآء .

(۱) سَتَ سَنگَتِ سائي ڌر تيري، جَت ڌر ڪيرَت ڌر سَنطي

جَن ڌر ٺام سَڻڻا مَن پيئا، تَن هر سر ڀوه لَت چر ٿي

اڌت :- هي هري ! سبت سنگت اها آهي، جنهن استان تي

هريءَ جو ڪيرتن ڪنن ڏنارن ٻڌجي ٿو. جن پورشن، تنهنجو نام
سَڻيو آهي ۽ مَن ۾ پورير ڏکيو اٿن، تنجا شل آءُ نٿ ڇوڻ پوڄان!
[سر ڀوه = پوڄان. پيئا = پڇي ويا آهن يعني مَن ۾ پورير ڏکيو اٿن.]

جڳه جيون، ڌر ڏيآءَ تر ٿي

اڻيڪ آسنڪ ٺام ڌر تيري، نه چاهي جيو اُلت گنطي
(۱ڪ رهاؤ)

اروڻ:- هي ڀائي! هروڏي ۾ هوي مواري حر لار حسب. هي
ڪر ٻا ڪندڙ جيڪم ٻٽا سوامي! مون ئي ڪر ٻا ڪري، مون داسن
جي داس کي پنهنجو ڀائي پڙهندڙ داس ڪر. [پنهاري = ڀائي
پڙهندڙ. مواري = مڙدندو حر آڙي يعني دشمن، ٻر مائلا].

(۲) تَن مَتِ اُو تَر تَن پَتِ اُو تَر، چَن پَر پَرِ وِستَ ٻڌواري
تَنڪي شيوا لاءِ ٿر سڙامي، تَن سَمَرَتِ گِيتِ دوه ٿماري

اروڻ:- هي بنداري ٻر مائلا! جيتي هروڏي ۾ اڏن وسين اڏن
لنڊي مس سرپشت آهي ۽ پست ٻه اٽل اٽل يعني پست سان دوکاه
۾ وڃن ٿا. هي سوامي! لنڊي شيوا ۾ مولڪي لڳاء، ڇاڪاڻ ته
انهن کي سمور ڪري، منهنجي گيت ٿيندي. [بنداري = سندس
ن جو مالو ٻا وڪا ڪندڙ].

(۳) چَن اَنسا سَڪور ساڌ نه پائسا، تي ڦِر ڦِر ڳاڙي ماري
تي ٿر ٿيندڪ سوڀ نه پاڙي، تَن ٿڪ ٿڪاڻي سِر ڄڻهاري

اروڻ:- چن اهڙو ساڌ = سرپشت سڪورو نه پاڙو آهي، سي
دوگاه مان هڪالي ڪڍيا وڃن ٿا. اهي لنڊڪ پوڻ سوبها لڳا
پائين، جو جو سرڄڻهار جيڪم ٻٽا، انهن جا لڪ ڪجي او چڙي
يعني انهنجي ئي عزتي ڪوي اڻو.

(۴) ڦِر آپ ٻلاوي آپي ٻولي، ڦِر آپ ٿر ٿڃڻ ٿر ٿڪاري
ڦِر چَس ٿو ميله سَو ٿڌ مِلِي،

چَن ٿاڻڪ، چَڪا اِيهر جَنَتِ وِڙهاري.

اروڻ:- هري ٻر مائلا ٻاڻ (گورو ٿي) سڏ ڪري اڻو، ٿڌهين
ٻاڻ ٿي (سڏ ٿي) چس ٻولي اڻو. هري ٻاڻ مائلا هي داغ کان
جئل، آڪار بنا ۽ آهار يا کاڌي کائو آهي. هي هري! جڏهنڪي
تون ٻاڻ سان ملائين ٿو، سونئ اڻو ۾ سمائڻي وڃي ٿو. گورو

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੪

ਤੇ ਸਾਧੂ ਹਰਿ ਮੇਲਹੁ ਸੁਆਮੀ ਜਿਨ ਜਪਿਆ ਗਤਿ ਹੋਇ
 ਹਮਾਰੀ ॥ ਤਿਨ ਕਾ ਦਰਸੁ ਦੇਖਿ ਮਨੁ ਬਿਗਸੈ ਖਿਨੁ ਖਿਨੁ ਤਿਨ ਕਉ
 ਹਉ ਬਲਿਹਾਰੀ ॥ ੧ ॥ ਹਰਿ ਹਿਰਦੈ ਜਪਿ ਨਾਮੁ ਮੁਰਾਰੀ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ
 ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਜਗਤ ਪਿਤ ਸੁਆਮੀ ਹਮ ਦਾਸਨਿ ਦਾਸ ਕੀਜੈ ਪਨਿਹਾਰੀ
 ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਤਿਨ ਮਤਿ ਉਤਮ ਤਿਨ ਪਤਿ ਉਤਮ ਜਿਨ ਹਿਰਦੈ
 ਵਸਿਆ ਬਨਵਾਰੀ ॥ ਤਿਨ ਕੀ ਸੇਵਾ ਲਾਇ ਹਰਿ ਸੁਆਮੀ ਤਿਨ
 ਸਿਮਰਤ ਗਤਿ ਹੋਇ ਹਮਾਰੀ ॥ ੨ ॥ ਜਿਨ ਐਸਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਾਧੂ ਨ
 ਪਾਇਆ ਤੇ ਹਰਿ ਦਰਗਹ ਕਾਢੇ ਮਾਰੀ ॥ ਤੇ ਨਰ ਨਿੰਦਕ ਸੋਭ ਨ
 ਪਾਵਹਿ ਤਿਨ ਨਕ ਕਾਟੇ ਸਿਰਜਨਹਾਰੀ ॥ ੩ ॥ ਹਰਿ ਆਪਿ ਬੁਲਾਵੈ
 ਆਪੇ ਬੋਲੈ ਹਰਿ ਆਪਿ ਨਿਰੰਜਨੁ ਨਿਰੰਕਾਰੁ ਨਿਰਾਹਾਰੀ ॥ ਹਰਿ ਜਿਸੁ
 ਤੂ ਮੇਲਹਿ ਸੋ ਤੁਧੁ ਮਿਲਸੀ ਜਨ ਨਾਨਕ ਕਿਆ ਏਹਿ ਜੰਤ ਵਿਚਾਰੀ
 ॥ ੪ ॥ ੨ ॥ ੬ ॥

ਰਾਗ ਪਿਰੈ ਮੁਕਲਾ ਚੌਥਾਨ ਸ਼ਬਦ (੧)

ਹੈ ਪਾਠੀ ! ਹਰਦਿ ਮਿਰ ਹਰਿ ਜਪੁ ॥

(੧) ਤੀ ਸਾਧੂ ਹਰਿ ਮੇਲਹੁ ਸੁਆਮੀ, ਜਿਨ ਜਪਿਆ ਗਤਿ ਹੋਇ ਹਮਾਰੀ

ਤਿਨ ਕਾ ਦਰਸੁ ਦੇਖਿ ਮਨੁ ਬਿਗਸੈ ॥

ਕਿਨ ਕਿਨ ਤਿਨ ਕਉ ਬਲਿਹਾਰੀ

ਅਰਥ :- ਹੈ ਕਰਪਾ ਸਾਗਰ ਸੁਆਮੀ ! ਅਸੀਂ ਸਾਧੂ ਮਨੁਕੀ ਮਲਾ ॥

ਜਿਨ ਸਾਨ ਗੁਣਗੀ ਮਾਨ ਨਾਮ ਜੀਵਾਨ, ਜਿਨਹਨਕਰੀ ਮਨਹਜੀ ਗਤੀ

(ਮਕਤੀ) ਠੀਕ ॥ ਤੇਜੋ ਦਰਸਨ ਕਰੀ, ਮਨਹਜੋ ਮਨ ਠੀਕ ॥ ਮਾਨ ਅਨਹ

ਨਾਨ ਭਲ ਭਲ ਚਰਾਨ ਰਾਜਾ ! [ਬਕਸ਼ਿ = ਠੀਕ, ਬਹਾਰ ਠੀਕ, ਖੋਸ਼ ਠੀਕ] ॥

ਹਰਿ ਹਰਦਿ, ਜਪੁ ਨਾਮ ਮੁਰਾਰੀ

ਕਰਪਾ ਕਰਪਾ ਕਰਿ ਜਗਤ ਪਤਿ ਸੁਆਮੀ,

ਹਰਿ ਦਾਸਨ ਦਾਸ ਕੀਯੈ ਪਨਿਹਾਰੀ (੧ ਕ ਰਾਗ)

اوتڻ :- جن ڀري واهڪورو ڪي من ۾ مڃيو آهي، تن جا
ڪارج ڀري پاڻ سنڌاري ٿو. چئڪي ڪرڻاڙ ڀري، الڪيڪار ڪيو
آهي يعني چنڊو پاسو ڪيو آٿس، لٽڪي لوڪن جي محتاجي
ڪڍڻي ڪاڌ ٿي پوي.

(۳) مٿا سڙو ٿي ڪڇ ڪڇي، هي ڪڇ ڏوڙي ڦر ٻاهر
جو ڪڇ ڪري سڙي پل دوسي، ڦر ڏاڙو آڏن ٿام ڦرار
اوتڻ :- صلاح مصلحت اندهن ڪئي، جذعن ڀريءَ کان
ڪڍو، ٻاهر اچي يعني سڀ ڪڇ ڪڇي هٿ ۾ آهي، ڪڇي
ولندس سو ڪندو. هو ڪڇو. پڳوان ڪري ٿو، سو ٻارو ڪندو.
ڦر ٿي ڏهنون، ان ڀري ڦرار - ڦر ڏٺا جي ماريندڙ ٻو مالما
ڪي ڏٺا.

(۲) ڦر جو ڪڇ ڪري س آهي آهي،

اوتڻ ڦر ڇو نه ڪڇي ڪري بيچار
لاٽڪ سو ڦر سڌا ڏٺائين،

جن ميلن سڳورو ڪرڻا ڌار.

اوتڻ :- جيڪي ڪي ڀري ڪري ٿو، سو ٻالهي ڪري ٿو.
هو ٻي ڪنهن کان ٻڌي، مثال ڏو ڪري يعني پاڻ ٿي سمجھ
آهي، لڏهنڪري صلاح ڪنهن کان ڪو نه ٿو وٺي. ڪورو جن فرمائين
ٿا نه ڏهنون ٻوڙو ڪرڻا ڪري، لوڪي سڳورو سان ملايو آهي،
لڏهنڪي سڌائين ڏٺا.

برهان :- ” ڀريو ڦر نه مصلحت ڏي ”

جو ڪڇ ڪري، سو آهي ڪري.

[گوڻ محلا پڌوان شهد (۵)]

راڳ پير ۽ محلا چوٿان گهر دوجا شبد (۵)

ايڪ اونڪار ست گور پراساد

پاڳوان پُرش، گورو ۽ جي سکيا وٺي، هردي ۾
نام سمائي ٿو.

(۱) هر ڪا سنت هر ڪي هر مورت، جس هردي هر نام مَرار
مستڪ پاڳ هر ووي جس ليکنا،

سو گور مست هردي هر نام سمار

ارت :- هردي جو سنت، گویا هردي جي هردي مورت آهي،
جنهنجي هردي ۾ هردي مَرار جو نام آهي. جنهنجي مستڪ ۾
پاڳ لکيل آهي، سو گورو ۽ جي سکيا وٺي، هردي ۾ هردي نام
سمائي ٿو.

مَد سُوَدَن جِيٽِي آرڌار

ديهي نگر تڪر پنجه ڌاڻو، گور شبدي هر ڪايي مار
(۱ڪ رها)

ارت :- جيڪو مَد سُوَدَن = مَد دنت کي ماريندڙ پرماتما
کي، آر = هردي ۾ جِيٽِي ٿو، سو انهي پرتاپ ڪري، ديهي روپ
نگر ۾ ڊوڪندڙ پنجن ڪار، ڪروڙ، لوپ، موه ۽ اهنگار
روپ چورن کي وس ڪري ٿو ۽ گورن جي اپدیش ڪري،
انهنکي ماري ڪڍي ٿو يعني پاڻ کي انهن کان بچائي وٺي ٿو.
[ڌاڻو = ڊوڪندڙ پنج چور].

(۲) جن ڪا هر سِيٽِي مَن مائنا، تَن ڪارج هر آپ سوار
تَن چوڪي محساجي لوڪن کي،

هر آنڪيڪار ڪيئا ڪرتار

(੩) ਜਿਸ ਕੰਮ, ਤੁਰੰਤ ਰਾਕੇ ਪਾਉਂਦੀ

ਤਿਸੀ ਲਿਖੀ, ਕਰੇ ਨੇ ਜਾਉਂਦੀ

ਅਰਥ:- ਹੀ ਆਈ! ਜਿਸਦੀ ਨਾਮ ਰਾਕੇ ਪਾਉਂਦੀ ਨੂੰ, ਨਹੀਂ ਹੋ
ਪਰ ਕਰੇ ਨੇ ਨਹੀਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਸੇ ਨਾਮ ਰਾਕੇ ਪਾਉਂਦੀ ਨੂੰ, ਨਹੀਂ ਸਿਰਫ਼
ਪਾਉਂਦੀ ਸਕਦੀ. (ਪਰਮਾਣ:- "ਮਾਰੀ ਰਾਕੇ ਪਾਉਂਦੀ ਨੂੰ - ਮਾਲਕ ਦੀ
ਕੌਰ, ਨਾਮੀ ਹਾਂ. " ਸੋ ਸਕਦੀ ਸਾਹਬ.)

(੪) ਜੋ ਜਲ ਨੂੰ ਮਿਸ਼ਲ, ਸੋ ਪੀ ਪੀ ਪੀ

ਜਿਨ ਨਾਲ, ਤੁਰੰਤ ਪਾਉਂਦੀ ਨੂੰ

ਅਰਥ:- ਹੀ ਪਾਉਂਦੀ ਨੂੰ ਨਾਲ, ਤੁਰੰਤ ਪਾਉਂਦੀ ਨੂੰ
ਪਰ, ਸੋ ਪੀ ਪੀ ਪੀ. ਕੌਰ ਸਾਹਬ ਪਾਉਂਦੀ ਨੂੰ
ਜਿਨ ਨਾਲ "ਮਾਨ ਨਾਮ ਰਾਕੇ ਪਾਉਂਦੀ ਨੂੰ, ਜਿਨ ਨਾਲ"

ਭੈਰਵ ਮਹਲਾ ੪ ਘਰੁ ੨

੧ ਓ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਹਰਿ ਕਾ ਸੰਤੁ ਹਰਿ ਕੀ ਹਰਿ ਮੂਰਤਿ ਜਿਸੁ ਹਿਰਦੈ ਹਰਿ ਨਾਮੁ
ਮੁਗਾਰਿ ॥ ਮਸਤਕਿ ਭਾਗੁ ਹੋਵੈ ਜਿਸੁ ਲਿਖਿਆ ਸੋ ਗੁਰਮਤਿ ਹਿਰਦੈ
ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਸਮਾਰਿ ॥ ੧ ॥ ਮਧੁਸੂਦਨੁ ਜਪੀਐ ਉਰਧਾਰਿ ॥ ਦੇਹੀ
ਨਗਰਿ ਤਸਕਰ ਪੰਚ ਧਾਤੁ ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਹਰਿ ਕਾਢੇ ਮਾਰਿ ॥ ੧ ॥
ਰਹਾਉ ॥ ਜਿਨ ਕਾ ਹਰਿ ਸੇਤੀ ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ ਤਿਨ ਕਾਰਜ ਹਰਿ
ਆਪਿ ਸਵਾਰਿ ॥ ਤਿਨ ਚੁਕੀ ਮੁਹਤਾਜੀ ਲੋਕਨ ਕੀ ਹਰਿ ਅੰਗੀਕਾਰੁ
ਕੀਆ ਕਰਤਾਰਿ ॥ ੨ ॥ ਮਤਾ ਮਸੂਰਤਿ ਤਾਂ ਕਿਛੁ ਕੀਜੈ ਜੇ ਕਿਛੁ ਹੋਵੈ
ਹਰਿ ਬਾਹਰਿ ॥ ਜੇ ਕਿਛੁ ਕਰੇ ਸੇਈ ਭਲ ਹੋਸੀ ਹਰਿ ਧਿਆਵਹੁ
ਅਨਦਿਨੁ ਨਾਮੁ ਮੁਗਾਰਿ ॥ ੩ ॥ ਹਰਿ ਜੇ ਕਿਛੁ ਕਰੇ ਸੁ ਆਪੇ ਆਪੇ
ਓਹੁ ਪੂਛਿ ਨ ਕਿਸੈ ਕਰੇ ਬੀਚਾਰਿ ॥ ਨਾਨਕ ਸੇ ਪ੍ਰਭੁ ਸਦਾ ਧਿਆਈਐ
ਜਿਨਿ ਮੇਲਿਆ ਸਤਿਗੁਰੁ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰਿ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥ ੫ ॥

ٻئرڻ مھلا ۸

سڙي ڀٽ ٽوڙي ٿو سڙي ماري ॥ ٿو ٻئر ٽي ٻاهر ڪوئي
 ناهي ॥ ۹ ॥ هري سڀ ڏاڏا مٿي مٺ ڄاڻي ॥ هري ٿو سڙي
 ٿو مٿي هري ٿو ٻئر ۹ ॥ رهاڻي ॥ جڏهن جڏهن ڏاڏا ٿو هري
 ٿو سڙي ॥ سڙي ٽوڙي ڏاڏا مٿي مٺ ڪوئي ॥ ۲ ॥ جيئن ڪوئي
 ٿو هري هري رهاڻا ڏاڏا ॥ ٿي سڙي ٽوڙي ڪوئي ناهي ॥ ۳ ॥ ٿو
 ڄاڻي ڄاڻي مٿي مٺ سڙي ٽوڙي ٿو ٻئر ٿو ٻاهر ٿو هري
 ٿو ٻئر ٿو ٻاهر ॥ ۴ ॥ ۴ ॥

راڳ ڀير ۾ مڪلا چوڻان شبد (۴)

ويندي

(۱) سڀ ڪٿي ٿيري، ٿو سڀي مٿي

ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي

ارڻ ۽ هي هري! سڀ سڙي (جيرو) ٿي ٿي آهي ۽ ٿو
 سڙي ۾ سڙي ويا ٿي آهي. ٿي ٿي ڪم کان خالي ڪي ٿي آهي
 يعني سڀ ٿي ٿي ڪم هيٺ آهي.

ٿي سڙي، ٿي سڙي ٿي

ٿي ٿي سڙي، ٿي سڙي ٿي (ڪو ٿي)

ارڻ ۽ هي ٿي ٿي! ٿو سڙي ٿي ٿي ٿي ٿي
 ٿي ٿي ٿي. مان ٿي ٿي سڙي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي
 ٿي ٿي ٿي ٿي.

(۲) ٿي ٿي، ٿي ٿي سڙي

سڀ ٿي ٿي، ٿي ٿي ٿي

ارڻ ۽ ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي
 ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي
 ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي.

اوت:- هي بن والي! يعني سنار جا ماڻهي! مان شل هري
 نامرئي جهيندو رهان! جن کي لو ڪريا ڪري سگه سگهه ۾
 وڪيو آهي، تنجي ماڻا روڙي ڄم جي ڦاسي ٿي وڃي ٿي. (ٻارو-
 آهي جنم مرن جي ڦيري ۾ لٽا پئڻڪن).

(۲) کو دیکھ شیوا کھال جن کھالی
تس تکزیتی شہد سچی تکزالی

ازند :- جن گورو مکن محتسب مڪري شيوا ڪمائي آهي، سي سڄي نڪالي (ضربخالي) ساڌ سنگھ ۾ شد کي ڳوڙن ٿا. (برمان :- ڳوڙن ۾ شد سڄي نڪال. ” سري هب صاحب).

(۳) در آگهی آگهی، کوچه آگهی کالی
و به کالی فکری، لدا در پالی

اڻٽ ۽ هري جو اکر = جنهنجي ڪم نه ٿو ۽ اکر چور = چور
الدرين جي ٻه ڪان اڙي آهي = سو اکر = واهڪورو سٽڪورو =
مولڪي ٿيڪارو يعني واهڪورو هي ڪم ٿا (سمجهه) مولڪي بڻائيائين .
ڪاٺا روپي لکريءَ جي وچ ۾ هريءَ کي پالي = ڳولي لڌو سون .

پرهان:- ”جو بومندي سوئي ٻندي، جو کوجي سو پاوي
پيپا ڀرڻي ڀرم ٿي، سڪور دوم لڪاوي.“
[ڏاسري ٻائي ٻهي ڪي]

(۴) خمر ہارے، در پتا پڑھائی
جن لائے قاور، قدر بھائی۔

ارڻ ۽ گورو صاحب وٽي ڪري چون ٿا ته ”هي هري!
مان توهنجو ٻاڪ آهيان ۽ تون منهنجي پرڳڻا ڪندڙ بنا آهين.
مون تي ڏها ڪري، مون ڏس کي لاري وٺ.“

اڏت :- سري گورو رامداس صاحب جن فر مائين ٿا. تر جڏهين
ميون مورڪ تي ايشور ڪر ٻا ڪئي. تڏهين ٿارڻ واري هريءَ،
مونکي پو ساگر کان ٿاري پار ڪيو.

ٻئر ۾ ۸

سڏي ڪرڻي سارو جپمالي ॥ هيردئي ڦير چلئ ٿو
نالي ॥ ۹ ॥ هير هير نامو جپو بنوالي ॥ ڪر ڪرپا
مئلو سڌ سڱاڻ ٿو ٿي ڪاڻي ۾ ۹ ۥ رهاو ॥
گورمخي سڌ ڀال جيئي ڀالي ॥ ٿيس ڀليئي سڌ سڱي
ٿڪمالي ॥ ۲ ॥ هير اڱام اڱوڇر ٿو ٿي اڱام ڌيکالي ॥
ٿي ڪاڻي نگر لڳا هير ٻالي ॥ ۳ ॥ هير ڪارڪ هير
ڀيڻا ڀيڻي ۾ ۴ ۥ ۳ ۥ

راڳ پير و محلا چوٿان شيد (۳)

”گهڙيئي شيد سڱي ٿڪمالي“

[سري جپ صاحب]

(۱) سڱي ڪرڻي، سار جپ مالي

هردي ڦير، چلئ ٿو نالي

اڏت :- ڇڱن ڪرم واري سريشت ڪرڻي اها آهي، جو
هردي ۾ نام جي مالها ڦيرين، جا اوسان سنگ هلي. (پاو-
هردي ۾ نام واري مالها ڦيرڻي سريشت ڪرم آهي. اهوئي
سنگ هلندو. باقي پيو سڀ هتي ڇڏي وڃو). [جپ مالي =
جپ جي مالها.]

هردي نام جي ڦير بن والي

ڪر ڪرپا ميله سڱي، ٿو ٿي مائڻا ڇر جالي
(۱ ڪ رها)

ارند :- هی زالی! جیو هی اها کهوری سلی آھی، چنوں
وہہ ہو هری نام جو آچار کوری لو. گورو جو ابدیش سب
دکن کی ناس کندی آھی. [پوهري = پری، کندی، ناس کندی].

میری من، فریجہ نام لڑھری

کر کربا میلہ کور پورا، ست سنگت سنگر سندر

پو تری (۱) (ک ر خا)

ارند :- هی مہدھا من! دوستگو، پومانھا یا هری، جو ار اوش
آھی، لندھجو پچن کر. ہی پوپا! لندھجی اگمان مہدھجی وندھجی
آھی نہ موکی پورن گورو سان ملا، جندھجی سچی سنگھ
جی سک کوری پود سنار سندر = ساگر لری وندھسون. (پو
ارند) سنار ساگر ہر سب سنگھ لی لری = پو پری آھی.

(۲) جگر جیون ڈا، من فری سہری

کوت کتھر، فیری پاپ پو تری

ارند :- ہی پومانھا جا ببارا! جگر جیون هری کی ڈا،
من سان سندس امرت روپی پانی جو سمون کر لہ لندھجا
کروڑن پاپ، دور لی وجن.

(۳) ست سنگت ساڈ، ڈور مکہ پری

اشدان کیشو، آلت سوسری

ارند :- جن جی مکہ ہر ساڈ سنگھ ہی ڈور، پوی لی، پن
کوبا ککا لڈی آدک ۶۸ لبرلن جو اشان کیر، (پار - ساڈن
جی ڈور مکہ ہر پور سان، کوبا سوسری = ککا لڈی آدک ۶۸
لبرلن جو اشان لی وارا).

(۴) فر مڈر کتھر، فر کربا کوری

جن لاکے، تارو تارن فری.

(۳) گورو سادو، اَنَمَرَت گِشان سِرِ نائِطُ

سِپِ ڪَلو ڪَر، پاپِ ڪَشي گِوانِطُ

اڌڪ :- گورو جو سادو يا سرِيشٽ آهي، اُن جي مُکِ روپي
 سو (تلاءُ) مان، اَمَرَت روپي گيان ڪري ٿو، اُن ۾ اِشنان ڪريو
 يعني گيان روپي اَمَرَت پاڻي پاڪ ڪريو يعني اُچارِو پوءِ توهانجا
 سڀ ڀاري پاپِ ناس ٿي ويندا. [نائِطُ = اِشنان ڪريو. ڪَشي گِوانِطُ =
 ناس ٿي ويندا.]

(۴) ڏُو آبي ڪَر ٿا، سِرِشٽِ ڌَرائِطُ

جَن نائِڪُ ميل، ٿيرا داسِ ڌَسائِطُ.

اڌڪ :- هي ڪر ٿا! تون پاڻ سرِشٽيءَ جو ڌاريندڙ يا ٿاڦيندڙ
 آهين. سري گورو رامداس صاحب جن وينتي ڪري چوَن ٿا ته
 ”هي پڙيؤ! تون مونکي پاڻ سان ملا. مان تنهنجي داسن جو
 داس آهيان.“

ٻُڌِ مَهِلا ۴

بَولِ هَري نَامُ سَڌل سا ڀَرِي ॥ گُرو اُپدَيسِ سَڌِ
 دُخ پَهرِي ॥ ۱ ॥ مَهرِ مَن هَري ٻُڌ نَامُ نَهرِي ॥ ڪَري
 کِيرِ پا مَهلِ گُرو پُرا سَڌ سَڄِاڻِ سَڄِاڻِ سَڄِاڻِ ٻُڌِ ٿَري ॥ ۱ ॥
 رَهاوِ ॥ جَڳ جِیَڻِ ڀِاڄِاڻِ مَڻِ هَري سِمرِي ॥ ڪَوت ڪُڙِٽَر
 ٽَهرِ پا پَهرِي ॥ ۲ ॥ سَڌ سَڄِاڻِ ساڄِ ڀُڙِ مَڄِ پَري ॥
 اِيسَڻِاڻِ ڪَڙِ اِڻِاڻِ سَڄِاڻِ سَڄِاڻِ ॥ ۳ ॥ هَڻ مَڙ ڪَڙِ هَري
 کِيرِ پا ڪَري ॥ جَڻ نَانَڪ ٽَڙِ ٽَڙِ هَري ॥ ۴ ॥ ۲ ॥

راڳ پير ۽ مڪلا چوٿان شبد (۲)

سنسار ساگر ۾ ست سنگت ٿي پيڙي آهي.

(۱) ٻولِ هَري نَامُ، سَڌل سا ڀَرِي

گورو اُپدَيش، سَپِ ڏَڪَ پَڙِ هَري

ਕਰਤਾ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਪਰਾਇਣੁ ॥ ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ ਮੇਲਿ ਤੇਰਾ ਦਾਸ ਦਸਾਇਣੁ
॥ ੪ ॥ ੧ ॥

راڳ پيرء مھلا چوٿان چوٿي گھر ٻھلا شبد (۱)
ایک اولکار سم گورو برسات

هي ڀائي! ساڌ سنگت سان ملي هريء جا گن ڳاء.

(۱) ڀر جن سنّت، ڪر ڪرڻا پڪر لائڻ
گورو شبدي ڀر پنجه، سرت سمانڻ

ارم:- هي ڀائي! هريء جا سنگت جن، جي ڪرڻا ڪندڙ
آهن، اڀيچي سرون تي لکڙو ده يعني اڀيچي سرون وٺ. گوروء
جي اڀيچي دٿاران، هريء جو پنجن ڪر ڪرڻي (ڏهان) واهڪورو
۾ سمانڻ ڇڏ.

ميري من، ڀر پنجه لار ٿرائڻ
ڀر ڀر ڪرڻا ڪري سڪداڻا، گورميڪه پوڄل ڀر لار ٿرائڻ
(۱ ڪرڻا)

ارم:- هي مڙهجا من! هري لارڻ جي لار جو سمون ڪر.
هري، سڪن جو دٿار، مڙهين ڪرڻا ڪري لار وڃي ڏن گورو مڪن
کي اڀن ڪري ٿو، لڙهين آهي لار جي، پو ساگر سنسار مان
لري پار پون ٿا.

(۲) سنگت ساڌ ميل، ڀر ڪائڻ
گورمتي لي، دٿار دٿائڻ

ارم:- هي ڀائي! ساڌ سنگت سان ملي هريء جا گن ڳاء.
گوروء جي سڪا دٿاران دٿار جو اڪثير ارم وٺ. [وسائڻ ۽
اڪثير، ارم.]

बरता मिस्रति पठावित् ॥ ननु नान्दु भेलि उता दाम दसावित्
॥ ४ ॥ १ ॥

راڳ پيروءَ محلا چو ٿان چو ٿي ڏي گهر ٻهلا شهد (۱)
ايڪه اولڪار سڌ گورو برسات

هي ڀائي! ساڌ سنگت سان هلي هريءَ جا گن ڳاء.

(۱) ڦيرجن سنّت، ڪر ڪر ٻا پڪر لائڻ
گورو شهدي ڦير پڇه، سرت سڀائڻ

ارڻ:- هي ڀائي! هريءَ جا سڀ جن، جي ڪر ٻا ڪندڙ
آهن، الهنجي پرون تي لکورو، يعني الهنجي سون وٺ. گورو
جي اڀرڻس دٿارڻ، هريءَ جو پڇن ڪرءَ سرتي (ڏهان) واهڪورو
پر سڀائي ڇڏ.

ميري من، ڦير پڇه ٿام ٿرائڻ
ڦير ڦير ڪر ٻا ڪري سڌاڻا، گورو مڪر ٻڌ ڄل ڦير ٿام ٿرائڻ
(ايڪه رها)

ارڻ:- هي منهنجا من! هري ٿارائڻ جي ٿام جو سمور ڪر.
هري، سڪن جو دٿار، ڇڏهين ڪر ٻا ڪري ٿام روپي ڏن گورو مڪن
کي اڀرن ڪري ٿور، ٿڏهين آهي ٿام جي، پر ساگر سنسار مان
ٿوري پار ٻڌن ٿا.

(۲) سنگت ساڌ ميل، ڦير ڪائڻ
گورو مٽي لي، وٿم وٿائڻ

ارڻ:- هي ڀائي! ساڌ سنگت سان هلي هريءَ جا گن ڳاء.
گورو جي سڪيا دٿارڻ رڳو جو اڪثر اورو وٺ. [رسانا ڪ
اڪثر، اورو.]

(੨) ਪ੍ਰੇਮਲਾ ਦੇਵਤਾ ਨੇ ਪ੍ਰੀਤ, ਹਰ ਨਾਮ ਨੇ ਚੌਥੇ,

ਦ੍ਰਿੜ ਨੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਦ੍ਰਿੜ

ਸੰਤ ਜਨਾ ਕਾ ਹਰ ਚਿੰਤਾ ਰਾਗ, ਦੇਵੀ ਕਾਲ ਨਿਰਾ ਅੰਤ

ਅੰਤ :- ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮਲਾ, ਪਿਆਰੀ ਸਾਨ ਨੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦੋਹਾ, ਜਨੇਵਰੀ
ਹਰੀ ਨਾਮ ਨੇ ਚੌਥਾਨੀ ਪ੍ਰੇਮ ਨੇ ਕੰਠੇ ਜੀ ਪ੍ਰੇਮਲਾ ਸਾਨ ਪ੍ਰੇਮ ਨੀ, ਸੰਤ
ਜਨ (ਪ੍ਰੇਮਲਾ) ਜੋ ਰਾਗ ਹਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਮਾਨ ਪ੍ਰੇਮ ਆਹੀ ਪ੍ਰੇਮ ਨੀ (ਹਰ ਨਾਮ)
ਕੀ ਕਾਲ ਵਿਚੋਂ ਆਹੀ ਪ੍ਰੇਮ ਨੀ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ
ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ

(੩) ਅੰਤ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ

ਨਾਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ

ਅੰਤ :- ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ
ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ
ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ
ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ
ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ

ਗੁਰੂ ਭੈਰਵ ਮਹਲਾ ੪ ਚਉਪਦੇ ਅਰੁ ੧

੧ ਓ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਹਰਿ ਜਨ ਸੰਤ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਪਗਿ ਲਾਇਨੁ ॥ ਗੁਰ
ਹਰਿ ਭਜੁ ਸੁਰਤਿ ਸਮਾਇਨੁ ॥ ੧ ॥ ਮੇਰੇ ਮਨ ਹਰਿ ਭਜ
ਨਗਇਨੁ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇ ਸੁਖਦਾਤਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਭਵਸ
ਨਾਮਿ ਤਰਾਇਨੁ ॥ ੧ ॥ ਰਗਨੁ ॥ ਸੰਗਤਿ ਸਾਧ ਮੇਲਿ ਹਰਿ ਰ
ਗੁਰਮਤੀ ਲੇ ਰਾਮ ਰਸਾਇਨੁ ॥ ੨ ॥ ਗੁਰ ਸਾਧੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਗਿ
ਨਾਇਨੁ ॥ ਸਭਿ ਕਿਲਵਿਖ ਪਾਪ ਗਏ ਗਾਵਾਇਨੁ ॥ ੩ ॥

اوت ۽۔ بومالما، ستن جي پليان، دٽيب پاڙ وري دشمن
لائي جدا آهن، پو وري واڳو ۽ پاڻ لئي او. (پاو۔ سمن لاهي ۽
ڪسوئيءَ مان لنگهي پاڙ يون ٿا.) هي پوڙو! جيڪي لهنجي سرن
ولن ٿا، تن جي من کي ڪوڊ ڏک ٿو ستائي.

جڳ جڳ، پڳتا ڪي وڳدا آئينا

ديٺ پتر پوڙلاڻ، ڪانٽري ٿرڀڻ ڪچڙ نه چاڻي،

شهدي ميل ملائينا (۱ڪ ردا)

اوت ۽۔ پوڙو، جڳ جڳ ۾ ستن جي وڳدو آيو آهي (”ءِ
جڳ جڳ پڳتا اڀائينام پيڻج وڳدا آئينا.“ سري آسادي وار).
هر ٺاڪس ڏس جو پتر پوڙلاڻ پڳتا، ڪانٽري ۽ ٿرڀڻ = ليبي ٿيڻ
يا سورج ڏاڏون هٿ جوڙي پوجا ڪرڻ، ڪڇ ۾ نه چاڻندو هو.
هن پاڻ کي ڪوڊ شهد ڏٺاوان، بومالما هي ميل ۾ ملائي ڇڏيو.

(۲) آئين پڳت ڪريم دين راني، ڏيڏا شهدي ڪوئي

سدا ٿرمل هي جو سچ راني، سچ وڙيشا من سوئي

اوت ۽۔ جيڪي راندي ڏهن اٺڪاڙ چم ٿي پڳتي ڪن ٿا، تن
ڪوڊن جي شهد سان، بياني دور ڪري ڇڏي آهي. هي سچ ۾
وٽا ٻيا آهن، سي سڌو ٿرمل = پوڙو آهن ۽ اڻهتي من ۾ سچو
واهڪروڙ پاڻ وسي او.

(۳) مڙر ڏيڏا ٿرمل نه پڇاڻي، پوڙا جنم ڪو آئينا

سنت جنا ڪي ٿندا ڪريم، دشت ديٺ پڙائينا

اوت ۽۔ مڙر، بياني سان يعني ٻاڪند ڪري پڙهن ٿا. آهي
مڙل روپ واهڪروءَ کي ٿا پڇاڻن، هنهڪري ٻڌهجو اولڪ
مانڪا جنم وٺڻ وڃائن ٿا. آهي سمن جنم هي ٿندا ڪن ٿا،
جنم سندي مرڪي، پوڙلاڻ پڳتا ٿي چڦلي هڻي، دشت ڏس
هر ٺاڪس جو ڪروڙ وڌايو.

(۵) سنّت جِنا ڪي ڦر جيئڻ ڪارج سوارِي -
 پرهلاه جن ڪي اڪيئ ڪُل اڏاري
 ڪور ڪي شبد هومِي بکڻ ماري -

ٺاڻڪ رام ٺام سنّت نِسٽاري .

ارڻڪ - هريءَ سنّت جنن جا پاڻ ٿي ڪارج داس ڪري ٿو.
 ۽ پرهلاه ڀڳت جا اڪيئ ڪُل ٺاريا گوروءَ جي اُپديش
 سان هومِي داس ٿئي آئي. سري گورو امرديو جن فرمائين ٿا ته
 ڏام ٺام چڻڻ جي ڪري سنّت ٿري پار ٿين ٿا.

ٻُڌو مَهِلا ۳

آپو دُٻڙ لاهي ديتو سڀت جَنّا ڪو آپو راکا سَڌي ॥
 جِي تِڙي سڌا سَرڻاهِي تِڙن مَٺي دُٻڙ ن هَڌي ॥ ۱ ॥ جُڙي جُڙي
 ٻُڙڙا کي رَکَدا آهيآ ॥ دُٻڙ پُڙ پُڙلا دُ رَڄيڙي تَرپَڻ
 کيڙ ن جَڙي سَڄي مَٺي مِلاهيآ ॥ ۲ ॥ رَڄي ॥ اَنڊيڻ
 ٻُڙڙي ڪَرڻي دِڻ رَڄي دُٻڙي سَڄي ڀَڄي ॥ سڌا نِڙمَلا
 هِي جِي سَڄي رَڄي سَڄي وِڙيآ مَٺي سَڌي ॥ ۳ ॥ مَٺي دُٻڙي
 پَڙي مَٺي ن پَڙي ٻِڙيآ جَنمَ رَڄيآ ॥ سڀت جَنّا کي
 نِڙي ڪَرڻي دُٻڙ دُٻڙ چِڙيآ ॥ ۴ ॥ پُڙلا دُٻڙي دُٻڙي ن
 پَڙي هَڙي نِڙي ن ڏِڙي ڏِڙي ن کي سَڄي ڏِڙيآ ॥ سڀت جَنّا کي
 هَڙي جِي رَڄي دُٻڙ ڪَڙي نِڙي آهيآ ॥ ۵ ॥ اَڀي پَڙي آپو
 رَڄي ٻُڙڙا دِڙي وِڙيآ ॥ نِڙي هَڙي نِڙي نِڙي ٻِڙيآ
 اَڀي دِڙي کي ٻِڙي ن پَڙي ॥ ۶ ॥ ۱۱ ॥ ۲۱ ॥

راڳ پيرء مڪلا ٿيڃا شبد (۲۱)

ڀڳت پرهلاه

(۱) آڀي دِڙي لاءِ دِڙي، سنّت جِنا ڪَڙي آڀي راکا سوڻي
 جو ٿيري سڌا سَرڻاهِي، ٿن مَن ڏِڙي نِڙي

(۲) ماما آڀڻ ڀسي پُڙهلاڻ ڀاري. پُتر ڀار ڀار چوڻ ڏيڻ جيئن ليهر آڀاري
پُڙهلاڻ ڪٿي سَنه ميري ماءُ. ڀار ڀار ڏيڻ جيئن ڳوڙ ڏيڻا ڀڄي

ارت :- ماما ڀت کي سمجهائي ٿي ”هي منهنجا ڀيارا، ڀرهلاد!
هي پُتر! ڀار ڀار کي ڇڏي، پنهنجي جان بچائي وٺ.“ ڀرهلاد
جواب ڏئي ”هي منهنجي ماما ڀڳو. مان ڀار ڀار ڏيڻ ڇڏيندس،
ڇو مولڪي ڪوروءَ (نارڊ) سمجهائي ڏنو آهي.

(۳) سَنڊا مَرڪا سڀ ڄاه پڪاري.

پُڙهلاڻ آڀ وڳوڻا سڀ ڇانوي وڳاري
دُشت سڀا مَهر منتر پڪائڻا. پُڙهلاڻ ڪا راڳا ڏوڙ وڳوڻا ٿيا

ارت :- سَنڊو مَرڪو (ڀرهلاد ڀرو استاد) وڃي هَر ڀاڪس
وٽ پڪارڻ لڳو ته ڀرهلاد ڀاڻ نه ڪڙيو آهي پر ٻيا چوڪو نه
پڪاري ڇڏيا اٿس. دُشت سڀا ڀرو ڏيڻي صلاح ڪرڻ لڳا. ڀرهلاد
ڇو راڳو ڀو ميسور ڀاڻ ٿيو.

(۴) ڀاڻ ڪڙو ڪڙو ڪڙو آڻا آڻا آڻڪار.

ڀر ڦيرا ڪها، ڏجهه ٿي آڀار

ڀڳن مَهر پيشان روڻ ڀڳي ڦير آڀار.

هَر ڀاڪس ٺڪي ڀڌاڻا، پُڙهلاڻ ليڻا آڀار

ارت :- هَر ڀاڪس هٿ ڀر تلوار کڻي، گهڻي آڻڪار سان ڊوڙيو
۽ ڀت کي چيائين :- ”ڏهه ڪٿي آهي ٺهينجو هوري، ڇو ٺوڪي وئي
بيچائي؟ هڪ ڪن ڀر ڀرمائڻا، نرسنگهه ڀياڪ روڻ ڌاري، ٺڻپ کي
ٺاڙي وڪتو. هن هَر ڀاڪس کي ٺهن سان چيو پر ۽ ڀرهلاد پڪي
کي بيچائي ورتو. [ڪڙو ڳڻ = تلوار. ڏاڻا = ڊوڙيو. ڀڳان = ڀياڪ.
ٺڻ = ٺڻپ. آڀار = ڌاري. ٺڪي = ٺهڻ سان. ڀڌاڻا = چيو. ليڻا
آڀار = بيچائي ورتو.]

ਅਰਥ :- ਮਨਮਨ ਜੋ ਸੰਸਾਰ ਮੇਰਾ ਜੰਗਲ ਅਜਾਇਬ ਨਾ ਲੱਭੇ। ਆਹੀ। ਹਨ
ਦਾਮ ਨਾਮ, ਸੋਧੀ ਮੇਰੇ ਸਮੇਤ ਆਹੀ, ਨਕੋ ਕੋ ਕੱਢੇ ਹੋਏ ਸਨ
ਪਿਆਰ ਲੱਭੇ ਅਨ।

(੨) ਪ੍ਰਸੰਨਾ ਕਰ ਕਰੀ ਆਹੀ ਪ੍ਰਭੂ, ਕਰ ਕਰੀ ਕਰ ਕਰ
ਸੰਕਰ ਮਿਲੀ ਤੇ ਅਨੀ ਹੋਏ, ਕੋਧ ਆਹੀ ਜਨ ਕੋ

ਅਰਥ :- ਜੇਹੜੇ ਪੁਰਖ ਮਨ ਦੀ ਸਮਝ ਨਾ ਆਹੀ, ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ
ਹੋ ਕਨ ਨਾ, ਨਿਰਦੇਹੀ ਹਨ ਦੀ ਖਬਰ ਨਾ ਆਹੀ, ਜੇਹੜੇ ਪੁਰਖ ਹੀ ਜੰਗਲ
ਮੇਰੇ ਅਨਕੋ ਕਰ ਕਰੀ ਨਾਮੀ ਨਾਮੀ ਕਰ ਕਰੀ ਨਾਮੀ ਨਾਮੀ
ਮਨ ਸਨ, ਪ੍ਰਭੂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਸੰਸਾਰ ਕਾ ਅਨੀ ਨਾਮੀ ਨਾਮੀ, ਮੇਰੇ ਕਰ ਕਰ
ਆਹੀ, ਜੋ ਗੁਰੂ ਦੇ ਕੀ ਕੋਧ ਆਹੀ ਨਾਮੀ ਨਾਮੀ।

(੩) ਹੋਰ ਨਾਮ ਦੇਵੀ ਸਦਾ ਬਿਨਾ, ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਕਰੀ
ਕਰ ਪ੍ਰਸਾਦੀ ਪ੍ਰਭੂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ, ਭੁਕਾ ਮਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤ

ਅਰਥ :- ਹੋਰ ਨਾਮ ਜੋ ਮਨ ਦੀ ਸਮਝ ਨਾ ਆਹੀ, ਸੀ ਕਣ
ਜੋ ਖੁਰਾਕੀ (ਪ੍ਰਸਾਦੀ) ਦੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਨਾਮੀ, ਗੁਰੂ ਦੇ ਦਾਸ ਸਨ ਜੋ
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੀ ਹੋਏ ਪ੍ਰਭੂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਨਾਮੀ ਨਾਮੀ।

(੪) ਆਹੀ ਕਰ ਕਰੀ ਕਰੀ, ਆਹੀ ਮਾਧੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ
ਆਹੀ ਗੁਰੂ ਮੇਰੇ ਦੇਵੀ ਪ੍ਰਭੂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ, ਨਾਮੀ ਨਾਮੀ ਨਾਮੀ ਨਾਮੀ।

ਅਰਥ :- ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਕਰ ਕਰੀ ਨਾਮੀ, ਕਰ ਕਰੀ ਨਾਮੀ, ਕਰ ਕਰੀ
ਜੋ ਸਦਾ ਬਿਨਾ ਨਾਮੀ, ਗੁਰੂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਦੀ ਨਾਮੀ, ਗੁਰੂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਦੀ
ਦੀ ਪ੍ਰਭੂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ, ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਨਾਮੀ ਪ੍ਰਭੂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ।

ਭੈਰਵ ਮਹਲਾ ੩

ਮੇਰੀ ਪਟੀਆ ਲਿਖਹੁ ਹਰਿ ਗੋਵਿੰਦ ਗੋਪਾਲਾ ॥ ਦੂਜੈ ਭਾਇ
ਫਾਥੇ ਜਮ ਜਾਲਾ ॥ ਸਤਿਗੁਰੁ ਕਰੇ ਮੇਰੀ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਾ ॥ ਹਰਿ ਸੁਖ ਦਾਤਾ
ਮੇਰੈ ਨਾਲਾ ॥ ੧ ॥ ਗੁਰ ਉਪਦੇਸਿ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦੁ ਹਰਿ ਉਚਰੈ ॥ ਸਾਸਨਾ

ਅਰਥ :- ਮਨਕਿ ਜੋ ਸਨਾਰ ਆਗਿਆ ਲੈਲ ਆਈ. ਹਨ
ਦਮ ਨਾਮ. ਸੋਧੀ ਆਈ ਆਈ ਆਈ ਆਈ ਆਈ ਆਈ ਆਈ ਆਈ
ਪਿਆਰ ਲੋਕੋ ਆਈ.

(੨) ਪੈਰੋਨਾ ਕਰੋ ਕਰੋ ਨੀ ਪੈਰੋਨੀ, ਕਰੋ ਕਰੋ ਕਰੋ
ਸੋਧੀ ਮਲੀ ਆਈ ਆਈ, ਕਰੋ ਕਰੋ ਕਰੋ

ਅਰਥ :- ਜੋਤਿ ਪਰਚ ਪਸ ਕੀ ਕਾ ਸੋਧੀ ਆਈ, ਜਿਕੀ ਕੀ
ਹੋ ਕਨ ਨਾ, ਨੇਹੀ ਹਨ ਕੀ ਆਈ ਆਈ, ਜੋਤਿ ਪਰਚ ਹੀ ਆਈ
ਪਸ ਵਾਨਕੋ ਕਰੋ ਕਰੋ ਨੀ ਆਈ ਕਰੋ ਕਰੋ ਨੀ ਆਈ. ਸੋਧੀ ਆਈ
ਮਲੀ ਆਈ, ਪੈਰੋਨੀ ਸਨਾਰ ਕਾ ਆਈ ਨੀ ਆਈ, ਪਸ ਕਰੋ ਕਰੋ
ਆਈ, ਜੋ ਕਰੋ ਕਰੋ ਕੀ ਕਰੋ ਕੀ ਆਈ.

(੩) ਆਈ ਆਈ ਆਈ, ਪੈਰੋਨੀ ਆਈ
ਕਰੋ ਪੈਰੋਨੀ ਆਈ, ਆਈ ਆਈ

ਅਰਥ :- ਆਈ ਆਈ ਆਈ ਆਈ ਆਈ ਆਈ ਆਈ ਆਈ
ਜੀ ਆਈ (ਪੈਰੋਨੀ) ਕੀ ਆਈ ਆਈ. ਕਰੋ ਕਰੋ ਆਈ ਆਈ ਆਈ ਆਈ
ਆਈ ਆਈ ਆਈ ਆਈ ਆਈ ਆਈ ਆਈ ਆਈ.

(੪) ਆਈ ਆਈ ਆਈ, ਆਈ ਆਈ
ਆਈ ਆਈ ਆਈ, ਆਈ ਆਈ

ਅਰਥ :- ਆਈ ਆਈ ਆਈ ਆਈ ਆਈ ਆਈ ਆਈ ਆਈ
ਜੋ ਆਈ ਆਈ. ਕਰੋ ਕਰੋ ਆਈ ਆਈ ਆਈ ਆਈ ਆਈ ਆਈ
ਕੀ ਆਈ ਆਈ, ਆਈ ਆਈ ਆਈ ਆਈ ਆਈ ਆਈ.

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੩

ਮੇਰੀ ਪਟੀਆ ਲਿਖਹੁ ਹਰਿ ਗੋਵਿੰਦ ਗੋਪਾਲਾ ॥ ਦੂਜੈ ਭਾਇ
ਫਾਥੇ ਜਮ ਜਾਲਾ ॥ ਸਤਿਗੁਰੁ ਕਰੇ ਮੇਰੀ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਾ ॥ ਹਰਿ ਸੁਖ ਦਾਤਾ
ਮੇਰੈ ਨਾਲਾ ॥ ੧ ॥ ਗੁਰ ਉਪਦੇਸਿ ਪ੍ਰਚਲਾਦੁ ਹਰਿ ਉਚਰੈ ॥ ਸਾਸਨਾ

ميرن من، سدا زهر سڪور ڪي سرڻا
 هرديءَ جو نام مينا سدا لاکا، گور شهباءِ پوڄل ٿرڻا
 (۱ڪر هاءِ)

اوت:- هي منهنجا من! تون سڌو سڪورو ڪي سرڻ ۾ زهر،
 جنجي هردي ۾ سڪورو ڪي شهباءِ بندو منو لڳي ٿو، سي ئي
 هن سسار ساڳو مان ٿو ٻي ٻار ٻون ٿا.

(۲) پيڪر ڪري بهت چٽ ٿولي، آتري ڪام ڪروڙ آهڪار
 آتري ٿا پوڪه آت بهتي، پوڪت ٿري دربار

اوت:- ڪي اهڙا پاڪندي ڪيو آهن، جن ڪر من، مالا واسطي
 ٿيو پيڪي ۽ اندر ۾ ڪام، ڪروڙ ۽ آهڪار ٻيو ستائين، ٻو ٽنهن
 هوندي ٻه ٻاهران بڪ ٿاوي وينا آهن. انهن منهن ڪي اندر ۾،
 ٿرڻا روپي آه ۽ ٻڌائين ڪي تمام گهڻي بڪ لڳي ٿي، جنهنڪري
 هٿو ڪين والڪو ڏو ڏو ٿي ۽ جاءِ جاءِ ٿي ٻيا پوڪن. [سا =
 ٿرڻا، آه. درٻار ڏو ڏو ٿي ۽ جاءِ جاءِ ٿي.]

(۳) گور ڪي شهباءِ مرم ٿو جيوي، ٿن ڪم مڪت ڏنار
 آتري سائيت سدا سڪر هووي، ٿو راڪڻا آرڌار

اوت:- جيڪي گورو ڪي ابدش ڪي من ۾ هندائين ٿا،
 سي دنيا جي لڳي منل آهن ٻو ايسو لاءِ ڪهڙا آهن ۽ آهي ئي
 مڪتيءَ ۾ دروازو (ڪبان) ٿرڻا ڪن ٿا. جن، هر ٻي واهڪورو
 ڪي پنهنجي من ۾ ٿاڙن ڪيو آهي، تنجي اندر ۾ شالتي ۽ سڌو
 سڪر وڃي ٿو.

(۴) چتر ٿس ٻاوي ٿوي ڇاوي، ڪرڻا ڪچو ٿو جاني
 ٿانڪ ڪوڊمڪ شهباءِ سمالي، رام نام وڌ ٿائي.

اوت:- هي من! ڪورو جي شهد تي ويچار ڪري منڃائون
من ۾ ئي سمائي ڇڏي معنيٰ منڃائون ائين ٿيڻ نه ڏي. جن ڀرشن
کي ٻڌون ڪورو کان سوچهي ملي آهي، سي ٻار ٻار جنمن جي
چڪر ۾ نه ٿا اچن.

من ميري، رام نام آڌار

ڪور پراساد پرم پند پائنا، سڀ اچ پڄا وڻ ڄار (اڪراهه)
اوت:- هي منهنجا من! جن جنهن رام نام جو آسرو ڪيو
آهي، تن ڪورن جي ڪرپا سان ڀرم پند روپ ڏهر، جو سڀ جي
اچا ڀوري ڪرڻ وارو آهي، سو پالو آهي.

(۲) سڀ ميه اڪورو ريتا، ڪور پن ڀڙ ڇهر نه پاه
ڪور ميه ڀڙگت ڏونا ميرا ڇر ڀڙپ، آندين ڇر ڪرڻ ڪاه

اوت:- سو ڪلا سميت سوامي سيني ۾ هڪڙو ئي ٻاڻ سوڍ
وڻاڪ ئي رهيو آهي. اها ڀڙهه، ڪور مڪن کي ستڪور وڻي ڏوڏ
ڪرائي او (ڀاو- ستڪورو بنا اها سوچهي نه ٿي پئي سگهي.)
جن کي ستڪورن جي ڪرپا سان هڙي ڀڙپ ساڪيات ڀڙگهت ٿيو
آهي، سي رات ڏينهن انجي ڳائڻ ۾ رڻا رهن ٿا.

(۳) سڪدا ڇر ايڪه جي، ڇور ٿي سڪ نه پاه

سڪور چني نه سيو ٿا ڌاتا، سي آلت گئي پڄتاه

اوت:- هي ٻارا، سڪن جو ڌاتار هڪ هڙي ٻاڻ ٿي آهي.
بني ڪهن کان اهي سڪ نه ٻڙاهت ڪري سگهندين. جن ستڪورو
ڌاتا جي شوا نه ڪئي آهي، سي ايت گهڙي وقت گهڙو پڄتائيندا.

(۴) سڪور سيو ڌدا سڪ پائنا، ڀڙ ڏگر نه لاڪي ڌاه

ٿاڪ ڇر ڀڳت ڀڙاهت ڇوئي، ڇوئي ڇوئي سماء.

(۲) گهر ڏر مڪل سِگورو ڏڪائڻا، رنگه سِڻه رليئا ماڻي
جو ڪچر ڪهي س ٻلا ڪر مالي، ٺاڻڪ ٺام وڪاڻي.

اڻت :- سِگورو ئي چيو ڪي گهر ۾ يعني اندر ۾ دسمو دٺار يا نچ
سروپ ڏيکاري ٿو (ڀاو-). جڏهين چيو ٿي سِگورو ۽ جي. د يا ٺي ٿي
ٺڏهين هو کيس شبد ڏئي ٿو، جنهنجي چيٽ سان، چيو جي اندر ۾
سوجهي پوي ٿي ۽ هنجو دسمو دٺار کلي پوي ٿو). پوءِ هو ٻيتر سان
خوشيون ماڻي ٿو. سري گورو امر داس صاحب جن فرمائين ٿا ته
پوءِ اهو گورو مڪر چيڪي ڪي ايشور ڪري ٿو، انهيءَ کي پنهنجي
لاءِ پلو ڪري مڃي ٿو ۽ ٺام چي ٿو. [مڪل = دسمو دٺار يا
سروپ. رليئا = خوشيون. وڪاڻي = چي ٿو.]

ٻيٽي مڪلا ۳

مَنسا مَنهِي سَماءِ لِي گُور سَبَدِي وَچَر ॥ گُور پُورِ
تِه سَڌِي پَڌِي ڳِڻِي مَرِي ن وَارِ وَار ॥ ۱ ॥ مَن مَرِ رَام نَام
آڀار ॥ گُور پَرَسَادِي پَرَم پَت پادِيآ سَبَدِ اِيڪ پُڄاوَڻ
هَار ॥ ۲ ॥ رَهائِي ॥ سَبَدِ مَهِڙِي رَڌِي رَڌِيآ گُور بِيڻ بُوڙ
ن پادِي ॥ گُورمُخِي پُڄاوَڻ هَڻِي مَرِا هَرِي پُڄا اَنڌِي هَرِي
گُڻ گادِي ॥ ۳ ॥ سُب داڌا هَرِي اِيڪ هَڻِي هَڻِي سُب ن پادِي ॥
سَتِگُورِ جِيڻِي ن سَڌِيآ داڌا سَڌِي اَنڌِي رَڌِي پَڄاوَڻ ॥ ۴ ॥
سَتِگُورِ سَڌِي سَڌا سُب پادِيآ ڳِڻِي دُڄ ن لارِي پادِي ॥
نَانڪ هَرِي ٻَرِڳَتِي پَرِپَتِي هَڻِي جَڙِي جَڙِي سَماءِ ॥ ۵ ॥ ۱ ۥ ۲ ۥ ۳ ۥ ۴ ॥

راڳ ڀيرءَ مڪلا ٻيلا شبد (۱۷)

رام نام ٿي آڌار آهي

(۱) مَنسا مَنهِي سَماءِ لِي، گُور شَبَدِي وَچَر

گُور پُورِي ٿي سوجهي پوي، ٿر مري ٿر وارو وار

اوت ۽ ڪلجڪ ۾ جن رام نام کي نه سڃاتو آهي، سي ڪو به
 اوت يا اوت آهي ۽ سڀ جڳهه ۾ پور هئس ۽ سنس جن آهي آهن،
 هي رام نام هو ويچار ڪندڙ آهن. دٻاڻو ۽ ٿرپتا ۾، ماڻهن جو
 ورتارو ڪورم ڪاند، هومن، ورتن وغيره ڪرڻ ۾ هو، پر ڪي ورتي
 هئا، جن هوميج ماري هئي. (پيرو اوت) دٻاڻو ۽ ٿرپتا ۾ جو
 ماڻس = ماڻ سهند يعني فخر ۽ اهنگار سان ورتا ٿي. اهو فخر
 هون نه اسين وڃي آهيون يا هوم وغيره ڪريون ٿا.

ڪل مبه رام نام وڌائي

جڳهه جڳهه ڪورمڪه ايڪو جاتا، وڻ ٿاري مڪي نه پائي
 (اڪ راهه)

اوت ۽ ڪلجڪ ۾، رام نام هي سمور وادوئي وڌائي حاصل
 ڪري ٿو. جڳهه جڳهه ڪورمڪن آهي هڪڙي ئي واهڪورو ڪي جاتو
 آهي ۽ ويچارو اٿن ته رام نام جيڪو بنا ڪيو نه مڪي پائي ٿو سگهي.

(۲) ڇردي نام لکي جن ساڄا، ڪورمڪه منن وسائي

آپ ٿري سڱي ڪل ٿاري، چني رام نام ٿو لائي

اوت ۽ ڇردي ۾ نام سڄي واهڪورو جو آهي ۽ ڪيو آهي،
 جنهن سڱورن دٻاڻان پکي من ۾ وسائي آهي. هن رام نام سان
 لڏو لڳائي آهي، اهي پاڻ نه ٿري پار پون ٿا، پر پنهنجي سموري
 ڪٽنب کي تارين ٿا.

(۳) ميرا پُڙي جي ڳڻ ڪا داتا، اوڳڻ شيد جلائي

جن من وسڻا سي جن سو هي، ڇردي نام وسائي

اوت ۽ ڇردي ۾ پڙو ڳڻن جو داتا آهي. ڳورو جي شد
 دٻاڻان، سڀ اوڳڻ ناس ٿي وڃن ٿا. جن پُڙن هردي ۾ نام وسائي
 ايشور جو ڌيان ڪيو آهي، سي سولهن ٿا. [سو هي = سولهن ٿا.]

(۴) گُهر دَر مَحَل سِگورو دِکائِشا، رَنگہ سِتر رَلِيشا ماڻِي
جو کِچر کَهي سَ پَلا کَر ماني، نائِک نام وِکاڻِي.

اڻٽ :- ستگورو ئي جيو کي گهر ۾ يعني اندر ۾ دسمو دٺار يا نج
سروپ ڏيکاري ٿو (پاو). جڏهين جيو تي ستگوروء جي ديا ٿئي ٿي
تڏهين هو کيس شبد ڏئي ٿو، جنهنجي چيٻ سان، جيو جي اندر ۾
سوچهي پوي ٿي ۽ هنجو دسمو دٺار کلي پوي ٿو. پوء هو ٻيتر سان
خوشيون ماڻي ٿو. سري گورو امر داس صاحب جن فرمائين ٿا ته
پوء اهو گورو مک جيڪي ڪي ايشور ڪري ٿو، انهيء کي پنهنجي
لاء پلو ڪري مڃي ٿو ۽ نام چي ٿو. [محل = دسمو دٺار يا
سروپ. رليشا = خوشيون. وکاڻي = چي ٿو.]

ٻئرئي مھلا ۳

مَنسا مَنهِي سَماءِ لَئِ گُهر سَبَدِي ڦِريار ॥ گُهر پُره
ٽي سَڙي پڦِري ڦِري مَرِ ن ڦِري ڦِري ॥ ۱ ॥ مَن مَهرِ رام نام
آڇار ॥ گُهر پَرَسادِ پَرَم پَد پاڇيا سَب اِڇا پُڄاڦِري
هاري ॥ ۲ ॥ رَهاڻي ॥ سَب مَهرِ ڦِري رَڦِري رَڦِري رَڦِري
ن پاڇي ॥ گُهرمُخِ پُڄاڦِري هَرا مَهرِ رَڦِري پُڄا اَنڇاڦِري رَڦِري
گُڙاڻي ॥ ۳ ॥ سَڄ ڏاڏا رَڦِري ڦِري هَري رَڦِري سَڄ ن پاڇي ॥
سَڄگُهر جِڙي ن مَڦِري ڏاڏا سَ اَڇاڻي پَڇاڻي ॥ ۴ ॥
سَڄگُهر مَڦِري سَڄ سَڄ پاڇيا ڦِري ڦِري ن لَڄاڻي ڦِري ॥
نامَڪ رَڦِري ڦِري پَرَسادِ رَڦِري جَڙي جَڙي سَماءِ ॥ ۵ ॥ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ॥

راڳ پيرء محلا ٽيڙا شبد (۱۷)

رام نام ئي آڌار آهي

(۱) مَنسا مَنهِي سَماءِ لَئِ، گُهر سَبَدِي وِڇار

گُهر پُڙي تي سوچي پوي، ٿر مري نه وار وار

اوت:- ڪلجڪ ۾ جن رام نام کي نه سڃاتو آهي، سي گوبا
پريست يا پوءِ آهن ۽ سڀ جڪ ۾ پور هئس = سنڀ جن آهي آهن،
جسي رام نام هو ويچار ڪندڙ آهن. دٻاڙو ۽ گريتا ۾، ماڻهن جو
ورثو ڪور ڪاند، هومن، ورثن وغيره ڪوڙ ۾ هو، پو ڪي ورثي
هئا، جن هوميج ماري هئي. (پيو اوت) دٻاڙو ۽ گريتا ۾ جيو
ماڻس = ماڻ سڀه يعني فخر ۽ اهنگار سان ورثيا ٿي. لاهو فخر
هون نه اسين وشي آهيون يا هوم وغيره ڪريون ٿا.

ڪل ميو رام نام وڌي ٿاڻي

جڪ جڪ ڪورمڪي اڪو جاتا، وڻ ٿاوي مڪي نه پائي
(۱ڪ رها)

اوت:- ڪلجڪ ۾، رام نام جي سمور واروئي وڌي پائي حاصل
ڪري ٿو. جڪ جڪ ۾ گورو مڪن آهي هڪڙي ٿي واهڪورو ڪي جاتو
آهي ۽ ويچارو اٿن ته رام نام جي بنا، ڪير نه مڪي پائي ٿو سگهي.

(۲) چردي لاءِ لکي جن ساڄا، ڪورمڪي مٿن وسائي

آپ ٿري سڪلي ڪل ٿاري، جيئي رام نام لاءِ لائي

اوت:- هوندي ۾ نام سڄي واهڪورو هو آهي ۽ ڪيو آهي،
جنهن سگوروڻ دٻاڙن پڪتي من ۾ وسائي آهي. هن رام نام سان
لهو لڳائي آهي، اهي پاڻ نه ٿري پار پون ٿا، پر پنهنجي سموري
ڪٽنب کي ٿارين ٿا.

(۳) ميرا پوپ جي گڻ ڪا داتا، اوگر شبد جلائي

جن من وسڻا سي جن سوهي، چردي لاءِ وسائي

اوت:- منهنجو پوپو گڻن جو داتا آهي. گورو جي شبد
دٻاڙن، سڀ اوگر لاس ٿي وڃن ٿا. جن پورن هوندي ۾ نام وسائي
ايشو جو ڌيان ڪيو آهي، سي سولهن ٿا. [سوهي = سولهن ٿا.]

(۴) گهر در محل ستگورو دکائشا، رنگه ستر رليشا ماڻهي
جو کچھ کهي س پلا کر ماني، نانک نام وکائي.

اړت:- ستگورو ئي چيو کي گهر ۾ يعني اندر ۾ د سمو د نار يا نج
سروپ ډيکاري ئو (پاو- جډهين چيو ئي ستگورو جي د يا ئي ئي
تڏهين هو کيس شبد ډ ئي ئو، جنهنجي چپ سان، چيو جي اندر ۾
سوچهي پوي ئي ۽ هنجو د سمو د نار کلي پوي ئو). پوء هو ۾ ۱۰ تر سان
خوشيون ماڻي ئو. سري گورو امر داس صاحب جن فرمائين ٿا ته
پوء اهو گورو مک جيکي کي ايشور کري ئو، انهيء کي پنهنجي
لاء پلو کري مچي ئو ۽ نام چي ئو. [محل = د سمو د نار يا
سروپ. رليشا = خوشيون. وکائي = چي ئو.]

ٻئرئي مهلا ۳

مਨسا مਨਹਿ समाधि लै गुर सबदी वीचार ॥ गुर पूरे
ते सोझी पवै विरि मरै न वारो वार ॥ १ ॥ मन मेरे राम नाम
आधार ॥ गुर परसादि परम पद पाइआ सभ इह पुरावट
हार ॥ १ ॥ रहारि ॥ सभ महि ऐको रवि रहिआ गुर बिनु ब्रुझ
न पाइ ॥ गुरमुखि पूगट होआ मेरा हरि पूबु अनदिनु हरि
गुन गाइ ॥ २ ॥ मुख दाता हरि ऐकु है होरबै मुख न पाहि ॥
सतिगुरु जिनै न सेविया दाता से अंति गये पछुताहि ॥ ३ ॥
सतिगुरु सेवि सदा मुख पाइआ विरि दुख न लारै पाइ ॥
नानक हरि भगति परापति होਈ जेठी जेति समाधि ॥ ४ ॥ १॥ १॥

راکړ پيرء محلا تيڄا شبد (۱۷)

رام نام ئي آڌار آهي

(۱) منسا منيه سماء لي، کور شبد ي ويچار

کور پوري ئي سوچي پوي، تر مري نه وارو وار

اڙت ۽۔ ڪلجڪر ۾ جن رام نام کي نه سڃاتو آهي، سي گویا
پريم يا پُوت آھن ۽ سڀ ڪجڪر ۾ پورم هئس = سمن جن آهي آهن،
جسي رام نام هو ويچار ڪندڙ آهن. دنابر ۽ تربتا ۾، ماڻهن جو
ورنارو ڪرم ڪانڊ، هومن، ورنن وغيره ڪوڙ ۾ ٿو، پر ڪي ورنلي
هئا، جن هوميج ماري هئي. (پير اڙت) دنابر ۽ تربتا ۾ جو
ماڻس = ماڻ سمن يعني نضر ۽ اهنڪار سان ورنيا ٿي. اهو نذر
هون نه اسن وڃي آهيون يا هوم وغيره ڪريون ٿا.

ڪل ميه رام نام وڌي ٿاڻي

ڪجڪر ڪجڪر ڪورمڪر اڪو جاتا، ورن ٿاڻي مڪت نه پائي
(۱ڪ رها)

اڙت ۽۔ ڪلجڪر ۾، رام نام جي سمورن وارن ٿي وڌي ٿاڻي حاصل
ڪري ٿو. ڪجڪر ۾ ڪورمڪن انهي هڪڙي ٿي واهڪورو ڪي جاتو
آهي ۽ ويچارو اٿن ته رام نام جهڙو بنا، ڪير نه مڪتي پائي ٿو سگهي.

(۲) ڇردي ٿام لکي جن ساڄا، ڪورمڪر مٿن وسائي

آپ ٿري سگهي ڪل ٿاري، چڏي رام نام ٿو لائي

اڙت ۽۔ هودي ۾ رام سڄي واهڪورو هو انهيءَ ڪيو آهي،
جنهن سگورن دنارن پکتي من ۾ وسائي آهي. هن رام نام سان
لڏو لڳائي آهي، اهي پاڻ نه ٿري پار پون ٿا، پر پنهنجي سموري
ڪٽنب کي ٽولين ٿا.

(۳) ميرا پُڙ ٿي ڪل ڪا داتا، اوڳل شبد جلائي

جن من وسڻا سي جن سوڃي، ڇردي ٿام وسائي

اڙت ۽۔ منهنجو پُڙو ڪلن هو داتا آهي. ڪورو ڪي شبد
دنارن، سڀ اوڳل ناس ٿي وڃن ٿا. جن پُشن هودي ۾ نام وسائي
ايشور جو ڌيان ڪيو آهي، سي سونهن ٿا. [سوڃي = سونهن ٿا.]

(۴) سو پُرپ ساڇا سد هي ساڇا، ساڇا سڀ آڪارا

نانڪ ستِگور سو جهي پائي، سچ نام نِستارا.

اڙت :- سو پُرپ سچو آهي ۽ سدائين سچو رهندو ۽ جيڪي
 ڪي آڪار بنايا اٿس، سي سڀ سچا آهن. (پرمات :- ”آپ سڀ
 ڪيڏا سڀ ست.“) سري گورو امر داس صاحب جن فرمائين ٿا
 ته جن ستِگورن جي ڪهڙي (اُپديش) تي سو جهي پائي آهي
 ۽ سچو نام درٿ ڪيو آهي، تنهنجو نِستارو (چوڻڪارو) ٿئي ٿو.

ٻئرئي مھلا ۳

ڪلي مھي پُرت جينئي رام ن پڙاتا سزجور پرم هُسم
 بَڻيچاري ॥ دُآپور ٽُڙي مَلا سَ ورتھي وِرتلئ هُئي مَاري ॥ ۱ ॥
 ڪلي مھي رام نام وِڙي آهي ॥ جُري جُري گُرمُخي ٻِڙي
 جاتا وِڙي ناهي مُکِتي ن پاهي ॥ ۲ ॥ رهاو ॥ هِري ناهي
 لَڙي جَن سَچا گُرمُخي مَني وِساو ॥ آهي تَڙي سَڙي ڪُلي
 تَڙي جينئي رام نام وِڙي لَڙي ॥ ۳ ॥ مَرا پُڙي هِري ڪا دَڙا
 اَڙي سَڙي جَلاو ॥ جين مَني وِساو مَ جَن مَڙي هِري
 نام وِساو ॥ ۴ ॥ ڀر دَري مَھلي سَڙي دِڙي آهي رَڙي
 سِڙي رَڙي آهي ॥ جَ ڪِڙي ڪَڙي سَ ٻَلا ڪَري مَڙي ناهي
 نام وِڙي ॥ ۵ ॥ ۶ ॥ ۷ ॥

راڳ پيرء مڪلا ٿيڃا شبد (16)

”ڪَل مَ پُري رام نام هِي سَار.“

(۱) ڪَل مَ پُري رام نام هِي سَار.

سَڙي پرم سَڙي پيچاري

دَڙي تَڙي مَڙي وِڙي، وِڙي مَڙي مَڙي

سَدَا اَللَّهُ دَامَ رَحْمَتُهُ

اوت :- پر جي وار جي وس ۾ رول وٺڻ ۽ ٽنهي مان ۾ سڌو
آند پيو وڃي. تنهن کان سواءِ هردي ۾ نام جي ڌارڻ ڪري،
آلهنڻي مان جي دٻڻا دور ٿي وڃي ٿي ۽ هر هري نام جوامر ۾
بي، تربيت ٿي وڃن ٿا.

(۲) آبي ٻار ٻرعر سِر شيت چن ساڃي، سِر سِر ڌڏي لائي
مانئا موڙ ڪيٽا چن آبي، آبي ڏوڄي لائي

(۳) تَسَوَڪَ بَهِيٽِي جو دُڙ جا سووي، سڀ تُوڏي ماهر سمائي

کورمیکہ کندان تَت بیچارا، جوتی جوت ملانی

ارت:- هي ھري! سڀ ڇيو او پر ئي سمانجي وڃن ٿا. هي
 ٻوڙ! ٺر جهڙو ٻيو ڪوهجي، ڇنھڪي ٺڪ سوو چٽي (ڀاو- ٺر
 جهڙو ٻيو ڪو ڪوڙ آهي جنھن سان پنھنجو حال اورو جي. پنھنجو
 ئي فيصلو ٺٽڪ ٺٽڪ آهي). ڪوڙمڪ ڪيان هي رستي ٺٽڪ جو
 ويچار ڪري، پنھنجي ڇوٽ ٻر مالا جي ڇوٽ ۾ ملائين ٿا.

ਨਾਮੁ ਪਾਏ ਕਰਨ ਕਨ ਥਾ। ਮਾਯਾ ਹੋਤ ਕਰਿ ਅਨਹਿ ਪਨਹਿ ਹੋਸ਼
ਰਾਜਾਏ ਚੜ੍ਹਿ ਆਏ। [ਪਹਾਨੀ = ਗੋਲਾ]।

(੨) ਸੰਕਰੁ ਸ਼ਿਵੁ ਪਰਮ ਗੰਥ ਪਾਉਹਿ, ਨਾਮੁ ਮਲਿਕੁ ਤੇ ਨਾਮੁ

ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਜਨਾ ਮਨੁ ਤੇ ਸਾਧਿ, ਦਰੁ ਸਾਧਿ ਪਤਿ ਪਾਏ।

ਅਰਥ :- ਜਿਹੀ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਸ਼ਿਵਾ ਕਨ ਥਾ, ਸੀ ਪਰਮ ਗੰਥ ਯੋਗ
ਸੰਕਰੁ ਪਾਏ ਕਨ ਥਾ। ਨਾਮੁ ਜਿਹੀ ਹੋਤ ਕਰਿ ਅਨਹਿ ਪਨਹਿ ਹੋਸ਼
ਰਾਜਾਏ ਚੜ੍ਹਿ ਆਏ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਮਨੁ ਮਨੁ ਤੇ
ਜਿਹੀ ਮਨੁ ਪਰਮ ਰਸੁ ਆਏ, ਸੀ ਸਾਧਿ ਪਰਮਾਨੁ ਜਿਹੀ ਦਰੁ ਤੇ
ਪਾਏ।

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੩

ਮਨਮੁਖ ਆਸਾ ਨਹੀ ਉਤਰੈ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਖੁਆਏ ॥ ਉਦਰੁ
ਨੈਸਾਣੁ ਨ ਭਰੀਐ ਕਬਹੂ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਅਗਨਿ ਪਚਾਏ ॥੧॥ ਸਦਾ ਅਨੰਦੁ
ਰਾਮ ਰਸਿ ਰਾਤੇ ॥ ਹਿਰਦੈ ਨਾਮੁ ਦੁਬਿਧਾ ਮਨਿ ਭਾਗੀ ਹਰਿ ਹਰਿ
ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੀ ਤ੍ਰਿਪਤਾਤੇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਆਪੇ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਸ੍ਰਿਸਤਿ
ਜਿਨਿ ਸਾਜੀ ਸਿਰਿ ਸਿਰਿ ਧੰਧੈ ਲਾਏ ॥ ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਕੀਆ ਜਿਨਿ
ਆਪੇ ਆਪੇ ਦੂਜੈ ਲਾਏ ॥੨॥ ਤਿਸਨੇ ਕਿਹੁ ਕਹੀਐ ਜੇ ਦੂਜਾ ਹੋਵੈ
ਸਭਿ ਤੁਧੈ ਮਾਹਿ ਸਮਾਏ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਗਿਆਨੁ ਤਤੁ ਬੀਚਾਰਾ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ
ਮਿਲਾਏ ॥੩॥ ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਸਾਚਾ ਸਦਹੀ ਸਾਚਾ ਸਾਚਾ ਸਭੁ ਆਕਾਰਾ ॥
ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰਿ ਸੋਝੀ ਪਾਈ ਸਚਿ ਨਾਮਿ ਨਿਸਤਾਰਾ ॥੪॥੫॥੧੫॥

ਰਾਗ ਪਿਰਮ ਮਹਲਾ ਤਿਜਾ ਸ਼ਬਦ (੧੦)

(੧) ਮਨਮੁਖ ਆਸਾ ਨਹੀ ਅਤ੍ਰਿ, ਦੂਜੈ ਪਾਏ ਗੰਥਾਏ

ਅਰੁ ਨਿਸਾਣੁ ਨ ਭਰੀਐ ਕਬਹੂ, ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਅਗਨਿ ਪਚਾਏ

ਅਰਥ :- ਮਨਮੁਖ ਜਿਹੀ ਆਸਾ ਕਰਹੀ ਨਹੀ ਲੇਹੀ (ਪਾਏ) ਆਹਾ ਹੋਤ ਨਹੀ

ਰਹੀ (ਨਹੀ)। ਮਨਮੁਖ ਨਹੀ ਪਾਏ ਕਰਹੀ ਨਾਮੁ ਨਹੀ ਆਹਾ ਹੋਤ ਨਹੀ ਜੋ

ਅਰਥ :- ਸਤਗੁਰੂ ਜੀ ਮਲ੍ਹ ਸਾਨ , ਗਿਆਨ ਭਰਪੂਰ ਭਰਪੂਰ ਭਰਪੂਰ ,
 ਰਹਿਣੀ , ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਰੀ , ਜਿਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਕੀ ਪਾਨੀ ਨੂੰ , ਅੰਮ੍ਰਿਤ
 ਪੂਰ ਆਨ , ਜੀ ਵਾਹਗੁਰੂ ਜੀ ਤਿਆਨ , ਲੋਲਿਨ ਰਹਿਣੀ , ਗੁਰੂ ਜੀ
 ਨਾਮ ਸਾਨ ਪਰਿਪਤ ਭਰਪੂਰ ।

(੨) ਤੇਕੀ ਰਿਪੁ ਮਲੀ ਤਾਨ ਮਸ਼ਕ ਲਾਈ , ਜਨ ਸਤਗੁਰੂ ਪੁਰਾਣ ਨਾਨਾ
 ਨਾਨਕ ਤੇਕੀ ਰਿਪੁ ਪੁਰੀ ਪਾਕੇ ਪਾਇਓ ,

ਜਿਹੀ ਰਾਮ ਨਾਮ ਚਿਤ ਲਾਇਆ ।

ਅਰਥ :- ਜਨ ਪੁਰਸ਼ , ਪੂਰੀ ਸਤਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਤਿਆਰ ਆਈ ,
 ਨ ਜੀ ਚਰਨ ਜੀ ਤੋਰ੍ਹ ਜੀ ਮਲੀ , ਜਿਹ ਮਸ਼ਕ ਲੀ ਲਾਇਆ !
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਸਾਹਿਬ ਜਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿ ਤਾ "ਨ ਜਨ ਰਾਮ ਨਾਮ
 ਚਿਤ ਲਗਾਓ ਆਈ , ਨਜ਼ੀ ਚਰਨ ਜੀ ਤੋਰ੍ਹ ਪੂਰਨ ਪਾਕੇ ਸਾਨ ਪਰਿਪਤ
 ਨੀਏ ।"

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੩

ਸਬਦੁ ਬੀਚਾਰੇ ਸੇ ਜਨੁ ਸਾਚਾ ਜਿਨਕੈ ਹਿਰਦੈ ਸਾਚਾ ਸੋਈ ॥
 ਸਾਚੀ ਭਗਤਿ ਕਰਹਿ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਤਾਂ ਤਨਿ ਦੂਖੁ ਨ ਹੋਈ ॥ ੧ ॥
 ਭਗਤੁ ਭਗਤੁ ਕਹੈ ਸਭੁ ਕੋਈ ॥ ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵੇ ਭਗਤਿ ਨ
 ਪਾਈਐ ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ ਮਿਲੈ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਮਨਮੁਖ ਮੂਲੁ
 ਗਵਾਵਹਿ ਲਾਭੁ ਮਾਗਹਿ ਲਾਹਾ ਲਾਭੁ ਕਿਦੂ ਹੋਈ ॥ ਜਮਕਾਲੁ ਸਦਾ
 ਹੈ ਸਿਰ ਉਪਰਿ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਪਤਿ ਖੋਈ ॥ ੨ ॥ ਬਹਲੇ ਭੇਖ ਭਵਹਿ
 ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਹਉਮੈ ਰੋਗੁ ਨ ਜਾਈ ॥ ਪੜਿ ਪੜਿ ਲੂਝਹਿ ਬਾਦੁ
 ਵਖਾਲਹਿ ਮਿਲਿ ਮਾਇਆ ਸੁਰਤਿ ਗਵਾਈ ॥ ੩ ॥ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਹਿ
 ਪਰਮ ਗਤਿ ਪਾਵਹਿ ਨਾਮਿ ਮਿਲੈ ਵਡਿਆਈ ॥ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਜਿਨਾ
 ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਦਰਿ ਸਾਚੈ ਪਤਿ ਪਾਈ ॥ ੪ ॥ ੪ ॥ ੧੪ ॥

راڳ پيرء محلا ٽيجا شبد (۱۳)

منمڪ

(۱) دُڪه وِچَ جَنمي دُڪه مَري، دُڪه وِچَ ڪار ڪَما

گَربَ جوئي وِچَ ڪَدي نَ ٿيڪَلي، بَشتا ماہِ سَما

ارڻ ۽ منمڪ دکن جي وچ ۾ جن ٿا، دڪه روپي سنساري

ڏنڌا ڪري، دکن ۾ ئي مري وڃن ٿا. مانا جي گرب ۾ دهن ٿا

۽ ڪڏهن به ٿا لڪون يعني جنم مروت جي چڪر ۾ اچن وڃن ٿا

۽ وشتا ۾ ئي سمائجي وڃن ٿا.

ڌُڙڪَ ڌُڙڪَ منمڪِ جنرِ گوائِنا

پُڙي کورَ کي سِيوُ نَ ڪَينِ، ڌَڙ ڪا لارَ نَ پائِنا

(۱ڪ رها)

ارڻ ۽ منمڪ نه هيءَ اموڪ ماڻڪا ديهي وٺوڪ وڃاڻو،

ڇو لڪي پوري گورو جي شيوا ڪهاڻون ۽ نه ڪين رام نام ٿي

ڇڳو لڳو، هنهنڪري ڪين ٻار ٻار ڏڪار آهي. [پائنا = ڇڳو لڳو.]

(۲) کورَ ڪا شَبَدُ سَپَ روڱَ گوائِني، جَسو ڌَڙ جِيئَرُ لائي

لامِي لارِ مِلِي وُڏَ ٿاڻِي، جَسو مَننِ وُساڻِي

ارڻ ۽ جن کي واهڪورو گورو شبد ۾ لڳائي ٿو، لڻڪا سڀ

روپي شبد هي پرتاب ڪري، ناس ٿي وڃن ٿا. جن جي من ۾

پويو پاڻ نام وساڻي ٿو، تن کي نام جهڻ جي ڪري ئي نام جي

وڏائي ملي ٿي.

(۳) سَٽِڪورُ پَٽِي تَا قُلُ پائِي، سَڄَ ڪَڙَڻِي سَڪَ سارُ

سِي جَن ٿِرَملَ جو ڌَڙ لاکي، ڌَڙ لامِي ڌَڙ پِٺارُ

ਕੜਹਿਨ ਨ ਤਾ ਕਨ, ਨਨ ਹਨ ਜਗਤ ਮਾਧਿ, ਪਨਹਾਰੋ ਜਨਮ ਭਰਤ
ਕਿਓ ਆਹਿ.

ਪਰਮਾਣ:- "ਪਾਠਿ ਰਿ, ਪੰਗਤ ਧਿਰੁ ਕਾਹਿ ਜਗ ਅੰਨਾ
ਪੂਰਿ ਕੂਰਿ ਕੀ ਸ਼ਿਓ ਨ ਕੀਨਿ, ਭਰਾ ਜਨਮ ਕੁਆੰਨਾ."

[ਸਰਿ ਰਾਧੇ ਮਹਲਾ ਤਿਜਾ ਸ਼ਬਦ (੧੫-੪੮)]

(੨) ਨਾਨਕ ਸੇ ਪੂਰਿ ਭੋਧਾਕੀ, ਸੰਕੂਰ ਸ਼ਿਓ ਲਾਠੀ
ਜੋ ਲਾਧੇ ਸੁਠੀ ਭਲ ਪਾਓ, ਕੂਰ ਭਾਠੀ ਸੁਕ ਪਾਠੀ.
ਅਰਥ:- ਸਰਿ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਸਾਹਿਬ ਜਨ ਪਰਮਾਣਿ ਨਾਨਕ
"ਅਹਿ ਨੀ ਭੋਧਾਕੀ ਯਾ ਪਾਧਾਨ ਅਨ, ਜੀ ਸੰਗੁਰੂ ਜੀ ਸ਼ਿਓ
ਲਾਠੀ, ਅੰਨ੍ਹੇ ਕੀ ਪਾਠਿ ਨਾ, ਅਹਿ ਜਿਹਾ ਲਾਧਾ ਯਾ ਮਾਧ ਰਕਨ ਨਾ, ਅਹਾ
ਪਾਠਿ ਨਾ, ਗੁਰੂ ਜੀ ਭਾਠੀ ਜੀ ਕਰਿ, ਅਨ ਜੀ ਮਨ ਮੇ ਅੰਨ੍ਹੇ
ਅੰਨ੍ਹੇ ਰਹੀ ਭੋ."

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੩

ਦੁਖ ਵਿਚਿ ਜੰਮੈ ਦੁਖਿ ਮਰੈ ਦੁਖ ਵਿਚਿ ਕਾਰ ਕਮਾਇ ॥ ਗਰਭ
ਜੋਨੀ ਵਿਚਿ ਕਦੇ ਨ ਨਿਕਲੈ ਬਿਸਟਾ ਮਾਹਿ ਸਮਾਇ ॥ ੧ ॥ ਧ੍ਰਿਗੁ
ਧ੍ਰਿਗੁ ਮਨਮੁਖਿ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ ॥ ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵ ਨ ਕੀਨੀ
ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਨ ਭਾਇਆ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਸਭਿ
ਰੋਗ ਗਵਾਏ ਜਿਸਨੋ ਹਰਿ ਜੀਉ ਲਾਏ ॥ ਨਾਮੇ ਨਾਮਿ ਮਿਲੈ ਵਡਿਆਈ
ਜਿਸਨੋ ਮੰਨਿ ਵਸਾਏ ॥ ੨ ॥ ਸਤਿਗੁਰੁ ਭੇਟੈ ਤਾਂ ਫਲੁ ਪਾਏ ਸਚੁ ਕਰਣੀ
ਸੁਖ ਸਾਰੁ ॥ ਸੇ ਜਨ ਨਿਰਮਲ ਜੋ ਹਰਿ ਲਾਗੇ ਹਰਿ ਨਾਮੇ ਧਰਹਿ
ਪਿਆਰੁ ॥ ੩ ॥ ਤਿਨਕੋ ਰੇਣੁ ਮਿਲੈ ਤਾਂ ਮਸਤਕਿ ਲਾਈ ਜਿਨ
ਸਤਿਗੁਰੁ ਪੂਰਾ ਧਿਆਇਆ ॥ ਨਾਨਕ ਤਿਨ ਕੀ ਰੇਣੁ ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ
ਪਾਈਐ ਜਿਨੀ ਰਾਮ ਨਾਮਿ ਚਿਤੁ ਲਾਇਆ ॥ ੪ ॥ ੩ ॥ ੧੩ ॥

راڳ پيرو محلا ٽيڄا شبد (۱۲)

ملڪ ۽ گورمڪ جي ڀيٽ.

(۱) مَنُڪِ ڏيڏا سڌا هي روڪي، روڪي سَڪَل سَنسارا

گورمڪِ پُڙ ڇڏي روڪِ گواهي، گور شبدِي ويچارا

اوت:- ملڪ سدائين، بياني روپي روڳ ۾ رهي آو ۽ ساري
سنسار کي روڳي سمجهي آو. پر گورمڪ، گورون جي مڪ ڏنارن
آپديش وٺي، ان تي ويچار ڪري ۽ سمجهي، هو به جي روڳ
کان پاڻ کي بچائي آو.

ڦِر ڇڏي، سَت سَنگِٽِ ميلاه

لَاڻَڪَ سَنو ڏيئو ڏُٽَ ٿاڻي، ڇو رام ٿاڻ ڇٽُ لاه (اڪراهه)

اوت:- هري پنهنجن داسن کي سٺ سنگس ۾ ملائي ٿو.
سري گورو اوداس صاحب جن نروائين ٿا ته ايشود انهن کي
وڏائي بخشي آو، هي رام ٿاڻ سان چٽ لائين ٿا.

(۲) مَمَتا ڪال سڀ روڪِ وِٺاڻي، ڦِن ڇَر ڪي هي سِرڪارا

گورمڪِ پُڙاڻي ڇَر ٿيو تہ آوي، ڇن ڦِر ڍاڪڻا آڙاڙا

اوت:- ممتا هي حالت ۾، سڀ روڳ اچي واپس ٿا. اهڙن
شخصن جي مٿان هر هي حڪومت آهي يعني هو هر ڪال جي
وس رهن ٿا، لڪن گورمڪن جي، هر ويجهو نه ٿو اچي سگهي،
ڇاڪاڻ ته انهن جي غردي ۾ هريءَ جو واسو آهي. [ممتا ڪال =
ممتا جي وقت. سِرڪارا = حڪومت.]

(۳) ڇن ڦِر ڪا ٿام تہ گورمڪِ ڄاڻا، سي جڳهه ميه ڪامي اِٺنا

گور ڪي سڀوا ڪڍي تہ ڪڍي، پَر ٿا ڇنر گواڻا

اوت:- هن پُڙن، گورون جي مڪ ڏنارن هريءَ جي نام کي
نه ڄاڻو آهي، سي دنيا ۾ ڇو آيا؟ جيڪي گورون هي شبنو

هو هريء جو نام ووي خزانو پائين تا ۽ سکه شانتی اچي سندن
من ۾ واسو ٿي ڪري يعني سکه شانتی برابست ڪن ٿا.

(۲) چوڻي ٻڌوي گورمکي ورتي، تن نجه گبر واسا پائيا

پو ريء ستڪور ڪرپا ڪيني، وچ ۾ آب گوانيا

ارٿ ۽ گورمکي چوئين ٻڌوي (ٿريا اوستا) ۾ ورتن ٿا يعني
وهن ٿا ۽ نهچ سروب پرمالما ۾ وسن ٿا. پوري گوروء مٿن ڪرپا
درشتي ڪئي، جنهن ڪري باط مان، آيو پاڻ ڪڍي ڇڏيائون.

(۵) ايڪس ڪي سرڪار ايڪ، جن برهما بسن رڌر اپائيا

ٺاڌڪ نهچل ساچا ايڪو، نا اوھ مريء نه جائيا.

ارٿ ۽ انهيء هڪڙي پرمالما جي ئي حڪومت ۽ عرصه ۾ جيومقان
آهي، جنهن پرمالما برهما، وشنو ۽ شو مبراج پيدا ڪيا آهن.
گورو امرديو جن فرماين ٿا ته اهو هڪڙو ئي پرمالما، قائم ۽ سڄو
آهي ۽ نه ٽو ۽ نه ڇمي ٿو يعني پاڻي بهي پيدا ٿيو آهي.

ٻيرئي مھلا ۳

मनमूखि दुषिषा स रोगी रोगी

बुद्धि रोग गवाह

॥ १ ॥

संगति मेलिए ॥ ना

वडिआ

चित्तु लाए ॥ १ ॥ र

॥ ३ ॥

जम की है सिरि कारा

हरि राखिआ उरि

जाता से जग मरि कारे

बिरथा मनमू गवाह ॥

सेवा लाए ॥ नै इडि

॥ ४ ॥ २ ॥ १२ ॥

(۱) دُہتا مَنمکِ روگِ وٹاپی، قُرسا جَلہ اَدِ کائی

مەرر جنمېر لۇر نر پاۋىيە، بىر قانچىلىك كۈنلەر

اوتڪ ۽ منمڪ دٽيڪ پاڻو روڊي روڊ ۾ ويٺا ۽ وهن ٿا ۽ ترشنا روڊي اکن ۾ جلن ٿا. ٻيو اوتڪ ۽ دٽيڪ پاڻو ڪري، منمڪن کي هڻي جا يا دٽيڪ روڊ وٽس ٿا ۽ تمام گهڻي ترشنا ڪري ڪري جلن ٿا. ٻار ٻار مري ڪري، هو اليڪ جنمن ۾ اچن وڃن ٿا ۽ ٺوڙ ٿا ۽ لٽا پائين. اهڙي طرح جنم مرڻ جي ڪار ۾ اچن ٿا ۽ اولڪ مانڪا ديهي وٽس وڃائين ٿا.

میری پریشانی کو کرک رہا دیکھ بھائی

دومے روکی جکت اہائنا، بن شہیدی روگہ نہ جائی

(۱۷۵)

اوتڪ ۽ منهنجي پريتم، ڏيا دوستيءَ جي نظر ڪري، مونکي اهو آپد پيش ڏاڻو ته هوميج وٺي وڃڻ، هن آڀاڻل جيڪب ۾، ڪوٽن جي شهد کان سواءِ ڪڏهن به ويندو.

(۲) سنمروت شاستر، دھرم کی کتاب، بن شبدی سروت لہ پائی

تَرْيِ گُٹ سِی رَوِکِ وَ تَپِ، مَمَتَا سُرَتِ گَوَائِی

اوت - ڪيترائي مُني، (۲۷) سمونئون ۽ (۶) شاستر پڙهن ٿا،
 ۽ ڪورن جي اُپديش کانسواءِ ڪي به ٿا پائي سگهن. ٽن ڪُٺن (وڃو،
 ٿو ۽ ستو) جي ڪري، سڀ حيوان هُڙجي ٿي وڃن ۽ ٿاڻل وڃن ٿا
 ۽ مٿا ٿي ڪري، ڪي به نه ٿا پائي سگهن.

(۳) اڪ آهي ڪاڏ لٽي ڀرپ آهي، ڪوڙ شيوا ڀرپ لائي

حَرِّكَ لَامَ زِدَاوِ پَائِمَا، سَكْرَ وَیَسْمَا مِّنْ آئِمِ

ارت :- هڪڙن گورو مڪن کي نريو پاڻ، پاڻيهي ڪورن جي شديا
لڳائي آءِ اهڙي طرح هڙهي روپي روپي کان بچائي وئي آءِ.

(۴) ڪلجڳ ميه ڇر جيئڻ ايس، دور رت نه ڪائي

ناڪ ڪور مڪي، هردي رام نام ليهه جمائي.

اڻٺ ۽ ڪلجڳ کانسواءِ ٻي ڪابه موسوم نام ڇهڻ جي نه آهي، تنهنڪري گور مڪن دٿاوان هردي ۾ رام نام جمائي وٺو يعني ڌاريو يا ڌرڙ ڪريو.

ٻئرئي مهلا ۳ ڀر ۲

۹ ۽ سزيتور پوساد ۱۱

دببڀا مٺمٺ رڱي وياپي ٿيسٺا جلاهي اڇڪاڻي ۱۱
مري مري سڙي ٺٺ ن پاڻي ٻيرڀا جنم ڳاڙهي
۱۱ ۹ ۱۱ مري پڙي ڪري ڪري ڏي ٻيرڀا ۱۱ ۱۱ ۱۱ مري سڙي
ڇوڪري ٻيڻ سڀڻ رڱي ن ڇاڻي ۱۱ ۹ ۱۱ رڱي ۱۱ سڙي
سڙي ڇوڪري مٺي ڪري ٻيڻ سڀڻ سڙي ن پاڻي ۱۱ ٻيرڀا
رڱي وياپي مٺا سڙي ڳاڙهي ۱۱ ۲ ۱۱ ٻيڻ ۱۱ ڪاڻي
پڙي ۱۱ رڱي پڙي ۱۱ ۱۱ ۱۱ ۱۱ ۱۱ ۱۱ ۱۱ ۱۱ ۱۱
سڙي وياپي مٺي ۱۱ ۱۱ ۱۱ ۱۱ ۱۱ ۱۱ ۱۱ ۱۱ ۱۱ ۱۱
ٻيڻ مٺي ۱۱ ۱۱ ۱۱ ۱۱ ۱۱ ۱۱ ۱۱ ۱۱ ۱۱ ۱۱
ٻيڻ مٺي ۱۱ ۱۱ ۱۱ ۱۱ ۱۱ ۱۱ ۱۱ ۱۱ ۱۱ ۱۱

راڳ پيرء محلا تيجا گهر دوجا شبد (11)

اڪ اوڪار ست گور پوساد

ٿانڪا:- سري گورو آمرداس صاحب جي اڳيان
سنگت سوال ڪيو ته ديا پالي منهن ۽ گور مڪن جا ڪم
ٻڌايو، جنهن تي صاحبن هيٺيون شبد اڇاريو:-

راڳ پيرء محلا ٽينجا شبد (۱۰)

(۱) ڪَڏَڪَ مِه، پَم ڪَرم ڪَمام

نَا رَت نَ ڪَرم تاء پام

اوت :- هي ڀائي! جيء ڪڏجڪ ۾ ڪهڙائي ڪرم ڪڙي ڪمانين،
پم (ڪڏجڪ جو سم) ڪرم ڪمانڻ جي وساء جو سور ئي نه
آهي، لڪي اهي ڪرم قبول ٿيندا. [تاء پامء قبول ٿيندا.]

ڪَڏَڪَ مِه، رام نام جي سار

ڪورمڪ رام نام لکي پيار (ڪ راء)

اوت :- ڪڏجڪ ۾ رام نام تي سر بشت آهي. ڪورمڪن جو سڄي
(ايشور) سان پيار لکي ٿو.

پرمات :- ”آپ ڪڏو آئيو ري، اڪ نام پورو پورو

آن رميت ٿاهي ٿاهي، مت پور پور پور ٿاهي.“

[بسم محلا پنجوان]

(۲) تَن مَن ڪو ج، ڪهري مِه پائنا

ڪورمڪ رام نام چت لائنا

اوت :- ڪورمڪن تَن مَن هي ٻولا ڪري، داتار کي ڪهري ۾ ئي
يعني هودي ۾ ئي پاتو آهي. جيئن نه چل آهي ”نههتو او منجهه
آهي رام، جو پورو ٿيو جا ٿو ڪو ٿو ٿو؟“ ڪورمڪن رام نام
۾ ئي چس لڳايو آهي.

(۳) ڪِسان آتجن، سِڪور تي دوء

رام نام، رِي دِشا تِه لوء

اوت :- ڪسان روپي سون، سڪوروء جي بخشش سان ئي
حيون کي پراپت ٿئي ٿو. پوء اهي ڪورمڪ سمجهن ٿا ته رام نام ئي
نهنس لوڪن ۾ ويائي رهيو آهي.

(੨) ਕਲਿੰਗਕ ਮੇਰ ਹਰਿ ਜਿਸੈ ਐਕੇ ਦੋਰ ਰੋਤਿ ਨ ਕਾਠੀ
ਨਾਨਕ ਕੋਰੁ ਮੇਰੇ ਹਰਦਿ ਰਾਮ ਨਾਮ ਲਿਖੇ ਜਮਾਠੀ ।

ਅਰਥ :- ਕਲਿੰਗਕ ਕਾਨਸ਼ਾਹ ਪਿੰਡ ਕਾਬ ਮੋਸ਼ੁਰ ਨਾਮ ਚਿਪਟਾ ਜੀ ਨਾ ਆਹੀ,
ਨਿਯੰਤਰੀ ਗੁਰਮਕਨ ਨਾਨਕ ਹਰਦਿ ਰਾਮ ਨਾਮ ਜਮਾਠੀ ਲਿਖਿ ਯੋਗੀ
ਤਾਰਿਯੋ ਯਾ ਦਰੁਤ ਕਰਿਯੋ ।

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੩ ਘਰੁ ੨

੧ ਓ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਦੁਬਿਧਾ ਮਨਮੁਖ ਰੋਗਿ ਵਿਆਪੇ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਜਲਹਿ ਅਧਿਕਾਈ ॥
ਮਰਿ ਮਰਿ ਜੀਮਹਿ ਠਉਰ ਨ ਪਾਵਹਿ ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਈ ॥
॥ ੧ ॥ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਦੇਹੁ ਬੁਝਾਈ ॥ ਹਉਮੈ ਰੋਗੀ ਜਗਤੁ
ਉਪਾਇਆ ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਰੋਗੁ ਨ ਜਾਈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ
ਸਾਸਤ੍ਰ ਪੜਹਿ ਮੁਨਿ ਕੇਤੇ ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਸੁਰਤਿ ਨ ਪਾਈ ॥ ਤ੍ਰੈਗੁਣ ਸਭੇ
ਰੋਗਿ ਵਿਆਪੇ ਮਮਤਾ ਸੁਰਤਿ ਗਵਾਈ ॥ ੨ ॥ ਇਕਿ ਆਪੇ ਕਾਢਿ ਲਏ
ਪ੍ਰਭਿ ਆਪੇ ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਭਿ ਲਾਏ ॥ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੋ ਪਾਇਆ
ਸੁਖੁ ਵਸਿਆ ਮਨਿ ਆਏ ॥ ੩ ॥ ਚਉਥੀ ਪਦਵੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਵਰਤਹਿ
ਤਿਨ ਨਿਜ ਘਰਿ ਵਾਸਾ ਪਾਇਆ ॥ ਪੂਰੈ ਸਤਿਗੁਰਿ ਕਿਰਪਾ ਕੀਨੀ
ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਇਆ ॥ ੪ ॥ ਏਕਸੁ ਕੀ ਸਿਰਕਾਰ ਏਕ ਜਿਨਿ
ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨੁ ਰੁਦ੍ਰ ਉਪਾਇਆ ॥ ਨਾਨਕ ਨਿਹਚਲੁ ਸਾਚਾ ਏਕੋ ਨਾ
ਓਹੁ ਮਰੈ ਨ ਜਾਇਆ ॥ ੫ ॥ ੧ ॥ ੧੧ ॥

ਰਾਗ ਪਿੰਡ ਮਹਲਾ ਤਿੰਜਾ ਗ੍ਰਹ ਦੋਹਾ ਸ਼ਬਦ (੧੧)

ਇਕ ਆਨਕਾਰ ਸੇਤ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦ

ਭਾਨਕਾ :- ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਅਧਿਆਨ
ਸੰਕਟ ਸੁਖ ਕੀ ਯੋਗ ਦਿਖਾਈ ਪਾਲੀ ਸੰਸਾਰ ॥ ਗੁਰਮਕਨ ਜਾ ਕਰ
ਭਾਈ, ਜਨਮ ਤੇ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘੀਯੋਨ ਸ਼ਬਦ ਅਧਿਆਨ :-

راڳ ڀيروءَ محلا تيڃا شهد (۱۰)

(۱) ڪَلڇڪ ميه، ٻي ڪَرم ڪَمام

لا ريت نه ڪَرم ٿاه پام

اوت ٻه هي پاڻي! جيءِ، ڪلڇڪ ۾ گهڻائي ڪرم ڪئي ڪمانس،
پس (ڪلڇڪ جو سهر) ڪرم ڪمانس جي رت = هو سهر ئي نه
آهي، لڪي اهي ڪرم قبول ٿولدا. [ٿاه باهه = قبول ٿولدا.]

ڪَلڇڪ ميه، رام ٿام جي سار

گورميڪ ساڄا لکي پٿار (۱ڪ رها)

اوت ٻه ڪلڇڪ ۾ رام ٿام ئي سر بشت آهي. گورو مڪن جو سڄي
(اڻسور) سان بهار لکي ٿو.

پرمان ٻه ”آپ ڪارو آئو ري، اڪ ٿام ٻورو ٻورو

آن ريت ٿاهي ٿاهي، مت ڀورو ڀوله ڀوله.

[بسنت محلا بدچوان]

(۲) ٽن من ڪوڇ، گهري ميه پائيا

گورميڪ رام ٿام چٽ لائيا

اوت ٻه گورو مڪن ٽن من هي ڳولا ڪري، دالار کي گهر ۾ ئي
يعني هردي ۾ ئي ٻاڙو آهي. حسن نه چيل آهي ”نههتو او منجهه
آهي رام، جو ٻيو ڏيهه جا ڏونڪو ڏورين؟“ گورو مڪن رام ٿام
۾ ئي چٽ لڳايو آهي.

(۳) ڪيان آڻجن، سٽڪور تي هوءَ

رام ٿام، ري ريتا ٿيهر لوه

اوت ٻه ڪيان روئي سرون، سٽڪورو هي بخشش سان ئي
چمون کي اڀايل ٿي ٿو. پوءِ آهي گورو مڪ سمجهن ٿا ته رام ٿام ئي
نهيون لوڪن ۾ ويائي رهيو آهي.

(੨) ਰਾਮ ਨਾਮ ਜਨ ਪਾਲੇ ਸ੍ਵੇ

ਪ੍ਰੋਰੀ ਕੋਰ ਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹ੍ਵੇ

ਅਰਥ :- ਰਾਮ ਨਾਮ, ਆਹ ਜਨ (ਦਾਸ) ਨੂੰ ਭੋਲੀ ਨੂੰ, ਜਨੇਨ ਕੀ ਪ੍ਰੋਰੀ ਗੁਰੂ ਕਾਨ, ਨਾਮ ਜੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕਰੁ ਜੀ ਭ੍ਰਮ ਮਲੀ ਆਹੀ.

(੩) ਹਰਿ ਕਾ ਪਾਠਾ ਮਨੇਹ, ਸੀ ਜਨ ਪ੍ਰੋਰਾਠ

ਕੋਰ ਕੀ ਸ਼ਬਦ, ਨਾਮ ਨਿਸ਼ਾਠ

ਅਰਥ :- ਜੀ ਪ੍ਰਮਾਨਾ ਜੀ ਪਾਠੀ ਤੀ ਰਾਜੀ ਰਹਨ ਨਾ, ਯੇਨੀ ਪਾਠੁ ਮਨੁ ਕਰੀ ਯੋਗੀਨ ਨਾ, ਸੀ ਦਾਸ ਨੀ ਦਰਗਾਹ ਮੰਜ਼ੂਰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਆਹੀ. ਗੁਰੂ ਕੀ ਸ਼ਬਦ ਜੀ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਕਰੀ ਨਾਮ ਜੀ, ਪ੍ਰਗਟ ਨੀਨ ਨਾ. [ਨਿਸ਼ਾਠ = ਪ੍ਰਗਟ ਨੀਨ ਨਾ.]

(੪) ਸੋ ਸਿਧੁ, ਜੋ ਕਲ ਰਹਿਤ ਧਾਰ

ਨਾਨਕ, ਕੋਰੁ ਮੇਰੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਿਥਾਰ.

ਅਰਥ :- ਅਲੀ, ਸ੍ਰੋਸ਼ਕੀਤੀਆਨ ਜੀ ਸ਼ਿਵਾ ਕਰੀ, ਜੋ ਸਿਨੀ ਕੀ, ਕਲਾ ਯਾ ਸ਼ਕਤੀ ਸਾਨ ਧਾਰੀ ਵਿਨੁ ਆਹੀ. ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜਨ ਪ੍ਰਮਾਨੀਨ ਨਾ ਤੇ ਗੁਰਮਕਨ ਜੀ ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾਨ ਨਾਮ ਸਾਨ ਪ੍ਰਿਥਾਰ ਕਰੀ.

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੩

ਕਲਜੁਗ ਮਹਿ ਬਹੁ ਕਰਮ ਕਮਾਹਿ ॥ ਨਾ ਰੁਤਿ ਨ ਕਰਮ
ਬਾਇ ਪਾਹਿ ॥ ੧ ॥ ਕਲਜੁਗਿ ਮਹਿ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਹੈ ਸਾਰੁ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ
ਸਾਚਾ ਲਗੈ ਪਿਆਰੁ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਤਨੁ ਮਨੁ ਖੋਜਿ ਘਰੈ ਮਹਿ
ਪਾਇਆ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਰਾਮ ਨਾਮਿ ਚਿਤੁ ਲਾਇਆ ॥ ੨ ॥ ਗਿਆਨ
ਅੰਜਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਹੋਇ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਰਵਿ ਰਹਿਆ ਤਿਹੁ ਲੋਇ
॥ ੩ ॥ ਕਲਜੁਗ ਮਹਿ ਹਰਿ ਜੀਉ ਏਕੁ ਹੋਰ ਰੁਤਿ ਨ ਕਾਈ ॥ ਨਾਨਕ
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਿਰਦੈ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਲੇਹੁ ਜਮਾਈ ॥ ੪ ॥ ੧੦ ॥

راڳ پيرو محلا تيجا شبد (۷)

نام جي هه

(۱) نامي آڏري سڀ جيتي لو

گورمکي، جتا پراپت هو

اوت ۽۔ جيترا به لوڪن جا جيو آهن، سي سڀ نام جي
سمون ڪري ئي ٿري ٻار ٿيا آهن. اهو نام روپي ڏن جيون کي
گورمڪن جي ڏنارن پراپت ٿئي ٿو.

هر جيتو آهي ڪر ڪريو

گورمکي نام وڌائي ڏيڻ (۱ڪ رها)

اوت ۽۔ جڏهين هري بهنهي ڪر ڪري ٿو، تڏهين
گورمڪن کي نام جي وڌائي ملي ٿي.

(۲) نام نام جن پريت پيار

آپ آڏري، سڀ ڪل آڏار ڄار

اوت ۽۔ جن جو نام نام سان پيار يا پريت آهي سي ٻار نه
ٻوسا ٿو مان ٿري وڃن ٿا، پر ٻار سان گڏ سڀ ڪل ٿا ٿين ٿا.

(۳) پن ٿاري، منمڪه ڄر پڙ ڄار

اوکي هو ٿو ڇو ٿا ڪار

اوت ۽۔ جو منمڪه نام کان رهس وڃي ٿو، سو هم ٿري ٿو
وڃي ٿو. هو ڪا ڏندا ڪائي ٿو ۽ گهڻا ڏک ٿو ٿوي.

(۴) آهي ڪر ٿا ڏيو ٿو

نانڪ نام پراپت هو

اوت ۽۔ سري گورو اورداس صاحب جن فرمائين ٿا ته پڙيو
ڄ جهنڪي نام ٿئي ٿو، انهي کي ئي نام روپي اڪند بڻدار جي
ٿي ٿي.

ارت :- هي ڀاني ! جيڪو هن من کي کوجيندو، سو نام روپي خزانو پائيندو. ”من جيتي جڳ جيت.“ [سري جپ صاحب پوڙي (۲۸)]

(۲) مَوَلُ موهر ڪري ڪرتي جڳ اُڀائڻا
مَمَتا لاءِ پير پو لائڻا

ارت :- اڳيان، جو مَوَلُ يا منڍ موهر جو آهي، سو بنائي، ڪرتار جڳت پيدا ڪيو آهي. ممتا جي ڪري، جيون ڪي پير من ۾ پلايو اٿس.

(۳) اَسُ من تي، سڀ پند پراڻا
من ڪي ويچار، حڪم پڇهر سماڻا

ارت :- هن من روپي پرماتما کان ئي پيران ۽ سروي پيدا ٿيل آهن. (من حقيقت ڪري پرماتما جو روپ آهي. ”اي من، تون جو روپ سروي هجي، اپنا مَوَلُ پڇاڻ.) انهي من سان ويچار ڪرڻ سان، حڪم ڪي سمجهي، انسان ايشور ۾ سمائجي سگهي ٿو. [پند = سروي. پراڻا = پراڻ.]

(۴) ڪرم هوويءَ، گور ڪرپا ڪري
اير من جاگي، اَسُ من ڪي دڙا مري

ارت :- جيڪڏهن جيو جا چڱا ڪرم يعني پورب ڪرم آهن ته هن تي گوروءَ جي ڪرپا درشتي ٿئي ٿي. هيءُ من، جو اڳيان جي ننڊ ۾ سٽل آهي، سو جڏهن جاڳي ٿو تڏهن انجي بياني ناس ٿي ٿئي. [ڪرم = چڱا ڪرم. دڙا = بياني.]

(۵) من ڪا سڀا، سدا بئراڪي
سڀ مڀر وڙسي، آئيٽ اُتراڪي

راڳ پيرء مڪلا تيڃا شبد (۴)

هيءَ تن من پريوءَ لاءِ ٿي آهي

(۱) مي ڪامل، ميرا ڪنٺ ڪرتار

جيها ڪرائي، تيها ڪري سينگار

اڙت:- سري گورو امر داس صاحب جن چون ٿا ته مان
آهيان هڪ جيو روپي استريءَ منهنجو پيار ڪرتار (ايشور) آهي.
جهڙو سينگار مونکي پاڻ ڪرائي ٿو، اهڙي ڪريان ٿي.

جان ٿس پاويءَ، ٿان ڪري ڀوڳ

تن من ساڄي صاحب جوڳ (ڪ رها)

اڙت:- جڏهين سڄو شڪيو ان پرماتما کي وٺي ٿو، تڏهين
هو ڀوڳ ڪري ٿو يعني جيو جو پاڻ سان ميلاپ ڪري ٿو. هيءُ
تن من توڙي من ساڄي صاحب جي لاءِ ئي آهي. [جوڳ = لاءِ،
واسطي].

(۲) اُسٿ ٺندا، ڪري ڪئا ڪوئي

جا آبي ورتي اڪو سوئي

اڙت:- جڏهين هو هڪڙوئي سڀ ۾ ورهجي ٿو ته پوءِ ساراهه
يا گلا ڪري، جيو ڇا ڪندو؟

(۳) گور پرسادي، پرم ڪسائي

مڏي ڏيئال، پنڇر شبد وڄائي

اڙت:- گورو جي ڪرپا سان، پرينءَ جي ڪشش يا چڪ ٿي
ٿي يعني پريو پاڻ ڏانهن گهرائي ٿو. پوءِ ديالو پرماتما سان ملڻ
ڪري، دسوين دٿار ۾ جي پنڇر شبد وڄن ٿا، تن جي سوچهي
پوي ٿي. [ڪسائي = ڪشش يا چڪ. وڄائي = وڄن ٿا].

ਅਰਥ :- ਹੀ ਦੇ ਨਿਯੋਗ ਸਰਨੋ ਪ੍ਰਮਾਣਾ ਜੋ ਬਾਇਲ ਆਨ, ਜੋ ਕਨ ਮ
ਨਾਸ ਨੋ ਨੀ. ਅਨ ਕੀ ਨਾਸ. ਸਕਰੁ ਮ. ਅਬੂਰ ਕੀ ਰਾਮ ਨੀ ਨੋ ਨੀ ਲੀ.

(੩) ਕੋ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਅਕੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਕਾਨਿਆ

ਗੁਰੁ ਕਰਪਾ ਤੀ, ਪ੍ਰਮ ਪਦ ਪਾਨਿਆ

ਅਰਥ :- ਨ ਪਾਤ੍ਰ ਨਾ ਕਰੀ, ਹੀ ਦੇ ਅਕੇ ਕੇਲ ਰਾਮ ਆਨ, ਜੋ
ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਰਪਾ ਸਾਨ ਨੀ ਜੋ ਪ੍ਰਮ (ਰਾਮ) ਪਦ ਪਾਨੀ ਸਕੀ ਨੋ.

ਪ੍ਰਮਾਣ :- "ਗੁਰੁ ਕਰਪਾ ਤੀ ਸੰਤ ਪਿਤਾ, ਨਾਨਕੇ ਮਨ ਪ੍ਰਕਾਸ."

(੪) ਕੇਸ਼ ਨਾਨਕੇ, ਮਾਰ ਚਿਹਾਲੀ ਸੁਭ

ਅਨਿਸ ਪ੍ਰਾਣ, ਪ੍ਰਮ ਨੋ ਪ੍ਰਾਣ ਕੋ.

ਅਰਥ :- ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰ ਨਾਮ ਜੋ ਪ੍ਰਮਾਣ ਨਾ ਨੋ ਮਾਰੁ ਆਨ
ਜੇਸਾਰੁ ਵਾਰੁ, ਆਨ ਨੀ ਅਕੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਆਨ. (ਪ੍ਰਮਾਣ :- "ਮਾਤ੍ਰ ਰਾਮ
ਅਕੇ ਆਪ - ਮਾਨਕ ਨੀ ਕੇਸ਼ ਨਾਨਕੇ ਸਕੀ ਸਾਬ). (ਆ
ਅਕੇਸ਼ ਨਾਮ ਕੋ ਸਕੀ ਨੋ ਨੋ ਆਨ ਪ੍ਰਮ ਨੋ ਪ੍ਰਾਣ ਕੋ.

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੩

ਮੈ ਕਾਮਣਿ ਮੇਰਾ ਕੰਤੁ ਕਰਤਾਰੁ ॥ ਜੇਹਾ ਕਰਾਏ ਤੇਹਾ ਕਰੀ
ਸੀਗਾਰੁ ॥੧॥ ਜਾਂ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਾਂ ਕਰੇ ਭੋਗੁ ॥ ਤਨੁ ਮਨੁ ਸਾਚੇ ਸਾਹਿਬ
ਜੇਗੁ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਉਸਤਤਿ ਨਿੰਦਾ ਕਰੇ ਕਿਆ ਕੋਈ ॥ ਜਾਂ ਆਪੇ
ਵਰਤੈ ਏਕੋ ਸੋਈ ॥੨॥ ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਪਿਰਮ ਕਸਾਈ ॥ ਮਿਲਉਗੀ
ਦਇਆਲ ਪੰਚ ਸਬਦ ਵਜਾਈ ॥੩॥ ਭਨਤਿ ਨਾਨਕੁ ਕਰੇ ਕਿਆ
ਕੋਇ ॥ ਜਿਸਨੋ ਆਪਿ ਮਿਲਾਵੈ ਸੋਇ ॥੪॥੪॥

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੩

ਜਾਕਉ ਰਾਖੈ ਅਪਣੀ ਸਰਣਾਈ ॥ ਸਾਚੇ ਲਾਗੈ ਸਾਚਾ ਫਲੁ
ਪਾਈ ॥ ੧ ॥ ਰੇ ਜਨ ਕੈ ਸਿਉ ਕਰਹੁ ਪੁਕਾਰਾ ॥ ਹੁਕਮੇ ਹੋਆ ਹੁਕਮੇ
ਵਰਤਾਰਾ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਏਹੁ ਆਕਾਰੁ ਤੇਰਾ ਹੈ ਧਾਰਾ ॥ ਖਿਨ ਮਹਿ
ਬਿਨਸੈ ਕਰਤ ਨ ਲਾਗੈ ਬਾਰਾ ॥ ੨ ॥ ਕਰਿ ਪ੍ਰਸਾਦੁ ਇਕੁ ਖੇਲੁ
ਦਿਖਾਇਆ ॥ ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਪਰਮ ਪਦੁ ਪਾਇਆ ॥ ੩ ॥ ਕਹਤ
ਨਾਨਕੁ ਮਾਰਿ ਜੀਵਾਲੇ ਸੋਇ ॥ ਐਸਾ ਬੁਝਹੁ ਭਰਮਿ ਨ ਭੁਲਹੁ ਕੋਇ
॥ ੪ ॥ ੩ ॥

راڳ پيرؤ مڪلا تيجا شبد (۳)

”حُكْمِے اَنْدَرِ سَيِّكُو، بَاہِرِ حُكْمِ نہ كُوء“

[سري چپ صاحب]

(۱) جَاكُئِ رَاكِي اَپُٹِي سَرَنَائِي

ساچي لاگي ساچا قُل پائي

ارت :- جنهن کي اڙيؤ پنهنجي سرڻ ۾ رکي وٺي ٿو، سو
سڄي گورداء کي لڳي، سڄو نام دويي قُل پائي ٿو.

ري جن کي سَنُ ڪَرم پُڪارا

حُڪمي هونَا حُڪمي وَرَتارا (۱ڪ رما)

ارت :- هي پائي ! ڪنهن کي ٿو پڪار ڪرين ؟ ڇو ته ٻر ماڻها
جي حڪم سان پندا ٿيو آهين ؟ ان جي حڪم سان ئي تنهنجو
ورثو سنسار ۾ ٿئي ٿو، تنهنڪري تنهنجو دک وغيره ٻر ماڻها
کان سواءِ ڪير ٻڌندو ؟

(۲) اِيہ آڪار، تيرا هي ڌارا

ڪن مہر بنسي، ڪرت نہ لاگي بارا

(۲) سو جاگي، جس سڳورو ملي

پنجه دوت اوڻ، وس گت ڪري

اوت ۽ سوئي جاڳي ٿو، خنهن کي سڳورو ملي ٿو ۽ پنجن
دولن، ڪار، ڪروڙ، اوب، موڙ ۽ اهنڪار ڪسي اهوئي وس
ڪري ٿو.

(۳) سو جاگي، جو تڻ ويڇاري

آپ مري، آورا ٻه ماري

اوت ۽ اهوئي سڳاه آهي جو ٽن ٻه (ٻه مالها) جو
ويچار ڪري ٿو. پاڻ ماري هلي ٿو ۽ ٻن کي ڏک ٿو رسائي.

(۴) سو جاگي، جو اڪو ڄاڻي

پر ڪٿڻ چوڻي، تڻ ڀڄائي

اوت ۽ اهوئي جاڳي ٿو جو هڪ ٻه مالها کي ڄاڻي ٿو ۽ ٻن
جي (ٻه ڪرڻ) خوشامد ڇڏي، ٽن (ايشور) کي سڃاڻي ٿو.

(۵) ڇه ورتا ويڇه، جاگي ڪو

ڄمي ڪالي تي، ڇوڙي سو

اوت ۽ چئن ٽي روڻ ۾ ڪو ورتي آهي جو سڳاه رهي ٿو
۽ اهوئي هر ڪال کان چٽل آهي.

(۶) ڪٽ ٿاڪ جن جاگي سو

ڪنان آڻجن جاگي ٻيڙي دو

اوت ۽ سري ڪورو امرديو جن چرن ٿا ۽ اهوئي سڳاه آهي،
جهنهي ٻڏي ۽ روڻي ٻيڙن ۾، ڪيان هو سڙو آهي. [اڃن = سڙو].

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੩

ਜੋਗੀ ਗ੍ਰਿਹੀ ਪੰਡਿਤ ਭੇਖ ਧਾਰੀ ॥ ਏ ਸੂਤੇ ਅਪਣੈ ਅਹੰਕਾਰੀ
॥ ੧ ॥ ਮਾਇਆ ਮਦਿ ਮਾਤਾ ਰਹਿਆ ਸੋਇ ॥ ਜਾਗਤੁ ਰਹੈ ਨ ਮੂਸੈ
ਕੋਇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸੋ ਜਾਗੈ ਜਿਸੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ॥ ਪੰਚ ਦੂਤ
ਓਹੁ ਵਸਗਤਿ ਕਰੈ ॥ ੨ ॥ ਸੋ ਜਾਗੈ ਜੋ ਤਤੁ ਬੀਚਾਰੈ ॥ ਆਪਿ ਮਰੈ
ਅਵਰਾ ਨਹ ਮਾਰੈ ॥ ੩ ॥ ਸੋ ਜਾਗੈ ਜੋ ਏਕੋ ਜਾਣੈ ॥ ਪਰ ਕਿਰਤਿ
ਛੋਡੈ ਤਤੁ ਪਛਾਣੈ ॥ ੪ ॥ ਚਹੁ ਵਰਨਾ ਵਿਚਿ ਜਾਗੈ ਕੋਇ ॥ ਜਮੈ ਕਾਲੈ
ਤੇ ਛੂਟੈ ਸੋਇ ॥ ੫ ॥ ਕਹਤ ਨਾਨਕ ਜਨੁ ਜਾਗੈ ਸੋਇ ॥ ਗਿਆਨ
ਅੰਜਨੁ ਜਾਕੀ ਨੇਤ੍ਰੀ ਹੋਇ ॥ ੬ ॥ ੨ ॥

੨। ੴ ਪ੍ਰਸੰਨ੍ਹ ਮਹਲਾ ਤਿਜਾ ਸ਼ਬਦ (੨)

غافل کیر آهَن ۽ سجاگ کیر آهَن؟

(۱) جوکي گِرهِي پَنَدِت پيکَ ڌاري

اي سُوڌي آهَنڪاري

ارت :- جوکي، گِرهستي، پَنَدِت ۽ پيکَ ڌاري پنهنجي

اهنڪار جي ڪري اڳيان روپي نند ۾ سمهيا پيا آهن.

مَائِنا مَدِ مائِنا، رَهْنا سوء

جاگَرت رَهِي، نَ مَوَسِي ڪو (اڪ رها)

ارت :- جيڪي مائِنا جي نشي ۾ رتا پيا آهن، سي رهجي

وڃن ٿا يعني ڀرمانا سان نه ٿا ملن. جيڪي جاگيل (خبردار)

دهن ٿا، سي ڪڏهين نه ٿا مَسَن يعني اهي ڀرمانا کي ٻائين ٿا

(ڀاڙو - جن کي اڳيان روپي نند نه آهي، سي ٺڪجن نه ٿا).

اوت :- هڪڙيءَ ٿي مٽيءَ مان، هيءُ سڄو سنسار ٻڌل آهي.
ڪنڀار (ايشور) ائين ڪن مان ڀانڊا (جيو) جوڙيا يا ڪوڙيا آهن.
پرمان :- ”ڪماري ايڪڙ مائي ڪوٺڙي، ٻه ٻڏ ٻائي لائي
ڪاڏو مٺو موتي مڪتال، ڪاڏو ٻڌا لڪائي.“

[راڳ، آسا سري ڪبير جي شبد (۱۶)]

جنهنجو اوت آهي ته ڪبير هڪڙي مٽي جا ٻوهي آهي
نهن مان ڪوٺن ٿي قسمن جا ٿانو تيار ڪيا اٿس. (ڀاو- ايشور
ساڳين پنجن ٿن مان سڀ جيو جنم ٻڌا ڪيا آهن، پر سڀ ڪنهن
جو رنگ ۽ سڀاءُ نرالو نرالو وڪرو اٿس). ڪن ڪسي (ڪنن روپي)
موتن جي ماڻها ٿي اٿس ۽ ڪن ۾ اوکڻ روپي روڳ لڳائي
ڇڏيا اٿس.

(۲) پنجه قٽ مل ڏيئي ڪا آڪارا

گهٽ وڌ ڪو ڪري پيچارا

اوت :- پنج ٿن ملي، هيءُ آڪار ٻنائين ٿا يعني هي روپ
پنجن ٿن مان ٺهيل آهي (ڀاو- رومانما پنج ٿن ڪڍي، هيءُ جيو
ٻايا آهن). ڪوبه ويچارڻ ڏسي نه ٿو پنجن ٿن مان گهٽ
وڌ ڪجهه نه آهي.

(۵) ڪهٽ ٿانڪ اهر چيئر، ڪرم ٻنڌ ڌوئي

ڀن ستيگور پيٽي، مڪت نه ڌوئي.

اوت :- سري ڳورو امر ديو جن فرمائين ٿا ته هيءُ جيو ڪرم
۾ ٻڌل رهي ٿو. ستگور جي ملڻ کانسواءِ مڪتيءَ جو دوازو ٿو
ٻائي سگهي. [ڪرم ٻنڌ = ڪرم ۾ ٻڌل. پيٽي = ملڻ.]

ਤਤੁ ਮਿਲਿ ਦੇਹੀ ਕਾ ਆਕਾਰਾ ॥ ਘਟਿ ਵਧਿ ਕੇ ਕਰੈ ਬੀਚਾਰਾ ॥ ੪ ॥
ਕਹਤੁ ਨਾਨਕ ਇਹ ਜੀਉ ਕਰਮ ਬੰਧੁ ਹੋਈ ॥ ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਭੇਟੇ
ਮੁਕਤਿ ਨ ਹੋਈ ॥ ੫ ॥ ੧ ॥

ਰਾਗ ਪਿਰੋ ਮਹਲਾ ਤਿਯਾ ਗੋਰ ਪੈਲਾ ਸ਼ਬਦ (੧)

ਇਕ ਆਨਕਾਰ ਸੇਤ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦ

ਭਾਤ ਪਾਤ ਜੋ ਗੋਰਿ ਨ ਕਰੇ

(੧) ਭਾਤ ਕਾ ਗੋਰ, ਨੇ ਕਰਿਐ ਕੋਈ

ਪ੍ਰੇਮ ਬੰਦੀ, ਸੋ ਪ੍ਰਾਹਮੁ ਹੋਈ

ਅਰਥ :- ਹੀ ਪਾਈ ! ਭਾਤ ਪਾਤ ਜੋ ਅਨਕਾਰ ਯਾ ਆਮਾਨ ਕਨੇਕੀ
ਨੇ ਕਰੁ ਜਗਾਨੀ, ਅਹੁਣੀ ਪ੍ਰੇਮੁ ਆਈ, ਜੋ ਪ੍ਰੇਮ (ਪ੍ਰੇਮਾ) ਕੀ
ਸਿਧਾਈ ਭੋ. [ਬੰਦੀ = ਸਿਧਾਈ.]

ਭਾਤ ਕਾ ਗੋਰ ਨੇ ਕਰੇ, ਮੁਰਕੇ ਗੁਰਾਰਾ

ਅਸ ਗੋਰੁ ਤੀ ਚਾਹਿ ਪੈਤੁ ਉਕਾਰਾ (੧ ਕ ਰਾ)

ਅਰਥ :- ਹੀ ਮੁਰਕੇ ਅਧਾਰ ! ਭਾਤ ਪਾਤ ਜੋ ਅਮਾਨ ਨੇ ਕਰੇ
ਅਹੁਣੀ ਆਮਾਨ ਜੀ ਕਰੀ, ਪਿਆ ਪ੍ਰੇਮੁ ਉਕਾਰ ਪੈਦਾ ਤੈਨਾ.

(੨) ਚਾਰੀ ਭਰਨ ਆਕੀ ਸੇ ਕੋਈ

ਪ੍ਰੇਮ ਬੰਦੁ ਤੀ ਸੇ ਆਪਿ ਹੋਈ

ਅਰਥ :- ਹੀ ਪ੍ਰੇਮ ! ਸਿਕੋ ਚੋਈ ਭੋ ਚਾਰ ਭਰਨ ਆਨ. ਹੀ
ਪ੍ਰੇਮ ! ਪ੍ਰੇਮਾ ਜੀ ਪ੍ਰੇਮ ਮਾਨ ਸੇ ਅਪਿ ਤੈਨੀ. [ਬੰਦ = ਪ੍ਰੇਮ.]

(੩) ਮਾਨੀ ਇਕੇ ਸਕਲ ਸੰਸਾਰਾ

ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮ

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੧

ਜਗਨ ਹੋਮ ਪੁੰਨ ਤਪ ਪੂਜਾ ਦੇਹ ਦੁਖੀ ਨਿਤ ਦੁਖ ਸਹੈ ॥
ਰਾਮ ਨਾਮ ਬਿਨੁ ਮੁਕਤਿ ਨ ਪਾਵਸਿ ਮੁਕਤਿ ਨਾਮਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਲਹੈ ॥ ੧ ॥
ਰਾਮ ਨਾਮ ਬਿਨੁ ਬਿਰਥੇ ਜਗਿ ਜਨਮਾ ॥ ਬਿਖੁ ਖਾਵੈ ਬਿਖੁ
ਬੋਲੀ ਬੋਲੈ ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਨਿਹਛਲੁ ਮਰਿ ਭ੍ਰਮਨਾ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥
ਪੁਸਤਕ ਪਾਠ ਬਿਆਕਰਣ ਵਖਾਣੈ ਸੰਧਿਆ ਕਰਮ ਤਿਕਾਲ ਕਰੈ ॥
ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਸਬਦ ਮੁਕਤਿ ਕਹਾ ਪ੍ਰਾਣੀ ਰਾਮ ਨਾਮ ਬਿਨੁ ਉਰਬਿ ਮਰੈ ॥ ੨ ॥
ਭੰਡ ਕਮੰਡਲ ਸਿਖਾ ਸੂਤੁ ਧੋਤੀ ਤੀਰਥ ਗਵਨੁ ਅਤਿ ਭ੍ਰਮਨੁ
ਕਰੈ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਬਿਨੁ ਸਾਂਤਿ ਨ ਆਵੈ ਜਪਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਸੁ
ਪਾਰਿ ਪਰੈ ॥ ੩ ॥ ਜਟਾ ਮੁਕਟੁ ਤਨਿ ਭਸਮ ਲਗਾਈ ਬਸਤੁ ਛੋਡਿ
ਤਨਿ ਨਗਨੁ ਭਇਆ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਬਿਨੁ ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਨ ਆਵੈ ਕਿਰਤ
ਕੈ ਬਾਂਧੈ ਭੋਖੁ ਭਇਆ ॥ ੪ ॥ ਜੇਤੇ ਜੀਅ ਜੰਤ ਜਲਿ ਬਲਿ ਮਹੀਅਲਿ
ਜੜੁ ਕੜੁ ਤੂ ਸਰਬ ਜੀਆ ॥ ਗੁਰ ਪਰਸਾਦਿ ਰਾਖਿ ਲੇ ਜਨ ਕਉ ਹਰਿ
ਰਸੁ ਨਾਨਕ ਬੋਲਿ ਪੀਆ ॥ ੫ ॥ ੧ ॥ ੮ ॥

ਰਾਗ ਪੈਰੋ ਮਹਲਾ ਪਿੱਲਾ ਸ਼ਹਿਦ (੮)

ਕਰਮ ਕਾਲਬਾਜ਼ਾ ਕਮ ਆਬਾ ਆਨ . ਕਿਯੋਲ ਨਾਮ ਨੀ ਨਾਰਨਦ .
ਅੰਨਕਾਬ . ਜਨ ਮਹਾ ਸੁੰਦਰ ਸ਼ਹਿਦ ਸਰੀ ਕੋਰੋ . ਅੰਨਕਾਬ
ਜਨ ਦੇ ਪੰਦਤ ਸਾਨ ਬਚਤ ਕੰਦੀ ਕਿਸ ਪਤਾਓ ਤੇ ਰਿਕਮ .
ਦੂਰ . ਰੋਤ . ਪੋਜਾ . ਪਿਆ ਕਰਮ ਕਾਲਬਾਜ਼ਾ ਕਮ ਆਬਾ ਆਨ . ਕਿਯੋਲ
ਨਾਮ ਨੀ ਕਰੀ ਜੀਓ ਮੁਕਤੀ ਚਾਲ ਕਰੀ ਸਕੰਦੋ :-

(੧) ਜੰਗਨ ਦੂਰ ਪੰਨ ਤਪ ਪੂਜਾ ਦੇਹ ਦੁਖੀ ਨਿਤ ਦੁਖ ਸਹੈ

ਰਾਮ ਨਾਮ ਬਿਨੁ ਮੁਕਤਿ ਨ ਪਾਵਸਿ ਮੁਕਤਿ ਨਾਮਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਲਹੈ

ਅਰਥ :- ਰਿਕਮ . ਦੂਰ . ਪੰਨ . ਪੂਜਾ . ਦੇਹ . ਦੁਖੀ . ਨਿਤ . ਦੁਖ . ਸਹੈ .

ਕੀ ਲੇਖ ਲੇਖੀ ਕਰਾਓ . ਅਰਥ :- ਰਿਕਮ . ਦੂਰ . ਪੰਨ . ਪੂਜਾ . ਦੇਹ . ਦੁਖੀ . ਨਿਤ . ਦੁਖ . ਸਹੈ .

ارت :- هي منهنجا من! رام جي ڀڳتيءَ ۾ چٽ لاءِ. گورو
ي مک دٿارن، رام نام جو هڙدي ۾ چٽ ڪر ٿو گيان يا سانت
ن سڙوڻ ۾ سماجي وڃين. [سهج = گيان. گهر = سڙوڻ.]

(۲) پرم پيد پٽ ڪٿي نه چوٿيس، آوت جات نه جاني

بن هر نام ڪو مڪت نه پاويس، ڏوڀ مٿي بن پاني
ارت :- واهگورو جي نام کان سواءِ، پرم ۽ جنم هر ڳ جو ڀڙ،

ڪڏهين نٿو ناس ٿئي ۽ نڪو ڄيو مڪتي ٿو حاصل ڪري سگهي.
پر بنا پاڻيءَ ٻڏي مري ٿو يعني وڃين ۽ لڳي اڃا به جنم وڃائي ٿو.

(۳) ڏنڌا ڪرت سگلي پٽ ڪو وڃن، پرم نه مٿس گوارا

بن گور سبد مڪت ٿئي ڪٿي، آندلي ڏنڌ پسارا

ارت :- هي گنوار! دنيوي ڏنڌا ڪري ڪري، پنهنجي سموري

پٽ وڃائي رهيو آهين ۽ پرم دور نٿو ڪري سگهين. تنهنڪري

هي انڌا، تون جو دنيوي ڏنڌن جا پسارا ڪري رهيو آهين،

سو گورو جي شبد کان سواءِ، مڪتي ڪڏهين به ڪين پائي سگهند ٿا.

[گوارا = گنوار، بي عقل. ڏنڌ پسارا = دنيوي ڏنڌن جا پسارا.]

(۴) اڪل ٿر لڄن سٿ من مالٽا، منهي تي من موٽا

آنٺر ٻاهر اڳو ڄاڻا، لاک آوڙ نه ڏوٽا.

ارت :- سري گورو نانڪ صاحب فرمائين ٿا ته ڪل کان رهي

پروا نٿا سان، من ڪڏهين راضي ٿئي ٿو، ٿڏهين من سڙوڻ جي

اندر ئي مري وڃي ٿو ۽ اندر ٻاهر اهو هڪڙو ئي واهگورو، ڄيو

سمجهي ٿو، جنهنڪري ٻئي ڪنهن کي نٿو سڃاڻي. [اڪل =

ڪل کان رهي. لڄن = ميا جي سُر مي بنا، واهگورو. مالٽا =

راضي ٿئي ٿو.]

سو جن ائسا مپي من پاوي
آپ مار آڙنپر راتا، کور کي کار ڪماوي

(۱ڪ رهاو)

اڻٺ:- سري گورو نانڪ صاحب فرمائين ٿا ته اهڙو ئي سچو
شيوڪ منهنجي من کي وٺي ٿو ۽ اهو ئي آڀا پاء ماري، اڙنپر پرمانا
کي پرڻم ڪري ٿو ۽ گورو ۽ جي شيوا ڪمائي ٿو. [اڙنپر = پري
کان پري (پرمانا).]

(۲) اُنترِ ٻاهرِ پرڳرِ نرنجن، آءِ پرڳرِ آءِ سو

گهٽ گهٽ اُنترِ سربِ نرنترِ، رو رهئا سچو ويسو

اڻٺ:- آءِ پرڳر، نرنجن پرمانا اندر، ٻاهر، گهٽ گهٽ ۾ ۽
ساري برهمند ۾ جو اڪ دس ٿي ڪري رهي رهيو آهي، تنهن
کي اهو سچو شيوڪ نمسڪار ڪري ٿو. [آءِ سو = نمسڪار
ڪري ٿو. نرنتر = اڪ دس ٿي ڪري.]

(۳) ساڄي رتي سچي اُنموتِ جيو، مِٿئا ميلُ نه رائي

نرمِلُ نامِ اُنموتِ، سبِڊ رتي پٽِ پاڻي

اڻٺ:- جو سچو روپ واهگورو ۽ ۾ نل آهي، سو نسجي ڪري
اموتِ روپي نام اُچاري ٿو ۽ ان جي زبان ۾ ڪوڙ بولڻ جي ميل
هڪ اُهر جي داڻي جيتري به نٿي رهي. اهو پرڻ نرمِل ۽ اموتِ
روپي نام جو دس چڪي ٿو، جنهنڪري شبد سان رچي عزت پاڻي
ٿو. [ميل نه رائي = جوڻ هڪ اُهر جي داڻي جيتري به نه آهي.]

(۴) گُٺي گُٺي ميل لاهي پاوَس، گورمڪِ لامِ وڏائي

سگلي دؤرِ مِٿي گور شيوا، نانڪ نامِ سڪائي.

اڻٺ:- اهو شيوڪ گڙوان سنٿن سان ملي، گڻن حاصل ڪرڻ
ڪري، نام جو فائدو پاڻي ٿو ۽ گورمڪ ٿي، نام جي وڏائي پراپت

اوتڀر ٿي ڪوئي مع وارا ۽ گيان کان وهڪ انسان! سواسن
روبي مول، اجايو ڪوئي جيڏيش، پوء نام روپي لاپ ڪٿان پائيندين
يا ڪيئن پائيندين؟ جنهن ڀر، ڪوڙو ۽ هي اڀڻيش سان، دام جو
وس چڪيو آهي، سوئي سڄو سروي مالڪ ۾ اعتبار وارو ٿيو.
[مول = سواسن روپي موڙي. ٻڌڻي = اعتبار وارو ٿيو.]

ਭੈਰੋ ਮਹਲਾ ੧

ਗੁਰ ਕੈ ਸੰਗਿ ਰਹੈ ਦਿਨ ਰਾਤੀ ਰਾਮੁ ਰਸਨਿ ਰੰਗਿ ਰਾਤਾ ॥
ਅਵਰੁ ਨ ਜਾਣਸਿ ਸਬਦੁ ਪਛਾਣਸਿ ਅੰਤਰਿ ਜਾਣਿ ਪਛਾਤਾ ॥ ੧ ॥ ਸੋ
ਜਨੁ ਐਸਾ ਮੈ ਮਨਿ ਭਾਵੈ ॥ ਆਪੁ ਮਾਰਿ ਅਪਰੰਪਰਿ ਰਾਤਾ ਗੁਰ ਕੀ
ਕਾਰ ਕਮਾਵੈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਅੰਤਰਿ ਬਾਹਰਿ ਪੁਰਖੁ ਨਿਰੰਜਨੁ
ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਆਦੇਸੋ ॥ ਘਟ ਘਟ ਅੰਤਰਿ ਸਰਬ ਨਿਰੰਤਰਿ ਰਵਿ
ਰਹਿਆ ਸਚੁ ਵੇਸੋ ॥ ੨ ॥ ਸਾਚਿ ਰਤੇ ਸਚੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਜਿਹਵਾ ਮਿਥਿਆ
ਮੈਲੁ ਨ ਰਾਈ ॥ ਨਿਰਮਲ ਨਾਮੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਰਸੁ ਚਾਖਿਆ ਸਬਦਿ ਰਤੇ
ਪਤਿ ਪਾਈ ॥ ੩ ॥ ਗੁਣੀ ਗੁਣੀ ਮਿਲਿ ਲਾਹਾ ਪਾਵਸਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮਿ
ਵਡਾਈ ॥ ਸਗਲੇ ਦੁਖ ਮਿਟਹਿ ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਸਖਾਈ
॥ ੪ ॥ ੫ ॥ ੬ ॥

رابع پیرز محلا پہلا شبہ (۶)

گور شیوکھی رہٹی، بابت

(۱) گور کی سنکھ دھی دین رانی، رام رسن ونکھ رانا

اور نہ جاٹس، شبد پچاٹس، آنتر جاٹ پچاتا

اڙت ۽ سڄو شيوڪ اهو آهي، جو ڪوروءَ جي سنگ ۾ ٺهين رات رهي ڪري، وسنا سان رام نام جو چاپ ڪري، برسير ۾ رنگي وڃي ٿو. هو ٻئي ڪنهن کي ٿو پڇائي، پر شمد (ڪوروءَ جي اُپديش) کي سمجهي ٿو ۽ اندر ۾ ئي ٺهين، بچ سرورپ کي ساڪيات آئي پسي ٿو. [رام وس رنگ راتا = زنان سان رام نام جو چاپ ڪري، برسير ۾ رنگي وڃي ٿو. پڇاڻس = سڃاڻي ٿو.]

ارت:- هي منهنجا من! بد ته جنهن جي ڀاري ڏک کان
 ڪيئن چوڻ ڪارو پائيندين؟ سنسار ۾ تون ڇا ڪئي آئين ۽ ڇا ڪئي
 ويندين؟ سڀني ڪنن يا اڳڪارن جو ڪوڙ وارو، جو رام آهي،
 تنهن کي تون ڇپ [ڀاري = ڏکيا. گل ڪاري = گلن يا اڳڪارن
 جو ڪوڙ وارو].

(۲) اَوَدَن ڪَوَل مَنَمَڪَ مَت ڏوڃي، مَن اَنڌِي سِر ڏَنڌا
 ڪال ڀڪال سدا سِر نيري، بِن ٺاوي گل ڦَنڌا

ارت:- هي منمڪ! تنهنجو ڪنول روپي هر دو اونڌو آهي
 يعني ايشور کان بيمڪ آهين ۽ مٿ ۾ ٽچ ٿي ويئي آئيئي؛ هي
 انڌي من وارا، تون سر تي ڏنڊون ڏنڊن جو گهڙو بار وجهي
 رهيو آهين، تنهن ڪري نام کان سواءِ، تنهنجي سر تي جنم مرڻ
 جي ڦاهي هروقت سوار آهي يعني نام کان سواءِ جونين جي ڦاهي
 تنهنجي گلي ۾ پيئي آهي. [اَوَدَن = اونڌو. ڏوڃي = ٽچ، نيچو.
 ڪال = موت. ڀڪال = جنم. گل = گلي ۾. ڦَنڌا = ڦاسي، ڦاهي.]

(۳) ڏَگري چال نِيتر ڦَن اَنڌلي، شَبَد سِرَت ٺِي پائي
 شاستر پيد ترِي ڳرل هي مائڻا، اَنڌل ڏَنڌ ڪَمائي

ارت:- هي جڳياسو! برت اوستا ۾ تنهنجي چال ايتي ٿي
 آهي يعني هلڻ ۾ ڪسڪين پيو، وري اڪيون به انڌيون ٿيون
 آئيئي ۽ شبد ۾ ڌيان رکڻ به نه ٿو وڃي. خود شاستر ۽ ويد به
 ائين ٿا چون ته هيءُ سنساري مايا، ٽن ڪنن واري ڦاسائيندڙ
 آهي؛ هي انڌا! تون ان هوندي به يعني ٻڌندي به رڳو ڏنڊون
 ڏنڌا پيو ڪمائين. [ڏَگري = ايتي. انڌلي = انڌيون. سِرَت =
 ڌيان. پائي = وڃي.]

(۴) ڪوٽو موڻ لاپ ڪَم پاويس، ڏَر مَت ڪِمان وِڊوڻي
 شَبَد پيچار رام رس ڇا ڪِما، ٺاڻڪ ساڄ پَٽِي.

بیرۀ مولا ۹

سگالي رۀنۀ سۀدز گالي ډاډۀ دینسۍ سنجال گادۀیا ॥
 څین پلۍ ځړی نډی پږۍ جانیا جینۀ دینۍ جگړۍ څپاۀیا ॥
 ۹ ॥ مڼ رۀ کړی څوٹس دۍ څاډی ॥ کړیا لۀ آدس کړیا
 لۀ جادس راک جپو گۍکارۍ ॥ ۹ ॥ رډی ॥ څوٹ کۍلۍ
 مڼمۍ مڼی څوٹ مڼی آڼی سیر پډا ॥ کالۍ څیکالۍ سدا
 سیر څوٹ څوٹ نډی گالی ډی ॥ ۲ ॥ ډگړی څال نۀ ډن
 آڼلۍ سبډ سږت نډی څاډی ॥ ساسږ څوٹ څوٹ څوٹ څوٹ
 آڼلۍ څوٹ کړیا ॥ ۳ ॥ څوٹ مۍلۍ لږۍ کړ څاډس دۍرمتی
 گړیاڼ څوٹ ॥ سبډ څوٹ راک راک څاډیا نڼک سږ
 پډی ॥ ۴ ॥ ۴ ॥ ۵ ॥

راکړ پيرء محلا پهلا شبد (۵)

هي هن ! تون كيئن ږو ساگر کان چنډين ؟

(۱) سگلي وړي سږت کړي ، دس جځال گوانا

کڼ پل کړي نډی ږو جځا ، جن راک جگړۀ آڼیا

اوس :- ساري حوالۍ دوی راک ، اکیان دوی لږ وځاو
 ټا اها موه یا اود یا دوی څاډی کلي ږو پډی اوس ږو اوس
 دوی ډنډن ، کڼ وځو جی جځال ږو وځاو ټا ږو شکتهوان
 ږو جنهن څو سارو ږو مالک وځو آڼی ، لڼ کي څو کڼ ، پل
 څو کړي ډ ډ ټا ډا کړو . [سگلي وړي = ساري حوالۍ دوی
 راک گوانا = وځاو ټا]

من دي ، کڼ چوټس څو پاري

کڼ لي آویس کڼ لي جویس ، راک څو کړ کاري

(اکړ ډا)

ڪمي آهي، تنهنڪري تون سواسن روپي موڙي، اجائي وٺڻ
ڪري وڃين ٿو يعني مري وڃين ٿو. [انڌلي = انڌا اڳيائي ڇيو.
چالي = وڃين ٿو. مڙل = سواسن روپي موڙي.]

(۲) جهوا رنگه نهي ڌر راتي، جب ٻولي تب ٿيڪي
سنت جتا ڪي ٿندا وٽاپس،

پسو پئي ڪڍي جوهر نه ٿيڪي

اڙت :- هي ڀائي! جنهن پنهنجي زبان پرماتما جي پريم ۾ نه
رنگي آهي، سو خراب ٻول ٻولي ٿو ۽ ڏورن جهڙو ٿئي ٿو، پوءِ
هو ڪڏهين به چڱو نٿو ٿئي يعني سنتن جي ڪلا ڪرڻ ڪري
ڪيئن چڱو ٿيندو؟ [جهوا = زبان. ٿيڪي = خراب. رنگه =
پرماتما جو پريم. پسون = ڏورن جهڙو. نيڪي = چڱو.]

(۳) اُٺمڙت ڪا رس ورلي پائڻا، سٽگور ميل ملائي
جب لڳ سبڊ پيد نهي آڻا، تب لڳ ڪال سنٿائي

اڙت :- ڪي ورلا شخص نام جو اڙت رس پائين ٿا، جنڪي
سٽگورو پاڻ سان هلي، پوءِ پرماتما سان ملائي ٿو. جيسين گورو
جي اُپديش جو پيد نٿو سمجهي، اچي، تيسين جيو کي ڪال دک
ڏئي ٿو يعني تيسين کيس ڪال جو ڊپ هروقت رهي ٿو.
[پيد = ڳجهه. سنٿائي = دک ڏئي ٿو.]

(۴) آن ڪو ڌر گهر ڪهڙو نه ڄاڻيس، اڪو ڌر سچڻارا
گور پراساد پرم پڊ پائڻا، ٿانڪ ڪي وچارا.

اڙت :- سري گورو نانڪ صاحب جن داس پاڻ سان چون ٿا
ته جو پرش هڪ سچي واهگورو جي دروازي کان سواءِ، ٻئي
ڪنهن جو در نٿو ڄاڻي، يعني هڪ سچي پرماتما جو در پڇاڻي
ٿو. سوئي گورو جي ديا سان پرم پڊ پائي ٿو. [اُن ڪو در گهر =
پين جو در گهر. وچارا = ويچارو، مسڪين.]

ਪਾਇਆ ਜਗਿ ਆਇ ॥ ਰਾਮੁ ਰਿਦੈ ਨਹੀ ਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਚਾਲੇ ਮੂਲੁ
ਗਵਾਇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਿਹਵਾ ਰੰਗਿ ਨਹੀ ਹਰਿ ਰਾਤੀ ਜਬ ਬੋਲੈ
ਤਬ ਫੀਕੈ ॥ ਸੰਤ ਜਨਾ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਵਿਆਪਸਿ ਪਸੂ ਭਏ ਕਦੇ ਹੋਹਿ ਨ
ਨੀਕੈ ॥ ੨ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਾ ਰਸੁ ਵਿਰਲੀ ਪਾਇਆ ਸਤਿਗੁਰ ਮੇਲਿ
ਮਿਲਾਏ ॥ ਜਬਲਗੁ ਸਬਦ ਭੇਦੁ ਨਹੀ ਆਇਆ ਤਬਲਗੁ ਕਾਲੁ ਸੰਤਾਏ
॥ ੩ ॥ ਅਨ ਕੋ ਦਰੁ ਘਰੁ ਕਬਹੂ ਨ ਜਾਨਸਿ ਏਕੋ ਦਰੁ ਸਚਿਆਰਾ ॥
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦਿ ਪਰਮੁ ਪਦੁ ਪਾਇਆ ਨਾਨਕੁ ਕਹੈ ਵਿਚਾਰਾ ॥੪॥੩॥੪॥

ਰਾਗ ਪਿਰء محلا پہلا شبد (۴)

بديهي جي حالت

(۱) يُؤَلِّدِي جَالُ جَوْرُ كَرِكْسِي، تَجَا دِيهَ كَمَلَانِي

لِيَتْرِي ذُلِّي كَرَانِ بِيهِي بِيهِي، مَنَمِكِ لَامُ نَرِ جَالِي

ارمذ :- هي جملة بديهي و ليهي جال ذلکي، اتي،
المسوس واري لتي لي و بر همک کسکن بها يعني ذلن يا لذن
بها و جموي و سجي داه، کومالتي وحيثي لي. اکس لي ذلذ
جوهي ورو الی و کن برزا لي بها الشی لہ و منمک و ام نام
روبي اوکد (دوا) لکو چائیں یعنی ان سان بوبع بقو کولیں، حولی
حيالے جو مل مئصد آهي و الب ويلي سهاه لبندہ. [يُولَدِي
جال = ذلکي، اتي جال. چون = پير. کوم = همک. لپا = کل،
جموي. کملائي = کومالتي وحيثي لي. ليتري = اکيون. کون =
کن. بوري = برزا.]

أَلَدِي كَمَا بَانَا جِكِرَ آه

رَامُ رَدِي نَهِي كُورُ كِي شِيوَا، چَالِي مَوْلُ كُوَا

(اک دھان)

ارمذ :- هي الذا اکمالی حو! سنسار و اچي نو کورڈ لایب
پاؤ؟ نو رام نام جو شد لہ برباع کمو آهي و نہ سنگورو و جی شیوا

(੨) ਤਨ ਮੇਰ ਕਾਮ ਕਰੋ ਹੁੰ ਮਮਤਾ, ਕੰਨ ਪਿਰ ਆਤ ਪਾਰਿ
ਗੁਰਮੁਖਿ ਰਾਮ ਚੰਪੇ, ਦਸ ਰਸਨਾ, ਅਨ ਪਤਿ ਤਰ ਤਰਿ ਤਾਰਿ

ਅਰਥ :- ਤਨਹੰਜੀ ਤਨ ਮੇਰ ਕਾਮ ਕਰੋ, ਅਨਕਾਰ ਮਮਤਾ ਅਹੀ,
ਤਨਹੰ ਕਰਿ ਅਨਕਾਲ ਮੇਰੇ ਕਾਮ ਕਰੋ ਅਹੀ, ਦਸਨਾ ਦਨਾਨ
ਗੁਰੂ ਜੀ ਸਕਿਆ ਸਨ ਨਾਮ ਜਪ, ਤੇ ਨਹੀ ਪ੍ਰੇਮੀ ਦੁਖੀ ਪ੍ਰੇਮੀ ਮੇਰੇ
ਨਹੀ ਹੋਇਨ। (ਪਿਰ ਅਰਥ) ਹੀ ਪਾਤੀ ! ਗੁਰੂ ਦਨਾਨ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਿ,
ਦਸਨਾ ਸਨ ਰਾਮ ਜਪ, ਜਨਹੰ ਕਰਿ ਤਨ ਨਸਾਰ ਦੁਖੀ ਨਹੀ ਮਨ
ਤਰਿ ਪਾਰ ਪ੍ਰੇਮੀ।

(੩) ਪ੍ਰੇਰਿ ਕਰਨ ਚਲ ਪ੍ਰੇਰਿ ਹੋਇ, ਸ਼ਬਦ ਸੇਧ ਨੇਰਿ ਪ੍ਰੇਰਿ
ਜਨਮ ਪਦਾਰਥ ਮਨਮੁਖਿ ਹਾਰਨਾ, ਪ੍ਰੇਰਿ ਕਰਨ ਨੇਰਿ ਸੁਰਿ

ਅਰਥ :- ਹੀ ਸਾਨਿ ਜਾ ਸਨਾਰਿਆ ! ਤਨਹੰ, ਕੰਨ ਹਾਲੀ ਪ੍ਰੇਰਾ ਨਹੀ
ਪ੍ਰੇਰਾ ਅਨ, ਚਲ ਮੇਰੇ ਕਰਨ ਨਹੀ ਪ੍ਰੇਰਾ ਅਨਿ, ਸ਼ਬਦ ਦਨਾਨ ਸਰੂਪ ਜੀ
ਪ੍ਰੇਰਾ ਨਹੀ ਪ੍ਰੇਰਾ, ਹੀ ਮਨਮੁਖ ! ਅਨਕਾਰ ਪਦਾਰਥ ਜੇਹੋ ਮਨਮੁਖ ਜਨਮ
ਨਹੀ ਪ੍ਰੇਰਾ ਅਨਿ, ਜਾਕਾਰ ਨੇਰਾ ਅਨਿ ਜੀ ਅਨ ਕਰਿ, ਗੁਰੂ ਜੀ
ਪ੍ਰੇਰਾ ਨੇਰਾ ਅਨਿ, [ਪ੍ਰੇਰਾ = ਪ੍ਰੇਰਾ, ਕਰਨ = ਕੰਨ, ਹੋਇ =
ਗੇਤ, ਸੇਧ = ਸਰੂਪ]।

(੪) ਰਹਿ ਅਹਸ ਅਸ ਪ੍ਰੇਰਾ, ਸੇਧ ਨੇਰਾ ਪ੍ਰੇਰਾ
ਪ੍ਰੇਰਾ ਨੇਰਾ ਕੇ ਗੁਰਮੁਖਿ ਚੁੱਤਿ, ਰਾਮ ਨਾਮ ਨੇਰਾ ਲਾਗੀ।

ਅਰਥ :- ਹੀ ਜੀ ! ਅਨਹੰ ਜੀ ਜਨਮ ਸੁਖਾ ਅਹੀ, ਜੀ ਦਨਾਨ ਮੇਰੇ
ਮੇਰੇ ਅਨਾਸੀ ਰਹਨ ਨਾ ਅਨਾਸੀ ਨਹੀ ਸੇਧ ਮੇਰੇ ਅਨਾਸੀ ਨਾ ਅਨਾਸੀ ਸਰੂਪ
ਮੇਰੇ ਨਹੀ ਪ੍ਰੇਰਾ ਨਹੀ ਨਾ, ਸਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜਨ ਮਨਮੁਖ
ਨਾ ਮੇਰੇ ਗੁਰਮੁਖ, ਰਾਮ ਨਾਮ ਸਨ ਨੇਰਾ ਲਾਗੀ, ਪ੍ਰੇਰਾ ਮਨ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰੇਰਾ ਨਾ।

ਭੈਰਵ ਮਹਲਾ ੧

ਭੂਤੀ ਚਾਲ ਚਰਣ ਕਰ ਪਿਸਰੇ ਤੁਚਾ ਦੇਹ ਕੁਮਲਾਨੀ ॥ ਨੇਤ੍ਰੀ
ਪ੍ਰੇਰਿ ਕਰਨ ਭੇਦ ਬਰੇ ਮਨਮੁਖਿ ਨਾਮ ਨ ਜਾਨੀ ॥੧॥ ਅੰਪੁਲੇ ਕਿਆ

(۴) گورِ قیَمَنْ مارِ فَا شَبَدُ وِیچَارِئَا، قِی وِرَی سَنَسَارَا
نَانِکَ صَاحِبِ پَرِ پَرِ لَیطَا، سَچِ شَبَدِ نِستَارَا۔

اردت :- هن سنسار ۾ اهڙا ڪي ورلي آهن، جن گوروءَ جو
شيد وٺي، من ماريو آهي ۽ ان تي ويچار ڪيو اٿن. سري گورو
نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا ته اهڙا پوڻ سڄي شيد جي ڪري
پُرپور پرماتما ۽ سرويڙيڪ ديالو ۾ سمائجي وڃن ٿا ۽ سنسار ساگر
مان چوٽڪارو پائين ٿا. (پيو اردت). گورن جي سکيا وٺي، شيد
جو ويچار ڪرڻ سان من مري ٿو، پوءِ ايشور جو سڀ ۾ پُرپور ۽
وياڳ آهي، تنهن ۾ سڄي شيد ۾ سمائجڻ ڪري نشتار وٺي ٿو.

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੧

ਨੈਨੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਨਹੀ ਤਨੁ ਹੀਨਾ ਜਰਿ ਜੀਤਿਆ ਸਿਰਿ ਕਾਲੋ ॥
ਰੂਪੁ ਰੰਗੁ ਰਹਸੁ ਨਹੀ ਸਾਚਾ ਕਿਉ ਛੋਭੈ ਜਮ ਜਾਲੋ ॥ ੧ ॥ ਪ੍ਰਾਣੀ ਹਰਿ
ਜਪਿ ਜਨਮੁ ਗਇਓ ॥ ਸਾਚ ਸਬਦ ਬਿਨੁ ਕਬਹੂ ਨ ਛੂਟਸਿ ਬਿਰਥਾ
ਜਨਮੁ ਭਇਓ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਤਨ ਮਹਿ ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਹਉ ਮਮਤਾ
ਕਠਿਨ ਪੀਰ ਅਤਿ ਭਾਰੀ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਰਾਮ ਜਪਹੁ ਰਸੁ ਰਸਨਾ ਇਨ
ਬਿਧਿ ਤਰੁ ਤੂ ਤਾਰੀ ॥ ੨ ॥ ਬਹਰੇ ਕਰਨ ਅਕਲਿ ਭਈ ਹੋਛਾ ਸਬਦ
ਸਹਜੁ ਨਹੀ ਬੁਝਿਆ ॥ ਜਨਮੁ ਪਦਾਰਥੁ ਮਨਮੁਖਿ ਹਾਰਿਆ ਬਿਨੁ
ਗੁਰ ਅੰਧੁ ਨ ਸੁਝਿਆ ॥ ੩ ॥ ਰਹੈ ਉਦਾਸੁ ਆਸ ਨਿਰਾਸਾ ਸਹਜ
ਧਿਆਨਿ ਬੈਰਾਗੀ ॥ ਪ੍ਰਣਵਤਿ ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਛੂਟਸਿ ਰਾਮ ਨਾਮ
ਲਿਵ ਲਾਗੀ ॥ ੪ ॥ ੨ ॥ ੩ ॥

راگ پیرۃ مالا پھلا شبہ (۳)

ٻڌي اڀڻ جي حالت

(۱) تَنہی دُ رَسْتِ نَبی تَنْ هِمَا، جَرِ جِیْمَا سِرِ کَالو
رُوپِ رَنگِ رَسِ نَبی ساچا، کُمِ چو دُئی جَرِ جَالو

سان سنڪ، سبندن، سنانن ۽ سسڪ ڪمار (ٻوڙها جا چار پٽ) ۽
ڪيترائي ٻيهر، سنسار ساڳو مان لنگهي يار ٻيا آهن.

يُجَلُ بِنُ شَهْدِي ڪَنهَ تَرِي

لام بنا جگر روگر پٺاڻا، ڏيڏا ڏي ڏي مري

(۱ڪ رها)

اروڻ ۽ هي ٻارا! شهد جي ٻولاب کان سواءِ، اروهن هيءُ
ڀر ساڳو ڪيئن لنگهندا؟ لام بنا، هيءُ سارو سنسار، اهنڪار روڻي
وڙي، ۽ واپار وڃي آهي ۽ ڏيڏا روڻي لڏي ۽، جيڙ ٻڏي ٻڏي
مري وڃن ٿا. لام کان سواءِ، هنن جو ڪوڊ چوڻڪارو نه آهي
يعني لام نه هجي، ڏيڏا ۽ ڏي ناس ٿي وڃن ٿا.

(۲) ڪوڙ ڏيوا ڪوڙ آڻڪه آڻيوا، ٿر ٻوڙي سوڙهي ڪوڙ ڪي سڀوا

آهي دات ڪري ڪوڙ ڏاڻي، پائڻا آڻڪه آڻيوا

اروڻ ۽ ڪوڙو ٻوڙڪاڻان، الڪ ۽ اڀو آهي، ٺهون لوڪن
جي سوڙهي ڪوڙن جي شروا سان ٿي ٻوڙي ٿي ٿي. هڏهين
ڪوڙو ڏاڏا ٻاڏ ٻوڙجي ڪوڙيا هي نظر سان لام هي ٻشش ڪري
ٿو، لڏهين ٿي جيڙ، الڪ اڀو واهڪوڙو ڪي پائين ٿا.

(۳) مَن راجا مَن مَن تي ماڻيا، مَنشا مَنهَ سَمائي

مَن جو ڪي مَن ٻنڀس پٺو ڪي، مَن سمجھي ڪڍ ڪاڻي

اروڻ ۽ مَن راجا آهي (ٻوڙ جي ڪار آڏڪن هي وس نه اچي)
۽ مَن منتر يا ڪوڙن جي ابدش سان ٿي ٻوڙي ٿي ٿو ۽ ٻوڙ
ٻڏي مَن ۽ ٿي سمائجي وڃي ٿي يعني مشائون مَن جي
الڏو سمائجي بند ٿي وڃن ٿيون. مَن ڪڍ ڳاڻي سمجھي ڪوڙي
ٿي ٿو ۽ مَن ٿي سڀ ڪڍ ڏاڙي، ٻوڙي شروا سان ساڳو ڏي ٿو ۽
ٻوڙ وڃوڙي هي ڪري، هنر مڙجي چڪو ۽ اچي ٿو. جي مَن،
ڏي ٻوڙي ابدش مان سمجھي وڃي ٿو ۽ ٻوڙ ابدش جا ڪڍ ڳاڻي ٿو.

ਅਰਥ :- ਤੂੰ ਪਾਣੀਏ ਪਾਣ ਪਰੇਮਾ ਕੀ ਪੈਦਾ ਕਰੀ, ਅਨ ਮਾਨ ਸੱਚੀ
ਸਰਸ਼ਣੀ ਪੈਦਾ ਕੱਢੀ ਆਈ. ਸਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜਨ ਚੋਨ ਤਾ ਨ
"ਹੀ ਅਿਸ਼ੁਰ! ਤੋਨ ਪਾਣ ਤੂੰ ਪੈਦਾ ਏ ਨਾਸ ਕਰੁ ਜੀ ਲਿਲਾ ਤੂੰ ਸਿੰਨ ਰਿਨੋ."

੧ ਓ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਰਾਗੁ ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੧ ਘਰੁ ੨

ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਤਰੇ ਮੁਨਿ ਕੇਤੇ ਇੰਦ੍ਰਾਦਿਕ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿ ਤਰੇ ॥
ਸਨਕ ਸਨੰਦਨ ਤਪਸੀ ਜਨ ਕੇਤੇ ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਪਾਰਿ ਪਰੇ ॥ ੧ ॥
ਭਵਜਲੁ ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਕਿਉ ਤਰੀਐ ॥ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਜਗੁ ਰੋਗਿ
ਬਿਆਪਿਆ ਦੁਬਿਧਾ ਭੁਬਿ ਭੁਬਿ ਮਰੀਐ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਗੁਰੁ ਦੇਵਾ
ਗੁਰ ਅਲਖ ਅਭੇਵਾ ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਸੋਬੀ ਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ॥ ਆਪੇ ਦਾਤਿ
ਕਰੀ ਗੁਰਿ ਦਾਤੈ ਪਾਇਆ ਅਲਖ ਅਭੇਵਾ ॥ ੨ ॥ ਮਨੁ ਰਾਜਾ ਮਨੁ
ਮਨ ਤੇ ਮਾਨਿਆ ਮਨਸਾ ਮਨਹਿ ਸਮਾਈ ॥ ਮਨੁ ਜੋਗੀ ਮਨੁ ਬਿਨਸਿ
ਬਿਓਗੀ ਮਨੁ ਸਮਝੈ ਗੁਣ ਗਾਈ ॥ ੩ ॥ ਗੁਰ ਤੇ ਮਨੁ ਮਾਰਿਆ ਸਬਦੁ
ਵੀਚਾਰਿਆ ਤੇ ਵਿਰਲੇ ਸੰਸਾਰਾ ॥ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬੁ ਭਰਿਪੁਰਿ ਲੀਣਾ
ਸਾਚ ਸਬਦਿ ਨਿਸਤਾਰਾ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥ ੨ ॥

ایک اونکار ست گور پر ساد

ਰਾਗ ਪਿਰੋ ਮਹਲਾ ਪੈਲਾ ਗੁਰ ਦੁਆ ਸ਼ਬਦ (੨)

ਗੁਰਨ ਜੀ ਅਸਤਿ ਏ ਨਾਮ ਜੀ ਮਹਮਾ

(੧) ਗੁਰ ਕੀ ਸ਼ਬਦਿ ਤਰੀ ਮਨਿ ਕੀਤੀ, ਅੰਦਰਾਦਿਕ ਪਰੇਮਾ ਤਰੀ

ਸਨਕ ਸਨੰਦਨ ਤਪਸੀ ਜਨ ਕੀਤੀ, ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਪਾਰ ਪਰੀ

ਅਰਥ :- ਹੀ ਪਾਣੀ! ਗੁਰਨ ਜੀ ਅੰਦਰ ਸਾਨ ਕੀਤਰਾ ਮਨੀ ਏ

ਅਨੇਕ ਪਿਆ ਅੰਦਰ ਏ ਪਰੇਮਾ ਚੋਤਾ ਤਰੀ ਪਾਰ ਪਿਆ ਅੰਨ : ਗੁਰਨ ਜੀ ਕਰ ਪਾ

ارت:- هي هري! ٺهندجي آڳا کان سواءِ، ڪڇ به نه آڻي
سگهي يعني سڀ ٺهندجي آڳا سان ٺهي ٿو، جتن به صاعه
۾ نه مال آهي ("ڪمڇ اندر سڀ ڪو، ٻاهر ڪم نه ڪو.")
ٺوڻي هيءُ ٻساو و ڪيو آهي ۽ ان کي ڏسڻ وٺو يعني سار سنڀال
لهن ٿو.

ڄڻا ڪڇي ڪڇي ڪڇي نه ڄا

جو ڪڇي آهي، سڀ ٿيري رضاءِ (اڪ ردا)

ارت:- هي ڀڳوان! ڇو نه ٺهندجي مهيا ڄا ڪري سگهندو؟
جهڪي ڪي نظر ۾ اچي ٿو، سو سڀ ٺهندجي آڳا ۾ آهي.
[آهيءَ = نظر ۾ اچي ٿو.]

(۲) جو ڪڇي ڪڇي ڪڇي نه ٿيري ٻاڻ

ڪس آڳي ڪڇي آرداس

ارت:- جهڪي ڪي ڪو ٿو آهي سو اوروڪ آهي يعني
جڏهن ٺهندجي طاقت ملندي تڏهن اسين ڪو به ڪم ڪري
سگهنداسين، تنهن ڪري سڀ ڪڇ ٿو وٺ آهي. ٻيءَ اسين
ڪنهن وٽ ارداس ڪريون؟ (ٻار ارداس ٿو وٺ ٿي ڪو به ڄاڻي).

(۳) آڳو سٺا ٿيري ٻاڻي

ٿو آڳي ڄاڻي سڀ ٻاڻي

ارت:- مان ٺهندجي ٿي ٿام روپي وائي جهيان ٿو ۽ ٻڌان ٿو.
هي وڏي ۾ وڏا اسچرچ روپ! ٿون ٿي منهندي سڀني ڪمن جو
ڄاڻو آهين.

(۴) ڪري ڪرائي ڄاڻي آپ

ڀانئ ڊيڪي ٿپ آڳا.

ਰਾਗ ਭੈਰਉ

ਮਹਲਾ ੧ ਘਰੁ ਚਉਪਦੇ

੧ ਓ ਸਤਿਨਾਮੁ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰਵੈਰੁ

ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ ਅਜੂਨੀ ਸੈਭੰ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਤੁਝ ਤੇ ਬਾਹਰਿ ਕਿਛੁ ਨ ਹੋਇ ॥ ਤੂ ਕਰਿ ਕਰਿ ਦੇਖਹਿ
ਜਾਣਹਿ ਸੋਇ ॥ ੧ ॥ ਕਿਆ ਕਹੀਐ ਕਿਛੁ ਕਹੀ ਨ ਜਾਇ ॥ ਜੋ ਕਿਛੁ
ਅਹੈ ਸਭ ਤੇਰੀ ਰਜਾਇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜੋ ਕਿਛੁ ਕਰਣਾ ਸੁ ਤੇਰੈ
ਪਾਸਿ ॥ ਕਿਸੁ ਆਗੈ ਫੀਚੈ ਅਰਦਾਸਿ ॥ ੨ ॥ ਆਖਣੁ ਸੁਨਣਾ ਤੇਰੀ
ਬਾਣੀ ॥ ਤੂ ਆਪੇ ਜਾਣਹਿ ਸਰਬ ਵਿਡਾਲੀ ॥ ੩ ॥ ਕਰੇ ਕਰਾਏ ਜਾਣੈ
ਆਪਿ ॥ ਨਾਨਕ ਦੇਖੈ ਥਾਪਿ ਉਥਾਪਿ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਰਾਗ ਧੀਰ

ਹکلا پہلا گھر پہلا چؤپدي شبدي (۱)

ایک اوانکار ست نام کرنا پوکے نرپئے نروتر اَکال مورت

اچڑنی تَشِين گور برساد

پرہیشور جي اُستتي

(۱) تَاجَہ تي ہاجرِ کِچّو نہ دِوے

تُو کَر کَر دیکھ جاٹھِ سوء

پروماڻ (۲) :- ”گنگا، گنگ شستروء ڪيئا. پورڪ ڪيئڪ

ويچڪ ڪر ماما

ڪيان ڌيان ڌيوت اشدئي. سوم ٻاڪ آڀس اڏائي

رام ٿو سڳي، من ٺهي ڇيئا. جو ڪيچ ڪيندو،

سو ٿو آڻيئا

آڻائي اوڻو ڪنڻ ڇڏيا! ڏاڪ ڇڏي من ٻسڻ ڳڻا!

[ٻاون اڪري مڃا پڇوان پڙي (۱۶)]

(۳) اڪر دواڙان سري ڪورو اڇن صاحب اڀدش ڪن ٿا

نه جيئو ٿيڪ جيو ڪي ڇيڻ شاسترون هي وائڻيڪ هجي ۽ ”اڻا“

”پنگا“ ۽ ”سڪنا“ اڻيڪ جي ڪمائي ۾ سڀ هجي يعني جوڳ

اڀاس پورو ڪيو هجيڪ، ڪٿي ڪيان ڪٽيندڙ هجي، ڏيان ڪندڙ

هجي ۽ ٿيڻ تي اڻيان ڪندڙ هجي، ڪٿي سوم ٻڪي جو پڇيل

پرساد يا ڇنڊ آڀڻي کانپوءِ يا پنهنجن هٿن سان وسوئي ٺاهي

ڪائيندڙ هجي ۽ پاڻڪي هٿ نه لڳائڻ ڏئي ۽ بنواسي هجي، پر

جيڪڏهن رام نام سان من پر پوءِ نه هجيڪ نه جيڪي نه ڪيو

اٿس سو سڀ لٽل آهي. اڻيڪ (مٿي ذڪر ڪيل ساڻهن) کان،

اڻيڪ ڇنڊال ڪي اٿر ڪري سمجهو، جنهنجي من ۾، سري ڪورو

اڇن ڏيو جن نورمانين ٿا نه پويو وسي ٿو.

دي ڇٽ، ڇيٽ ڇيٽ اڇيٽ

ڪامي نه ٻوليڪي ڏيڪه. ڪس ذات تي، ڪي پڌم

آڀڻو، رام پڳت ٻيڪه (اڪ رڌو)

ارڻ ۽ هي غافل من! تون ڇس سان هويءَ جو سمون ڪو.

والميڪ هي جيون چرلو ڏانهن جو نه ٿو ڏسين نه هو ڪهڙيءَ

نيچ ڏانهن مان، ڪهڙي نه وڏي ڏوچي تي وڃي بهتر. هي ٻائي!

راڳ ڪيڊارا ٻاڻي روڊاس جيئ ڪي شبد (۱)

ايڪ اونڪار ستگور پرساد

نام سهرن جي مهما

(۱) ڪُٽ ڪُرم ڪُل سَنجُڪُٽ هِي، هَر پَنگُٽ هِر دِي نَامِ
چَر نَار بَنَد نَر ڪُٽا پاوِي، سُنڇَر ڪُل سَمَانِ

ارت :- هي من ! جيڪڏهن ڪير ڇهه ئي ڪرم برهمڻ جا
ڪري ۽ اُتر ڪُل وارو هجي پر جيڪڏهن دل سان پريو جي
پڳتي نٿو ڪري ۽ برهمڻ جي ڪمل روپي چرن جي ڪٽا
هنڪي نٿي وٺي، ته هنڪي چنڊال جي برابر سمجهڻ گهرجي. [ڪُٽ =
ڇهه. ڪل سَنجُڪُٽ = اُتر ڪل سَهت. چَر نَار بَنَد = چرن ڪمل.
سُنڇَر = چنڊال، ڇهڙو.]

نوٽ :- برهمڻ جا ڇهه ڪرم آهن :- (۱) ويد پڙهڻ (۲) ويد
پاڙهڻ (۳) يگيه ڪرڻ (۴) يگيه ڪرائڻ (۵) دان ڏيڻ (۶) دان وٺڻ
يا (۱) سنڌيا (۲) اشنان (۳) چپ (۴) هوم (۵) ديوتائن جي پوڄا
۽ (۶) اڻٽي پوڄا = مهمان نوازي. ڪنهن جا ڇهه ڪرم آهن :-
(۱) چوڻي (۲) ڏنڊ (۳) ڏوٽي (۴) جڙيو (۵) مالها ۽ (۶) تلڪ.
پروهاڻ (۱) :- ”آتِ سُنَدَر، ڪَلِينِ چَتْر، مُکِ گِيَانِي ڌَنُونَتِ
مِر تڪ ڪِهِيَتَمِ نَانڪا، جِه پَرِيَت نِهِي پِڪُونَتِ.“

[گوڙي ٻاون اڪري سلوڪ محلا پنڇوان ٻوڙي (۱۶) سلوڪ]

جنهنجو ارت آهي ته جيتوڻيڪ جيو نهايت سندر، چڱي
ڪٽنب وارو، چتر، ظاهري گيانِي ۽ ڏنوان ڪٽي هجي، پر
جيڪڏهن هنجي پريت برهمڻ سان نه هجي ته هنڪي مَردي
سَمَان سمجهڻ گهرجي.

جهندو، ۽ جڏهين ٻار ڄمي ته اُنجو نالو نارائڻ رکجي. ٻار
 ڄمڻ تي، آڄامل هن جو اُهو نالو رکيو ۽ پوءِ هنڪي نهايت پيار
 ڪرڻ لڳو. جڏهين هنجو آنت سمو آيو، تڏهين جر جا
 دوت، هنڪي جر پري هڙي وڃڻ لاءِ اچي پرڳهت ٿيا. ان
 وقت هو پنهنجي پٽ جو نالو وٺي پڪارڻ لڳو ته هي نارائڻ!
 تون منهنجي رکيا ڪر. اهو آواز ٻڌندي، هريءَ جا گڙ
 اُٿي آيا، جن جر دوتن کي هٽائي ڇڏيو ته جنهن صورت ۾
 آڄامل، آنت ويلي نارائڻ جو نالو پڪاريو آهي، تنهن صورت
 ۾ هو جر پري هڙي وڃي وڃڻ جو لائق نه آهي. جر دوت اُٿي
 تي ڦر مراءِ وٽ ويا، جنهن چين ته هريءَ جا گڙ سڄي ٿا
 چون ۽ آڄامل کي ڇڏي ڏيو. پوءِ هو هريءَ جي گڙن سان
 گڏ جي سڄي ڦار ۾ ويو.

”آڄامل ڪو آنت ڪال مٽي، نارائڻ سڏ آئي

جا گڙ ڪٿر جو گيسر ٻاڇت، سو گڙ چن مٽي پائي.“
 [راڳر رامڪلي محلا ناولان شبد (۱)]

پنگلا يا گنگا ڏک وڃي، اڳئين سمي ۾ ٿي گذري
 آهي. هو هميشه ٻاپ جي ڪرت ڪندي هتي. ڏکري
 ڏينهن ڏک مها پرش، جو برسات ۾ سڄو ڀڄي پيو هو، سو
 اچي گنگا جي در وٽ بيٺو. گنگا هنڪي آيو ڏٺو ۽ هن
 جي شيوا ڪئي. مها پرش موڪلائڻ مهل هنڪي ڏک طوطو
 ڏٺو ۽ چيائينس ته ”هن طوطي کي روز ’رام رام‘ چوڻ
 سڀڪاريندي ره.“ اُٿي اُپديش موجب، هو طوطي

(۲) سَنَ شَتَرُ آذَاتُ سَبَ قِي، ڪِرَشَنَ لاوِي عِيَتَ

لوگر پيرا ڪتا سراهي، قين لوڪ پروش

اوت ۽ ۽ بالڪ ڪتن کي مارڻ وارو ۽ ٻيچ ڏانهن هرو، پر هن اهي
سڀ ڇڏي، ٿام جو سمون ڪيو، جنهنڪري سڀي ڪوشن مهوراج
هن سان پونر ڪيو ۽ ڏکو هن دل ٻيا حا و پڇارا انو جه. ماڻهو، هندي
ساراه ڇا ڪري سگهندا، هنجي مهما تنهي لوڪن ۾ پوسد آهي.
[سنان شتر = ڪتن جو دشمن، ڪتن کي مارڻ وارو. همب =
پيارو. پيرا = وڇارا. پروس = پوسد.]

(۳) اَجَامَلُ پَنِيڪَلُ لِيَتَ ڪُنڇَرُ، ڪُنِي قِرَڪِي پَاسَ

اڻسي در مت ٿيڙي، تو ڪنه نه توڙي روڊاس.

اوت ۽ ۽ هي من! اجامل برهمڻ، پنڪلا نالي ويٺو، ٿيٺ نالي
شڪاري ۽ هاڻي (جنهنڪري واکوڙو سرڪيو ڇوڏو ڇو)، اهي سڀ
سم ڪند ۾ واکوڙو وقت ويا، جيڪڏهن. اعڙا کوٽي ۽ مس وارا
(پرميشور کي ياد ڪري) ٿري ويا آهن نه ڀرو هي روڊاس! تون
ڇو نه تولد ٿين.

اجاهل، قنوج جو ڌڪ برهمڻ ڌو ۽ شراب، جوڻا، حرام

۽ پيا پرا ڪر ڪندو ڌو. سمورو وقت ڌو ڪڇري ۽ جي
ڪهر ۾ گذاريندو ڌو. هنڪي اُن ڪڇري ۽ مان ڪيترا پت
ڄاوا. هڪڙي وقت ڪي سادو اڇي سندس ڳوٺ ۾
ٺڪيا ۽ هنن کي ٺڪيل لاءِ جاءِ ڪيندي ٿي. تنهنڪري
هنن ڳوٺ جي ماڻهن کان پڇيو ته هتي ڪنهن پڪت جو
ڪهر آهي؟ انهن ڇوڇو ڪري، ساڌن کي آيو ڪهر ڌيڪاريو،
جتي اجامل رهندو ڌو. سادو اُتي رات ٺڪيا ۽ اجامل هنن
جي پلي پرڪار شيوا ڪئي. اُهي ۽ وقت اجامل جي
ڪڇري ڳريڻي ٿي ۽ ساڌن اجامل کي چيو ته توکي پت

پريو ۽ جي ڀڳتي سڀني ساڌن ۾ اٿم آهي. [چٽ = دل ۾، هڪ چٽو ٿي. چٽ = ياد ڪر. چٽ اچيس = اچيس چٽ، غافل. امر نو = وڃي بهتو. بسڪ = وشيش، اٿم.]

نوٽ :- والميڪ ڇهڙو هو ۽ سري ڪرشن مهراج جي ڏينهن ۾ وڏو ڀڳت ٿي گذريو آهي. پانڊون جو يگيه سقل ٿئي ٿيو، جيتوڻيڪ وڏا رشي مٺي يگيه مان کائي ويا هئا، پر جڏهين ڀڳت والميڪ کاڌو، تڏهين يگيه سقل ٿيو.

پرومان :- ”نيچ ڌات ڇڻڻا، اٿم پڌري پاء

پڙجهڻ پڌر داسي سٽي، ڪرشن اٿم ٿا گهر چس آءِ.“

[راڳ سوهي محلا چوٿان شبد (۸)]

جنهنجو اٿم آهي نه نيچ ڌات وارا هريءَ ڪي چي اٿم پڌري پائين ٿا. اها ڳالھ، وڏر داسيءَ جي پٽ کان پڇو، جنهنجي گهر سري ڪرشن مهراج وڃي لٿو هو (دريوڌن جهڙن وڏن راجائن کي ڇڏي).

نوٽ :- پڌر يا وڏر، پانڊون جو لڳو ڀاءُ هو. هو داسيءَ مان ڄاول هو، تنهنڪري هنکي داسي سٽ يا داسيءَ جو پٽ چوندا هئا. جيڪي هو ڪمائيندو هو سو سڀ ساڌن ۽ سنڌن جي شيوا ڪرڻ ۾ خرچ ڪندو هو. هڪڙي ڏينهن، هنکي ابلاڪا ٿي ته سري ڪرشن مهراج منهنجي گهر مان ڪجهه مک ۾ وجهي وڃي. تنهن تي سري ڪرشن مهراج هنجي من جو حال ڄاڻي، هڪ رات اچي وٽس لڪيو ۽ وڏر پنهنجي پچنديءَ آهر، هن جي چڱي شيوا ڪئي. جڏهين دريوڌن پڌو ته سري ڪرشن مهراج وڏر وٽ اچي لٿو آهي، تڏهين منيان لڳيس ۽ سري ڪرشن مهراج کي چيائين ته ”تون مون کي ڇڏي، وڃي ڪنگال جو مهمان ٿئين سو ڪيئن؟“ سري ڪرشن مهراج جواب ڏنو ته ”تو منجهه پريم نه هو ۽ وڏر کي نهايت پريم هو، تنهنڪري اچي وٽس لڪيس.“ اهو ٻڌي راجا دريوڌن ڪڇي نه سگهيو. وڏر، پرميشور جي ڏاڍي ڀڳتي ڪندو هو، جنهنڪري هو وڏي پڌ کي بهتو.

(۱) ٿيڊي پاڳر ٿيڊي چاٿي، لاڳي پيري کان

پاڻ پڪيت ستر ڪاڇ ٿر ڪڇو ٿي، ميرو ڪام ديوان

اوتڙ ۽ ٿون مٿي ٿي پاسي پڙي وڪڻ ٿو ۽ ٿلگو هلي
ٿو ۽ پاڻ جا پڙا کائين ٿو. (جي چئجي ٿي ٿو ٿس ستر ٿر هل ٿر
جواب ٿين ٿو ٿر) منهنجو ٿر مالها سان ٿر ٿر وڪڻ ۽ اڃي پڪي
سان منهنجو ڪو ٿر ڪم ٿر آهي. منهنجو فلاٿي ڪڇو ٿر ٿر ڪم
آهي (چاڪاڻ ٿر اٿان مونکي ٿانڌو ملندو ۽ ستسنگ مان مونکي
چا ملندو)؟ [ٿيڊي = ٿلگو. پري = پاڻ جا پڙا. کان = ڪالڻ.
ديوان = ڪڇو ٿر].

پرهان ۽ ”ٿون جو ڏيسر وڏي وقت پري

ڪي ٿر ڪيٿا، مايا ڪي ڪاڇ پوري“

رام پاري ٿو هي ايمان

ڪيڪ ڪامي، مها سندر، پيڪ پيڪ، سچ مان

(اڪ رها)

اوتڙ ۽ هي ايمان! ٿو واکو وڙ ڪي وساري جڏا و آهي.
سون يا دولهه ۽ مها سندر استري هر هو ٿي اٿن ڪي سچو
يا اسٿر يعني ٿانر سچو ٿو. [ڪڪ = سون. ڪامي = اسٿر].

(۲) لالچر جهڙو پڪار مها مڌ، اٿر پڌ اؤڌ پهان

ڪير ڪير اٿر ڪي پري، آه لاڳو ڪال ٿدان.

اوتڙ ۽ لالچ، ڪوڙ، وڪار ۽ وڏي اهڪار اٿن ٿر ٿر وڙ
ٿيندي ٿيندي عمر اٿن گذرندي وڃي. سري ڪير صاحب جن
فرمانن ٿا ٿر هي وورڪ! (اڪيان هي ٿي مان ٿيندي اڪ
ٿڌي ٿيندي جڏهن) اٿس هي وقت توکي ڪال مارڻ اچي
لڳندو. [پڪار = وڪار. مڌ = اهڪار. اؤڌ = عمر. پهان = گذرندي.
پري = وقت. ٿدان = نادان، وورڪ.]

ਅਰਥ:- ਹੀ ਜੀਓ ਚਾ ਕਰੀ ਸਕਿੰਦੋ? ਚਾਕਾ ਨੇ ਪਿਛੇ
 ਕੀਓ, ਕੱਢੇ, ਨੀ ਨੀ ਸਕੀ. [ਪਰਮਾ:- (੧) ਮਾਨਿ ਜਿਨ ਕਰੋ
 ਭੈ ਪਾਨਿ - ਤੇਕੀ ਕਰੋ ਪਰੀ ਜਾਤ (ਸਕੀ ਸਾਹਿਬ)
 (੨) ਅਪਨ ਕੀਓ ਨੇ ਹੋ - ਜੀ ਸੁ ਪਰਾਨੀ ਲੁਚੀ ਕੋ
 (ਅਸ਼ਿਦੀ (੧੫)] ਜੀ ਵਾਗੂਰੋ ਕੀ ਰੂਪੀ ਨੇ ਸਤਗੁਰੂ ਮਲੀ ਨੀ,
 ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮਿਸ਼ਰ ਜੀ ਨਾਮ ਜੋ ਅਚਾਰ ਨੀ ਨੀ.

(੨) ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਮੀ ਕੀ ਕਰੋ ਨਾ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰੇਮੀ, ਭੁਲੇਖੇ ਹੀਰੇ ਅੰਧਾਰੀ
 ਕੇ ਕਬੀਰ ਜੀ, ਰਾਮ ਨੇ ਚਿੰਤਾ, ਪ੍ਰੇਮੀ ਪ੍ਰੇਮੀ ਸਾਨੀ.

ਅਰਥ:- ਹੀ ਅੰਧਾਰੀ ਜੀਓ! ਨੀ ਵਾਹੀ ਜੀ ਕਰੋ ਪ੍ਰੇਮੀ ਨੀ, ਜਾ
 ਵਾਹੀ ਪ੍ਰੇਮੀ ਆਹੀ ਨੇ ਹੀ ਅੰਧਾਰੀ ਆਹੀ ਨੀ (ਦਸੀ) ਭੁਲੇਖੇ
 ਜਾ ਅੰਧਾਰੀ ਪ੍ਰੇਮੀ ਆਹੀ. ਸਰੀ ਕਬੀਰ ਸਾਹਿਬ ਜਨ ਪ੍ਰੇਮੀਨ ਨਾ ਨੇ ਜਨ
 ਰਾਮ ਕੀ ਨੇ ਪਾਦ ਕੀਓ ਆਹੀ, ਸੀ ਦੁਨੀਓ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਸਾਹਿਬ ਹੋਨਦੀ ਸੇ
 ਪ੍ਰੇਮੀ ਪ੍ਰੇਮੀ ਆਹੀ. [ਪ੍ਰੇਮੀ = ਵਾਹੀ. ਪ੍ਰੇਮੀ = ਰਹੀਨ ਨੀ. ਭੁਲੇਖੇ =
 ਭੁਲੇਖੇ, ਅੰਧਾਰੀ. ਅੰਧਾਰੀ = ਅੰਧਾਰੀ. ਚਿੰਤਾ = ਪਾਦ ਕੀਓ. ਪ੍ਰੇਮੀ = ਪ੍ਰੇਮੀ.]

ਟੇਢੀ ਪਾਗ ਟੇਢੇ ਚਲੇ ਲਾਗੇ ਬੀਰੇ ਖਾਨ ॥ ਭਾਉ ਭਗਤਿ
 ਸਿਉ ਕਾਜੁ ਨ ਕਛੁ ਮੇਰੇ ਕਾਮੁ ਦੀਵਾਨ ॥ ੧ ॥ ਰਾਮੁ ਬਿਸਾਰਿਓ ਹੈ
 ਅਭਿਮਾਨਿ ॥ ਕਨਿਕ ਕਾਮਨੀ ਮਹਾ ਸੁੰਦਰੀ ਪੇਖਿ ਪੇਖਿ ਸਚੁ ਮਾਨਿ
 ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਲਾਲਚ ਝੂਠ ਬਿਕਾਰ ਮਹਾ ਮਦ ਇਹ ਬਿਧਿ ਅਉਧ
 ਬਿਹਾਨਿ ॥ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਅੰਤ ਕੀ ਬੇਰ ਆਇ ਲਾਗੇ ਕਾਲੁ ਨਿਦਾਨਿ
 ॥ ੨ ॥ ੫ ॥

ਰਾਗ ਕੀਦਾਰਾ ਪਾਠੀ ਸਰੀ ਕਬੀਰ ਜੀਅ ਕੀ ਸ਼ਿਵ (੫)
 (ਪ੍ਰੇਮੀ)

ਅੰਧਾਰੀ:- ਹੀ ਸ਼ਿਵ ਸੇ ਸਾਕੀ ਨੀ ਨੀ ਨੀ ਨੀ
 ਅੰਧਾਰੀ ਆਹੀ:-

چَلَتَ کَتَ ٿِيدي ٿِيدي ٿِيدي
آسَتَ چورم پشٽا کي موندِي، دُرَگَنڌَ هي کي پِيدي
(اڪَ رهاڻ)

ارڻ ۽ اڙي، ٿون من ٿن ۽ ٻاڻي، دٿاران چو ٿو ٿيو يعني
آڪڙيل هلين. (ويچار ڪري ڏس ته ٿون آهن ڇا؟) ٿون آهن
هڏن ۽ وشتا وغيره بد بوءِ سان ٻريل ۽ مٿان چمڙي، سان ٻڪيل
هڪ ٿو ٿو. [ٿِيدي = آڪڙيل. آسَت = هڏا. چورم = چمڙي. پشٽا =
وشتا، ڪرڻي. موندِي = ٻريل، ٻڪيل. ٿِيدي = وڻهڻل].
پرواڻ ۽ ”جل کي پيٽ پُون ڪا ٿنڀا، رڪت پُونڌ ڪا ڪارا
. ڇاڻ ماس ٺاري ڪو پنڇر، پنکي بستي ٻڃارا.“

[سورڻ ٻاڻي سري رولداس صاحب جي شبد (۶)]

جنهنجو ارڻ آهي ته اسانجي سرور روپي گهر جون پٿرون
جل جون آهن. (مطلب ته جل کانسواءِ سرور هلي نه سگهي)، ۽
سوانس روپي ٻون جا اڇا ٿيا آهن ۽ ماڻا جو رڻ ۽ پٺا جو وٺو نه
الڳ ڪارو آهي. هي سرور هڏن، مٿس ۽ لڏن جو اڇرو آهي،
جنهن ۾ آليا روپي پکي رهي ٿو.

(۲) راکھ نه چيو، ڪُون پورم پوري، قمر تي ڪال نه دؤري
اُنڪَ جتن ڪر اڻ ٿن راکھ، رهي اوستا پوري

ارڻ ۽ هي ٻاڻي! راکھ رتو حرمين ۽ الائجي ڪوڙي پورم ۽ راکھ
ٻيو آهن ۽ ٻو لاد رک نه اوکان ڪال پري ڪونهي. مطلب ته ڪال
سري ڇڙهيو ٻيلو اٿئي. ڪيترا به حتن ڪري، هن سرور کي
وڪندڙين نه هي اوترو وقت رهندو، حنرو سندس معياد هوندو.
[دؤري = پري. ٿن = سرور. اوستا = عمر، آروڙا.]

(۳) آڻن ڪيڻا ڪڇو نه موري، ڪيڻا ڪو ڪري پراڻي
جا ٿس پاري سڱور پڇي، ايسو ٿاڻ بکائي

ڪي پيارا شايد سمجهندا هوندا ته ڪن ڪاٺن ۾ جو
 ٿر روز پنڪه کڻو ٿي آهي، سو شايد ڪورو جن پنڪه کان منع
 ڪانه ڪئي آهي، پر ائين نه آهي، جيئن هيٺين ساکي
 مان معلوم ٿيندو :-

ڪڏهني ٻاٻر بادشاهه، سري ڪورو ٺاڪو ڏيو جن وقت
 آيو ۽ مٿ جو ڙي عرض ڪيائين ته سائين، مون کي هندستان
 جو راڄ بخشو. صاحبن جواب ڏنو ته ڪرتار جو ڪري ٿي
 ڇڪو آهي ته ٻون هندستان تي راڄ ڪندين. ٻاٻر بادشاهه
 وري عرض ڪيو ته سائين، اها ڏيا ڪريو، جو منهنجو اولاد
 کڻي وقت تائين راڄ ڪري. صاحبن چيو ته جيئن ٿيندو
 اولاد نياڻ سان راڄ ڪندو، تيئن سندن صاحبي هائدي،
 پر جنهن وقت ظلم ڪندا، تنهن وقت بادشاهي وڃائيندا.
 اهو ٻڌي، ٻاٻر بادشاهه بلڪل خوش ٿيو ۽ صاحبن کي پنڪه
 آڻي لڳو، جو جو انهن ڏينهن ۾ دستور هوندو هو ته فلين
 کي پنڪه ڏيئي ۽ ايندي هئي. صاحبن پنڪه وٺي کان انڪار
 ڪيو ۽ فرمايو ته ”پيارا، اها پنڪه ڇو ڪي ٺاس ڪري ٿي.“
 اسين هتي قسري پنڪه پيئندا آهيون، جنهنجو لٽو لٽو
 نه آهي. تنهن تي ٻاٻر بادشاهه پڇي لڳو ته اها پنڪه ڪهڙي
 آهي؟ صاحبن پري ۽ اچي هيٺيون شبد اُچاريا:

تنگ مھلا بهلا گھور دوحا شبد (۲)

ڏو تيرا ڀانگه، ڪاڙي ميرا چيت

مي ديوانا پڻا آتيت

ڪر ڪاسا، ڏرسن ڪي ڏوڪه

مي ڏر مانگه نيتا نيت

ارت :- جيو شراب جا گلاس پوي ڪٿي اچن ٿا ۽ آڻي سنگتين
ڪي پيٽ لاء ڏين ٿا. شراب پيئڻ سان، انهن جي منٿ مارجي
وڃي ٿي ۽ هو بڪواد ڪن ٿا. هننڪي پنهنجي پرائي جي ساڄهه
ڪانه ٿي پوي ۽ (مٿي کان پوء) ڏٺي ۽ وٽ ڏکا کائين ٿا. شراب
پيئڻ ڪري، پرماتما وسري وڃي ٿو ۽ درگاه ۾ سزا ملي ٿي.
گورو امر ڏيو جن فرمائين ٿا ته ڀائي! ڪي به ٿي پوي، نه اهو
گندو شراب ڪڏهن نه ورتائو.

سري گورو ارڃن ڏيو جن پٺ راڳ آسا شبد (۱۱۲) ۾
فرمائين ٿا :-

”دُ ر مَٽ مَدَ جو پيَوَ تي، بِڪَ لِي پَٽ ڪَمَ لي

نامَ رسائِطِ جو رَ تي، ٺاڻڪ سَچَ اَمَ لي.“

ارت :- بچڙا پوش جي شراب پيئن ٿا، اهي وشين ۾ گرفتار
ٿي ڇڙيا آين ٿا، پر جيڪي پُرش امرت روپي نام ۾ رتل آهن،
اهي ئي سچا نشي آهن. مطلب ته جيڪڏهن اوهان کي نشي
آپو هجي ته پريم جو پيالو پي، انهيءَ ۾ مست رهو، نه لوڪ پر لوڪ
جو سکر ماڻيو.

سري ڪبير صاحب جن، جي سرومڻي پگهن مان
ليکبا آهن سي پٺ نشي کي گهڻو ٺندين ٿا :-

”ڪبير پانگه ماڇلي سراپان، جو جو پرائي ڪاهِ

تيرت ٻرت نير ڪيئي، تي سيئي رساتل ڇاهِ.“

[سلاوڪ (۲۳۳)]

ارت :- سري ڪبير صاحب جن فرمائين ٿا ته جي جيو پنگه
مچي ۽ شراب ورتائين ٿا، اهي سڀ رساتل يعني دوزخ ۾ ويندا،
ڪٿي ڪيترا به تيرت، ورت ۽ نير انهن ڪيا هجن، يا جي جيو
پنگه، هجي ۽ شراب ورتائين ٿا، تن جا تيرت، ورت ۽ نير سڀ
نستل ٿين ٿا.

اروت پر مردانا! جو اي شراب جو مت کله يعني گهيء سان
 پوڻ آهي. شراب ڪام روپ آهي يعني شراب پيئڻ سان، ڪير
 ڪام جا غيال آڻين ٿين ٿا، ڇو جو پيئڻ جو اثر من تي ٿئي ٿو.
 ڪٿوري جنهن ۾ شراب پئجي ٿو، سا ڪروڙ روپ آهي يعني
 شراب پيئڻ سان، ڪروڙ ڪروڙ ۾ اچي ٿو ۽ شيشي جنهن مان شراب
 پئجي ٿو، سا موه روپ آهي ۽ ٻاريندڙ اهنگار آهي، مطلب ته
 شراب پيئڻ ڪري سڀ وڪار (ڪام ڪروڙ، لڙپ، موه ۽
 اهنگار) ڪير کي لڳن ٿا. جنهن مجلس ۾ اهو شراب
 وڌائجي ٿو، اها ڪوڙن لالچي روشن هي مجلس آهي.
 آهي شراب پي شراب سوار ٿين ٿا. شرابي هڪ ٻئي سان سڃا
 ڪڏهن لقا ٿين. آهي لالچ هي ڪري، هڪ ٻئي سان سنگم
 وڃن ٿا ۽ سندن پڇاڙي سُرهي نه ٿي ٿئي، ڇو جو آهي شراب پي
 مس ٿي، هڪ ٻئي سان وڙهن ٿا ۽ سندن حال بلڪل پڇڙو ٿئي ٿو.

ٻئي سلوڪ ۾ صاحب فرمائين ٿا:-

”ات من پيتي نالڪا، پيتي کيتيهر ٻڪار.“

جنهنجو ارٿ آهي ته اهيءَ شراب پيئڻ ڪري، ڇير گهڻا
 وڪار کڻي ٿو يعني ڇير گهڻن وڪارن ۾ پوي ٿو. مطلب ته شراب
 پيئڻ ڪري، ڇير گهڻن بلائن جي روڙ چڙهي ٿو جهڙوڪ چوٽا
 پڇڙي صحيب، حرام وغيره.

سري ڪورو آمر ڏيو جن، پڻ شراب نسبت هيٺين طرح

فرمائين ٿا:-

”ماٿس پڙئا آٿئا، ماٿس پڙئا آه

جت پيتي مت ڏور دوم، پڙل پڙي وچ آه

آٻا پڙئا نه پڇاڙئي، خصم ڏکي ڪاه

جت پيتي خصم سري، ڏرگير ملي سواه

ڇو ٿا من مول نه پڇيئي، جي ڪا پار وساه

.....

[بها پڙي ڪي وارو محلا لڄا پڙي (۱۶) سلوڪ (۱)]

گورواڻي ۽ ۾ نشو ننديل

گورواڻي ۽ ۾ هرڪنهن قسم جي نشي جي سخت منع
ڪيل آهي. نشي مان آلس، روڳ ۽ آنيڪ قسمن جون
خوابيون ڄاڳن ٿيون. سڀني گورو صاحبن ۽ پڳتن، شراب،
پنڊ ۽ ٻين نشيدار شين کان پرهيز ڪرڻ لاءِ بار بار سکيا
ڏني آهي. هتي سري گورو گرنٿ صاحب جي آموڪ واطي
مان ڪي ٿورا وچن ڏجن ٿا، جن مان اها سکيا ملي ٿي
تہ ڪنهن به قسم جو نشو ورتائڻ نہ گهرجي.

هڪ دفعي سري گورو نانڪ ديو جن هڪ ڳوٺ ۾ ويا.
صاحب پاڻ ڳوٺ جي ٻاهر ترسيا ۽ مردانو ڳوٺ ۾ ويو. جو
ڇا ڏسي تہ ڳوٺ جا ماڻهو شراب پي مست ٿيا ويٺا آهن ۽
هڪ هتي ڪي گاريون پيا ڏين ۽ مارڪٽ پيا ڪن. ويچارو
مردانو اهو حال ڏسي اُٿي پڪو ۽ سمورو قضا اچي صاحبن
سان ڪيائين. صاحبن ويراڳ ۾ اچي، ڪي سلوڪ شراب
پيئڻ جي برخلاف اُچاريا، جي سري گورو گرنٿ صاحب
تي بهانگري جي وار پوڙي (۱۲) ۾ ڇڙهيل آهن، جن مان
هڪ هتي ڏجي ٿو.

سلوڪ (۱) ”ڪل ڪلواي ڪام مد، مندو ٿا پيوڻ ٿار

ڪرو ڪتوري موهر پري، پيلاوا آهنڪار

مجلس ڪوڙي لب ڪي، پي پي دوءِ خوار.“

(۳) نگرې ایکی لو دروازي، ټاوت برچ رهاني
ټرکتي چوټي دسوا در کولې، تا من کيوا پاني

اوت :- سړو يا ديه، روڼي هک نگرې آهي، ان ږ او دروازا
يعني لاندريون آهن. انهن د تاران دوکندو يا چنډل وړنۍ کي حبکو
روکي استع کوي نو، لهن وتان تر کلي مايا (واچس) سانس
۽ لاس يا جاگړت، لهن ۽ سکړت (دوړ ټي وچي لي ۽ هندو
ډهون دروازو کلي نو. يعني هوټو يا اوسنا کي پراپس کوي او،
چنهنگري هندو من پور ږ مسس ټي لږ. [نگرې = شهور.
ډاوت = دوکندو، چنډل. ټرکتي = تر کلي. کيوا = مسس.]

(۲) آيت پد پور ټاپ ته لاسي، کیمیر پيچاري
آيت چلنتي اهر مد پائنا، جيسي کوند خماري.

اوت :- سړي کسر صاحب من وپيچاري غومالين لا نه ايت
پد يعني واهگورو ږ جهون من کي لگابو آهي، لنهنا ټيبي
ټاپ (آدي، وياډي ۽ اياډي) يعني سب کشت لاس لي وچن تا.
اسان مسسار روڼي بيايان ږ هلندي، کورن حي کوپا سان نام روڼي
لږ پراپس کيو آهي ۽ لاس لي خود (مسس) لي ويا آهرون
چن شراب حي مستي کوي، آدمي لي خود لي وپندو آهي.
[آيت = بيايان. کوند = پالو. خماري = نشو.]

پرمات :- "نام خماري لاسکا، چوټي دې دن رات."

نوت :- ټاپ = لپ مړينې لي آهن :- (۱) آدي = سړو جو
لپ يا دوږ (۲) وياډي = من حوروږ ۽ (۳) اياډي = اها پړا، جا
اوچتو کړکي. چن لپ مسس کړکي، لاسکا يا بلا ډنگل، ټډي
څ وغره.

ارت:- هي مورڪ مست، بيهڻ ڪلالن = شراب پياريندڙ! تون
واسنا روپي ٻون ڪي، سنسار جي پاسي کان ڦيرائي، پرميشور جي
طرف آڻ يا پراط روپي ٻون ڪي هيٺان چاڙهي، مٿي ڏهين
دروازي ۾ آڻ. من مست ٿڌهين ٿيندو، جڏهين مير = سمير
پرست يعني دسوين دٺار ڪي، بنيءَ وانگر ڪري اُٺان امرت ڌارا
چٽائجي يعني ڪڍجي. [ڪلوار = ڪليش ڪرڻ واري، گهٽي
ڪرڻ واري. گوار = مورڪ. هڙد = مورڪ. متوار = مست. مير =
اڇو. سر = پرست، جبل. ٻائي = بني. چٽاوڻ = چٽائجي.]

ٻولهر پيٽيئا، رام ڪي دهائي

پيوڻ سنٺ سدا مست ڏرلپ، سهجي پٺاس ٻجهائي
(۱ڪ رها)

ارت:- هي ڀائي! جنهن رام جو، سارو حڪم هلي رهيو آهي،
تنهن جو جس ڳاء. سنٺن جي ڏرلپ سکيا سدائين گرهڻ ڪر، جا
وشيءَ وشنا روپي پياس ڪي، سپاويڪ ئي ناس ڪري ڇڏي ٿي.
[دهائي = حڪم، ڊوهي. پيوڻ = ٻيءَ، گرهڻ ڪر. سهجي =
سپاويڪ. پياس = ترڪا، آڇ. ٻجهائي = وسائي، ناس ڪئي.]

(۲) پي وچر پاء، پاء ڪوڻو ٻُڙجهي، هر رس پاوي ٻائي

جيتي گهٽ اُٺرت سڀهي مير، پاوي ٿس پيٽائي

ارت:- واڳوروءَ جي ٻوڏ ٺارن، جنهنڪي گيان پراپت ٿئي
ٿو، سو ڪو ورو ٻوڏ ٿي سمجهي ٿو. هي ڀائي! اهو آءِ مي ٻوڏ
جو امرت روپي رس پيئي ٿو يعني واڳوروءَ جي ٻڙن جو آئند
وٺي ٿو. [پرمات:- ”ناٽڪ ڄڻ مڻ پڻ، ٽنا مڻ پاء.“ سري
آسادي وار.] جيترا سر ٻوڏ ٿي دلا آهن، تن سڀني ۾ امرت آهي،
ٻوڏ واڳورو جنهنڪي چاهي، تنهنڪي پياري ٿو. [پاء = گيان. پاء =
ٻوڏ. گهٽ = دلا.]

ڏسین به تون ٻاڻ تو، تون ٻاڻ سڄوین به توءِ سڙو ڪندڙ به تون
ٻاڻ ئي آهين.

(۲) مَن ڪَرِ بَتل، سُرَتِ ڪَرِ پَٽڏا، ڪِشَن ڪُونِ پَرِ ڌاري
ڪَهَت ڪَپَرِ سَڀَ رِي سَنتَهر، لَپَهي ڪَپَ ڪَماري.

اوتھ ۽ (اڃو لار روپي واپار هٿن ڪڍي، جو) من کي ڏاند
ڪڍي ۽ پوئو روپي رستي لڻ هلجي ۽ گيان روپي سُڀ ڳڻن جو
ساف پوي، اُن ئي (يعني من روپي ڏاند ئي) وڪڍي. سري ڪبير
صاحب جن فرمايائين تڏا ته هي سنتوا ٻڌو، منهنجي ڪپ به اهيءَ
لهولي ۾ (پس سان) ڪڍي آهي. [بتل = ڏاند. سُرَت = سڄي
پوئو، پوئو، پٽڏا = رستو. ڪُون = ساف. ڌاري = وڪي، ٻائي.
لَپَهي = لاهي، ڪڍي. ڪَپ = واپار جو ساف.]

ਰੀ ਕਲਵਾਰਿ ਗਵਾਰਿ ਮੂਢ ਮਤਿ ਉਲਟੇ ਪਵਨੁ ਫਿਗਵਉ ॥
ਮਨੁ ਮਤਵਾਰ ਮੋਰ ਸਰ ਭਾਠੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਧਾਰ ਚੁਆਵਉ ॥ ੧ ॥ ਬੋਲਹੁ
ਭਈਆ ਰਾਮ ਕੀ ਦੁਹਾਈ ॥ ਪੀਵਹੁ ਸੰਤ ਸਦਾ ਮਤਿ ਦੁਰਲਭ ਸਹਜੈ
ਪਿਆਸ ਬੁਝਾਈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਭੈ ਬਿਚਿ ਭਾਉ ਭਾਇ ਕੋਊ ਬੁਝਹਿ
ਹਰਿ ਰਸੁ ਪਾਵੈ ਭਾਈ ॥ ਜੇਤੇ ਘਟ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਸਭਹੀ ਮਹਿ ਭਾਵੈ ਤਿਸਹਿ
ਪੀਆਈ ॥ ੨ ॥ ਨਗਰੀ ਏਕੈ ਨਉ ਦਰਵਾਜੇ ਧਾਵਤੁ ਬਰਜਿ ਰਹਾਈ ॥
ਤ੍ਰਿਕੁਟੀ ਛੂਟੈ ਦਸਵਾ ਦਰੁ ਖੁਲੈ ਤਾ ਮਨੁ ਖੀਵਾ ਭਾਈ ॥ ੩ ॥ ਅਭੈ
ਪਦ ਪੂਰਿ ਤਾਪ ਤਹ ਨਾਸੈ ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਬੀਚਾਰੀ ॥ ਉਬਟ ਚਲੰਤੇ
ਇਹੁ ਮਦੁ ਪਾਇਆ ਜੈਸੇ ਧੌਂਦ ਖੁਮਾਰੀ ॥ ੪ ॥ ੩ ॥

راڳ کيدارا ٻائي سري ڪبير جيءَ کي شبد (۲)
اٿانڪا:۔ ڪڪ جو ڪي، جو شراب پيئندو هو، تنهنڪي
اُڀديش ڦا ڌرين:۔

(۱) رِي ڪَلَوَارِ گَوَارِ مَوَدِ مَتِ، اَلَوِ پُونِ قِرَاوَرُ
مَن مَتَوَارِ مِيرِ سَرِ ٻائي، اَنَمَرَتِ ڌارِ چَشاوَرُ

(۲) ساڇي لائي تڏه سڇه لاڳي، ساڇي ڪي پڙهاري

ساڇي بست ڪي پار چلائي، پهچي جاء پنداري

ارت :- اسين تڏهين سڇ جي طرف لڳا آهيون، جڏهين
سڇي ايشور پريو نا ڪري لڳايو آهي. هاڻي نه اسين سڇي جا
واپاري ٿي رهيا آهيون - يعني دليوي ڏندن يا وهنوارن ۾ به
پر ميشور ڪي ياد ڪريون ٿا. (پرمان :- ”ناما ڪهي ٿر لوچنا،
مڪه تي نام سماي - هات پاو ڪر ڪام سڀ، چيٽ ٿر نجن نال.“
هردي روپي خزاني مان، سڇي وستوه (يعني پگتيءَ) جا بار
لڏي ڏيون ٿا (يعني اسين پاڻ به نام چيئون ٿا ۽ ٻين کان به
چيائون ٿا) ۽ پنداري واهگورو وٽ وڃي پهچون ٿا. [پهاري =
وهناري، بست = وستو، شيء. پار = بار.]

(۳) آبي رتن جواهر مانڪ، آبي هي پاساري

آبي دهرهين آبي چلاوي، نهچل هي بڻاپاري

ارت :- پر ميشور پاڻ ٿي وٽراڪ روپي رتن، ساڪيات ڪار روپي
جواهر ۽ منن (پيروي ڪرڻ) روپي ماڻڪ آهي ۽ پاڻ ٿي پر پنچ جي
ڪرڻ يا انهن گڻن جي پاساري ڪرڻ وارو - يعني گورو به پاڻ ٿي آهي،
ڏهن طرفن ۾ به پاڻ آهي ۽ پگتيءَ روپي ڪيپ لڏڻ وارو به پاڻ آهي،
۽ اسٽر واپاري يعني سرشتي پيدا ڪندي به ان کان پاڻ ٿر لپ
آهي. [پاساري = پر پنچ ڪرڻ وارو. نهچل = اسٽر، قائم.
بڻاپاري = واپاري.]

پرمان :- ”آبي ڪنڊا ٽول ٽرازي، آبي ٽول ٽارا

آبي دڪي آبي ٻوڇي، آبي هي وٽجارا.“

[سوھي محلا پهلا شبد (۹).]

ارت :- هي پريو! تون ساهميءَ جو ڪنڊو آهين، تور به تون
پاڻ آهين، ساهمي به تون پاڻ آهين ۽ تورڻ وارو به تون پاڻ آهين.

راڳ ڪيڊارا ٻاڻي سري ڪبير جيئڻ ڪي شبد (۲)
(پڌيش)

اڻانگا به ڪن شخصن سري ڪبير صاحب جن ڪي
چيو ته اوهين ته ڪو به واپار ٿا ڪريو. هاڻي اسين اودائجي ٿا
واپار ڪريون ٿا، اُن مان ٿاڻڊو اودائجي ٿينداسون. تنهن
قي سري ڪبير صاحب جن ڏيئڻين شبد ۾ فرمايو ته اسين
واپار ڪندا آهيون. سنساري ڇيو پين پين ٿاڻڊن ۾ لڳل آهن،
پر اسين ڪيول ٿا ۾ لڳل آهيون :-

(۱) ڪنهي پنڄا ڪاٺي ٿاڻا، ڪنهي لوگر سڀاري
سنهڙ پنڄا ٿا ڪوبند ڪا، ائسي ڪيپ ڏهاري

اڻت :- ڪي شخص ڪنجهو يا ڪيپ ۽ ٿاڻي جو وٽج واپار ڪن
ٿا، ڪي لوگر ۽ سڀاري ۾ جو واپار ڪن ٿا، پر ستن نقطا هڪ
گوند جو ٿاڻو ڪوبه آهي. منهنجي ۾ اعالي (يعني ٿاڻو جي)
واس يعني وڙي آهي. [پنڄا = ڪوبه ڪو. ڪاٺي = ڪاٺي،
ڪنجهو يا ڪيپ. ٿاڻا = ٿاڻو. لوگر = لوگر. سڀاري = سڀاري.
ڪيپ = واس، وڙي.]

ڌر ڪي ٿاڻو ڪي سڀاري

ڌيرا ڌار ڌا ٿاڻو ٿاڻو، ڌوڻ ڪنهي سنساري

(۱ ڪ ڌاڻو)

اڻت :- اسين واهگورو ۽ ڪي ٿاڻو ڪا واپاري آهيون. اسانجي
ٻڌي روپي هٿ ۾، واهگورو روپي اموڪ ڪرو روپ ڇڏيو آهي،
جنهنڪري ڌاڻو ٿاڻو مان، (انڊروين) ڀرپس لڪري ويئي
آهي. [واپاري = واپاري. ٿاڻو = اموڪ. سنساري = ڌاڻو
ڌاڻا.]

(۲) ساڇي لائي تڏم سڄي لاڳي، ساڇي ڪي ٻڌاري

ساڇي ٻسٽ ڪي ڀار ڇاڻي، ٻهجي جاء پنداري

ارت :- اسين تڏهين سڄ جي طرف لڳا آهيون، جڏهين سڄي ايشور ٻرونا ڪري لڳايو آهي. هاڻي ته اسين سڄي جا واپاري ٿي رهيا آهيون - يعني دنيوي ڏنڊن يا وهنوارن ۾ به ٻر ميسور ڪي ياد ڪريون ٿا. (پرمان :- ”ناما ڪهي تر لوچنا، مڪه تي نام سمايل - هات پاو ڪر ڪام سڀ، چيٽ ٽر ٻن نال.“ هردي روپي خزاني مان، سڄي وسترو (يعني ڀڳتيءَ) جا بار لڏي ڏيون ٿا (يعني اسين پاڻ به نام چيئون ٿا ۽ ٻين کان به چيائون ٿا) ۽ پنداري واهگورو وٽ وڃي بهڄون ٿا. [ٻڌاري = وهناري، ٻسٽ = وسترو، شيءَ. ڀار = بار.]

(۳) آٻي رتن جواهر مانڪ، آٻي هي پاساري

آٻي هه ڏس آٻ ڇلاوي، نهچل هي ٻڌاري

ارت :- ٻر ميسور پاڻ ٿي وٽراڳ روپي رتن، ساڪيات ڪار روپي جواهر ۽ مٺن (ٻيروني ڪرڻ) روپي ماڻڪ آهي ۽ پاڻ ٿي ٻر ٻنچ جي ڪرڻ يا انهن ڳڻن جي پاساري ڪرڻ وارو - يعني گورو به پاڻ ٿي آهي، ڏهن طرفن ۾ به پاڻ آهي ۽ ڀڳتيءَ روپي ڪيمپ لڏڻ وارو به پاڻ آهي، ۽ اسٽر واپاري يعني سرشتي پيدا ڪندي به ان کان پاڻ ٽر لپ ڪري آهي. [پاساري = ٻر ٻنچ ڪرڻ وارو. نهچل = اسٽر، قائم. ٻڌاري = واپاري.]

پرمان :- ”آٻي ڪنڊا تول ٽرازي، آٻي تول ٽارا

آٻي دڪي آٻي ٻوڇهي، آٻي هي وٽجرا.“

[سوهي محلا ٻهلا شبد (۹).]

ارت :- هي ٻر ٻوڇو! تون ساهميءَ جو ڪنڊو آهين، تورو به تون پاڻ آهين، ساهمي به تون پاڻ آهين ۽ تورو وارو به تون پاڻ آهين.

راڳ کيدارا پاڻي سري کبير جيئڻ کي شبد (۲)
(اڀد يش)

اڻانڪا :- ڪن شخصن سري کبير صاحب جن کي
چيو ته اوهين ته ڪوبه واپار ٿا ڪريو. پاڻي اسين اوهانجي نالي
واپار ڪريون ٿا، اُن مان ٿانڌو اوهانکي ڏينداسون. تنهن
تي سري کبير صاحب جن هيئنئين شبد ۾ فرمايو ته اسين
واپار ڪندا آهيون. سنساري جيو پين پين ڏنڊن ۾ لڳل آهن،
پر اسين ڪيول ٿا ۾ لڳل آهيون :-

(۱) ڪنهي بدجڻا ڪانسي ٿاڻا، ڪنهي لوگر سڀاري
سنهڻ بدجڻا ٿاڻا ڪو پند ڪا، ائسي ڪيپ ڦهاري

اڻ :- ڪي شخص ڪنجهو يا ڪيت ۽ ٿامي حرو وٽج واپار ڪن
ٿا، ڪي لوڪ ۽ سوارين جو واپار ڪن ٿا، پر ستن ڦٽ هڪ
گوپند جو ٿاڻا ڦهريو آهي. منهنجي ۾ اهائي (يعني ٿاڻا جي)
واس يعني موڙي آهي. [بدجڻا = غريو ڪيو. ڪانسي = ڪاڻي،
ڪنجهو يا ڪيت. ٿاڻا = ٿامون. لوگر = لوڪ. سڀاري = سڀاري.
ڪپ = واس، موڙي.]

ڌر ڪي ٿاڻا ڪي پڻاڻي

پيرا هارڻ چڙ ٿا ٿو موٽڪ، ڇوڻ ڪئي سنساري

(اڪ وارا)

اڻ :- اسين واهڪورو ۽ ڪي ٿاڻا واپاري آهيون. اسانجي
ٻڌي روپي هٿ ۾، واهڪورو روپي امولڪ هٿ ۾ وڌو چڙهيو آهي،
جنهنڪري ڏنڊن مان، (اندروني) پريم ڪري وٺي
آهي. [پاڻي = واپاري. ٿو موٽڪ = امولڪ. سنساري = ڏيوي
ڏنڊا.]

(۲) ساڇي لائي تڏه سچ لاکي، ساڇي ڪي پنهاري

ساڇي بست ڪي پار چلائي، پهچي جاء پنداري

ارت :- اسين تڏهين سچ جي طرف لڳا آهيون، جڏهين سچي ايشور ڀرپور ڪري لڳايو آهي. هاڻي تہ اسين سچي جا واپاري ٿي رهيا آهيون - يعني دنيوي ڌنڌن يا وهنوارن ۾ بہ، پر ميسور ڪي ياد ڪريون ٿا. (پرمان :- ”ناما ڪهي ٿر لوچنا، مڪہ تي نام سمايل - هات پاؤ ڪر ڪام سپ، چيٽ ٿر نجن نال.“ هردي روپي خزاني مان، سچي وسترو (يعني پگتيءَ) جا بار لڏي ڏيون ٿا (يعني اسين پاڻ بہ نام چيپون ٿا ۽ ٻين کان بہ چيپون ٿا) ۽ پنداري واهگورو وٽ وڃي پهچون ٿا. [پنهاري = وهناري. بست = وسترو شيء. پار = بار.]

(۳) آبي رتن جواهر مانڪ، آبي هي پاساري

آبي دم دس آب چلاوي، نهچل هي پنهاري

ارت :- پر ميسور پاڻ ٿي وٽ راج روپي رتن، ساڪيات ڪار روپي جواهر ۽ مٺن (پيرو ڪرڻ) روپي مانڪ آهي ۽ پاڻ ٿي پر پنچ جي ڪرڻ يا انهن ڳڻن جي پاساري ڪرڻ وارو - يعني گورو بہ پاڻ ٿي آهي، ڏهن طرفن ۾ بہ پاڻ آهي ۽ پگتيءَ روپي ڪيپ لڏڻ وارو بہ پاڻ آهي، ۽ اسٽر واپاري يعني سرشتي پيدا ڪندي بہ اُن کان پاڻ ٿر لپ ڪري. [پاساري = پر پنچ ڪرڻ وارو. نهچل = اسٽر، قائم. پنهاري = واپاري.]

پرمان :- ”آبي ڪنڊا ٽول تاري، آبي ٽول ٽارا

آبي ديڪي آبي ڀوجي، آبي هي وڻجارا.“

[سوهي محلا پهلا شبد (۹).]

ارت :- هي ڀرپور! تون ساهميءَ جو ڪندو آهين، تود بہ تون پاڻ آهين، ساهمي بہ تون پاڻ آهين ۽ تود وارو بہ تون پاڻ آهين.

سڄي ٿو، سو يڪوان جو سڙو ٻه آهي. [آستف = ساراھ. لندا =
ڪلا. دوڙ = ٻئي. ٻيو چوڻ = وهڻ. لڳهر = لڳائي ڪرڻ. ڇڏي ٿو.
ايمان = ايمان، ٻي عزتي. ڪنڇن = سون. سر = هڪڙو ٿو. وڙس =
سڙو ٻه.]

دوھان :- ”آستف لندا دوڙ ٿيا ڪي، ڪو جي ٻڌ ٿيڻا
جن ڏاکڻ ڪيل ڪنن ٿي، ڪنڙو ڪورمڪي ڄاڻا.“
[ڪڙي مھلا ٺارڻ شهد (۱)]

جڏھنچو ارد آهي ته هي اوڪرو! ساراھ ۽ ڪلا، ٻنهي کي ڇڏي،
اوهان ٻڌو ٿي (اها اوستا، جنهن ۾ ڪور ڏک نه هجي) هڪ
خبر، سري ڪور وٺي اها صاحب داس ٻار سان چون ٿا ته اها
ڏک ٻڌل ڪنن آهي ۽ ڪنهن ڏکي کي، ڪوروءَ جي اڀرڻ
سڄي ٿي.

تيرا جن ايڪ آڏو ڪڙي
ڪار ڪروڙ ٿوب موهر پير جيٽ، ڌر ٻڌ چيني سوني

(۱ڪ رهاڻ)

ارد = هي واهڪرو! ٺهڻجو داس ڪو هڪ اڏ (مس) آهي -
مطلب ته ٺهڻجو داس ڪو ڏوٿو آهي، جو ڪار، ڪروڙ، ٿوب ۽
موهر کي ڏکي، ٺهڻجي سڙو ٻه کي ڄاڻي ٿو. [جن = داس،
چيني = پڇائي، ڄاڻي.]

(۲) رڃ ڪڙي تر ڪڙي ست ڪڙي ڪيڙي، اير ٿيري سڀ ماڻا

ڇوڙي ٻڌ ڪنڙ جو ٿر چيني، ٿنڀي ٻڌ ٻاڻا

ارد = رڃو ڪڙ، ٿو ڪڙ ۽ ستو ڪڙ، ايئن ڪي ٺهڻجي
(ٿر ڪڙي) مانا ڪري چڻي ٿو. (اير ٿوري، مانا کي ڇڏي)
جيڪو ڇوڙي ڏوڃي يعني ٿريا اوستا کي ڄاڻي ٿو، سو ٻڌ
يعني موڪل جو ڏوڃو حاصل ڪري ٿو. [رڃ = وڃي. ٿر =
ٿامس. ست = ساڻو ڪي. ڇوڙي ٻڌ = ڇوڙون ڏوڃو، ٿريا اوستا.
چيني = پڇي، ٿي. ٿنڀي = ٿو. وڏو.]

राग कबिरा

बानी कबीर जीउ की

१ ओ सतिगुरु प्रसादि ॥

उसति निंदा दोउ बिबरजित तजहु मानु अविमाना ॥
लोहा कंचन सम करि जानहि तें मुरति भगवाना ॥ १ ॥ तेरा
जनु ऐक आधु कोਈ ॥ कामु लोभु लोभु मोहु बिबरजित हरि पदु
चीनै सोਈ ॥ १ ॥ रहाउ ॥ रज गुन तम गुन सत गुन कहीअ
ऐह तेरी सभ मांझा ॥ चउबे पद कउ जे नरु चीनै तिनही
परम पदु पांझा ॥ २ ॥ तीरब बरत नेम सुचि संजम सदा
रहै निहंकाभा ॥ त्रिसना अरु मांझा भूमु चुका चितवत आतम
रामा ॥ ३ ॥ जह मंदिर दीपक परगासिआ अंधकारु तह नासा ॥
निरडु पुरि रहे भूमु भांगा कहि कबीर जन दासा ॥ ४ ॥ १ ॥

राग कबिरा

१) राग कबिर जित् के शब्द

ایک اونکار ستگور پر ساد

(1) اُسْتِ نِدا دَوُو پِرجِت، تَجِبَر مان اَپِمانا

لِوہا کَچَن سَر کَر جائِہ، تِی مَوَرَت پِکِوانا

ارت - جیکو، ساراه و گلا بنھی کان رھت آھی، مان و

اپمان یعنی بی عزئی تیاگی، تو و لوہ و سون کی ھکچہ زور کری

(۲) ڪوڄٽ ڪوڄٽ ٻُڙب مِلي، ڇَر ڪَڙا ڌاري

ٻُڙگڙ ٻِيڇَر آڻاڻ مِي، ٺهي دَوِڪَ ٻِيڇاري

اوت:- هي ڪوڙا ڪوڙا واڍا ٻوڙا ٻون مونڪي ڳولندي
ڳولندي ملي ويو آهين. مان ئي ڳڙو، لڄ ۽ مسڪين آهيان ۽
تو منهنجا دوش ويچار ۾ نه آندا آهن. [ڪوڄٽ = ڳولندي.
ڪوڙا = ڪوڙا.]

ٺهي دَوِڪَ ٻِيڇاري، ٻُڙن سَڪَ ساري، پاڙن ٻوڙَ بڪائيا

پَنگتِ وڃَل سَڄِ آڻَڇاوَ گهڻا، گهٽ گهٽ ٻُڙ سَڄائيا

اوت:- هي ٻون سڪن هي ڏيڻ واڍا! تو منهنجا دوش ويچار
۾ نه آندا آهن، ڇاڪاڻ ته وڃڻ نه لهندي ڏور، (ٻاٻن کي) ٻوڙو
ڪوڙا وارو وڃڻ ڪيو آهي. مون توکي ڀڳتن جو ٻوڙو ٻڌي
لهنديو بلڪه ٻوڙو يا جهليو آهي ۽ ٻون سڃي جهون ۾ ڪهڙو
ٻُڙن ئي رهيو آهن. [پاڙن = ٻوڙو. ٻوڙ = ڏور. بڪائيا = وڃڻ
ڪيو آهي. وڃل = ٻوڙو. اڇل = گهٽ. ٻڪڙو، جهليو.]

سَڪَ ساڳو پُڻيا، سَهجَ سَڄائيا، جَنر مَرَن دَڪَر ڌاري

ڪَڙ گهر ليني، ٺاڻڪَ داس آڻي، رام ٺام اُڙ ڌاري.

اوت:- هي سڪن جا سهند! جهون توکي ٻاٻس ڪيو آهي،
سو سڀاويڪي سوڀيڪ ٿيو آهي ۽ هڪ ڇنڊ ڇوڙ جا سڀ ڏک
ناس ٿي ويا آهن. سري گورو اوجن صاحب جن فوٽائين ٺاڻ
جن پوڻن، لهنديو ٺام وڙي هار، هردي ۾ پاڻو آهي، ٺن داسن کي،
تو هڪ کان وٺي، رکي ورتو آهي. [ڌاري = ڌار ڇي ويا، ناس ٿي
ويا. ڪر = هڪ. گه = وٺي، ٻڪڙي. اڙ = هرڏو. ڌاري = ڌار.]

جن داس ڀاڙ سان ويٺي ڪري چون ٿا ته هري! توکانسواءِ هي
ٻوڙ سر ٻر ڪڏهين رهي سگهندا؟ مطلب ته هرگز نه رهي سگهندا.

(۳) ساسَ بنا جڙهه ڏيهرِي، ڪٽ سوڀا پاوي
درَس بهوڻا ساڌَ جن، ڪن ٽڪڻ نه آوي

اڙت:- جيئن سواسن کانسواءِ، ڏيهرِي يعني سر ٻر ڪٽي سوڀا
پائي ٿو؟ يعني سوڀا ٿڌو پائي، ٽن ساڌو جن يا سنب مهانما
تنهنجي درسن کانسواءِ ڪن مائر به رهي نٿا سگهن. [بهوڻا = کانسواءِ.
ٽڪڻ = رهڻ].

هرين جو رهڻ، ٽرڪ سو سَهڻ، چرن ڪمڻ من پيڻ ٿا
در رسڪ ٻٽراڪي، نام لو لاڳي، ڪٽهر نه جاءِ نڪيڻ ٿا

اڙت:- هي هري! توکانسواءِ جو رهڻ آهي، سو چڻ ته ٽرڪ
جي دڪ سَهڻ برابر آهي. انهي ڪري مون پنهنجي من کي، تنهنجي
چون ڪمن ۾ ونڌي ڇڏيو آهي. هي جيڪي وٽراڳي پرڀي
پوش آهن، تن جي ورتي، تنهنجي نام ۾ لڳي ويئي آهي. اهڙا
ڀڳت ڪٿي به نرادرِي يا بي عزتي نٿا پراپت ڪن. [پيڻ ٿا =
ونڌيل. رسڪ = پرڀي. نڪيڻ ٿا = بي عزتي].

در ستر جاءِ ملڻ، ساڌ سنڱ رهڻ، سو سڱر اَنڪ نه ماوي
دود ڪر پال ٿانڪ ڪي سٿامي، هر چر ٻهر سنڱ سماوي.

اڙت:- هي هري! ساڌ سنڱ ۾ وڃي، توسان جو ملي رهڻو
آهي، انهيءَ ڪري هريءَ جي ملڻ ڪري، ايترو سڪ ٿيندو، جو
چائيءَ ۾ يا هردي ۾ ئي نه مايندو يعني تمام گهڻي خوشي ٿيندي.
سري گورو ارڃن صاحب جن ويٺي ڪري چون ٿا ته هي منهنجا
مالڪ! مونتي مهر بان ٿي، جو تنهنجي چرن ۾ منهنجو من سماجي
وڃي. [ٿانڪ = هردي].

ڪانسواءِ مري وڃي ٿي ٿئن، ٺهنجي ڏاسن جو حال آهي يعني
 نوڪانسواءِ هر جيئرا رهي ٿا سگهن. [ٻڌڻا = ولڌيل. آن = پئي.
 ڪمب = طرف، پاسي. جاعِي = وڃن ٿا. مڻ = مڇي. ٻڌوڻا =
 وڃوڙو. مڙباڻي = مڙڻ پائي ٿي، مري وڃي ٿي.]

فَرِينِ ڪَٽِي رَهِيئي، دَوُڪَ ڪَٽِي سَهِيئي،

ڇاڻوڪَ ٻُڌَ پَٺِيئا

ڪَٽِي رَٿِي پَٺَاوِي، ڪَٽِي سَڪَ پَٺَاوِي،

سَوَرَجَ ڪَٽِي پَٺَاوِي

اوت پڻ هي ٿري! نوڪانسواءِ ڪٽن رهي سگهجي ۽ وڃوڙي
 جو ڏک ڪٽن سڀي (يا نر ڏاڏي ڪري) سگهجي؟ مطلب ته اڏي
 حالت آهي جئن ٻيهر، سوانتي ٻولڻ جو پاسي، انهيءَ ٻولڻ ڪانسواءِ،
 ڪڏهين ڇڏو رهي ٿو سگهي. (پرست جو ٻيو مثال) ڪڏهي
 ٿين ڇاهيندي آهي ته ڪڏهين واس ٻوري ٿيندي ۽ سورج جا
 ڪوڙا ٻوڪاڻ ڪندا، جو مان سڪ حاصل ڪندس. ٿئن ڇڏيو
 ڇاهيندو آهي ته ڪڏهين اودا ٻوري واس ٻوري يا ختم ٿيندي
 ۽ گو اڀريش ٻوري روشائي ٿيندي جو مان سورج جي سڪ
 يا آتم آندس، ٿين ٿيندس. [رٿن = واس. پهاوي = ڪڏهي.]

فَرِينِ مَن لاڳا، دَٽَسَ سَٻاڪا، آڏِنِ هِرَ گُڻ ڪامي

ٿاڻڪَ ڏاسَ ڪَٽِي ٻيٽِي، ڪَٽِي فَرِينِ پَٺَاوِي ٿاڻڪا.

اوت پڻ هي ٿري! اهو ڏينهن سڀاڳو هو، جنهن ڏينهن کان
 وٺي، ٺهنجي ڏرشن هر هي من لڳي وڌو آهي ۽ جنهنجو من لڳو
 آهي، سو واس ڏينهن ٺهنجا گڻ ٿاڻي ٿو. سري گورو ارجن صاحب

سمجهيو آهي ته اٺون سنڌين جي سنگ دٺارن ڇانو وڃين ٿو.
[سر ٻٽو = سڀني. ٻڌاتا = من گهو يا ڦل. ڏاٻا وارو ٻوٽو. مارڳ = رستو.]

سنڌين سنگ جهڙا ڇانو ٻڌاتا، گهٽ گهٽ ٿڌر ٺهائڻا
جو سروي آوي سرب سکر پاوي، ڦل ٺهي پٺي ٺهائڻا
ارڻ ۽ من گهو يا ڦل ڏاٻا وارو ٻوٽو، سنڌين جي سنگ دٺارن
ڇانوڻي ٿو ۽ (تنهنڪري) سڀني ڇيرون ۾ هو وياڳ ڏسڻ ۾ اچي
ٿو. جيڪو واهگورو ۽ جي سون اچي ٿو، سو سڀ سکر حاصل
ڪري ٿو، ڇاڪاڻ ته هو (يعني واهگورو) ڪنهنجي ٿر ڇيٽري به
ڪمائي اڃائي ٿو وڃائي. [ٿل = ٿر ڇيٽري. پٺي = وڃائي.
ٺهائڻا = پورهيون، ڪمائي، شيوا.]

هر ڳوٺ ڏي گائي، سڄي سڀائي، پوڙ ٻي رڻ مڻا
ٺاڻڪ داس تيري سرڻائي، ڏو پوڙن پوڙ ٻڌاتا.

ارڻ ۽ هي هري! جيڪو تنهنجا بي اس ڳوٺ گائي ٿو، سو
سڀاڻڪ ئي سوڀنيڪ ٿئي ٿو ۽ تنهنجي اٿاهه پوڙ ٻي رڻ مڻا،
هنڊو من مسس ٿي رهي ٿو. سري گورو ارڇن صاحب جن ويٺي
ڪري چون ٿا ته مان داس تنهنجي سون آيو آهيان، ڇاڪاڻ ته
تون هرهنڊ وياڳ آهيان ۽ سڀني جو رکيڪ آهيان. [ٺڌ = خزانو.
ڳوٺ ٺڌ = بي اس ڳوٺ. سڀائي = سوڀاڻمان، سوڀنيڪ. مڻا = مسس.
ٻڌاتا = من گهو يا ڦل ڏاٻا وارو، رکيڪ.]

(۲) هر پوڙ پڳت جن پيڻ ٿا، سي آن ڪت جاهي
مڀن ڀڄو ٿا سڀي، جل ٻن مڀي

ارڻ ۽ هي ٻوٽو! جن تنهنجن داسن جو من، تنهنجي ٻوٽو
پڳتي ۽ ٻوٽو ٻوٽو آهي، سي توکي ڇڏي، ٻئي ڪنهن طرف نٿا
وڃن. ڇهن، هڃي پاڻي ۽ جو وڇوڙو سهي ٿي سگهي ۽ پاڻي

ਚਾੜ੍ਹਕ ਬੁੰਦ ਪਿਆਸਿਆ ॥ ਕਬ ਰੈਨਿ ਬਿਹਾਵੈ ਚਕਵੀ ਸੁਖ ਪਾਵੈ
ਸੂਰਜ ਕਿਰਣਿ ਪ੍ਰਗਾਸਿਆ ॥ ਹਰਿ ਦਰਸਿ ਮਨੁ ਲਾਗਾ ਦਿਨਸੁ ਸਭਾਗਾ
ਅਨਦਿਨੁ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਹੀ ॥ ਨਾਨਕ ਦਾਸੁ ਕਹੈ ਬੇਨੰਤੀ ਕਤ ਹਰਿ
ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਣ ਟਿਕਾਹੀ ॥ ੨ ॥ ਸਾਸ ਬਿਨਾ ਜਿਉ ਦੋਹਰੀ ਕਤ ਸੋਭਾ
ਪਾਵੈ ॥ ਦਰਸ ਬਿਹੁਨਾ ਸਾਧ ਜਨੁ ਖਿਨੁ ਟਿਕਣੁ ਨ ਆਵੈ ॥ ਹਰਿ ਬਿਨੁ
ਜੋ ਰਹਣਾ ਨਰਕੁ ਸੋ ਸਹਣਾ ਚਰਨ ਕਮਲ ਮਨੁ ਬੇਧਿਆ ॥ ਹਰਿ
ਰਸਿਕ ਬੈਰਾਗੀ ਨਾਮਿ ਲਿਵ ਲਾਗੀ ਕਤਹੁ ਨ ਜਾਇ ਨਿਖੇਧਿਆ ॥
ਹਰਿ ਸਿਉ ਜਾਇ ਮਿਲਣਾ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਰਹਣਾ ਸੋ ਸੁਖ ਅੰਕਿ ਨ ਮਾਵੈ ॥
ਹੋਹੁ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਨਾਨਕ ਕੇ ਸੁਆਮੀ ਹਰਿ ਚਰਨਹ ਸੰਗਿ ਸਮਾਵੈ ॥ ੩ ॥
ਖੋਜਤ ਖੋਜਤ ਪ੍ਰਭ ਮਿਲੇ ਹਰਿ ਕਰੁਣਾ ਧਾਰੇ ॥ ਨਿਰਗੁਣੁ ਨੀਚੁ ਅਨਾਥੁ
ਮੈ ਨਹੀ ਦੋਖ ਬੀਚਾਰੇ ॥ ਨਹੀ ਦੋਖ ਬੀਚਾਰੇ ਪੂਰਨ ਸੁਖ ਸਾਰੇ ਪਾਵਨ
ਬਿਰਦੁ ਬਖਾਨਿਆ ॥ ਭਗਤਿ ਵਛਲੁ ਸੁਟਿ ਅੰਚਲੋ ਗਹਿਆ ਘਟਿ ਘਟਿ
ਪੂਰ ਸਮਾਨਿਆ ॥ ਸੁਖ ਸਾਗਰੋ ਪਾਇਆ ਸਹਜ ਸੁਭਾਇਆ ਜਨਮ
ਮਰਨ ਦੁਖ ਹਾਰੇ ॥ ਕਰੁ ਗਹਿ ਲੀਨੇ ਨਾਨਕ ਦਾਸ ਅਪਨੇ ਰਾਮ ਨਾਮ
ਉਰਿ ਹਾਰੇ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਕੀਦਾਰਾ ਜੰਤ ਮਹਾ ਪੰਜਾਨ ਜੰਤ (੧)

ایک اورکار سے دور برسات

مل میری پریت پریت (رحمت)

ارشد :- عی منہنجا ہمارا پریترا مون سان اچي مل .

(۱) پُر و رَحْمًا سَر بَر مَي، سو پُر کہ پُداقا

مارکہ پُر پ کا ہر کیشا، ستنن سنک چاا

ارشد :- تون، جو من گویا قل ذیل وارہ پُر پو آھیں، سو سب

ن لپی و عیدو آھیں . مون لٹھنتی ملٹ جو دستو، سح بح انین

ਅਰਥ:- ਸੰਨਤ ਜੀ ਰਸਤੀ ਨੀ ਹਲਦਤ ਕੀਤਾ ਪਾਪੀ ਜੀਉ ਨਰੀ
 ਵੀ ਆਨ ਚਾਕਾ ਨੇ ਸੰਨਤ ਜੀ ਚਰਨ ਜੀ ਤੋਰ, ਹਨੇਜੀ ਸੁੰਦਰ ਨੀ
 ਲੱਭੀ ਆਈ, ਜਾ ਅਨਿਕ ਨਿਰਨ ਕੀ ਖੋਲ, ਭੋਰ ਕਰੀ ਚੜੀ ਨੀ (ਜੰਨ
 ਪਿਲੀ, ਪੰਝਾਸਰ ਕੀ ਭੋਰ ਕੀਓ ਏ)। [ਮਾਰਗ = ਰਸਤਾ, ਪੰਝਾ = ਪਾਪੀ,
 ਅਤੀ = ਨੀ, ਨਾ, ਮੁੱਢ = ਗੇਝਾ, ਰੰਨ = ਤੋਰ, ਜੰਨ = ਸੰਨਤ, ਸੁੰਦਰ =
 ਮੁੱਢੀ, ਸੁੱਢੀ = ਭੋਰ]।

(੨) ਚਰਨ ਕਮਲ ਚੰਨ ਪਿੰਡਰ, ਕੰਧ ਕੰਧ ਸੁੰਦਰ ਸੁੰਦਰ
 ਸਰਨ ਦਿਓ ਆਪਾਰ ਨਾਨਕ, ਭੋਰ ਜਰ ਨੀ ਲੱਭੀ।

ਅਰਥ:- ਮਨ ਮੇਰੇ ਮੇਸ਼ਰ ਜੀ ਚਰਨ ਕਮਲ ਜੀ ਤੀਨ ਕਰ
 ਕਰੀ, ਸੋਧੀ ਗੇਝ ਨਿਰਨ ਸਰਨ ਮੇਰੇ ਮਾਲਕੇ ਵਾਪਕੇ ਨਾਨਕੀ ਆਈ ਨੀ।
 ਸਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਜੰਨ ਮਨੀਨ ਨਾਨਕ ਮੇਰੇ ਮੇਸ਼ਰ ਜੀ ਸਰ
 ਭੋਰ ਕਰੀ, ਰੀਝੀ ਜੀਉ ਸਾਨ ਜੰਨ ਨੀ ਲੱਭੀ। [ਪਿੰਡਰ = ਅੰਤਰ, ਮੇਰੇ
 ਸੁੱਢੀ = ਨਾਨਕੀ ਆਈ, ਦਿਓ ਆਪਾਰ = ਮੇਰੇ ਮੇਸ਼ਰ, ਭੋਰ = ਰੀਝੀ, ਲੱਭੀ =
 ਲੱਭੀ, ਜੇਹੜੇ ਕਰੀ]।

ਕੇਦਾਰਾ ਛੰਤ ਮਹਲਾ ੫

੧ ਓ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਮਿਲੁ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪਿਆਰਿਆ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਪੂਰਿ ਰਹਿਆ ਸਰਬਤ੍ਰ
 ਮੈ ਸੇ ਪੁਰਖੁ ਬਿਧਾਤਾ ॥ ਮਾਰਗੁ ਪ੍ਰਭ ਕਾ ਹਰਿ ਕੀਆ ਸੰਤਨ ਸੰਗਿ ਜਾਤਾ ॥
 ਸੰਤਨ ਸੰਗਿ ਜਾਤਾ ਪੁਰਖੁ ਬਿਧਾਤਾ ਘਟਿ ਘਟਿ ਨਦਰਿ ਨਿਹਾਲਿਆ ॥
 ਜੋ ਸਰਨੀ ਆਵੈ ਸਰਬ ਸੁਖ ਪਾਵੈ ਤਿਲੁ ਨਹੀ ਭੰਨੈ ਘਾਲਿਆ ॥ ਹਰਿ
 ਗੁਣ ਨਿਧਿ ਗਾਏ ਸਹਜ ਸੁਭਾਏ ਪ੍ਰੇਮ ਮਹਾ ਰਸ ਮਾਤਾ ॥ ਨਾਨਕ ਦਾਸ
 ਤੇਰੀ ਸਰਣਾਈ ਤੂ ਪੂਰਨ ਪੁਰਖੁ ਬਿਧਾਤਾ ॥ ੧ ॥ ਹਰਿ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤਿ
 ਜਨ ਬੇਧਿਆ ਸੇ ਆਨ ਕਤ ਜਾਹੀ ॥ ਮੀਨੁ ਬਿਛੋਰਾ ਨਾ ਸਹੈ ਜਲ
 ਬਿਨੁ ਮਰ ਪਾਹੀ ॥ ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਕਿਉ ਰਹੀਐ ਦੁਖ ਕਿਨਿ ਸਹੀਐ

(۲) ڪَهرِ پُڄا لِينو داسِ آهِنو، جوتِ جوتِي رَلي

پُڄِ ڇُون سَرَن اَناتِ آئَنو، تانڪَ ڌرِ سَنڪِرِ چَلي.

اڻڪ :- جنهن پنهنجي داس کي مالڪ، ٻانهن کان وٺي هٽائي
 آو، تنهنجي حوص سائس ملي وڃي ٿي. مطلب ته هر هڪ روپ
 ٿي وڃي ٿو. سري ڳورو اڄن صاحب جن ويهتي ڪري ڇون
 ٿا ته مان غريب، تنهنجي ڇولن جي سون آيو آهيان، ڇاڪاڻ ته
 نوسان اهڙي ٻڙيس، ٻڙلوڪ ۾ ساڻ هلي ٿي. [پڄا = ٻانهون.
 جوتِي = ٻڙ مشهور. وٺي = ملي. اَنات = بي واهو، غريب. چلي =
 هلي ٿي.]

ڪيڊارا محلا ۲

ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਕੀ ਮਨ ਰੁਚੈ ॥ ਕੋਟਿ ਸਾਂਤਿ ਅਨੰਦ ਪੂਰਨ
 ਜਲਤ ਛਾਤੀ ਬੁਝੈ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸੰਤ ਮਾਰਗਿ ਚਲਤ ਪ੍ਰਾਨੀ ਪਤਿਤ
 ਉਧਰੇ ਮੁਚੈ ॥ ਰੇਨੁ ਜਨ ਕੀ ਲਗੀ ਮਸਤਕਿ ਅਨਿਕ ਤੀਰਥ ਸੁਚੈ
 ॥ ੧ ॥ ਚਰਨ ਕਮਲ ਧਿਆਨ ਭੀਤਰਿ ਘਟਿ ਘਟਹਿ ਸੁਆਮੀ ਸੁਖੈ ॥
 ਸਰਨਿ ਦੇਵ ਅਪਾਰ ਨਾਨਕ ਬਹੁਰਿ ਜਮੁ ਨਹੀ ਲੁਖੈ ॥ ੨ ॥ ੧੫ ॥

ڪيڊارا محلا پنڃوان شبد (۱۵)

ڌِرِ ڪي تَام ڪي مَن ڏي

ڪوٽِ سائتِ آندِ پُڙَن، چَلَتِ چَاتي پُڄِي (رڳو)

اڻڪ :- جنهنجي من ۾ هريءَ جي نام جي ٻڙيس آهي، سو
 ڪروڙن شانتين ۽ آند ڪري، ٻڙن ٿي پوي ٿو ۽ هنجي روشن
 روپي باءِ ۾ ٻڙڏڻ چاڻي، پري پوي ٿي. [ڇيچ = ٻڙيس. ڪوٽ =
 ڪروڙن. چلت = ٻڙڏڻ. پوڄي = وسامي.]

(۱) سَنَتِ مارِڪِ چَلَتِ پُراني، پَتِ اُڏوي مَچِي

رِينِ جَن ڪي لَڪي مَسَڪِ، اِيڪَ تِيروَتِ سَچِي

دکان یعنی تھنچو نام سدائیں چپیندو دھان . [تچ = چڙي . آن =
 ٻهرو ، ٻئي طرف . دوت = دوئن ٺا . ڪر = هٿ . ٻروٽ = پُونِي .]

ਕੇਦਾਰ ਮੰਗਲਾ ੫

ਸੰਤਹ ਧੂਰਿ ਲੇ ਮੁਖਿ ਮਲੀ ॥ ਗੁਣਾ ਅਚੁਤ ਸਦਾ ਪੂਰਨ ਨਹ
ਦੋਖ ਬਿਆਪਹਿ ਕਲੀ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਗੁਰ ਬਚਨਿ ਕਾਰਜ ਸਰਬ ਪੂਰਨ
ਈਤ ਉਤ ਨ ਹਲੀ ॥ ਪ੍ਰਭ ਏਕ ਅਨਿਕ ਸਰਬਤ ਪੂਰਨ ਬਿਖੈ ਅਗਨਿ
ਨ ਜਲੀ ॥ ੧ ॥ ਗਹਿ ਭੁਜਾ ਲੀਨੋ ਦਾਸੁ ਅਪਨੋ ਜੋਤਿ ਜੋਤੀ ਰਲੀ ॥
ਪ੍ਰਭ ਚਰਨ ਸਰਨ ਅਨਾਥੁ ਆਇਓ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਸੰਗਿ ਚਲੀ ॥ ੨ ॥
੬ ॥ ੧੪ ॥

کیدیارا ۵۰ کلا پنچوان شہید (۱۴)

(وینتی)

سنتھہ قورانی، مگر مہی

گھر آچت سدا پورن، تہہ دہ کہ پشاپہہ کلمی (رحمہ)

ارت :- هي ڀائي! سنتن جي ڌوڙ وٺي مڪه کي مليو يا لاڙو
يعني پنهنجو پاڻ سنتن کي اُڀريو ته پوءِ اوهان ۾، نه ڪرندڙ يعني
قائم ۽ سدائين، پُورن = ڪماليت وار اڳي پيدا ٿيندا ۽ ڪلجڪ جا
دڪ نه وڃائيندا. [اچت = نه ڪرندڙ يعني قائم رڻ. ڪلي = ڪلجڪ.]

(۱) گور بچن کارج سرب پورن، ایت اوت نہ ہلی

پَرِ اِيکے اِيکے سَرَبَت پُورَن، بِکِي اَنگن نہ جَلِي

اڙت ۽ گورن جي وچن (ڪمانڊ) ڪري، تنهنجا سڀ
ڪارج راس ٿيندا ۽ تنهنجي ڇت جي ورڻي، هيڏانهن هوڏانهن نه
پڙڪندي. پر پڙ آهي هڪ، پر اٺيڪ سڀني جيون ۾ واپار آهي ۽ انهيءَ
جي ڪرپا سان، ترشنا روپي اڳن نه جلائيندي. [ايت اوت =
هيڏانهن هوڏانهن. هلي = پڙڪندي. سربت = سڀني ۾. بڪي =
وشيون. جلي = ساڙي ٿي.]

کیدارا مھلا پنچوان شبد (۱۳)

(وینتی)

ہر کی نام پن، درگہ سروت

جیون روت ہسار جیون، تہ گت جیون دوت (دھن)

اوت :- اویوہ ہی نام (جی مہما) ہڈ کالساہ، کنن کی
(ہٹی کچھ، نہ ہڈ کری) ذکر آہی، ہی جہن روہ،
چھکروکی وساری ہٹی لو، لہنچر جھٹ کتی ٹی سگھی لو؟
مطلب :- ہو مودی سمان آہی، [درگہ = ذکر، سروت = گت، کنن =

(۱) کات پیت انیک پنچن، جیسی پار ہاکے کوت

آف پور مہا سور پائشا، جیسی پورک جنتی دوت

اوت :- آہی شخص جتن گڈہ، بار یا اوجو وھائن یا لڈین ٹا،
نہن جھوٹیک الیک نمن حا چارو یعنی کاڈا کائن پیتن ٹا، لڈہن
ہ گڈہن وانگر = حاصل کچھ، نھو نمن نٹٹ ٹالی مائر ہست ہما اوتن،
آہی آٹھ پور دھوی وھوان ہر ڈاڈو کشت اوتن، کنن ٹا،
جتن گھالی ہر بدل ڈاڈ ڈاڈو دکر سھدو آہی، [کام = کاڈو،
ہست = پیتو، پتن = چارو، بار = ہاکے = وھائن یا لڈین ٹا،
کوت = گڈہ، سور = کشت، پورک = ڈاڈ، جنتی = گھاٹو، چوت =
چوٹل، حوٹل، بدل،]

(۲) تچہ کوپال چر آن لاکھی، سی پتہ پڑکاری روت

کر جور ٹانکے دان ماکی، ہر گتہ گت پڑوت

اوت :- جھکی کوپال کی جڈی، ہٹی طرف لہن ٹا، سی
الہ سہی کتوں نھون ہر وٹن ٹا، سہی گورو ارہن صاحب
جن دہنتی کری چون ٹا نہ ہی اویو! مان جھک چوڑی نوکان
اھو دان گھران ٹو نہ مان سدائن لہنتی نام کی جچی، ہر ہٹی

ਅਰਥ :- ਹੀ ਹਰੀ ! ਮੁਨਕੀ ਨੇਨਹੀ ਨਾਮ ਜੂਨੀ ਆਸਰੋ ਆਹੀ .
 ਕਲਾਯੋ ਜਾ ਕਥੇਹ ਚੁਕੀ ਮੁਨਕੀ ਚੋਹੀ ਨਾਨਾ ਸਗੇਨ ਯਾ ਮੁਨ ਮੁਰੋਸ਼
 ਕਰੀ ਨਾਨਾ ਸਗੇਨ , ਚਾਕਾਰੁ ਨੇ ਮਨੇਹੋ ਨੇਨਹੀ ਸਨਨ ਸਾਨ ਹੇਨਾਰ
 ਆਹੀ . [ਆਡਰ = ਆਸਰੋ . ਕਲ = ਕਲਾਯੋ . ਕਲਿਸ਼ = ਚੁਕੀ .]

(੧) ਕਰ ਅਨਗਰੁ ਆਪਿ ਰਾਕੁਨੋ , ਨੇਹ ਅਪਜਸੁ ਪਿਕਾਰੁ
 ਜਿਸ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਇ ਸਮਰੀ , ਤਿਸੁ ਦੇਹਿ ਨੇਹੁ ਸਨਸਾਰੁ

ਅਰਥ :- ਤੂੰ ਕਰਪਾ ਦਰਸ਼ਨੀ ਕਰੀ ਮੁਨਕੀ ਬਿਜਾਨੀ ਹਰਨੋ ਆਹੀ
 ਅਨੇਹੀ ਕਰੀ ਹਾਠੀ ਕਾਮ ਆਦਿ ਕਾਰ , ਕੁਭ ਪਿਦਾ ਨਹੀ ਨੀ . ਜੇਨੇਨਕੀ
 ਨੇਨਹੀ ਨਾਮ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਤਿਨੁ ਲੀਲ ਆਹੀ , ਸੁਨੋਕੀ ਯਾਦ ਕਰੀ ਤੋਹ ਨੇਨੇਨਕੀ
 ਸਨਸਾਰ ਰੂਪੀ ਅਨੀ ਸਾਡੀ ਨੀ ਸਗੇ . [ਅਨਗਰੁ = ਕਰਪਾ . ਪਿਕਾਰ =
 ਕਾਰ . ਦੇਹਿ = ਸਾਡੀ .]

(੨) ਸੁਕੇ ਮਨਕਲ ਅਨਦੁ ਚਰਿ ਪ੍ਰੇਪ , ਚਰਨ ਅਮਿਤ ਸਾਰੁ
 ਨਾਨਕੁ ਹਾਸੁ ਸਰਨਾਗੀ ਧੀਰੀ , ਸਨਨਾ ਕੀ ਚਾਰੁ .

ਅਰਥ :- ਹੀ ਪ੍ਰੇਪ ! ਨੇਨਹੀ ਨਾਮ ਅਚਾਰੁ ਕਰੀ , ਹੇਨਾਰਨ ਮੁਕ
 ਏ ਖੋਸ਼ੀਨ ਮੁ ਅਨੁਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜੋ ਅਨਦੁ ਨੀ ਤੋਹ ਨੇਨਹੀ ਚਰਨ ਜੋਤੀਆਨ ,
 ਅਮਿਤ ਜੀ ਨੇਨਕੀ ਅਨਗਰੁ ਆਹੀ . ਸਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਜਨ ਸਾਹਿਬ ਜਨ ਹਿੰਦੀ
 ਕਰੀ ਚਰਨ ਨਾਨਾ ਮਾਨ ਨੇਨਹੀ ਸ਼ਰਨ ਆਹੀਆਨ ਏ ਨੇਨਹੀ ਸਨਨ
 ਜੀ ਚਰਨ ਜੀ ਤੋਹੁ ਗੁਰਾਨ ਤੋਹ . [ਮਨਕਲ = ਖੋਸ਼ੀਆਨ . ਸਾਰ = ਨੇਨ .
 ਚਾਰ = ਤੋਹੁ .]

ਕੇਦਾਰ ਮਹਲਾ ੪

ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਿਥੁ ਸੋਤੁ ॥ ਜੀਵਨ ਰੂਪ ਬਿਸਾਰਿ
 ਜੀਵਹਿ ਤਿਹ ਕਤ ਜੀਵਨ ਹੋਤੁ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਖਾਤ ਪੀਤ ਅਨੇਕ ਬਿਜਨ
 ਜੈਸੇ ਭਾਰ ਬਾਹਕ ਖੋਤੁ ॥ ਆਠ ਪਹਰ ਮਹਾ ਸੂਮੁ ਪਾਇਆ ਜੈਸੇ ਬਿਰਖ
 ਜੰਤੀ ਜੋਤਿ ॥ ੧ ॥ ਤਜਿ ਗੋਪਾਲ ਜਿ ਆਨ ਲਾਗੇ ਸੇ ਬਹੁ ਪ੍ਰਕਾਰੀ
 ਹੋਤੁ ॥ ਕਰ ਜੋਰ ਨਾਨਕ ਦਾਨੁ ਮਾਗੈ ਹਰਿ ਰਖਉ ਕੰਠਿ ਪਰੇਤੁ ॥ ੨ ॥
 ੫ ॥ ੧੩ ॥

(۱) تَنّا کَر چَلّا سَکَل سَنَہِت، کال سِر پَر چان

مِشَن مودہ دَوَلَت آسا، جھوٹ سِر پَر مان

اوتہ ہے۔ سی پائی! سووی دولت کیا کی غلندین؟ ہمیشہ
کال سر سی چاہتہ بہو آھی۔ جن جھوٹن پدارتن جسی مودہ
کری، ای الہ آسانوں کریں تو، تن کی لکھی کری یا تحقیق
جھوٹو کری سمجھو۔ [مشن = جھوٹو، دولت = ای الہ، سر پر =
صورت، تحقیق۔]

(۲) سَت پُر کہ اکال مَوَدَت، رِدی دَارہ دِئان

لَام لَدان لاپ لاکے، ہست اہ پَروان

اوتہ ہے۔ کال کان وہمہ ست پر کہ یعنی واعکوڑوہ جو، ہودی
ہ زبان ڈار، سری گورو ارجن صاحب جن موانجن تا کہ لام رومی
خزالی مان جو لاپ لیدو، اہانی لاپ وارپی لام ہی وستو قبول
بولدی۔ [اکال = مودہ = کال کان وہمہ، لڈان = خزانہ، ست =
وستو، شی، ارواح = قبول، مکہ۔]

کیدارا محلا ۶

ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਕੋ ਆਧਾਰੁ ॥ ਕਲਿ ਕਲੇਸ ਨ ਕਛੁ ਬਿਆਪੈ
ਸੰਤ ਸੰਗਿ ਬਿਉਹਾਰੁ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕਰਿ ਅਨੁਗ੍ਰਹੁ ਆਪਿ ਰਾਖਿਓ ਨਹ
ਉਪਜਤਉ ਬੇਕਾਰੁ ॥ ਜਿਸੁ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਇ ਸਿਮਰੈ ਤਿਸੁ ਦਹਤ ਨਹ
ਸੰਸਾਰੁ ॥ ੧ ॥ ਸੁਖ ਮੰਗਲ ਆਨੰਦ ਹਰਿ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭ ਚਰਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤ
ਸਾਰੁ ॥ ਨਾਨਕ ਦਾਸ ਸਰਨਾਗਤੀ ਤੋਤੇ ਸੰਤਨਾ ਕੀ ਛਾਰੁ ॥੨॥੪॥੧੨॥

کیدارا محلا پنچوان شہد (۱۲)

نَر کی لَام کو آڈار

کَل کایش نہ کَیجہ پشایی، سَنَت سَنیکہ پشمار (ردا)

وڏو. گرت = ڪُن. دور = ڪنارو، ڪنڌي. اوهت = جهاز.
اڏرتي = پار ڪندا، تاري ڇڏيندا. هور = مونڪي.]

(۲) گريپ ڪُنٽ ميه جنهه ڌار ٿو، ٺهي پڪي بن ميه دور
هر سڪت سران سموت، ٺاڻڪ آن ٺهي نهور.

اوت :- جنهن پرماتما، ماما جي پيت روپي ڪنڊ ۾ رکيا ڪئي
آهي. تنهنڪانسواءِ هن وشين يا سنسار روپي بس ۾ منهنجو رکيا
ڪرڻ وارو ٻيو ڪير ڪونهي. سري گورو ارجن صاحب جن ويٺي
ڪري چون ٿا ته شڪتيءَ وارا سموت پريو! مان تنهنجي سرن
آهيان ۽ مونتي ٻئي ڪنهنجو ٿورو ڪونهي. [ڪنٽ = ڪنڊ.
پڪي = وشيون. هور = ٻيو. نهور = احسان، ٿورو.]

ڪيڊارا محلا ۲

رسمنا تان سام بڻا ॥ گون گوپال اُڇارو ديتن رئين
ٻڌي ڪلمل هون ॥ آڱري چلن سڀڻ ڪالو
سِر پري ڄاڻ ॥ سا ڏي سڀڻ مان ॥ ۹ ॥
ڀيڻا ॥ ٺاڻ ٺيڻا
ۥ ۹۹ ॥

نانڪ بس

(1)

ڏي ٻيڻ

ٺا.]

پاڻ.

کیدا را بکوان شد (۱۰)
 کیدا را بکوان شد (۱۰)
 کیدا را بکوان شد (۱۰)
 کیدا را بکوان شد (۱۰)

پریز م بسز ترید مری خیر ॥
 راری لیر امانی ریر ॥ راری ॥
 کیری دیری راری ریر ॥ سیر سیر ریر ریر ॥
 لیر میر ॥ ۹ ॥ راری ریر مری ریری ریری ॥
 مری ریر ॥ ریری سیر سیر سیر سیر سیر سیر ॥
 ॥ ۲ ॥ ۲ ॥ ۹۰ ॥

کیدا را بکوان شد (۱۰)

پریز م بسز ترید مری خیر ۹۰ ۲ ۲
 کیدا را بکوان شد (۱۰)

کیدا را بکوان شد (۱۰)
 کیدا را بکوان شد (۱۰)
 کیدا را بکوان شد (۱۰)
 کیدا را بکوان شد (۱۰)

کیدا را بکوان شد (۱۰)

کیدا را بکوان شد (۱۰)
 کیدا را بکوان شد (۱۰)
 کیدا را بکوان شد (۱۰)
 کیدا را بکوان شد (۱۰)

رهي سگهي؟ مطلب ته منهنجي پريت به پريءَ سان اهڙي آهي.
گوپال جا ڪي زبان دٿاران پيو ڳايان ۽ مونکي ته هاڻي اها عادت
پئجي ويئي آهي. [مين = هجي. ٿيو = عادت]

(۲) مہا نَادَ ڪَرَنَڪَ موہنَو، پيتَ تِيڪَن سَري

پُڙپ چَرَن ڪَمَل رَسال، نانَڪ گانِ پاڌَ ڌَري.

ارت:- چئن هرڻ وڏو آواز موليءَ جو ٻڌي موهجي
(پي خود ٿي)، تڪي تير دٿاران گهاٽيو ويندو آهي مطلب ته
اهڙي ڀڪي پريت آهي جو ڪنهنجي هٿان سان نٿي هٽي.
سري گورو ارجن صاحب جن چون ٿا ته پريءَ جي سندرو ۽ وٽندڙ
چرن ڪملن جي پريت جي ڳنڍ مون هردي ۾ (ڀڪي) ٻڌي
وڪي آهي. [مهاناد = وڏي رس وارو راڳ. ڪرانڪ = هرڻ.
پيت = گهاٽل. تیکن = نڪا. سري = تير. جي جهنب. رسال = رس
جو گهر.]

پرمات (۱):- ”ڪبير لاڳي پريت سڄان سڻ، پڙجي لوگر آجانُ

تاسڻ ٿو ٿئي ڪڻ پني، جاڪي جيئڻ پيران.“

[سلوڪ ڪبير صاحب نمبر (۲۱۷)]

ارت:- سري ڪبير صاحب جن فرمائين ٿا ته منهنجي پريت
واهگوروءَ سان لڳي ويئي آهي، پر بيوقوف ماڻهو مونکي انکان
هٽائين ٿا. جنهن پرماتما جا هي جيئڻ ۽ پيران ڏاڍا آهن، تنهن سان
پريت ٿوڙڻ وري ڪيئن ٺهندو؟

پرمات (۲):- ”مُون لالَن سڻ پريت بَني

توري نه توڻي چوڙي نه چوڻي -

ايسي مادو ڪنڇ ٿئي

[بلاول محلا پنڃوان شبد (۱۱۴)]

ਗੋਬਿੰਦ ਉਧਰੁ ਸਾਗਰ ਕੇ ਖਾਤ ॥੧॥ ਸਰਨਿ ਸਮਰਥ ਅਕਥ ਅਗੋਚਰ
ਹਰਿ ਸਿਮਰਤ ਦੁਖ ਲਾਥ ॥ ਨਾਨਕ ਦੀਨ ਧੂਰਿ ਜਨ ਬਾਂਛਤ ਮਿਲੈ
ਲਿਖਤ ਧੂਰਿ ਮਾਥ ॥ ੨ ॥ ੬ ॥ ੮ ॥

ਕਿੰਦਾਰਾ محلا پنڊجوان شبد (۸)

حَرِ بِنُ كَوءَ نَرِ چَالِسِ سَاوَتِ

دینا ناک کُٹا پَتِ سٹامی، اَناکا کی ناک (رہا)

ارت :- پر پُرو کانسوا، پُرو لوک پر کو بہ سنگ نہ هلندو۔ اُهو
پُرو غریب جو مالک، کرپا کرٹ وارو، سینی جی عزت رکٹ
وارو سوامی ۽ بی وسیل جو مالک آھی۔ [چالس = هلندو۔ پت =
آبرو، عزت۔]

(۱) سَتِ سَنپِتِ پکشا رَسِ پوگوتِ، نَمِ نِبپِتِ چم کئی پاتِ
نامِ نَدانِ کا گَنِ گوبندِ، اَدِ ساگر کی کاتِ

ارت :- پت، دولت ۽ وشین جی رسن جو سواد و نط، اھی
سپ چم جی رستی پر گڈ نہ هلندا۔ مطلب نہ اھی سپ ائی ٹی
رهندا، تنہنکری من دناران، نڈین جی خزانہ نام کی چپ ۽ ہاٹی
دناران گوبند جا گٹ گاء ۽ ائین کرٹ کوی، ہی جیش سنسار
ساگر جی کڈ مان تری، پار پوندو یعنی جنم مرٹ کمان رھت
تیندو۔ [ست = پت۔ سنپت = دولت، گھر جون شیون۔ پات =
رستو۔ کات = کڈ۔]

(۲) سَرِنِ سَمَرَتِ اَکَتِ اَگوچَرِ، حَرِ سَمَرَتِ دُکَرِ لاکِ

ناک دینِ دُورِ جنِ پانچِتِ، مِلِی لاکِ دُورِ ماکِ۔

ارت :- مان، سمروت، بی انت ۽ اندرین جی پھچ کان باہر
پُرو جی شرن آھیان، جنہنجی سمرون کرٹ کوی، دک دور ٹی
تا وچن۔ سري گورو ارجن صاحب جن وینتی کوی چون تا نہ

ਅਰਥ :- ਭਰਿਓ ਜੀ ਪੰਚ ਕਾਲਸ਼ਾ, ਜਨਮ ਭਰਮ ਗਤਿ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ।
 ਚੌਥੀ ਭਰਮੋਰੀ ਕੀ ਚੌਥੀ, ਜਨ (ਸ਼ਬਦ) ਚੌਥੀ ਭਰਮ ਭਰਮ
 ਭਰਮੋਰੀ ਚੌਥੀ, ਜਨ ਚੌਥੀ ਭਰਮੋਰੀ ਚੌਥੀ ਭਰਮੋਰੀ ਚੌਥੀ ਭਰਮੋਰੀ
 ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ
 ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ

(੧) ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ
 ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ

ਅਰਥ :- ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ
 ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ
 ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ
 ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ

(੨) ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ
 ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ

ਅਰਥ :- ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ
 ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ
 ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ
 ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ ਚੌਥੀ

ਕੇਦਾਰ ਮਹਲਾ ੫

ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਕੋਇ ਨ ਚਾਲਿਸਿ ਸਾਥ ॥ ਦੀਨਾ ਨਾਥ ਕਰੁਣਾਪਤਿ
 ਸੁਆਮੀ ਅਨਾਥਾ ਕੇ ਨਾਥ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸੁਤ ਸੰਪਤਿ ਬਿਖਿਆ ਰਸ
 ਭੋਗਵਤ ਨਹ ਨਿਬਹਤ ਜਮ ਕੈ ਪਾਥ ॥ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਗਾਉ ਗੁਨੁ

(۱) ڪاڍ لڀي ٻرپ آن ٻڪي ٿي، ساڌ سنڱه من لاوڻ

ڀرم ڀڻم موڻ ڪٽو گور ٻڄني، آڀنا ڌرس ڊڪاوڻ

اڙت ۽ هي ٻرپو! ٻين وڃين مان، منهنجو من ڪڍي يا اُٻار
ڪري، ساڌن جي سنڱه ٻر لڳاء. جن ٻرشن جو ڀرم، ڄم ڌوئن جو
ڀو ۽ گهر جو موڻ، گورن جي وڃن ڌنارن تو ڪٽي ڇڏيو آهي، تنڪي
تون پنهنجو ڌرشن ڏيکارين ٿو يا تن ڌنارن، مونڪي ڌرشن ڏيکار.
[ڪاڍ لڀي = ڪڍي وٺ، ٻڄائي وٺ. آن = ٻڄن.]

(۲) سڀڪي رين دوءِ من ميرا، آهڻڻ تڄاوڻ

آڀني ڀڳت ديم ڌڻالا، وڏ ڀاڳي نانڪ ڌر پاوڻ.

اڙت ۽ منهنجو من، شل منهنجي سيني ڀڳتن جي ڇوڙن جي
ڌوڙ ٿئي ۽ اهنڪار واري ٻڌي، مون مان ڪڍي ڇڏ. سري گورو
ارجن صاحب جن ويٺي ڪري چون ٿا ته هي ڌيالو! مونڪي
پنهنجي ڀڳتي بخش، جنهنڪري مان توکي ڀراپت ڪري وڏ ڀاڳي
ٿي ٻوان. [رين = مٽي، ڌوڙ. اهن = اهنڪار. تڄاوڻ = ڇڏاء،
ڪڍي ڇڏ.]

ڪيدارا مڪلا ۲

ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਜਨਮੁ ਅਕਾਰਥ ਜਾਤ ॥ ਤਜਿ ਗੋਪਾਲ ਆਨ ਰੰਗਿ
ਰਾਚਤ ਮਿਥਿਆ ਪਹਿਰਤ ਖਾਤ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਧਨੁ ਜੋਬਨੁ ਸੰਪੈ ਸੁਖ
ਭੋਗਵੈ ਸੰਗਿ ਨ ਨਿਬਹਤ ਮਾਤ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਦੋਖਿ ਰਚਿਓ ਬਾਵਰ
ਦੁਮ ਛਾਇਆ ਰੰਗਿ ਰਾਤ ॥ ੧ ॥ ਮਾਨ ਮੋਹੁ ਮਹਾ ਮਦ ਮੋਹਤ ਕਾਮ
ਰੋਧ ਕੈ ਖਾਤ ॥ ਕਰੁ ਗਹਿ ਲੇਹੁ ਦਾਸ ਨਾਨਕ ਕਉ ਪ੍ਰਭ ਜੀਉ ਹੋਇ
ਸਹਾਤ ॥ ੨ ॥ ੫ ॥ ੭ ॥

ڪيدارا مڪلا پنهنجو ان شبد (۷)

هر بن جنم آڪارث جات

تجہ گوپال، آن رنگہ راجت، میتا پورت کات (رہاؤ)

ارت :- سڀني ڇيرون جي تون پالنا ۽ سنڀال ڪرين ٿو ۽ سڀني
ڇيرون تي تنهنجي ڇانو آهي - مطلب ته سڀني ڇيرون کي تنهنجي
اوت يعني آسرو آهي - يعني سڀني کي اُن ڪپڙا وغيره تون ئي
ڏين ٿو. سري گورو ارجن صاحب جن وينتي ڪري ڇوڻ ٿا ته
هي ڦل وردانا اڪال پرڪ! مان شل سڀني ۾ توکي ويا ڀڪ ڏسان.
[ڄام = ڇانو، اوت = ٻڌائي = ڦل وردانا.]

ڪيندارا محلا ۲

ਪ੍ਰਿਅ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਿਆਰੀ ॥ ਮਗਨ ਮਨੈ ਮਹਿ ਚਿਤਵਉ
ਆਸਾ ਨੈਨਹੁ ਤਾਰ ਤੁਹਾਰੀ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਓਇ ਦਿਨ ਪਹਰ ਮੂਰਤ ਪਲ
ਕੈਸੇ ਓਇ ਪਲ ਘਰੀ ਕਿਹਾਰੀ ॥ ਖੁਲੇ ਕਪਟ ਧਪਟ ਬੁਝਿ ਤ੍ਰਿਸਨਾ
ਜੀਵਉ ਪੇਖਿ ਦਰਸਾਰੀ ॥ ੧ ॥ ਕਵਨੁ ਸੁ ਜਤਨੁ ਉਪਾਉ ਕਿਨੇਹਾ ਸੇਵਾ
ਕਉਨ ਬੀਚਾਰੀ ॥ ਮਾਨੁ ਅਭਿਮਾਨੁ ਮੋਹੁ ਤਜਿ ਨਾਨਕ ਸੰਤਹ ਸੰਗਿ
ਉਧਾਰੀ ॥ ੨ ॥ ੩ ॥ ੪ ॥

ڪيندارا محلا پنڃوان شبد (۵)

پرٽ ڪي پرٽ پياري

مگن مني ميه چيوئم آسا، تنيم تار تھاري (۱ڪ رها)

ارت :- هي ٻئي ! تنهنجي اريست هونڪي ڏاڍي پياري لڳي ٿي
يا وڻي ٿي. انهي ڪري مان من ۾ هست رهان ٿو ۽ ڇت ۾ تنهنجي
ملڪ جي آسا پيو ڇت ۾ ڌاريان ۽ اکين ۾ به تنهنجي تار يا پرٽ
لڳي پيئي اٿم. [پرٽ = ٻئي. مگن = هست. چيوئم = ياد ڪريان.
آسا = چاهيان، خواهش، حرص. تنيم = اڪيون. تار = لٽو، اريست.
تھاري = تنهنجي.]

(۱) اوءِ دن پير مورت پل ڪسي، اوءِ پل گوري ڪياري
کولي ڪپت ڏپت ٻڃي، ترشما جيوئم پيڪر دساري

ਹਰਿ ਗੁਨ ਰਸਨ ਬਖਾਨ ॥ ੧ ॥ ਗੋਪਾਲ ਦਇਆਲ ਗੋਬਿੰਦ ਦਮੋਦਰ
ਨਿਰਮਲ ਕਥਾ ਗਿਆਨ ॥ ਨਾਨਕ ਕਉ ਹਰਿ ਕੈ ਰੰਗਿ ਰਾਗਹੁ ਚਰਨ
ਕਮਲ ਸੰਗਿ ਧਿਆਨ ॥ ੨ ॥ ੧ ॥ ੩ ॥

ڪيڊارا محلا پنڃوان گھڙ چوٿان شبد (۳)

ايڪ اونڪار ست گورو پراساد

سَرَنِي اَنُتُو نَاتِ نِڌَانِ

نام پُريتِ لاڳي مَن پيتر، مانگن ڪَترِ جِردان (اڪ وڌاء)

اڙت ۽ هي نڌين يعني خزانن جا مالڪ! مان تنهنجي سرن
آيو آهيان. منهنجي مَن ۾، تنهنجي نام جي پريت لڳي آهي
تنهنڪري (نام جي) دان گھڙ ڏاڙ، تنهنجي سرن ورتي اُتر.
[پيتر = اندر.]

(۱) سَڪڌائي پُورَن پَر ميسر، ڪِر ڪِر ڀا راکِهر مان

دِير پُريتِ سادو سَنگِ سُاهي، جِر گُن رَسَن بَکان

اڙت ۽ هي ٻورن ٻرميشور! سَڪن جا داتار! ڪر ڪر ڪري
منهنجي عزت رک (يعني چوڻين کان ڇڏاء) ۽ مونکي اهڙي
پريت بخش يا ڏي، جو سندن سان ملي، زبان سان تنهنجا گُڻ
ورتن ڪريان. [مان = عزت. رَسَن = زبان. بَکان = ورتن ڪريان.]

(۲) گوپال دِئِمالِ گو بند دَمودَر، نِرمل ڪَٿا کِشان

ناتِ ڪَترِ جِر رَنگِ راکِهر، چَرَن ڪَمَل سَنگِ دِٿان.

اڙت ۽ (پوري) گوپال، دِٿالو، گو بند ۽ دامودر، اهڙا تنهنجا
نالامڪ سان اُچارايان ۽ تنهنجي نرمل ڪَٿا ڪنن سان ٻڌان ۽
تنهنجي سرويچ جو گيان پراپت ٿيڻ. سري گورو ارجن صاحب
جن ويستي ڪري چون ٿا ته هي هري! مونکي پنهنجي پُري ۾
رنگي لال ڪري ڇڏ ۽ منهنجي مَن جو ڌيان، شل تنهنجي چَرَن
ڪمڻ ۾ رهي! [رَنگ = پُري. راکِهر = رنگي لال ڪري ڇڏ.]

ਕੇਦਾਰਾ ਮਹਲਾ ੫ ਅੰਰ ੩

੧ ਓ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਦੀਨ ਬਿਨਉ ਸੁਨੁ ਦਇਆਲ ॥ ਪੰਚ ਦਾਸ ਤੀਨਿ ਦੋਖੀ ਏਕ
ਮਨੁ ਅਨਾਥ ਨਾਥ ॥ ਰਾਖੁਹੋ ਕਿਰਪਾਲ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਅਨਿਕ ਜਤਨ
ਗਵਨੁ ਕਰਉ ॥ ਖਟੁ ਕਰਮ ਜੁਗਤਿ ਧਿਆਨੁ ਧਰਉ ॥ ਉਪਾਵ ਸਗਲ
ਕਰਿ ਹਾਰਿਓ ਨਹ ਨਹ ਹੁਟਹਿ ਬਿਕਰਾਲ ॥ ੧ ॥ ਸਰੋਣਿ ਬੰਦਨ
ਕਰੁਣਾਪਤੇ ॥ ਭਵ ਹਰਣ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰੇ ॥ ਏਕ ਤੂਹੀ ਦੀਨ
ਦਇਆਲ ॥ ਪ੍ਰਭ ਚਰਨ ਨਾਨਕ ਆਸਰੋ ॥ ਉਧਰੇ ਭ੍ਰਮ ਮੋਹ ਸਾਗਰ ॥
ਲਗਿ ਸੰਤਨਾ ਪਗ ਪਾਲ ॥ ੨ ॥ ੧ ॥ ੨ ॥

کپدارا مٹھلا پنجوان گھر تیجا شبد (۲)

ایک اونکار ست گور پر ساد

دین بنتہ سن دئال

پہنچے اس قبیلہ کی ایک من آفات ناث۔ راکھو کے پال
(رہا)

اوت ۾۔ هيءَ ڀالو ڀرمائو! مون غريب جي وينتي ٿي۔
 منهنجي من کي پنج (ڪام آڌڪ) وڪار، ڏهه انڊريون ۽ ٽي ڪٺ
 سترو، رڄوءَ ترو، ڏک ڏيندڙ اچي کيس لڳا آهن۔ منهنجو من آهي
 هڪڙو، سو ايترو وڪارون سان ڪيئن پهچي سگهندو؟ تنهنڪري
 هي اٺائڻ جا ناڪ! تون ڪرپا ڪري، اُن جي (اٺون وڪارون کان)
 رکيا ڪر۔ [دين = غريب۔ بئنڊ = وينتي]۔

(۱) آکے جتن گون کرے۔ کت کرے جکت۔ تان تارے
اُپاؤ سگل کرے ہارو، نہ نہ ہتہ ہکراں۔

ارٻڙ :- (من ڪي وس ڪرڻ لاءِ) انيڪ جتن ڪريان ٿو؟
ڪيترن پاسي ڏي کان ڊوڙان ٿو؟ ڇهن سرڻيشت ڪمن (ڇپ، ھوم،

اڙت :- هريءَ جو امولڪ هرو نام، هريءَ وٽ ئي آهي، پر
جڏهين هري پاڻ (اهو نام) ڏئي، تڏهين ئي نام ڏنائجي ٿو.
جنهنکي منهنجو مالڪ پنهنجو نام ڏئي ٿو، تنهنجي ڪرمن جو
سڀ ليڪو ڇڏائي ڇڏي ٿو يا ڇڪتو ڪري ڇڏي ٿو. [پهه =
وٽ. ڇڏاويئي = ڇڏائي ڇڏي ٿو، ڇڪتو ڪري ڇڏي ٿو.]

(۳) در نام آرادهر سي ڏنن جن ڪهيتهر،

تن مستڪ پاڳر ڌر ليڪر پاويشي ري

تن ديکي ميرا من پگسي،

جهر ست مل مات، گل لاويشي ري

اڙت :- جيڪي پُوش، هري نام جو آرادن ڪن ٿا، سي
ڏاڍو داد جا لائق آهن. (اهي انهي ڪري نام جو آرادن ڪن ٿا
جو) سندن مٿي تي ڌر کان ٿي، سنڍو يا ڳر (واهگوروءَ) لکي ڇڏيو
آهي. انهن کي ڏسي منهنجو من اهڙي طرح ٻيو ٿڙي ڄڻ
(وڇڙيل) پٽ سان، ماءُ ملي ڳلي سان لڳائيندي آهي ۽ بيحد
خوش ٿيندي آهي. [ڌر = آڏ کان. پگسي = ٿڙي، خوش ٿئي.
ست = پٽ.]

(۴) هر ٻارڪ در پتا پوپ ميري،

موڪت دهر مٿي جت در پاويشي ري

جهر ٻچڙا ديڪر گتو سڪه مانئي،

تهر نانڪ در گل لاويشي ري.

اڙت :- (تنهنڪري هيئن پوار ٿا ڪجي ته) هي منهنجا
ٻريو! تون پتا روپ آهين ۽ اسين تنهنجا ٻالڪ آهيون. مونکي
اهڙي مٽ ڏي، جو توکي پراپت ڪريان. سري گورو رامداس
صاحب جن وينتي ڪري چوڻ ٿا ته جيئن گانءُ، وڇڙي کي ڏسي
خوش ٿيندي آهي، تنهن هي ٻريو! تون مونکي پنهنجي ڳلي سان
لڳاءُ يعني پاڻ ۾ لڳن ڪر ته آندڻ ٿئي. [ٻچڙا = وڇڙو.]

راڳ ڪيدارا

مڃا چو ٿان گهور ڀيلا شهد (۱)

ايڪ اولڪار سم گور برساد

ميري من، رام ٿاڻ ٿي ڪاويڙي ري

اگر آڪوڇر نه ڄاڻي ڦر ٿيڪا، ڪوڙ ڀڙا ملي ٿيڪاويڙي ري
(ايڪ ردا)

ارڻ: ۱۔ هي منهنجا من! سڌو رام ٿاڻ اڇاڙن ڪر. ٻوڙو
اي الڻ ۽ الڻوڻ جي ٻوڙ کان ٻاهر آهي، ٿيڪوڙي ڏسي ٿو
سگهي. ٻوڙ جي ٻوڙو سڌوڙو ملي وڃي ته ڪر سڌس (يعني
ٻوڙو سڌو) ڏسون ڪر ٿاڻي سگهي ٿو. [ٿاڻ = ٻوڙو] سڌو.
اگر ۽ اي الڻ. اڪوڇر = الڻوڻ جي ٻوڙ کان ٻاهر.]

(۱) جس آهي ڪرڻا ڪري ميرا سڻامي،

تس جن ڪٿه ڦريو ٿاويڙي ري

ٽيڪو پگت ڪري ڦر ڪري،

ڦر ڀاوي سو ٿاڻ ٿاويڙي ري

ارڻ: ۲۔ منهنجو مالڪ، جڏهن ٿي ٿاڻ ڪرڻا ڏسڻي ڪري
ٿو، ٿيڪوڙي ڏسي يا ٻوڙ يا ٻوڙ ۾ لڳائي ڇڏي ٿو. سڌو ٻوڙو
هي پگتي ڪري ٿو ٻوڙ ڪوڙو ٻوڙ. ٻوڙو ڪي وڃي ٿو، ٿيڪوڙي
پگتي، ٿاڻه ٻاڻي ٿو يا قبول ڪري ٿو. [ٿو = وڃي] ٻوڙو.
ٿاڻه = قبول ۽ ٻوڙو.]

(۲) ڦر ڦر ٿاڻ آموڻڪ ڦر ٿي، ڦر ڏيوي ٿاڻ ٿاويڙي ري

جس ٿاڻ ڏيڻ ميرا سڻامي، تس ليڪا سڀ ڇڏاويڙي ري

ਰਾਗੁ ਕੇਦਾਰਾ

ਮਹਲਾ ੪ ਘਰੁ ੧

੧ ਓ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਮੇਰੇ ਮਨ ਰਾਮ ਨਾਮ ਨਿਤ ਗਾਵੀਐ ਰੇ ॥ ਅਗਮ ਅਗੋਚਰੁ
ਨ ਜਾਈ ਹਰਿ ਲਖਿਆ ਗੁਰੁ ਪੂਰਾ ਮਿਲੈ ਲਖਾਵੀਐ ਰੇ ॥ ਰਹਾਉ ॥
ਜਿਸੁ ਆਪੇ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ ਮੇਰਾ ਸੁਆਮੀ ਤਿਸੁ ਜਨ ਕਉ ਹਰਿ ਲਿਵ
ਲਾਵੀਐ ਰੇ ॥ ਸਭੁਕੇ ਭਗਤਿ ਕਰੇ ਹਰਿ ਕੇਰੀ ਹਰਿ ਭਾਵੈ ਸੋ ਥਾਇ
ਪਾਵੀਐ ਰੇ ॥ ੧ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਅਮੋਲਕੁ ਹਰਿ ਪਹਿ ਹਰਿ ਦੇਵੈ
ਤਾ ਨਾਮੁ ਧਿਆਵੀਐ ਰੇ ॥ ਜਿਸਨੋ ਨਾਮੁ ਦੇਇ ਮੇਰਾ ਸੁਆਮੀ ਤਿਸੁ
ਲੇਖਾ ਸਭੁ ਛਡਾਵੀਐ ਰੇ ॥ ੨ ॥ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਅਰਾਧਹਿ ਸੇ ਧੰਨੁ ਜਨ
ਕਹੀਅਹਿ ਤਿਨ ਮਸਤਕਿ ਭਾਗੁ ਧੁਰਿ ਲਿਖਿ ਪਾਵੀਐ ਰੇ ॥ ਤਿਨ ਦੇਖੇ
ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਬਿਗਸੈ ਜਿਉ ਸੁਤੁ ਮਿਲਿ ਮਾਤ ਗਲਿ ਲਾਵੀਐ ਰੇ ॥ ੩ ॥
ਹਮ ਬਾਰਿਕ ਹਰਿ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਭ ਮੇਰੇ ਮੋਕਉ ਦੇਹੁ ਮਤੀ ਜਿਤੁ ਹਰਿ
ਪਾਵੀਐ ਰੇ ॥ ਜਿਉ ਬਛੁਰਾ ਦੇਖਿ ਗਉ ਸੁਖੁ ਮਾਨੈ ਤਿਉ ਨਾਨਕ ਹਰਿ
ਗਲਿ ਲਾਵੀਐ ਰੇ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

(۲) اهر تن من تيرا، سپ گڻ تيري

ڪنڏيئي وڻجا، ڏرسن تيري

اڄ ۽ هي تن من تنهنجو ڏنل آهي ۽ سپ گڻ به تنهنجائي ڏنل آهي. مان تنهنجي ڏرسن تان شل ٽڪرا ٽڪرا ٿيان يعني قربان وڃان!

ڏرسن تيري سڻ ڀرپ ميري، نمڪ ڏرشت پيڪه جيوا

آئمرت نام سنيجي تيرا، ڪرپا ڪر ٿر پيو

اڄ ۽ تنهنجي ڏرسن جي ڏرشتي فقط هڪ نمڪ = ٿوري وقت تائين ملي ٿي نه جيئرو رهان ٿو. تنهنجو امرت نام ٻڌڻ به اچي ٿو، مگر جي تون ڪرپا ڪرين ته اهو مان پيشان يعني اڃان ڪريان.

آس پئاسي پر ڪي ٿائي، جڻ چاٿر ڪ ٻوند ٿري

ڪم نالڪ جيٿرا بلهاري، ڏيهر ڏرس ڀرپ ميري.

اڄ ۽ جڻ چاٿر ڪ پڪي، سوانتي بوند لاءِ آسانتو ۽ پئاسي هوندو آهي، تنهن آه ٻرين ۽ ٻرماٿا لاءِ پئاسي آهيان. سري گورو ارڄن ڏيو جن چون ٿا ته ”منهنجو جيٿر توتان بلهار وڃي ٿو. هي منهنجا ٻر ٻو! مولڪي هڪواري پنهنجو ڏرسن ڏي.“ [پر ڪي ٿائي = ٻرين لاءِ].

(۳) تو ساڇا صاحب، شاه امڻا

تو پر ٿيهر پٿارا، ٻران هٿ چٽا

اڄ ۽ تون سڄو صاحب آهين. تون شاه آهين ۽ تنهنجي مريادا يا وزن چٽي نٿو سگهجي. تون منهنجو پيارو ٻريهر آهين. منهنجي ٻران ۽ چٽ به تنهنجي لاءِ پيار آهي.

ٻران سڪدا ٿا گورمڪه جاتا، سگل رنگه بن آئي

سوئي ڪرم ڪماوي پراڻي، جيها تو فرمائي

اڄ ۽ ٻران ڪي سڪ ڏيڻ وارو گورن ڌناران ڄاڻجي ٿو. سڀني رنگن به تون بنيو يا وسيو رهين ٿو. جيڪو حڪم تون فرمائين ٿو، سوئي ڪرم آدمي ڪري ٿو.

تڪاري چنت محلا پنڃوان چنت (۱)

اڪو اڪار سڪور برساد

(۱) ڪهول گهمائي لالنا، ڪور من ڏينا

سُڻ شبد تمارا، ميرا من ڏينا

اوت ۽۔ هي لالنا = بهارا (سري ڪورو رامداس صاحب) مان
اوهان مان قربان وڃان ٿو، مون اوهان کي پنهنجو من وڪڻي
ڏنو آهي. اوهانجو شبد ٻڌي منهنجو من ڇڻي ٻيو آهي.

[ڪهول گهمائي = قربان وڃان ٿو. ميرا = ڇڻي ٻيو آهي.]

اُڏ من ڏينا جڻه جَل مينا، لاڪا رنگه مرارا

قيمت ڪهي نه ڄاڻي لاکر، تيرا محل اڀارا

اوت ۽۔ جڻ مڇي پاڻيءَ ۾ ڀل هوندي آهي (يعني اڄو
روح پاڻيءَ کانسواءِ وهندو ئي نه آهي)، تنهن هوندي من ٿو ۾ ڇڻي
وهيو آهي. هي مراري ٻوڙ! تنهنجو مولڪي ٻوڙ ۾ لڳو آهي.
هي لاکر! تنهنجي قيمت يعني وڏائي ڪٿي نه ڳي وڃي. تنهنجو
سروپ بي ادب وڌو آهي. [مينا = مڇي. مرارا = مراري، مَر ڏس
چواري = دشمن، ٻوڙ. ميمس = مھما، وڏائي. محل = سروپ.
اڀارا = بي ادب، وڌو.]

سڪل ڪڙا ڪي ذاتي سُڃاڻي، ڀنڀه سنڌه اڪ ڏينا

ڏيه ڌرس لاکه ٻلهاري، جيڙا ٻل ٻل ڪينا

اوت ۽۔ سري ڪورو ارحن ڏيو ويٺي ڪري چون ٿا ته
”هي مالڪ سڀني کڻن جا ڏاڏا! مون غريب جي هڪ ويٺي ٻڌ.
مان اڻ ٿان ٻلهار وڃان ٿو. مان پنهنجو جيت به ٿو ٿان ٻلهار ٻلهار
ڪريان ٿو. مولڪي هڪواري پنهنجو ڏوسن ڏي.“ [سنڌه =
ويٺي. ڏينا = غريب جي. جيڙا = جيت. ٻل ٻل ڪينا = ٻلهار
ٻلهار ڪريان ٿو.]

ਤੁਖਾਰੀ ਛੰਤ ਮਹਲਾ ੫

੧ ਓ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਘੋਲਿ ਘੁਮਾਈ ਲਾਲਨਾ ਗੁਰਿ ਮਨੁ ਦੀਨਾ ॥ ਸੁਣਿ ਸਬਦੁ
 ਤੁਮਾਰਾ ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਭੀਨਾ ॥ ਇਹੁ ਮਨੁ ਭੀਨਾ ਜਿਉ ਜਲ ਮੀਨਾ ਲਾਗਾ
 ਰੰਗੁ ਮੁਰਾਰਾ ॥ ਕੀਮਤਿ ਕਹੀ ਨ ਜਾਈ ਠਾਕੁਰ ਤੇਰਾ ਮਹਲੁ ਅਪਾਰਾ ॥
 ਸਗਲ ਗੁਣਾ ਕੇ ਦਾਤੇ ਸੁਆਮੀ ਬਿਨਉ ਸੁਨਹੁ ਇਕ ਦੀਨਾ ॥ ਦੇਹੁ
 ਦਰਸੁ ਨਾਨਕ ਬਲਿਹਾਰੀ ਜੀਅੜਾ ਬਲਿ ਬਲਿ ਕੀਨਾ ॥ ੧ ॥ ਇਹੁ
 ਤਨੁ ਮਨੁ ਤੇਰਾ ਸਭਿ ਗੁਣ ਤੇਰੇ ॥ ਖੰਨੀਐ ਵੰਞਾ ਦਰਸਨ ਤੇਰੇ ॥
 ਦਰਸਨ ਤੇਰੇ ਸੁਣਿ ਪ੍ਰਭ ਮੇਰੇ ਨਿਮਖ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਪੇਖਿ ਜੀਵਾ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ
 ਨਾਮੁ ਸੁਨੀਜੈ ਤੇਰਾ ਕਿਰਪਾ ਕਰਹਿ ਤ ਪੀਵਾ ॥ ਆਸ ਪਿਆਸੀ ਪਿਰ
 ਕੈ ਤਾਈ ਜਿਉ ਚਾੜ੍ਹਕੁ ਬੂੰਦੇਰੇ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਜੀਅੜਾ ਬਲਿਹਾਰੀ
 ਦੇਹੁ ਦਰਸੁ ਪ੍ਰਭ ਮੇਰੇ ॥ ੨ ॥ ਤੂ ਸਾਚਾ ਸਾਹਿਬੁ ਸਾਹੁ ਅਮਿਤਾ ॥ ਤੂ
 ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਪਿਆਰਾ ਪ੍ਰਾਨ ਹਿਤ ਚਿਤਾ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਾਤਾ
 ਸਗਲ ਰੰਗ ਬਨਿ ਆਏ ॥ ਸੋਈ ਕਰਮੁ ਕਮਾਵੈ ਪ੍ਰਾਣੀ ਜੇਹਾ ਤੂ ਫੁਰਮਾਏ ॥
 ਜਾਕਉ ਫਿਰਪਾ ਕਰੀ ਜਗਦੀਸੁਰਿ ਤਿਨਿ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਮਨੁ ਜਿਤਾ ॥
 ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਜੀਅੜਾ ਬਲਿਹਾਰੀ ਜੀਉ ਪਿੰਡੁ ਤਉ ਦਿਤਾ ॥ ੩ ॥
 ਨਿਰਗੁਣੁ ਰਾਖਿ ਲੀਆ ਸੰਤਨ ਕਾ ਸਦਕਾ ॥ ਸਤਿਗੁਰਿ ਢਾਕਿ ਲੀਆ
 ਮੋਹਿ ਪਾਪੀ ਪੜਦਾ ॥ ਢਾਕਨਹਾਰੇ ਪ੍ਰਭੁ ਹਮਾਰੇ ਜੀਅ ਪ੍ਰਾਨ ਸੁਖਦਾਤੇ ॥
 ਅਬਿਨਾਸੀ ਅਬਿਗਤ ਸੁਆਮੀ ਪੂਰਨ ਪੁਰਖ ਬਿਧਾਤੇ ॥ ਉਸਤਤਿ
 ਕਹਨੁ ਨ ਜਾਇ ਤੁਮਾਰੀ ਕਉਣੁ ਕਹੈ ਤੂ ਕਦ ਕਾ ॥ ਨਾਨਕ ਦਾਸੁ ਤਾਕੈ
 ਬਲਿਹਾਰੀ ਮਿਲੈ ਨਾਮੁ ਹਰਿ ਨਿਮਕਾ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥ ੧੧ ॥

اڏِ دامِ ڪَڇِ پَٽِ نَ ڀَوَ ڪَ، جا ڪا ٿِيئا مو هُٽِ مَندَ ٿِ پَٽِي
پاڻي هر ڪَرمَ ڪِئا، ڪَسُ پاسِ مان ڪَرمَ،

سڀ پاڳر سَتِگورِ پِڇِي پَٽِي

اوت :- انهن محصول وٺندڙن جي گولڪ يا ڳوٺري يا ٻيٽيءَ
۾، اڌ ڪوڏي به ڪانه پيئي. مطلب - ڪجهه به نه پيو. انهنجي منهن
تي مهر يا چاپ لڳي ويئي (پاو - آهي ڪڇي نه سگهيا). آهي
محصول وٺندڙ چوڻ لڳا ته ”پاڻي! اسين ڇا ڪريون، ڪنهن
کان محصول گهرون ڇو ته سڀ پڇي وڃي، ستگورن جي پٺيان
پيا.“ [ٻولڪ = گولڪ، ڳوٺري، ٻيٽي. مو هُٽ = منهن. مندَ ٿِ =
مهر يا چاپ.]

جا ڪا ٿِيئا اُڀاوَ سِياڻپَ ڪَري ٻِڄارَ ٿِئا،

پَنن ڀولڪا سڀ اُٺِ ڪِئا

ٿُر ٿِيئا آئي سر سَري، تهر ڪو ٿڪَ چَلتَ پَٽِئا.

اوت :- محصول وٺندڙن، سِياڻپ جا اُڀاو هلائي، آخر وِڄار
ڪري ڏنو ته محصول ڪونه ملندو، تنهنڪري پنهنجون
پيتيون پڇي (بند ڪري)، اُٺي هليا ويا. ٽئين پيري گورو صاحب
گنگا نديءَ تي آيا. اُٺي عجيب مڙو ٿيو. [پَنن = پڇي يعني بند
ڪري. ڀولڪا = پيتيون، جن ۾ محصول جو ٺاڙو وجهندا هئا.]

(۶) مِلِ آئي نگر مَڃا، گور سَتِگورِ اوٽِ ڪَهي

گور سَتِگورِ گور گور وٺند، پڇي سِهرتِ ڪِئا صَحي

اوت :- (جڏهين گورو صاحب ڪنڪل پهتا) تڏهين انهيءَ
نگر جا سر رِشتِ پُرش ملي آيا ۽ اچي ستگورن جي اوٽ ورتائون

٢) ٺڪاري ڇنت محلا چوٿان ڇنت

سڀ ڇتي سڱورو پڇي، ڇن ڦر ڦر ڏاڻا
گورو ڀڄن مارڪ جو پٺت چالي، ٽن جر جا کاتي ٺيڙو ڏاڻا
ارڻ به ڇن عويءَ جو نام ڏياري، سي سڀ محصول ڏيڻ
بالسواءِ، سڱورو جي بليان ڇڏيا ويا. گورو جو جيڪو مارڪ
آهي، انهيءَ رستي تي، جيڪي گورو جي وڃڻ موجب هلن ٿا،
لڏجي وڃن ٿا، جو محصول وٺندڙ، نٿو اچي. (ٻار - انهن کان دليري
عواءِ سر ڏوٿن جو محصول وٺڻ نٿو اچي). [جاڻائي = محصول
وٺندڙ].

سڀ گورو گورو جڳت ٻولي،
گورو کي ڏاڻا ٺيڙي سڀ ڇتي ڏيڻا
ڏيڻا ڄڻ کڻي گورو، ڦر ڦر ڇن کڻيا.

ارڻ به سڀ سڱورو جو نالو وٺڻ لڳا. گورو جي نالي
وٺڻ ڪري، سڀ محصول ڏيڻ کان ڇتي ويا. اوه گورو جي حمدا
جو لهره ڪوڙ ويا، هتي سڀي سڱورو جو نام ڇڏيو.

(:) ٻڌڻي آئي سر سري، ٿه ڪوٽڪ ڇلت پڻا
سڀ مڇي ڏيک ڏرسن گورو سنٽ، ڪي آڏو ڏاڻا ڏيڻا

ارڻ به ٺٽين پري، گورو صاحب کڻا نديءَ تي آيا، اتي
عجيب مڇو ٿيو. سڀ سڱورو سڱورو جو ڏسڻ پائي، مڇي
وڃي ڪي به محصول وٺندڙ، آڏو ڪوٽي محصول ڏوٿو يعني
ڏوٿو ۽ محصول ڏوٿو. [ٺٽي ٺٽي پري يعني پري پري
کان اوه. سر سري = کڻا ندي. ڪوٽڪ چلڻ = عجيب مڇو.
آڏو = آڏو ڪوٽي، چوڏاڏوڻ حصو ڏي ڪوٽڪ پئي جو.]

چون ڇهيا، تنجا سمورا پاپ ناس ڪري ڇڏيائون. [پرسا =
(چون) ڇهيا. ڪلوڪ = پاپ.]

جوکي دگنبر سنڌي ڪٽ ڏرسن، ڪر ڪشي گوشت چوڦا
پر ٿم آئي ڪل ڪيت، گور ستگور پر ڏوڦا.

ارت :- جوڳي، دگنبر (اگهاڙا فقير) سنڌي ۽ ڇهن شاسترن
جا مڃيندڙ، صاحب سان هري نام چرچا ڪري، پيتا رکي ويا.
بهر يانين گورو صاحب ڪرڪيتر ۾ آيا، جتي ستگورن جي ڏرشن
ڪري، وڏو پارو گور پر ٿيو. [دگنبر = اهي فقير، جي سمورا
نگن (اگهاڙا) رهندا آهن. ڪٽ ڏرسن = ڇهن شاستر (۱) - پورب
ميمانسا، جنهنجو رچڻ هار جڻمني رشي. ۲ - نياڻ، جنهنجو رچڻ هار
گوتم رشي. ۳ - وئيشيڪ، جنهنجو رچڻ هار ڪٿاڙ رشي. ۴ - سانڪي،
جنهنجو رچڻ هار ڪپل مٽي. ۵ - يوگ، جنهنجو رچڻ هار پانڊلي
رشي ۽ ۶ - اٽر، ميمانسا يا ويدانيس، جنهنجو رچڻ هار ويس مهرج.
گوشت = هري نام چرچا. ڏوڦا = پيتا رکي ويا.]

(۴) هٿيئا جمن ڪشي، گور ڏر چن ڪيئا

جا گاني ملي هي پيت، گور پڇي لنگيءا هٿا

ارت :- پوءِ گورو صاحب جمن (مٿرا، بندران) نيوت ڪرڻ
ويا، جتي گورن، هريءَ جو جپ يا ڀڄن ڪيو، اتي جيڪي
محصول اڳاڙيندڙ هئا، سي محصول وٺڻ جي بدران، پاڻ صاحب
کي پيتا ڏيئي، اچي ساڻن مليا ۽ جيڪي گورن جا سنگي هئا
تنکي سواءِ محصول وٺڻ جي، گورن جي پٺيان لنگهڻ ڏنائون.
[جا گاني = محصول وٺندڙ. ملي دي پيت = پيتا ڏيئي مليا.]

نوٽ :- اڪبر بادشاهه جو حڪم هو ته گورن کان ۽ گورن
جي ست سنگين کان، نيوتن تي ڪوبه محصول نه ورتو وڃي،
جڏهن پين کان انهن ڏينهن ۾ (جزيه محصول) وٺندا هئا.

جڙو پڪيٽ ٻڌي ٻڌ ڪري، سڀ لوڪ ويڪڙ آڻيا
جن درس سڳورو ڪورو ڪيئا، تن آپ جڙو مياڻيا

ارڻد:- اهڙو طرح، هڙي، ٻڙو، ٻڙي، ٻڙي، ٻڙي، ٻڙي، جا سڀ
لوڪ ڏسڻ آيا، جن ٻڙو ڪورو (سڙي ڪورو) ڪورو (سڙي ڪورو) ڪورو
ڏسڻ ڪيو، ٺهڻي سڳورو ٻڌ، هڙي، سان ملائي ڇڏيو.
[ٻڌ ڪري = ٻڙو، هي.]

تيرت آڏو سڳورو ڪيئا، سڀ لوڪ آڏو آڻيا
مارڪي ٻڌي چلي، ڪورو سڳورو سڳورو ڪيئا.

ارڻد:- ٻڌو ٻڌو ٻڌو ٻڌو، ڪورو سڳورو ڪيو، سو ڪورو
لوڪن جي آڏو ڪري مطلب لاء ڪيو. (ٻڌو - سڳورو، ٻڌو جي
وڪا ڪندا ٻڌي ويا، لوڪن کي ٻڌي ٻڌي لڳائيندا ويا). هڙي
سڙي ڪورو ڪورو صاحب ڪوڪٽر جي رستي لي هليا، ٺهڻ
سڳورو سان ٺهڻ، سڳورو جا سڳورو ٺهڻ لڳا.

(٣) ٻڌو آڻي ڪل ڪيٽ، ڪورو سڳورو ٻڌو ٻڌو
خبر پئي سنسار، آڻي ٻڌي لوڻا

ارڻد:- ٻڌو ٻڌو ٻڌو ٻڌو صاحب ڪوڪٽر ٻڌو آيا. آڻي سڳورو
جي ڏسڻ ڪري، وڏو ٻڌو ڪورو ٻڌو ٻڌو. ٻڌو ٻڌو سنسار ٻڌو
سڳورو جي آڏو ڪري ٻڌو ٻڌو، ٺهڻ ٺهڻ لوڪن جا ماڻهو
سڌن ڏسڻ لاء آيا. [ٻڌو = ڪورو ٻڌو، ٻڌو لوڻا = ٺهڻ لوڪن
جا ماڻهو.]

ويڪڙ آڻي ٻڌي لوڪ، سڙو ٻڌو جن سڀ آڻيا
جن ٻڌو ڪورو سڳورو ٻڌو، تن ڪي ڪي ڪي ڪي ڪي آڻيا

ارڻد:- سڀ ٻڌو ٻڌو، مڪي، مڪي، مڪي، ٻڌو ٻڌو جا
سڳورو جي ڏسڻ ڪري لاء آيا. جن ٻڌو وڏي سڳورو جا

ارت :- وڏي ستگورو جي درشن ٿيڻ سان، گويا ايڏيچ گور پُڙپ جي اُشنان جو ڦل ملي چڪو. (ايڏيچ نڪيتو جو نالو آهي يا اڌڪ مهيني کي چوندا آهن، جنهن ۾ ماڻهو دان ٻج ڪندا آهن). اهو ڦل، ستگورو جي درشن سان حاصل ٿيو ۽ ڪوئي مٺ جي ميل لاس ٿي ويئي ۽ اڳيان جو انڌرو ناس ٿي ويو. [گورو = وڏو، پوڄيڻ، ٺاڙڻ = اُشنان ڪرڻ. هري = لاس ٿي ويئي].

گورو رس پاڻڻا آڳاٽا، آڻڻر جوت پُڙگسي

جنم مرڻ ڊڪر ڪرڻ ميه بنسي، هر پاڻڻا پُڙپ اِبناسي

ارت :- جن (شرڏا سان) ستگورن جو درشن ڪيو، تنجو اڳيان ستگورن دور ڪيو ۽ انهن جي اندر، پرماتما جي جوت جو پرڪاش ٿيو. انهنجي جنم مرڻ جو ڊڪر هڪ کن ۾ لاس ٿي ويو ۽ انهن اِبناسي پريڙيائو. [پُڙپ اِبناسي = پريڙڻ جو مرڻ کان رهنم آهي].

هر آب ڪرتي پُڙپ ڪيٽا، ستگورو ڪل ڪيٽ ٺاڙڻ ڪيٽا

ٺاڙڻ پُڙپ آڏيچ، گورو ستگورو رس پيٽا.

ارت :- ستگور امرداس صاحب، جو ڪرڪيتو نالي تيرت ٿي اُشنان ڪرڻ ويا، اهو گويا هري ڪرتار پاڻ آڇي، اهو پُڙپ يعني وڏو ڏينهن يا پوتر ڏينهن ڪيو. وڏي ستگورو (سري گورو امرداس صاحب) جي درشن ٿيڻ سان، گويا ايڏيچ گورو پُڙپ جي اُشنان جو ڦل ملي چڪو.

(۲) مارگر پڻٽ چلي، گورو ستگورو سنڪه سکا

آندڻ پڻڪٽ بڻي، ڪن ڪن ٺمڪه وکا

ارت :- جڏهين سري گورو امرداس صاحب، ڪرڪيتو جي دستي تي هليا، تڏهين ستگورن سان گڏ ستگورن جا سڪه هڻڻ لڳا. رات ڏينهن، ڪن ڪن ۾، ٿوري ٿوري وقت ۾ ۽ وڪ وڪ ٿي، ستگورن پڻڪٽي بڻائي ڇڏي يعني سدائين اُتي پڻڪٽي ۽ نام بڻي رهيو هو. [وڪا = وڪ وڪ ٿي].

پريءَ جي ڪري، ڪهڙيءَ تي ساري ڪندا هئا. ستلج
پار لنگهي صاحب ڪرڪيٽر ويا، جتي اڳين ٽيمن ۾ رهي
۽ مٺي، ڪئن ٽپ ڪندا هئا. اتي جا پنڊت ۽ برهمڻ
ستڪورن کي ڏسي خوش ٿيا ۽ سندن ست سنگه جو لاپ
ورٽائين. پنڊتن ستڪورن کان پڇيو ته اوهان پنهنجي
والهيءَ ۾ سنسڪرت پڙهان، پاشا ڇو ورتائي آهي. ستڪورن
جواب ڏنو ته سنسڪرت اڻ ڪي آهي ۽ سڀ الهيءَ جو لاپ
نه وٺي سگهندا. باقي پاشا (هندي) سولي آهي ۽ هرڪو
سمجهي سگهندو. ستڪورن فرمايو ته سنسڪرت، ڪو به جي
هائيءَ وانگر آهي ۽ هندي بوسات جي هائيءَ وانگر، جنهنجو
هرڪو لاپ وٺي سگهي ٿو. تنهن کانپوءِ ستڪورو جهٺا ٿي
ويا. جهٺا کانپوءِ هردوار ويا. ستڪورن هزارين ست سنگين
کي ڇيو ته جيئن اسانجي سنگه ڪري، اوهين جڙيل کان
ڇٽا آهيو تيئن اوهين ڪال جي ٻي کان پڻ ڇٽندا،
جيڪڏهن اوهين ”ست نام واهڪورو“ اُچاريندا. هردوار ۾
ڪئين ڇوڪرين، ٻئراڪين، سنڀالين، برهمڇارين ۽ پنڊتن،
سندن درشن جو لاپ پرايو. پوءِ ستڪورو امرداس صاحب
۽ ست سنگي کڻندو ال ۾ موٽيا. سري ڪورو رامداس
صاحب گاديءَ تي وڃي کانپوءِ ٻئي ٻڌي آڏو سڪن جي
ڀوڻ ٿي، تيرٿن جي سِر جو باڪل عمدو احوال ٽڪاري
ڇنت (۲) ۾ هن طرح فرمايو آهي :-

(۱) تِلْكَ نَارُ بَرِّهِ أَبِیْهِ، كَوْنُ سَجْدَةٍ دَرُوسُ یَقِیْنَا
دَرُوسُ مِیلِ خُوبِ، اَكْثَرُ اَنْدَرُ كَمِیْنَا

ڪوٽار اسان کان اهو بيان چوايو آهي، تنهنڪري ائين ڄاڻو ته اهو بيان، ڪوٽار باط ورنن ڪيو آهي.

آخر ۾ گورنڊي جي وٽس مان، فقط ڏکڻ واري وڃي رهيو، جنهن کي گورنڊي ڪٽريءَ جي وهاءَ، صاحبن وٽ ڪٽي آئي ۽ گهڻو پچند ڪري هٿ جوڙي چوڻ لڳي ته ”سچا پاتشاهه! هيءُ اسانجو حال اسانجي پڇڙائيءَ ڪري ٿي ٿيو آهي. اوهانجي پڙتاب ڪري، اسان کي ٿيو به سڀڪي هو، پر اوهانجي اوکيا ڪرڻ ڪري سڀ خاڪ ٿي ويو. باقي هيءُ ٻالڪ وڃي پڇيو آهي، سو توهين ڪرڻا جا خزانا آڻيو ۽ ڏيا ڪري بخشش ڪريو. اسين هاڻي اوهانجي سرن آيا آهيون، اسانجو پيو ڪو چارو ڪوٺي.“

سري گورو امر داس سائينءَ کي، مائيءَ جي ويٺي پٽي ڏيا آئي ۽ فرمايائون ته ”هن ٻالڪ منجهان سڀڪي ٿيندو.“ تنهن تي مائي پرسن ٿي پنهنجي گهر هلي ويئي ۽ پنهنجي اولاد جي اوکيا بخشائي، گهڻو خوش ٿي.

سري گورو امر داس جن، اڪبر بادشاهه جي چوڻ تي تيرٿن جي رتن ڪرڻ جو خيال ڪيو. جڏهين گورو صاحب پياس ندي پار لنگهي ويا، تڏهين ڪنهن ماڻهو ساڻن گڏ ويا ڇو ته ماڻهن کي خبر پيئي ته ستگورن سان گڏ وڃڻ ڪري، جزيه ڀل نه پوندي. انهن سمجهيو ته ستگورن سان وڃڻ ڪري، ڏک ته سندن درشن جو لاپ ٿيندو، (۲) رات ۾ ڏينهن گورن جا شبد ٻڌنداسين (۳) لنگر جو پير ساه کائينداسين ۽ (۴) چورن ۽ ٿورن جي آزار کان به چٽل رهنداسين. انهن سڀين ڪري هزارين پرسن، گورو سان گڏ ويا. گورو صاحب ڪجهه وقت لپ ڪري پنڌ ڪندا هئا، پر گهڻو وقت

ڇو ٻنهي ٻيڪن يعني موراڻي ۽ سندس لٿر جا مڻهن ڪارا ڪارا
ويا. ساڙي جڳٿر ۾ هيءَ ڳالهه جلد پکڙهي ويئي ته ٻيڪ موراڻي ۽
لٿر سوڌو بادو کاڌا. هو ڦان لٿي يعني ڏاڍو وياڪل لٿي ڳوڙ ۾
موٽيا. [ٿڙ = ٿرس، جلد لٿي. ٻولي ٻولدي = موچڙا کائي، بادو کائي.
ٿاوا = ڦان لٿي يعني وياڪل لٿي.]

اڪي سنڪي ڪڙمي، ويڪر وڻا نه ملي،

ٿا وڻي پٽيڇي، ڳوڙ آڻ ٿڳو پائڻا

ڦاٽ ڦاٽ دووي ڪئي، پٽ ٻکا ڪڙڪي ٿيڻا

اڀرڻ به آڻينده لاءِ ٻيڪ موراڻي ۽ ڪي، سنڪس ٿوڙي ڪڙم
۾ ڪنهن ملڻ ڪونه ڏٺو، ٿيڻڪري هنڌي استريءَ ۽ پالٽيءَ
کيس اچي ڳوڙ ۾ وهاريو. هن لوڪ ٻرلوڪ ٻئي وڃاڻا ۽ ڪٿي
والڪر سڪو ۽ اڃايل لٿي ٿيڻ ٿيڻو. [اڪي = آڻينده لاءِ. ڪڙمي =
ڪڙم وارا. وڻا = ملڻ. وڻي = استري. پٽيڇي = پالٽي. هلس =
هيءَ لوڪ. ٻلس = ٻرلوڪ. ٺکا = بڪايل. ڪوڪي = ڪٿي والڪر.
ٿيڻا = اڃايل.]

ڦن ڦن سوامي ڪر ٿا ٻرڪه جي،

جن ٻيا سڄه ٻير آب ڪرائڻا

ڇو ٿيندا ڪري سڳو ٻڙ وي ڪي، سو ساڙي مار پڇائڻا

اڀرڻ به اهو ڪر ٿا ٻرڪه سوامي ڏٺو ان ڦن ڦن آهي ۽ ڇوڏن
ٻاڻ اڪبر بادشاه جي گهٽ ۾ وڏي سڄو ماءُ ڪرايو. هو ٻڙڏن
ستگردن جي لڏا ڪري ٿو، ٿيڻڪي سڄو پالشاع ماري، لوڪ
آهي ۽ ٻر ڇلائڻي ٿو. [ٻر = وڻي يعني اڪبر بادشاه جي گهٽ
۾ وڏي.]

اڀر اڪو ٿين آڪڻا، جن جڳٽ سڀ ٿيڻا.

اڀرڻ به هيءَ اڪر يعني سان آهي ۽ ٻڙاڻو آهي، ڇوڏن سارو
جڳٽ ٻڙا ڪيو آهي (ٻاڻو ڪوڙو عايب جس ڦو ماڻهن ٿا نه

کي سزا ڏياري، تڏهين سري رامداس صاحب جي اُنوقت
سري گورو امرداس صاحب جن جي خدمت ۾ هئا، تن
انهن بنسبت هيٺيون سلوڪ اُچاريو:-

گوڙي ڪي وار هڪلا چوٿان پوڙي (۱۲) سلوڪ (۱)

مَل جُوئي پَرِئا نِيلا ڪالا ڪِٽ وِٺا،

تَن ويهڪ ويهڪي نو پائِئا

پاس نہ ڏيئي ڪوئي پيٽ جڳت مڃي،

کوڙه پڙ سگوي مَل لاءِ منهنجڪ آئيا

اڌڪ:- ڪارو نيزو ڪُرتو جو گند ۽ چوٽن سان ڀريل هو،
سو بيمڪ (مرواهيءَ) پنهنجي بيمڪ نوڪر کي ڀاتو. جڳت ۾
ڪنهن به هنڪي پاسي ۾ وهڻ نه ٿي ڏاڍو. بادشاهه وقت به وشتا
تي ويندو يعني ڪوڙ ڳالهائين. اُٿلندو منهنجي منهن ۾ وڌيڪ
ميل لڳي يعني اڪبر بادشاهه جي درٻار مان ڌڪا کائي گهر آيو.
[مَل = ميل، گند. جوئي = چوٽون. ڪڍوڙا = ڦاٽل ڪرتو.
سگوي = اُٿلندو.]

نوٽ:- اڳين ڏينهن ۾ رسم هوندي هئي ته عرض ڪندڙ،
ڪنا ڪپڙا ڪري درٻار ۾ عرض ڪرڻ ويندا هئا. شايد هو
سمجهندا هئا ته انهيءَ ڪري حڪم، غريب ڏسي قياس ڪندو.
پر اتي جو ٿيندا چڱي ٿي ويهڪ ڪرڪي پيچتا،

اوڻي پي منهن ڪالا، دُهان ويهڪان ها ڪرائيا

تَرِ سَٽا سَٽ جڳت وِچ پائي، ويهڪ سَٽي نغري

پولي پوندي، ڦاوا هوڻڪي اُڻ گهر آئيا

اڌڪ:- بيمڪ (مرواهيءَ)، پنهنجي نوڪر کي ٿندا ۽ چڱي
هٿ لاءِ (اڪبر بادشاهه جي درٻار ۾) موڪليو، پر نتيجو اهو ٿيو

انهيءَ طرح ڪلهيون ڪندي تڪرار وڌي ويو ۽ ليک ڏسڻ
ڇيو ته اسين دهليءَ وڃي فرياد ڪري، اوهان کان ڌن
ولنداسون. مبراجن فرمايو ته اوهانجي مرضي. جتن وٺيو
تن ڪريو.

ليک هرواهي ڪووندي جو پٽ، ڪن ڪنن کي
پاڻ سان وٺي دهليءَ ويو ۽ اڪبر بادشاهه کي وڃي ڏانهن
ڏنائين. ڪووندي جو پٽ ڇوڻ لکيو ته سري گورو امر ديو
اسان کي دل لڌا ڏين. اسانجي ملڪيت ٿيائي ويٺا آهن.
هندو ڇوڻ لکيا ته سري گورو امر ديو صاحب جن، هڪ لئون
ڌور ڪڍيو آهي ۽ ذات پات جو ليڪو لاهي ڇڏيو آهي.
ڪانٽريءَ جي بدوان، واکو روڊ جو منتر پڙهينجن سڪن کي
جهانين ٿا. اڪبر بادشاهه، جنهن کي پنهنجو آزمودو هو ته
سڪورن ڌاري ڪهڙي زور کائيو سندس آڇيل ٻوٽ مس
مس وٺڻ قبول ڪيا هئا، تنهن سمجهيو ته فريادي ڪوڙا
آهن، تنهنڪري هن انهن کي جوکي سزا ڏياري، درٻار مان
هڪالي ڪڍيو. هر ڪهڙو دڪي ۽ شرمندا ٿي گهر موٽي آيا ۽
پوءِ رڳي ڌاڙو خراب ٿيا ۽ ٻولي ڪهڙي ٻوليون.

سري گورو امر داس صاحب جن جي ڇوڻ تي پاڻي
ڇيڻو، اڪبر بادشاهه جي درٻار ۾ ويو هو، جتي اڪبر بادشاهه
کين باڪل ڪهڙي عزت ڏني ۽ چيو ته اوهين سري گورو
امر ديو سائين کي منهنجي ٻارن هٿ جوڙي ڇوڻدا ته ڪجهه
وقت هميشه موجب تيرتن جو رتن ڪن ۽ لوڪن کي ٺاهڻ
ڏين. سائين جيڪي ويندا، تن تي جزيه جي ڍل نه پوندي.
جڏهين اها خبر لوڪن کي پئي ته پرميشور ڏسڻ

ويٺا آهيو ته ڪچه سرهاري اسانکي به مليل گهرجي. پيا سڀ
رهاڪو آسانجي آڻ مڃين ٿا ۽ يٿايو گهر ويٺي آڻي اسانکي
ڏين ٿا. اوهين به لوڪن کان آنيڪ سوڻاڻون ۽ مال وٺو
ٿا، سو اسانجو به حصو رکيل گهرجيو.

کوئن جو اهو چوڻ ٻڌي، سٽگورن سڄي سڀا ڦرمايو ته
لنگر ۾ هليا وڃو ۽ جيڪي ڪپيو سو آڻي وڃي کائون. پيا به
دٻس وڌيسن جا ماڻهو ۽ سکر سنگت آچي کايو ٿي وڃي ۽
ڪنهنڪي به کائڻ جي آڻي منع ڪانهي. اسان ڦريپن جو
گذارو ۽ ملڪيت به لاهي آهي. اوهانجي پيءُ گورندي ته
اسانکان ڪڏهين به ڌن نه گهريو ۽ پوءِ اوهانکي ڇو اچي
لوپ ڪڍيو آهي؟ ڪير ٿو آسانوت ڌن ڪنو ڪري؟
ڪجهه به وٺو. اسان وٽ ڪني ٿيل ڪانهي، جو ڪٿي اوهانکي
ڪڍي ڏيون.

اهو ٻڌي گورندي جي پٽن چيو ته ”اسانکي اوهان
کان ڌن ئي وٺو آهي. پوءِ جيڪي ڏيندڙ سو ٺٽو وٺو ۽
بازار مان آن وغيره خريد ڪري وڃي پنهنجي گهر ۾ کائينداسون.
اوهان وٽ ڪنهن ڳالهه جي ڪمي ڪانهي. هميشه سنگتين
جي پيٽ لڳي پيئي آهي ۽ بادڪ راجاڻون به اوهان وٽ اچن
ٿا، جي آنيڪ پرڪارن جون پيٽاڻون آڻي اوهانکي ڏين ٿا.
اوهين اسانکي اسانجو حق ڪٿي ڏيو.“

سٽگورو آمرداس جن کين چيو ته ”اوهين ڌن
جو وڏو لوپ ٿا ڪريو. اوهانکي گورو جي گهر مان فقط
کاڌو ملندو، سو پيا خيال سڀ لاهي ڇڏيو. ڇو اوهين ترشنا
وڌايو ٿا ۽ ڪوڙي ڌن جي لالچ تي اسان سان ٿا آڻڪو؟“

نڪاري مڪلا چوٿان چنت (٢)

اٿانڪاڻ سوڙج پوکائڻ ۾ لکيل آهي ته گوروند
ڪٿري، جنهن سري گورو اٿڪڊ ۾ جن کي ويٺي ڪري،
سري گورو اُمر ۾ جن جي سڻاڻا سان ”گوٽند وال“ شهر
پڌو ۽ سو پُروڪ پڌاريو. جنجي شردا سري گورو اُمر ۾
جن ۾ جهڙي هئي ۽ هو توڙ سوڌو، گورو ۽ جي گهر جو شيوڪ
ٿي رهيو، پر جنجي پٺيان جنجو اولاد جيڪو رهيو، سو
ستڪورن سان نه ٿيو. جنجي اُپمان ۾ ته اسين هن ڪوٽ
جا چوڌري آهيون ۽ رهاڪن ۾ سڀني کان وڏا ماڻهو اسين
آهيون. هي سڄو لڪو اسانجو آهي ۽ جيڪي هتي رهن ٿا،
تنکي واجب آهي ته اسانکي پيٽا ڏين. انهن سڀني ۾ وڏو
گهر گورو ۽ آهي ۽ اُهو اسانکي ڪجهه به نٿو ڏئي. هنن
وقت ڌن به ڪهڙو اچي ٿو. سندن ديمڪ هلي ٿي ۽ آيو ويو
سندن ديمڪ مان ڪاٺي وڃي ٿو. اول جڳائي گورو کان ڇل
چڪي وٺون. اسانکي پنهنجي چوڌري ڀڄي جو حق جهلائڻ
گهرجي. پوريائين گورن کي آمدني ٿوري هئي، تڏهين
ڪنهن کين نٿي پهچي، پر هاڻي جڏهين چئني طرفن کان
اڪيچار ڌن وٺڻ پيو اچي، تنهنڪري کين ڇڏڻ واجب
نه آهي.

ڪوڙ ۽ اُپمان، گورو ۽ ٻئي جي پتن جي حالت ٺيڪه ڪري
ڇڏي هئي، جنهنڪري سڪورو ۽ جي ويجهو ٻولي به، هو
سندن مهيا ڄاڻي نٿي سگهيا. هو ڪڇال ۽ ڪوٽي ۽ مت وارا
گورو گهر سان ڏنگائي هلي ۽ اوکيا ڪرڻ لڳا. ستڪورن
وقت اچي لوڻ رکي چوڏا هئا ته جڏهين اسانجي ڪوٽ ۾

ਆਏ ਕੁਲਖੇਤਿ ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਪੁਰਬੁ ਹੋਆ ॥ ਖਬਰਿ ਭਈ ਸੰਸਾਰਿ
 ਆਏ ਤੈ ਲੋਆ ॥ ਦੇਖਣਿ ਆਏ ਤੀਨਿ ਲੋਕ ਸੁਰਿ ਨਰ ਮੁਨਿ ਜਨ ਸਭਿ
 ਆਇਆ ॥ ਜਿਨ ਪਰਸਿਆ ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪੂਰਾ ਤਿਨਕੇ ਕਿਲਵਿਖ
 ਨਾਸ ਗਵਾਇਆ ॥ ਜੋਗੀ ਦਿਗੰਬਰ ਸੰਨਿਆਸੀ ਖਟੁ ਦਰਸਨ ਕਰਿ
 ਗਏ ਗੋਸਟਿ ਢੋਆ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਆਏ ਕੁਲਖੇਤਿ ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਪੁਰਬੁ
 ਹੋਆ ॥ ੩ ॥ ਦੁਤੀਆ ਜਮੁਨ ਗਏ ਗੁਰ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਪਨੁ ਕੀਆ ॥
 ਜਾਗਾਤੀ ਮਿਲੇਦੇ ਭੇਟ ਗੁਰ ਪਿਛੈ ਲੰਘਾਇ ਦੀਆ ॥ ਸਭ ਛੁਟੀ ਸਤਿਗੁਰੁ
 ਪਿਛੈ ਜਿਨਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਆ ॥ ਗੁਰ ਬਚਨਿ ਮਾਰਗਿ ਜੇ
 ਪੰਥਿ ਚਾਲੇ ਤਿਨ ਜਮੁ ਜਾਗਾਤੀ ਨੇੜਿ ਨ ਆਇਆ ॥ ਸਭ ਗੁਰੁ ਗੁਰੁ
 ਜਗਤੁ ਬੋਲੈ ਗੁਰ ਕੈ ਨਾਇ ਲਇਐ ਸਭਿ ਛੁਟਕਿ ਗਇਆ ॥ ਦੁਤੀਆ
 ਜਮੁਨ ਗਏ ਗੁਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਪਨੁ ਕੀਆ ॥ ੪ ॥ ਤ੍ਰਿਤੀਆ ਆਏ
 ਸੁਰਸਰੀ ਤਹ ਕਉਤਕੁ ਚਲਤੁ ਭਇਆ ॥ ਸਭ ਮੋਹੀ ਦੇਖਿ ਦਰਸਨੁ
 ਗੁਰ ਸੰਤ ਕਿਨੈ ਆਵੁ ਨ ਦਾਮੁ ਲਇਆ ॥ ਆਵੁ ਦਾਮੁ ਕਿਛੁ ਪਇਆ
 ਨ ਬੋਲਕ ਜਾਗਾਤੀਆ ਮੋਹਣ ਮੁੰਦਣਿ ਪਈ ॥ ਭਾਈ ਹਮ ਕਰਹ ਕਿਆ
 ਕਿਸੁ ਪਾਸਿ ਮਾਂਗਹ ਸਭ ਭਾਗਿ ਸਤਿਗੁਰ ਪਿਛੈ ਪਈ ॥ ਜਾਗਾਤੀਆ
 ਉਪਾਵ ਸਿਆਣਪ ਕਰਿ ਵੀਚਾਰੁ ਡਿਠਾ ਭੰਨਿ ਬੋਲਕਾ ਸਭਿ ਉਠਿ
 ਗਇਆ ॥ ਤ੍ਰਿਤੀਆ ਆਏ ਸੁਰਸਰੀ ਤਹ ਕਉਤਕੁ ਚਲਤੁ ਭਇਆ ॥ ੫ ॥
 ਮਿਲਿ ਆਏ ਨਗਰ ਮਹਾ ਜਨਾ ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਓਟ ਗਹੀ ॥ ਗੁਰ
 ਸਤਿਗੁਰੁ ਗੁਰ ਗੋਵਿੰਦੁ ਪੁਛਿ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਕੀਤਾ ਸਹੀ ॥ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸਤ੍ਰ
 ਸਭਨੀ ਸਹੀ ਕੀਤਾ ਸੁਕਿ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਕਰਿ ਗੁਰ ਗੋਵਿੰਦੁ
 ਧਿਆਇਆ ॥ ਦੇਹੀ ਨਗਰਿ ਕੋਟਿ ਪੰਚ ਚੋਰ ਵਟਵਾਰੇ ਤਿਨਕਾ ਥਾਉ
 ਬੋਹੁ ਗਵਾਇਆ ॥ ਕੀਰਤਨ ਪੁਰਾਣ ਨਿਤ ਪੁੰਨ ਹੋਵਹਿ ਗੁਰ ਬਚਨਿ
 ਨਾਨਕਿ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਲਹੀ ॥ ਮਿਲਿ ਆਏ ਨਗਰ ਮਹਾ ਜਨਾ ਗੁਰ
 ਸਤਿਗੁਰ ਓਟ ਗਹੀ ॥ ੬ ॥ ੪ ॥ ੧੦ ॥

ਪ੍ਰਮਾਣ :- "ਤਾਂਕੇ ਜਨ ਮਨ ਪੈਰ, ਤਨਾ ਮਨ ਪਾਏ."

[ਸ੍ਰੀ ਆਸਾਦੀ ਵਾਰ ਪ੍ਰਤੀ (੫)]

ਅੰਤ :- ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿ ਨਾਨਕ ਜਨ
ਮਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿ ਨਾਨਕ ਜਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿ ਨਾਨਕ ਜਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿ ਨਾਨਕ ਜਨ

ਪੈਰ ਪ੍ਰਮਾਣਿ ਨਾਨਕ ਜਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿ ਨਾਨਕ ਜਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿ ਨਾਨਕ ਜਨ
ਪ੍ਰਮਾਣਿ ਨਾਨਕ ਜਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿ ਨਾਨਕ ਜਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿ ਨਾਨਕ ਜਨ

ਜਿਸ ਪ੍ਰਮਾਣਿ ਨਾਨਕ ਜਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿ ਨਾਨਕ ਜਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿ ਨਾਨਕ ਜਨ

ਅੰਤ :- ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿ ਨਾਨਕ ਜਨ
ਮਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿ ਨਾਨਕ ਜਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿ ਨਾਨਕ ਜਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿ ਨਾਨਕ ਜਨ
ਪ੍ਰਮਾਣਿ ਨਾਨਕ ਜਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿ ਨਾਨਕ ਜਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿ ਨਾਨਕ ਜਨ
ਪ੍ਰਮਾਣਿ ਨਾਨਕ ਜਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿ ਨਾਨਕ ਜਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿ ਨਾਨਕ ਜਨ

੪ ਮਹਲਾ ਮੁਖਾਰੀ

ਨਾਵਣੁ ਪੁਰਬੁ ਅਭੀਚੁ ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਦਰਸੁ ਭਇਆ ॥ ਦੁਰਮਤਿ
ਮੈਲੁ ਹਰੀ ਅਗਿਆਨੁ ਅੰਧੇਰੁ ਗਇਆ ॥ ਗੁਰ ਦਰਸੁ ਪਾਇਆ
ਅਗਿਆਨੁ ਗਵਾਇਆ ਅੰਤਰਿ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਗਾਸੀ ॥ ਜਨਮ ਮਰਣ ਦੁਖ
ਖਿਨ ਮਹਿ ਬਿਨਸੇ ਹਰਿ ਪਾਇਆ ਪ੍ਰਭੁ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥ ਹਰਿ ਆਪਿ
ਕਰਤੈ ਪੁਰਬੁ ਕੀਆ ਸਤਿਗੁਰੁ ਕੁਲਖੇਤਿ ਨਾਵਣਿ ਗਇਆ ॥ ਨਾਵਣੁ
ਪੁਰਬੁ ਅਭੀਚੁ ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਦਰਸੁ ਭਇਆ ॥ ੧ ॥ ਮਾਰਗਿ ਪੰਥਿ
ਚਲੇ ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਸੰਗਿ ਸਿਖਾ ॥ ਅਨਦਿਨੁ ਭਗਤਿ ਬਣੀ ਬਿਨੁ ਖਿਨੁ
ਨਿਮਖ ਵਿਖਾ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਬਣੀ ਪ੍ਰਭੁ ਕੇਰੀ ਸਭੁ ਲੋਕੁ ਵੇਖਣਿ
ਆਇਆ ॥ ਜਿਨ ਦਰਸੁ ਸਤਿਗੁਰ ਗੁਰੁ ਕੀਆ ਤਿਨ ਆਪਿ ਹਰਿ
ਮੇਲਾਇਆ ॥ ਤੀਰਥ ਉਦਮੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਕੀਆ ਸਭੁ ਲੋਕ ਉਧਰਣ
ਅਰਥਾ ॥ ਮਾਰਗਿ ਪੰਥਿ ਚਲੇ ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਸੰਗਿ ਸਿਖਾ ॥ ੨ ॥ ਪ੍ਰਥਮ

ارت :- هي ڪر تار! سڀ تنهنجو هري نام اُچارين ٿا. اسنڪ
۽ اڳڻنٽ جيئو، تنهنجو هري نام ڏيائين ٿا. هي هري! اهو سنٽ
سادو ڏيوان جو لائق آهي، جو هي هري مالڪ ڪر تار! توکي
چڱو لڳو آهي. [چوهه = اُچارين ٿا.]

سو سڦل در سن ديه ڪرتي، جس هر دري نام سد چوئا
تو ٿان ٿننتر هر ايڪ، در ايڪو ايڪ روئا.

ارت :- هي هري! جن سديو دل سان تنهنجو نام اُچارين-و
آهي، تنجو درشن هي ڪر تار! مونکي ڏيکار نه مان سڦل ٿيان.
هي هري! تون جاء بجا هڪڙو ئي آهين. مان توکي سڀني جاين
پر هڪ ئي ڄاڻي، چميان ٿو.

(۲) تيري پڳت پندار اسنڪ،

جس تو ديوه ميري سٿامي تس مليه
جسڪي مستڪ گور هاڻ، تس دري هر گڻ ٿڪيه

ارت :- تنهنجي پڳتيءَ جا پندار اسنڪ (بي انت) آهن،
(سنتن جا هر دا، گوريا پڳتيءَ جا پندارا آهن)، پر جنڪي تون ڏين
ٿو تنڪي ملن ٿا. جنهنجي مستڪ تي گودن جو هٿ آهي،
تنهنجي هردي ۾ هي هري! تنهنجا گڻ درڙ ٿين ٿا. [ٿڪه =
ٿڪن ٿا، استاڻن يا درڙ ٿين ٿا.]

در گڻ دري ٿڪيه تسڪي، جس اٿتر پتر پاوني هوئي
بن پي ڪني نه پر پر پائتا، بن پي پار نه اتر ٿا ڪوئي

ارت :- هي هري! تنهنجا گڻ انهنجي دل ۾ درڙ ٿين ٿا،
جنجي اندر ۾ پڙ ۽ پاونا (شرڏا) آهي. تنهنجي پو بنا، ڪنهن به
تنهنجو پرير نه پاڻو آهي. تنهنجي پو بنا، سنسار کان ڪوبه پار نه
ٿيو آهي. [پتر = پو، ڊپ. پاوني = پاونا، پيار، شرڏا.]

جن ڇيٽا، ڌرتي مڪت ٻراڻي، ٽنڪي اوڇل مڪي ڌرتار

اوڻ ڦاٽ پٽت جن پٽي سهيلي، ڌرتا ڪي لپي رڪنهار

اوت:- هي هري! جن ٺهندو لام جهڙو آهي، سي ٻراڻي
مڪت ٿا آهن ۽ ٽن جا مڪي، ٺهندڙي هري ڌرتا ٿي، پرڪاشان
آهن. آهي لوڪ ٻر لوڪ ٻر مڪي ٿا آهن. انهنڪي رڪن وارو
واڪو وڌو، پاڻ وڪي ورتو آهي. [اوڇل = پرڪاشان. هلت = ڌرتي
لوڪ. پٽت = ٻر لوڪ. سهيلي = سڪي.]

ڌرتي سنٽ سنڪت جن سڻه پائي،

ڪورمڪي ڌرتيوا سنٽل ٻڌي

ٻوڇل ٿل ميهيئل ٻڙ ٻڙ، سڀ اوڙ ساڄ ڌڻي.

اوت:- هي پائي ڇڏو سڻ، نه ڪورمڪن ڌرتا ان هري ڌرتا،
سادسنگ ٻر سنٽل ٿي ٿي. ٽون ڄل، ٿل، ڌرتي ۽ آڪاس هي
وڃر ٻڙ ٻڙ ٿي وهڻو آهن ۽ سڀني مقان ٽون سڄو ڌڻي آهن.

(۳) ٻوڇل ٿل ميهيئل ڌرتي، ڌرتي ڪو ايڪو روڻا

وڻ ٿرڻ ٿرڻ ٿرڻ سڀ سرشت، مڪي ڌرتي ٿرڻ ڇوڻا

اوت:- هي هري! ٽون جاء بهاء هڪڙو ٿي آهن. مان ٿوڪي
سڀني ڄاڻن ٻر هڪ ٿي ڄاڻي ڄاڻان ٿو. وڻ ٿل، ٿل ٿي لوڪ ۽
سڄي سرشتي، مڪي سان هري لام جهڙي ٿي يعني وڻ ٿل ٿي هري
وسي ٿو ٻڪي نه قسمين قسمين آواز ڪن ٿا، سي نه ڪو ٻا هري ۽
ڄا آواز آهن. [ٿل ٿرڻ = جاء بهاء. روڻا = ڄاڻان ٿو. ٿرڻ ٿرڻ =
ٿي لوڪ.]

سڀ ڇوڻ ڌرتي ٿرڻ ٿرڻ، آسنگه آڪٽ ڌرتي ٿرڻ ٿرڻ

سو ڌن ڌن ڌرتي سادو، جو ڌرتي ٿرڻ ٿرڻ ٿرڻ ٿرڻ

ارت :- هي، جڳديش ! تون ساري چڳت کي جياپي ڏيڻ وارو،
سڀني جو ٺاهيندڙ ۽ ساري سرشتي ۽ جو مالڪ آهين. هي منهنجا
وام ! توکي انهن ئي ڏياريو آهي، جنهي مٿي تي، ڏر کان اتر ڪرمن
جو ليڪ لکيل آهي. [ناک = مالڪ. مات = مٿي تي.]

چن ڪم ڏر ڇر ليکڻا سڻامي، تن ڇر ڇر ڇر ڇر ڇر
تڏڪي پاپ اڪ نهڪه سڀ لائي، چن گور ٻچڻي ڇر جاڻيا
ارت :- هي هري سوامي ! جنهي مستڪ تي تو ڏرون ئي
اتم ليڪ (پاڇ) لکيو آهي، تن ئي تنهنجو هري نام آواز ٻو آهي.
چن گورن جا وچن مڇي، هريءَ کي ڇپيو آهي، انهنجا سمورا
پاپ، هڪ ٻل ۾ تو لاهي ڇڏيا يعني ناس ڪيا. [نهڪه = ٻل. گور
ٻچڻي = گورن جا وچن مڇي.]

تن ڏنن تي چن چن ڇر نام چيئا، تن ديکي مٿر پٽا سناڻ
تو جگه جيئون جگديس سڀ ڪرڻا سرشت ناک.

ارت :- اهي ڀڳت ڏنيوڊ جا لائق آهن، چن هريءَ جو نام
ڇپيو آهي. انهنجي درشن ڪري، اسين سهت ناک جي يعني
ڏٺڪا تياسون يعني اسانجي سڄي عمر سڦل ٿي. هي جڳديش !
تون ساري چڳت کي جياپي ڏيڻ وارو آهين، سڀني جو ٺاهيندڙ ۽ ساري
سرشتي ۽ جو مالڪ آهين. [سناڻ = سهت ناک يعني ڏٺڪا.]

(۲) تو ڇل ڇل مهيئل ڀرڀور، سڀ اوڀر سڄ ڏٺي
چن چيئا ڇر من چيٽ، ڇر چپ چپ مڪت گهٽي

ارت :- تون ڇل، ڇل، ڏرتي ۽ آڪاس جي وچ ۾، ٻرڻ تي
رهيو آهين ۽ سڀني مٿان تون سڄو ڏٺي آهين. هي هري ! گهٽي
خلقت، نام ڇڀڻ ڪري مڪت ٿي ويئي آهي، مگر (نٺ انهن) چن
من ۽ چٽ بيان نام ڇپيو آهي. [مهيئل = مهي = ڏرتي ۽ ال =
آڪاس يعني ڏرتي ۽ آڪاس جي وچ ۾. گهٽي = گهٽي خلقت.]

ਓਨੀ, ਹੀ ਹਰੀ ! ਤੇਹਨਜੀ ਸ਼ਿਯਾ ਕੋਈ ਆਈ . [ਤਨ = ਤਨ , ਤਨੀਯਾ
ਜਾ ਲਾਏ . ਗੁਰੂ ਸਤ = ਗੁਰੂ ਜੀ ਸਕੀਓਨੀ . ਪਤ = ਸਨਸਾਰ . ਬਕਰ =
ਭੁਕਤ , ਤਨੀਯਾ .]

(੨) ਤੋ ਅੰਤਰਾਮੀ ਹਰ ਆਪ , ਜਿਸੇ ਤੋ ਚਲਾਓ ਪੰਥਾਰੀ ਸੁੰਦਰੀ ਚਲਾ
ਸੁੰਦਰੀ ਸੁੰਦਰੀ ਕੀ ਪੰਥਾਰੀ , ਤੋ ਮਿਲੇ ਪੰਥਾਰੀ ਤਾ ਸੁੰਦਰੀ ਆ ਮਿਲਾ .

ਅੰਤ ਪੰਥਾਰੀ ! ਤਨ ਪੰਥਾਰੀ ਅੰਤਰਾਮੀ ਆਈ . ਹੀ ਪੰਥਾਰੀ ! ਜਿਸੇ
ਤਨ ਅੰਤਰਾਮੀ ਮਿਲੇ ਤਨ , ਤਨ ਅੰਤਰਾਮੀ ਮਿਲੇ . ਅੰਤਰਾਮੀ ਸੁੰਦਰੀ
ਨ ਆਈ . ਜਿਸੇ ਤਨ ਅੰਤਰਾਮੀ ਮਿਲੇ , ਤਨ ਅੰਤਰਾਮੀ ਮਿਲੇ .

ਜਿਸੇ ਤੋ ਤੋ ਮਿਲੇ ਸੁੰਦਰੀ , ਸੁੰਦਰੀ ਲਿਖਾ ਚਿਤ੍ਰ ਕੀ
ਤਨੀ ਕੀ ਕੀ ਨ ਕੀ ਕੀ ਕੀ ਪੰਥਾਰੀ ,

ਜੋ ਗੁਰੂ ਪੰਥਾਰੀ ਹਰ ਮਿਲੇ ਲਿਖਾ

ਅੰਤ ਪੰਥਾਰੀ ! ਹੀ ਸੁੰਦਰੀ ! ਜਿਸੇ ਤਨ ਮਿਲੇ , ਤਨ
ਸੁੰਦਰੀ ਲਿਖਾ ਚਿਤ੍ਰ ਕੀ ਕੀ ਪੰਥਾਰੀ ! ਅੰਤਰਾਮੀ ਜੋ ਸੁੰਦਰੀ
ਕੀ , ਜਿਸੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਪੰਥਾਰੀ , ਹੀ ਪੰਥਾਰੀ ਸੁੰਦਰੀ ਮਿਲੇ .
ਨਾਨਕੇ ਦਿਸ਼ਾਲ ਦੁਆਰਾ ਤਨ , ਜਿਸੇ ਗੁਰੂ ਕਾ ਪੰਥਾਰੀ ਮਿਲੇ
ਤੋ ਅੰਤਰਾਮੀ ਹਰ ਆਪ , ਜਿਸੇ ਤੋ ਚਲਾਓ ਪੰਥਾਰੀ , ਸੁੰਦਰੀ ਚਲਾ .

ਅੰਤ ਪੰਥਾਰੀ ! ਗੁਰੂ ਸੁੰਦਰੀ ਮਿਲੇ , ਤਨ ਹੀ ਪੰਥਾਰੀ ! ਜਿਸੇ ਗੁਰੂ
ਪੰਥਾਰੀ ਸੁੰਦਰੀ ਮਿਲੇ , ਤਨ ਪੰਥਾਰੀ ਸੁੰਦਰੀ ਮਿਲੇ . ਹੀ
ਹਰੀ ! ਤਨ ਪੰਥਾਰੀ ਅੰਤਰਾਮੀ ਆਈ . ਹੀ ਪੰਥਾਰੀ ! ਜਿਸੇ ਤਨ
ਮਿਲੇ , ਤਨ ਅੰਤਰਾਮੀ ਮਿਲੇ .

ਤੁਖਾਰੀ ਮਹਲਾ ੪

ਤੂ ਜਗ ਜੀਵਨੁ ਜਗਦੀਸੁ ਸਭ ਕਰਤਾ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਨਾਥੁ ॥ ਤਿਨ
ਤੂ ਧਿਆਇਆ ਮੇਰਾ ਰਾਮੁ ਜਿਨ ਕੈ ਧਰਿ ਲੇਖੁ ਮਾਥੁ ॥ ਜਿਨ ਕਉ

ارٻڙ: ڪوڙمڪ جڏهن وڃن ٿا، لڏهن هري نام چون ٿا ۽
جڏهن ٻيون ٿا لڏهن ۾ هري هري نام اڇارين ٿا. هي سوامي!
تون اڪم، اٿاڻ آهين. تون گهٽ گهٽ ۾ واپاڪ ٿي رهيو آهين.

(۳) سيوڪَ جن سيويه تي پڙو اٿل، جن سيونا ڪورمت هري

ٽڪي ڪوٽ سڀ ٻاپ ڪن پڙو ڏور ڪري

ارٻڙ: هي هري! جي شيوڪ لهنجي شوا ڪن لاءِ سي
مبول ٻون ٿا، پر قبول آهي ٻون ٿا جي ڪورو ۽ هي سڪا وٺي
لهنجي شوا ڪن ٿا. انهن جا ڪروڙين ٻاپ، هي هري! سڀ
ڪن ۾ پوي ڪري، ڏور ڪرين ٿو. [پرواڻ = قبول. ڪورو =
ڪورو ۽ هي سڪا وٺي.]

ٽڪي ٻاپ ڏوڪ سڀ ٻنسي، جن من چٽ اڪ آڙا ٿا

ٽڪا جنر سٿو سڀ ڪيٽا ڪري،

جن ڪور ٻنهي سڄي پاڪا

ارٻڙ: هي هري! من ۽ چم سان ٿو هڪ جو آڙان
ڪيو آهي، تن جا سڀ ٻاپ ۽ ڏڪ، ٿو لاس ڪيا آهن. هي
ڪر ٿا! جن ڪورن هي وڃن ڏٺارن سڄي نام جو اڇارن ڪيو
آهي، تن جو جنر ٿو سڄو سٿل ڪيو آهي. [سٿو = سٿل.
ڪري = هي ڪر ٿا. سج پاڪا = سڄي نام جو اڇارن ڪيو آهي.]
تي ڏٺن جن وڌو ٿو ڪري،

جو ڪورمت ڌر چپ ڀٽو پڪر ٿري

سيوڪَ جن سيويه تي پڙو اٿل، جن سيونا ڪورمت هري.

ارٻڙ: اهي ٿو ڏن آهن ۽ وڏا ٻڙون ٻرڻ آهن، هي
ڪورو ۽ هي سڪا وٺي، هري، ٿو ڪي جي، هي ڏڪو ٿو ساگر سار
ٿري وڃن ٿا. اهي شيوڪ قبول ٿي آهن، جن ڪورو ۽ هي سڪا

جوتي جوت مل جوت سماڻي، حر ڪريا ڪر ڌر ٿي ڌرا
حر حر آگر آگاه، آڀر ٺهر آڀر ٻرا.

ارت ۽- هي ڌرتي ڪي آڌار ڏيندڙ هري! جڏهين تون
ڪريا ڪرين ٿو، ٺڏهين ٿو جوتي سروب جي جوت ۾، هن جيو
جي جوت ملي سماڻجي وڃي ٿي. هي آگر، آگاه، بي انت هري!
تون پري کان پري آهين (پاو- ڪنهن تنهنجو انت نه پائو آهي).

(۲) ٿر سُڻامي آگر آگاه ٿو، گهٽ گهٽ پُور رهڻا

ٿو آلهه آيسه آگر، گور سڱور ٻچن لڻا

ارت ۽- هي سوامي! تون آگر ۽ آگاه آهين ۽ گهٽ گهٽ ۾
وياهڪ آهين. تون البڪ ۽ آيسه آهين يعني تنهنجو ڪو ڳجهو لهي
نٿو سگهي، تون آگر آهين. پوڄيه سڱورو ۽ جي وچن ڌنارن ٿي
توڪي لهجي ٿو. [پُور = وياهڪ. گور = وڏو، پُڄيه.]

ڌن ڌن تي جن پُور ٿو پُري،

جن گور سنٽ سنڪت مل گُڻ روي

ٻيڪ ٻڌ پيچار گور مڪ، گور سبڌ ڪن ڪن ڌرت چوي

ارت ۽- هي هري! آهي پُورن پور ڌنواد جا لائق آهن،
جن گورو سنٽ جي سنڪت سان ملي تنهنجا گُڻ ڳايا آهن. آهي
گور مڪ، وويڪ واري ٻڌي ۽ ويچار سان، سبڌ ڌنارن، نت ڪن ڪن
۾ ”هري هري“ چون ٿا. [پُري = پُورن. روي = اُچاريا آهن،
ڳايا آهن. ٻيڪ ٻڌ = وويڪ واري ٻڌي.]

جا ٻيهر گور مڪ ڌر ٿام ٻولي، ڇا ڪڙي گور مڪ حر حر ڪيڻا

ٿر سُڻامي آگر آگاه، ٿو گهٽ گهٽ پُور رهڻا.

ਸ਼ਿਕਰ ਆਗੈ ਸਿਸ ਪਿਤ ਦਿਸੈ, ਜਿ ਸ਼ਿਕਰ ਸਾਧਿ ਪਾਉ
 ਆਪਿ ਦਿਸੈ ਕਰ ਪਰ ਹਾਥੀ, ਨਾਨਕ ਆਨੰਕ ਸਮਾਉ.

ਅਰਥ :- ਜਿ ਸ਼ਿਕਰ ਸ਼ਿਕਰ ਦੀ ਧੁਨ ਨੇ ਮਨ ਚਿਕਰ ਸ਼ਿਕਰ
 ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ. ਸਾਧਿਕ ਬਣਿ ਕਰੇ, ਚੌਥਾਨ ਨਾਨਕ ਹੀ
 ਦਾਤਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਰੇ, ਮਨਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸ਼ਿਕਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ
 ਜੇ. [ਸਿਸ = ਸ਼ਿਕਰ. ਆਨੰਕ = ਸ਼ਿਕਰ.]

ਤੁਖਾਰੀ ਮਹਲਾ ੪

ਹਰਿ ਹਰਿ ਅਗਮ ਅਗਾਧਿ ਅਪਰੰਪਰ ਅਪਰਪਰਾ ॥ ਜੋ ਤੁਮ
 ਧਿਆਵਹਿ ਜਗਦੀਸ ਤੇ ਜਨ ਭਉ ਬਿਖਮੁ ਤਰਾ ॥ ਬਿਖਮ ਭਉ ਤਿਨ
 ਤਰਿਆ ਸੁਹੇਲਾ ਜਿਨ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਆ ॥ ਗੁਰ ਵਾਕਿ
 ਸਤਿਗੁਰ ਜੋ ਭਾਇ ਚਲੇ ਤਿਨ ਹਰਿ ਹਰਿ ਆਪਿ ਮਿਲਾਇਆ ॥ ਜੋਤੀ
 ਜੋਤਿ ਮਿਲਿ ਜੋਤਿ ਸਮਾਣੀ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਧਰਣੀਧਰਾ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ
 ਅਗਮ ਅਗਾਧਿ ਅਪਰੰਪਰ ਅਪਰਪਰਾ ॥ ੧ ॥ ਤੁਮ ਸੁਆਮੀ ਅਗਮ
 ਅਬਾਹ ਤੂ ਘਟਿ ਘਟਿ ਪੂਰਿ ਰਹਿਆ ॥ ਤੂ ਅਲਖ ਅਭੇਦੁ ਅਗੰਮੁ ਗੁਰ
 ਸਤਿਗੁਰ ਬਚਨਿ ਲਹਿਆ ॥ ਧਨੁ ਧੰਨੁ ਤੇ ਜਨ ਪੁਰਖ ਪੂਰੇ ਜਿਨ ਗੁਰ
 ਸੰਤ ਸੰਗਤਿ ਮਿਲਿ ਗੁਣ ਰਵੇ ॥ ਬਿਬੇਕ ਬੁਧਿ ਬੀਚਾਰਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਗੁਰ
 ਸਬਦਿ ਖਿਨੁ ਖਿਨੁ ਹਰਿ ਨਿਤ ਚਵੇ ॥ ਜਾ ਬਹਹਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਰਿ
 ਨਾਮੁ ਬੋਲਹਿ ਜਾ ਖੜੇ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਕਹਿਆ ॥ ਤੁਮ ਸੁਆਮੀ
 ਅਗਮ ਅਬਾਹ ਤੂ ਘਟਿ ਘਟਿ ਪੂਰਿ ਰਹਿਆ ॥ ੨ ॥ ਸੇਵਕ ਜਨ ਸੇਵਹਿ
 ਤੇ ਪਰਵਾਣੁ ਜਿਨ ਸੇਵਿਆ ਗੁਰਮਤਿ ਹਰੇ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਕੋਟਿ ਸਭਿ ਪਾਪ
 ਖਿਨੁ ਪਰਹਰਿ ਹਰਿ ਦੂਰਿ ਕਰੇ ॥ ਤਿਨਕੇ ਪਾਪ ਦੋਖ ਸਭਿ ਬਿਨਸੇ
 ਜਿਨ ਮਨਿ ਚਿਤਿ ਇਕੁ ਅਗਾਧਿਆ ॥ ਤਿਨਕਾ ਜਨਮੁ ਸਫਲਿਓ ਸਭੁ
 ਕੀਆ ਕਰਤੇ ਜਿਨ ਗੁਰ ਬਚਨੀ ਸਚੁ ਭਾਖਿਆ ॥ ਤੇ ਧੰਨੁ ਜਨ ਵਡ
 ਪੁਰਖ ਪੂਰੇ ਜੋ ਗੁਰਮਤਿ ਹਰਿ ਜਪਿ ਭਉ ਬਿਖਮੁ ਤਰੇ ॥ ਸੇਵਕ ਜਨ

باڻ سان ملاء (چوڻ) مان لوڻو ۽ لھالو آھيان. [موڙ مڪڙ = بلڪل
موڙڪي چنت موڙڪي. مٺ = مريادا. اکر = چنھجي گھر يا سِر لہ
بالي وڃي. لوڻڪي = لوڻو، کڻن دھت.]

آليڪڙ جَٺر پاپ ڪَڙ پومي، ڦٽ ٿڻ سَڙا گيت آئي

دَٺا ڪَڙ رَڪَ ليو ٿڻ ڇَڙ جَٺر، ڦٽ ٿڻ سَڙا گيت پائي.

اوت ۽- هي ٻوڙو! اليڪ جَٺر پاپ ڪَڙي، ڪَڙي پٽڪي دھو
ھوس. ھاڻي لڏندي سون ۽ آيو آھيان. هي ٻارا ھري! دَٺا ڪَڙي
مولڪي وڃي وٺ. مان ٺل سڱوڙن جي ڇوڙن تي لڳو دھان!

(۲) ڪوڙ پارس ڦٽ لوڻ، مِل ڪَڻڻ ڇوڻا رام

ڇوڻي چوٽ ملاء، ڪاٺا ڪوڙ سوڻا رام

اوت ۽- هي رام! مان اوھ، پارس روڻي ڪوڙو سان ملي
سون ٿيو آھيان يعني ٿڌ روڻ ٿيو آھيان. هي ڇوڻي سڙوڻ!
لڏندي جھوٽ ۽ مڙھي جھوٽ ملي وئي آھي، لڏندي
منھنجو ڪاٺا روڻي ڦٽو ٿيو سوڻن. [ڪاٺا ڪوڙ = ڪاٺا روڻي ڦٽو.]

ڪاٺا ڪوڙ سوڻا، ميري پوپ موڻا،

ڪڻھ ساس ڳراس ۽ ساري پئي

اڏرشت اڳوڻو ڇوڻا ڪوڙ سڀدي،

ڦٽ سڱوڙ ڪي ٻلھار پئي

اوت ۽- هي ٻوڙو! منھنجو ڪاٺا روڻي ڦٽو سوڻڪ ٿيو آھي
۽ ٿو مولڪي موھي ڇڏو آھي. ھاڻي مان لوڪي سواس ڪڻندي
۽ ڳراس ٿاڻيندي ڪڇن وساريان! هي اڏرشت، اڳوڻو ڇوڻا!
مون لوڪي ڪوڙو جي شد سان ٻڪڙو آھي يعني مون ٿو ۽ ٻڪو
لڏو ڪيو آھي، مان ان سڱوڙو سان ٻلھار وڃان. [ساس =
سواس ڪڻندي. ڳراس = ڳرھ ڪڻندي يعني ڪاٺيندي. اڏرشت =
ڏسڻ ۽ ڏاڳي. اڳوڻو = ھو ڏندرين سان ھٿ ڏاڳي.]

پُڙهَ چوا پٿاري، شَبدِ نِسٿاري، بِنِ ڏيکي تِرِ پَتِ نَرِ آوِڻي
شَبدِ سِيگارِ هوِي نِتِ ڪامِلِ، ڌِرِ ڌِ نَمِ ڌِ نَواوِڻي

اڻت:- هي ٻارا! جڏهين مان توکي ”ٻرين ٻرين“ ڪري
پڪاريندس، تڏهين گوروءَ جو شبد، مونکي ضرور ڀوسنار کان
ٽاريندو. توکي ڏسڻ کان سواءِ مونکي ٻيو ڳڻو نٿو ٿئي. جڏهين مان
جڳياسو روپي استري، نٺ شبد جو سينگار ڪريان ٿي (يعني
گوروءَ جو شبد اُچاران ٿي)، تڏهين هري نام ڏيان ٿي.

دَتِئا دانِ مَنگَتِ چنِ ڏيچي، مِي پَرِ پِشَرِ ڏيهرِ ملائي
آڏِنِ ڪورِ گوپالِ ڌِ نائي، ڌِرِ سِتِگورِ وِڻِهرِ گهَمائي.

اڻت:- هي ستگورو! مون بيڪ ڪي، پنهنجي ديا جو رهو
دان ڏي، جو ٻرين مونکي ملائي ڏي. هي گوپال! جنهن گوروءَ
ڏٺان، مان اٺ ڏينهن توکي ڏيان ٿي، تنهن ستگوروءَ مان
مان بلهار وڃان! [منگت چن = پينڊو.]

(۳) ڌِرِ پاڻِ ڪورِ نَواوِ، بَکِ پَوِجَلِ تاري پِشَرِ رامِ

ڪورِ ڏيهرِ سَبدِ سِپاءِ، مِي مَوُزِ نِسٿاري پِشَرِ رامِ

اڻت:- هي رام! مون پشَر جهڙي مودڪ ڪي، گوروءَ ڏٺان
ڀڳتي نام روپي ٻيڙي ۾ چاڙهي، هن وڪ روپي ڀوساگر سنسار مان
ٽاري ڪڍي. هي رام! مون کي گوروءَ جي شبد سان ٻولڻ ڏيئي،
مون مودڪ کي ٽاري وڪ. [سِپاءِ = چڱو ٻولڻ. مَوُز = مودڪ.]

ڌِرِ مَوُزِ مَنگَتِ ڪَچِهرِ مِٺِ نِهي پائي، تَوِ آگرِ وَڌِ جاڻِئا

تَوِ آبِ دَتِئالِ دَتِئا ڪِرِ مِيلِهرِ، ڌِرِ نِرِ گُڻِي نِهاڻِئا

اڻت:- هي ٻرو! مان بلڪل مودڪ آهيان، مون پنهنجي
ڪچه به مريادا نه پائي آهي. تون به اٺ آهين، سڀني توکي
وڏو ڪري ڄاڻو آهي. تون پاڻ ڏيال آهين، ديا ڪري مونکي

اور وہ کہ جس کوئی ارمالہ! مہدی الدور ہر کوئے بیار آشی!
اور وہ کہ اس کے سامنے کھڑے ہیں؟ ہی دار! جیستائیں
کہ وہ کہ اس کے سامنے کھڑے ہیں؟ ہی دار! جیستائیں
کہ وہ کہ اس کے سامنے کھڑے ہیں؟ ہی دار! جیستائیں

ارٽ:- ٻڌپ کي دور ڪري، نريو ٿي، هن اڙڪي سنسار
 رانس ٿي ويندا. پر ميسور جي روپ جو ڌيان ڌاري، من ۾ بولي
 رکي ۽ پاڻي سان پر ميسور کي پيار ڪر ته پاڻي پر ميسور ٿو ٿي
 ڪري جي نظر ڪندو.

(۲) اي من ميريٽ، تو ڪٿا ٿي آڻا، ڪٿا ٿي چاڻي رام
 اي من ميريٽ، ٿا چٽسي، جا ڀر چڪاڻي رام

ارٽ:- هي منهنجا من! هن سنسار ۾ تون ڇا ڪئي آيو آهين
 آهين ۽ خالي هٿين ويندين؟ (پاو- هن سنسار ۾ خالي آيو
 کي ڇڏيندين، تڏهين تنهنجا ٻنڌن ڇڏندا.

ڏن سڄي هر ڌر ٿام وگر، گور شيد پاد پڇاڻي
 مٿل پر هر شيد نرمل، مڪل گهر سڄي چاڻي

ارٽ:- انهي ڪري پر ميسور جو جپ روپي ڌن ۽ مال
 ڪنو ڪر نه پوءِ گورو جي اُپديش ڏنارن پر پر رکي، پنهنجي
 سروب کي سڃاڻندين. گورو جو اُپديش ٻڌي، وڃي دويش روپي
 ميل کي دور ڪري، نرمل ٿي ته تون گهر ۾ ئي سڄي سروب
 کي سڃاڻندين.

پٽ ٿام پاوهر، گهر سڌاوهر، جهول اُڻهر پي رسو
 هر ٿام ڌاڻيٿي، شيد رس پاڻيٿي، وڌيڪر جيپيٿي هر جسو.

ارٽ:- جڏهين گورو وٽان ٿام ملندو، تڏهين عزت سان
 لوڪ روپي گهر ڏانهن هليو ۽ انهي ڪري وڃي چٽ تان
 ٿاڻي، ٿام روپي اميرت رس ٿي - پاو- ٿام جپ. هي ڀاني!
 و اُپديش روپي رس کي هٿ ڪري هريءَ جو ٿام ڌيءَ. انهيءَ
 يءَ جو جس، وڏي ڀاڱي ڪري، جيپ ۾ اچي ٿو. [پٽ =
 ڪ. جهول = هٿاڻي. رسو = رس.]

الهيءَ ڪڙي پرمالما، جڳت جو وڏو ڪيل وڃايو آهي. [ايڪنڪار =
ايڪو الڪار. گورو = وڏو.]

آچار تڙ ويچار آبي، ڀر نام سنجر چپ تپو
سڪا ستن پٿار پريتر، نام ڪا چپ چيو.

اڻت :- اٺن پاڻ تي اٺن کي وس ڪري ويچار روپي چڱا
ڪم ڪر ۽ ڪڙيءَ جي نام روپي چپ ٿپ جي ڪرڻ ۾ لڳي
وڃ. پرمالما جو نام ئي مٿي، مائت ۽ پهاو آهي ۽ الهيءَ ڪري
الهيءَ پريتر جو چپ ٿپ ڪر. [آچار = ڪم. ستن = اٺن
کي روڪڻ. سڪا = مٿي. ستن = مائت.]

(٣) اي من ميرا، تڙ ڀر ڪر، چوٽ نه ڪاڙي رام

اي من ميرا ڪرڻ ڪاڙي، سڀ سڀ سڀ رام

اڻت :- هي منهنجا من ! اٺن ۾ ميسور هي پگني چڱيءَ طرح
واهي ڪر نه ڪر جي چوٽ نه کائيندين. هي منهنجا من ! اٺن
۾ ميسور ها ڪرڻ کائيندين نه ان جي سروپ ۾ سمائجي ويندين.
[سڀ = سروپ.]

ڪرڻ ڪله رام رساءِ رسپيهر، ڪور ڪشان آڻجن سارهي

تري اوڪ ڏيپڪ سڀ چالڻ، پنجه ڏوٽ سنگهارهي

اڻت :- گورو ڏناوان گبان روپي سروپ پائي - پاڻ - نام باد
ڪري، ۾ ميسور رستي ۾ ميسور من رساو ڪر ۽ ڪڙيءَ ها ڪرڻ
ڳاء. گورو جو شد ڏني روپ آهي، جو ٽنهن لوڪن کي
سوچورو ڏني ٿو، جنهن سد ڏناوان پتن ڏولن ڪام آڌڪن
کي لاس ڪري ڇڏيندين.

پي ڪاٺ ٿرپ، ڦر ڦر، ڪور مليتي ڪارچ سارهي

رڀ رڱر پٿار ڀرپ، ڀر آپ ڪرڻ ڌارتي.

تڪاري چنت محل ٻيلا چنت (۶)

۴۷

ڪڏهين به ميلاب نٿو ٿئي. ڪهڙيءَ طرح هن ڪنهن سنسار مان
توڻ ٿيندو؟ ڄم جي ڀڙ ڪري مروت ٿئي ٿو. تنهن ڪري ڄم جو
دستو بلڪل ڪنهن ٿئي ٿو، جنهن ڪري هي ڄيوا تون بلڪل ڏکي
ڪنهن. دهيلو = اوکو. [لڳا ٻيا آهن، لڳا ٻيا آهن. ڏٺو = توڻ به

من راتر ٺهي جاڦا، ساڄو پڙ پاتا، اوگهت رڌا ڪٽا ڪري
ٻنڌن ٻاڏا، ان پڌ ڇوڙي، گورمڪي سيوي ٿي ٿري.
اوت به هي من! تو سنڌا ۽ اوت ويلي ڪڏهين به پڙ ميشور
نه ڄاڻو آهي - پاو - ياد نه ڪيو آهي. تنهن ڪري ڪڏهين ڄم
اڻوڪي دستي تان هلندي ٿي ٿي. توکي ڄم اڳتي هلڻ نه ڏيندو. پوءِ اتي
سورڻ نه ڪوڙ ڪري، توکي ڄم اڳتي هلڻ نه ڏيندو. پوءِ اتي
ڪندين؟ يعني تنهنجو ڪو وس هلي نه سگهندو. ٻنڌن به
تون هن طرح ڇڏين ۽ ڪڏهين ڳوڙن جي سکيا ڏٺاوان،
گه. پڙ پاتا = پڙ پات، اوت ويلي. اوگهت = اوکو دستو.
اوڄا. پڙ پاتا = پڙ پات، اوت ويلي. اوگهت = اوکو دستو.
اوڄا. پڙ پاتا = پڙ پات، اوت ويلي. اوگهت = اوکو دستو.

اي من ميريئا، تو ڇوڙ آڻ ڇڻجلا رام
اي من ميريئا، تو سيوهڻ پڙ ڪر ٺرالا رام

ياد ڪر. هي منهنجا من! تون گهر جي سيني ڌنڌن کي ڇڏي،
نال پڙ ڪري ٿو! تون سڀ کان ٺرليپ رهڻ
= ٺرالا، ٺرليپ. [آل = گهر. ڇڻجال =

سمر ايڪنگار ساڄا، سڀ جگت جن اُڀائيا
پاڻي آڻن ٻاڏي، گور ڪيل جگت ڪاڻيا

هري ايڪنگار سڄي کي ياد ڪر، جنهن سارو جگت
هوا، پاڻي ۽ باهه آڏو ٿي ڪنو ڪري،

آرت :- جنهندي اندر م مراري پو ماتما جي چوت پرڳهت
جي آهي، انهن جي گرومن جي جيڪا آڳٽ ۽ بقايا آهي - پاو-
گورو صاحب جن فومائين نائن جيڪو سڄي پو ماتما، پر دچي ويو
آهي، اهو سڄو آهي ۽ اهو گورو مک پاڻ سم توي. تو پو پين کي پر
ناري تو. [دوت = ديڻ، پشانا. اڇاپٽ = جمع، آڳٽ].

9 भाती भगला

ਤੁਖਾਰੀ ਮਹਲਾ ੧

ਤੁਖਾਰੀ ਮਹਲਾ ੧

سَچَ ساڇ پڇاڻا، ساڇي راتا، ساڇ مليي مَن پاوي

ساڇي اوڀر آڙ نر ڏيسي، ساڇي ساڇ سَمَوي

اوت ۽ جي سڃي ٻر مائلا جي نام ۾ رنگجي ويا آهن، اهن سڃي
کي ٻڃاڻو آهي ۽ اهڙي سڃي ٻر مائلا ۾ مليا آهن ۽ اهڙي ٻيڪ
هندي من کي وٺبا آهن. سڃي ٻر مائلا جي مٿان، ڪو به نظر نٿو
آهي، ڇو ته ڇو سڃي اڀرڻ ڪري، سڃي ۾ سمائڻي وڃن ٿا.

موهن موڙ ليڻا مَن ميرا، ٻنڌن ڪول ٻواري

ٺاٽڪ جو ڦي جوت سَمائي، جا ميلنا آڻي پٺاري.

اوت ۽ موهن ٻر مائلا، منهنجو من موهي ڇڏي آهي ۽ جنم
مروڙ آڏو ٻنڌن ڪولي ۽ پاڙو ٽوڙي عدا ڪري ڇڏي آهي
(عالمي اسان لاءِ جنم مروڙ ڪونهي). ڪروڙ صاحب جن ٻر مائين
ٺا ٿا ڪڏهن اسين پنهنجي وڏي ٻواري کي ملباسن نه واهڪوروڙ
جي جوت ۾ اسانجي جرم ملي وڃي.

(۴) سَچَ گهر ڪوچ ٿي، ساڇا ڪور ڏاڻو

منمڪ ٿي پائيندي، ڪور مڪي ڪيالو

اوت ۽ سڃو ڪورو هو آهي، تنهنجي اسٿان جي ڏاڻا ٿان، آهي
سڃي سروي کي ٻولي ٿي ٿا. ممڪتا ڪري، اهو نٿو پائڻي ۽
ڪور ممڪتا ڪري، ڪيان جي بربادي ٿي ٿي.

ڏيوي سَچَ ڏاڻو سو ٻروالو، سد ڏاڻا وڏ ڏاڻا

آمر آڙو ٿي آسٽر ڇاپي، ساڇا مڪل ڇراڻا

اوت ۽ جنهنڪي ٻر مائلا سڃي نام جو دان ڏئي ٿو، سو شخص
قبول ٿيل آهي. اهو وڏو ڏاڻا ۽ وڏو سڃاڻو آهي. هو آمر يعني
ڪڏهن به نه موندو، اهوئي يعني ڪڏهن به ڄوڻين ۾ نه ايندو،
آسٽر يعني ٿانم ڄاڻو ويو آهي. هنجو سڃو سروي کان آهي.

گور روپ مراري، ٽريوٺ ڌاري، تاڪا آنت نر پائڻا
رنگي جنسي جنٽ اُڏائي، نٽ ڏيوئي چڙي سوائڻا

ارت:- هي پوڄنيڪ مراري روپ! هي ٿيئي لوڪ تنهنجا ئي
ناهيل آهن، پر تنهنجو آنت ڪنهن به نه پاتو آهي. ڪئين قسمن
جا رنگ، ڪئين جنسون ۽ ڪئين جنٽ تو پيدا ڪيا آهن.
انهن سڀني کي روز بروز رزق پيو ڏين، جو سڀاڻو ٿيو پيو وڌي.
[ٽريوٺ = ٿي لوڪ.]

اُڀرڻهر آبي ٿاپ اُٿاپي، تس پايوي سو ڏووي
نانڪ هيرا هيري پيڻا، گُڙ ڪي هار پرووي.

ارت:- هي بي انت ڀرماتما! تون پاڻ ئي دنيا ٺاهين ٿو ۽
پاڻ ئي دنيا ناس ڪرين ٿو. جيڪي توکي وٺي ٿو سوئي ٿي ٿو.
گورو صاحب جن فرمائين ٿا ته جيڪي شخص ڪُن جو هار پوڻ
ٿا - پاو - جنهن هردي ۾ گُڙ ڌارو ڪيا آهن، انهيءَ جي من ڏوڀي
هيوي، ڀرماتما روپي هيري کي وٺندو آهي (فقط هير و هيري
کي وٺي سگهندو آهي)، اهڙيءَ طرح ئي جيو انهيءَ جي ڀر ۾
ڪري انهيءَ کي ملي ٿو. [اُڀرڻهر = ڀري کان ڀري، بي انت
ٿاپ اُٿاپي = ناهي وري ڊاهين ٿو. پرووي = پوڻ ٿا.]

(۳) گُڙ گُڙيه سَمَاطي، مَسَتڪِ نام نيشاڻو

سَچر ساچر سَمَائڻا، چوڪا آوڻ جاڻو

ارت:- جنهنجي مَسَتڪِ تي نام جيڳ جو نشان - پاو - اُمر
ليڪ لکيل آهي انهيءَ جا خراب ڪُن، چڱن ڪُن ڪري ناس ٿي
وڃن ٿا. جيڪي ٺيڪ سچيءَ طرح ڀرماتما ۾ مليا آهن، تن جو
جنم مرڻ دور ٿي ويو آهي. [نيشاڻو = نشان، اُمر ليڪ. چوڪا =
بند ٿي ويو، دور ٿي ويو.]

ارمہ :- هي منهنجا ٻيارا! آندڙ ڏيڻ وارا! مان ٺهندي داسن جو به داس آهيان. ڳوڙن آلڪ پوماٽا جو روپ ڏيکارڻو آهي، هاڻي مان پئي ڪنهن کي نه ٿو ڳوليان. [لعل = ٻيارا. رنگيلي = آندڙ ڏيڻ وارو. لعلن کي لعلی = داسن جو داس. پالي = ڳوليان ٿو.]

ڳوڙ آلڪ لڪائڻا، جا تيس پائڻا، جا پوپ ڪرڻا ڌاري
جڪر جيئون ڏاتا، پرڪر پڌاتا، سڄي ملي بنواري

ارمہ :- هي مالڪ! جڏهين تون ڪرڻا دوشي ڪئي، تڏهين مولڪي ڳورو ملو. جڏهين ڳوروءَ کي منهنجو پوپر وٺيو، تڏهين ڳوروءَ مولڪي تون آلڪ روپ جو دشمن ڪرايو. هي جڪر جي ڳوڙن جا جا ڏاتا! سيني کي من پاوندا ڏيڻ وارا! جڪر روپي جهنگل جا مالهي اڪال پوک! تون ڪيان ڏاتارن تي ملين ٿو. [سڄي = ڪيان. بنواري = سنسار روپي تون جو مالهي، اڪال پوک.]

تڌر ڪريم ڳو ڌاري ٿريئي، سڄي ديؤم ڏين ڏيڻا
پر ڳوڙ ٿاڻڪ داسن داسا، ڳو سرب جيڻا پرتيالا.

ارمہ :- هي غريب نواز! جڏهين تون ڪرڻا دوشي ڪري تارين ٿو، تڏهين ترمي ٿو. اهيءَ ڪري مولڪي سڄو نام ڏي. ڳورو صاحب جن پوماٽس ٿا تڏهين مان ٺهندي داسن جو به داس آهيان. تون ساري سوشيءَ جي سيني هيون عسي پالنا ڪندڙ آهين. [تڌر = نظر. تارم = تارين ٿو. پرتيالا = پالنا ڪندڙ آهين.]

(۲) پوپ ڌاري رهي، آيت پٺاري

سهيدي رو رڻا، ڳوڙ روپ ٺهاري

ارمہ :- هي منهنجا وڏا ٻيارا! تون ويڙڪ ٿي، سڄي جڪر پالڻ کي ڌاريو آهي. شيد ڏاتارن اسين سمجهون ٿا تڏهين تون رومي وغير آهين. هي پوماٽا! تون ڳوڙن جو روپ آهين.

ਤੁਖਾਰੀ ਮਹਲਾ ੧

ਮੇਰੇ ਲਾਲ ਰੰਗੀਲੇ ਹਮ ਲਾਲਨ ਕੇ ਲਾਲੇ ॥ ਗੁਰ ਅਲਖੁ
ਲਖਾਇਆ ਅਵਰੁ ਨ ਦੂਜਾ ਭਾਲੇ ॥ ਗੁਰਿ ਅਲਖੁ ਲਖਾਇਆ ਜਾ ਤਿਸੁ
ਭਾਇਆ ਜਾ ਪ੍ਰਭਿ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰੀ ॥ ਜਗ ਜੀਵਨੁ ਦਾਤਾ ਪੁਰਖੁ ਬਿਧਾਤਾ
ਸਹਜਿ ਮਿਲੇ ਬਨਵਾਰੀ ॥ ਨਦਰਿ ਕਰਹਿ ਤੂ ਤਾਰਹਿ ਤਰੀਐ ਸਚੁ
ਦੇਵਹੁ ਦੀਨ ਦਇਆਲਾ ॥ ਪ੍ਰਣਵਤਿ ਨਾਨਕ ਦਾਸਨਿ ਦਾਸਾ ਤੂ ਸਰਬ
ਜੀਆ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਾ ॥ ੧ ॥ ਭਰਿਪੁਰਿ ਧਾਰਿ ਰਹੇ ਅਤਿ ਪਿਆਰੇ ॥ ਸਬਦੇ
ਰਵਿ ਰਹਿਆ ਗੁਰ ਰੂਪਿ ਮੁਰਾਰੇ ॥ ਗੁਰ ਰੂਪ ਮੁਰਾਰੇ ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਧਾਰੇ
ਤਾਕਾ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਇਆ ॥ ਰੰਗੀ ਜਿਨਸੀ ਜੰਤ ਉਪਾਏ ਨਿਤ ਦੇਵੈ
ਚੜੈ ਸਵਾਇਆ ॥ ਅਪਰੰਪਰੁ ਆਪੇ ਥਾਪਿ ਉਥਾਪੇ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੇ ਹੋਵੈ ॥
ਨਾਨਕ ਹੀਰਾ ਹੀਰੈ ਬੇਧਿਆ ਗੁਣ ਕੈ ਹਾਰਿ ਪਰੋਵੈ ॥ ੨ ॥ ਗੁਣ ਗੁਣਹਿ
ਸਮਾਣੇ ਮਸਤਕਿ ਨਾਮ ਨੀਸਾਣੇ ॥ ਸਚੁ ਸਾਚਿ ਸਮਾਇਆ ਚੂਕਾ ਆਵਣ
ਜਾਣੇ ॥ ਸਚੁ ਸਾਚਿ ਪਛਾਤਾ ਸਾਚੈ ਰਾਤਾ ਸਾਚੁ ਮਿਲੈ ਮਨਿ ਭਾਵੈ ॥ ਸਾਚੇ
ਉਪਰਿ ਅਵਰੁ ਨ ਦੀਸੈ ਸਾਚੇ ਸਾਚਿ ਸਮਾਵੈ ॥ ਮੋਹਨਿ ਮੋਹਿ ਲੀਆ
ਮਨੁ ਮੇਰਾ ਬੰਧਨ ਖੋਲਿ ਨਿਰਾਰੇ ॥ ਨਾਨਕ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਸਮਾਣੀ ਜਾ
ਮਿਲਿਆ ਅਤਿ ਪਿਆਰੇ ॥ ੩ ॥ ਸਚ ਘਰੁ ਖੋਜਿ ਲਹੇ ਸਾਚਾ ਗੁਰ
ਥਾਨੇ ॥ ਮਨਮੁਖਿ ਨਹ ਪਾਈਐ ਗੁਰਮੁਖਿ ਗਿਆਨੇ ॥ ਦੇਵੈ ਸਚੁ ਦਾਨੇ
ਸੇ ਪਰਵਾਨੇ ਸਦ ਦਾਤਾ ਵਡ ਦਾਣਾ ॥ ਅਮਰੁ ਅਜੋਨੀ ਅਸਥਿਰੁ ਜਾਪੈ
ਸਾਚਾ ਮਹਲੁ ਚਿਰਾਣਾ ॥ ਦੋਤਿ ਉਚਾਪਤਿ ਲੇਖੁ ਨ ਲਿਖੀਐ ਪ੍ਰਗਟੀ
ਜੋਤਿ ਮੁਰਾਰੀ ॥ ਨਾਨਕ ਸਾਚਾ ਸਾਚੈ ਰਾਚਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਤਰੀਐ ਤਾਰੀ
॥ ੪ ॥ ੫ ॥

تکاري مڪلا پھلا چنت (۵)

(۱) میری لعل رنگیلی، خیر لعان کی لعلی

گور، آنکھ لکائنا، اور نہ دوجا پالی

ارڻ ۽۔ ھڪڙھين۔ ٻئيءَ ھي اڳيان ٿي ۽ من وڃي نہ وڃڻ لڳو
استريءَ ڳوڙن جي شدد دٿاران ٻئي سان ملي وڃي ٿي۔ سري
گورو صاحب جن فرمائين ٿا تہ سڪورو، امروٽ جو ٽوڙ آهي ۽
وڏي آئند روپي دس سان پيال آهي۔ جيڪو جيون گورو پرايتر
سان ملي ٿو، سو انهيءَ دس کي چوڻي ٿو۔

(۴) مَٽَلُ بَلَايُڙِي، پَلَرُ نہ ڪِيچِي

آئِدَن رَتُڙِي، سَڄِي مِلِيچِي

ارڻ ۽۔ ھي جڳواسو روپي استريءَ! تون پرمائيا جي سرون
۾ سڏائي ويئي آھين، تڏھنڪري ديو نہ ڪو (پاور) جلدِي سون
وڃي ٿو). رات ٽنھن وٽ ٿي، گمان سان پرمائيا کي وڃي هل۔

سَڪِي سَڄِي مِلِيچِي، رَوَسُ نہ ڪِيچِي، کَرَبُ پَرِ سَمَٽِي

سَڄِي رَاتِي، مِلِي مِلَٽِي، مَنَمِيڪِي آوُڻ جَالِي

ارڻ ۽۔ گمان ڪري هن سان مل نہ ٿوڪي سگهه، ملندو ۽ غصو نہ
ڪر۔ جنهن اھنگار کي لاس ڪيو آهي، سو پرمائيا ۾ سمايو آهي۔
سج ۾ رات استريءَ، گورو جي ملايل هويءَ سان ملي ٿي، پر
ممڪن جو اچڻ ۽ وڃڻ۔ پاور۔ ھمڻ مرڻ، سدائين نندوروھي ٿو۔

جَبَ ٺَڄِي، تَبَ کَڙُڪَٽُ ڪَٽِي، مَٽَڪِي ٽُڙُ پَرَاڙِي

ٺَٽَڪِ آڀِي آڀُ پَڇَالِي، کُورَمِيڪِي قَتُ پِيچَارِي۔

ارڻ ۽۔ (هاڻي ٻڌ تہ) جڏھن تون ٺاڄ ڪرين ٿي تہ لوڪ لڄا جو
پردو وري ڇا جو؟ پاور۔ تون هاڻي (شرم لاهي) چڱيءَ طرح جس
ڳاڙھو۔ جنهن مٿل ٿو ڪوڙي لڄا ووي مٽڪي ٽوڙي، تنهن وقت تون
پراڙي۔ پاور۔ پرايتر ٿيندين۔ گورو صاحب جن فرمائين ٿا تہ جن
گورو دٿاران سج ۽ ڪوڙ جو ويچار ڪيو آهي، انهن پنھنڊو پاڻ
کي سڃاڻو آهي۔

وڻ ٺاوي ڪو سنگهه نه ساڻي، آوي جاءِ گهٺيري
 نانڪ لاما لپي گهر جائيتي، ساڃي سڄهه مٿ تيري.

اڙت:- بنا نام جي، پيو ڪوبه سنگي يا ساڻي ڪونهي ۽
 اهڙي طرح ساري دنيا پيئي اچي ۽ وڃي يعني ڇهي ۽ مري. سري
 گورو صاحب جن فرمائين ٿا ته نشجي ڪري، تنهنجي مٿ سڄي
 آهي، جنهنڪري هن جنم جو فائدو وٺي، اڀر ڪو روپي گهر
 ۾ وڃي.

(۳) ساڃن ديس وڌيسڙي، سانپڙي ديدي
 سار سمالي تن سڄڻا، منڌ ٺٺل ڀريدي

اڙت:- پرمانا سڄڻ، هردي روپي ديس مان اڪري، ڀر ديس
 وڌيو آهي - پاڻ - روشن ٿيو ڏسي. مان ايندڙ ويندڙ (سنتن)
 کي گهڻا سنهڙا ڏيان ٿي يعني انهن کان پڇان پيئي نه مونکي
 پتي ۽ جو روشن ڪرايو. مان مورڪه استري اڪيون پوري پوري وٺان
 ٿي ۽ پتي پرمانا جا گل ياد ڪريان ٿي ۽ سنڀ سڄڻن کان پڇان
 ٿي ته ڪيئن مونکي پتي ملندو.

منڌ ٺٺل ڀريدي، گڻ ساريدي، ڪٺه پوپ ملا پٺاري
 مارڪه پنٺ نه جائڻه وکڙا، ڪٺه پائيئي ڀر پارِي

اڙت:- مان مورڪه استري، اڪيون جل سان ڀريان ٿي ۽ پتي ۽
 جي گڻن کي ياد ڪريان ٿي. مان سنتن کان پڇان ٿي ته پنهنجي
 پياري پتي ڀر پوءِ ڪي ڪيئن ملان؟ سڀئي دستن ۾ پتي ۽ جو
 دستو بلڪل ڪٽن آهي ۽ انهيءَ مهاڏنگي دستي جي مونکي
 خبر ڪانهي. ڪهڙيءَ طرح مان پتي پرمانا جي انت جي
 خبر پايان؟

سٽڪور سبدي مايي وڃيني، تن من آڪي راکي
 نانڪ انموت ڀرڪه ميارس ٿلڻا، مل ڀريتر رس چاڪي.

ارڻ:- منھن روپي استري، جهڪا ٻئي ٻر مالها کي جڏي
سمي آهي، ٽپھڪي ٻئي ٻر مالها ٻه سندس اوڳنن هي ڪري
جڏي ڏسو آهي. اڏي استري جي عمر روپي راس، ڏکڻ ۾
گڏوڏي ٿي. جهڪا استري ڪام ڪروڙ ۽ اھڪا ٻه خراب ٿي ٻيئي
آهي، ٽپھڪي اعتا ۽ مٿا جي باھ ساڙي ٿي. [وڌو = ڏک].

آڌر جنس چلتا فرمائتا، پسمي پسر سماطي

نالڪ سڄي ٿام روڙ ٿي، ٻل ٻل پڇو ٿا ٿي.

ارڻ:- جڏھن آهي ۽ ٻر مالها هي حڪم موجب، جهرو آھيا
روپي هنس، هن ڏيھ مان ٺڪري هلو وڃو، ٽڏھن هيءَ ڏيھ وڪ
روپ ٿي، وڪ ۾ سمائي ويئي. سري گورو صاحب جن فرمائين
ٿا ته سڄي ٿام کانسواءِ جهڪا-روپي استري ٻلي ٻلي،
ٻچائي ٿي.

(۲) سُڀ ٿام پٺاري، اڪ ٻينتي ميري

ڏو ٻيجه گهر وٺو، ڏم رل پسمي ڏيڙي

ارڻ:- هي منهنجا ٻسارا ٻئي! منهنجي هڪ ويٺي ٻڌ.
تون ٻنهنجي اچي گهر (سروپ) ۾ وسن ٿو. مان توکانسواءِ ٻلي
ٻلي، وڪ هي ڏيڙي ٿي آهيان (ٻارو-چينن ستا جي وڇوڙي
ڪري، ڏيھ ٺاس ٿي وڃي ٿي). [ٿام = ٻئي].

ٻن آڻي ٺاهي، ڪو ٿم چاهي، ڪتا ڪهيتي ڪا ڪيچي

آڻورت ٿام رسن رس رسنا، گور سڀدي رس پيچي

ارڻ:- هي منهنجا ٻئي! توکانسواءِ ٻيو ڪو به مولڪي ٺٽو
چاهي ۽ ٽپھڪري مان جا جوان ۽ ٻيو ڪهڙو آڻا ڪر مان؟ گورن
جي شيد دٺاران، ڏيھ هي سيني رسن کان ٺراس ٿي ڪري،
زبان دٺاريت امرت ٿام ٻيٺ گهر جي.

کار کروۃ انکار و کوثی، ہوسے لگی قاتی

ਅਰਥ :- ਹੀ ਯਾਨੀ ! ਅਨੇਨ ਸੰਨਨ ਜੋ ਚੰਨ ਮੂਰੁ ਬੰਦ ਨੀਓ ; ਅਕੀਅਨ
ਜੋ ਚੰਦੁ ਬੰਦ ਨੀ ਓਹੁ । ਹੀ ਯਾਨੀ ! ਅਨੇਨਾ ; ਮਨਾ ਕੀ ਮਾਰੁ ਕਰੀ ,
ਅਨੇਨ ਕੀ ਹਰੀ ਮਨੋ ਅਨੀ ; ਸੰਨਨ ਸਰੋਰੁ ਰੋਪੀ ਚੋਰੁ ਯੇਨੀ ਸਰੋਰੁ
ਭਲਾਨਕ ਨੀਓ ਅਨੀ ; [ਰਾਮ - ਹੀ ਯਾਨੀ . ਓਹੁ = ਅਕੀਅਨ ਜੋ ਚੰਦੁ .]

ਦੁਸਰੀ ਕੋਰੁ ਕਰੁਨੀ , ਪਰਕਟੁ ਫੂਲੀ , ਚੌਕੀ ਸੋਗਰੁ ਸੰਨਾਪੀ
ਜੋਤੀ ਅੰਤਰੁ ਜੋਤੁ ਸਮਾਨੀ , ਅਪੁ ਪੰਛਾਤਾ ਅਪੀ .

ਅਰਥ :- ਅਨੇਨਾ ; ਮਨਾ ਕਰੁਨ ਨਾਸ ਕਰੀ ਚੌਕੀ ; ਅਕੀਅਨ ਵਾਰੀ ਅਨੀ
ਪਰਕਟੁ ਲੀ , ਜੇਹਨਕਰੀ ਸੋਗਰੁ ; ਸੰਨਾਪੀ ਸੇਧ ਦੂਰੁ ਨੀ ਓਹੁ .
ਜੋਲੀ ਸਰੋਰੁ ਓਹੁ ਮਨਾ ਮੰਨਨ ਜੋਤੁ ਸਮਾਨੀ ਰੋਪੀ , ਨੇਹਨਕਰੀ
ਅਨੀ ਪੰਛਾਤਾ ਕੀ ਸਮਾਨੀ ਲਾ ਯੇਨੀ ਅਨੇਨ ਕੀ ਪੰਛਾਤਾ ਸਰੋਰੁ
ਜੀ ਖਬਰ ਓਹੀ ਨੀ .

ਪੰਛਾਤਾ ਕੀ ਸੇਧ ਪੰਛਾਤਾ , ਸਾਧਰੀ ਪੰਛਾਤਾ

ਨਾਨਕ ਸੰਗਰੁ ਮਿਲ ਮਿਲਾਨੀ , ਚੌਕੀ ਕਾਨੁ ਲੋਕਾਨੀ .

ਅਰਥ :- ਜੇਕਾ ਅੰਤਰੀ ਹਨ ਨਾਨਕ ਦੂਰੀ ਅੰਤਰੀ ਨੀਓ ਮੰਨਨ
ਜੀ ਸੇਧ ਪੰਛਾਤਾ ਕਰੀ ਪੰਛਾਤਾ ਵਾਰੀ ਨੀ ਓਹੁ , ਸਾ ਸਾਧਰੀ ਯੇਨੀ
ਓਹੁ ਨਾਨਕ ਕੀ ਵਲੀ ਨੀ . ਦੂਰੁ ਸਾਧਰੁ ਜੇਨ ਦੁਸਰੀ ਨਾਨਕ
ਸੰਗਰੁ ਸੰਗਰੁ ਦੂਰੀ ਮਿਲ ਮਿਲਾਨੀ ਓਹੁ ਮਨਾ ਸਾਨ ਮਨਾ ਨੀਓ ਓਹੁ
ਹਨੀ ਨਾਨਕ ਜੀ ਕਾਨੁ ਨੀਓ .

ਤੁਖਾਰੀ ਮਹਲਾ ੧

ਭੋਲਾਵਰੈ ਭੁਲੀ ਭੁਲਿ ਭੁਲਿ ਪਛੋਤਾਣੀ ॥ ਪਿਰਿ ਛੋਡਿਅਜੀ
ਸੁਤੀ ਪਿਰ ਕੀ ਸਾਰ ਨ ਜਾਣੀ ॥ ਪਿਰਿ ਛੋਡੀ ਸੁਤੀ ਅਵਗਣਿ ਮੁਤੀ
ਤਿਸੁ ਧਨ ਵਿਧਣ ਰਾਤੇ ॥ ਕਾਮਿ ਕ੍ਰੋਧਿ ਅਹੰਕਾਰ ਵਿਗੁਤੀ ਹਉਮੈ
ਲਗੀ ਰਾਤੇ ॥ ਉਤਰਿ ਹੰਸੁ ਚਲਿਆ ਫੁਰਮਾਇਆ ਭਸਮੈ ਭਸਮ ਸਮਾਣੀ ॥
ਨਾਨਕ ਸਚੇ ਨਾਮ ਵਿਹੁਣੀ ਭੁਲਿ ਭੁਲਿ ਪਛੋਤਾਣੀ ॥ ੧ ॥ ਸੁਣਿ ਨਾਹ
ਪਿਆਰੇ ਇਕ ਬੇਨਤੀ ਮੇਰੀ ॥ ਤੂ ਨਿਜ ਘਰਿ ਵਸਿਅਤਾ ਹਉ ਰੁਲਿ
ਭਸਮੈ ਢੇਰੀ ॥ ਬਿਨੁ ਅਪਨੇ ਨਾਹੈ ਕੋਇ ਨ ਚਾਹੈ ਕਿਆ-ਕਾਹੈ ਕਿਆ

(۳) اوڳڻ ويسرڻا، گڻي گهر ڪيڻا رام

ايڪو رو رهڻا، آور نه پيڻا رام

ارت :- انهن گورمڪن جي من مان، اوڳڻ وسري ويا آهن ۽
گڻن اچي انهنجي گهر ۾ واسو ڪيو آهي. انهنجي نظر ۾ ساري
دنيا ۾ هڪ ٻو مائٽائي رهي رهيو آهي ۽ ٻيو ڪوبه ڪونهي.

ڀر مان :- ”ايڪو ٻرهر، دڻڻو ناستي.“

جنهنجو ارت آهي ته هڪڙو ئي ٻرهر قائم آهي، ٻيو سڀڪجهه
ناسولت آهي.

رو رهڻا سوئي، آور نه ڪوئي، من هي تي من مائڻا

جن جل ٿل ٿر ڀوڻ گهٽ گهٽ ٿاڀڻا، سو ٻري گورمڪه جانڻا

ارت :- اهو ٻو مائٽا سڀني ۾ ملي رهيو آهي ۽ ان کانسواءِ ٻيو ڪوبه
ڪونهي ۽ شد من ڪري من آندڻ ۾ اچي ويو آهي. جنهن ٻو مائٽا جل،
ٿل ۽ ٽن لوڪن ۾ سڀني جيون کي ٿاڀيو آهي، انهيءَ کي گورمڪن
ئي ڄاتو آهي.

ڪرڻ ڪارڻ سمورٽ آڀارا، ٿر ٻڌ ميٽ سماءي

نانڪ اوڳڻ گهڻه سماءي، آڻي گورمٽ ٻائي.

ارت :- اهي جڳياسو ٽن يعني رڃو، تمو ۽ ستو گڻن واري
مايا ميٽي، انهيءَ ڪرڻ ۽ ڪرائڻ واري سمورٽ ۽ آڀار واهڻ واري
۾ سمانجن ٿا. سري گورو صاحب جن فرمائين ٿا ته اهڙن گورن
جي سکيا اسانکي ملي آهي، جنهنڪري اوڳڻ، گڻن ۾ سمانجي
ويا آهن (ڀاو- اوڳڻ ناس ٿي ويا آهن ۽ گڻ ٻرگهت ٿيا آهن).
[ٿر ٻڌ = ٽن گڻن واري، ٽن ٻوڪارن واري مايا يعني رڃو، تمو ۽
ستو. مت = سکيا.]

(۴) آوڻ ڄاڻ رهي، چوڪا ڀولا رام

هومي مار ملي، ساڄا ڇولا رام

آهي، الهيءَ ۾ ڪورمڪن ڇو لئڇو ٿو آهي (يعني انهيءَ کي ساري
دليا ۾ وياڻڪ سمجهيو وائڻ). [ساڪي = سڪا. ڇپئي = پڇاڻيو آهي.
پتيلي = لئڇو.]

(۲) ڪورمڪن جا ڪهڙي، ڇوڪري آيمائي رام

آڏن پور پيٽا، ساڄي سمائي رام

ارڻ ۽ هي ٻارا! آهي ڪورمڪن پرمالما جي ڇن ۾ جاڳن ٿا،
ٺهنگري آلهنجي ديو مان ايمان ناس ٿي وڃي ٿو. راس ٽينهن
ڪيان روپي سرحوري وارو، لڳاتار ٽينهن پيدا ٿئي ٿو ۽ سڄ روپ
پرمالما ۾ انهن هي ٻڌي سمائجي ٿي. [ڇوڪري = ناس ٿي وارو آهي.
الڏن = راس ٽينهن. پورو = ٽينهن.]

ساڄي سمائي ڪورمڪن من پائي، ڪورمڪن ٿابت جاڪي

ساڄي نام آڻيوت ڪور پيٽا، ڇوڪري ٿو لاڪي

ارڻ ۽ ڇن ڪورمڪن جي من ۾، سڄ روپ پرمالما ۾ سمايل ٻڌي
ڇڱي لڳي ٿي، آهي ڇن ۾ ثابت جاڳن ٿا. هن کي ڪورن سڄو
نام روپي امروس ٿو آهي، آلهنجي روپي پرمالما جي ڇوڪرن ۾
لڳي آهي. [ثابت = پورا. ٿو = روپي.]

پرگتي جوڻ جوڻ ميه جاتا، منمڪن پور پلائي

ٿانڪ پور پيٽا من مائتا، جاگت رڻيل وهاڻي.

ارڻ ۽ ڪورمڪن هي هردي ۾، ڪيان روپي عوس پرگهت ٿي
آهي. الهيءَ ڪري انهن ڇوڪري پرمالما کي سڃاڻو آهي، پر منمڪن
پور ۾ سدائو ٻليل آهن. ڪورو صاحب هن قومائن ٿا ٽ ڪيان روپي
ٽينهن پرگهت ٿئي ٿو ۽ انهن جو من ڇن ۾ لڳي ويو آهي ۽
انهيءَ آڻو روپي راس ڇن ۾ حاڪمي ڪڍي ٿي. [پورو = ٽينهن
(تجربو روپي). من مائتا = آلهنجو من ڇن ۾ لڳي ويو آهي.
ٿانڪ = راس (آڻو روپي). وهاڻي = ڪڍي ٿي.]

ڏڪاري مڪلا پھلا چٽ (۳)

گور مڪن بابٽ

(۱) تارا ڇڙ ٿا لڏما، ڪٿڻ ندر نڀالڻا رام

سيوڪ پُور ڪرڻما، ستگور سبڊ ڊڪالڻا رام

اوت :- پرمانا روپي تارا، وڏا اوڇا ڇڙ هيا آهن، اهي نظر سان ڪهڙي طرح ڏٺا وڃن؟ هي ڀاني! جيڪو ٻورن ڀاڳن وارو شيوڪ آهي، انهيءَ کي گورو اُڀديش ڏيئي، اهي تارا ڏيکاريا آهن. [لما = ڊگها، اوڇا. ندر = نظر. نهالڻا = ڏٺا وڃن. پور ڪرڻما = ٻورن ڀاڳن وارو. ڊڪالڻا = ڏيکاريا آهن.]

گور سبڊ ڊڪالڻا، سڄي سمالڻا، آهڻس هڪ پيچار ٿا

ڌاوت پنڇي رهي، گور ڄاڻڻا، ڪام ڪروڙ بڪ مار ٿا

اوت :- جنهن کي گورن اُڀديش ڏيئي ڏيکاريو آهي، انهيءَ سڄ کي ياد ڪيو آهي ۽ انهيءَ رات ڏينهن ويچار ڪري، اهي تارا ڏٺا آهن. ڇڏهين انهيءَ پنهنجو نچ سروپ ڄاتو، تڏهين پنڇ اندريون (سبڊ، سپرڇ، روپ، رس ۽ گند)، جي پنهنجن وشين ڏانهن ڊوڙيون پئي، سي پنهنجي پنهنجي وشين تان هڻجي ويئون ۽ ڪام ڪروڙ آڌڪ وڪ روپ وڪارن کي به ماري ڇڏيائون. [آهڻس = رات ڏينهن. ڌاوت = ڊوڪندڙ. رهي = هڻجي ويئون. گور = نچ سروپ. بڪ = وڪ.]

آئڻ جوت پئي گور ساڪي، چيني رام ڪرڻما

نانڪ هومئي مار پسيطي، تارا ڇڙ ٿا لڏما.

اوت :- گورن جي سکيا دتاران، هردي جي اندر، جوت جو پرڪاش ٿيو آهي، پوءِ گور مڪن وڏن ڀاڳن ڪري پرمانا کي پڇاڻيو آهي. گورو صاحب جن فرمائين ٿا ته آهڻا ممٽا کي ماري، جيڪي تارا اوڇا ڇڙ هيا آهن - ڀاو - ساري دنيا به، پرمانا وڃاڻڪ

پر ماٹ :- ”سَمَّ وَي جِيَا اَہْٹَا کِيَا“

[سَمَّي آسادی وار یوڑی (۹) سلوک (۲)]

یعنی ہی جہنم! ہمارے کھنڈر لوڑے۔

ਤੁਖਾਰੀ ਮਹਲਾ ੧

ਤਾਰਾ ਚੜਿਆ ਲੰਮਾ ਕਿਉ ਨਦਰਿ ਨਿਹਾਲਿਆ ਰਾਮ ॥ ਸੇਵਕ
ਪੂਰ ਕਰੰਮਾ ਸਤਿਗੁਰਿ ਸਬਦਿ ਦਿਖਾਲਿਆ ਰਾਮ ॥ ਗੁਰ ਸਬਦਿ
ਦਿਖਾਲਿਆ ਸਚੁ ਸਮਾਲਿਆ ਅਹਿਨਿਸਿ ਦੇਖਿ ਬੀਚਾਰਿਆ ॥ ਧਾਵਤ
ਪੰਚ ਰਹੇ ਘਰੁ ਜਾਣਿਆ ਕਾਮੁ ਛੋਧੁ ਬਿਖੁ ਮਾਰਿਆ ॥ ਅੰਤਰਿ ਜੋਤਿ
ਭਈ ਗੁਰ ਸਾਖੀ ਚੀਨੇ ਰਾਮ ਕਰੰਮਾ ॥ ਨਾਨਕ ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ ਪਤੀਣੇ
ਤਾਰਾ ਚੜਿਆ ਲੰਮਾ ॥ ੧ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਾਗਿ ਰਹੇ ਚੂਕੀ ਅਭਿਮਾਨੀ
ਰਾਮ ॥ ਅਨਦਿਨੁ ਭੋਰੁ ਭਇਆ ਸਾਚਿ ਸਮਾਨੀ ਰਾਮ ॥ ਸਾਚਿ ਸਮਾਨੀ
ਗੁਰਮੁਖਿ ਮਨਿ ਭਾਨੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਾਬਤੁ ਜਾਗੇ ॥ ਸਾਚੁ ਨਾਮੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ
ਗੁਰਿ ਦੀਆ ਹਰਿ ਚਰਨੀ ਲਿਵ ਲਾਗੇ ॥ ਪ੍ਰਗਟੀ ਜੋਤਿ ਜੋਤਿ ਮਹਿ
ਜਾਤਾ ਮਨਮੁਖਿ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਣੀ ॥ ਨਾਨਕ ਭੋਰੁ ਭਇਆ ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ
ਜਾਗਤ ਰੈਣਿ ਵਿਹਾਣੀ ॥ ੨ ॥ ਅਉਗੁਣ ਵੀਸਰਿਆ ਗੁਣੀ ਘਰੁ ਕੀਆ
ਰਾਮ ॥ ਏਕੋ ਰਵਿ ਰਹਿਆ ਅਵਰੁ ਨ ਬੀਆ ਰਾਮ ॥ ਰਵਿ ਰਹਿਆ
ਸੋਈ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਈ ਮਨਹੀ ਤੇ ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ ॥ ਜਿਨਿ ਜਲ ਥਲ
ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਘਟੁ ਘਟੁ ਬਾਪਿਆ ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਾਨਿਆ ॥ ਕਰਣ
ਕਾਰਣ ਸਮਰਥ ਅਪਾਰਾ ਤ੍ਰਿਬਿਧਿ ਮੇਟਿ ਸਮਾਈ ॥ ਨਾਨਕ ਅਵਗਣ
ਗੁਨਹ ਸਮਾਣੇ ਐਸੀ ਗੁਰਮਤਿ ਪਾਈ ॥ ੩ ॥ ਆਵਣ ਜਾਣ ਰਹੇ ਚੂਕਾ
ਭੋਲਾ ਰਾਮ ॥ ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ ਮਿਲੇ ਸਾਚਾ ਚੋਲਾ ਰਾਮ ॥ ਹਉਮੈ ਗੁਰਿ
ਬੋਈ ਪਰਗਟੁ ਹੋਈ ਚੂਕੇ ਸੋਗ ਸੰਤਾਪੈ ॥ ਜੋਤੀ ਅੰਦਰਿ ਜੋਤਿ ਸਮਾਣੀ
ਆਪੁ ਪਛਾਤਾ ਆਪੈ ॥ ਪੋਈਅਜੈ ਘਰਿ ਸਬਦਿ ਪਤੀਣੀ ਸਾਹੁਰਜੈ ਪਿਰ
ਭਾਣੀ ॥ ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰਿ ਮੋਲਿ ਮਿਲਾਈ ਚੂਕੀ ਕਾਣਿ ਲੋਕਾਣੀ
॥ ੪ ॥ ੩ ॥

(۵) ڪڙلي گنٽ آڻو، ليکڻا آڻا رام

رَس ڪَس سَڪَ ٺاڪي، ٻنڌ ڇلائڻا رام

اوت:- جڏهين سر بر مان پراڻن روپي ڳنڍ گلي ويئي - ڀاو-
پراڻ نڪري ويا، تڏهين ڄم چوڻ لڳو ته هي ڀائي! اٺ تنهنجي
واسطي رام جنو حڪم لکجي آيو آهي. هي ڀائي! هن وقت
رَس، خوشيون ۽ سواد اوهان جا پورا ٿيا. هاڻي ته اوهان کي
ٻڌي وٺي هلندس. [گنٽ = ڳنڍ سواسن روپي. ٺاڪي =
روڪجي ويا. ٻنڌ = ٻڌي.]

ٻنڌ ڇلائڻا، جا پري ڀائڻا، نا ڏيسي، نا سڻيئي

آڀڻ واري سڀسي آوي، پڪي ڪيتي لڻيئي

اوت:- جڏهين پراڻ کي وٺي آو، تڏهين جيءَ کي ٻڌي آو.
پنهنجو پنهنجو وارو سڀني مٿان اچڻو آهي چوڻ، پڪي ڪيتي
ضرور لڻجي ٿي - ڀاو- ٻڌائي ۾ موت نه ضرور به ضرور انسان
مٿان ايندو.

گهڙي چسي ڪا ليڪا ليڄي، ٻرا ڀلا سڀر جيڻا

ٺاڻڪ سر نر سڀد ملائي، ٽن پري ڪارڻ ڪيڻا.

اوت:- اُتي پر ميشور وٽ ته گهڙي ۽ گهڙي ۽ ٻل ٻل جو ليڪو
وڌو وڃي آو ۽ ڀلن ۽ ٻرن ڪمن جو ڦل، جيون کي ضرور سهڻو
پوي آو. سري گورو صاحب جن فرمائين ٿا ته ديوتائن ۽ انسانن
جو ميلاپ، شيد دٿاران ٿي ٿيندو. اهو ڪارڻ پريءَ پاڻ ڪيو آهي.
۶. وسا = ۱ چسو (۱ وسو = ۱۵ دفعا اکين جو ڦڙ ڪڍ)

۶. چسا = ۱ ٻل

۶. ٻل = ۱ گهڙي

۲ گهڙيون = ۱ ۽ هورٽ

۴ ۽ هورٽ = ۱ ٻل

۸ ٻل = ۱ ڏينهن رات

ڪَر ڪَنڀ چَرڻ سَرِيَر ڪَنڀِي، ٿِيڻ اَنڌَ لِي ٿَن پَسَمِي
 ٿاڻَڪَ ڏکيڻا جَڪَ چاري، ڀَن ٿامَ ڌَر جِي مَن ٻُسي.

اڻڪ به چوٿين اوستا ۾ يعني سريءَ ۾ هڪ ڪنن ٿا، ٻيو
 ۽ سريءَ ۾ ڏڏي ٿو. اکيون به ڏنڌ ۾ سرجي وڃن ٿيون ۽
 سريءَ ۾ وڪ والڪر ٿي ٿو وڃي - ٻارو - سريءَ ۾ عشڪ ٿي وڃي ٿو.
 گوڙو صاحب جن فومائين ٿا ته من ۾ هريءَ جي ٿام وسط بنا، هي
 جهو چئي اوستائن ۾ ڏکي رهڻي ٿو. [ڪر = هڪ. ڪنڀ =
 ڏڪڻ. پسمي = وڪ والڪر.]

پرمات- ”لَتَنهُ لِيَرُ ٻِي ٿَن ڪِيئا، ٻُٽِي ڪِيَسَ ڏَءَ وائي
 رُوڌا ڪَنڌ، شَڏَ لَهي اُڇَري، اَبَ ڪِيئا ڪَرِيَر پَرائِي

رامراءِ، ڏوڃَ ٻُٽَ ٻَنواري

آڻِي سَنَٽهُ لِيَرُ آڻاري (اڪ رها)

ماڻي پير، سريءَ چئن هي، ڪَر ڪَرِيَر مَهي
 آڻِي بِيڊن، آڻجَ ڪَري پَٽِي، واڪا اوڪڏ ٿاهي.

[ڍاڳ سرويڪ ماڻي پڪڙ ٻيڪن هي شد (۱)]

اڻڪ به پڪڙ ٻيڪن فومائين ٿا ته (ٻوڏ اوستا ۾) منهنجي
 لپٽن مان سڻ ٻيو وهي، منهنجو ٿن ڪٻڙ ٿي واپو آهي ۽ منهنجا
 وار ڪير هي ولڪر جهڙا اڃا ٿي ويا آهن. منهنجو ڪلو عشڪ ٿي
 واپو آهي ۽ واپ مان ڪو لُٺ ٿو لڪري. لڏهن اعڙي اوستا ۾
 ٿون ڇا ڪندين؟ (مطلب ته ڪي نه ڪن ڪري سگهنداسن،
 تنهنڪري واجب آهي ته هينئر به وار جو سمون ڪر). هي وار
 وارا! سنار روڙي ٿن ڇا مالڪ! ٿون اسانجو طسب ٿي ۽ ٻيٺن
 ستن کي ٻڃائي وڌ. مٿي ۾ پيرا آهي ۽ سريءَ (الدر) ٻيو چلي ۽
 منهنجي هڙدي ۾ ٻڌا ڏک آهي. اعڙي وڌن اچي ڪَري ٿي آهي،
 هي دوا سَتِي ڪاٺِي.

(۵) ڪوئي گٺ آٺو، لڪٽا آٺا رام

دس ڪس ڪس ٺاڪي، ٻنڌ ڇاٺا رام

ارت :- جڏهين سر بر مان پراڻن روپي ڳنڍ ڪٽي ويئي - يادو -
پراڻ نڪري ويا، تڏهين ڄم ڇوڻ لڳو ته هي پاڻي! آت تنهنجي
واسطي رام جنو ڪم لڪجي آيو آهي. هي پاڻي! هن وقت
دس، خوشيون ۽ سواد اوهان جا پورا ٿيا. هاڻي ته اوهانڪي
ٻڌي وٺي هلندس. [گٺ = ڳنڍ سواسن روپي. ٺاڪي =
روڪجي ويا. ٻنڌ = ٻڌي.]

ٻنڌ ڇاٺا، جا پرپ پاٽا، نا هيسي، نا سٽيئي

آڀڻ واري سيسي آوي، پڪي ڪيتي لٽيئي

ارت :- جڏهين پراڻو ڪي وٺي ٿو، تڏهين ڇيو ڪي ٻڌي ٿو.
پنهجو پنهنجو وارو سيني مٿان اچڻو آهي چوڻ. پڪي ڪيتي
ضرور لٽجي ٿي - يادو - بڊايي ۾ موت ته ضرور به ضرور انسان
مٿان ايندو.

گهڙي چسي ڪا ليڪا ليجي، ٻرا ٻلا سهر جيڻا

ٺاٽڪ سر نر سيد ملائي، ٽن پرپ ڪارڻ ڪيڻا.

ارت :- اتي ۾ ميشور وٽ ته گهڙي ۽ گهڙي ۽ ٻل ٻل جو ليڪو
ورڻو وڃي ٿو ۽ ٻلن ۽ ٻرن ڪمن جو ڦل، جيون ڪي ضرور سهڻو
ٻوي ٿو. سري گورو صاحب جن فرمائين ٿا ته ديوتائن ۽ انسانن
جو ميلاپ، شبد د تاران ٿي ٿيندو. اهو ڪارڻ پريو ۽ پاڻ ڪيو آهي.
۶. وسا = ۱ چسو (۱ وسو = ۱۵ دفعا اکين جو ڦڙ ڪڍ)

۶. چسا = ۱ ٻل

۶. ٻل = ۱ گهڙي

۲ گهڙيون = ۱ مهرت

۴ مهرت = ۱ ٻهر

۸ ٻهر = ۱ ڏينهن وٽ

چار ۾ روز بروز ڦاسندا وڃن ٿا. نام جو جڏهين ڇيو سمرڻ ڪندو
تڏهين سڪ پائيندو، چوٽه گوروءَ جي سڪيا گرھڻ ڪرڻ ڪري،
ڪال ٿيو کائي. [نت = روز بروز، گراسي = کائي، گرفتار ڪري.]

جنمڻ مڙڻ ڪال ٺهي چوٽي، وڻ ٺاوي سنڀالي
نانڪ تيڇي ٿر ٻڌ لو ڪا، مائٽا موڊ وٺاي.

اڙت :- ڄمڻ ۽ مڙڻ جو وقت انهيءَ ڪي ٿيو ڇڏي. نام
کانسواءِ ٻڌي سدائين دڪه پوڳي ٿي. گورو صاحب جن فرمائين
ٿا ته ٽئين بهر ۾ مڙهڻ جي ٻڌي، ترگي مڙهڻ جي موڙ ۾ لڳي
رهي ٿي ۽ اهي انهيءَ مڙهڻ جي موڙ ۾ ڦاٿا پيا آهن.

(۳) چوٽا پور پيٽا، دؤت ٻهاڳي رام

ٽن گير راکٽرا، جو آندڻ جاڳي رام

اڙت :- هي رام جا پيارا! هي منهنجا پيارا پائي! ڇاڻي ته رات
روپي اوستا جو چوٽون بهر اچي ويو آهي يعني ته نوي يا سو ورهين
جو ٻڌو اچي ٿيو آهين. دؤت روپي ٽينهن، چڙهڻ لاءِ تيار ٿيو
آهي. اهي ٻرش، جي رام جي پنجن ۾ رات ٽينهن جاڳيا آهن،
انهن پنهنجو گهر چورن کان بچايو آهي. [دؤت = سورج جو چڙهڻ.
ٻهاڳي = دن، ٽينهن. راکٽرا = رکيا ڪئي آهي، بچايو آهي.]

گور پوڄ جاڳي، نام لاڳي، ٽنا رٿل سهيليٽا

گور سبد ڪماوڙ، جنم نه آوڙ، ٽنا ٿر پر پيٽا

اڙت :- جي گورن کان پڇي - ڀاو - گورن کان سڪيا وٺي، نام جي
پنجن ۾ لڳا آهن، تن جي اوستا روپي رات بلڪل سڪ سان گذري
آهي. جن گورن جو سبد ڪمايو آهي، اهي عوٺي جنم ٺٽا وٺن
چوٽه پرماتما ٻريو، انهن جو سهاڪ بنجي ويو آهي. [سهيليٽا =
ٻيلي يا مددگار، سهاڪ.]

اوت ۽ هي ٻارا! ٻر مائلا ڳورو ۾ ٻوٽو رکي، انهيءَ سوانس
روپي ڪٽي ۽ ڇو ٻڌاءُ ڪر. ٻر مائلا هي ٻنن روپي جا ڳڻ ۾، سڄي
شخص کي ڇو وٺا لڳن - ڀاو - انهيءَ ٻوٽي کي، ڇو ٻن ڪري
سڄي ۽ هي ٿو، تنهنڪري ڇو وٺا لڳن. جيڪڏهن سڄي ٻوٽي
لڳندڙن نه ڄم جي دستي ۾ نه ٻوندڙن ۽ لڪوئي ڏک ٻائيندين.
ٻاڻ، ڄم ڇو ٻڌ ۽ سنساري ماڻهن ڇو ڏپ ڏوڙ ٿي ويندو. [هيتي =
ٻوٽو. مگر = دستو. ڏو = ڏپ.]

روپي ڏيک، ڳورو مٿ ڏناري، من ساڃا مگر ڏاڙهي
ٺاڪ موروڪر آڇو ٿي چيتي، ڪو ڏوڙ جي سکر پاڙهي.

اوت ۽ جيڪڏهن مگر سان سڄي ٻر مائلا کي جيئندڙن ۽ من
سان کيس ڏيائيندڙن نه وويڪ ۽ وٺاڻ ڇو ٻي سڄ ۽ چنڊ ڳورو
جي وسيلي ٻوڳهت ٿيندا. ڳورو صاحب من ٻر مائلا ٺا ڏوڙ
اڃا نه ٻر مائلا کي ياد وٺا ڪن - ڀاو - بالڪن مان ٿوري سڀا ٺا ٿيا
آهن ٺڏهن ٻر مائلا کي ٻيڙي وٺا آهن. انهيءَ ڪري ڏيک
ڀاو ٻر لڳا ٻيا آهن، تنهنڪري اوستا جي ٻي حصي ۾، هو ڪيئن
سکر پائيندا؟ - ڀاو - هو ڏيک ڀاو جي ڪري، ڪڏهن نه سکر
نه پائيندا.

(۳) ٿيڃا ٻوٽ ٻيڙي، ٺيڏ وٺاڻي رام

مائلا ست دارا، ڏوڙ ڪر ستنائي رام

اوت ۽ جڏهن اوستا جو ٽيون ٻوٽو اچي ويو يعني ست يا
ستر ورهيه عمر ٿي نه اڳيان روپي ٺنڊ ٿيڻو ڏک ڏئي ٿي. مائلا
ٻت ۽ استريءَ جي ممٽا جي ڏک ڪري، ٺڏي ٿيڻو ڏک ٻائي ٿي.

مائلا ست دارا، جڳت ٻيڙي، ڇوڪر چڪي ٺي ٿي

ٺام ڏاڙهي ٺا سکر پاڙهي، ڳورو مٿ ڪاڻ نه ڪراسي

اوت ۽ مائلا، ٻت ۽ استريءَ جو عهد چڪس ۾ نڪتل ٻيڙو
يعني مڙو لڳي ٿو. حورن ٻيڙي ڇوڙو چڪن ٺا ۽ وائنا روپي

تنهنجي ڪهڙي عزت رهندي؟ ڀاو- تنهنجو ملهه ڪڇ به نه
ٿيندو. ڪال روپي چور، تنهنجي مٿان اچي پوندو ۽ تنهنجو گهر
لٽي ويندو - ڀاو- تنهنجا سُڀ گڻ کٽي ويندو، (تنهنڪري هاڻي
هيءَ دينتي ڪري). [سوئي = سمهڻين ئي. پٽ = عزت، پڙي = پوندو.
موسئي = لٽي ويندو.]

راڳڻارا آڱر آڀارا، سٺ بيننڻي مير پڻا

ناڪ مورڪ ڪٻه نه چيئي، ڪٿا سوچي رڻ ٿي پڻا.

اوت:- هي آڱر آڀار ۽ ڪام آڌڪن وڪارن کان رکيا ڪرڻ
وارا! تون منهنجي وينتي ٻڌ. گورو صاحب جن فرمائين ٿا ته
چور روپي مورڪ استري، واهگوروءَ کي ڪڏهين به ياد نٿي ڪري.
ٻالڪ روپي جڙ اوستا ۾ موهر ڪري ڇڏي سگهندين؟ (ڀاو
هن ٻالڪ اوستا ۾ ڪڇ به نٿي سمجهي). [چيئي = ياد ڪري.
سوچي = سمجهي.]

(۲) هُو جا پير پڻا، جاڳهه آچي رام

وکر راڳهه مٽي، ڪاڇي ڪيئي رام

اوت:- هي چيو روپي اڳيان روپي نند ۾ سٺل استري!
اوستا روپي رات جو ٻيو ٻهر اچي ويو آهي - ڀاو- (۲۵) ورهيه پورا
ٿيا. هاڻي ته پرماتما جي ڀڄڻ ۾ جاڳهه. هي ٻياري! ڪام آڌڪ
روپي چورن کان، سُڀ گڻ روپي مال بچاء. رام کان بيمڪه ٿيڻ
ڪري، تنهنجي سواسن روپي ڪيئي، ڪال ڪاٺي رهيو آهي.
[آچي = اڳيان روپي نند ۾ سٺل. وکر = سوڌو، مال. مٽي =
مٽي، ٻياري.]

راڳهه ڪيئي، هر گور هيئي، جاڳت چور نه لاڳي

چر مڪ نه جاوهه، نا هڪ پاوهه، چر ڪاڌر پڻ پاڳي

(۱) پہلی پوری لفظ سلمو تو مٹی، دوسرا آئی ناری رام
 وگور دانگہ مٹی، آئی واری رام

ٺڪاري مڪالا پهلا چنٽ (۲)

اُٿاڻڪا:- ڊڪ دفعي پاڪ پنڌ ۾ شيخ برهر سان سري گورو ٺاڻڪ ۽ ڏيو جن جي گفتگو ٿي. اُتي گفتگو ڪندي رات جا ۱۰، ۱۱ لڳي ويا. ڪي شخص ٽيو کير جو کڻي آيا. گورو صاحب سمهي پيا ۽ شيخ برهر ڪجهه کير پيتو ۽ هيءُ سلوڪ خوشيءَ سان اُچار يائون:-

”پهلي پوري ڦڙا، ڦڙ ٻي پڇا رات

جو ڄاڳڻ ٿيڻ سي، سائين ڪڏو دات.“

[فريد صاحب جو سلوڪ (۱۱۲)]

اوت:- پهرئين پهر ۾ وڻن ۾ گل ٿين ٿا ۽ پوئين رات، اُن ۾ ڦڙ لڳي ٿو. جي ڄاڳندا، سڀني صاحب جي دات حاصل ڪندا.

سري گورو ٺاڻڪ صاحب ته سدا سجا ڳر هئا، سو شيخ برهر صاحب جو سلوڪ ٻڌي اُٿيا: کير جيڪو رکيو هو سو پيشائون ۽ ڦڙائون ته منجهس ڪي اشرفيون پيون آهن. پوءِ شيخ برهر صاحب کي هي اُتر ڦڙائون:-

(۱۱۳) ”داتي صاحب سنڌيئان، ڪيا چلي ٿس ٺال

اڪ ڄاڳندي ٺالين، اڪنا سَتا ديتِ اُٺال.“

اوت:- صاحب جي دات لاءِ ڪهڙو جوڳ (وس) هلي سگهندو. هڪڙن کي اها دات ڄاڳندي به ٿئي ملي ته هڪڙن کي اٿاري به پيو ٿئي.

سري گورو ٺاڻڪ ڏيو جن پوءِ هيءُ سند ر چنٽ اُچاريو، جنهن ۾ رات جي چئن پورن دٿاران، حياتيءَ جي چئن حصن جو ورڻن ڪن ٿا (ننڍي اوستا، جواني، پيري ۽ آت پيري).

ਤੁਖਾਰੀ ਮਹਲਾ ੧

ਪਹਿਲੈ ਪਹਰੈ ਨੈਣ ਸਲੋਨੜੀਏ ਰੈਣਿ ਅੰਧਿਆਰੀ ਰਾਮ ॥
 ਵਖਰੁ ਰਾਖੁ ਮੁਈਏ ਆਵੈ ਵਾਰੀ ਰਾਮ ॥ ਵਾਰੀ ਆਵੈ ਕਵਣੁ ਜਗਾਵੈ
 ਸੂਤੀ ਜਮ ਰਸੁ ਚੂਸਏ ॥ ਰੈਣਿ ਅੰਧੇਰੀ ਕਿਆ ਪਤਿ ਤੇਰੀ ਚੇਰੁ ਪੜੈ
 ਘਰੁ ਮੂਸਏ ॥ ਰਾਖਣਹਾਰਾ ਅਗਮ ਅਪਾਰਾ ਸੁਣਿ ਬੇਨੰਤੀ ਮੇਰੀਆ ॥
 ਨਾਨਕ ਮੂਰਖੁ ਕਬਹਿ ਨ ਚੇਤੇ ਕਿਆ ਸੂਝੈ ਰੈਣਿ ਅੰਧੇਰੀਆ ॥ ੧ ॥
 ਦੂਜਾ ਪਹਰੁ ਭਇਆ ਜਾਗੁ ਅਚੇਤੀ ਰਾਮ ॥ ਵਖਰੁ ਰਾਖੁ ਮੁਈਏ ਖਾਜੈ
 ਖੇਤੀ ਰਾਮ ॥ ਰਾਖਹੁ ਖੇਤੀ ਹਰਿ ਗੁਰ ਹੇਤੀ ਜਾਗਤ ਚੇਰੁ ਨ ਲਾਗੈ ॥
 ਜਮ ਮਗਿ ਨ ਜਾਵਹੁ ਨਾ ਦੁਖੁ ਪਾਵਹੁ ਜਮ ਕਾ ਡਰੁ ਭਉ ਭਾਵੈ ॥
 ਰਵਿ ਸਸਿ ਦੀਪਕ ਗੁਰ ਮਤਿ ਦੁਆਰੈ ਮਨਿ ਸਾਰਾ ਮੁਖਿ ਧਿਆਵਏ ॥
 ਨਾਨਕ ਮੂਰਖੁ ਅਜਹੁ ਨ ਚੇਤੇ ਕਿਵੇ ਦੂਜੈ ਸੁਖੁ ਪਾਵਏ ॥ ੨ ॥ ਤੀਜਾ
 ਪਹਰੁ ਭਇਆ ਨੀਦ ਵਿਆਪੀ ਰਾਮ ॥ ਮਾਇਆ ਸੁਤ ਦਾਰਾ ਚੁਣਿ
 ਸੰਤਾਪੀ ਰਾਮ ॥ ਮਾਇਆ ਸੁਤ ਦਾਰਾ ਜਗਤ ਪਿਆਰਾ ਦੋਗ ਚੁਣੈ ਨਿ
 ਫਾਸੈ ॥ ਨਾਮੁ ਧਿਆਵੈ ਤਾ ਸੁਖੁ ਪਾਵੈ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਲੁ ਨ ਕਰ੍ਹੈ !
 ਜੈਮਣੁ ਮਰਣੁ ਕਾਲੁ ਨਹੀ ਛੋਡੈ ਵਿਣੁ ਨਾਵੈ ਸੰਤਾਪੀ ॥ ਨਾਨਕ ਦੂਜੈ
 ਤ੍ਰਿਬਿਧਿ ਲੋਕਾ ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਵਿਆਪੀ ॥ ੩ ॥ ਚਉਥਾ ਪਹਰੁ ਭਇਆ
 ਦਉਤੁ ਬਿਹਾਗੈ ਰਾਮ ॥ ਤਿਨ ਘਰੁ ਰਾਖਿਅੜਾ ਜੋ ਅਠਹਿਤੁ ਜਾਹੈ
 ਰਾਮ ॥ ਗੁਰ ਪੂਛਿ ਜਾਗੇ ਨਾਮਿ ਲਾਗੇ ਤਿਨਾ ਰੈਣਿ ਸੁਹੇਲੀਆ ॥ ਦੂਜ
 ਸਬਦੁ ਕਮਾਵਹਿ ਜਨਮਿ ਨ ਆਵਹਿ ਤਿਨਾ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਕੋਲੀਆ ॥ ਤਿਨ
 ਕੰਪਿ ਚਰਣ ਸਰੀਰੁ ਕੰਪੈ ਨੈਣ ਅੰਧਲੇ ਤਨੁ ਭਸਮ ਸੇ ॥ ਨਾਨਕ ਦੂਜੈ
 ਜੁਗ ਚਾਰੇ ਬਿਨੁ ਨਾਮ ਹਰਿ ਕੇ ਮਨਿ ਵਸੇ ॥ ੪ ॥ ਖੁਲੀ ਦੋਹਿ ਦੂਜੈ
 ਲਿਖਿਆ ਆਇਆ ਰਾਮ ॥ ਰਸਕਸ ਸੁਖੁ ਠਾਕੇ ਬੰਧਿ ਚਲਾਇਆ ਰਾਮ ॥
 ਬੰਧਿ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਪ੍ਰਭ ਭਾਇਆ ਨਾ ਦੀਸੈ ਨਾ ਸੁਣੀਐ ॥ ਖੁਲੀ
 ਵਾਰੀ ਸਭਸੈ ਆਵੈ ਪਕੀ ਖੇਤੀ ਲੁਣੀਐ ॥ ਘੜੀ ਚਸੇ ਕਾ ਲੇਖਾ ਨਹੀ
 ਬੁਰਾ ਭਲਾ ਸਹੁ ਜੀਆ ॥ ਨਾਨਕ ਸੁਰਿ ਨਰ ਸਬਦਿ ਮਿਲਵੇ ਤਿਨ
 ਪ੍ਰਭਿ ਕਾਰਣੁ ਕੀਆ ॥ ੫ ॥ ੨ ॥

پر ماڻھا گھوٽ پاٿو. [پاٽ پٽنبر = پٽ جا ڪٻڙا. لوڙي = مرضي. ناري = استري.]

(۱۷) بي دس ماءُ، رُتي ٿئي وار ٻلي

گھڙي مڙوت ٻل، ساڃي آئي سڄي ميا

اڌڪ ٻارھ مھنا، چار وٿيون بند وھن ٿيون، ست ڏينھن،
گھڙيون، مھوٽ ۽ ٻل رھي سڀ ٻيلا آھن، جڏھن سڄيئي سڄو
پر ماڻھا اسان سان مليو. [بي = ٻہ، دس = ڏھ، بي دس = ٻارھان،
ماءُ = مھنا، رُتي = چار موسمون، سيادو، بھار، اونھارو ۽ سڙو،
وار = ڏينھن، گھڙي = ۶۰ ٻل، مڙوت = ٻہ گھڙيون، چار مڙوت =
۸ ٻھر، ۸ ٻھر = ڏينھن رات.]

پر ٻي ميا پٿاري، ڪارج ساري، ڪرڻا سڀ ٻڌي جاڻي

جن سيگاري ٿسڻ پٿاري، ميل ٻيٽا رنگ مائي

اڌڪ ٻارھ مھل ٻريو ٻيادو مليو، تنھن مھل سڀ ڪارج
ٻڌ ٿيا، انھيءَ ڪرڻا کي سيڪا جڳتي معلوم آھي. جنھن ٻريو
مون کي سينگارڻو، تنھنجي مان ٻياري آھيان، منھنجو ھاڻي هن
سان ميللاپ ٿيو، تنھن ڪري مان رنگ مائين ٿي. [ٻڌ = جڳتي.]

گھر نيمڇر سھاري، جا ٻر راري، گور مڪر مستڪ پاڳو

نانڪ آڇيس راري ٻريٿر، ٻر وٿر سوھاڳو.

اڌڪ ٻارھ مھنجي انتھ ڪرڻا روئي سڄي، ڏھين سونھين ٿي
جڏھن ٻريو مون کي مائي ٿو، گوروڪن جي مستڪ تي پاڳو لکيل
آھي. سري گورو صاحب جن فرمائين ٿا ته رات ڏينھن ٻريٿر
مون کي مائي ٿو ۽ ھري گھوٽ کي پراپت ڪري، منھنجو
سھاڳو ٽائڻ ٿئي ٿو.

ٺاڻ مالڪي جي مهنن ۾، ٿريءَ جي چاپ جي نام جو مها رس
تون پهرند الهت ئي تيرتن هي انسان حو قل ملبي. (پاو- ٽن
سب سنگ روپي نرس ۾، الهت تيرتن جي انسان حو قل ملي او).

قَتْلُ

(۱۶) قلنگن من وحسی، پرپر سیائنا

آئینِ رَحْمَتِ پُشِما، آپ کو آیتا

اوتڻ ۽ ڦڦڻ مڻهي ۽ ٿاران صاحب فرمائين ٿا ته جن چڱا سو رويا
استرين کي، برمانا جو پوڻ چڱيءَ طرح وڻيو آهي، سي آئند
آهن. رات ڏينهن انهن کي آئند ئي آئند آهي، جو هو هنن آڀاڀا
مٽائي جڏو آهي يعني اڳي هو سرور کي، پاڻ سمجهو وينديون
هيون، تڏهن ڏيهر يا سرور کي، پاڻ نه سمجهو ٿڌهن چيڪي
سڄي يعني آتما ميرن، سي آتما ئي ٻيئون. [ڦڦڻ = ڦڦڻ. وهسي =
آئند. مٽائڻا = وڻيو آهي.]

ہم مریض ہو گئے، جا بس پائیا، کر کے ہاتھ پر آؤ

پیش رو بس کوی پر باغچه، محلی لها نه تاد

اڀر ٻڌ جڏهن ٻرمانا کي وڻيو، تڏهن منهنجي من جو
موت منجي وڌو. هاڻي هي ٻرمانا! تون ڪرڻا ڪري منهنجي
تيز راج. اڳي مون ڪنهن ساڌن وڃي سمجھ ڪيا، پر تونءَ
ڪنهن به مثل يعني سڙو ٻر مان ڪا به جاءِ نٿي ٺاهن.

یا تو در دس باغ بہنبر، پر لوزی سیکاری

ہاتھ میں آتی گور آپٹی، گہر ور ہاتھ ناری۔

ٻيترو جڏهن پوين برمانا جي موصي ئي، لڏهين مون
جيڪي سونن جي مالچائن، سگندڙن، پت جي ڪڙڙن
سوي کورو صاحب جن فرمائين ٿا ته کورو
هڪيا سوروي استريءَ هروڊي

ارت:- هي ديا جا پتي! هي دانارا! مونکي پنهنجو درشن ڏي. مونکي اها مٺ ڏي جو مان گٽ يعني مڪتي حاصل ڪريان. سري گورو نانڪ صاحب جن فرمائين ٿا ته پرماتما خوشيءَ سان اُهاڻي جڳياسو روپي استري ماڻي ٿو، جا کيس پويٽ ۽ پيار ڪري ٿي. [سنيهو = پيار.]

مانگهه

(۱۵) ماڳيه پُنيٽ پَئي، تيرتُ آنترُ جانِئا

ساڄن سَڄي ملي، گُڙل گيه اَنڪِ سَمانِئا

ارت:- مانگهه مهڻي داناران صاحب فرمائين ٿا ته اها استري پوتر ٿئي ٿي، جا اندر واري تيرت يعني پرماتما کي ڄاڻي ٿي. (آنتر گيت تيرت مل ناهي - سري جپ صاحب پوڙي ۲۱). مان سهڃي پنهجي سٺت ساڄن سان مليو آهيان ۽ هنجي گڙل هٿ ڪري، هن جي هردي ۾ سمانجي ويو آهيان. [پنيٽ = پوتر. اڪ = هر دو.]

پُريتم گُڙل اَنڪي، سُل پُرب بَنڪي، ٿڌ پاوَا سِرِ ناوا

گنگه جَمَن ٿَه بيٺي سَنگَر، ساٿ سَمند سَماوا

ارت:- هي منهنجا سندو پريتم پريو! مونکي ٻڌ. مون تنهنجا گڙل هردي ۾ ڌاريا آهن، تنهنڪري هيءَ ڪرپا ڪر ته ساڻ سنگت روپي تلاءُ ۾ مان اڻسڻ ڪريان، جنهنڪري توکي وڻان. پگيئيءَ روپي گنگا، سُپ ڪومن روپي جمن ۽ بوهه ويچار روپي تروپي (گنگا) جمن سرسوتي جو ميللاپ برياڳڙ) ۽ سم ٿي سمند ۾ سٽسنگ ۾ سڀايل آهن.

پَڻن دان پُوڄا پرميسر، جِگه جِگه اِيڪو جاٿا

نانڪ ماڳيه مَها رَس هر جِپ، اَن سَن تيرتُ ناٿا.

ارت:- ٻچ، دان ۽ پوڄا، پرميسور جي نام ۾ آهن. مان ته اُن هٿ کي جڳه جڳه ۾ ڄاڻان ٿو. سري گورو صاحب جن فرمائين

وڇوڙي جي، گويا ڇهه مهينا ٿي لڳي ٿي تنهنڪري پور روپي
دروازو کولي اچي مون سان مل. [نجه گهر = نهه گهر يعني پنهنجو
سڄو روپ يعني آتما. اجهه = تڏهين به. نٿاڙي = انهن کي.
ڪپت در = پور روپي دروازو. ڪت ماسا = ڇهه مهينا.]

ناھري

(۱۳) مَنگهَر مَاحَ پَلا، حَر گُڙ اَنڪَ سَماوُئي

گُڙوَنسي گُڙ رَوي، مَئي پُر نَچَل پاوُئي

ارت :- ناھريءَ جو مھتو ڀلو آھي، انھي ۾ ھريءَ جا گڻ ڳاڻي
سندس سروپ ۾ سمائجي وڃجي. گڙوَنست استريون گڻ ڳاڻي،
پوماڻا کي ماڻين ٿيون يعني پوماڻا کين ملي ٿو. انھيءَ ڪري
ٻين، جو هميشه قائم آھي، سو مونکي ٻيو وڻي يعني خواهش
پيئي ٿيھر تہ مان بہ پوماڻا کي ماڻيان. (ٻيو ارت) گيان وان
استريون پوماڻا جي گڻن کي اُچارين ٿيون. انھن جا گڻ ٻڌي،
مونکي بہ اٿل پوريتم ٻيو وڻي. [منگھر = ناھري. اَنڪَ =
چاڻي، سروپ.]

نَچَل چَتر سَجاوُ ٻڌاڻا، چَڻچَل جَکَٽ سَباڻا

گَڻان ڏِٺان گُڙ اَنڪَ سَماوُئي، پُرپ پاڻي ٿا پاڻا

ارت :- اھو ڦل ڏيندڙ پوماڻا، قائم، چتر ۽ سجاو آھي. باقي
ٻيو سارو جڳه پڻ ڪندڙ آھي. گيان، ڌيان ۽ ٻين سُپ گڻن ڏٺارن،
گورمڪ ٻريوءَ جي سروپ ۾ سمائجي وڃن ٿا. جيڪي ٻريوءَ کي
وڻن ٿا، تن کي ٻريو بہ وڻي ٿو.

گَيتَ ناھ ڪَوت ڪَوي سَڻ، رامَ ٺامَ ڏَگر پاڳي

ٺانڪَ سا ڏَن ناھ پَٿاري، آپَ پَڳي پُر آڳي.

ارت :- گيت = راج ۽ ڪتاب ناھيندڙ، ڇٽوڪ پڳت جڏو
ارت :- گيت = راج ۽ ڪتاب ناھيندڙ، ڇٽوڪ پڳت جڏو
”گوبند گيت“ وڃيندڙ، ناھ = ويدن جي ناھيندڙن ۽ ڪوي =

ڪٽي

(۱۲) ڪٽڪ ڪٽ پٽا، جو ٻرڻ پائڻا

ديپڪ سڃي ٻلي، ڪٽ جلائڻا

اڙڪ ۽ ڪٽي ۽ مهندي ڏنارڻ صاحب فرمائين ٿا ته ڪٽي ٻريءَ
کي وٺي ڪو سو هٿ ڇڏو جي لڏاڪ ۾ وجهي ٿو. جو ڏيئو، ڪٽ
يعني ٻرهم گهاٽ سان ٻري ٿو، سو سهڻي ٻري ٿو. [ڪٽڪ = ڪٽي.
ڪٽ = لڏاڪ. پائڻا = وٺي ٿو. ڏيپڪ = ڏيئو. سڃي = سهڻي،
ڪٽ = ٻرهم گهاٽ.]

ديپڪ رس تيارو، ڏن ٻر ميلو، ڏن اوماهي سڙي

اوڱڻ ماري، مري نه سڃي، ڪٽ ماري ٿا مڙي

اڙڪ ۽ ڪٽي ۽ مهندي ڏيئي ۾ ٻرڻ وٺي لڏاڪ. اهڙي گهاٽ
وٺي ڏيئي جي وسيلي، ڪٽڪ ۽ ڏيئي استريءَ جو ٻرڻ پائڻا
سان مٽل ٿئي ٿو. پوءِ اها ڪٽڪ ۽ ڏيئي استري آندڙ ۾ اچي
خوش ٿئي ٿي. اوڱڻ واري استري ماري وڃي ٿي. اها
سڪياڙي ٿي ڪڏهن ڏي مڙي (يا يعني ڏيئو) ڪاڻ لڏي
يعني مڪڻ ڏيئي. ڪڏهن ڏيئي ڪري مڙي ڏيئي
هٿ ڇڏو ٻڌو مڙي ٻڌو (يا ۽ وڏي آوا ڪون ۾ نه ايندي).
[رس = ٻرڻ. تيارو = لڏاڪ. اوماهي = آندڙ ۾ اچي. سڙي = خوش
ٿئي ٿي. سڃي = سڪياڙي.]

نام پگت دي پڇي گهر پڇي، آڇي تڙي آسا

ٺاڻڪ مٿي ڪٽ ڏر ڪو ٿو، اڻڪ ڪٽي ڪٽ ماسا.

اڙڪ ۽ ڪٽي ۽ مهندي ڏيئي ۾ ٻرڻ وٺي لڏاڪ. اهڙي گهاٽ
وٺي ڏيئي جي وسيلي، ڪٽڪ ۽ ڏيئي استريءَ جو ٻرڻ پائڻا
سان مٽل ٿئي ٿو. پوءِ اها ڪٽڪ ۽ ڏيئي استري آندڙ ۾ اچي
خوش ٿئي ٿي. اوڱڻ واري استري ماري وڃي ٿي. اها
سڪياڙي ٿي ڪڏهن ڏي مڙي (يا يعني ڏيئو) ڪاڻ لڏي
يعني مڪڻ ڏيئي. ڪڏهن ڏيئي ڪري مڙي ڏيئي
هٿ ڇڏو ٻڌو مڙي ٻڌو (يا ۽ وڏي آوا ڪون ۾ نه ايندي).
[رس = ٻرڻ. تيارو = لڏاڪ. اوماهي = آندڙ ۾ اچي. سڙي = خوش
ٿئي ٿي. سڃي = سڪياڙي.]

ارت:- ڪوڙ ڳالهائڻ جي ڪري ناس ٿي آهيان نڙهين ٻرين ۽
مونکي ڇڏي ڏنو آهي. جهڙو طرح هن مهيني ۾ ڪُڪڙ ۽ ڪاهه
(گاهه جا قسم) اُڀرن ٿا ۽ انهن ۾ اڃا قل ٿين ٿا، تيئن انسان جا ڪارا
وار ٿوري اڃا ٿين ٿا. اڳي هئي گرمي ۽ پوءِ ئي آهي سردي.
اِهو چئبو ڏسي، منهنجو من ڏلاڻمان ٿئي ٿو. (پاو- اڳي هئي تيج
واري جواني هاڻي ٿي آهي پڊارڻ. انهيءَ اوستا ۾ مونکي ڪو
سادن ٿو سڃڻي، تنهنڪري منهنجي دل هارجي ويئي آهي).
[ٻر = ٻرين. مٽي = ڇڏي ڏنو آهي؛ گهام = گرمي. جاڏا = سردي.]

ارت :- اُسوء ۾ ڏهن ئي طرفن ۾ چوڌاري شاخون يعني وڻ هريا پريا ڏسڻ ۾ اچن ٿا ۽ ٻر جيڪي سهجيئي گيان سان ڀڄن ٿا سي مٺا آهن يعني سٺ ٻڌ حاصل ڪري سگهن ٿا ۽ صاحب فرمائين ٿا ستگورو اسانجو وچولو وڪيل آهي انهيءَ ڪري هي پيارا! تون اچي اُسوءَ مهني ۾ مونسان مل.

[دهديس = ڏهڻي ڏسائون، طرف = ساڪ = شاخ. سهج = گيان.

بسينا = وڪيل. اُسن = اُسوءَ مهني ۾.]

[راہگلی کی وار مہلا پنچوان پوڑی (۱) سلوک (۱)]

يعني ته سڳورو جهڙو بدتم تهڙوئي ڏنم. سڳورو، وڇڙيلن کي
ٻوڙيءَ سان ملائي، ٿو ۽ هريءَ جي درٻار جو وڪيل آهي (يعني
اسان لاءِ اتي وڪالت ڪري ٿو).

هڪن ٿا: پوئس پوئس = پوين پوين. پيٽڪر = لالڪو. قوڙو = قوندا
ولين ٿا. ڏمڻي = ڏلڪيدا.]

مَتَجَوَ ذٰلِكَ سَابِقَ يَوْمِ سَيِّئٍ، يَنْزِلُ فِي كَتَمٍ سَكْرٍ بَاطِلِي
 لَئِكَ يَوْمَ هُجَّ جَلَّتْ كُورُ اَهْنِي، جَهْرُ يَوْمٍ قَهْرٍ عِي جَائِي.

اوتڻ ۽ اهو سنسار روپي ساگر، اٺوڪا روپي ڇڏڻ سان پوئل
آهي. اهي ڏنڪ هڻن ٿا. اهڙي ڏڪ روپي سنسار ۾ هريءَ کانسواءِ
ڪيئن سڪ پائون؟ گورو صاحب جن فرمائين ٿا ته (ڄڻ ساگر ۾
ملاح کان سواءِ ڪو سڪ ڪونهي، يعني هري پاڻي جو ساڌن) جو
گورو آهي تنهن کان بچي، هتي اڀر وڃي ٿو اُتي وڃ. [سار =
سنسار.]

پرواٹ:- ”جی ڈون تارو پاڻ، تارو پڇہ تیرن کل
تارو کری سجاڻ، ویان اینی کپری“

[سلوک واران ني وڌيڪ مڃل ٻهلا نمبر (۳)]

جھنڊڇو مطلب آهي ته جي تون هٿن سان ٿري جاڻين،
 تڏهين به جن کي ٿرڻ جي ڪل = خبر يا اٽڪل آهي تن کان پڇ،
 جو جو آهي ڪڙا سڀاڻا (سٺ) آهن. اُهي توکي ڪهڙ (ڪُن)
 کان پڇائيندا. [پاڻ = هٿ. ٿڙن ڪل = ٿرڻ جي خسر يا اٽڪل.
 ڪڙي سڃاڻ = ڪڙا سڀاڻا.]

آسٹ

(۱۱) اَسْنِ آءِ پَرِ سَا دَنْ جَوْرِ مَسْی

تا ملیتی پر رب میلی، دوجی پاء گئی

اوت :- اسوء مهني دتاري ابديش ڪن ٿا نه هي ٻرين !
 اچي مون سان مل. مان استري جهڙي مران ٿي، تنهنڪري سگهو
 اچي مون سان مل. جڏهن تون ملائين ٿو تڏهن اوسان ملجي
 ٿو، مگر دٻيل ياو جي ڪري ڪجهه خراب ٿي وڃان ٿي.
 [اُس = اسوء، ٻرا = ٻرين، جهڙ = جهڙي، مئي = مران ٿي، ڪئي =
 ڪجهه، خراب ٿي.]

تڪاري ڇنت مڪلا ٻيلا ٻار ڇ ماڻا

اوت ٻي. ڇو نه هريءَ کانسواءِ مون کي نند ڪيئن ايندي ۽ بڪ
صاحب جن فرمائين ٿا ته اها ئي استري سهاڳو آهي، جا ٻرينءَ
سڪ نه ڏيندو. ڪنتي = استري. انڪ = سروب. نه سڪاوتِي =
بڊو

(۱۰) پاڌر پير پلي، پير جو بن پچتائي
جل ٿل نير پري، برس رتي رنگه ماڻي

اوت ٻي. بڊي دٿوان صاحب اُڀريش ڪن ٿا ته دٿيت پاو
ڪري، جڳياسو دٿي استري، پير ۾ لڳي ڪري نرمانا پلجي
وڃي ٿي ۽ اوديا دٿي جواني ۾ مست ٿي، آخر پچتائي ٿي.
(پاو- جوين ۾ ڪاماد ڪٽڙا ٿين ٿا، جن ۾ جيو مست ٿي، آخر
ورکا پيشي وسندي آهي. مونچون ماڻيون آهن (پاو- شيد،
سپرش، روپ دس، گند آڌڪن سان، لاندريون پريسون پيشون
هونديون آهن). انهيءَ ريت ۾ مونچر دٿي ڪڪر، بڊارتن دٿي
ورکا ڪن ٿا. انهيءَ ريت ڇو رنگه ماڻي ٿو ۽ اُٻار (وٺوڇي) ٿو
وڃي. [پاڌر = بڊو. نير = پاڻي.]

برسي نيس ڪالي، ڪٽه سڪه ٻالي، دادر مور لوني
پرت پرت چوي ٻيها پولي، پچتائي ٿر ٿر ٿر ٿر

اوت ٻي. هڪڙو نه بڊارتن جي لڙڪا وڃي ٿي، ٻيو اسانجي آيو
دٿي دات، ٻان ڪري ڪاري آهي، ٻو وڃياري جڳياسو دٿي
استري ڪيئن سڪه ٻائيندي؟ راج دٿي دٿي ڏيڏر ۽ سنڪلپ
وڪلپ دٿي مور آواز ڪن ٿا. ڇت دٿي چانڪ، ٻرين ٻرين چوي
ٿو ۽ دٿيت دٿي بڊي ۾، ڪام آڌڪ دٿي ٿانگ ڏنگيندا وڃن
ٿا. [نس = دات. ڪالي = ڪاري. دادر = ڏيڏر. لوني = آواز

سري گورو نالڪ صاحب جن فرمائين ٿا ته جيڪڏهن نام
 حيان آو ته حيان ٻيو. جيڪڏهن نام وسري وڃي ٿو ته مري
 ٿو وڃان.

سانوڻ

(۹) ساوڻ سس منا، کپڻ ورسير، ريت آئي

مئي من ٿن شير ٻاوي، پر پرديس سڌائي

اڙت :- (سانوڻ کي مانا جنر سان پستين ٿا). هي من ا
 ساوڻ آيو آهي. ٿون خوش ٿي ۽ چو ته گورو دوبي گگرو سن
 ٿا. اها نيڪ ريت آهي. (اڙي عمدي سمي ۾) مولڪي من ٿن
 ۾ ٻين وڻي آو، پر منهنجو ٻين پرديس سڌارو آهي يعني مولڪي
 پراڻس ته ٿو آهي (مطلب ته مولڪان ٻچيو آهي). [سوس =
 خوش. گهڻ = ڪڪو. ٻاوي = وڻي ٿو. سڌائي = هلبو ويو آهي،
 سڌارو آهي.]

پر گهر ٺهي آوي، مريئي ٻاوي، دامن ڇمڪ ڌرائي

سيج اڪيلي ڪري ڏهيلي، مڙ ٻيلا ڏک مائي

اڙت :- ٻين منهنجي گهر ٿو اچي. ان هي ڌورائي جي دڪ
 ۾ مان مان ٿي. مايا (اڙيا) دوبي بجليءَ جو چمڪات مولڪي
 ڏڪائي ٿو. منهنجي اٽوڪوڙ دوبي سيج اڪيلي آهي،
 تنهنڪري مان تمام دڪي آهيان. هي سڪي! منهنجي واسطي اهو
 دڪ مڙ سامان آهي. [ٻاوي = ڌورائي جو دڪ. دامن = بجلي.
 وڃ. ڇمڪ = چمڪات. ڌرائي = ڏڪائي ٿو. ڪري = ڏاڍي، تمام.
 ڏهيلي = دڪي. مائي = سڪي.]

ڌرين ٻيڏ ڀوڪ ڪه ڪسي، ڪاڙ ٿن ته سکاڙي

ٿاڪ ڪيا سوڌا ڪڍ ڪٽي، پوڪي اٽڪ سماوئي.

اڳيان روڊي سوڍج ديوي ڳڻن روڊي جل کي سڪائي ٿو ۽ اڳيان
وڏي پنهنجي ڪمر ۾ گهٽ ٿڌو پوي يعني اڳيان پنهنجي ڪوت
گمراه ڪرڻ جي ٿڌو ڇڏي. سوڍج روڊي دٽ پيو ٿوري، ويڇاري
استري وڻن جي چايا يعني چانڊو ويني ٿڪي. (ڀاو- اندر ۾
اڳيان روڊي دٽ پيو ٿوري، پر جڳياسو روڊي استريءَ جي من ۾
پر ميسور ڏانهن پريست آهن ٿي آهي، تنهن ڪري سندس ٻڌي
ايڪا ڪرڻا روڊي چايا پيئي ٿڪي). جهنگ ۾ ٿڌ ڇوڻ ڇوڻ ڪن
ٿا، پر اندرين روڊي يا ڪام آڏو روڊي ٿڌ، ٻاهران ڌڪا کائي،
هوڏي ۾ ڇوڻ ڇوڻ لڳائي ڏين ٿا ۽ من کي ايڪا ڪرڻا ٿڌا ڏين.
[اڳن = گرمي. دس = پاڻي يا آلاڻ. سوکي = سڪائي ٿو. ڌوڪ =
دڪ. ڪوت = ڪمر. هاري = هارائي. ٿاڪي = ٿڪي پيئي. ٿڌ =
ٿڌ. لويءَ = ڇوڻ ڇوڻ لڳائين ٿا. ٻاري = جهنگ.]

اوڻ ڪرڻ ٻاڏ چلي هڪ آڱي، سڪر ٿيس ساڄ سڀالي
ٺاڻڪ جيستو اڃا من هٿ ٿا، مڙ ڇيڻ پڙ ٺالي.

ادب :- جيڪا استري اوڻ ڪن جي ڳنڍ ٻڌي هلي ٿي، سا
اڳيان يعني ٻر لوڪ ۾ دڪ سهندي، ٻر جا استري سڄي ٻر مائڻا
کي ياد ڪري ٿي، ساڻس آهي. گورو صاحب جن فرمائين ٿا
تہ جنهن ٻر مائڻا کي اسان هي من ڏنو آهي، تنهن ٻر ٻيو سان ئي
اسان جو مڙ ڇيڻ آهي (ڀاو- ان صاحب کي وسارڻ گويا مڙ
آهي ۽ ياد ڪرڻ گويا جيڻ آهي). [ٻاڏ = ٻڌي. آڱي = اڳيان
يعني ٻر لوڪ ۾. سڀالي = سڀالي، ياد ڪري ٿي. ٺالي = سان، گڏ].
پروماڻ (۱) :- ”مڙ ٽن ٻر ٽن گو ٻنڌن. جيڻ ٽن ٻر ٽن ٻاڏ ٻاڏ.“
[مڪلا پنڇوان گاڏا سلوڪ (۱۵)]

سري گورو ارجن ديو جن فرمائين ٿا تہ گو ٻنڌن کي وسارڻ
گويا مڙ آهي ۽ هري نام ڏيائڻ گويا جيڻ آهي.

پروماڻ (۲) :- ”آکا چيو، وري مڙ جاء.“

[آسا مڪلا پهلا- رهواس صاحب]

هي ويراڻي يعني سرب لڙايم پر ماڻا! تون پنهنجي سڄي سروب
پر استعصا آهين. جيڪڏهن تون مولڪي اچڻ ڏين ته مان ٺهندجي
محل ۾ اچان. [سارڊي = ياد ڪري ٿي. ساري = ياد ڪري ٿي.]

لہائی نٹائی، خرین، کٹر پاری سکر مٹائی

فَالَّذِي جِئْتَ جَاطِي تَسْ جِئْسِي، كَرَمِ مِلِّي كَرَمِ كِبَالِي.

ارم :- لٹاٹی ۽ ٻی طاقت استري، ھري ۽ بنا ڪيئن محل
يعني سروپ ھو سکر پائيندي؟ گورو صاحب جن فرمائين ٿا ته جا
استري، ڄمڪ مھڻي ۾ پنهنجي ٻر مائا کي ڄاڻي ٿي ۽ سُڀ گُڻ
کي ملي ڪيرن ڇھڻي پوي ٿي، سا ٻر مائا ھي ڪرپا سان، ھن
ڇوڙي يعني سندس سروپ ڇوڙي ٿي پوي ٿي. [لٹاڻي =
ٻي طاقت. مٽلي = محل يعني سروپ. گھلي = ڇھڻي پوي ٿي.]

آکاژ

(۸) آسارِ پلا، سوزِ مخمّنِ قہر

تَرْكِي دُرُكُ سَبِي، سَوَكِي اَكُن يَكِي

اٺڪڙ جي مھني ۾ سورج آڪاس ۾ بلڪل ٿيڻي ٿو يعني
آسا وڏي آڪاڙ ۾ اڳيان وڏي سورج منهنجي ڇوڏي وڏي آڪاس
۾ ٿي ٿو. (پارو- آڪاس وڏي آڪاڙ جي مھني ۾ اڳيان وڏي
سورج راڻ ۽ ديش وڏي ڪوٽان ڪوٽي، منهنجي ڇوڏي وڏي
آڪاس ۾ ٻيو چڱي طرح ٿي). ٻڌي وڏي ڏوڏي ڏک ٻيٽي سڀي
ڇو ٿي اڳيان وڏي سورج، ديو ڪٿن وڏي باٿي ڪي ٻيو سڪائي
۽ هوءَ باهه وانگي پيئي پري. [آساڙ = آڪاڙ. ڪڪن = آڪاس.
پڪي = پري.]

آگن رس سوکي، مريشي ڌو کي، پي سو کي رت نه ٿاري

رَبِّ قُرْبَى، جَانِثَا دَنْ قَاكِي، تَيْدُ آوِي مَنَاجِرِ بَارِي

اوست :- آواز هر کرمي آلاط کي سکائي شي ، چو دکن ڀر مان ٿا ٻر
سج پنهنجي کرم ۾ ٿو هارائي يعني پنهنجو کرم ٿو جڏي (ڀاو-)

مهر ٿئي نه منهنجو ملهه ڪير ڪري سگهندو؟ هي پريتر!
 شل تنهنجي ڀاون سان تنهنجو دوشن ڪريان ۽ ٻين کي به
 توڏيولڻ جي دوشن جي نيندڙيان. [دتر = نه ترڻ جهڙو، ڏکيو.
 آڏ = دمڙي، ڪوڏي. مولو = ملهه. ڍولو = پريتر.]

دور نه جانا آئير مانا، در ڪا مڪل پڇانا
 نائڪ وٽسا کي پرپ پاوي، سرت شبد من مانا.

ارت ۽ هي پريو! مون تي اها ڪر ٻا ڪر نه توکي دور نه
 سمجهان ۽ پنهنجي ئي اندر ۾ توکي سمجهان ۽ هي هري! تڏهين
 تنهنجو سروپ شل مان ڄاڻان. گورو صاحب جن فرمائين ٿا ته
 ويساڪ مهني ۾ اهوئي پريو ڪي پائي تو جهنهنجو من شبد جي معنيٰ
 ۾ سرتي لڳائڻ سان، لڳي وڃي ٿو. [دور = پري. مانا = مڃان،
 سمجهان. محل = سروپ. مانا = لڳي وڃي ٿو.]

چيٽ

(۷) ماءُ چيٽ پلا، پريتر ڪٿي پري

ٿل ٽاپهر سر پار، سا ڌن ٻنڌ ڪري

ارت ۽ چيٽ مهني لاءِ صاحب فرمائين ٿا ته اهو سهڻو
 (سيتلتا بخشيندڙ) پريتر ڪيئن وسرندو جڏهين سڄي زمين بنيءَ
 والگر بيٺي ٿي ۽ جنهن جي ملڻ بنا، دل تمام سوڪ ڪائي ٿي.
 انهيءَ ڪري سا = اها جيور وٺي استري، وينتي ڪري ٿي ته هي سيتلتا
 بخشيندڙ پريتر! تون اچي مونسان مل. [پلا = چڱو. ٿل = ڌرتي.
 ٽاپهر = نبي ٿي. سر = وانگي، برابر. پار = بني. ٻنڌ = وينتي.]

ڌن ٻنڌ ڪريدي، گڻ ساريدي، گڻ ساري پرپ پاوا

ساڄي مڪل رهي ٻڙا ڪي، آوڻ ڏيهر ته آوا

ارت ۽ استري وينتي ڪري ٿي ۽ تنهنجا گڻ باد ڪري
 ٿي. انهن گڻن کي ياد ڪرڻ سان هي پريو! تنهنجي مهر گهري ٿي.

يُورِيُونَا قُولِي دَالِي، يَكُنْ جِينَا مَرْمَائِي
 نَالَكِ چِيَت سَوَاجِ سَكِر پَاوِي، جِي خِرُورُ كِهَرِ دَن پَانِي
 اوت:- گمانِ رُوِي شاعون، عِي نامِ رُوِي قُلن سان قلدائڪ
 آهن، تَن ۾ جڳياسُ رُوِي يُولر قُري تُو. (اُهو جڳيا-و رُوِي يُولر
 چُري تُو.) مان جيڪڏهن ساڌ سَنڪم، ۾ تِه قُوان تِه منهنجو
 جِيئن ڪيئن ٿيندو؟ اهو ڪاڏيڪا هئي منهنجي ماءُ! منهنجو
 جِيئن تِه ٿيندو يعني مري ويندس. گورو صاحب جن فرمائين
 تَا تِه جيڪڏهن چِيَت مَهِي ۾ جڳياسُ رُوِي استري، هري رُوِي
 وُر، گور ۾ پاليندي تِه سَوَاجِي سَڪِي ٿيندي. [يُوتا = قُري تُو،
 قُولِي = قُلن سان. دَالِي = شاعون.]

و یسا کہ

(۶) وئساتکہ پلا، ساکا ویس کری

دَن دیکھی در دُٹار، آؤر دُٹیا کُری

اوتھو ۽ وياڪا هي موهي لاءِ گورو صاحب اُبديش ڪن ٿا
 ۽ وياڪا ڀلو آهي جنهن ۾ جڳياڙو روپي شاعرون ويس ڪن
 ٿيون يعني سڙو ٻ ڇو گيان حاصل ڪن ٿيون. هي هري! هي
 داسي ٿيندڙو ستسڪ روپي ڏو ويٺي ڏسي يعني ڪنهنجي
 لاءِ مشتاق ٿي نهن آهي ۽ پيئي چوي ته ڏيا ڪري اندر اڄ
 يعني مون سان اچي مل. [ساڪا = شاعرون (جڳياڙو روپي).
 دٿار = ڏو.]

کھر آو پتاری، دتر تاری، قڈ بن آڈ نہ مولو

قیمت کے طے کرنے، تدارک، دیگر دیکھ بھال

اڙڪ ۽ هي ٻيڙا! منهنجي گهر ۾ آءُ. سنڌو جو ٿرڻ مسئل
آهي، تنهن مان هولي اچي ٿو. سوکان سواءِ منهنجو ڏهڙو ۽
ميترو به ملهه نه ٿيندو. هي ٻوڙا! جيڪڏهن تنهنجي ٻارن يا

دوئي گهر اچي ٿو. [آٽو = نميل. گهن = ڪڪر. سيائي = سپاويڪ
ٺي. سهجيئي = سولائيءَ سان.]

نوت ۽ هنن چئن بدن ۾ مڱلا چرون ڪري، سري گورو
نانڪ صاحب جن، هر هڪ مهني لاءِ سندس اُپديش ڏين ٿا.
چيٽ

نوت ۽ چيٽ پريتر جو مهنو سهجيئي وڃي ٿو ۽ بسنت
جي رت جي پيٽ، مانڪا ديهر سان ڪئي وڃي ٿي. جنهن
۾ يُونُر (جگياسو) آندڻ ٿي، گيان روپي سڳند وٺي ٿو.
(۵) چيٽ بسنت پلا، يُونُر سهاوڙي

بن ٿولي منجهه ٻار، مٺي پر گهر ٻاڙي

ارت ۽ چيٽ جي مهني ۾ بسنت پلو ٿئي ٿو ۽ يُونُر خوش
ٿي خوشبوءِ وٺن ٿا (پاو جگياسو روپي يُونُر يعني سنت جن
يُونُر وائي، وائيءَ دٿاران پاڻ کي سڪيو ڪن ٿا). سنسار روپي
باغ ۾ سننن روپي وٺ آهن، جي نام روپي ڦلن سان پوڻت آهن.
اهڙي وقت منهنجو ٻرين، منهنجي هردي روپي گهر ۾ شل
اچي ٻراپ ٿئي! [سهاوڙي = سوئڻن ٿا يا خوشبوءِ وٺن ٿا. ٻار =
باغ. ٻاڙي = ٻراپ ٿئي.]

پر گهر ٺهي آوي، ڌن ڪٽه سڪه پاي،

پر ٻرو ڌن ڇيچي

ڪوڪل اَنب سهاوي ٻولي، ڪٽه ڊگر اَنڪ سهيچي

ارت ۽ پر جيڪڏهن ٻرين گهر ۾ نه ايندو ته استري سڪه
ڪيئن پائيندي؟ پوءِ انهيءَ استريءَ جو سر ٻن وچوڙي جي دڪ
ڪري پيو ڇڏندو يعني ناس ٿيندو. جگياسو روپي ڪوڪل،
ساد سنگت روپي اَنب جي وٺ ٿي مڙو راج ڳائي ٿي ۽ سهڻي
لڳي ٿي ۽ پوءِ اها استري ڪيئن هردي ۾ دڪ سهندي؟ [ٻرهه =
وچوڙو. ٻروڌ = دڪ. اَنڪ = چاٽي. سهيچي = سهندي.]

آهي. ڪورو صاحب فرمائين ٿا ته ڊگهي (ڪيان واري) نظر سان
 ڏسڻ ڪري سگهجي ٿو ۽ ڪورو جي شيد ڪري جهنگاسوءَ جي
 من ۾ سانس اچي ٿي. [گهي = ورتي آهي. درشت = نظر.
 ڊرگهه = وڏي، ڊگهي (ڪيان واري). ڏٺو = ذبح اچي ٿو.]

(۲) ٻرسي ائمرت ڌار، ٻڙ ڏسڻ ٻڙي

ساجن ملي سڄي سڀا، ٻرسي ٻرسي ٻڙي

اوت ۽ ڪورو روپي ڪڪر مان، اڀرسي روپي اوت ڌارا
 وري ٿي. جنهن جهنگاسو روپي چارو ڪسي، نام روپي سوالي
 اولد ٻوڙي ٿي ٿي، تنهن جي ڏيڍ يا ٻڙي، سهڻي يا سٺ
 ٿي ٿي. ان اولد جي ملڻ ڪري، سڄي سڀا ملي ٿو ۽
 هريءَ سان ٻوڙي ٿي ٿي.

ٻرسي آوي، جا ٻرسي ٻوڙي، ڏن آوي ڪن ساري
 ڪور ڪور ڪن روپي سوا ڪن، ٻرسي ڪن ساري

اوت ۽ ڪورو روپي استري حڏهن ٻوڙي ڪي وري ٿي لڏهن
 ڪري ٿي هريءَ جا ڪن ڳائي ٿي، ۽ هريءَ جي مٿس ۾ ڳوڙي
 ٿي. سڄي سڀا ٻنهنجي پتي ۾ رل رهي، هريءَ جا ڪن
 ڳائي ٿي. مون الائي ڪيئن پتي ٻوڙي ٿي وساريو آهي؟
 [ڏن = استري. آوي = ڪري ٿي، ساوڙن ٿي. ساري = ياد ڪري
 ٿي، ڳائي ٿي. روپي = اچاري ٿي.]

آڏو ڪن چاڻي، ٻرسي سڀا، من ٿن ٻرسي سڪاري

ٿانڪ ٻرسي ائمرت ٻڙي، ڪر ڪر ٻڙي آوي.

اوت ۽ ڪورو روپي ڪڪر مان، اڀرسي روپي اوت ڌارا
 آهن، آهي حڏهن سڀا ڪي ٿي، نام روپي وڌا ڪن ٿا، لڏهن من
 ٿن ٻوڙي ڪري سگهجي ٿو. ڪورو صاحب جن فرمائين ٿا ته ڊگهي
 اوت روپي ٻڙي وري ٿي، لڏهن ٻوڙي ڪري، هريءَ

سڀ ٿيري، ٿو ميرا پريتر، نس باسر رنگه راوي
 نانڪ پرت پرت چوي ٻيٻيا، ڪوڪل شبد سهاوي.

اڙت :- هي پريتر! ساري سرشتي تنهنجي آهي ۽ تون منهنجو
 پريتر آهين. رات ڏينهن آءُ توکي پريتر سان ماڻيان ٿي. گورو
 صاحب وينتي ڪري چيون ٿا ته ”هي پريتر! منهنجو چٽ روپي
 ٻيٻيو ” پرين پرين “ ٻڪاري آءُ ۽ زبان روپي ڪوڪل شبد چئي
 سونهن ٿي. “ [نس باسر = رات ڏينهن. رنگه راوي = پريتر ماڻي ٿي.
 سهاوي = سوييا پائي ٿي، سونهن ٿي.]

(۳) ٿو سڀل ڌر رس پئني، پريتر آڀي

من ٿن روت روني، گهڙي نه بيسري

اڙت :- هي منهنجا پريتر! تون منهنجي وينتي ٻڌ. منهنجو
 من ٿن تنهنجي هري دس ٻر پڇي ويو آهي. هي سروياڻڪ
 هري! مان من ٿن سان توکي چييان ٿي. تون مون کان گهڙي به
 لٿو وسرين. [پئني = پڇي ويو آهي. روت روني = چييان ٿي.]

ڪٿه گهڙي بساري، هٿه ٻيٻاري، هٿه چيو ڪٿل ڪائي

نا ڪوئي ميرا، هٿه ڪس ڪيرا، ڌر بن رخت نه ڄاڻي

اڙت :- مان توکي هڪ گهڙي به ڪمن وساريان، توتان ٻيٻار
 وڃان ٿي. مان تنهنجا ڪٿل ڳائي چييان ٿي. (سنسار ٻر) نڪو ڪو
 منهنجو آهي ۽ نه مان ڪنهنجي آهيان. هي هري! توکان سواءِ مان
 دهني نٿي سگهان. [ڪس ڪيرا = ڪنهنجو.]

اوٽ گهي ڌر چرل نواسي، پٽي پوتر سريرا

نانڪ ڌرشت ڌير گه سڪه پاوي، گور شبدی من ڌيرا.

اڙت :- هي هري! مون تنهنجي اوٽ ورني آهي ۽ تنهنجي
 چرلن ٻر نواس ڪيو اٿم، جنهن ڪري منهنجو سر پوتر پوتر ٿي پيو

تڪاري چنٽ محلا ٻيلا ٻارڊ ماحا

ٻر هان ٻـ ”آئي دوش نه ديئي ڪر ٿا.“

جنهنجو اوت آهي نه ڪر ٿا ٻاڻڪي ڪوبه دوش نٿو ڏئي. [آسا محلا ٻيلا شيد (۳۹)]

ٻر چنا تيري، ڪٿا گت ميري، ٻر ٻن گهڙي نه چيو
ٻر نه ٻاجه ٻهيلي، ڪر نه ٻيلي، ڪور مڪه ائمرت ٻيو

اوت ٻـ هي هري! تنهنجي ڇنا ۾ تنهنجو من لڳي ويو آهي، ٻوڙ تنهنجي گهڙي گت ٿيندي؟ تو هريءَ کان سواءِ مار هڪ گهڙي به جيئي نٿو سگهان. هي ٻر ٻن! توکان سواءِ مان دڪي آهيان، تنهنجو ڪو ٻيلي (همراه) ڪونهي. (تون مون تي رها ڪر يا ڪر نه) ڳوڙن ڏٺاڙن مان تنهنجو اميرت ٿام پيشان. ٻاجه = کانسواءِ. ٻهيلي = ڏڪي. ٻيلي = مددگار.

ڇنا راج ڏهي ٻر تڪاري، ٻر ٻن ڪرم سڪرما
ٺاڻڪ ٻنٽ ٻهالي سا ڏن، ٽو سٺ اتر راما.

اوت ٻـ هي ٻر تڪارا! اسين تنهنجي ڇنا ۾ ڇسي رهيا، ٻر تو ٻوڙ ڪي مڇو يا تو ۾ من لڳائڻ، سيني ڪر من ڪرم آهي. ڳوڙو صاحب وينتي ڪري چون ٿا ته ٻر! مان جڳياسو روپي استري، تنهنجو دستو ٻيئي ٺهاريان. ٻر وينتي ٻڌ. [من ڪرم سڪرما = تنهنجو مڇو سيني سر ڀشت ڪرم آهي يا تو ۾ من لڳائڻ سيني ڪر من ۾ ڪرم آهي. ٻنٽ = دستو. ٻهالي = ٺهاري ٿي. ڏن = ٻي استري.]

ٻنٽ ٺهاري ڪامي، لوچن ٻري ليئه ساسا
نه ٻيجهي، ٻر نه ڪسي، هر ڏسن ڪي آسا.
[ڳوڙي سري ڪير جي شيد (۶۵)]

ਚਲਉ ਗੁਰ ਅਪੁਨੇ ਜਹ ਪ੍ਰਭੁ ਤਹ ਹੀ ਜਾਈਐ ॥ ੧੦ ॥ ਅਸੁਨਿ ਆਉ
 ਪਿਰਾ ਸਾ ਧਨ ਝੁਰਿ ਮੁਈ ॥ ਤਾ ਮਿਲੀਐ ਪ੍ਰਭ ਮੇਲੇ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਖੁਈ ॥
 ਝੁਠਿ ਵਿਗੁਤੀ ਤਾ ਪਿਰ ਮੁਤੀ ਕੁਕਹ ਕਾਹ ਸਿ ਫੁਲੇ ॥ ਆਗੈ ਘਾਮ ਪਿਛੈ
 ਰੁਤਿ ਜਾਡਾ ਦੇਖਿ ਚਲਤ ਮਨੁ ਭੋਲੇ ॥ ਦਹ ਦਿਸਿ ਸਾਖ ਹਰੀ ਹਰੀਆਵਲ
 ਸਹਜਿ ਪਕੈ ਸੋ ਮੀਠਾ ॥ ਨਾਨਕ ਅਸੁਨਿ ਮਿਲਹੁ ਪਿਆਰੇ ਸਤਿਗੁਰ
 ਭਏ ਬਸੀਠਾ ॥ ੧੧ ॥ ਕਤਕਿ ਕਿਰਤੁ ਪਇਆ ਜੋ ਪ੍ਰਭੁ ਭਾਇਆ ॥
 ਦੀਪਕੁ ਸਹਜਿ ਬਲੈ ਤਤਿ ਜਲਾਇਆ ॥ ਦੀਪਕ ਰਸ ਤੋਲੈ ਧਨ ਪਿਰ
 ਮੇਲੇ ਧਨ ਓਮਾਹੈ ਸਰਸੀ ॥ ਅਵਗੁਣ ਮਾਰੀ ਮਰੈ ਨ ਸੀਝੈ ਗੁਣਿ ਮਾਰੀ
 ਤਾ ਮਰਸੀ ॥ ਨਾਮੁ ਭਗਤਿ ਦੇ ਨਿਜ ਘਰਿ ਬੈਠੇ ਅਜਹੁ ਤਿਨਾੜੀ ਆਸਾ ॥
 ਨਾਨਕ ਮਿਲਹੁ ਕਪਟ ਦਰ ਖੋਲਹੁ ਏਕ ਘੜੀ ਖਟੁ ਮਾਸਾ ॥ ੧੨ ॥
 ਮੰਘਰ ਮਾਹੁ ਭਲਾ ਹਰਿ ਗੁਣ ਅੰਕਿ ਸਮਾਵਏ ॥ ਗੁਣਵੰਤੀ ਗੁਣ ਰਵੈ
 ਮੈ ਪਿਰੁ ਨਿਹਚਲੁ ਭਾਵਏ ॥ ਨਿਹਚਲੁ ਚਤੁਰੁ ਸੁਜਾਣੁ ਬਿਧਾਤਾ ਚੰਚਲੁ
 ਜਗਤੁ ਸਬਾਇਆ ॥ ਗਿਆਨੁ ਧਿਆਨੁ ਗੁਣ ਅੰਕਿ ਸਮਾਣੇ ਪ੍ਰਭ ਭਾਣੇ
 ਤਾ ਭਾਇਆ ॥ ਗੀਤ ਨਾਦ ਕਵਿਤ ਕਵੇ ਸੁਣਿ ਰਾਮ ਨਾਮਿ ਦੁਖੁ ਭਾਗੈ ॥
 ਨਾਨਕ ਸਾ ਧਨ ਨਾਹ ਪਿਆਰੀ ਅਭ ਭਗਤੀ ਪਿਰ ਆਗੈ ॥ ੧੩ ॥
 ਪੋਖਿ ਤੁਖਾਰੁ ਪੜੈ ਵਣੁ ਤ੍ਰਿਣੁ ਰਸੁ ਸੋਖੈ ॥ ਆਵਤ ਕੀ ਨਾਹੀ ਮਨਿ
 ਤਨਿ ਵਸਹਿ ਮੁਖੇ ॥ ਮਨਿ ਤਨਿ ਰਵਿ ਰਹਿਆ ਜਗ ਜੀਵਨੁ ਗੁਰ
 ਸਬਦੀ ਰੰਗੁ ਮਾਣੀ ॥ ਅੰਡਜ ਜੋਰਜ ਸੇਤਜ ਉਤਭੁਜ ਘਟਿ ਘਟਿ ਜੋਤਿ
 ਸਮਾਣੀ ॥ ਦਰਸਨੁ ਦੇਹੁ ਦਇਆ ਪਤਿ ਦਾਤੇ ਗਤਿ ਪਾਵਉ ਮਤਿ ਦੇਹੋ ॥
 ਨਾਨਕ ਰੰਗਿ ਰਵੈ ਰਸਿ ਰਸੀਆ ਹਰਿ ਸਿਉ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸਨੇਹੋ ॥ ੧੪ ॥
 ਮਾਘਿ ਪੁਨੀਤ ਭਈ ਤੀਰਥੁ ਅੰਤਰਿ ਜਾਨਿਆ ॥ ਸਾਜਨ ਸਹਜਿ ਮਿਲੇ
 ਗੁਣ ਗਹਿ ਅੰਕਿ ਸਮਾਨਿਆ ॥ ਪ੍ਰੀਤਮ ਗੁਣ ਅੰਕੇ ਸੁਣਿ ਪ੍ਰਭ ਬੰਕੇ
 ਤੁਧੁ ਭਾਵਾ ਸਰਿ ਨਾਵਾ ॥ ਗੰਗ ਜਮੁਨ ਤਹ ਬੇਣੀ ਸੰਗਮ ਸਾਤ ਸਮੁੰਦ
 ਸਮਾਵਾ ॥ ਪੁੰਨ ਦਾਨ ਪੂਜਾ ਪਰਮੇਸੁਰ ਜੁਗਿ ਜੁਗਿ ਏਕੇ ਜਾਤਾ ॥ ਨਾਨਕ
 ਮਾਘਿ ਮਹਾ ਰਸੁ ਹਰਿ ਜਪਿ ਅਠਸਠਿ ਤੀਰਥ ਨਾਤਾ ॥ ੧੫ ॥ ਫਲ
 ਗੁਨਿ ਮਨਿ ਰਹਸੀ ਪ੍ਰੇਮੁ ਸੁਭਾਇਆ ॥ ਅਨਦਿਨੁ ਰਹਸੁ ਭਾਇਆ ਆਪੁ
 ਗਵਾਇਆ ॥ ਮਨ ਮੋਹੁ ਚੁਕਾਇਆ ਜਾ ਤਿਸੁ ਭਾਇਆ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ
 ਘਰਿ ਆਓ ॥ ਬਹੁਤੇ ਵੇਸ ਕਰੀ ਪਿਰ ਬਾਝਹੁ ਮਹਲੀ ਲਹਾ ਨ ਬਾਓ ॥
 ਹਾਰ ਡੋਰ ਰਸ ਪਾਟ ਪਟੰਬਰ ਪਿਰਿ ਲੋੜੀ ਸੀਗਾਰੀ ॥ ਨਾਨਕ ਮੇਲਿ

ਤੁਖਾਰੀ ਛੰਤ ਮਹਲਾ ੧

ਬਾਰਹ ਮਾਹਾ

੧ ਓ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਤੂ ਸੁਣਿ ਕਿਰਤ ਕਰੰਮਾ ਪੁਰਬਿ ਕਮਾਇਆ ॥ ਸਿਰਿ ਸਿਰਿ ਸੁਖ
ਸਹੰਮਾ ਦੇਹਿ ਸੁ ਤੂ ਭਲਾ ॥ ਹਰਿ ਰਚਨਾ ਤੇਰੀ ਕਿਆ ਗਤਿ ਮੇਰੀ ਹਰਿ
ਬਿਨੁ ਘੜੀ ਨ ਜੀਵਾ ॥ ਪ੍ਰਿਅ ਬਾਬੁ ਦੁਹਲੀ ਕੋਇ ਨ ਬੋਲੀ ਗੁਰਮੁਖਿ
ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੀਵਾਂ ॥ ਰਚਨਾ ਰਾਚਿ ਰਹੇ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਭ ਮਨਿ ਕਰਮ
ਸੁਕਰਮਾ ॥ ਨਾਨਕ ਪੰਥੁ ਨਿਹਾਲੇ ਸਾ ਧਨ ਤੂ ਸੁਣਿ ਆਤਮ ਰਾਮਾ ॥੧॥
ਬਾਬੀਹਾ ਪ੍ਰਿਉ ਬੋਲੇ ਕੋਕਿਲ ਬਾਣੀਆ ॥ ਸਾ ਧਨ ਸਭਿ ਰਸ ਚੋਲੈ
ਅੰਕਿ ਸਮਾਣੀਆ ॥ ਹਰਿ ਅੰਕਿ ਸਮਾਣੀ ਜਾ ਪ੍ਰਭ ਭਾਣੀ ਸਾ ਸੋਹਾਗਣਿ
ਨਾਰੇ ॥ ਨਵ ਘਰ ਬਾਪਿ ਮਹਲ ਘਰੁ ਉਚਉ ਨਿਜ ਘਰਿ ਵਾਸੁ ਮੁਰਾਰੇ ॥
ਸਭ ਤੇਰੀ ਤੂ ਮੇਰਾ ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਨਿਸਿ ਬਾਸੁਰ ਰੰਗਿ ਰਾਵੈ ॥ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਿਉ
ਪ੍ਰਿਉ ਚਵੈ ਬਾਬੀਹਾ ਕੋਕਿਲ ਸਬਦਿ ਸੁਹਾਵੈ ॥ ੨ ॥ ਤੂ ਸੁਣਿ ਹਰਿ ਰਸ
ਭਿੰਨੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਆਪਣੇ ॥ ਮਨਿ ਤਨਿ ਰਵਤ ਰਵੰਨੇ ਘੜੀ ਨ ਬੀਸਰੈ ॥
ਕਿਉ ਘੜੀ ਬਿਸਾਰੀ ਹਉ ਬਲਿਹਾਰੀ ਹਉ ਜੀਵਾ ਗੁਣ ਗਾਏ ॥ ਨਾ
ਕੋਈ ਮੇਰਾ ਹਉ ਕਿਸੁ ਕੇਰਾ ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਰਹਣੁ ਨ ਜਾਏ ॥ ਓਟ ਗਹੀ
ਹਰਿ ਚਰਣ ਨਿਵਾਸੇ ਭਏ ਪਵਿਤ੍ਰ ਸਰੀਰਾ ॥ ਨਾਨਕ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਦੀਰਘ
ਸੁਖੁ ਪਾਵੈ ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਮਨੁ ਧੀਰਾ ॥ ੩ ॥ ਬਰਸੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਧਾਰ ਬੂੰਦ
ਸੁਹਾਵਣੀ ॥ ਸਾਜਨ ਮਿਲੇ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ਹਰਿ ਸਿਉ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਣੀ ॥
ਹਰਿ ਮੰਦਰਿ ਆਵੈ ਜਾ ਪ੍ਰਭ ਭਾਵੈ ਧਨ ਉਭੀ ਗੁਣ ਸਾਰੀ ॥ ਘਰਿ ਘਰਿ
ਕੰਤੁ ਰਵੈ ਸੋਹਾਗਣਿ ਹਉ ਕਿਉ ਕੰਤਿ ਵਿਸਾਰੀ ॥ ਉਨਵਿ ਘਨ ਛਾਏ
ਬਰਸੁ ਸੁਭਾਏ ਮਨਿ ਤਨਿ ਪ੍ਰੇਮੁ ਸੁਖਾਵੈ ॥ ਨਾਨਕ ਵਰਸੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ

سري گورو نانک ديو

P-210
633

گورواپی

راگ تکاری چنت،
کیدارا ۽ پیرو

سال ۱۹۳۰ع

Printed by Talihani Lokumal Punwadi,
at the National Electrical Printing Works, Hyderabad Sind.
and published by Fatehchand Menghray Adenah, for
"Gur-Sangat" Hiraabad, Hyderabad Sind.

